

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 23. IZREDNA SEJA

(4., 5. in 6. december 2012)

MANDAT
VI
IZREDNA
SEJA
23

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorne besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 23. izredna seja (4., 5. in 6. december 2012)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 23. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: DOPOLNJEN PREDLOG PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013 (DP2013), EPA 692-VI
2. točka dnevnega reda: DOPOLNJEN PREDLOG PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (DP2014), EPA 693-VI
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA BILANČNO VSOTO BANK (ZDBVB-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 702-VI
- 3.A točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 730-VI
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2013 (OdRSPODU13), EPA 688-VI
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2014 (OdRSPODU14), EPA 689-VI
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2013 (OdRSPDDO13), EPA 690-VI
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2014 (OdRSPDDO14), EPA 691-VI
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014 (ZIPRS1314), NUJNI POSTOPEK, EPA 694-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	12
TAMARA VONTA	12
3.A točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 730-VI.....	13
MAG. MAJDA POTRATA	13
JANKO VEBER.....	13
3.A točka dnevnega reda – NADALJEVANJE.....	13
MAG. ANDREJ VIZJAK	13
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	14
MAG. TRUDA PEPELNIK	15
MIHAEL PREVC	15
MAG. JANA JENKO	16
MAG. MATEJ TONIN.....	17
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	18
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	18
ROMANA TOMC.....	19
MAG. ALENKA BRATUŠEK	21
MAG. MAJDA POTRATA	21
MAG. ANDREJ VIZJAK	22
MAG. KATARINA HOČEVAR	22
MAG. MATEJ TONIN.....	23
MAŠA KOCIPER.....	23
MAG. ANDREJ VIZJAK	24
SREČKO MEH	25
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ	26
JERKO ČHOVIN.....	26
RENATA BRUNSKOLE.....	27
IVAN GRILL	27
MATEVŽ FRANGEŽ	29
BORUT AMBROŽIČ	29
MAG. BORUT AMBROŽIČ	29
SAMO BEVK.....	29
IVAN SIMČIČ	30
ROMAN JAKIČ	30
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	31
MAG. STANKO STEPIŠNIK.....	31
SONJA RAMŠAK	32
MARIJA PLEVČAK	32
JOŽEF HORVAT	33
MIRKO BRULC	33
ALENKA JERAJ	34
ALENKA JERAJ	35
JOŽEF KAVTIČNIK	35
SREČKO MEH	35
MAŠA KOCIPER.....	36
MARJANA KOTNIK POROPAT	36
IVA DIMIČ	36
FRANC JURŠA.....	37
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	37
MAG. ANDREJ VIZJAK	38

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA BILANČNO VSOTO BANK (ZDBVB-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 702-VI	40
ALEŠ ŽIVKOVIČ	40
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK	41
MAG. KATARINA HOČEVAR	42
JANEZ RIBIČ	42
MARIJA PLEVČAK	43
JOŽEF HORVAT	43
ALOJZIJ POTOČNIK.....	44
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK	44
MATEVŽ FRANGEŽ	45
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2013 (OdRSPODU13), EPA 688-VI	45
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2014 (OdRSPODU14), EPA 689-VI	45
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2013 (OdRSPDDO13), EPA 690-VI	45
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2014 (OdRSPDDO14), EPA 691-VI	45
HELMUT HARTMAN	45
EVA IRGL.....	46
IVA DIMIC	47
IVAN PIŠEK	48
MIRKO BRULC	48
KRISTINA VALENČIČ	49
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	50
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	50
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	50
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	50
1. točka dnevnega reda: DOPOLNJEN PREDLOG PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013 (DP2013), EPA 692-VI	50
2. točka dnevnega reda: DOPOLNJEN PREDLOG PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (DP2014), EPA 693-VI	50
DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ	50
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	53
MARIJA PLEVČAK	54
JOŽEF HORVAT	55
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	58
MAG. ALENKA BRATUŠEK	59
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	61

JANKO VEBER.....	63
BOJAN STARMAN	68
MIHAEL PREVC	69
FRANC PUKŠIČ	72
FRANC PUKŠIČ	72
FRANC PUKŠIČ	72
MIHAEL PREVC	72
MATEVŽ FRANGEŽ	73
JOŽEF JEROVŠEK	73

1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE 73

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK	73
MAG. MAJDA POTRATA	75
PATRICIJA ŠULIN	76
MAG. MATEJ TONIN	78
MAŠA KOCIPER	79
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ	81
DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ	82
JOŽEF KAVTIČNIK	85
DARKO JAZBEC	86
SAMO BEVK	87
MAG. KATARINA HOČEVAR	89
ALENKA PAVLIČ	89
BRANKO FICKO	90
SONJA RAMŠAK	91
MAG. STANKO STEPIŠNIK	91
MATJAŽ HAN	92
JOŽEF JEROVŠEK	93
JOŽEF JEROVŠEK	93
JOŽEF JEROVŠEK	93
JOŽEF JEROVŠEK	93
MAŠA KOCIPER	95
JASMINA OPEC	95
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	96
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	97
RENATA BRUNSKOLE	98
JOŽE TANKO	100
RENATA BRUNSKOLE	101
MATEVŽ FRANGEŽ	101
MARIJA PLEVČAK	103
JOŽE TANKO	103
JOŽEF HORVAT	104
MAG. MAJDA POTRATA	104
SAMO BEVK	105
RENATA BRUNSKOLE	105
JOŽEF KAVTIČNIK	105
RENATA BRUNSKOLE	106
MATEVŽ FRANGEŽ	106
RENATA BRUNSKOLE	106
JOŽEF HORVAT	107
MATEVŽ FRANGEŽ	107
SAMO BEVK	108
JANKO VEBER	108
JANKO VEBER	108
SAMO BEVK	109
MAG. MAJDA POTRATA	110
JOŽEF KAVTIČNIK	110

MAG. MAJDA POTRATA.....	110
JANKO VEBER.....	111
JOŽEF JEROVŠEK	111
FRANC PUKŠIČ	111
JOŽEF KAVTIČNIK	112
MAG. ALENKA BRATUŠEK	113
FRANC PUKŠIČ	113
FRANC PUKŠIČ	113
MAŠA KOCIPER.....	113
MATEVŽ FRANGEŽ	114
MAG. MAJDA POTRATA	114
DR. ŽIGA TURK.....	114
MATEVŽ FRANGEŽ	115
JOŽEF JEROVŠEK	115
MATEVŽ FRANGEŽ	115
DR. ŽIGA TURK.....	115
MAG. MAJDA POTRATA	115
PATRICIJA ŠULIN.....	116
JANKO VEBER.....	116
PATRICIJA ŠULIN.....	116
JANKO VEBER.....	117
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ.....	117
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	117
PATRICIJA ŠULIN.....	118
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	118
MAŠA KOCIPER.....	118
DR. ŽIGA TURK.....	119
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	119
 2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 119
 SAMO BEVK.....	 120
JANKO VEBER.....	120
SREČKO MEH	120
JANKO VEBER.....	121
SAMO BEVK.....	121
MAG. MAJDA POTRATA	121
JOŽEF HORVAT	121
MAG. MAJDA POTRATA	123
SAMO BEVK.....	123
MAG. MAJDA POTRATA	124
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	124
SREČKO MEH	124
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	125
SONJA RAMŠAK	125
MAG. MAJDA POTRATA	126
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	126
FRANC PUKŠIČ	126
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	126
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	126
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	127
SONJA RAMŠAK	127
SONJA RAMŠAK	127
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	128
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	128
JOŽE TANKO	128
JANKO VEBER.....	129
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ.....	130

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	130
MATEVŽ FRANGEŽ	130
MAG. MAJDA POTRATA	130
JOŽE TANKO	130
ALENKA JERAJ	131
ALENKA JERAJ	131
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	132
FRANC JURŠA	132
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	132
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	133
ALENKA JERAJ	133
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	133
ALENKA JERAJ	134
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	134

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014 (ZIPRS1314), NUJNI POSTOPEK, EPA 694-VI.....	134
---	-----

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ	134
MAG. MARKO POGAČNIK	135
JOŽEF HORVAT	136
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	136
MAG. ALENKA BRATUŠEK	137
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	137
MATEVŽ FRANGEŽ	138
POLONCA KOMAR	139
JANEZ RIBIČ	139
MARIJA PLEVČAK	140
MAG. MAJDA POTRATA	141
MAG. BRANKO GRIMS	142
MAG. MAJDA POTRATA	142
JOŽE TANKO	143
MAG. ALENKA BRATUŠEK	143
KRISTINA VALENČIČ	144
JOŽE TANKO	144
MATJAŽ HAN	145
MAG. ALENKA BRATUŠEK	145
JERKO ČHOVIN	145
JANKO VEBER	145
MAG. MAJDA POTRATA	145
JERKO ČHOVIN	146
MATEVŽ FRANGEŽ	146
MAŠA KOCIPER	147
MAG. DEJAN ŽIDAN	147
MATJAŽ HAN	147
MAŠA KOCIPER	147
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	147
MAG. DEJAN ŽIDAN	147
MAG. ALENKA BRATUŠEK	148
MAG. MAJDA POTRATA	148
JANKO VEBER	148
MATEVŽ FRANGEŽ	149
MAG. DEJAN ŽIDAN	149
JANKO VEBER	150
MAG. DEJAN ŽIDAN	150
DARKO JAZBEC	150
JERKO ČHOVIN	151

MAG. KATARINA HOČEVAR	151
JOŽEF KAVTIČNIK	152
JOŽEF KAVTIČNIK	152
MAG. MAJDA POTRATA	152
DARKO JAZBEC	153
JOŽE TANKO	153
SREČKO MEH	153
JOŽE TANKO	153
 3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 153
 4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 153
 5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 154
 6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 154
 7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 154
 1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 154
 MAG. ALENKA BRATUŠEK	 154
JANKO VEBER.....	154
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	155
JERKO ČHOVIN.....	155
MATJAŽ HAN	155
SREČKO MEH	155
JOŽEF KAVTIČNIK	156
FRANC PUKŠIČ	156
MATJAŽ HAN	156
RENATA BRUNSKOLE.....	157
MATJAŽ ZANOŠKAR	157
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	157
ALENKA PAVLIČ	157
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ.....	158
MIRKO BRULC	158
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	158
MAG. IVAN VOGRIN	158
DARKO JAZBEC	159
BORUT AMBROŽIČ	159
MAG. BORUT AMBROŽIČ	159
TAMARA VONTA	159
JANJA KLASINC.....	159
MAG. MAJDA POTRATA	159
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK	160
MAG. ALENKA BRATUŠEK	160
MAG. ALENKA BRATUŠEK	160
SAMO BEVK.....	160
JOŽEF KAVTIČNIK	161
MATEVŽ FRANGEŽ	161
MAG. IVAN VOGRIN	162
SREČKO MEH	162
MAG. MAJDA POTRATA	162
BORUT AMBROŽIČ	162
MAG. BORUT AMBROŽIČ	162
MATJAŽ ZANOŠKAR	162
DRAGAN BOSNIĆ.....	163
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	163

FRANC PUKŠIČ	163
ROMAN JAKIČ	163
MAG. MAJDA POTRATA	164
JOŽEF KAVTIČNIK	164
DR. GREGOR VIRANT	164
MATJAŽ HAN	165
JANKO VEBER.....	165
JANJA KLASINC	165
IVAN SIMČIČ	165
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	165
FRANC PUKŠIČ	166
BORUT AMBROŽIČ	166
MAG. BORUT AMBROŽIČ	166
JERKO ČHOVIN.....	166
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ.....	166
MAG. MATEJ TONIN.....	167
RENATA BRUNSKOLE.....	167
MARJANA KOTNIK POROPAT	167
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	167
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	167
SREČKO MEH	167
MAG. MAJDA POTRATA	168
MAG. IVAN VOGRIN	168
MATEVŽ FRANGEŽ	168
DRAGAN BOSNIĆ.....	168
JOŽE TANKO	169
ROMAN JAKIČ	169
ALOJZIJ POTOČNIK.....	169
ALENKA PAVLIČ	169
ALENKA JERAJ	169
MAG. STANKO STEPIŠNIK.....	170
TAMARA VONTA	170
MAG. MATEJ TONIN.....	170
JANKO VEBER.....	170
JOŽE TANKO	170
MIHAEL PREVC	171
FRANC JURŠA.....	171
ROMAN JAKIČ	171
FRANC PUKŠIČ	171
JOŽE TANKO	172
JANKO VEBER.....	172
JOŽE TANKO	172
DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ	172
MAG. ALENKA BRATUŠEK	173
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	173
MATJAŽ HAN	173
ALENKA JERAJ	173
MAG. IVAN VOGRIN	174
IVA DIMIC	174
MAŠA KOCIPER.....	174
SONJA RAMŠAK	174
BORUT AMBROŽIČ	174
MAG. BORUT AMBROŽIČ	174
JOŽEF JEROVŠEK	175
MARIJAN POJBIČ.....	175
DR. GREGOR VIRANT	175
MAG. MAJDA POTRATA	175
MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ	176

JOŽEF HORVAT	176
FRANC JURŠA	176
GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ	176
MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK	177
MATEVŽ FRANGEŽ	177
MATJAŽ HAN	177
MAG. STANKO STEPIŠNIK	177
JOŽEF KAVTIČNIK	177
JOŽE TANKO	177
SAŠA KOS	177
MARIJA PLEVČAK	178
MAJA DIMITROVSKI	178
MAG. ALENKA BRATUŠEK	178
ALEŠ ŽIVKOVIČ	178
 2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 178
 JOŽE TANKO	 179
ALEŠ ŽIVKOVIČ	179
JOŽE TANKO	180
JOŽE TANKO	180
 1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 180
 ALEŠ ŽIVKOVIČ	 180
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	180
 2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 181
 ALEŠ ŽIVKOVIČ	 181
 8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	 181
 MAG. DEJAN ŽIDAN	 182
FRANC JURŠA	182
MAG. ALENKA BRATUŠEK	183
MIRKO BRULC	183
MAG. DEJAN ŽIDAN	183
MAG. MAJDA POTRATA	183

Državni zbor VI. mandat

23. izredna seja 4., 5. in 6. december 2012

Predsedujoči: dr. Gregor Virant.....predsednik Državnega zbora
Renata Brunskole.....podpredsednica Državnega zbora
Jakob Presečnik.....podpredsednik Državnega zbora
Romana Tomc.....podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 4. decembra 2012 ob 12.01.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Spoštovane kolegice in kolegi!

Začenjam 23. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega in drugega odstavka 58. člena ter prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Današnje seje se ne morejo udeležiti naslednje kolegice in kolegi: mag. Lejla Hercegovac do 16. ure, Janez Vasle, Roberto Battelli in dr. László Göncz od 18. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda**.

Proceduralno, gospa Tamara Vonta, izvolite.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa.

Imela bi proceduralni predlog, in sicer vse najboljše, gospod Virant!
/ aplavz/

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. Najlepša hvala. Ali bomo kaj glasovali? Hvala vam.

Zdaj pa na delo. Določili bomo dnevni red 23. izredne seje. Predlog dnevnega reda ste prejeli v torek, 27. novembra, s sklicem. O predlogu bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora, imamo pa predlog za širitev. Skupina poslank in poslancev s prvo podpisanim Jožetom Tankom je vložila zahtevo za sklic izredne seje Državnega zbora s točko dnevnega reda – Predlog zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju v tretji obravnavi – in hkrati predlagala, da se dnevni red 23. izredne seje razširi s to točko.

Zahtevo za sklic izredne seje s predlogom za širitev 23. izredne seje ste prejeli 3. decembra 2012.

Želite besedo predstavniki predloga oziroma predlagateljev zahteve? Ne. Gospoda Tanka trenutno ni v dvorani. Želi na to temo besedo minister Vizjak? Tudi ne. Predstavniki poslanskih skupin? Tudi ne v tej fazi.

Zaključujem razpravo o predlogu širitve in prehajamo na odločanje o širitvi, zato vas prosim, če preverite delovanje glasovalnih naprav.

Odločali bomo o predlogu za širitev dnevnega reda z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti 1.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev sprejet in to točko obravnavali, kot 3.a točko dnevnega reda, vendar že danes.

Prehajamo na glasovanje o določitvi dnevnega reda v celoti. Državnemu zboru predlagam, da določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem, z upoštevanjem sprejete širitve.

Glasujemo o dnevnem redu. Glasovanje teče. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti 1.

(Za je glasovalo 74.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je dnevni red 23. izredne seje zbora določen.

Preden preidemo na 3.a točko, torej na zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, vas obveščam, da bomo po dogovoru z vodji poslanskih skupin glasovanje o amandmajih in o Predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju opravili danes, takoj po končani obravnavi tega predloga zakona.

Vodjema poslanskih skupin opozicije sem to vprašanje oziroma to obvestilo poslal kar preko kratkega sporočila, tako da če imate še danes kakšno pripombo na to, prosim – če ne, bomo tako storili. Se strinjate, da bi danes po opravljeni razpravi sproti glasovali o amandmajih in o zakonu? Nisem dobil nobenega negativnega odziva in po starem latinskem reku – Qui tacet consentire videtur – sem štel, da smo dogovorjeni.

Torej prehajamo na **3.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU.**

Proceduralno, mag. Majda Potrata, prosim.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Spoštovani gospod predsednik!

Midva sva že nekajkrat polemizirala na to temo in vnovič predlagam, da ob vsem spoštovanju do sodobne tehnologije obstajajo v uradni komunikacije vendarle neka ustaljena pravila, in mislim, da tako pomembne reči, kot je zadeva, ki je zvezana z delom Državnega zbora, ne morejo biti sporočane ne po SMS, ne s tviti, ne morejo biti čivknjene. Priporočala bi, da se taka sporočila, ki vplivajo na delo Državnega zbora, opravljajo po ustaljenih navadah zato, ker ni stvar v kratkosti sporočila, ampak je stvar tudi v argumentaciji sporočila. Hvala.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala lepa, spoštovana kolegica. Vzel na znanje, nisem pa razumel proceduralnega predloga kot ugovora sami vsebini, da bi danes sproti glasovali. Prav.

Prehajamo na 3.a točko dnevnega, to je na tretjo obravnavo Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Proceduralni predlog ima gospod Janko Veber, prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo, predsednik!

Glede na to, da ta hip še nimamo amandmaje v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predlagam, da kot predsednik v skladu s 73. členom Poslovnika, ki vam omogoča, da prekinete delo Državnega zbora in določite, kdaj se bo nadaljevalo, sprejmete odločitev, da Državni zbor nadaljuje današnjo sejo, ko bomo prejeli amandmaje k temu zakonu. In od tistega trenutka, ko prejmemo amandmaje nam omogočite še eno uro, da te amandmaje pogledamo. Hvala.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro. S predlogom se strinjam. Amandmaji se pravkar delijo. Tako da prekinjam sejo ... Delijo se amandmaji k ZPIZ. Se popravljam, amandmaji so že vloženi v informacijski sistem. Če bi si pogledali aplikacijo e-klop, jih lahko vidite. Vendar, ker poslujemo do novega leta še na način, da se amandmaji delijo tudi v fizični obliki, jih boste dobili na klop v roku 15, 20 minut. Zato prekinjam sejo do 13.30.

(Seja je bila prekinjena ob 12.10 in se je nadaljevala ob 13.30.)

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovane kolegice in kolegi!

Točnost je lepa čednost. Nadaljujemo s prekinjeno sejo.

Prehajamo na 3.a točko dnevnega reda, to je na tretjo obravnavo Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada, zato dajem besedo mag. Andreju Vizjaku, ministru za delo, družino in socialne zadeve, za dopolnilno obrazložitev zakona.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Pokojninsko reformo oziroma Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju imamo v tretjem branju. Doslej je bilo narejeno precejšnje delo, tako v parlamentu kot tudi v pogajanjih z različnimi strukturami, s socialnimi partnerji, torej sindikati, delodajalci, z zainteresiranimi skupinami. Nekaj pogovorov je bilo tudi v opoziciji, da ne govorim o usklajevanjih v okviru koalicije. Presek vseh teh pogovorov in dogovorov je zakon, ki je danes v tretjem branju z amandmaji vred. Z vso odgovornostjo lahko danes tukaj povem, da je zakon v veliki meri oziroma v največji možni meri usklajen s socialnimi partnerji, tudi s sindikati. Odprto je ostalo zgolj vprašanje, kjer zlasti konfederacija sindikatov javnega sektorja ni zadovoljna s predlaganim kompromisnim amandmajem, to je okoli vprašanja dodane dobe za čas študija. Naj opozorim, da je bilo to vprašanje enako kot danes rešeno v pokojninski reformi pred dvema letoma in takrat sindikati te rešitve niso problematizirali na sklepnih zahtevah. V ospredje so postavljali druge razloge, zakaj so nasprotovali in ne tega, in sedaj, ko smo vse zaprli, je to vprašanje še vedno izpostavljeno. Na to sem vas opozoril, ker lahko rečem, da je res to ena, recimo temu edina stvar, ki je ostala neusklajena.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je izjemno pomemben iz več aspektov. Prvič, cilj tega zakona je finančno stabilizirati pokojninsko blagajno pa ne zato, da bi imeli nek dober občutek, temveč predvsem zaradi tega, da zagotovimo nemoteno izplačevanje pokojnin sedanjim in bodočim upokojencem – to je zelo pomembno. Druga stvar je neka dolgoročna vzdržnost pokojninske blagajne. Mi nismo optimisti do te mere, da bi zatrdili, da je ta pokojninska reforma odgovor na dolgoročne demografske trende. Je pa gotovo odgovor na finančne probleme pokojninske blagajne, ki jo imamo v Sloveniji zaradi relativno zgodnjega upokojevanja. V Sloveniji je treba za pridobitev starostne pokojnine delati povprečno 35 let in še nekaj mesecev. To je absolutno premalo v primerjavi z nam primerljivimi, razvitimi državami. Ker se življenjska doba daljša, ker se podaljšuje obdobje prejemanja pokojnin, je treba sprejeti ukrepe, da bo zaradi teh okoliščin pokojninska blagajna tudi naprej

vzdržna. Zato so temeljni ukrepi usmerjeni v podaljševanje aktivnosti posameznika oziroma želimo obdobje aktivnosti in s tem plačevanja prispevkov in s tem dela, podaljšati za nekaj let in hkrati izenačiti moške in ženske, po drugi strani pa želimo preprečiti nadaljnje padanje pokojnin. Kompromis obeh namer in ciljev je v predlagani pokojninski reformi.

Pogosto smo slišali, da je ta pokojninska reforma zgolj odgovor na nekaj prihodnjih let. Pričujoč graf kaže in prikazuje finančne učinke pokojninske reforme skozi naslednje obdobje. Prikazuje, koliko manj bomo za maso izplačanih pokojnin porabili v prihodnjem obdobju, če je ta zakon sprejet glede na spontani scenarij oziroma glede na zakon, ki je sedaj v veljavi.

Če gledamo dolgoročno, tam leta 2060, bomo za pokojnine letno porabili kar milijardo evrov manj, kot če tega zakona ne bi bilo. Zakon ima tudi kratkoročne finančne učinke, ima srednjeročne in ima dolgoročne finančne učinke. Pomembno je, da se tega zavedamo ob sprejemanju, še pomembneje pa je, da s tem zakonom zagotavljamo tudi v prihodnje dostojne pokojnine in neko vzdržno aktivnost prebivalstva v naslednjem obdobju.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala minister. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Najprej v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Po dvanajstih letih smo v Sloveniji pred sprejemom novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Glede na dejstvo, da je pokojninska blagajna iz leta v leto manj vzdržna, vrednost pokojnina pa se znižuje, bi reformo pokojninskega sistema potrebovali že prej, kar smo Socialni demokrati vseskozi trdili.

Razmerje med zavarovanci in upokojenci se predvsem zaradi nizke rodnosti, staranja prebivalstva, pa tudi zaradi naraščanja brezposelnosti, poznega vstopa mladih na trg dela in prehitrega upokojevanja drastično poslabšuje. Tako je bilo še leta 1990 razmerje med upokojenci in aktivno populacijo 1 : 2,3 oziroma dve delovno aktivni osebi na enega upokojenca, v letu 2011 pa je to razmerje padlo na 1,53 delovno aktivnih oseb na enega upokojenca. Že pred dvema letoma smo Socialni demokrati opozarjali na to, da za zagotovitev temeljnih ciljev pokojninske reforme – to sta dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema in dostojne pokojnine – ukrepi, nove reforme ne bodo mogli biti blažji od tistih, ki so bili zapisani v pokojninski reformi, ki je bila zavrnjena na referendumu. To govori predvsem v prid zaostrovanja upokojitvenih pogojev. Zakon, ki je pred nami določa, da bodo v pičlih šestih letih izenačeni pogoji za doseganje

starostne pokojnine za moške in ženske. Za ženske to pomeni, da se jim bo delovna doba v tem času zato, ker se še ni iztekla prejšnja reforma, podaljšala za več kot dve leti, za največ prav v prvem letu veljave novega zakona, to je kar za 8 mesecev. Višina starostne pokojnine ob izpolnjevanju pogojev 40 let delovne dobe in 60 let starosti bo za moške znašala 57,25 %, za ženske pa 60,25 % plače. Bistveno transparentnejši način določanja odstotka za odmero pokojnine, ki ga prinaša novi zakon in je izražen v neto razmerju med plačo in pokojnino, je razkril dejstvo nizkih, lahko bi celo rekli mizernih višin pokojnin. Novi zakon bo ob izpolnjevanju pogojev za starostno pokojnino zgolj zadržal nadaljnje padanje pokojnin, ki je vgrajeno v obstoječi pokojninski zakon ZPIZ-1. Kot pa nas opozarjajo sindikati, za moške tudi to ne velja, v prehodnem obdobju naj bi bila njihova pokojnina za več kot 3 % nižja, kot bi bila na podlagi zakona iz leta 2010. Le v primeru, če bodo delavci delali dlje kot 40 let, pa se jim bo vrednost pokojnin zviševala, po najnovejših dopolnilih za 4 % za vsako nadaljnje leto dela. Zgolj ob podaljševanju delovne dobe si bo posameznik lahko zagotovil pokojnino, ki bi jo lahko poimenovali dostojna pokojnina, seveda ob pogoju, da bodo to lahko počeli oziroma izbirali. Kot vidite, javni uslužbenci so ob izpolnjevanju prvega pogoja prisiljeni v upokojevanje, samo vprašanje časa je, kdaj bodo temu svetlemu vzoru sledili tudi v gospodarstvu.

Socialni demokrati smo veseli, da se je Vlada vsaj v ključnih točkah uspela dogovoriti s sindikati. Pa vendar smo bili danes opozorjeni, da pri dveh ključnih točkah dogovora ni bilo, zato sindikati niso pristopili oziroma podpisali dogovora, in sicer na točkah, ki se nanašajo na določitev višine pokojnin, predvsem za moške, in na točki uveljavitve bonusa za čas študija. Dosežen pa je dogovor o ureditvi poklicnih pokojnin.

Socialni demokrati bomo podprli pokojninsko reformo. To bomo toliko lažje storili zato, ker je Vlada v poteku obravnave pokojninskega zakona v Državnem zboru na nekaterih točkah vendarle prisluhnila opoziciji. Tako je bila iz predloga zakona črtana za Socialne demokrate izrazito sporna, diskriminatorna določba predloga zakona, tako imenovana čiščenje pokojninske blagajne. Na podlagi te določbe naj bi se pokojnine in pravice upokojencev, katerih plačilo delno ali v celoti zagotavlja proračun, in prejemnikov, od katerih je ena tretjina upokojencev, izločile iz pokojninskega sistema. V roku enega leta naj bi se določili pogoji za pridobitev in odmero pravic ter način zagotavljanja sredstev. Kot nam je bilo dodatno pojasnjeno na seji odbora, bi te pokojnine prešle v status socialnih transferjev – kaj se dogaja s socialnimi transferji, pa vsi dobro vemo.

V drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu je bil sprejet tudi amandma, ki

smo ga predlagali Socialni demokrati in na podlagi katerega se širi krog upravičencev do vdovske pokojnine na posameznike, ki živijo v registrirani istospolni partnerski skupnosti. Na ta način je bila vsaj v eni točki dosežena boljša rešitev, kot je sedanja, in v duhu tistega, kar je želel doseči Družinski zakonik. Izboljšani so bili tudi pogoji upokojevanja za tiste zavarovance, ki so začeli delati pred 18. letom starosti, pa tudi tiste določbe, ki zagotavljajo varstvo pričakovanih pravic za brezposelne, delovne invalide in prejemnike poklicnih pokojnin, kar je bila vsebina amandmajev Socialnih demokratov, povzeti pa so bili v amandmajih odbora. Socialni demokrati smo v drugi obravnavi predlagali tudi spremembe 27. člena zakona, s katerimi bi omogočili bolj postopen prehod na starostno upokojitev 65 let za oba spola ter povečali postopnost prehoda na nove upokojitvene pogoje in dvig pokojninske dobe za ženske. Ocenjujemo namreč, da so ti pogoji navkljub zamudi pri izvedbi reforme preostri in da potrjujejo našo trditev, da bodo največje breme sedanje pokojninske reforme nosile ravno ženske. Četudi je izenačitev njihove delovne dobe z delovno dobo moških napovedovala tudi naša pokojninska reforma, pa je bila dinamika, ki smo jo vgradili vanjo, bistveno ugodnejša in blažja in prijaznejša do žensk.

Predlog pokojninskega zakona, ki je danes v tretji obravnavi, je glede na dejstvo, da pokojninsko reformo potrebujemo takoj, in glede na to, da je vsebina ključnih rešitev rezultat doseženih kompromisov vlade s socialnimi partnerji in pa deloma tudi z opozicijo, nedvomno korak naprej. Je pa dejstvo, da bo kljub sprejeti reformi Slovenija ostala med tistimi državami članicami Evropske unije, ki imajo zelo visoke javnofinančne izdatke za financiranje pokojninskega sistema, za kar pa Mednarodni denarni sklad v svojem poročilu za leto 2012 ugotavlja, da je še vedno zelo visoka obremenitev. To poročilo med drugim opozarja na potrebo po nadaljnjih reformah pokojninskega sistema, ki bodo zagotovile njegovo dolgoročno vzdržnost. Kot eno izmed možnosti predlagajo uvedbo obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Ni nujno, da se sprejme, ampak predlog je podan. Predvsem demografska dejstva nas silijo v razmišljanje o prihodnosti. Če bomo želeli, da bo naš pokojninski sistem tudi v prihodnje temeljil na medgeneracijski solidarnosti, o čemer se vsi strinjamo, nadaljnje spremembe nedvomno sledijo, morda prej, kot bi si to, po tako dolgih in bom rekla tudi mučnih usklajevanjih, želeli.

Pa vendarle bomo Socialni demokrati navkljub vsem pomislekom predlagani zakon, ki je pred nami, podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

V imenu Poslanske skupine Državljske liste mag. Truda Pepelnik.

MAG. TRUDA PEPELNIK (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju prinaša v primerjavi z dosedanjim ureditvijo kar nekaj bistvenih, pozitivnih sprememb, kot je preglednost pokojninskega sistema, ki se krepi in uvaja informativno osebno evidenco. Zavod bo za vsakega zavarovanca vodil informativno osebno evidenco, ki bo vsebovala podatke o osnovah, od katerih so bili plačani prispevki, o obračunih in plačanih prispevkih po posameznih letih ter v obdobju zavarovanja. Bistvo novega sistema je tudi postopno uvajanje sprememb in daljše prehodno obdobje, kar bo pomenilo prehod na bolj vzdržan sistem obveznega zavarovanja na podlagi medgeneracijske pogodbe. Brezposelni bodo za čas zavarovanja pravic za primer brezposelnosti uveljavljali upokojitvene pogoje ZPIZ-1 s presečnim datumom 31. december. Za dobro rešitev velja ukinitve valorizacijskega količnika, kar pomeni odvedbo neto odmernega odstotka tako, da bo vsak vedel, kolikšen delež plače bo znašala njegova pokojnina. Valorizacijski količnik je bil namreč v našem pokojninskem sistemu zapleten in pa tudi nepredvidljiv, saj ga je doslej vsako leto določil minister. In šele, ko je bil objavljen, so si posamezniki lahko izračunali pokojnino. Uvaja se obračunsko obdobje za 24 najugodnejših zaporednih let. Za avtorske in podjetniške pogodbe se odslej obračunavajo prispevki. In še bi lahko naštevali.

Tudi v Poslanski skupini Državljske liste smo opravili maksimalen napor, da s predlagano pokojninsko reformo zaustavimo padanje pokojnin, da izboljšamo položaj upokojencev in hkrati zagotovimo vzdržnost pokojninske blagajne. Poslanska skupina Državljske liste bo Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podprla.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke gospod Mihael Prevc.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi.

Danes je pred nami pomemben korak in v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke upamo, da bomo tako kot v drugi obravnavi s konsenzom dokončno potrdili nov pokojninski zakon. Predlog novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je eden od pomembnih zakonov, ki Slovenijo lahko pomaknejo naprej, korak bližje k izhodu iz krize. V Slovenski ljudski stranki podpiramo predlog novega pokojninskega zakona, saj vemo, da s to zakonodajo že krepko zamujamo, kar potrjujejo številne negativne posledice, ki se že sedaj vse bolj kažejo. V procesu pogajanja in obravnave zakona smo z amandmaji sprejeli številne kompromisne rešitve, vendar se verjetno najde še kdo, ki ni popolnoma zadovoljen. Še posebej

pomembna pa se nam zdi zaveza socialnih partnerjev, predvsem sindikatov, da so z izpogajanimi določbami zadovoljni do te mere, da ne bodo sprožili ponovnega referenduma, kot se je to zgodilo prejšnjemu predlogu. Z vsakim letom odlašanja reforme se tudi za bodoče upokoјence pogoji slabšajo, saj se slabša in znižuje odmera višine pokojnine z vsakim letom, ko bi še odlašali s sprejemom teh sprememb.

Poslanci Slovenske ljudske stranke smo konstruktivno sodelovali pri oblikovanju tega in prejšnjega predloga zakona ter enako pri oblikovanju amandmajev, s katerimi se še izboljšujejo določbe sedanjega predloga. Nesporno dejstvo je, da vzdržnost pokojninske blagajne na kratki rok rešimo le s hitrim sprejemom reforme, ki mora dvigniti starost upokoјitve najmanj za tri leta. Naj ponovim tudi mnenje, da bo dolgoročno nujno, v drugi fazi te pokojninske reforme oblikovati in nadgraditi sistem, da bo dolgoročno, po prehodnem obdobju, zagotavljal varne in višje pokojnine. Ukrepati moramo tudi na področju bolj aktivne demografske politike in posledično pozitivne družinske politike. S pozitivnimi ukrepi in spodbudami, da se bodo mladi odločali za več otrok, saj dolgoročno le-to reši socialne blagajne, na kar strokovnjaki in naša poslanska skupina v razpravah opozarjajo že vrsto let.

Zakon bomo poslanci Slovenske ljudske stranke podprli tudi zato, ker kot osnovno načelo ohranjamo solidarnost in kot osnovo za pokojnino določimo zavarovalno oziroma pokojninsko dobo, torej dobo z vplačanimi prispevki.

V Predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je pred nami, so upoštevani predlogi, ki se nam v Slovenski ljudski stranki zdijo še posebej pomembni. Naj jih nekaj naštejemo: predlog glede zniževanja starosti za matere z več otroci; delodajalcem se priznavajo bonusi za mlade zaposlene in za starejše delavce; sprejete so določbe o varovanju pričakovanih pravic brezposelnih in tistih, ki že izpolnjujejo pogoje za upokoјitev; bolj postopno je zaostrovanje upokoјitvenih pogojev v prehodnem obdobju; pokojninska doba se prizna delavcem, katerim podjetja niso plačala prispevkov; določene so minimalne osnove za zavarovanje kmetov; upoštevane so pripombe za nadaljnje delovanje sklada obrtnikov; in ne nazadnje, pa zelo pomemben člen, upoštevana je pripomba družinske pobude glede črtanja določila o prenehanju pravice do družinske pokojnine in jo bodo mladi starši, če se šolajo, prejeli do 26. leta starosti; usklajena je nova ureditev poklicnega zavarovanja; določeno je ustrezno usklajevanje pokojnin, tudi za leto 2013; velik kompromis tudi z opozicijo je črtanje prvotnega 408. člena, tako imenovanega čiščenja pokojninske blagajne; določena je možnost dokupa študijskih let v prehodnem obdobju treh let. Takšne predloge, ki se nam v Slovenski ljudski stranki zdijo zelo pomembni, bi lahko še naštevali. Zato v Slovenski ljudski

stranki pričakujemo, da bo s podzakonskimi akti Dursa vendarle naloženo, da podatke o zavarovancih v največji meri in obsegu sporoča Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, namesto da s tem administrativno obremenjujemo delodajalce.

Še enkrat, poslanci Slovenske ljudske stranke bomo z veseljem podprli ta zakon, ki je bil nujen že pred nekaj leti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Jana Jenko v imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, prosim.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav, predvsem ministru gospodu Vizjaku.

Pred slabim tednom dni smo v tem prostoru v drugi obravnavni podprli nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Vsi, tako koalicija kot opozicija, smo bili enotnega mnenja, da je sprememba obstoječega zakona nujno potrebna. Kot je znano, je zakon v večini usklajen tudi s socialnimi partnerji. Cilj reforme je zagotoviti stabilnost in vzdržnost pokojninske blagajne z namenom, da bodo tako sedanji kot prihodnji upokoјenci lahko prejeli dostojne pokojnine. Vemo, da so se z leti močno izboljšali delovni pogoji, kar pomeni, da je delo, lahko rečemo v vseh panogah, močno olajšano glede na situacijo pred 20 ali 30 leti. Sedaj veljavni zakon ni dovolj upošteval dejstva, da se zaradi boljših življenjskih pogojev daljša življenjska doba slovenskega prebivalstva – zato je jasno, da se daljša tudi čas prejetja pokojnine. Do sprejetja sedaj veljavne pokojninske zakonodaje so se nekateri posamezniki upokoјevali pri starosti okoli 50 let ali še manj. Povprečna doba prejetja pokojnine za ženske je leta 2000 znašala 17 let in en mesec, leta 2011 pa že 21 let in 8 mesecev. Moški so pokojnine v povprečju prejeli nekaj let manj, leta 2000 14 let in 9 mesecev, leta 2011 pa 16 let in 4 mesece. Rodnost je v zadnjih desetih letih zelo upadla. Leta 1980 je bilo zadnje leto, ko je celotna rodnost še zadoščala za enostavno reprodukcijo prebivalstva. Tako sta leta 1990 za enega upokoјenca delala 2,3 delavca, lani samo še 1,5 delavca. Povprečna pokojninska doba je konec leta 2011 znašala le 32 let in 7 mesecev. Soočamo se tudi z eno najnižjih stopenj zaposlenosti starejših oseb med 55. in 64. letom starosti, in sicer 31,2 %. Povprečje v Evropski uniji je 47,4 %. Mimogrede, prijatelja, ki živi v Nemčiji in tam dela že 25 let, sem v času sprejetja te pokojninske zakonodaje vprašala, koliko časa ima še za delati. Star je približno toliko kot jaz – rekel je, da do 67. leta. Presenetilo me je, da sploh ne razmišlja, koliko ima v bistvu delovne dobe. On enostavno: "67 let."

Naj nadaljujem. Iz nanizanih podatkov je razvidno, da tudi če ne bi bilo gospodarske

krize, naša pokojninska blagajna tega enostavno ne bi več dolgo prenesla. Po izračunih bi najkasneje leta 2020, torej čez sedem let – sedem let pa vemo, kako hitro mine – sedanji pokojninski sistem presegel zmožnost financiranja iz državnega proračuna. Za zavarovance bi to pomenilo, da bi bilo takrat treba pokojninski sistem spremeniti zelo hitro, brez prehodnih obdobj, brez postopnega zvišanja pogojev, brez porazdelitve bremena med več generacij in z nenehnim znižanjem pokojnin.

V Poslanski skupini DeSUS pozdravljamo nov izračun odmere pokojnin, saj bo precej upočasnil leta padanja pokojnin glede na današnjo vrednost. Krizni časi zahtevajo varčevanje, na upokojencih se intenzivno varčuje že tretje leto. V letu 2010 je bilo usklajevanje pokojnin polovično glede na rast plač, v letu 2011 je bilo to usklajevanje samo še četrtinsko, letos pa se pokojnine sploh niso usklajevale. Kad je na podlagi veljavne zakonodaje dolžan zagotavljati ZPIZ sredstva v višini 50 milijonov evrov z eksplicitno določenim namenom, to je za usklajevanje pokojnin. V letu 2010, ko je bilo usklajevanje znižano za polovično, so nakazana sredstva Kada ZPIZ zadostila po svoji višini, saj je bilo takrat za uskladitev potrebnih 52 milijonov, Kad jih je sicer ZPIZ nakazal 100 milijonov. Naslednje leto smo imeli četrtinsko usklajevanje, kar je pomenilo, da je ZPIZ v letu 2011 izplačal samo 18 milijonov, do 50 milijonov ostane 32 milijonov, letos pa usklajevanja sploh ni bilo. Namenska sredstva Kada v vseh teh treh letih niso bila porabljena v skladu z zakonom, zato smo v DeSUS zahtevali, da se v letu 2013 usklajevanje pokojnin začne ponovno izvajati. Takšen je bil tudi dogovor v koalicijski pogodbi. Se pa v naši stranki in poslanski skupini še predobro zavedamo, verjamemo pa, da se prav tako tega zavedajo tudi vsi upokojenci, da denarja ni, da se država zadolžuje za nujno poravnavanje zapadlih obveznosti.

Zato smo pri oblikovanju načina uskladitve pokojnin v prihodnje, poleg sistemske formule, ki določa, da se pokojnine usklajujejo enkrat letno za 60 % rasti plač in 40 % rasti cen življenjskih stroškov, za leto 2013 usklajevanje pokojnin prilagodili finančnim zmožnostim in dejstvu, da tudi plače zelo malo rastejo. Pokojnine bodo usklajene, in sicer glede na rast plač, vendar največ do višine 50 milijonov.

Poslanska skupina DeSUS je v pogajanjih dosegla tudi vnos določila v zakon, da se pokojnine v nobenem primeru ne morejo uskladiti za manj, kot za polovično rast življenjskih stroškov. Seveda tudi ta varovalka velja po letu 2013. Ker smo v stranki DeSUS optimisti, verjamemo, da bomo tudi zaradi sprejetja tega za vse prebivalce Slovenije, tako že upokojene, kot tiste mlade, ki sedaj težko verjamejo, da bodo pokojnino sploh kdaj dočakali, tako pomembnega zakona, sami zmožni prebroditi gospodarsko krizo z novimi

delovnimi mesti, znižati nezaposlenost in posledično spet napolniti pokojninsko blagajno s prispevki od dela, kar pa pomeni tudi, da bi se enormnega bremena nekoliko znebil tudi državni proračun.

Pokojninsko reformo bo stranka DeSUS podprla. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Matej Tonin v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije, prosim.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Drage kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Po približno treh mesecih smo pokojninsko reformo pripeljali do konca. Pred nami je še tretja obravnava in končno glasovanje o pokojninski reformi. Nekateri bodo rekli, da je sprejemanje te pokojninske reforme zgled sodelovanja, nekateri drugi bodo rekli, da je ta pokojninska reforma zgled popuščanja – odvisno s katere strani na celotno situacijo gledate. Če bi bili rezi ostrejši, potem bi bila ta pokojninska reforma najbrž usmerjena dlje v prihodnost. Ker je bilo potrebnega več popuščanja, da smo se izognili morebitnim blokadam in referendumom, bo do nove pokojninske reforme treba priti prej. Dejstvo je, da je trenutna pokojninska reforma v interesu tistih, ki so tik pred upokojitvijo oziroma tistih, ki so že upokojeni.

Kaj se zgodi, če pokojninska reforma ne bo sprejeta? Pokojnine bodo padale. Marsikomu se ta stvar zdi nelogična, na eni strani govorimo o tem, da bo imela pokojninska reforma določene finančne učinke in finančne učinke v smislu, da bo manj obremenila državni proračun in pokojninsko blagajno, na drugi strani pa govorimo o tem, da bodo pokojnine višje. Nelogično, ampak mislim, da je minister v preteklosti, tudi na odboru, dokazal, da to enostavno drži. Večje pokojnine in večje prihodke v pokojninsko blagajno bo enostavno zagotovilo daljše časovno obdobje, v katerem bomo posamezniki delali in vplačevali v pokojninsko blagajno.

Odločili smo se, da bomo delali dlje. Mislim, da je bila to prava odločitev. Na drugi strani smo imeli možnost, da bi povečali prispevno stopnjo. Prepričan sem, da bi bilo to popolnoma napačno sporočilo v kriznih časih in da bi takšna varianta še dodatno obremenila slovensko gospodarstvo. Številni moji kolegi so govorili o tem, kaj vse pokojninska reforma prinaša. Toda ključna zadeva, na katero je vezana ta pokojninska reforma in okoli katere se vse skupaj vrti, je 40 let pokojninske dobe. Torej, 40 let bo treba delati, da se bo lahko posameznik upokojil. To je bistvena razlika od tistega, ko so nekateri v nekih drugih reformah postavljali starostno mejo posameznika za upokojitev. Kolegica pred mano je lepo povedala, da je v nekaterih drugih državah treba

delati do neke starosti in da pokojninska doba ni toliko bistvena.

Na tej točki bi želel še enkrat poudariti eno stvar – kaj sestavlja pokojninsko dobo? Delovna doba; to je čas, ko ste delali in ko ste vplačevali v pokojninsko dobo. Bolniška; obstajajo primeri, ko so bili tudi po več let v bolniški. Nadomestilo za brezposelnost; tudi trajanje, ko ste bili na zavodu, se bo štelo v vašo pokojninsko dobo. In celo, prav je tako, starševsko nadomestilo; po domače povedano, čas, ki ste ga preživel v porodniški. Nekatere civilne družbe so opozarjale, da ta pokojninska reforma ni naklonjena materam. Sam trdim obratno. Mislim, da je v tej pokojninski reformi posluh za matere. Če povem zelo konkretno, materam se najprej šteje v pokojninsko dobo čas, ki so ga, po domače povedano, preživele na porodniškem dopustu, poleg tega pa še njihovi otroci prispevajo k temu, da se jim znižuje starostna doba, ko se lahko upokojijo. Mislim, da to je korak in roka materam za opravljeno delo, ki ga naredijo za to družbo.

Zaključil bi s tem, da kdorkoli bo na referendumu ali kjerkoli drugje rušil to pokojninsko reformo, se bo na nek način zavzemal za nižje pokojnine in za nevzdržne javne finance. Seveda bo moral za te stvari prevzeti odgovornost. V Novi Sloveniji za te stvari ne želimo prevzeti odgovornosti, zato bomo to pokojninsko reformo, ki je pred nami, z veseljem podprli.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Dr. László Göncz, v imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

V politično in družbeno izredno razburkanem in občutljivem času je zelo pomembno, da je danes v tretjem branju pred nami Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je v pretežni meri deležen konsenza parlamentarnih strank in večine socialnih partnerjev.

Kljub zavedanju, da je predlog zakona blažja različica možnih alternativ in bo zato vzdržen predvidoma kratek čas, je treba poudariti, da v gospodarskih in socialnih okoliščinah, ki smo jim v Sloveniji priča, ter po eni že propadli pokojninski reformi, moramo pohvaliti opravljeno delo na tem področju. Rešitve v tem zakonu so kompromis nujno potrebnih sprememb, ki so pogojene z gospodarskimi, finančnimi in demografskimi okoliščinami ter socialne vzdržnosti družbe, ki jo še prenesejo. Posebej se mi zdi pomembno poudariti, da sta bili pri oblikovanju besedila predloga zakona vladna koalicija in opozicija v večini primerov sposobni preseči strankarske interese in tudi pri najbolj občutljivejših rešitvah, kot

so pogoji za pridobitev pravice do starostne in predčasne pokojnine, pokojninska osnova in ohranjanje višine pokojnin, določitev odstotka za odmero pokojnine ter zapletena strokovna vprašanja iz konteksta invalidskega zavarovanja in zagotavljanja vzdržnosti oziroma stabilnosti pokojninske blagajne in drugih vsebin, so našli kompromisne rešitve. To nas le mora spodbuditi pri iskanju ostalih rešitev za izzive, ki se kar vrstijo. Če vedno poudarjamo in potenciramo zgolj tisto, kar je negativno in kar nas razdvaja, in zanemarjamo pozitivne primere, ki jih žal res ni veliko, bomo še naprej ustvarjali vzdušje nadaljnje razgradnje naše družbe. Zato je treba primer pokojninske reforme uporabiti tudi kot pozitiven primer, ki nam lahko pomaga pri reševanju problemov. Sicer je pri nekaterih vsebinskih zadevah še nekaj odprtih vprašanj oziroma vsaj pri enem, kot je gospod minister poudaril, upam pa, da bo v okviru današnje razprave možno narediti do neke mere na vseh področjih korak naprej in morebiti skleniti to zahtevno delo, kar se da na najbolj plemeniti ravni.

Na koncu naj še povem, da je ta predlog pokojninske reforme oziroma zakona deležen tudi najine podpore. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Barbara Žgajner Tavš v imenu Poslanske skupine Pozitivne Slovenije, prosim.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani minister s sodelavcem, spoštovane kolegice, kolegi.

V današnjem časopisu sem prebrala, da je pokojninska reforma prvi signal Evropi. Jaz bom rekla, da ni. To izhodišče je zgrešeno, napačno. Pokojninska reforma je prvi signal našim državljanke in državljanom in je realna posledica stanja v pokojninski blagajni, je ne nazadnje tudi odgovor na demografsko sliko in je pomembna, pomembna z vidika odprave nekaterih slabih rešitev prejšnje reforme, in te slabe rešitve se odražajo tudi v realnem padanju pokojnin. Reforme v Sloveniji ne smemo sprejemati zaradi Evropske unije, ampak zaradi zahtev in potreb naših ljudi. Živimo v izredno dinamičnem času velikih družbenih sprememb. Te so odvisne od političnih, gospodarskih pa tudi demografskih dejavnikov. Na eni strani imamo zniževanje rodnosti, na drugi strani podaljševanje življenja oziroma življenjske dobe, zaradi tega se v naši družbi hitro spreminjajo tista, bom rekla, klasična, medgeneracijska razmerja, kar ne nazadnje od nas, od politike zahteva, da v konsenzu s stroko in civilno družbo ta razmerja opredelimo na novo. Pri tem pa ne smemo zanemarjati nobene od temeljnih vrednot, ki predstavljajo, bom rekla še enkrat, temelj demokratične družbe in hkrati civilizacijsko pridobitev. Pa vendar, v slovenski politiki dostikrat ni bilo ustrezne pripravljenosti po spoštovanju demokratičnih načel pri

oblikovanju najbolj pomembnih strateških rešitev, kar je imelo za posledico, žal, slabe zakonske predloge in ne dovolj domišljene odločitve in to so, ali pa občutimo pravzaprav vsi državljani in državljanke. Ta mandat ni izjema, ali pa bom raje rekla, morda je izjema v tem, da se poskuša Poslovnik izigrati na tisoč in en način, da se pri sprejemanju zakonodaje dostikrat krši Resolucijo o normativni dejavnosti – to je tisti dokument, ki je vladi zelo jasno naložil, kako mora ravnati pri sprejemanju zakonodaje –, da imamo stanje, ko je izogibanje objektivni in subjektivni politični odgovornosti sprejemljivo ali pa opravičljivo dejstvo. To ni dobro, to ni prav. Roko na srce, škoda je bila storjena tudi pri pokojninski reformi, ki bi morala zaživeti pred dvema letoma. Danes iskati krivca za to politično napako in kazati s prstom na posameznike je, verjamem, da se vsi strinjamo, brezpredmetno. Upam le, da smo se iz te lekcije, ki je bila izjemno draga, vsi skupaj naučili toliko, da napak iz preteklosti pri tako pomembnih odločitvah ne bomo ponavljali. Zato je danes najbrž izjemno pomemben dan, 4. december, obletnica lanskoletnih državnozborskih volitev, in na ta dan, na obletnico potrjujemo pokojninsko reformo s konsenzom vseh političnih strank. Ena od temeljnih vrednot, v katero osebno močno verjamem in za katero trdim, da mora ostati temelj družbenih sistemov, tudi zaradi vse močnejšega agresivnega prodiranja neoliberalnih konceptov v naš sistem, je solidarnost. Na njej temeljijo sistemi socialne zaščite, zdravstvenega sistema in pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pri tem pa, spoštovane kolegice in kolegi, ne smemo imeti pred očmi zgolj finančni vidik, ampak tisto, kar je pomembno, človeško plat. In za solidarnost smo se odločili zavestno.

Ravno zaradi spremenjene demografske slike je medgeneracijska solidarnost danes izjemno pomembna, vendar upam, da se zavedamo, da bodo tudi v okviru pokojninskega sistema zavarovanja, verjamem še prej kot v sedmih letih, potrebne spremembe, če bomo želeli obdržati načelo solidarnosti in vzdržnosti. Kolegi pred menoj so že izpostavili nekatere pomembne vsebinske rešitve, ki jih prinaša zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in mislim, da jih na tej točki ni več smiselno posebej izpostavljati in ponavljati. Treba je povedati, in to je minister uvodoma že dejal, da je bilo v Državnemu zboru narejeno veliko dela, na matičnem delovnem telesu pri obravnavi in pri popravkih osnovnega Predloga zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Rekla bom, da, če so cilji pravi in če je volje dovolj, tudi rezultati ne izostanejo. Zato je danes pred nami predlog zakona, ki je usklajen v veliki meri s sindikati in moram reči tudi z opozicijo. Zato gre, bom rekla, ne ravno zahvala ampak pohvala ministru, ker je odigral politično izjemno modro in prisluhnil marsikateremu zelo jasnemu in resnemu opozorilu opozicije, zato lahko danes rečemo,

da je zakon sprejemljiv in da je zakon takšen, da bo omilil marsikatero posledico, ki je bila uvodoma ali pa v osnovnem predlogu zelo ostra in ki bi lahko imela bolj boleče posledice na uporabnike tega zakona.

Tisto, kar še vedno ostaja boleče zame, je, da so pokojnine nizke, prenizke. Statistični podatki zelo jasno govorijo o tem, da kar dve tretjini upokojencev živi s pokojninami, ki ne zagotavljajo nekega dostojnega življenja pod tistim skrajnim robom, socialnim robom. Na to dejstvo me je danes, ko sem se peljala v Ljubljano, opozorila tudi ena od državljanek, ki me je prosila, da naj na to opomnim tudi ministra in da naj le storimo nekaj, da bodo ljudje – konkretno gre za invalidsko upokojenko – lahko vsaj kolikor toliko dostojni preživeli mesec, da bodo lahko plačali tiste položnice, ki so nujne za plačati. Mimogrede, ta ženska ima 280 evrov invalidske pokojnine. Pravim, to so tista dejstva, ki ostajajo boleča, na katera v tem trenutku nimamo vpliva. Verjamem pa in naj bo to resen opomin vsem nam, ko bomo prihodnjič odločali o nujnih varčevalnih ukrepih.

Če zaključim z mislijo, ki se mi je utrnila v soboto. V soboto sem stala pred množico dijakov gimnazije in ekonomske srednje šole Trbovlje. Bila sem res ponosna, istočasno sem čutila veliko odgovornost kot poslanka Državnega zbora. To so mladi ljudje, ki so od septembra v dobrodelne namene zbirali rute in šale in ta njihova dobrodelna akcija je presegla meje mojega mesta, meje Zasavje in celo meje Slovenije. Zasledovali so zgolj en cilj – pomagati ljudem v stiski. In veste, ti mladi dijaki so istočasno opozorili na pomen empatije. Znajo čutiti in občutiti bolečino sočloveka. In na pomen solidarnosti. V tem duhu zaključujem uvodno predstavitev oziroma stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije in ravno v tem duhu solidarnosti podpiramo tudi pričujočo pokojninsko reformo z vsemi popravki, ki bodo sledili v tretjem branju v obliki amandmajev.

Še enkrat, rekla bom, vesela sem, da smo vsi skupaj zmogli toliko politične modrosti in naj bo to ob koncu tudi opomin tistim ministrom, ki se še učijo, da je demokracija tudi sklepanje kompromisov z opozicijo.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Romana Tomc v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, prosim.

ROMANA TOMC (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, minister s sodelavcem, kolegice in kolegi!

Pred natančno tremi tedni smo v tej dvorani opravili prvo razpravo o novem pokojninskem zakonu, ki naj bi začel veljati že čez slab mesec dni. Danes imamo na mizi zakon, ki je v tem času doživel kar nekaj sprememb, vendar je v temeljnih elementih ostal enak, kot je bil na začetku. Dejstvo je, da bomo

morali v prihodnje delati dlje, vendar ne gre spregledati, da se upokojitvena starost ne bo dvigovala samo zaradi zaostrovanja pogojev, ampak predvsem na račun bogatih stimulacij za daljše delo. Današnji predlog skupaj z amandmaji je rezultat napornih pogajanj z najrazličnejšimi skupinami zainteresirane javnosti. Lahko rečemo, da so ta zakon skupaj oblikovali Vlada, sindikati, delodajalci, predstavniki upokojencev, invalidov, različnih nevladnih organizacij, študentov in ne nazadnje tudi strokovnjaki različnih institucij, ki bodo morali v nadaljevanju skrbeti za pravilno izvajanje tega zakona. Posebno vlogo so imele v tem procesu tudi politične stranke. Vsi vi, vsi mi. S svojimi konstruktivnimi predlogi smo prispevali, tudi opozicijske stranke, pomemben delež pri oblikovanju tega zakona. Kot je bilo omenjeno, kljub pritiskom evropskih institucij, da je treba pokojninsko reformo resnično sprejeti čim prej, pa se moramo zavedati, da jo delamo predvsem zase. Delamo jo zato, da bi zmanjšali pritisk na javne finance, ki ga povzročata prezgodnje upokojevanje in staranje prebivalstva. Delamo jo tudi zato, da bi zaustavili padanje pokojnin. Vsi smo si edini, mnoge pokojnine so postale tako nizke, da upokojencem ne zagotavljajo več dostojnega preživetja. O tem priča tudi visoka stopnja tveganja revščine, ki je zlasti zaskrbljujoča pri starejših ženskah. Vse to je posledica sistema iz preteklosti, ki je zlasti ženskam omogočal zgodnje upokojevanje, vendar na račun nizke pokojnine. Ugodni pogoji so predstavljali nekakšno past, v katero so se v želji po čim hitrejši upokojitvi ujeli mnogi. Če bi sedanji zakon ostal v veljavi, bi bilo naslednja leta še slabše. Dejstvo je, da obstoječi pokojninski sistem izredno zapleten in nepregleden. Med več kot 400 členi se je težko znajti tudi strokovnjakom, kaj šele tistim, ki se s pokojninsko problematiko ne srečujejo vsak dan. Težko bi rekli, da bo po novem pokojninski zakon lahko razumljiv prav za vse, vendar pa se je z bistvenim premikom v načinu določanja pokojnin sistem vseeno spremenil v bolj preglednega, pomembno pa je predvsem, da ne zavaja več ljudi z napačnimi pričakovanji glede višine njihovih pokojnin. Uvedba tako imenovanega neto odmernega odstotka je povzročila kar precej pomislekov in mnoga vprašanja, saj primerjava sedaj veljavnih in novih odmernih odstotkov kaže, da so novi bistveno nižji. To naj bi po mnenju nekaterih povzročilo tudi nižje pokojnine, dejansko pa temu ni tako. Zaradi zaustavitve padanja valorizacijskega količnika ter hkratnega fiksiranja nadomestne stopnje na višino, ki je v veljavi letošnje leto, se bodo novim upokojencem zagotavljale pokojnine, ki so primerljive s sedanjimi. Ker bi po sedanjem zakonu pokojnine še naprej strmo padale, je ta rešitev za bodoče upokojence zelo ugodna. Poleg tega se osebam, ki se ne upokojujejo takoj, ko izpolnijo upokojitvene pogoje, po novem dodeljujejo zelo

ugodni bonusi, ki nagrajujejo vsako dodatno tromesečje v zaposlitvi. Nemogoče je izpostaviti vse spremembe, ki jih ta zakon prinaša, zato se bom v nadaljevanju omejila samo na tiste, ki po našem mnenju sodijo med najpomembnejše, in na tiste, ki prinašajo zelo pozitivne spremembe, pa so bile med dosedanja razpravo prezrte.

Vprašanje, ki ga v teh dneh največkrat slišimo, je, kdaj se bomo lahko upokojili po novih pogojih. Na takšno vprašanje ni enoznačnega odgovora, ker je pravica do upokojitve poleg izpolnjevanja splošnih pogojev vezana tudi na povsem osebne okoliščine. Načeloma pa velja, da pravico do starostne pokojnine pridobi oseba, ki je dopolnila 40 let pokojninske dobe brez dokupa in je stara najmanj 60 let, ne glede na to, ali gre za moškega, ali za žensko. Ta bo pogoj treba izpolnjevati šele konec leta 2018, do takrat pa veljajo blagi postopni prehodi. Starostna meja se lahko dodatno zniža, kot je bilo že rečeno, tudi zaradi skrbi za otroka v prvem letu starosti, zaradi služenja vojaškega roka ter zaradi dela pred 18. letom. Na ta način ob upoštevanju bonitet se lahko moški upokoji ne pri 60, pač pa že pri 58 letih, ženska pa celo pri 56 letih. V primeru, da oseba ostane v zaposlitvi, se ne upokoji, pa lahko poleg plače prejema še dodatni bonus, in sicer v višini 20 % pokojnine.

Zakon ponuja tudi številne druge stimulacije, k imajo namen spodbujanja zaposlovanja mladih in zaposlovanja starejših. Tako bo, recimo, delodajalec, ki bo zaposlil osebo, ki se prvič zaposluje in je stara manj kot 26 let, ali pa je to mlada mamica z otrokom do treh let starosti, oproščen plačila dela prispevkov. Prav tako bodo delodajalci deležni spodbud za vse zaposlene, ki so starejši od 60 let, in posebne spodbude za tiste, ki ostajajo v zaposlitvi, pa so že izpolnili pogoje za upokojitev. Olajšav bodo deležni tudi samostojni podjetniki, ki prvič pričenjajo z opravljanjem dejavnosti. V prvem letu po njihovem začetku in registraciji jim ne bo treba plačati polovice prispevkov, v drugem letu pa se jim bodo prispevki zmanjšali za tretjino. Vsem že obstoječim samostojnim podjetnikom, ki so danes aktivni, pa se bo ugotovljeni dobiček, ki je podlaga za določitev zavarovalne osnove, znižal kar za četrtno.

Pomembne novosti so tudi na področju poklicnih pokojnin. Sedanji sistem, kot vemo, ni deloval, je nedorečen. Seznam delovnih mest, za katere je poklicno zavarovanje obvezno, je povsem zastarel. Prispevne stopnje so pre nizke, da bi zagotavljale dovolj sredstev za izplačilo teh pokojnin. Z novim zakonom je predvidena kompletna revizija vseh delovnih mest in določitev novih pravil za naprej, vendar se hkrati rešuje tudi položaj tistih zavarovancev, ki so že vključeni v poklicno zavarovanje in ki na svojih računih nimajo dovolj sredstev. O delu, ki se nanaša na prostovoljno dodatno zavarovanje, nismo prav veliko razpravljali, vendar tudi na tem področju prihaja do zelo pomembnih novosti. Ena izmed njih in najpomembnejša je, da bo

mogoča bolj pestra naložbena politika. To pomeni, da bo zavarovanec lahko sam vplival na to, ali se njegova sredstva nalagajo v bolj rizične naložbe, ki lahko prinesejo višje donose in s tem višje pokojnine, ali pa se bo odločil za bolj konzervativno naložbeno politiko.

Za večino rešitev, ki jih prinaša ta zakon, veljajo ugodna prehodna obdobja, s katerimi bo olajšan prehod tistim, ki so danes tik pred upokojitvijo. Zato je ena izmed najpomembnejših določb zakona varstvo pričakovanih pravic. To pomeni, da se bodo vsi, ki že izpolnjujejo pogoje za upokojitev vključno z dodano dobo, lahko kadarkoli upokojili pod pogoji, ki veljajo danes. Še posebnega varstva so bile deležne najbolj občutljive skupine ljudi v naši družbi, to so brezposelni in delovni invalidi. Ti se bodo lahko še v obdobju naslednjih treh ali petih let upokojevali po predpisih, ki veljajo danes. Kljub vsem napredkom, kljub vsem dobrim rešitvam pa za pokojninski sistem izzivov tudi v prihodnje ne bo zmanjkalo.

V Poslanski skupini SDS ocenjujemo, da bomo s tem zakonom dosegli dva ključna cilja pokojninske reforme: zagotovili bomo finančno stabilnost pokojninske blagajne in s tem širšo javno finančno stabilnost ter, kar je zelo pomembno, zaustavili nadaljnje padanje pokojnin. Zato bomo v poslanski skupini zakon podprli.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Tako smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in sledi razprava poslank in poslancev o predlogu zakona v celoti.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek, prosim.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Hvala. Bom zelo kratka, ker smo o pokojninski reformi in o vsebini povedali že veliko.

Minister Vizjak, dokazali ste, da se znate usklajevati in slišati pripombe, naše opozicijske, pripombe strokovnjakov in pripombe, ki ste jih slišali na Ekonomsko-socialnem svetu. Če bi tudi drugi vaši kolegi, drugi ministri znali ravnati podobno, se v tem trenutku ne bi soočali s tem, kar se že kakšnih štirinajst dni dogaja v Sloveniji.

Smo pa vsi skupaj dokazali, da se da. Res pa je, da v Pozitivni Sloveniji že od vsega začetka, odkar smo v parlamentu, opozarjamo na to, da je pokojninska reforma potrebna, konec koncev smo tudi v svoj volilni program zapisali, da je potrebna in nujna, za razliko od nekaterih drugih, ki ste takrat mislili, da se da s tem še nekoliko počakati. Vesela sem, da do tistega očiščenja, o katerem smo vsi skupaj izgubljali veliko besed, s tem zakonom ni prišlo, da ostaja tako, kot je urejeno danes. Bi pa posebej rada še enkrat poudarila, da se že danes ve, koliko gre za tisto, čemur ste vi rekli očiščenje, in koliko v pokojninski blagajni res manjka, se pravi se te stvari da ločiti. Opozorila

bi vas rada samo še na nekaj – kratkoročni učinki, finančni učinki, o katerih smo veliko govorili, ne bodo takšni, kot ste izračunali, ampak s tem se bomo srečali v naslednjem filmu oziroma ob pripravi rebalansa proračuna za leto 2012, takrat, ko pride do trenutka ali pa dneva D, bo treba zagotoviti toliko, kot je treba zagotoviti.

Naj na koncu še malo v šali rečem, da upam, da vas to, da vas danes opozicija tako hvali, ne bo stalo službe.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata, pripravi se mag. Katarina Hočevar.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo.

Zdaj bi lahko začela razpravljati, ali je do polovice napolnjen kozarec na pol prazen, ali na pol poln. Namreč, kaj hočem povedati – komplimenti, ki si jih delite z leve in desne so pravzaprav nasledek dozorelega spoznanja, da je pokojninska reforma potrebna. Vsega tistega, kar je bilo opravljenega ob prvi pokojninski reformi – ker so ne nazadnje snovalci tega zakona porabili tisto, kar je bilo pri prejšnji pokojninski reformi pripravljenega in za seboj so imeli izkušnjo, kaj se zgodi, če ni usklajenosti in če med ljudmi prevlada strah pred novim, ker zdaj med ljudmi vlada strah pred bonitetnimi ocenami. Da je res ta pokojninska reforma tako zelo boljša od tiste prejšnje, tega sama ne bi upala trditi in zato mi manjkajo natančni preračuni. To pa ne pomeni, da ne nameravam predlagane pokojninske reforme podpreti. Tisto, kar se mi zdi pomembno, je, da je zapisano v 391. členu varstvo pričakovanih pravic, kar pomeni, da se tisti, ki se želijo, ki izpolnjujejo upokojitvene pogoje v letošnjem letu, tudi če niso vložili zahteve, lahko upokojijo po veljavni zakonodaji. Če bodo pa v zavarovanju vztrajali, bodo pa stvari nekoliko, pri delu namreč, pa nekoliko drugačne. Čeprav je pokojninska reforma grajena tudi na obljubi, da lahko posameznik izbira, ali bo še ostal v delovni aktivnosti ali ne, je to marsikdaj iluzija, zato ker je to odvisno od delodajalca. Dejstvo pa je, da za vse kategorije ta pokojninska reforma zagotovo ni boljša rešitev in da bo individualna pravica, kar pokojnina je, morebiti drugačna od tistega, kar posameznik pričakuje. Odvisna je od pokojninske dobe, odvisna je od pokojninske osnove in tu bi le kazalo opozoriti na to, da bo na določitev odstotka od pokojninske osnove vplivala zagotovo tudi pokojninska doba. Če lahko kdo uveljavlja časovne bonuse, kaže vendarle opozoriti, da bo to vplivalo na odmerjeno višino pokojnino. Kot rečeno, 430 členov je preveč, da bi človek lahko za vsak posamičen primer povedal, kakšna pokojnina bo.

Pričakujem, da bo po kakšnih petih letih zagotovo dozorel čas in spoznanje, da vsega, kar je bilo ob tej pokojninski reformi napovedanega, vendarle ni mogoče izpolniti in da bo treba poseči v zakon in upam, da ne s preveč hudimi posledicami. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima minister mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovane poslanke in poslanci!

Vesel in zadovoljen sem, da smo si po predstavitvi poslanskih skupin enotni, da bo ta zakon deležen zelo široke podpore. To je zelo dobra popotnica k uveljavitvi tega zakona in mislim, da je to zelo dobro za naše državljane in državljane, kajti ta zakon ima pomembne pozitivne učinke, ki ste jih že omenili.

Oglašam se zato, da pojasnim, kako smo pravzaprav prišli do teh rešitev. Res je, iz procedure in rešitev, ki jih je imel na referendumu zavržen ZPIZ-2, smo se veliko naučili. Poslušali smo predvsem ljudi pa tudi socialne partnerje in smo si postavili drug cilj, kot je bil v preteklosti. Cilj, da ljudje dosežejo 40 let pokojninske dobe in da je to pogoj za upokojitev. To je zamenjava percepcije in koncepta in verjamem, da bi lahko do tega spoznanja prišli že prej, če se bi med seboj poslušali in če bi na nek način ugotovili, kaj je tisto, kar je v percepciji slovenskega državljana še sprejemljivo in kaj ne. Bistveno bolj sprejemljivo je, če zapišemo, da je treba za polno pokojnino praviloma delati 40 let, kot pa da je treba delati do 63 ali 65. leta starosti. To lahko pomeni isto, ampak ko imate opravka s percepcijo, z nekim gledanjem ljudi na to vprašanje, je 40 let pokojninske dobe tisto, kar je sprejemljivo. To so poudarjali tudi sindikati in zato smo to rešitev uveljavili. S tem želim povedati, da nismo zgolj nekoliko modificirali na referendumu zavržene rešitve, temveč smo jo konceptualno spremenili. Zato smo imeli drug odnos do recimo časa, ki ga je nekdo prebil na obveznem služenju vojaškega roka ali obdobja za otroka in podobno – tega nismo več upoštevali kot nekaj, kar se všteje v delovno dobo oziroma pokojninsko dobo brez dokupa, temveč se lahko zaradi teh okoliščin znižuje starostna meja pri upokojitvi. To so zelo, zelo pomembne konceptualne spremembe, ki so bile.

In še nekaj, vesel sem, da je bilo omenjeno, in to se mi zdi, da je zelo pomembno poudariti. Uvajamo res visoke bonuse za delo preko teh minimalnih upokojitvenih pogojev za starostno pokojnino. Za vsake tri mesece dela 1 % doživljenjske višje pokojnine. To se mi zdi, da bo marsikoga, ki ima to možnost, ki ima na nek način službo, kateremu zdravstveno stanje to omogoča, kjer so razmere na delu takšne, da lahko v teh letih dela, da bo ostal na delu, plačeval prispevke in s tem krepil svojo pokojnino, svoj materialni položaj na starost in

hkrati pokojninsko blagajno. Torej, spoštovane poslanke in poslanci, po teh uvodih se vam zahvaljujem za tako dobronameren in ne nazadnje tudi podpore napovedujoč pristop. Vsi skupaj bomo spremljali učinke te reforme. Omenil sem že, da te učinki ne bodo zgolj kratkoročni. Tu so bili izraženi tudi nekateri dvomi v naše finančne napovedi. Te napovedi niso naše, niso nastale na Ministrstvu za delo. Za finančne napovedi pokojninske reforme je bil razvit mikro simulacijski model na inštitutu za ekonomske raziskave že v preteklosti in vsi ti izračuni, s katerimi razpolagamo, so izračuni, ki temeljijo na tem modelu in so strokovni in ne razpolagam s kakršnimkoli alternativnim izračunom, ki bi bil vsaj toliko verodostojen kot ta. Lahko rečem, da bodo finančni učinki te pokojninske reforme na pokojninsko blagajno takojšnji, torej že v prihodnjem letu, da se bodo stopnjevali in da bodo naraščali tam do milijarde evrov na leto leta 2060. Res pa tudi je, da se staramo, da se povprečno postaramo približno štiri mesece vsako leto. To je dober dosežek, tega sem vesel, vendar bo to v prihodnosti verjetno terjalo še nadaljnje korekcije upokojitvenih pogojev zaradi te okoliščine, vendar prepustimo to prihodnosti. Verjamem, da živimo v tako dinamičnem spreminjajočem se svetu, da bi bilo nemogoče tlakovati rešitve, ki bodo vzdržale 20 let ali celo več. Verjetno bo res v naslednjem mandatu ali v mandatu za tem, prihodnja vlada ali tista vlada, ki bo sledila prihodnji vladi, verjetno razmislila tudi o potrebnih modifikacijah in korekcijah upokojitvenih pogojev, kot jih sprejemamo danes.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Katarina Hočevar, pripravi se mag. Jana Jenko, nato mag. Matej Tonin in gospa Maša Kociper.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljam ministra in pa vas, drage kolegice in kolegi!

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je kompromis med želenim in možnim. Je v bistvu dokaz, da ni težave, ki je ne bi mogli rešiti skupaj. Zakon v prejšnji vladi ni bil usklajen s socialnimi partnerji in o njem smo odločali celo na referendumu. Veseli me, da smo z veliko truda, dialoga in pa kompromisnih rešitev, ki jih je treba priznati ministru Vizjaku, danes prišli do tretjega kroga. Sama trdim, da je glas za zakon, glas za mlade in glas za upokojece. Za mlade predvsem zato, ker jih spodbuja k čimprejšnji vključitvi v sistem zavarovanja. Zakon prinaša spodbudo za zaposlovanje mladih. Delodajalci, ki bodo prvič zaposlili za nedoločen čas osebo do 26. leta starosti, bodo lahko uveljavili vračilo prispevkov za prvo leto v višini 50 % in za drugo leto v višini 30 %. Na nek način se podpora mladim daje tudi

s črtanjem tretjega odstavka 113. člena, ker omogočamo prejetje družinske pokojnine tudi tistim mladim, ki se v času šolanja do 26. leta poročijo oziroma živijo v kakršnikoli drugi obliki izvenzakonske skupnosti. Državljeni, ki pa so že upokojeni, pa največ pridobijo zato, ker se bo ustavil trend manjšanja pokojnin. Ta bi konec leta 2024 znašal le še 56 % plače, ki jo je zavarovanec prejemal pred upokojitvijo. Z novim zakonom bo ustavljeno padanje odmernega odstotka, ki je ključnega pomena za višino pokojnine.

Kot poslanka Državlanske liste pa posebej pozdravljam uvedbo tako imenovanih informativnih osebnih evidenc. Pri tem delamo pomemben korak v smeri, da je uprava servis državljanom. Uvaja se tudi obveznost zavoda, da bodo državljane ob 58. letu starosti obveščali o možnostih in času, ko se bodo lahko upokojili. Tudi poklicne pokojnine so tema, ki so v strokovni javnosti odmevale in burile duhove predvsem zato, ker smo imeli različne prispevne stopnje za enako obliko pravic. Rešitve, da se bo opravila revizija vseh delovnih mest v javnem sektorju, ki imajo bonificirano delovno dobo, da se bodo določila jasna merila in jasni kriteriji za zasebni sektor in da so določeni novi pogoji za poklicno upokojevalce, so dobra in ustrezna popotnica k transparentnejši in pravičnejši ureditvi tega področja. Pozdravljam tudi amandma k 408. členu, ki ureja triletno prehodno obdobje, v katerem bodo zavarovanci lahko dokupili dve leti študijske dobe, in sicer v višini 70 % povprečne plače posameznika. To področje se sedaj ureja bolj ugodno za zavarovance, kot pa je bilo to predvideno v lanski različici zakona.

Danes res mineva eno leto od parlamentarnih volitev, v tem obdobju smo sprejeli veliko zakonodajnih, sistemskih rešitev in tako imenovanih ukrepov za izhod iz krize. Čas je že bil, da imamo na mizi tudi prvi zakon, ki ga štejemo v tako imenovani paket reformnih ukrepov. Veseli me, da bo sprejet s širšim družbenim konsenzom in da mu po zagotovilih socialnih partnerjev ne grozi referendum. Dobil bo tudi moj glas z željo, da bo takšen dialog in rešitve, ki bodo sprejemljive za vse deležnike, da nam bo to uspelo tudi v okviru reform, ki so še pred nami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi naj se gospa Maša Kociper.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Še enkrat lepo pozdravljeni!

Na tem mestu čestitam ministru. Prepričan sem, da je v treh mesecih opravil veliko delo in da bo na takšen način Slovenija kot taka naredila en korak naprej, da se izvijemo iz krize. Ne glede na to, kako na to pokojninsko gledate, kot sem že prej v uvodu rekel – ali je to zgled sodelovanja, ali je to zgled popuščanja –,

prepričan sem, da bo pokojninska reforma tako ali drugače odmevala v svetu, da smo se v slovenskem parlamentu sposobni določene stvari dogovoriti, ker smo v zadnjem obdobju vse prevečkrat dajali vtis, da se o prav nobeni stvari nismo sposobni dogovoriti.

Če se dotaknem samo par stvari, ki se mi zdijo pomembne in je prav, da so ljudje z njimi čim bolj seznanjeni. Vsi tisti, ki bodo do novega leta izpolnili pogoje za upokojevalce po starem zakonu, se bodo lahko tudi kasneje upokojevali, ne glede na to, da bo nov zakon sprejet. Druga stvar, kjer se je šlo na roko, so tudi starejši brezposelni. Tudi tukaj je bil narejen korak proti njim. Za tiste, ki se jim za kakšen mesec ne bo izšlo, torej da do novega leta ne bodo izpolnili pogojev po starem zakonu, ampak bi jih šele neke februarja, marca, ta zakon predvideva določene olajševalne okoliščine, ugodnejši dokup let in podobno. Prepričan sem, da se je poskušalo vsaki skupini čim bolj približati, da je bil na koncu zakon podprt in tudi sprejet.

Pokomentirati bi želel samo še zadnjo stvar, saj so nekatere civilnodružbene organizacije zelo glasno ali na glas govorile, da naj bi bila ta pokojninska reforma antidružinsko naravnana in da ta država stori premalo za družine. Še enkrat bi poudaril tisto stvar, o kateri sem govoril že v stališču, da se pri ženskah otroci najprej upoštevajo pri pokojninski dobi, potem pa še pri zmanjševanju upokojitvene starosti. Torej, dvojno. To je korak naprej in to je tista stvar, ki je pravilna. Kljub vsemu pa sem danes prinesel revijo Ognjišče, ki jo zelo dobro pozna bolj katoliški del slovenskega volilnega telesa. V tem časopisu je objavljen zelo dober intervju z družino, ki šteje 12 otrok. Oče je med drugim rekel – in samo ta odstavek vam želim prebrati, da vidimo, kako stvari v praksi, na terenu, če smem tako reči, izgledajo. Gospod Ciril je rekel: "Dokler so bili samo trije otroci ni bilo še nobenega otroškega dodatka. Sedaj ga pa dobijo, saj nas je veliko in dohodek na člana je nizek. Poleg tega dobijo otroci štipendije. Ker ima žena štiri otroke mlajše od 10 let, ji država plačuje pokojninsko in invalidsko zavarovanje. To pripovedujem, ker bi rad povedal, da naša družba vendarle nekaj da za velike družine oziroma za družine z več otroki. Brez te pomoči države se naši otroci ne bi mogli tako šolati, kakor se." To je zgolj eden izmed citatov. In ko v sedanji situaciji samo kritiziramo, kako je vse narobe, je vendarle prav, da v kakšni stvari vidimo tudi kanček luči na koncu temnega predora.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Maša Kociper ima besedo. Pripravi naj se gospod Srečko Meh.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoči.

Tudi jaz bom začela s tem, da je bilo o pokojninski reformi res že veliko povedanega, pa ne samo v zadnjih nekaj mesecih, ampak v zadnjih nekaj letih. Že pred sprejetjem zakona, ki ga je sprejela bivša vlada, se je o tem zelo veliko govorilo. Ko je gospa predstavnica vladajoče stranke povedala, komu vse se je treba zahvaliti za to, da je bil ta zakon oblikovan – rekla je, da Vladi, študentom, upokojencem, sindikatom in tako naprej –, je pozabila naštetih prejšnjo vlado, ki je tu naredila zelo veliko delo. To ne pomeni, da kakorkoli zmanjšujem vlogo sedanjega ministra, danes smo ga že večkrat pohvalili. Resnično tudi sama mislim, da je kompromis v redu, sprejemljiv in se strinjam tudi z gospodom Toninom, ki pravi, da bodo morali tisti, ki bodo takšen zakon rušili, prevzeti odgovornost za to, kar bodo naredili. Prav je, da ljudje prevzemamo odgovornost za svoja dejanja na vseh področjih. Ne morem pa mimo tega, da ne bi rahlo cinično pristavila, da je odgovornost sedanje vladajoče stranke za to, da je rušila to reformo pred enim letom, njihova nagrada ali kazen, kakorkoli to jemljemo, vodenje vlade. Če to, da zrušiš reformo, pripelje do tega, da v naslednjem mandatu vodiš Vlado, potem je taka odgovornost malo smešna.

Problemi so se kopičili že dolga leta, zdaj se jih končno rešuje, kar je prav. Kar je mene osebno zmotilo, in tu bom razpravljala malo širše, je to, da so ljudje tako dolgo pričakovali neko reformo, da so se mnogi med njimi upokojili takoj, ko so imeli možnost, samo zato, ker so se bali, kakšna grozna pokojninska reforma jih čaka. Upam, da smo to zdaj presekali in prinesli neko stabilnost, pa čeprav, kot nekateri pravijo, samo za nekaj let.

Drugi absurd v zvezi s to pokojninsko reformo, na katerega sem že večkrat opozorila, je, da po eni strani po večletnem dialogu podaljšujemo delovno dobo in starost, ko se bodo ljudje upokojevali, kar je normalno, po drugi strani pa že več let prikrivamo brezposelnost s tem, da ljudi na nekaterih področjih silimo v upokojitve, tudi tiste, ki sicer ne bi šli. In seveda je tudi to, kar se dogaja sedaj, pod sedanjo vlado, ko se sprejemajo zakoni, s katerimi se nasilno upokojuje mlade ljudi, ki so še sposobni delati, in po drugi strani podaljšuje delovno dobo in podaljšuje upokojitvene pogoje. Kar hočem povedati, je zopet to, da dokler ne bo delovnih mest, novih delovnih mest in zagona gospodarstva, se bodo te težave vlekle.

Problem so tudi mladi, ki ne verjamejo v to, da bodo pokojnino sploh kdaj dobili. Sama sem bila pred časom udeležena v večji družbi mladih ljudi, moje starosti ali pa mlajših, kjer je zlasti moški del družbe vehementno debatiral o tem, kako je treba narediti vse za to, da se ne plačuje pokojninskih prispevkov, kajti: "Stari, saj veš, te pokojnine mi nikoli ne bomo videli." Nekdo je rekel: "Raje si v šumf zabaši, kot da skozi okno vržeš." To je zagotovo trend, ki nas mora skrbeti. Zato pozdravljam vse te spodbude

za delodajalce, ki bodo zaposlili mlade, in sploh vse ukrepe Vlade, ne samo vezano na to vprašanje, ampak tudi širše, ki bodo prinesli več discipline na področju plačevanja prispevkov in tudi, kar je s tem direktno povezano, na področju dela na črno.

Kar bi še rada povedala, je problem, ki je tudi vezan na to reformo in je mnogo širši, to je problem staranja prebivalstva, ki je značilen za ves svet in ki bo vedno bolj zadeval tudi Slovenijo. Ta pokojninska reforma generalno uvaža 40 let delovne dobe, kar povprečno za človeka, ki je začel, recimo, delati pri 25. letih – to je neko tako povprečje, ko se ljudje začnejo redno zaposlovati –, pomeni, da se bo upokojil pri 65. letih. Če vemo, da je povprečna starostna doba, ki jo merijo danes, 80 let, za ženske že celo skoraj 85 let, to pomeni skoraj 20 let še življenja za nekoga, ki ga bo preživel v pokoju. Tu bo treba tudi na nivoju države z neko dolgoletno politiko razmišljati o tem, kako ta del prebivalstva aktivno vključiti v življenje. Kajti za nikogar, tudi za njegovo duševno in fizično zdravje, ni zdravo, da toliko let preživi neaktivno v neki pasivnosti, v nekem čakanju. To lahko vodi k boleznim in tako naprej. Tudi za družbo to ni dobro.

Morda bi resnično veljalo razmišljati, kako tem ljudem ponuditi neke dodatne oblike, možnosti za dodatno delo zato, da ostanejo koristni v družbi, da se solidarnost razvija res v obe strani, torej da niso le mladi solidarni do starih, ampak tudi stari do mladih. Morda za to vlado: naj vas raje, kot da v jasli tlačite namesto deset otrok osemnajst, slišimo razmišljati o rešitvah, ki bi spodbujale mlade upokojenke, tiste, ki so to sposobne, da bi imele neke institucionalne možnosti, da bi lahko čvale otroke in tako naprej. V smislu tega zadnjega dela razprave pozdravljam tudi bonuse za delo preko določene delovne dobe. Mislim, da je to v okviru povedanega rešitev v pravo smer in to bomo seveda podprli.

Bom zaključila, kot rečeno pozitivno, da tudi naša stranka pozdravlja ta zakon. Ni res, da smo mu kadarkoli nasprotovali, ali da smo si zdaj premislili. Pozitivna Slovenija že od začetka mandata kar naprej opozarja, da je to eden od ključnih zakonov, ena od ključnih reform, ki jih je treba sprejeti. Ko slišim kolegico iz koalicije, da je to prvi zakon, ki sodi v sklop reformnih ukrepov, sem žalostna, da je ta zakon prišel šele po osmih mesecih, če pa tudi koalicija gleda tako na zakon. Seveda vsi bi si želeli, da bi bila reforma sprejeta že lani, potem bi bila naša država v veliko boljšem finančnem položaju. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Minister Andrej Vizjak, prosim.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Hvala lepa.

Ob tej razpravi bi želel še enkrat poudariti, ker nas verjetno spremljajo tudi

gledalke in gledalci, eno dejstvo. Res je, vsako pokojninsko reformo spremlja tudi upokojevanje. Namreč ljudje so v negotovosti in mislijo, da se jim bodo z novim zakonom pogoji zaostri, boljše, da grejo v penzijo. Zato želim vsem sporočiti, da vsi tisti, ki bodo do konca tega leta, kajti zakon je predviden, da stopi v veljavo s 1. januarjem prihodnje leto, izpolnili pogoje za starostno pokojnino po sedaj veljavnem zakonu, torej ZPIZ-1, ohranijo te pogoje tudi vnaprej. Lahko se upokojijo kadarkoli pod istimi pogoji. Če danes izpolnujete pogoje za penzijo, za starostno upokožitev, prosim, nikar iti zaradi strahu pred novimi rešitvami v penzijo, kajti pod temi istimi pogoji se boste lahko upokojili, kadarkoli boste želeli tudi v prihodnje. To so člani, ki določajo tako imenovano varstvo pričakovanih pravic. To je dobro poudariti večkrat in vedno, kajti najslabše je, da bi nekdo zaradi nevednosti ali strahu šel v pokoj, samo zaradi strahu, če bi sicer še rad opravljal delo.

Druga stvar, ki jo želim povedati, je, da nobena pokojninska reforma ne more rešiti tega, skrb vzbujajočega razmerja, naraščajočega razmerja med upokojenci in delovno aktivnimi. Lahko še zaostriamo pogoje, vendar tega problema ne bomo rešili, če ne bomo hkrati spodbudili gospodarske rasti, novih delovnih mest, novih delovno aktivnih in to je tudi zelo pomemben segment, pokojninske reforme. Torej ukrepi, ki sta jih Vlada in parlament v preteklih osmih mesecih ali desetih mesecih te vlade sprejela – tudi proračun, ki je na tej seji, ki ima res ogromno količino denarja namenjenega investicijam. Upam, da bo del spodbud namenil tudi novim delovnim mestom in da bo to pomemben soprispevek. V pokojninski reformi, kot je bilo pa omenjeno, so pa tudi instrumenti za spodbujanje zaposlovanja mladih in hkrati zaposlovanja starejših. Namreč, po tem predlogu zakona, ima vsak, ki dela po 60. letu starosti, 30 % popust pri prispevkih in to je eno pomembno sporočilo, da s tem delamo starejše delavce bolj konkurenčne in delodajalce spodbujamo, da kakšnega več zaposlijo.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Srečko Meh, pripravi se gospod Gašpar Gašpar Mišič.

Prosim, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje!

Če bi se spomnil gospoda Janeza Janše, ki je v tem prostoru govoril o tem, da pokojninske zakonodaje do leta 2015 ne bo treba sprejemati in spreminjati, bi seveda danes govoril za nazaj, ampak to niti ni moj namen. Ampak vendarle bi rad spomnil, da ni treba toliko hvaliti ministra, ki je opravljal in opravlja svoje delo, kot je treba pohvaliti opozicijo, ki je konstruktivna, ki pomaga in kjer se skupaj pogovarjamo in dogovarjamo o tem, na kakšen način bi najbolje rešili zagato z upokojevanjem in s strpnostjo pokojninske blagajne, če lahko

tako preprosto rečem. Če se spomnimo na preteklo leto in na vse, kar bom poskušal še povedati, bi lahko rekli, da je prav, da skupaj strnemo vrste in da sprejmemo zakonodajo, za katero mislim, da je prva stopnja reševanja problematike upokojencev in upokojevanja. Mnogo upokojenk in upokojencev živi pod pragom vsega tistega, kar je dostojno in na tem področju bo treba še marsikaj narediti. Verjetno kaže govoriti o tem in spremeniti tisto, kar je potrebno, da bodo ljudje lahko rekli, da živijo tudi v socialni državi. S tega vidika verjamem, da je možnost zaposlovanja oziroma dela nad 40 let zagotovljena, seveda pa je treba to tudi narediti. To morajo narediti tudi delodajalci in ne samo tisti, ki delo jemljejo. To sprejemam in podpiram. Pri vseh tej zadevi smo govorili o eni kategoriji prebivalcev, torej o upokojencih, o tistih, ki še delajo in se bodo upokojevali. Mi pa moramo, o tem je gospod minister danes nekaj že govoril, govoriti tudi o novih delovnih mestih, o tem, da bomo odpirali nova delovna mesta, da bomo zagotavljali, da bodo mladi dobili delo in da bodo z optimizmom gledali na tisti čas, ko bodo imeli priložnost, da se bodo lahko upokojili, in da bodo verjeli, da bodo to pokojnino tudi dobili. Zato se mi zdi nesprejemljivo, da kadarkoli spreminjamo zakonodajo za nazaj. Kadar je nekdo dobil pravico do pokojnine in to pravico ima, potem tega za nazaj ne bi smeli sprejemati. Ker z zakonom posegamo v pridobljene pravice, to ni pošteno, ni pravično in vnaša zmedo, bojazen in strah, ali se bo zgodilo vse tisto, kar se sicer ne bi smelo zgoditi.

In še odgovornost za nesprejetje posameznih, predlaganih ali sprejetih zakonov tukaj v Državnem zboru. Torej, če smo se opozicija in pozicija dogovorili in na nek način uskladili, da bomo podprli pokojninsko zakonodajo, tukaj še ni dogovorjenih, ni v celoti dogovorjenih kar nekaj stvari s sindikati. Trdim in predlagam, da bi še napor za uskladitev s sindikati naredili tudi mi vsi skupaj. Nedopustno pa je, da danes govorimo o tem, da tisti, ki tega zakona ne bo sprejel, ki tega zakona ne bo podprl in ki bo delal zato, da bi ta zakon eventuelno rušil, kar imajo sindikati pravico, nosi odgovornost. Odgovornost nosimo mi, gospe in gospodje, če smo sprejeli zakon, ki ni bil usklajen, ki ni v celoti podprl današnje situacije, situacije med socialnimi partnerji, med Vlado in med Državnim zborom. V izogib vsemu temu kaže po tem današnjem dogodku, ko bomo, verjamem, ta zakon sprejeli, narediti napor za to, da se s socialnimi partnerji dogovorimo, kako bomo naprej spreminjali pokojninsko zakonodajo, za katero mislim, da jo bo treba spreminjati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Gašpar Gašpar Mišič, pripravi se gospod Mitja Meršol.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani predsednik, spoštovani minister, gospod Andrej Vizjak!

Danes je pomemben dan, ko smo usklajeni tako opozicija kot pozicija, kar pomeni, da je dialog in še enkrat dialog zelo pomemben. Vendar da pride do dialoga potrebujemo človeka, ki ima socialni čut, kot ga je pokazal minister Vizjak, zato bi bilo dobro, gospod Vizjak, da morda razmislite ali da predsednik Vlade razmisli o vaši premestitvi na Ministrstvo za finance, ko boste zaključili s temi reformnimi zakoni, ki jih bomo z veseljem podprli, če boste tako nadaljevali. Tam bi potrebovali človeka, ki je odprt in je bolj pripravljen na dialog, kot se sedaj dogaja, žal je to moja ugotovitev.

Ljudje so polni gneva, apatije in brezizhodnosti. Ljudje so razočarani zaradi vsega tega, kar se je zgodilo. Čas krize samo dodatno spodbuja še večjo apatijo, zato raznorazni varčevalni ukrepi, kot smo se jih lotili v tem mandatu ravno v času krize, mislim, da niso bili najbolj domiselni, kar se je tudi v praksi pokazalo. Kar se dogaja v Sloveniji, nezadovoljstvo ljudi, razni ekstremisti naraščajo in se pojavljajo, je seveda posledica, ne moremo mimo tega, da je to posledica slabo domišljenih varčevalnih ukrepov. Slaba politika generira vse, kar je slabo. Dobra politika je premišljena, strpna in za tako politiko upam in verjamem, da bomo zmogli toliko modrosti, da jo bomo v prihodnje tudi nadaljevali. Predvsem je pomembno, da z ukrepi spodbujamo ohranjanje socialne varnosti in medgeneracijske solidarnosti, kajti ko se človek počuti ogroženega, nestabilnega, ko začuti, da je stanje brezizhodno, takrat se v njem zgodi reakcija, reakcija pa spodbudi nemire. Če bomo mi, politiki, ki smo najbolj odgovorni v državi za to stanje, znali pripraviti naše gospodarstvo in naš finančni sistem, da bomo čim prej odpravili finančni krč, da bomo spodbudili in zagnali naše gospodarstvo, da bomo omogočili zaposlovanje mladih, se posledično tukaj vzpostavi ena kontinuiteta in veriga polnjenja pokojninske blagajne. Če bomo to zmogli in znali narediti, če bomo sledili tistim državam, ki so že pokazale, kaj je prav in kaj ne – ne rabimo se vsega učiti na lastnih napakah, dajmo posnemati nekoga, ki se je že pokazal kot primer dobre prakse – in to velikokrat pogrešam. Kajti stabilnost pokojninskega in invalidskega sistema, je ključni pokazatelj stabilnosti države in temelj socialne varnosti državljanov in državljanov. Kako se pa to odraža? Oni to pokažejo s svojim zadovoljstvom. Dejstvo je, da v naši državi niso zadovoljni. Zakaj mladi hodijo na ulice, zakaj se pojavljajo ekstremizmi in tako naprej? Ko pride mlad otrok domov in vpraša očeta, mamo za nek denar, ker ga potrebuje bodisi za malico, bodisi za kakršnekoli zadeve – v dobi interneta mladi vidijo, kaj se dogaja na celem svetu. Nekoč je babica z veseljem dala nekaj od pokojnine, vendar če pa nima, če se vse skrči, če se generator vsega, kar predstavlja vzdržnost javnih financ, ustavi. Tukaj pri nas se

je pa dejansko gospodarstvo ustavilo. Gospodarska rast morda predstavlja le še sanje. Upam in verjamem, da se bo to enkrat za vselej ustavilo, da bomo znali sprejeti takšne ukrepe, ki bodo državo v naslednjih mesecih in letih pripeljali vsaj do začetne stopnice, do prve stopnice, da pokažemo, da so ukrepi pravi, domiselni. Če bi mi tako pomembne zakone, kot je ta reforma, in vse ostale zakone sprejemali z dvotretjinsko večino – tokrat bomo zagotovo glasovali vsi za in bo 100 % podpora temu zakonu v tretjem branju –, potem bi odpadli vsi referendumi. Ne prenašajmo obveznosti na ljudstvo. Tu smo izvoljeni, da sprejmemo to odgovornost, da se odgovorno tudi vedemo in obnašamo in da sprejemamo počasi, strpno, premišljeno zakone, ki bodo tudi v praksi sprejeti – če bodo sprejeti s strani socialnih partnerjev, če bodo sprejeti s strani vseh opozicijskih in koalicijskih stran –, je to zagotovljeno. Mi smo samo preslikava tistega, kar se v državi dogaja. Če mi nasprotujemo določenim ukrepom, ker ocenimo, da so škodljivi, nam vi ne verjamete in potem se zgodi ulica. Upam, da smo toliko polnoletni, da vemo, da je boljše, da sedimo več časa, da si vzamemo čas za premislek, da sprejmemo pravilne ukrepe, da bodo tudi državljanke in državljani bolj zadovoljni in ne nazadnje tudi mi. Slaba volja nobenemu ne koristi.

Želim si, da v tem Državnem zboru začnemo ustvarjati zakone, ki bodo spodbujali gospodarsko rast, ki bodo dejansko prinesli srečo in zadovoljstvo do vseh domov naših državljanov in državljanov, da bomo lahko ponosno hodili po naši Sloveniji, ne pa, da se bomo, ko pridemo na ulico, skrivali, ali smo politiki takšni ali drugačni. Ljudi, ki so nezadovoljni, ne zanima, kdo je opozicijski poslanec, kdo je pozicijski poslanec. Ljudje to pokažejo s splošnim nezadovoljstvom in to splošno nezadovoljstvo se bo generiralo še naprej, če ne bomo ustavili konjev, če se ne bomo tukaj zamislili. Mi, dialog, dialog in še enkrat dialog. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jerko Čehovin, pripravi se mag. Ivan Vogrin, nato gospod Ivan Grill.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala lepa, podpredsednik. Lep pozdrav ministru in sodelavcu!

Mislim, da v tej dvorani ni nikogar, ki se ne zaveda, kako potrebno je zagotoviti dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema in omogočiti upravičencem primerno nadomestilo ob njihovi upokojitvi. Tudi v naši stranki je bila pokojninska reforma visoko na vrhu prioritete in smo bili kar nekako razočarani, ko si je na inavguraciji vlada te stvari ni dala. Mislim, da je bilo to narobe in ne bi bilo treba čakati samo povratnih signalov iz tujine in se lotiti tega,

ampak bi to lahko že takoj, ko je tisti zakonski enoletni rok pretekel, ko je padla prejšnja reforma na referendumu. Seveda so tako demografski trendi, aktuarski izračuni pokazali, da bo treba delati dlje, vendar pa me veseli, da v tej reformi notri ni samo določenega minimuma za upokožitev, ampak da imamo tudi ustrezen sistem malusov in bonusov, ki nekako stimulirajo ljudi, da delajo dlje. Ker sam spadam med starejšo generacijo, je pomembno, da se izboljšujejo delovne razmere za starejše, da se ne nazadnje zagotavlja ustrezne ukrepe, kar se v tem zakonu tudi je, da se stimulira delo starejših, vendar moram pri tem še enkrat omeniti, da je to določilo v nasprotju z ZUJF, ki pa po drugi strani sili ljudi, da se takoj ob nastopu minimalnih pogojev upokojujejo.

Mislím, da bi bilo potrebnih še nekaj stvari v smislu promocije tega zakona, predvsem bo treba, o čemer je bilo danes že govora z naše strani, vzbuditi zaupanje porabnikom, mladim ljudem, da se splača delati. Mislím pa, da je treba promovirati in okrepiti tudi drugi in tretji steber pokojninskega sistema in najti določen sistem te stimulacije. Seveda pa nič ne bo pomagalo, da ta reforma ne bo samo kratkotrajna, če k vzdržnosti pokojninskega sistema ne bomo hitreje aktivirali oziroma zaposlovali mladih. Šele to bo na dolgi rok okrepilo število vplačnikov v pokojninski sistem in ta naloga še vedno ostaja odprta.

Na koncu lahko rečem, da ni problem, da opozicija ne bi podprla dobrih predlogov. To vedno smo in bomo naredili. Ne bomo pa podpirali zadev, ki že v svoji genezi nosijo neko dubiozo glede zakonitosti, celo ustavnosti ali pa ki kršijo osnovne človekove pravice. Pri takšnih zakonih ne pričakovati naše podpore. Tukaj v tem primeru pa mislim, da je to zgled, kar je bilo že rečeno, kako bi bilo treba, da se tudi nekateri drugi vaši, bom rekel, kolegi v vladi zamislijo in da apriorno ne zavračajo tega, kar opozicija predlaga. Mislím, da skupaj lahko prihajamo do boljših rešitev in upam, da bo to tudi praksa v bodoče.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:

Hvala lepa.

Imam eno spremembo, na vrsti je gospa Renata Brunskole, pripravi se pa gospod Ivan Grill.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa. Prav lepo pozdravljeni!

Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali, kot krajše pravimo, novo pokojninsko reformo bom podprla. Že lanske leto pokojninsko reformo, ki je bila, roko na srce, še ugodnejša od te, ki jo sedaj obravnavamo, sem podprla. Vendar zgodili so se referendumi, referendumi proti Vladi, vendar imata očitno sedanja koalicija in gospod minister več sreče, tudi opozicija, tudi v Pozitivni Sloveniji smo, kar se tega tiče, prijaznejši. Razmišljamo zelo

razumno, konstruktivno, povezovalno in želimo predvsem dobro državljanke in državljanom Republike Slovenije. Še posebej delujemo konstruktivno in povezovalno takrat, ko vemo, da gre za dobre predloge, ko gre za nujne in ko gre za potrebne spremembe predloge zakonov. Zelo pomembno sporočilo je tudi vsem tistim, ki bodo še letos do konca leta po sedanjem zakonu izpolnili pogoje za upokožitev in da se bodo lahko upokojili kadarkoli, da ni nujno, da letos hitijo in da gredo letos v pokoj ali v penzijo, kot radi rečemo.

Vendar, pomisliti moramo tudi na mlajše generacije, torej tisti, ki smo predstavniki mlajših generacij, bomo morali imeti 40 let delovne dobe, to dostikrat kdo vpraša. Takrat ko smo pričeli delati plus 40 let in to bo naš datum možne upokojitve. Seveda je zakon nekoliko slabši za nas ženske; izenačuje nas z moškimi, vendar tudi to smo poslanke, ki soodločamo s kolegi poslanci, pripravljene, pripravljene sprejeti v dobrobit tega, da končno povrnemo mir, povrnemo zaupanje, povrnemo negotovost in zaskrbljenost našim upokožencem, tudi vsem ostalim našim državljanke in državljanom Republike Slovenije. Tudi sama sem zadovoljna in vesela, da je očitno tudi prejšnja reforma, v lanskem letu, prinesla nekoliko lažje delo ministrstvu, gospodu ministru, tudi koaliciji in opoziciji, da smo lažje prišli do skupne točke. Nisem ravno prepričana, da je čisto vse usklajeno s partnerji v tolikšni meri, da bi vsi, kot bi kdo rekel, vriskali od navdušenja. Vendar reforma je takšna, da jo bomo sprejeli, je nujna, potrebna in sem vesela, da danes ob prvem letu po parlamentarnih volitvah lanskega leta pridemo, koalicija in opozicija, na skupno točko v dobrobit državljanke in državljanov Republike Slovenije. To pa ne pomeni, da bo vedno tako – če bodo predlogi koalicije takšni, ki bi delovali v škodo premoženju, v škodo gospodarstvu in bančnemu sistemu ter vsem drugim področjem, predšolski vzgoji, šolstvu, javnemu zdravstvu, javnemu šolstvu, kar bi škodilo državljanke in državljanom Republike Slovenije in kar bi vodilo v diskriminacijo in ločevanje ljudi na elite, na revnejše in na bogatejše.

Predlog pokojninske reforme bom podprla in čestitke vsem nam, ki smo pri tem sodelovali in tudi pristojnemu ministru in ministrstvu.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Grill, pripravi se gospod Matevž Frangež in nato mag. Borut Ambrožič.

IVAN GRILL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, prav lep pozdrav vsem skupaj!

Če bi bila takšna konstruktivnost opozicije in ne nazadnje tudi socialnih partnerjev že takoj po 10. februarju, ko je ta vlada zaprisegla, sem prepričan, da bi imeli danes pod streho ne samo ta zakon, ampak še marsikateri

drugi, nujno potreben in situacija v Sloveniji bi bila bistveno boljša, kot je pa danes. Žal tega ni bilo. Vsaj ta zakon je pokazal, da je na srečo prevladal razum med socialnimi partnerji, ki so odigrali zelo pomembno vlogo v pogajanjih o tem zelo pomembnem zakonu. Potem ste se s strani opozicije temu pridružili, kar pozdravljamo. Ne nazadnje bi težko oponirali, če so bile med ministrom in socialnimi partnerji dogovorjene rešitve, ki so bile v veliki meri konsenzualne. Če kdo pričakuje, da bodo prav vse rešitve takšne, da bomo zadovoljni vsi, se verjetno nadeja preveč. To preprosto ni možno in prepričan sem, da bi bilo pred enim ali dvema letoma s sindikati bistveno težje doseči take konsenzualne rešitve, kot so danes. Na srečo, pa verjetno že nekoliko pozno, se tudi oni zavedajo, da je vrag šalo vzel in da je situacija v Sloveniji izredno resna in da moramo odgovornost prevzemati prav vsi. Res je, da največji del odgovornosti nosimo poslanke in poslanci in ne nazadnje tudi Vlada, vendar pa mora odgovornost nositi tudi vsak, ki na kakršenkoli način neupravičeno nasprotuje, včasih tudi zaradi pristranskih razlogov, ki pomembno zakonodajo ruši na neprimeren način. Poglejte, sindikati so tisti, ki so zrušili že marsikateri zakon oziroma z referendumom onemogočali, da je bil zakon sprejet, pa take odgovornosti nimajo. Oni so odgovorni predvsem svojim članom, medtem ko ostalim družbenim skupinam pa ne, kar je povsem drugačen položaj, v katerem smo poslanke in poslanci.

Danes poslušamo očitke, da je že več kot osem mesecev, odkar imamo zakon, ki je izredno pomemben in je ključen v tem reformnem paketu. Bil bi vesel, če bi imeli ta zakon v obravnavi že veliko prej. Zakaj je tako dolgo trajalo? Predvsem zaradi pogajanj. Pogajanja so bila dolgotrajna. In tudi sam delim čestitke, da je bil minister Vizjak dober pogajalec, da se je znal odlično pogajati, da je znal popuščati. Ne nazadnje gre čestitka tudi socialnim partnerjem, ki so v tistih ključnih točkah, ki so ločevale zbliževanje, znali oceniti, do kje lahko popustijo. Tukaj je bil kompromis dosežen in zasluga gre vsem.

Prej je bilo s strani kolega Gašpar Gašpar Mišiča izraženo sporočilo, da bi morali zakone v parlamentu sprejemati z dvotretjinsko večino in da potem ne bi bilo nobenih konfliktov ali referendumov. S tem se strinjam, ampak, spoštovana opozicija, ni to misija nemogoče. Iskrenosti v vaših izjavah ni. Bom povedal samo en primer, kjer nimate nobenega tehtnega razloga, da ste zavračali rešitev, in sicer fiskalno pravilo, zlato fiskalno pravilo. Kljub temu da ste bili še v času volilne kampanje in takoj po volitvah vsi zagovorniki in podporniki, da se zlato fiskalno pravilo vpiše v Ustavo, ste potem temu nasprotovali brez utemeljenega razloga. Nobenih finančnih posledic ne bi imelo. Nobenih ideoloških razdvajanj ni. To je bilo nagajanje zato, da si ne bi slučajno ta vlada lahko lastila tega, da je bilo pravilo zapisano v Ustavo. Pa

sem trdno prepričan, da bi bilo na podlagi takšnega sporočila mednarodnim finančnim institucijam in ne nazadnje tudi Evropski uniji zadolževanje, ki ga v Sloveniji še potrebujemo, bistveno bolj ugodno, pod boljšimi pogoji in lažje. Ta vaša izjava o pripravljenosti, da bi se morali vsi zakoni sprejemati z dvotretjinsko podporo – sem trdno prepričan, da bi bilo to nemogoče doseči.

Zopet moram demantirati tudi tiste ugotovitve ali navedbe, da smo bili mi tisti, ki smo zakon prejšnje vlade, govorim o ZPIZ-2, rušili na referendumu. Tisti zakon je bil deležen več kot 70 % nepodpore, kar pomeni, da je bila velika večina ljudi nezadovoljnih. In smo takrat, ravno tako v tej dvorani, nekaterim rešitvam v tistem zakonu nasprotovali, veliki večini pa smo dali tudi podporo. Ravno zato gre zasluga, da bomo ta zakon danes sprejeli z velikim konsenzom, da smo veliko rešitev upoštevali. Toda za tiste najbolj sporne, ki so bile moteče tako za socialne partnerje in ne nazadnje tudi za nas, se je pa uspelo dogovoriti. Na teh točkah smo zbližali stališča in zakon je povsem drugačen, kot je bil takrat, to si moramo priznati vsi. Ne bom rekel, da je zakon idealen, lahko pa ga označimo s prispodobno, da je dokaj univerzalen. Pod relativno ugodnimi pogoji, ki nikakor ne morejo biti boljši, kot so bili v preteklosti, kar je zaradi staranja povsem nemogoče pričakovati, omogoča tudi vnaprej možnost upokojevanja tistim, ki si bodo to želeli takoj, ko izpolnijo prvi pogoj, kajti za marsikoga še vedno velja tisti znani ljudski rek, ki se ga spomnim iz mlajših let, ko so se sodelavci upokojevali in so rekli, da ni važno, kolikšna je pokojnina, predvsem je pomembno, koliko jih dobiš. Verjamem, da bo s tako mislijo marsikdo, ki se je že skozi svoje delo velikokrat utrudil, ki je željan upokojitve, da bo prvi pogoj tudi upošteval in se upokojil. Bodo pa nekateri, ki jim delo prinaša veselje tudi v starosti in se bodo želeli še naprej na delu izkazovati in bodo na ta način družbi prispevali svoja znanja in izkušnje, sebi pa nekoliko višjo pokojnino. In ne nazadnje tudi za mlade. Prepričan sem, da so nekateri mladi mogoče res nekoliko skeptični, ko sedaj razmišljajo, da je za njih praktično ta reforma nepomembna in da ne bodo nikoli dočakali tistih let, ko se bodo upokojili. Vsak izmed, ko pomisli za nazaj, vidi, kako hitro so tekla desetletja, enako bo to veljalo tudi za naše mlade. Glede na to, da se bo starostna doba tudi v prihodnje podaljševala, pomeni, da bodo tisti, ki se bodo zdaj zaposlili pri 25 ali mogoče še celo kasnejših letih, zagotovo tudi deležni pokojnine oziroma upokojitve pri starosti 65 ali celo več let, kajti verjetno bo treba čez nekaj desetletij to starostno dobo zopet prilagoditi demografskim razmeram in ne nazadnje tudi ekonomski situaciji države, za katero verjamem, če bomo dovolj modri, da jo bomo izboljšali in da bo ta zakon, ki je pokazal, da se znamo poenotiti, vodilo za naprej, da bomo za naslednje pomembne reformne zakone znali poiskati prave

rešitve, jih potrditi in v najkrajšem času Slovenijo potegniti iz tega nezavidljivega položaja. Dajmo se pustiti presenetiti in dokazati, da to zmoremo.

Ta zakon bom podprl in verjamem, da bodo vsi ljudje s tem zakonom pridobili in ne bo nekega nezadovoljstva niti potrebe po kakšnem razmišljanju o referendumu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matevž Frangež. Pripravi naj se mag. Borut Ambrožič.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Hvala za besedo.

Podprl bom pokojninsko reformo, ker mislim, da je treba sisteme socialnega zavarovanja reformirati, prilagoditi spremenjenim demografskim razmeram, zato da jih ohranimo učinkovite tudi za jutri. Tisto, kar ves čas manjka v našem sistemu socialnega zavarovanja, je prav utemeljen obet, da bodo tudi mladi, ki danes plačujejo za svojo pokojninsko zavarovanje, nekega dne dočakali svojo pokojnino. Kot veste, je vse več mladih, ki v to dvomijo. Ta država je odgovorna, da jim da utemeljeno pričakovanje, da jim pove, da država stoji za svojim pokojninskim sistemom, zato ga reformira, zato ga ohranja močnega za jutri, zato da boste tudi vi takrat, ko bo prišel čas deležni svojih pravic. Sicer pa bom glavino časa v tej razpravi prepustil priložnosti razprave o amandmajih. Mislim, da je še nekaj stvari, kjer lahko skozi današnjo razpravo zakon izboljšamo, zato šparamo cajt. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Borut Ambrožič. Pripravi se gospod Jožef Jerovšek in za njim gospod Samo Bevk.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (Nep): Hvala za besedo, predsedujoči!

Tudi sam bom predlog podprl. Kot rečeno, danes obravnavamo Predlog zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, kjer gre za tesno povezavo med demografsko in pokojninsko dobo. Danes je bilo večkrat izpostavljeno, da je to le delna rešitev, kot bodo pravzaprav vse bodoče rešitve, ki se bodo ukvarjale s tem izredno pomembnim vprašanjem, saj se bomo s to reformo dolgoročno ali pa srednjeročno srečali, na podlagi izjav ministra Vizjaka, že leta 2020. Cilj predloga je zagotoviti stabilnost in vzdržnost pokojninske blagajne, pri tem pa so bili v veliki meri upoštevani demografski kazalci, ki opozarjajo, da kakovost življenja spremenja opredelitve staranja. Spomnimo se samo, da je v srednjem veku življenjska doba posameznika v povprečju dosegala do 35 let. Danes pa nam statistike demografske slike kažejo, da moški v povprečju lahko dosegajo 78 let, ženske pa nas prekašajo za 7 let. Že Sennett je zapisal: "Družba, ki ne ustvarja globoke potrebe pri

ljudih, da skrbijo eden za drugega, ne more dolgo opravičevati svojega obstoja."

Gre torej za usklajen predlog tako koalicije in opozicije, osebno pa se mi zdi še pomembnejše, da gre za usklajene oziroma upoštevane pripombe zainteresirane javnosti, ki so bile v procesu nastajanja tega predloga v zadostni meri upoštevane. Zato, kot rečeno, ta predlog podpiram.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk. Pripravi se gospod Ivan Simčič.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Naš pokojninski sistem temelji na medgeneracijski solidarnosti, kar pomeni, da se s tem, ko delavci sproti plačujejo prispevke, neposredno zagotavlja izplačevanje pokojnin upokojencem. To pa hkrati pomeni, da je vzdržnost pokojninskega sistema odvisna predvsem od števila prebivalcev in njihove starosti. In prav neugodna demografska struktura oziroma demografske razmere zahtevajo prilagoditev pokojninskega sistema. Zaustaviti moramo zniževanje pokojnin in prehitro upokojevanje, sicer bodo prihodnje generacije delavcev morale ob plačevanju nespremenjenih prispevkov pomagati še svojim upokojenim staršem in dodatno varčevati še za svojo starost. Vsi se strinjamo, da je reforma pokojninskega sistema nujna. Pokojninski sistem je bil nazadnje temeljito spremenjen leta 2000. Tudi takrat je vlada poslala v Državni zbor predlog zakona, ki ni bil usklajen s socialnimi partnerji, vendar je bil potem končni izdelek sprejemljiv za vse. Tudi tokrat ni nič drugače, kajti včeraj popoldne po pogajanjih s socialnimi partnerji sta ostali odprti še vprašanji odmere pokojnine za moške in prehodnega obdobja, zaradi ukinjanja delovne dobe za čas študija, kar je bil tudi ob prejšnji Svetlikovi reformi eden glavnih očitkov Slovenske demokratske stranke. Danes bomo videli, kako bodo odločili pri teh amandmajih. Kot rečeno, nov pokojninski zakon je treba sprejeti iz vrste razlogov, predvsem zaradi neugodnih demografskih razmer, prezgodnjega upokojevanja, poznega vstopa mladih na trg dela, slabitve pokojninske blagajne, zniževanja vrednosti začetne pokojnine in nepreglednosti sedanjega sistema in povečevanja javnega dolga.

Mene je ta zakon prepričal v tistem trenutku, ko se je vladna koalicija predvsem zaradi očitkov opozicije odločila, da ne bo 170 tisoč upokojencev, kot se je izrazil minister Vizjak, transparentno preselila v državni proračun, kar bi po mojem mnenju pomenilo, da bi se te pokojnine plačevale iz tako imenovane blagajne socialnih transferjev, kar pa bi avtomatično prineslo trajno in postopno zniževanje pokojnin. Ta sprememba 408. člena

je tisti korak, ki me prepričuje, da bom to pokojninsko reformo danes podprl.

Država se je v lanskem letu utapljala v referendumskem močvirju, in to ni bilo dobro. Kam je ta zgodba pripeljala, vidimo danes. Sredstva za tistih pet referendumov v prejšnjem mandatu, ki so jih zahtevali predvsem Slovenska demokratska stranka in sindikati, bi lahko bolj koristno uporabili za štipendije in nova delovna mesta. Pogledal sem, kaj vse se je zgodilo po sprejetju pokojninske reforme v Državnemu zboru, 14. decembra leta 2010. 14. decembra leta 2010 je za pokojninsko reformo prejšnje vlade glasovala absolutna večina poslank in poslancev v Državnemu zboru. Dobili smo 49 glasov za to reformo, proti jih je glasovalo 35, predvsem Slovenska demokratska stranka in Slovenska nacionalna stranka.

Že naslednji dan so sindikati vložili pobudo za referendum, tudi Državni svet se je odločil za veto in ponovno, ko smo glasovali o izglasovanem vetu Državnega zbora, smo pridobili 49 glasov za zakon, samo 30 jih je bilo proti. In potem smo zaradi pobude za referendum o tem zakonu izgubili še pol leta, da smo prišli do super referendumske nedelje, junija 2011, ko so bili zrušeni trije zakoni, med njimi tudi pokojninska reforma. Če bi bila konstruktivnost prejšnje opozicije takšna, kot bo konstruktivnost današnje opozicije, potem bi pokojninski zakon začel veljati 1. januarja 2012 in bi imeli že skoraj enoletne izkušnje z novim zakonom, tako pa smo izgubili dragocen čas.

Kot rečeno, predvsem zaradi spremembe 408. člena in tudi nekaterih drugih stvari, ki so bile usklajene s socialnimi partnerji, bom tokrat več kot fer oziroma bom izjemno konstruktiven in korekten in bom podprl ta zakon, v nasprotju z vsemi dogodki v prejšnjem mandatu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Simčič, pripravi se gospod Roman Jakič.

IVAN SIMČIČ (NeP): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani gospod minister, spoštovani navzoči!

Nov pokojninski zakon oziroma pokojninska reforma, kot jo nekateri imenujemo, je potrebna. Na to kažejo demografske številke pa tudi sicer bodimo iskreni; na podlagi sedanjega zakona so v pokoj odhajali ljudje, stari 40 let. Nedvomno je to odločilen razlog za izčrpavanje pokojninske blagajne, ki sedaj praktično predstavlja prazno vrečo. Odlogi, oprostitev, ko so delodajalci prispevke zgolj obračunali, niso pa jih plačali, za kar mnogi delavci niso niti vedeli. To pa je popolnoma nedopustno. Nov pokojninski zakon predvideva zvišanje starosti za zavarovalno dobo, delati bo treba do 60 leta ob pogoju 40 let zavarovalne dobe, ljudsko povedano, delovne dobe. Zakon ne izničuje tako imenovana olajšanja, in sicer za

otroke, vojsko, kar je prav. Znižanje za otroke bo lahko načeloma uveljavljala ženska, kar je prav, razen če je starševstvo vodil moški. Nekateri problematizirajo, da so ženske s tem zakonom prikrajšane, saj se izenačujejo z moškimi, vendar zagovarjam "enaki pogoji za vse". S tem, da imajo ženske prioriteto pri uveljavljanju otrok pa tudi odmerni odstotek pokojnine je nekaj višji. Slednje predstavlja ublažitev neenakih plačil za isto delo. Ženske dobijo manjšo plačo za isto delo kot moški.

Prihajam iz občine Ilirska Bistrica, ki je v zadnjih 22 letih geografsko ogrožena in infrastrukturno odmaknjena od dostopnih vseživljenjskih zavodov v Republiki Sloveniji, zato menim, da bodo pokojnine še pravičnejše, ko bomo upoštevali še upokojece, ki živijo na podeželju oziroma v geografsko oddaljenih in slabše dostopnih krajih. Geografska razgibanost naše države je pereč problem, ki se dotika tudi upokojencev. Življenje na podeželju je v času delovne aktivnosti in še posebej v tretjem življenjskem obdobju dosti zahtevnejše. Dostopnost do vsakdanjih dobrin, kot so oskrba s prehrano, dostopnost do infrastrukture, družbenega življenja in predvsem dostopnost do zdravstvenih zavodov, finančno zelo obremenjujejo upokojece na podeželju. Centri za socialno delo se združujejo in zmanjšujejo in ne morejo zadovoljiti potreb, ki jih ljudje na podeželju potrebujejo.

In če se vrnem na pokojninsko reformo. Dejstvo je, da izračuni kažejo, da je že tako banalna pokojnina po veljavnem zakonu višja od pokojnine, ki jo lahko pričakujemo po novem zakonu, vsaj v prehodnem obdobju. Močno upam, pa da bo po končanem prehodnem obdobju minister oziroma vlada zagotavljala zaustavitev padanja pokojnin in celo višje pokojnine. Upam, da bodo ta zagotovila uresničena. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roman Jakič, pripravi se mag. Dejan Židan.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik! Vsebinska diskusija je bila s strani mojih kolegic in kolegov že povedana, sam bom raje debatiral o politični vsebini današnjega zakona, ki je pred nami. Glede na to, da sem eden bolj energičnih kritikov vlade in predsednika vlade Janeza Janša, upam, da zaradi sledečih besed oziroma mojih besed glede ministra, sam minister ne bo imel problemov v stranki in seveda v koaliciji.

Po resnici smo na klop Državnega zbora prvič dobili zakon, ki je bil usklajen s socialnimi partnerji, usklajen s strokovno javnostjo in usklajen z opozicijo. Tukaj bi opozoril ali pa popravil gospoda Grilla, ki pravi, da je bila tukaj konstruktivna opozicija. Bi obrnil stvar, tukaj je bil prisluh s strani koalicije boljši, kot je to pri drugih zakonih. Minister je v resnici

uvedel neko novo metodologijo, za katero upam, da ji bodo na nek način sledili tudi drugi ministri. V resnici kaže na politiko in na politika najbrž zato, ker je na svoj poslanski staž naveličan delitve "naši vaši", pač mu je bolj v interesu kvaliteta predloga kot ime predlagatelja in to je velik miselni preskok, ki ga definitivno pozdravljam. Mogoče bi bil še najbolj vesel, ampak nihče ne more biti popolnoma vesel, če bi bilo vse do konca zmenjeno s Sindikatom vzgoje, izobraževanje, znanosti in kulture in s Konfederacijo sindikata javnega sektorja v Sloveniji, ampak najbrž je bilo treba na neki točki presekati in priti v parlament po glasove.

Ne želim vleči paralel z drugimi zakoni, predvsem ne s tistimi, pri katerih imamo konceptualne razlike in bo iskanje kompromisa težje kot pri zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, vseeno pa trdim, da ne bi v Sloveniji imeli v proceduri razpisa dveh referendumov, če bi se minister Šušteršič zgledoval po Vizjaku in pozorno poslušal, kaj mu v resnici govorijo socialni partnerji, kaj ima za povedati strokovna javnost, predvsem pa in to je politično sporočilo, na katerih točkah mu roko sodelovanja ponuja opozicija. Vztrajati na nesprejetju boljše zakonske rešitve samo zaradi imena predlagatelja ni produktivno za nikogar, še najmanj pa za državljanke in državljane Republike Slovenije, ki od nas pričakujejo neko konstruktivno sodelovanje. Ampak to ne more biti samo enosmerno, temveč mora biti dvosmerno. In minister, se vam zahvaljujem, da ste šli po tej poti, o kateri sem govoril, da je prava in edina. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dejan Židan, pripravi naj se gospod Branko Ficko, za njim gospa Sonja Ramšak.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gospod minister!

Po moje imate, minister, dejansko težavo, ker vas danes hvalimo na napačni strani. Bojim se, da bo zvečer potreben že kakšen zagovor, ampak pridite potem nazaj, vas bomo potolažili. Razmišljal sem, kako ta govor izpeljati, ampak je težava, minister, ker imamo opravka z vami. Vi niste bili jurišnik referendumске zgodbe, ki je naredila takšno škodo. Vi niste bili tisti, ki je javno govoril, da potrebujemo novo reformo na področju pokojninskega sistema leta 2015 ali kasneje. Zato bi bilo v bistvu nepošteno, če bi načenjal te zgodbe in o njih govoril. Pomembno je, kar ste pokazali danes pri predstavitvi, to krivuljo, ki je grozna. Ta krivulja, ki ste jo pokazali, govori, da pokojninskega sistema ne spreminjamo zato, ker ne maramo državljanek ali državljanov, ne spreminjamo ga zato, ker ne maramo upokojenk ali upokojevcev. Ravno obratno je, maramo jih. Zato ker jih maramo, mora biti pokojninski

sistem vzdržan. V tem trenutku ni več vzdržan. Nam se mesečne obremenitve verjetno bližajo že na 120 milijonov evrov in verjetno bodo še naraščale. Tega slovenski proračun enostavno ne more vzdržati.

Tisto, kar je vidno iz samega zakona, je naslednje. V veliki meri ste upoštevali stari zakon. Ali je 90, 85, 95 % starega zakona še vedno nespremenjenega, niti ni pomembno. Upoštevali ste ga. To darilo, ki ste ga od svojega predhodnika dobili v roke, ste znali izkoristiti. To vam štejem samo v plus. Pogovarjali ste se s socialnimi partnerji. Večino stvari ste uskladili, nekatere še niste. Mogoče bo še danes katera tekom seje usklajena. Tisto, kar je pomembno – razumeli ste, kaj je to konstruktivna opozicija. Konstruktivna opozicija ne pomeni, da se vsakemu vladnemu predlogu priklonimo. Konstruktivna opozicija pomeni, da nam tisti, ki je močnejši, in Vlada je močnejša, prisluhne in nas upošteva. Vi ste to naredili in to je dobro. Slovenske državljanke in državljani pa se le moramo zavedati, da v bistvu pokojninska reforma vedno jemlje. Če je stara pokojninska reforma, ki je na referendumu padla, jemala na način, da se je podaljševala doba, ko je lahko naš državljan šel v pokoj – to se sedaj spreminja –, pa ta v bistvu naredi relativno močen odmik na dveh drugih področjih. Prvo področje je odmera pokojnine, ki je slabša, kot je bila pri prejšnjem zakonu, ki referendumu ni preživel. In drugo, kar je pomembno, ta reforma ne sledi načelu, ki je bilo pri prejšnji reformi neke vrste zlato načelo. In to je, da je treba dokončno zaustaviti realni padec pokojnin slovenskim upokojevcem in upokojenkam. Kar je prav tako treba povedati, je, da ta reforma, ki se sedaj dogaja, ni dokončna. Ta reforma jasno sledi nekaterim demografskim krivuljam. Ta reforma sledi v končni fazi tudi zmožnostim slovenskega proračuna. Ta reforma nakazuje, da bo nova reforma relativno hitro potrebna. Ampak to ni nič slabega. To ste jasno napovedali. Ali bo to čez dve leti, čez tri leta, čez pet let, ali bo v obdobju te vlade ali katere druge vlade, niti ne vemo, ampak reforma je začasna in stabilizacija pokojninskega sistema bo naloga, ki bo čakala našo državo – upam, da v podobnem soglasju, kot to bo danes – še nekajkrat v naslednjih 10, 20, 30 letih.

Za konec pa misel, spoštovani minister: če bi bili tudi ostali ministri v tej vladi podobni vam, potem ne bi trdili, da je Vlada slaba in da maltretira slovenske državljanke in državljane, ampak na žalost večina ministrov vam ni podobnih. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Stanko Stepišnik, pripravi se gospa Sonja Ramšak.

MAG. STANKO STEPIŠNIK (PS PS): Hvala lepa. Spoštovani podpredsednik, spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Všeč mi je, ko nastopi složnost, sinergija, da dosežemo postavljeni cilj, to je pokojninska reforma. Všeč mi je, ko 90 poslank in poslancev razmišlja za isti cilj. Všeč mi je, da je vsem nam cilj sprejeti takšno zakonodajo, ki je dobra tako za ljudi kot državo. Všeč mi je, da je Vlada poslušala in udeležila pobude, razmišljanja, predloge, stališča in mnenja opozicije. Všeč mi je, to se je zgodilo prvič v tem letu, da so bili upoštevani predlogi opozicije. Všeč mi je takšno delo in naj postane stalna parlamentarna praksa.

Spoštovane in spoštovani, všeč mi je, da sem končno postal aktiven in upoštevan državljani. Reformo podpiram! Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa, gospod Stepišnik.

Na vrsti je gospa Sonja Ramšak, pripravi se gospa Marija Plevčak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani minister, spoštovane kolegice in kolegi!

Tudi meni je všeč to, kar je navedel moj predhodnik. Stanko, seveda prihajava iz istega konca in verjetno nama je tudi zato vse to všeč. Všeč mi je tudi to, da danes v tej razpravni dvorani velja kultura dialoga in pa spoštljiv odnos med nami poslankami in poslanci, ker mislim, da s tem sporočamo tudi slovenski javnosti nekaj pomembnega. Osebnostno moram pohvaliti ministra, ki je s svojo ekipo dosegel ne samo dogovora s socialnimi partnerji, ampak tudi dogovor med nami, med koalicijo in opozicijo. Gospod minister, res iskrena hvala, takšnih svetlih trenutkov si v slovenski politiki želimo še več.

Osebnostno bom Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju podprla, kajti menim, da bomo s tem dosegli – kar mislim, da je treba večkrat poudariti, in kar so tudi že moji predhodniki in minister poudarjali – dva cilja: zagotovili bomo dostojne pokojnine in zagotovili bomo finančno vzdržnost pokojninske blagajne. Mislim, da je, kar se tiče dostojnih pokojnin, že zadnji čas, da si vsi tisti, ki so delali 40, 35 let, zaslužijo dostojno pokojnino, ne pa da so odvisni od raznih socialnih transferjev. Menim tudi, da je dobro večkrat poudariti, da tako imenovana uvedba neto odmernega odstotka ne pomeni, da bodo pokojnine nižje, ampak prav nasprotno, da se bodo zaradi zaustavitve padanja valorizacijskega količnika ter hkratnega fiksiranja nadomestne stopnje na višino, ki velja letošnje leto, novim upokojevcem zagotavljale pokojnine, primerljive s sedanjimi. Veseli me tudi, da je v ospredje dana delovna oziroma zavarovalna doba ne pa starost upokojitve, kot je bil predlog lanskoletne Svetlikove pokojninske reforme. Res je, da sem bila med tistimi, ki so lani zagovarjali, da pokojninska reforma ni potrebna, kajti to je bil edini takratni kratkoročni ukrep, ki ga je promovirala tedanja vlada, pa ne želim s tem zmanjšati prispevka sedanjih

dogovorov. Namreč, danes so neki drugi časi in res se je situacija v Evropi, svetu in pa tudi v Sloveniji izredno poslabšala. Veseli me, da ta pokojnina prinaša, da več kot vplačuješ v pokojninsko blagajno, večjo pokojnino tudi lahko pričakuješ. Še posebej sem vesela, da ostajajo bonusi in malusi. Tisti, ki želi nadaljevati delo, si bo s tem zaslužil višjo pokojnino in bo lahko del pokojnine, se pravi 20 % pokojnine, užival ne glede na to, da bo še naprej ostal aktivno zaposlen. Čeprav se v svojih izjavah redkokdaj strinjam z opozicijo, pa moram reči, da se danes močno strinjam s kolegico Andrejo Črnak Meglič, ki je takrat, ko smo v drugem branju potrdili ta predlog zakona, dejala, da je zmagala pamet. Ja, temu dodajam samo še, da je zmagala pamet, zmagal je razum in da je zmagalo sprejemanje kompromisov. Želim si, da tudi v bodoče delujemo na ta način. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

No, pa da nadaljujemo v istem stilu, moram reči, da mi je všeč, da je na vrsti Savinčanka gospa Marija Plevčak, pripravi pa naj se gospa Alenka Bikar.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Ja, prav prisrčno hvala za dano besedo, gospod Savinčan.

Pokojninska reforma je bila trn v peti verjetno nam vsem. Z njo se je začela ukvarjati že prejšnja vlada, sedanja, druga pa je predlog nadgradila in ga izboljšala v takšni meri, da smo danes lahko vsi v večini zadovoljni s predlaganim. Pripombe še vedno bodo, kajti srčno upam, da bo pokojninski zakon zagotovil dostojne pokojnine, da se bo z njimi dalo preživeti vsaj preko meseca in da bo vseskozi skrbel za zagotavljanje pokojninskega fonda. Vsi vemo, da se pokojnine od leta 2010 skorajda niso usklajevale, posebej zadnje leto, in da so realno bistveno padle ter da je veliko število upokojevcem med revnimi, da nekateri iz meseca v mesec več ne morejo pokrivati svojih stroškov. Prag revščine – vemo, da se hitro dviguje in da je sedanji prag revščine pri 600 evrih. Upajmo, da bo novi zakon vsaj novim upokojevcem zagotovil takšno višino pokojnin. Vemo pa, da je veliko število zdajšnjih, že upokojenih, pa bistveno izpod te meje. Zato upam in v tem zakonu je tudi predvideno usklajevanje pokojnin že v letu 2013 v višini 50 milijonov evrov, ki se jih pridobiva vsako leto v sklad za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz Kapitalske družbe. Tudi v našo koalicijsko pogodbo smo trdno zapisali, da je usklajevanje potrebno, sicer smo takrat zahtevali dvakrat letno, ampak glede na situacijo, v kakršni smo se znašli, pristajamo tudi usklajevanje enkrat na leto. Mislim, da je pri pokojninah treba povedati še nekaj. Ne smemo si zatiskati oči, da je veliko tistih, ki se bodo upokojevali z zelo nizkimi osebnimi dohodki. Posledica tega je zelo nizek vplačani znesek za

pokojnine in upam, da bomo iz tega vidika še naprej solidarni en do drugega, da ne bomo vztrajali pri tistih izračunih, ki nam jih bodo začeli pošiljati leta 2015 in da ne bi bili slučajno ti zneski osnova za izračunavanje pokojnin. Takrat pa bomo imeli o teh stvareh verjetno grenak priokus in veliko nezadovoljstvo. Vsi vemo, kakšni so zdaj osebni prejemki.

Še nekaj me včasih malo skrbi: možnost podaljšanega dela, ko izpolniš stoodstotne pogoje za upokojevanje. Nimam nič proti podaljšanemu delu, na drugi strani pa imam vedno pred očmi mlade ljudi, ki niso zaposleni, ki ne dobijo dela. Mislim, da bomo morali po sprejetju tega zakona začeti skrbeti tudi za področje, ki nam iz naše blagajne pobira proračunska sredstva. Kar se tiče referendumov, pa bi imela samo to pripombo. Po mojem mnenju so referendumi legitimna pravica, vendar mislim, da ne v vseh primerih, da so stvari, kjer je treba določiti, kaj gre na referendum in o čem se morajo odločati vlada, strokovne službe in parlament.

Pokojninsko reformo z vsemi amandmaji, ki še bodo prišli, bom podprla.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi se gospod Mirko Brulc.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Drage kolegice in kolegi, spoštovani in gospod minister s sodelavcem!

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju-2 je šele prva velika reforma sprejeta v vseh štirih letih, kar država Slovenija dobesedno ječi pod težo globalne krize. To je prelomen dogodek z dolgoročnimi pozitivnimi posledicami. To je tudi šele prvi zelo pomemben signal Evropi, da Slovenija z napovedanimi neizbežnimi strukturnimi reformami misli zelo resno. Današnja, upam si napovedati, soglasna podpora Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je demonstracija moje pogosto izrečene trditve, da znamo Slovenci v ključnih trenutkih stopiti skupaj in da dokler imamo parlamentarno demokracijo, lahko edino tako vrnemo upanje Sloveniji. Danes imamo torej dovolj razlogov za dostojno počastitev prve obletnice prvih predčasnih volitev, odkar imamo samostojno državo. Ne gre za praznovanje dokaj neslavne obletnice, gre pa za našo državnozborsko demonstracijo poenotenja. To me veseli in to je dobro in tukaj gre resnično zahvala vsem tistim, ki so pripeljali do tega trenutka, do te usklajenosti Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki bo danes dobil podporo. Iz lanskoletne, žal, propadle generalke Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju številka 2 smo se vsi veliko naučili. Minister mag. Andrej Vizjak je zaznal, da mora spremeniti koncept. Ta je pravzaprav zelo logičen. Če je vedno več upravičencev na pokojninski blagajni, moramo

tisti, ki v to blagajno trenutno vplačujemo, in to število žal ne narašča, to početi daljši čas. To je po sedanjih izračunih 40 let, seveda pri istih prispevnih stopnjah. Večkrat smo že analizirali tabelo, ki zelo nazorno kaže na to, da če ne bi posegli v pokojninsko zakonodajo, bi se sedanje penzije drastično nižale. Samo primer povprečne ženske upokojenke, ki ima oziroma bi imela leta 2013, torej naslednje leto, pokojnino v višini 560 evrov, ta bi imela čez 11 let oziroma 12 let, se pravi leta 2024, pokojnino samo še v višini 425 evrov. Torej, bi se ji pokojnina zmanjšala za približno 25 %. Z današnjo rešitvijo se padanje pokojnine praktično zaustavlja in čez približno 12 let bo le za nianso nižja pri parametrih, ki so nam danes znani. Ko razpravljamo o pokojninski reformi, bi želel sporočiti mlajšim generacijam, da je treba že od trenutka, ko vstopijo v delovno razmerje – bog daj, da bi ga vsi imeli –, razmišljati o tem, kaj bo čez 40 let. Želim pokazati, da se še kako dobro pokaže slovenska varčnost, da je treba od prvega dne, ko vstopimo v delovno razmerje, varčevati za tako imenovano tretje življenjsko obdobje. Ne veliko, morda eno kavo na dan. V Sloveniji imamo zelo dobro ponudbo različnih finančnih instrumentov, različnih produktov, ki naše varčevanje dobro nadgrajujejo in nagrajujejo.

Ob tej razpravi so moje misli usmerjene tudi na podeželje, predvsem v deželo ob Muri – o podeželju je bilo danes že govora –, kjer nikoli ni bilo močnih industrijskih subjektov, ker so se v glavnem ljudje preživljali s kmetijstvom in jim ta pokojninska reforma tudi veliko ne bo prinesla. Do teh, mnogi živijo na socialnem dnu, veliko jih poznam v deželi ob Muri, moramo biti vsi zelo pozorni, kot smo danes enotni, ko razpravljamo in sprejemamo zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Naj zaključim z mislijo, ko bo kljub enotnosti nas vseh 90 poslank in poslancev tukaj v Državnem zboru v meni izginila še zadnja nočna mora zaradi grožnje z referendumsko blokado, takrat bom dokončno verjel, da imamo v Sloveniji parlamentarno demokracijo. Zakonu bom dal svoj glas. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Mirko Brulc, pripravi se gospa Alenka Jeraj.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa. Lep pozdrav!

Take razprave o amandmaji v Državnem zboru očitno še ni bilo. Sem zelo vesel, da je nekatere iz pozicije končno srečala pamet. Zamujamo sicer za dve leti, ampak nič hudega, nikoli ni prepozno, če je to narejeno dobro. Gospod minister je tu opravil nalogo, za katero je izbran. Dogajajo se nekatere zadeve. Umik zakona o DDV je za pozdraviti, umik 408. člena iz tega zakona je dobro dejanje, imamo pa še nekaj drobnih zadev, ki bi zelo pripomogle k temu, kar vsi govorimo in želimo, ko govorimo o

sodelovanju. RTV prispevek – ne delajte neumnosti, pustite tistih 50 centov, normative v vrtcih in še kakšna drobno reč, potem pa lahko govorimo o tem, da sodeluje pozicija z opozicijo in obratno. Žal s tem predlogom zakona socialni partnerji niso v celoti zadovoljni, ampak nikoli ne bomo dosegli 100 % zadovoljstva in to smo govorili že pred dvema letoma. Sprejmimo zakon pa bomo kakšen člen čez dve, tri, štiri leta popravili in tudi tega bomo in to ni nič hudega.

Moram pa povedati, da je še vedno ta zakon krivičen do žensk. Ker živite dlje časa, boste več delale. Dobivate bonus, če želite delati več, kot predpisuje zakon. Eno figo bodo dobile tiste, ki delajo v javni upravi. Ko pridejo do pogojev za penzijo, morajo iti domov. Ni bonusa. Ker pa živite dlje, postanete vdove in ne boste imele niti za dom upokojencev, tako da je do ženskega spola ta zakon krivičen in to bo treba enkrat popraviti. Ker tista ženska, ki dela za tekočim trakom 8 ur ali pa neko težko delo, bo lahko izkoristila bonus, če ne bo invalid po toliko letih. Delavke v javni upravi, v javnih zavodih in tako dalje pa nimajo pravice do koriščenja bonusa.

Bil bi zadovoljen, ampak vem, da je to iluzorno – prava pokojnina bi bila tista, ki bi omogočila upokojencu, da na stara leta preživi v domu upokojencev z najnižjim standardom svojo starost, da ne rečem, da lahko konča v hospicu, ki ga ta vlada nekako ne sprejme v svoje okrilje. Tem za razpravo je še veliko, zato smo tu in mislim, da obstaja neka energija, da to, kar sem naštel, čez čas spravimo v red. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Gospa Alenka Jeraj ima besedo.
Pripravi naj se gospa Marjana Kotnik Poropat.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.
Lep pozdrav vsem!

Na Odboru za delo, družino in socialne zadeve so nam sindikati povedali, zakaj so bili proti prejšnji pokojninski reformi. Takratni vladi so trikrat zapored pisno predlagali, da želijo pokojninsko reformo, kjer bo možno dobiti za 40 let pokojninske dobe brez dokupov, starostno pokojnino brez malusov v kombinaciji s 60 let starosti in olajšavami. Ocenili so, da je zakon, ki ga zdaj sprejemamo, tak – da je minister prisluhnil osnovni zahtevi sindikatov oziroma je to njihovo zahtevo tudi uresničil. Poleg tega jim je pri tem ministru uspelo izpogajati nekaj olajšav, ravno teh, o katerih ste nekateri govorili, tako pri ženskah kot pri moških, 100-odstotno zavarovalno dobo pred 18. letom, ker smo pač vsi opozarjali na tiste, ki so začeli z delom že pred svojim 18. rojstnim dnevom in delali ponavadi na težkih fizičnih delovnih mestih, zraven pa bili še zelo slabo plačani. Kot pozitivno so ocenili tudi to, da je treba, glede na to, da bomo vsi bistveno dlje delali, upoštevati oziroma uvesti tudi neko motivacijsko funkcijo sistema. Zato določamo odmero prve pokojnine,

ukinili smo valorizacijski količnik, ki je bil za mnoge krivičen oziroma so ga mnogi ocenili kot krivičnega in je dejansko povzročil realno padanje pokojnin. Predlog zakona je tudi bolj pregleden. Lažje bomo videli odnos med plačanimi prispevki in pokojnino, kar je bila tudi ena od zahtev nas, takratne opozicije, torej individualni račun oziroma da bi s takim računom povrnili zaupanje v pokojninsko blagajno. Tega vaš minister ni želel storiti, tega niti ni hotel slišati.

Opozarjali smo vas, da ni sprejet socialni sporazum, da ni jasno, kaj in kako se bo usklajevalo. Vlada je premalo prisluhnila sindikatom, želela je preveč na silo uveljaviti nekatere stvari. In če ste ocenjevali tisto pokojninsko reformo kot ključen projekt, kot tako pomembno, zakaj niste k sodelovanju povabili tudi nas, opozicije? Z nami se niste usklajevali niti minute, niste želeli, da pri tem sodelujemo. Mi pač ravnamo drugače in smo delali vedno tako. Predlog za sodelovanje imate na mizi od prvega dne naše vlade. Enako je bilo v prvem mandatu vlade Janeza Janše v letih od 2004 do 2009, zato smo lahko skupaj sprejeli mnogo dobrih rešitev. Samo spomnite se serije davčnih sprememb, ki so v nadaljevanju povzročile gospodarsko rast, večje zaposlovanje in še marsikaj – to, o čemer se ves čas pogovarjamo, da je treba narediti, več delovnih mest in tako naprej.

Tudi dokumente za pokojninsko reformo oziroma zakon ZPIZ-2 ste dobili na mizo, obe opozicijski stranki, s povabilom, da se usklajujete z ministrom. Tisti dan, ko se je začel usklajevati s socialnimi partnerji, bi se usklajeval tudi z vami, če bi to želeli. Pa tega niste želeli. Torej, lahko govorimo o razliki med vami in nami, mi se pač stvari lotimo drugače. Želimo se pogovarjati z vami, želimo doseči čim širši konsenz znotraj politike in tudi s socialnimi partnerji, zato ker so to stvari, ki so pomembne za Slovenijo, in nikoli ne more samo vladna koalicija, sploh pa ne v našem sistemu, kjer je ponavadi šibka, sestavljena iz več strank, prinesiti najboljših rešitev. Mi razumemo ali pa vemo, da ne vemo vsega, da nismo edini in najboljši, in nas zanimajo tudi mnenja in argumenti opozicije, mnenja in argumenti socialnih partnerjev.

Nekateri ste nam očitali, da smo govorili, da pokojninska reforma ni potrebna, da ni nujna oziroma da bo šele čez toliko let. Mi smo takrat opozarjali, zakaj tako ocenjujemo. Če bi takrat upoštevali naše predloge, ne pa da smo v treh letih pridobili 60 tisoč novih brezposelnih, to pomeni 60 tisoč manj vplačnikov v pokojninsko blagajno, 60 tisoč ljudi, ki jim dajemo nadomestilo za brezposelnost ali razne socialne pomoči in tako naprej. Vsega tega morda ne bi bilo, če bi katerega od ukrepov, ki smo jih predlagali že štiri mesece po imenovanju nove vlade – aprila 2009 so bili prvi ukrepi – in tudi današnji ekonomisti govorijo, da Slovenija ne bi bila v takšni situaciji, če bi te stvari sprejeli

tri leta nazaj tako, kot smo predlagali. Nekateri pravite, da je ta reforma še hujša, kot je bila Svetlikova. Potem smo še toliko boljši, če jo uspemo uskladiti z vsemi in jo tudi sprejeti. Drugi pravite, da je to sreča – to ni sreča, to je znanje, to je pripravljenost na dogovor in ne videti samo tistega, za kar misliš, da je prav, ampak prisluhniti tudi drugim, ker marsikdo marsikaj ve oziroma več nas ve več.

Omenjeno je bilo tudi, da silimo v pokoj javne uslužbenke, da silimo ljudi v pokoj. V pokoj res silimo, no silimo, javne uslužbenke, ker smo javni sektor v teh letih tako povečali, da tega enostavno več ne zdržimo. Tudi parola vaše vlade je bila "vitek javni sektor, vitka država", rezultat pa porazen – nič, samo več zaposlenih. Z ukrepi, ki jih je sprejela ta vlada, je v nekaj mesecih dva tisoč manj zaposlenih v javnem sektorju, večinoma pa gre na račun tega, da gredo v pokoj ljudje, ki izpolnjujejo pogoje. Zame je nesprejemljivo, da v razredu uči učiteljica, ki že pet let izpolnjuje pogoje za pokoj, mlada učiteljica s fakultete pa v hotelu Slon obeša plašče. Če je to sindikalni boj gospoda Štruklja, smo pa res daleč prišli. Zato se strinjam s tistimi, ki pravite, da moramo zaposliti mlade in da je to bolj perspektivno, kot pa da nekatere predvsem v javnem sektorju, da ne rečem na Upravi za izvrševanje kazenskih sankcij – ker tukaj imamo ljudi stare 78 let, ki so nepogrešljivi. Oprostite, v to ne verjamem! In me zato moti, da takšne stvari toleriramo. Potem pa dileme, da bo vzgojiteljica s tisoč 500 evri plače zelo težko prenesla še dva otroka več v skupini, medtem ko zunaj stoji policist specialne enote za tisoč evrov, ki mu vsak dan v glavo lahko prileti granitna kocka, to je pa malo pretirano pri nekaterih stvareh.

Potem ste nekateri ocenili, da bi morale mogoče upokojenke varovati na domu. Seveda, to smo spodbujali in tudi v prejšnjem mandatu 2004–2008 sprejeli takšno obliko varovanja na domu, in to marsikdo počne. Ko pa o tem govorimo, slišimo z vaše strani, da uničujemo javno šolstvo, kajti to varovanje na domu je zasebnštvo. Nekdo kot privatnik, kot zasebnik varuje otroke na domu in ko se nekaj takšnega predlaga – čeprav bi s tem razbremenili občine, ki morajo graditi vrtce, ko je toliko več rojstev, kar je seveda spodbudno in je fajn, ampak zakaj v tem času ne bi imeli nekaj več žensk ali moških, ki varujejo otroke na domu, kot pa da vlagamo v vrtce, ki jih bomo zgradili čez pet, šest let, ko morda stvar ne bo več aktualna. Na stvari je treba gledati z več zornih kotov.

V Poslanski skupini Pozitivne Slovenije ste rekli, da ste konstruktivni. Zakaj niste tako konstruktivni pri slabi banki, če res želite, da očistimo bančni sistem, da nekaj naredimo tudi na tem področju, da odgovorimo protestnikom, ki zapisujejo na transparente, da naj ljudje prinesejo denar s Cipra, Švice, davčnih oaz in tako naprej? Mednarodni denarni sklad je podprl ... / oglašanje iz dvorane/ Lahko, gospa?

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Gospa Jeraj, lahko razpravljate. Predlagam, da se osredotočite na zakon. Menim, da ste nekoliko zašli, sicer pa predlagam, da kolegice in kolegi skupaj prisluhnemo. Opozarjam prav vse v tej dvorani, da se potrudimo in poslušamo razpravo gospe Jeraj, ki naj se osredotoča na zakon. Vse ostalo izven dvorane.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Dobro. Saj sem že pri zaključku.

Mednarodni denarni sklad je podprl celovite in ambiciozne strukturne reforme, med katere šteje pokojninsko reformo, vnos fiskalnega pravila, slabo banko. Bodite konstruktivni tudi tam in podprite takšne rešitve.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Repliko, vidim, da so tri oziroma dve repliki. Vi imate proceduralno.

Najprej proceduralno, potem bosta dve repliki.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala, spoštovana.

Danes smo bili v tem Državnem zboru priča temu, da smo prvič resnično stopili skupaj, da smo ljudem pokazali in želeli dokazati, da se politiki lahko dogovarjamo, da se lahko pogovarjamo, da ne kažemo s prstom eden na drugega, kaj je kdo naredil, česa ni naredil in kje je slab, zato predlagam, da v tem Državnem zboru nadaljujemo s tem, da pokažemo ljudem, da želimo delati skupaj, da si želimo prisluhniti in da želimo narediti dobre zakone, ne pa tako, kot je končala kolegica Jerajeva. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Gospod Kavtičnik, vaš proceduralni predlog se glasi, da čim bolj enotno nadaljujemo skupaj. Nekoliko ste zlorabili ta proceduralni predlog. Nadaljujemo.

Repliko ima gospod Srečko Meh, potem gospa Maša Kociper, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Govoril sem o upokojevanju. Govoril sem o tem, o tem je govoril tudi gospod minister, da je možnost, da lahko delavke in delavci delajo več časa in zato dobijo tudi večjo pokojnino. Se mi pa zdi razprava o učiteljicah in učiteljih, o vzgojiteljicah in vzgojiteljih, da je potrebno, da gre v pokoj, da bo nekdo mlad lahko dobil službo, in hkrati pa o tem, kar je govoril gospod minister, danes neprimerna. Vemo, da smo sprejeli tisti minimum minimuma, ki ga potrebujemo zato, da je lahko pokojninska blagajna vzdržna, zato je naš apel, da vsi skupaj pristanemo na to, kar smo se danes oziroma v preteklih mesecih dogovorili, in da spoštujemo socialni dialog in to, o čemer danes govorimo. Govorimo pa o pokojninski reformi leta 2012, ki bi lahko že dve leti veljala, podobna, slabša, ampak bi veljala. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Gospa Maša Kociper, izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Tudi jaz obžalujem, predsedujoča, da je poslanka Jeraj tako zaostрила, to sicer zelo konstruktivno razpravo, kjer je večina poslancev razpravljala v korist temu zakonu, pohvalila konstruktivne rešitve, ki so bile pridobljene v dialogu. Bila pa sem tudi nekako narobe razumljena z njene strani. Poslanka Jeraj očitno predvideva, da če se opozicija strinja z nekaterimi rešitvami, se mora tudi s katerimi drugimi oziroma kar z vsemi, kot je bilo slišati. Želela bi morda poudariti, da vlogo opozicije vidim zlasti v smislu, da podpira dobre rešitve, za katere misli, da so dobre za državo, ne pa kar vseh rešitev vlade, zlasti ne tistih, za katere misli, da so škodljive, da uničujejo javni sektor, ki je za našo poslansko skupino vrednota, da so populistične – ko pri številu otrok v vrtcih ali v jasli ne govorimo o tem, kaj povečanje skupine pomeni za vzgojo in razvoj teh otrok, ampak o obremenitvi neke učiteljice, ki ima tisoč 500 evrov plače, kot je povedala gospa poslanka. V tem smislu vidim, da je prišlo do nesporazuma, ki sem ga želela objasniti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Mislím, da nihče drug ni želel replike. Torej nadaljujemo z razpravo.

Gospa Marjana Kotnik Poropat ima besedo, naprej ima besedo gospod Jože Tanko in potem gospa Iva Dimic.

MARJANA KOTNIK POROPAT (DeSUS):
Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Lep pozdrav gospodu ministru, lep pozdrav poslankam in poslancem!

Začela bi tako: sem iz skupine poslancev koalicije in mislim, da vsi člani koalicije delimo mnenje, da želimo razpravo o tem zakonu pripeljati složno in v skladu s parolo "stopimo skupaj" in menim, da je bil to nesporazum.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-2, bom podprla. Podprla ga bom iz več razlogov. Menim, da je treba ta zakon nujno sprejeti. Sprejeti zato, ker zagotavlja prenehanje padanja pokojnin, finančno stabilizira pokojninsko blagajno in zagotavlja dolgoročno vzdržnost pokojninske blagajne. Zakon je dober tudi zato, ker zagotavlja čimprejšnjo vključitev mladih v zaposlitev. In ta stimulacija, ki jo daje zakon vsem, ki zaposlujejo, se pravi delodajalcem, da prizna za vsakega zaposlenega starega do 26 let delno oprostitvev plačila prispevkov, torej za prvo leto 50 %, za drugo leto zaposlitve pa 30 % – zdi se mi, da je ta stimulacija zelo v redu in da bo pripomogla k temu, da bodo delodajalci v večji meri začeli zaposlovati mlade ljudi. Da je ta zakon dober za upokojence, sem že povedala.

Zaustavlja padanje pokojnin, zagotavlja se dolgoročno vzdržnost pokojninske blagajne in nemoteno izplačevanje pokojnin.

Rada bi povedala še nekaj v zvezi z bremenom, ki ga po tem zakonu nosijo ženske, ker se je več mojih znank, pa tudi drugih žensk obrnilo name z vprašanjem, zakaj je v tem zakonu takšen pristop. Treba je povedati, da ženske živimo dlje in da nas ta zakon nekako izenačuje z moškimi. Tega, da imamo v družini večje breme, da smo bolj zaposlene kot moški, kot menijo nekatere, v ta zakon enostavno ne moremo zmešati. Res je, da se bosta po tem zakonu, zato tudi podpiram amandma k 37. členu, delovna doba in procent pokojnine usklajevala od leta 2013 do leta 2022, tako da se bo moškim s 64,25 in ženskam z enakim procentom že v letu 2017 spremenil. Ženske bomo takrat deležne samo 63,5 % in od leta 2020 do 2022, to je zapisano v tem amandmaju, ženske prejmemo 61,5 % pokojninske osnove, moški pa 64. To je zato, ker ženske živimo v povprečju po sedanjih demografskih gibanjih 7 let dlje kot moški.

Potem bi rada oziroma bi želela pohvaliti vse prizadete, ki so usklajevali ta zakon, torej vse socialne partnerje, da so z usklajevanjem vztrajali in da je na koncu prišlo do tega usklajenega predloga, ki ga danes obravnavamo v tretji obravnavi. Želim pohvaliti sindikate, študente, upokojence, se pravi Zvezo društev upokojencev Slovenije, in našega ministra gospoda Vizjaka, ki je imel toliko potrpljenja, da je pripeljal zadevo do konca. Želim pa pohvaliti tudi opozicijo, ki je sodelovala konstruktivno in ta zakon podpira, po mojem ga podpira tudi zato, ker je do te mere usklajen. Bi pa rada gospodu Jakiču povedala, da je njegovo mnenje, ko je rekel, da je to prisluh opoziciji, to se pravi pozicije opoziciji, najbrž resnično.

Stopimo skupaj in podprimo ta zakon, jaz ga bom podprla in tudi DeSUS, kot je že naša Jana Jenko prej povedala. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic, pripravi se naprej gospod Franc Jurša.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, lep pozdrav vsem.

Glede na današnjo razpravo in celoten potek sprejemanja pokojninske reforme smo dokazali, da smo pri reformnih zakonih zmožni preseči delitev na pozicijo in opozicijo. V dobro vseh državljanek in državljanov si lahko le želim takšnega sodelovanja tudi v prihodnje pri sprejemanju vseh reformnih zakonov, ki nas čakajo v prihodnosti. Zavedati se moramo, da bomo izhod iz krize lahko speljali le, če bomo enotni in če bomo stopili skupaj. To smo dolžni vsem državljanekam in državljanom, to smo jim pred enim letom obljubili, zato smo bili tudi izvoljeni, in pozivam vas, da na to ne smemo

pozabiti v prihodnje. Torej složnost, sodelovanje, poslušanje; to nas bo pripeljalo naprej iz krize.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi se mag. Barbara Žgajner Tavš oziroma naslednja je gospa Romana Tomc. Gospa Žgajner Tavš se je v tem delu odpovedala dodatni razpravi.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednica, prav lepa hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Pozorno sem poslušal razprave, ki ste jih imeli v zadnjem času v Državnem zboru. Veseli me način razprave, ampak mi da vseeno misliti, da analiziram razloge za takšno razpravo. Zaključek je lahko zelo hiter in dejansko to zadevo tudi narekuje. Že prej bi morali razpravljati na takšen način, pa tega nismo hoteli, ali pa nismo znali.

Na začetku moram povedati, da bom osebno kakor tudi naša poslanska skupina, to je povedala naša poslanska predstavica, ko je predstavljala stališče, prenovljeni pokojninski zakon ali pa reformo podprl. Vseeno se moram dotakniti nekega preteklega obdobja, ko poslanska skupina, kateri pripadam, tega zakona ni podpirala. Ne bom govoril o razlogih, zakaj se ni zgodilo, bi pa želel povedati, da je ta zakon, ki ga je pripravila sedanja garnitura na čelu z ministrom, zame nekako bolj reforma za kratkoročno obdobje z mogoče malo milejšimi učinki na posameznike. Je pa res, da smo to pokojninsko reformo potrebovali oziroma jo potrebujemo. Bil sem zagovornik postopnega sprejemanja pokojninske reforme, saj kdo od nas pa lahko danes reče, kakšno stanje bo v naslednjih letih, na primer čez pet, šest ali pa sedem let. Ta pristop, ki sem ga že omenjal, je bil pravi in je na nek način dobil podporo znotraj naše poslanske skupine. Pri pripravi pokojninske reforme smo v naši poslanski skupini sledili predvsem tistemu, kar je bilo zapisano in podpisano v koalicijski pogodbi. Za nas je bilo zelo pomembno, da sporočimo vsem upokojemcem, da so v preteklosti, v preteklih štirih letih dali že zadosten prispevek k uravnovešenju javnih financ in da je pa zdaj prišel trenutek, ko moramo dejansko poskrbeti za to, da bomo pokojnine usklajevali. Tokrat smo se odločili, da pokojnine usklajujemo v višini rasti plač v naslednjem obdobju, saj so pokojnine mizerno nizke. Če ne bomo tega trenda zaustavili, pomeni, da bomo padali in bomo lahko v kratkem času prišli na 50 % povprečne plače. V preteklosti je bil start na okrog 80 % in to še slabo desetletje ali manj nazaj.

Skozi razpravo o pokojninskem zakonu smo temeljito spremljali tudi, kako bo Kad zagotavljal 50 milijonov evrov sredstev za usklajevanje pokojnin. Problem, s katerim se srečujemo, je, kako bo to zapisano in v katerem zakonu bodo te zadeve zapisane. Zdaj smo prišli do točke, kjer smo ugotavljali, da bo Kad v

naslednjem letu 2013 in 2014 zagotovil tudi 120 milijonov za pokojninsko blagajno. V naši poslanski skupini s tem soglašamo, ampak imamo istočasno zahtevo do predlagatelja zakona o izvrševanju proračuna, da znotraj njega zapišemo tudi to, da se bodo ta sredstva v prihodnosti v Kad vrnila v obdobju dveh let od prodaje državnega premoženja. Če takšna dikcija znotraj zakona ne bo zapisana, bomo znotraj naše poslanske skupine to zadevo zelo težko podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Mag. Barbara Žgajner Tavš, če sem prav razumela želite besedo, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Hvala lepa.

Upala sem sicer, da se danes ne bom več oglasila, vsaj pri tej točki ne, ker sem ocenila, da so bile uvodne predstavitve res korektno podane, da so zasledovale cilj, ki smo mu bili priča, ali smo ga zasledovali vsi v okviru popravljanja tega zakona na konkretno matičnem delovnem telesu in tam se je res dogajala glavna pomembna dela. To, kar gledamo danes, so zgolj razprave, bom rekla, da so določene razprave celo nepotrebne – nepotrebne, metanje polen pod noge pri tako pomembni točki, ki je ne nazadnje usklajena s socialnimi partnerji in pri kateri je minister prisluhnil številnim opozicijskim predlogom in jim ugodil. Dobronamerno, ker so izboljšali zakon. V tem delu, kot zaključek mojega nastopa, četudi sem bila uvodoma bolj pozitivno prepričana ali pa v pričakovanju, da bomo pokojninsko reformo sprejeli brez nepotrebnih očitkov drug drugemu, žal pa se je v razpravi pokazalo, da kljub vsemu čisto mimo tega ne moremo, kar me žalosti.

Vseeno, še enkrat bom dejala tisto, kar sem dejala uvodoma. Zakaj bom absolutno podprla predlog zakona, kakršen je danes pred nami, z vsemi amandmaji, ki so vloženi s strani koalicije, tudi na podlagi dodatnih usklajevanj z zainteresirano javnostjo in sindikati? Zakon zasleduje tisti ključni cilj, ki mu sledim tudi sama; to je upoštevanje medgeneracijske solidarnosti. To je pomembno dejstvo, po drugi strani pa smo v Poslanski skupini Pozitivne Slovenije v sami razpravi, uvodoma v prvi obravnavi, zelo jasno povedali, da bomo zakon podprli, če bo: prvič, usklajen s socialnimi partnerji in drugič, če bo upoštevana naša zahteva, da se 403. člen iz zakona briše, to pa je tisti člen, ki je na nek način, pa bom uporabila izraz "brisal" določene kategorije upokojemcev iz Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ker je to doseženo – in tukaj bom rekla, da smo uspeli tudi v Pozitivni Sloveniji z določenimi predlogi amandmajev, kar je ne nazadnje vidno tudi v tem pregledu k tretji obravnavi. Povzeta je identična vsebina našega amandmaja. To so absolutno razlogi, zaradi katerih bom tudi sama v nadaljevanju pri glasovanju zakon podprla.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, torej vlada, gospod minister mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK: Spoštovani, na koncu te splošne razprave poslank in poslancev se vam zahvaljujem za res veliko podporo temu predlogu, tudi za pohvale moji ekipi in pa meni osebno.

Na koncu bi človek celo mislil, glede na to, da smo se veliko usklajevali in sprejeli tudi ogromno kompromisov, da smo razvodeneli učinke in da od vsega skupaj ni nič. Poglejte, moj način dela je takšen, da sledim tistim strateškim ciljem, ki si jih pri projektu zastavimo in da prisluhnem tam, kjer so razumni predlogi in bistveno ne vplivajo na dosego teh strateških ciljev. In kaj so bili strateški cilji? Strateški cilji te pokojninske reforme so bili: prvič, stabilizacija finančnega položaja pokojninske blagajne oziroma vsaj pomemben korak k temu. Ta graf izkazuje razliko v masi za pokojnine po predlaganem zakonu in če bi veljal ZPIZ-1 še naprej. Lahko vidite, da je že v letu 2013 učinek preko 100 milijonov evrov, da je pozitiven učinek v letu 2014 147 milijonov evrov in tako naprej. Raste, potem nekoliko pade in potem strmo raste navzgor. Nekaj konkretnih izračunov iz tega. Tukaj v Državnem zboru in tudi sicer smo veliko govorili o investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj. To je daleč največja investicija v državi. Mi bomo s to pokojninsko reformo po izračunih inštituta za ekonomske raziskave prihranili ta denar v pokojninski blagajni v naslednjih šestih letih. V šestih letih lahko samo s prihrankom po tej pokojninski reformi investiramo v blok 6 milijardo in 300 milijonov evrov. To kažejo raziskave oziroma podatki inštituta, ki so narejeni na mikrosimulacijskem modelu, ki je bil narejen prav za te potrebe pred Svetlikovo pokojninsko reformo.

V naslednjih petih letih torej prihranimo milijardo evrov oziroma v šestih, kot sem povedal, milijardo 300, v nadaljnjih treh letih še eno milijardo in tako naprej. Finančni učinki glede stabilizacije pokojninske blagajne so močni, vendar ne na račun višine pokojnin, temveč zgolj na račun novih upokojitvenih pogojev, ki pa so sprejemljivi za percepcijo povprečnega slovenskega državljanca – da je treba za polno penzijo let delati približno 40 in da se tisti, ki so začeli delati zgodaj, lahko tudi zgodaj upokojijo, da so nagrajeni, če delajo še kakšen mesec dlje. Zahvaljujem se vsem, da smo v tej družbi končno uspeli preseči in uveljaviti rešitev, da izenačimo upokojitvenem pogoje za moške in ženske po določenih prehodnih obdobjih. To se mi zdi izredno pomemben dosežek in pomemben korak v pravo smer. Najpomembnejše, kar uveljavljamo s to pokojninsko reformo, je zelo preprosto povedano to, da bomo imeli bolj dostojne

pokojnine, če bomo delali nekoliko dlje. Tukaj je po izračunih tega istega inštituta do leta 2020 dosežen tudi naslednji dosežek: povprečna upokojitvena starost za ženske se bo povečala za približno dve leti in pol, za moškega pa slabo leto. To je pomemben učinek te pokojninske reforme. Res ne vem in verjetno nihče v tej dvorani in tudi širše, ali bo to čez 10 let dovolj, ali bomo takrat s pomočjo zagona v gospodarstvu dosegli boljše razmerje med upokojenci in delovno aktivnimi, ali bomo takrat že na nek način zmanjševali to daljšanje življenjske dobe, kajti mislim, da to daljšanje ne bo šlo v nedogled. Nekje se bo začelo počasi ustavljati, verjetno ne bomo čez 100 let živeli 30 let dlje, kajti pred 100 leti smo živeli 30 let manj. Tako to je, statistika to kaže in ne verjamem, da gre kar linearno naprej in se verjetno začne nekeje ustavljati. In da bomo mi delali modele pokojninske reforme tam do leta 2060 ali do 2100 – to nalogo velja preložiti morebiti za kakšnih 10 let ali 15 let. Vendar smo naredili pomemben korak, ki sem ga prej omenil in je res, da je bil ta pomemben korak narejen v relativno visokem soglasju, praktično absolutnem soglasju politike, parlamentarne politike, vseh parlamentarnih političnih strank. Danes nisem zasledil niti enega razpravljavca, ki ne bi napovedal podpore temu zakonu. Moram tudi reči, da je veliko soglasje socialnih partnerjev, ni absolutno, danes je to pri tako razvejanem sindikalnem gibanju v Sloveniji praktično nemogoče doseči. Spomnite se Zakona o uravnoveženju javnih financ, kjer smo dosegli dogovor pravzaprav z vsemi sindikati, pa je na koncu en sindikat vložil zadevo in smo imeli skoraj referendum.

Hvala lepa še enkrat in to je tudi dobra popotnica za državljanke in državljane, ki nas spremljajo, zato da ne bomo do uveljavitve reformo v tem mesecu naredili antireforme. Še enkrat poudarjam, da se bodo vsi tisti, ki letos izpolnjujejo pogoje za starostno upokojitev, pod temi istimi pogoji lahko upokojili kadarkoli bodo želeli v prihodnosti, za njih se z novim zakonom nič ne zaostrojuje oziroma ne spreminja, ko govorimo o upokojitvenih pogojih. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa, gospod minister.

Zaključujemo razpravo o predlogu zakona v celoti.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih.

K 16. členu je vložen amandma koalicijskih poslanskih skupin. V razpravo dajem 16. člen in ta amandma. Želi kdo razpravljati o 16. členu? Ni želje za razpravo.

Prehajamo k naslednjemu amandmaju, ravno tako koalicijskih poslanskih skupin k 18. členu. Želi kdo razpravljati? Ne vidim želje za razpravo.

Prehajamo k naslednjemu amandmaju, k 37. členu, tudi koalicijskih poslanskih skupin. Ni želje za razpravo.

Prehajamo k naslednjemu amandmaju k 113. členu. Želi morebiti kdo razpravljati? Ne vidim želje po dodatni obrazložitvi.

Prehajamo k amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 140. členu. Želi kdo razpravljati? Ne želi.

Prehajamo k amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 146. členu. Ni želje za razpravo.

Prehajamo k amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 148. členu. Ni želje po razpravi.

Prehajamo k naslednjemu amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 154. členu. Ni želje po razpravi.

Prehajamo k amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 202 členu. Ravno tako ni potrebe po dodatni razpravi.

Amandma k 204. členu koalicijskih poslanskih skupin. Ni želje po razpravi.

Amandma k 390. členu koalicijskih poslanskih skupin. Ravno tako ni želje.

Prehajamo k 398. členu, amandma koalicijskih poslanskih skupin. Ravno tako ni želje.

Prehajamo k amandmaju k 403. členu, amandma koalicijskih poslanskih skupin. Ravno tako ni želje.

Vloženi amandma koalicijskih poslanskih skupin k 407. členu. Tudi ne.

Amandma koalicijskih poslanskih skupin k 408. členu zakona. Ravno tako ne.

Naslednji amandma k 410. členu tudi koalicijskih poslanskih skupin. Ni želje po razpravi.

Prehajamo k naslednjemu členu, amandma k 412. členu koalicijskih poslanskih skupin. Ravno tako ne.

Naslednji, amandma koalicijskih poslanskih skupin k 413. členu. Želi kdo razpravljati? Ne.

Prehajamo k 428. členu in vloženemu amandmaju koalicijskih poslanskih skupin. Ravno tako ne vidim potrebe po dodatni razpravi.

Amandma k 429. členu koalicijskih poslanskih skupin. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da nihče ne želi razpravljati.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav, prehajamo na odločanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 16. členu.

Glasujemo. Glasovanje teče. Navzočih je 62 poslank in poslancev, 61 je glasovalo za in nihče proti.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Amandma k 16. členu je sprejet.

Prehajamo h glasovanju o naslednjem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 18. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Tudi ta amandma je sprejet.

Prehajamo k glasovanju o amandmaju k 37. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti 7.

(Za je glasovalo 64.) (Proti 7.)

Amandma je sprejet.

Nadaljujemo glasovanje, in sicer o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 113. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Torej amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 140. členu koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Amandma sprejet.

Prehajamo na glasovanje o 146. členu in amandmaju k temu členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Torej je amandma sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 148. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o k 154. členu vloženemu amandmaju koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 202. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti nihče.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju k 204. členu koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje k 390. členu oziroma vloženemu amandmaju k temu členu koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 398. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje, k 403. členu je vložen amandma koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 407. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 73, proti 1.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 1.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o vloženem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 408. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti 6.

(Za je glasovalo 68.) (Proti 6.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o 410. členu, kjer je vložen amandma koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 412. členu.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

Prehajamo na glasovanje o vloženem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 413. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na glasovanje o vloženem amandmaju koalicijskih poslanskih skupin k 428. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti nihče.

(Za je glasovalo 72.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na glasovanje o zadnjem vloženem amandmaju, in sicer k 429. členu koalicijskih poslanskih skupin.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona v celoti.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi oziroma tretji obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o Predlogu zakona o pokojninskem in invalidskem glasovanju v celoti.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 76, proti nihče.

(Za je glasovalo 76.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, tako imenovana nova pokojninska reforma, sprejet.

Čestitam vsem poslankam in poslancem, seveda tudi gospodu ministru in ministrstvu! S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA BILANČNO VSOTO BANK, SKRAJŠANI POSTOPEK.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Vljudno prosim spoštovane kolegice poslanke in kolege poslance, da se umirimo, sicer bom primorana prekiniti sejo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Alešu Živkoviču, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance.

ALEŠ ŽIVKOVIČ: Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci! Naj na kratko predstavim Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank.

Sprememba zakona vsebuje rešitve, ki so del ukrepov proračuna za leti 2013 in 2014. Predlog zakona določa zaostritev veljavnega ukrepa za sanacijo posledic finančne in gospodarske krize, ki je bil uveden z Zakonom o davku na bilančno vsoto bank. Na podlagi ocene stanja je namreč mogoče sklepati, da je le manjši del bank oziroma da so le banke z nižjo bilančno vsoto povečale delež kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom. Znesek danih kreditov vseh bank se ni povečal, ampak se je celo zmanjšal. Tako smo še vedno priča manjšemu zagotavljanju financiranja realnega sektorja, kot je bilo to pred gospodarsko krizo. Zaradi navedenega so v predlogu zakona določene rešitve kot sledijo: predlog zakona časovno omejuje obračunavanje in plačevanja davka na bilančno vsoto do vključno leta 2014; davek na bilančno vsoto se lahko zmanjšuje zaradi olajšave oziroma ugodnosti v obliki zmanjšanja davka, kar pomeni, da si lahko zavezanec zmanjša obveznost za davek do 0 %; predlog zakona znižuje odstotek stanja kreditov, za katerega lahko zavezanec uveljavlja zmanjšanje davka; predlog zakona uvaja tudi akontiranje davka in določa poseben režim plačevanja obrokov akontacije za leto 2013. V zvezi s finančnimi posledicami je treba povedati, da na podlagi podatkov iz obračunov davka na bilančno vsoto za leto 2011 ocenjujemo, da bodo dodatni finančni učinki na prihodke od davka na bilančno vsoto bank približno 14 milijonov evrov letno. Zaradi uvedbe akontiranja davka bodo dodatni učinki na prihodke državnega proračuna merjeni po denarnem toku v letu 2013 znašali 10,7 milijona evrov, v letu 2014 pa dodatnih 12,2 milijona evrov. V letu 2015 naj bi se prihodki iz naslova tega davka zaradi prenehanja obračunavanja davka znižali za 28,6 milijona evrov.

Upoštevajoč navedeno predlagam, da zakon, spoštovane poslanke in poslanci, podprete. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članici mag. Damjani Petavar Dobovšek.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Spoštovani vsi prisotni, hvala lepa za besedo! Lepo pozdravljam predstavnike iz Ministrstva za finance in vse svoje kolege poslance in poslanke.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 39. nujni seji, 1. decembra, kot matično delovno telo obravnavalo navedeni Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij

predsednika Državnega zbora je na 29. seji, 19. oktobra, sklenil, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z ustavo in s pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika. Služba je v svojem mnenju podala konkretne pripombe, in sicer k 1., 3. in 5. členu predloga zakona. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predloga zakona ne podpira, saj trenutno manjše financiranje nebančnega sektorja kot pred krizo dokazuje, da sprejem tega zakona ne bi dal pozitivnih rezultatov in je zato nepotreben. V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora so amandmaja k 3. in 5. členu predloga zakona vložile koalicijske poslanske skupine.

Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance in Zakonodajno-pravne službe, uvodno dopolnitev je podal minister za finance dr. Janez Šušterič in pojasnil, da želijo s predlogom zakona zagotoviti dodatne prihodke v proračun za naslednji dve leti, po obdobju dveh let pa bi ta davek ukinili. Z novelo se znižujejo določene olajšave oziroma odstotki olajšav, tako da bi s temi spremembami zagotovili dodatnih 14 milijonov evrov v proračun letno. Uvaja se tudi sistem akontiranja tega davka, tako da bodo ti prihodki tekoči, sicer bi jih po zdajšnjem sistemu obdavčitve v proračun dobili šele v letu 2014. Poleg tega bi ta davek obremenil sektor, ki je po splošnem mnenju do sedaj premalo prispeval v proračun. Predstavniki Zakonodajno-pravne službe je pojasnil, da so podali pisno mnenje glede predloga zakona, njihove pripombe pa so bile upoštevane z amandmaji. Pripomb na amandmaje nimajo.

V razpravi je bilo s strani opozicijskih poslanskih skupin izraženo nasprotovanje predlogu zakona, saj ne bo imel pričakovanih pozitivnih posledic. Po njihovem mnenju je namen zakona dober, vprašljiva pa sta tako operativna izvedba kot tudi učinek zakona. Menijo, da je izkupiček tega davka nizek, poleg tega pa so banke kljub temu, da je bil davek uveden, zmanjšale obseg kreditiranja. Zato menijo, da je treba zakon zamrzniti. V primeru, da bodo napovedi gospodarske rasti v letu 2014 pozitivne, pa bi bilo treba ponovno razmisliti o uvedbi tega davka. Izrazili so tudi pomisleke glede tega, da sprejem novele zaradi uvedbe določbe o akontiranju davka zahteva spremembe v informacijskem sistemu davčnega organa, kar posledično pomeni finančne posledice zanj. Koalicijske poslanske skupine so izrazile podporo uvedbi tega predlaganega zakona. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 3. in 5. členu predloga zakona. V skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora je odbor

glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejeta amandmaja je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Državljske liste, mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo in lep pozdrav še enkrat.

Prvotni zakon o davku na bilančno vsoto bank ima dva namena. Prvi namen je pospešitev kreditiranja gospodarstva, drugi pa proporcionalna porazdelitev stroškov trenutne krize in njenega reševanja, tudi na bančni sistem v obliki višje obdavčitve. V spremembah in dopolnitvah tega zakona se zasleduje predvsem ta drugi namen in to je, da porazdelimo stroške krize tudi na bančni sistem. Vlada Republike Slovenije si pač z različnimi ukrepi, tudi z ukrepi davčne politike, prizadeva za uravnoteženje proračuna in zagotavljanje finančne vzdržnosti. To pa ne pomeni, da so banke nujno prizadete zaradi tega davka, saj si lahko ob ponovnem kreditiranju gospodarstva davek na bilančno vsoto bank zmanjšajo zaradi olajšave oziroma ugodnosti v obliki zmanjšanja davka zaradi večjega obsega kreditiranja, kar pomeni, da si to obveznost lahko zmanjšajo celo na nič. S to spremembo spreminjamo logiko tega zakona. Ta zakon je bil uveden z nekim pričakovanjem, da bo spodbujal kreditiranje. V praksi se ni izkazalo, da bi imel tak učinek. S tega vidika ni imel ustrezne usmerjevalne vloge, ima pa fiskalno vlogo, da nekaj tega denarja pride v proračun.

Predlog sprememb Zakona o davku na bilančno vsoto bank nima večjih trajnih negativnih posledic na banke in gospodarstvo, zato ga v Državljski listi podpiramo. Te spremembe lahko, še posebej zaradi načrtovane začasnosti, sprejmemo kot nekakšno nujno zlo, čeprav se moramo obenem zavedati, da bodo banke zaradi večje davčne obremenitve manj zanimive vlagateljem, ko so se bodo državni deleži v bankah prodajali. To pa lahko postane zelo problematično pri sanaciji slovenskega bančnega sistema in načrtovanega izstopa države iz lastništva bank. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke, gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica Državnega zbora. Lepo pozdravljeni, spoštovani poslanke in poslanci!

V Sloveniji imamo de facto probleme s slabimi krediti. Bilance bank so šibke zaradi slabitev, ki so posledica odpisov obveznosti in nerealnih vrednotenj. Bistveno vprašanje je, ali je v tem trenutku modro, da država z grožnjo po obdavčitvi sili banko k še večji izpostavljenosti tveganja. Ali sploh razumemo, kako anomaliran bančni prostor imamo in da takšen poenostavljen ukrep v teh razmerah ne more prinesiti pozitivnega učinka? Marsikatera banka se danes dezinvestira in celo načrtno zmanjšuje bilančno vsoto in tudi kreditno aktivnost, dobri bančniki pa na podlagi administrativnega ukrepa, kot je ta davek na bilančno vsoto, ne bodo spreminjali ocene tveganja.

Spoštovani! Ravno kar sem prebral izsek iz stališča Slovenske ljudske stranke v juliju 2011, ko je tedanja koalicija pod vodstvom Socialnih demokratov uvedla ta davek z argumentom, da bodo pospešili kreditiranje gospodarstva. No, sedaj imamo tudi podatke in rezultate tega ukrepa in vemo, da ta zakon ni povečal kreditne aktivnosti v gospodarstvu. Res je, da nekaj podobnega, kot je ta davek, poznajo v nekaterih drugih evropskih državah. Toda pristopi obračuna te določene dejavnosti so sistemsko prilagojeni glede na velikost institucije, višine dobička, prejete državne pomoči, izpostavljenosti finančnih instrumentov in še na mnoge druge dejavnike. Nekatere tovrstne obremenitve v teh državah so bile izključno namenjene temu, da banke nekaj finančnih sredstev, ki so jih prejele preko državnih intervencij, vrnejo v obliki tega davka.

V Slovenski ljudski stranki zato tega davka, kot nekega navideznega spodbujevalca kreditiranja, nismo podprli in ga na podlagi tega argumenta tudi ne podpiramo. Iz tega razmišljanja in prepričanja je izšel tudi naš predlog, ki ga je pozneje povzela koalicija, da kompromisno ta zakon na nek način prekvalificiramo v krizni davek in njegovo veljavnost omejimo samo na naslednji dve leti. Torej, recimo bobu bob. Od bank, ki delujejo na področju Slovenije, si proračun obeta nekaj denarja, kajti verjetno sta pred nami dve najbolj naporni proračunski leti v zgodovini te države. S tem zakonom tudi banke delno sodelujejo in prispevajo pri konsolidaciji javnih financ v naslednjih letih. Verjetno celotnega davka ne bodo mogle prenesti na uporabnike njihovih storitev, tako da se bo ta davek prerazporedil med bankami in končnimi uporabniki bančnih storitev. Kot je že pred časom povedal pristojni minister, verjetno se v naslednjih letih obetajo določene spremembe na ravni Evropske unije, vsaj kar se tiče obdavčitve finančnih transakcij, morebiti tudi kaj drugega. Kot vemo, smo pred dobrim tednom sprejeli tudi davek na finančne storitve. Zato davek na bilančno vsoto bank dolgoročno zagotovo ni potreben, za zdaj pa mu recimo začasni proti krizni bančni davek.

V Slovenski ljudski stranki bomo novelo Zakona o davku na bilančno vsoto bank podprli z zavedanjem, da so časi finančne konsolidacije

zahtevni. Z letom 2015, ko močno upamo, da se bodo zadeve začele izboljševati, pa ta davek ukinjamo. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo in še enkrat lep pozdrav!

Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev v prejšnji sestavi, torej v prejšnjem mandatu, ko se je sprejemal osnovni zakon o davku na bilančno vsoto bank, tega zakona ni podprla. Zakon naj bi vzpostavil mehanizem, ki bi sprostil prisoten kreditni krč in pripomogel k odločitvam bank za ustrežnejše kreditiranje nefinančnega sektorja. Banke so namreč drastično skržile bančna posojila in s tem praktično onemogočile kreditiranje gospodarskih subjektov. Tedanja Poslanska skupina DeSUS je izrazila bojazen, da gre za predlog uvedbe novega davka, ki znižuje potencial bank, njihovo kapitalsko ustreznost ali pa posredno dodatno obremenjuje uporabnike bančnih storitev. Ob sprejemanju zakona takrat se je predvidevalo, da bo njegov finančni učinek znašal okoli 11 milijonov evrov. Danes imamo izračun – davek je prenesel samo 7,5 milijona evrov.

Na podlagi tega se sprašujemo, ali je uvedba tega davka stimulirala banke k večjemu kreditiranju gospodarskih subjektov. Mislim, da bi morala vlada prevzeti druge, stimulatивnejše oblike ukrepov, saj sam predlagatelj navaja, da je le manjši del bank oziroma da so le banke z nižjo bilančno vsoto povečale delež kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom. Znesek danih kreditov vseh bank se tako ni povečal, ampak se je celo zmanjšal. Kljub temu je dejstvo, da ta davek imamo. Ker so učinki tega davka takšni, kakršni pač so, izraženi tudi že v številkah in predstavljeni, je treba vnesti določene popravke, in sicer gre za zniževanje določenih olajšav oziroma odstotke olajšav in s tem bi v proračun priteklo okoli 14 milijonov evrov. Gre za uvedbo sistema akontiranja in gre tudi za določitev obdobja uveljavitve tega kriznega davka, če lahko tako rečemo, to je za dobo dveh let, do leta 2015.

Kot že rečeno, se je osnovni zakon izkazal kot neuspešen. V tem trenutku pa ima zgolj in samo finančno oziroma fiskalno vlogo, torej napolniti naš proračun. Vsi se zavedamo, kakšno je proračunsko stanje Republike Slovenije, s tem povečanjem velikega povečanja v blagajni proračuna ne bo. To na slovenski pregovor pravi: zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača. Glede na to bomo zgolj iz tega razloga poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev, predlagani zakon podprli.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Nove Slovenije, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Zakon o davku na bilančno vsoto bank velja komaj eno dobro leto. Sprejet je bil v mandatu prejšnje vlade kot ukrep, namenjen predvsem stimulaciji bank za zagotavljanje večje in ustrežnejše ponudbe kreditov nefinančnemu sektorju. Naveden zakon je uvedel davek na bilančno vsoto po stopnji 0,1 % od bilančne vsote. Pričakovanje je tedaj bilo, da bo nefinančni sektor s tem ukrepom lažje dostopal do finančnih virov, potrebnih za gospodarsko rast in razvoj. Do zakona niso bili zadržani le tedanji opozicijski poslanci, pač pa tudi Evropska centralna banka, ki je bila zaprosena za podajo njegove ocene. Glede tega zakona je v svojem mnenju z dne 6. april 2011 opozorila na tveganje za finančno stabilnost, če bi banke dajale kredite zaradi potencialnih bančnih ugodnosti. Evropska centralna banka je zapisala, citiram: "Odobranje kreditov bi moralo izhajati predvsem iz solidnega sistema skrbnega in varnega poslovanja in polne skladnosti z zahtevami glede kreditne sposobnosti kreditnojemalcev. Takšen pristop bi pripomogel k primerni razdelitvi posojil v gospodarstvu, kar bi varovalo bilanco bank pred morebitno izgubo v prihodnosti. Dolgoročno bi to tudi prispevalo k zagotavljanju vzdržne finančne stabilnosti." Konec citata.

Cilj zakona ni bil dosežen. Le manjši delež bank, konkretno banke z nižjo bilančno vsoto, je povečal delež kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom. Pri večjih bankah pa se znesek ni povečal, pač pa se je celo zmanjšal.

Vse te ugotovitve narekujejo potrebo po spremembi tega zakona, tako je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog sprememb in dopolnitev navedenega zakona, ki ga obravnavamo danes. Bistvena novost je, da se s 1. januarjem 2015 davek na bilančno vsoto bank ukinja v celoti. Za obdobje do konca leta 2014 pa se naveden davek ohranja, vendar le kot ukrep za sanacijo posledic finančne in gospodarske krize, za ta čas pa se odmera in pobiranje tega davka korigira. Davek na bilančno vsoto bank je v času prizadevanj za uravnoteženje proračuna in zagotavljanje finančne vzdržnosti eden izmed virov proračunskih prihodkov. Po mnenju Nove Slovenije je tudi finančni oziroma bančni sistem dolžan prispevati svoj delež k reševanju krize. Nepravično se nam zdi, da bi z ukrepi za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja obremenjevali le tiste, ki so k nastanku krize morda še najmanj prispevali, to so delavci, tudi v javnem sektorju, uslužbenci in upokojenci. Naj omenim še, da se s sprejemom te novele

zakona izpolnjuje predpisana oziroma podpisana zaveza iz koalicijske pogodbe o ukinitvi tega davka na bilančno vsoto bank z letom 2015.

Iz vseh teh navedenih razlogov bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije novelo Zakona o davku na bilančno vsoto bank podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija, gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Spoštovani!

Pred nami so spremembe zakona, ki je že ob uvedbi, kot so nekateri danes omenili, pred letom in pol zbujal dvome. Dvome, ki so se izkazali za upravičene. Danes je na eni strani predlagatelj Vlada s koalicijo in proračunsko lakoto, na drugi strani zainteresirana strokovna javnost, naj omenim Banko Slovenije, Združenje bank Slovenije, pa tudi že omenjeno Evropsko centralno banko in opozicijo, ki jo sicer vabijo v razpravo, rekoč: naj izgubi upanje, kdor vstopa.

Vlada je po našem mnenju v zadregi. Zakon na bilančno vsoto naj bi bil namenjen temu, da bi banke več kreditirale gospodarstvo zato, da bi se izognile plačilu davka. Ne zanikamo, da je namen mogoče dober, a operativna izvedba in učinek sta zelo vprašljiva. Izkupiček od tega davka je zelo pičel, banke pa so kljub temu zmanjšale obseg kreditiranja. V zvezi s tem, z obsegom kreditiranja, Svet Banke Slovenije, dne 6. novembra 2012, ugotavlja, da se je povpraševanje podjetij po bančnih posojilih zadnje leto močno zmanjšalo, lani za 27 %. Najmočneje pa se je zmanjšalo povpraševanje po posojilih za investicije, kar je še posebej alarmantno. Po drugi strani se je s strani podjetij povečalo povpraševanje po prestrukturiranju posojil in podaljšanju rokov odplačil. Struktura kapitala v podjetjih je še naprej izrazito neuravnotežena v škodo lastniškega financiranja – tako Svet Banke Slovenije. V takšnih okoliščinah je neresno pričakovati, da bi banke kreditirale podjetja samo ali posebej zato, ker jim grozi kazen, da bodo plačevale davek.

Tisto, kar hočemo v Pozitivni Sloveniji v zvezi s tem povedati, je, da je izhodišče za ta zakon absolutno nevzdržno in to je imela verjetno v mislih tudi koalicija, ki je v koalicijski pogodbi v poglavju o davčnem sistemu zapisala takole, citiram: "Davek na bilančno vsoto se odpravi, ker ne stimulira nič drugega, kot plačevanje davka iz naslova sredstev, ki jih banke dobijo od države." To je bobu bob, kar mimogrede, vsaj za državne banke, tudi drži. Pa vendar to nedvoumno stališče ni zadržalo predlagatelja in koalicije, da ne bi še dodatno okrepili davčno obveznost tako, da po novem zmanjša še davčno olajšavo. Z drugimi besedami pri nespremenjenih pogojih bo lahko obveznost nekajkrat večja kot po starem zakonu.

Skratka, predlogu zakona, ker zlahka najdemo škodo in slabosti, koristi in prednosti pa ostajajo skrite, v Pozitivni Sloveniji nasprotujemo. Torej proti začasnemu, proti kriznemu davku, smo pa za razpravo o Zakonu o bančništvu. To je prava tema. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, mag. Damjana Petavar Dobovšek.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Lepo pozdravljeni še enkrat v mojem imenu!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke mislimo, da bodo koristi in prednosti predlagane novele vidne v naslednjih dveh letih, ko se bo na področju bančništva še marsikaj spremenilo. Dne 26. julija 2011 je začel veljati Zakon o davku na bilančno vsoto bank, ki se uporablja od 1. avgusta 2011 dalje. Davek je v obdobju od 1. avgusta 2011 pa do 31. decembra 2011 plačalo 16 bank, v skupni višini 7,4 milijone evrov. Po predlagani noveli se davek plačuje po nižji stopnji, 0,1 % od bilančne vsote. To je vrednost sredstev v izkazu finančnega položaja. Davek se lahko zmanjšuje, zaradi olajšave oziroma ugodnosti v obliki zmanjšanja davka, kar pomeni, da si lahko zavezanec zmanjša obveznost za davek do 0 davčne osnove. Določena je tudi možnost oprostitve plačevanja davka. Oprostitev lahko uveljavijo zavezanci, pri katerih je stanje kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom v koledarskem letu, za katero se plačuje davek, višje od stanja teh kreditov v preteklem koledarskem letu, najmanj za 5 % bilančne vsote preteklega koledarskega leta. V letu 2011 je bil ta pogoj sorazmerno manjši in je znašal 2,1 %. Zavezanci lahko uveljavljajo oprostitev tudi, če je njihovo stanje kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom, na zadnji dan meseca uveljavitve tega zakona v bilančni vsoti znaša manj kot 20 %. Na ta način je tega davka oproščena na primer SID banka. Predlog zakona zagotavlja sorazmerno obremenitev bank glede na obseg premoženja. Zaostruje veljavno zakonsko ureditev že obstoječega zakona, in sicer za omejeno obdobje do 31. decembra 2014, z letom 2015 pa se ukinja. Ta novela znižuje odstotek stanja kreditov, za katerega lahko zavezanec uveljavlja zmanjšanje davka. Predlog zakona ukinja oprostitev za zavezance, pri katerih je stanje kreditov danih nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom v koledarskem letu, za katerega se plačuje davek, višji od stanja teh kreditov v koledarskem letu najmanj za 5 % bilančne vsote preteklega koledarskega leta. Predlog zakona uvaja akontiranje davka in določa poseben režim plačevanja obrokov akontacije za leto 2013, kar bo zagotavljalo tekoče proračunske prihodke.

Sedanji javnofinančni položaj zahteva določene ukrepe na prihodkovni strani proračuna, zato s predlogom, predlogom kot krizni davek, znižujemo proračunski primanjkljaj za 14 milijonov letno, zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlog zakona podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov, gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Socialni demokrati se učimo iz lastnih napak. Naša vlada je predlagala zakon o obdavčitvi bilančne vsote bank, ne zato, da bi javne finance okrepili z dodatnim davčnim virom, ampak zato, ker smo v tem videli rešitev za zagon kreditiranja gospodarstva. Leto in pol po sprejemu tega zakona lahko ugotovimo, da se naša pričakovanja niso uresničila – še več, obseg kreditne aktivnosti slovenskih poslovnih bank je po sprejemu tega zakona samo še upadal. Zato bi bilo danes primerno, da ugotovimo, da obdavčenje bilančne vsote bank ni primeren ukrep zato, da se soočamo in soočimo s problemom kreditnega krča. Osredotočiti se moramo na vzroke tega istega kreditnega krča, to pa je prezadolženost našega gospodarstva. Prezadolženost našega gospodarstva je nastala v specifičnem obdobju med letoma 2004 in 2008, ko ne vlada in ne regulator, resnici na ljubo tudi ne Državni zbor, niso reagirali na alarmantno povečanje danih posojil in absolutno porušeno razmerje med prejetimi depoziti in danimi krediti. Takrat je bilo pridelano to, kar danes poznamo kot slabe naložbe.

Menimo, da Zakon o davku na bilančno vsoto bank tudi danes ne odgovarja na temeljni izziv, to je povečanje kreditne aktivnosti bank. Njegov javnofinančni izplen je zanemarljiv, obseg olajšav, se pravi tistega bistvenega dela, da se banke izognejo plačilu davka, če zaganjajo kreditno aktivnost napram svojim kreditojemalcem, torej gospodarstvu, pa se zmanjšuje tako, da bo na koncu izplen na strani bistveno boljših bank. S tem ukrepom ne bomo zagnali kreditne aktivnosti naših bank zato, ker moramo odpravljati vzroke. Vlada se je odločila, da bo te vzroke odpravljala s slabo banko, mi smo že večkrat jasno in glasno povedali, da to ni optimalni način, ampak najdražji način reševanja tega problema, ki je povrh vsega še tehnično zapleten, administrativno zahteven in bo terjal veliko časa, ob tem pa odprl vrsto priložnosti za najrazličnejše zlorabe in moralni hazard.

Svetujemo, da se neuspešnih ukrepov, četudi jih je v osnovi predlagala naša vlada, ne poslužujemo. Da kritično pogledamo na to, kateri ukrepi vzdržijo in kateri ukrepi ne primejo in za ta ukrep ugotovimo, da ne služi svojemu namenu, ker zaradi njega ne bomo povečali

kreditne aktivnosti, prav tako pa ne bomo omogočili bistveno večjega javnofinančnega zajema. Če pravite, da so tudi banke in finančne institucije tiste, ki morajo nositi breme krize, prosim, da se vsi skupaj odločneje postavimo za uvedbo davka na finančne transakcije na evropski ravni. Še več, če menimo, da mora tudi kapital plačati svojo ceno, povečajmo davek na dobiček, ne pa, da ga v tem času znižujemo, misleč, da bo to rešilo slovensko gospodarstvo. V ničemer ga ne rešuje.

Socialni demokrati bomo zato nasprotovali sprejemu predloga zakona.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v okviru glasovanj v četrtek, 6. decembra 2012, petnajst minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4., 5., 6. IN 7. TOČKO DNEVNEGA REDA.** Po dogovoru na seji Kolegija predsednika Državnega zbora bomo v okviru 4., 5., 6. in 7. točke dnevnega reda opravili skupne uvodne predstavitve o **PREDLOGU ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2013, PREDLOGU ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA ORGANE DRŽAVNE UPRAVE IN PRAVOSODNE ORGANE ZA LETO 2014, PREDLOGU ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2013 IN PREDLOGU ODLOKA O NAČRTU RAVNANJA S STVARNIM PREMOŽENJEM DRŽAVE ZA DRUGE DRŽAVNE ORGANE ZA LETO 2014.**

Predloge odlokov je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Besedo dajem predstavniku Vlade za dopolnilno obrazložitev predlogov odlokov. Prisoten predstavnik Vlade.

Gospod Helmut Hartman, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje in javno upravo, beseda je vaša.

HELMUT HARTMAN: Hvala lepa, gospa podpredsednica. Pozdravljeni spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred nami so štirje predlogi odlokov o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države. Obveznost priprave, vsebino in postopek sprejemanja ravnanja s stvarnim premoženjem države ureja Zakon o stvarnem premoženju

države in samoupravne lokalne skupnosti. Ta načrte deli v načrte ravnanja z nepremičnim premoženjem in načrte ravnanja s premičnim premoženjem. Kar se tiče načrtov ravnanja z nepremičnim premoženjem, pa je ta sestavljen iz dveh delov, in sicer iz dela, ki se nanaša na pridobivanje, in drugega dela, ki se nanaša na razpolaganje. Kar pa se tiče načrta ravnanja s premičnim premoženjem, pa je ta sestavljen iz načrta pridobivanja premičnega premoženja v posamezni vrednosti, ki je višja od 10 tisoč evrov, in načrta razpolaganja s premičnim premoženjem iste vrednosti. Glede upravljavca pa zakon določa, da so to organi državne uprave, pravosodni organi, javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javne agencije in javni skladi ter drugi državni organi, ki so neodvisni od izvršilne veje oblasti. To so predvsem Državni zbor Republike Slovenije, Ustavno sodišče in ostali.

Vsebinska načrtov, ki jo določa Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravne lokalne skupnosti, je enaka ne glede na upravljavca, postopki sprejemanja pa so nekoliko različni. Predlog za nakup določenega stvarnega premoženja ali njegovo prodajo v vsakem primeru da njegov upravljavec, ki edini pozna potrebe in ve, v katerem delu premoženje potrebuje oziroma ga ne potrebuje. Kar se tiče organov državne uprave, pravosodnih organov, javnih zavodov, javnih gospodarskih zavodov, javnih agencij in javnih skladov, pa predloge upravljavcev zbere vlada in jih po obravnavi predloži v sprejem Državnemu zboru. Le-ta jih potem skupaj s predlogom proračuna za naslednje leto tudi sprejme. Vključenost stvarnega premoženja v ustrezen načrt je pogoj za nakup ali prodajo določenega premoženja v tekočem letu, vendar pa ta pogoj ni absoluten. Tukaj naj povem, da zakon v 12. členu omogoča, da pod določenimi pogoji, to so predvsem spremembe prostorske potrebe upravljavca nepremičnega premoženja in neke nepredvidljive okoliščine na trgu, upravljavci lahko sklepajo upravne posle, ki niso predvideni v veljavnem načrtu. Skupno vrednost poslov, ki niso predvideni v veljavnih načrtih ravnanja, se vsako leto določi s sklepom vlade, in sicer 30 dni po sprejemu proračuna. Naj povem tudi, da je to razpolaganje omejeno na 20 % skupne vrednosti od načrtov razpolaganja z nepremičnim premoženjem oziroma načrtov ravnanja s premičnim premoženjem.

Toliko na kratko glede opisa. V tem delu naj še na kratko povem nekaj o samih številkah, na katere se to razpolaganje premoženja v vseh štirih odlokih nanaša. Kar se tiče Odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013 – tukaj v letu 2013 načrtujemo 187 milijonov 631 tisoč evrov prihodkov od prodaje stvarnega premoženja, za nakupe stvarnega premoženja v letu 2013 pa se načrtuje 134 milijonov 380 tisoč evrov. V letu 2014 pa v okviru istih državnih organov

načrtujemo 15 milijonov 706 tisoč evrov prihodkov od prodaje stvarnega premoženja, za nakupe stvarnega premoženja v tem istem letu 2014 pa se načrtuje 68 milijonov 726 tisoč evrov.

Zdaj pa glede Odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2013, v katerem se načrtuje 170 tisoč evrov prihodkov od prodaje nepremičnega premoženja, za nakupe premičnega premoženja v letu 2013 pa se načrtuje 513 tisoč evrov. Še za leto 2014 – za te iste organe se načrtujejo prihodki z naslova prodaje premičnega premoženja za predvidene nakupe nekje 603 tisoč evrov, iz naslova prodaje premičnega premoženja se pa v tem letu ne pričakuje nekih prihodkov. Toliko za začetek za predstavitev, hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Predloge odlokov je obravnaval Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Besedo dajem gospe predsednici Evi Irgl za predstavitev poročil odbora.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovana podpredsednica, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Lepo pozdravljen tudi gospod državni sekretar!

Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo je na 7. seji 28. novembra 2012 obravnaval Predlog odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013 ter za leto 2014. Obravnavali pa smo tudi Predlog odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2013 in za leto 2014. Predloge odlokov je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada na podlagi 11. in 13. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti in so objavljeni na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 11. in 12. oktober 2012.

Predstavnik Vlade, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje, gospod Helmut Hartman, je v dopolnilni obrazložitvi Predlogov odlokov o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013 in 2014 povedal, da priprava načrta ravnanja s stvarnim premoženjem države poteka tako, da vlada zbere predloge načrtov ravnanja z nepremičnim in premičnim premoženjem posameznih upravljavcev tega premoženja in jih nato v obliki odloka predloži v sprejem Državnemu zboru. Na podlagi predlogov upravljavcev stvarnega premoženja, naj bi prihodki od prodaje stvarnega premoženja v letu 2013 znašali približno 187 milijonov evrov, za nakupe stvarnega premoženja pa naj bi potrebovali okoli 134 milijonov evrov. V letu 2014 naj bi prihodki od prodaje stvarnega premoženja znašali nekaj

več kot 15 milijonov evrov, za nakupe stvarnega premoženja pa naj bi potrebovali okoli 68 milijonov evrov. V dopolnilni obrazložitvi Predlogov odlokov o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leti 2013 in 2014 pa je gospod državni sekretar povedal, da načrt ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe na njihov predlog pošlje vlada v sprejem Državnemu zboru. Predlagana odloka se nanašata na Državni zbor in Ustavno sodišče. Drugi državni organi v letu 2013 načrtujejo 170 tisoč evrov prihodkov iz naslova razpolaganja s stvarnim premoženjem, za nakupe stvarnega premoženja pa načrtujejo izdatke v višini 513 tisoč evrov. V letu 2014 drugi državni organi ne načrtujejo prihodkov iz naslova razpolaganja s stvarnim premoženjem, za nakupe stvarnega premoženja pa načrtujejo izdatke v višini 603 tisoč evrov.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe, mag. Metoda Hrovat Pirnat je v nadaljevanju predstavila dodatno pisno mnenje Zakonodajno-pravne službe ter povedala, da so njihove pripombe k naslovom predlaganih odlokov ustrezno upoštevane v vloženih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Gre namreč za amandmaje k 1. členu ter k naslovu posameznih odlokov. Predstavila je tudi pripombe k posameznim preglednicam, ki so sestavni del posameznih odlokov. K predlogom odlokov je pisna mnenja podala tudi Komisija Državnega sveta za državno ureditev. Odbor za pravosodje, javno upravo in lokalno samoupravo je pri vsakem posameznem predlogu odloka sprejel amandmaja poslanskih skupin SDS, Državljske liste, SLS, DeSUS in Nove Slovenije, in sicer k 1. členu ter k naslovu in v skladu s 128. členom v povezavi s tretjim in četrtim odstavkom 125. člena Poslovnika Državnega zbora glasoval o obeh členih in naslovu predloga odloka in jih na koncu tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje so na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljena besedila dopolnjenih predlogov vseh štirih odlokov, v katere so vključeni sprejeti amandmaji. Sestavni del dopolnjenih predlogov odlokov so tudi preglednice, ki so navedene v 1. členu posameznega odloka in se nahajajo v predloženih besedilih, ki so objavljena tudi na spletni strani Državnega zbora, in sicer v Poročevalcu z dne 11. ter 12. novembra 2012. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije, gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo. Spoštovani!

Stvarno premoženje v lasti Republike Slovenije in občin kot temeljnih samoupravnih lokalnih skupnosti je po številu nepremičnin, kot tudi vrednostno, zelo obsežno. Zato mora država pa tudi občina, s svojim premoženjem razpolagati čim bolj racionalno, transparentno in kot dober gospodar v skladu z načelom gospodarnosti, pri tem pa mora slediti predvsem javnemu interesu. Posebno skrb je treba namenjati ravnanju z nepremičninami, zlasti prodaji in oddaji v najem. Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti in Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti predstavljata pravno podlago za pripravo letnih odlokov o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem. Predlogi odlokov o načrtih razpolaganja s stvarnim premoženjem za organe državne uprave, pravosodne organe, javne zavode, javne gospodarske zavode, javne agencije, javne sklade ter druge državne organe za leti 2013 in 2014 pomenijo celovit pregled premoženja, ki je namenjeno prodaji in oddaji v najem, obenem pa tudi načrtovanim nakupom in najemom premoženja. V odlokih so razvidni načrti organov države in javne uprave – čemu bodo v prihodnjih dveh letih prednostno namenili proračunska sredstva. To pa še ne pomeni, da bo do posameznega nakupa ali investicije tudi prišlo. Realizacija teh načrtov je namreč odvisna od proračunskih sredstev, ki so tekom leta na voljo. Pri uvrščanju premoženja na seznam načrtovanih razpolaganj za nadaljnji dve leti so morali upravljalci državnega in občinskega premoženja opredeliti ekonomičnost vsakega načrtovanega razpolaganja posebej. Nekatero premoženje, zlasti nepremičnine, ni potrebno za delo organov državne uprave in samoupravnih skupnosti, niti z njimi ni mogoče racionalno gospodarjenje. Še več, zanje pogosto ni mogoče zagotavljati ustreznih sredstev za njihovo redno vzdrževanje, kar je pogosto primer pri nepremičninah, ki imajo status kulturnega spomenika. Za takšne nepremičnine je uvrstitev na seznam načrtovanega razpolaganja ne le upravičena, pač pa nujna, da se prepreči njihovo propadanje.

V Novi Sloveniji se zavzemamo za odgovorno in transparentno ravnanje s premoženjem države in lokalnih skupnosti. Transparentnost se zagotavlja z obravnavanimi odloki, kjer so v obliki tabele navedena načrtovana razpolaganja s stvarnim premoženjem za prihodnji dve leti z navedbo predvidenega načina razpolaganja s premoženjem in z navedbo orientacijske vrednosti posamične nepremičnine oziroma premičnine. Zavzemamo se tudi za to, da vsak posamičen upravljavac stvarnega premoženja prevzame odgovornost tako glede uvrstitve posamičnega premoženja na seznam načrtovanih razpolaganj kot tudi glede določitev načina razpolaganja, posebej v primeru prodaj, pa tudi za določitev orientacijske vrednosti posamične nepremičnine oziroma premičnine.

Ob tem pa računamo tudi na izvajanje učinkovitega nadzora nad izvršenimi posamičnimi razpolaganji s strani Računskega sodišča.

Zato bomo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije odloke o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države podprli.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, gospod Ivan Pišek.

IVAN PIŠEK (PS SDS): Hvala lepa, podpredsednica. Lep pozdrav vsem skupaj!

Predlagani odlok o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe se sprejme na podlagi drugega in petega odstavka 11. člena Zakona o stvarnem premoženju in na podlagi Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Zakon določa, da načrt ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave, pravosodne organe, javne zavode, javne gospodarske zavode, javne agencije in javne sklade, ki jih je ustanovila država, predloži vlada v sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije. Odlok ima dva člena in številne priloge. 1. člen določa obseg vsega stvarnega premoženja države, s katerim namerava le-ta razpolagati oziroma ga pridobiti v predvidenem letu. Sistematično so navedeni posamezni členi po vrsti premoženja, vrsti ravnanja z njim ter tudi po upravljavcih posameznega premoženja. V preglednicah so zajeti vsi identifikacijski znaki ter orientacijske vrednosti za posamezno stvarno premoženje. Zaradi obsežnosti in iz tehničnih razlogov pa preglednice niso vključene v besedilo, temveč so v prilogi odloka. 2. člen določa začetek veljavnosti odloka.

Vsebinska Predloga odloka o načrtu za ravnanje s stvarnim premoženjem države za druge državne organe je podobna in se sprejema na podlagi četrtega in šestega odstavka 13. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Odlok ureja načrt ravnanja s stvarnim premoženjem za Urad predsednika Republike Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije, Državni svet Republike Slovenije, Ustavno sodišče, Računsko sodišče, Državno revizijsko komisijo, Urad informacijskega pooblaščenca in varuha človekovih pravic. Odlok določa obseg stvarnega premoženja države v upravljanju drugih državnih organov, s katerimi nameravajo le-ti razpolagati oziroma ga pridobiti v obravnavanem letu. Posamezni premoženji so pripisana njena orientacijska vrednost, ki jo Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti opredeljuje kot vrednost, ki jo določi upravljavec stvarnega premoženja na podlagi ceno premoženja, na podlagi vrednosti nepremičnin, ki jo določi Geodetska uprava, na podlagi predpisov, ki

urejajo množično vrednotenje nepremičnin, na podlagi primerjave prodaj primerljivega premoženja na trgu oziroma na podlagi drugih podatkov, s katerimi se določa ceno stvarnega premoženja v smislu čim večjega približevanja dejanski vrednosti na trgu. Vse načrte ravnanja s stvarnim premoženjem je predložila Vlada v sprejetje Državnemu zboru skupaj s predlogom proračuna za leti 2013 in 2014.

Eden izmed namenskih virov financiranja proračuna je tudi v prodaji nepotrebne premoženja. V Poslanski skupini SDS smo mnenja, da je nepotrebno oziroma manj učinkovito lastnino bolje prodati ali zamenjati, posebej če to zagotavlja dvojni učinek, na eni strani razbremenitev nedonosnega premoženja, ki je običajno le strošek, in na drugi strani optimalna kupnina in njeno plemenitenje. Seveda pa je predpogoj vsake lastniške spremembe transparentnost in gospodarnost.

V SDS podpiramo sprejetje vseh štirih predlogov odlokov, skupaj z amandmaji, pripravljenimi na osnovi mnenja Zakonodajno-pravne službe.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov, gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki Vlade, lep pozdrav!

Sočasno ob obravnavi predloga proračuna se opravi tudi razpravo o aktih, v katerih so načrtovana ravnanja proračunskih uporabnikov s stvarnim premoženjem. Tokrat ni nič drugače oziroma drugače je le to, da so predlagani odloki ponovno pripravljeni v skladu z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, kajti s septembrsko novelo navedenega zakona je Državni zbor razveljavil v letu 2010 sprejet Zakon o javnem nepremičninskem skladu. V oktobru tega leta je Vlada Državnemu zboru v postopek obravnave in sprejetje posredovala Predlog odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leti 2013, 2014 in Predlog odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe, prav tako za leti 2013 in 2014. Zakonodajno-pravna služba je opozorila, da naslov vloženih aktov ne odraža vsebine predlaganih odlokov. Na podlagi teh opozoril so bili na matičnem delovnem telesu s sprejetimi amandmaji tudi naslovi ustrezno popravljeni.

Predlagatelj v Odloku o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013 od prodaje navedenega premoženja pričakuje 187 milijonov 631 tisoč evrov prihodkov. Za nakup stvarnega premoženja pa je načrtovanih sredstev v višini 134 milijonov 380 tisoč evrov. V Poslanski skupini Socialnih

demokratov se zavedamo, da je prihodek od prodaje težko dosegljiv cilj. Načrtovani prihodki od prodaje stvarnega premoženja v letu 2013 so zaenkrat precej nižji, in sicer v višini 15 milijonov 706 tisoč evrov, za nakup stvarnega premoženja v letu 2014 pa je načrtovanih 68 milijonov 726 tisoč evrov.

V Poslanskih skupini Socialnih demokratov smo pregledali vse odloke, izpostavili pa bi preglednico osem; pri upravljavcu, se pravi Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, manjka ekonomska utemeljenosti razpolaganja z zemljišči. To ministrstvo je postalo upravljavec teh zemljišč po odvzemu statusa javno dobro, javna železniška infrastruktura. Pa vendar, ocenjena skupna vrednost teh zemljišč je v višini enega milijona 719 tisoč evrov. Predvidena je javna dražba ali neposredna pogodba ali javno zbiranje ponudb. Ob tem bi opozoril predvsem na to, da so tukaj zavedena zemljišča z orientacijsko vrednostjo, ki se gibljejo med 29 evri, kar je nepomembno, in vse tja do 260 tisoč evrov. Na pomanjkljivost obrazložitve ekonomske upravičenosti je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba. Glede na tako velik razpon menimo, da bi upravljavec teh zemljišč, vsaj pri vrednosti, ki presega 10 tisoč evrov, to le moral bolje pojasniti. V preglednici pet nas je pri nakupu tehnične opreme zbudila višina sredstev, namenjena Sovi; gre za 800 tisoč evrov. Prav tako pa tudi način pridobivanja motornih vozil, predvsem tistih primernih, ko je bila navedena že znamka osebnega avtomobila. Tudi na to je opozorila Zakonodajno-pravna služba, in sicer da določitev predmeta javnega naročila ni skladna s predpisi o javnem naročanju. Naj opozorim še na preglednico dve, v kateri je naveden načrt razpolaganja zemljišč, ki imajo status kulturnega spomenika, skrajšani naslov seveda. Gre za nekaj gradov in naj omenim grad Branik ali grad Rihenberg, za katerega je že dogovor z lokalno skupnostjo, pred nami je samo še slavnostni podpis o brezplačnem prevzemu te lastnine, nepremičnine. Zato sprašujem, kako je mogoče, da je ta grad še vedno v programu prodaje, to ceno bi bilo treba iz skupnega seštvetka odbiti.

Tukaj gre še za nekatere mejne objekte, za katere prav tako kandidirajo lokalne skupnosti. Najbolj pereč je mejni objekt na mejnem prehodu Solkan, ki je že kar nekaj mesecev razbit v sramoto tej državi. Lokalna skupnost bi ta objekt prevzela, ga sanirala in v njem pripravila neko dejavnost, recimo muzej kontrabanta, kot smo rekli nekoč. Vendar se tukaj država obotavlja in pripravlja prodajo tega objekta, ki pa nima neke velike vrednosti, razen da je sedaj v sramoto. Poleg tega je tukaj še vila Rafut ali Laščakova vila, izjemen arhitekturni biser v Rožni dolini, ki razpada. Tukaj je bilo sklenjeno kar nekaj pogodb, še s prejšnjo Janševo vlad, o vendar se zadeva ni izšla. V tem programu, ki ga imamo pred seboj, vidimo kar nekaj takšnih, sedaj govorim o tistih, ki jih poznam s terena, kajti po

katastrski številki in vpisu v zemljiško knjigo, je težko točno ugotoviti, za katere objekte in katera zemljišča gre.

Ne glede na to, v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlaganim odlokom ne bomo nasprotovali, tudi tistim ne, ki jih v razpravi nisem posebej izpostavljala. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospa Kristina Valenčič, poslanska skupina Državljske liste.

KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Spoštovana predsedujoča, predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi!

Naj že takoj na začetku povem, da bomo poslanci in poslanke Državljske liste Predloge odlokov o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave, pravosodne organe, javne zavode, javne gospodarske zavode, javne agencije in javne sklade za leti 2013 in 2014 podprli.

Odloki so pripravljeni na podlagi določb Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga novelirali septembra letošnjega leta z namenom, da upravljavcem in lokalnim skupnostim omogočimo gospodarnejše in enostavnejše upravljanje z nepremičninami. Omenjeni zakon določa, da se načrti razpolaganja s premičnim in nepremičnim premoženjem države predložijo v sprejetje Državnemu zboru skupaj s predlogom proračuna, zato so seveda tudi danes na dnevnem redu te izredne seje. Načrt zasleduje namen noveliranega Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, saj so upravljavci vključili kar precej novih nepremičnin, za katere so ocenili, da jih za potrebe svojega delovanja ne potrebujejo. Dejstvo je, da lahko prav na področju upravljanja z državnimi nepremičnimi upravičeno pričakujemo gospodarnejše ravnanje, saj se je do sedaj izkazalo, da z državnimi nepremičninami ne ravnamo dovolj skrbno, premalo v luči dobrega gospodarja. Veliko državnih nepremičnin ni v uporabi in so le strošek državi. Država je še vedno lastnica okrog 600 tisoč nepremičnin v skupni vrednosti 5,5 milijard evrov. Žal posamezni upravljavci še vedno ne posvečajo dovolj pozornosti dokončni pravni in dejanski urejenosti nepremičnin ter njihovemu optimalnemu gospodarskemu izkoristku. Dosedanja praksa kaže na precejšen razkorak med načrtovanimi prihodki iz naslova prodaje in samim iztržkom. Realizacija načrtov je običajno nizka tudi zaradi kompliciranih postopkov razpolaganja s stvarnim premoženjem. Ker novelirani Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti prinaša prav poenostavitve teh postopkov, zlasti neodplačnega prenosa med državo in lokalno skupnostjo, upravičeno pričakujemo bistveno boljšo realizacijo načrtov razpolaganja s stvarnim premoženjem države že

v letu 2013. Ena temeljnih nalog države je zagotoviti pravno varstvo lastnikom nepremičnin in vzpostaviti pogoje za delovanje trga nepremičnin in posojil. Država te naloge izvaja na osnovi podatkov iz državnih nepremičninskih evidenc. Te evidence morajo biti točne, vzdrževane, javne in uporabnikom enostavno dostopne, zato v Državljski listi pričakujemo, da bo Vlada storila vse in to čim prej, da to tudi dosežemo.

Kot rečeno, bomo poslanci in poslanke Državljske liste vse štiri odloke podprli.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in skupno uvodno predstavitev k vsem predlogov odlokov.

Prehajamo na razpravo o vsakem predlogu odloka posebej.

Nadaljujemo s 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, zato bomo glasovanje opravili v okviru glasovanj v četrtek, 15 minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2014.

Tudi tukaj niso bili vloženi nobeni amandmaji, in prav tako, kot pri prejšnji točki, bomo glasovanje o dopolnjenem predlogu odloka opravili v četrtek v okviru glasovanj, 15 minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2013.

Tudi tu amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, zato bomo glasovanje opravili v četrtek, 15 minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem je prekinjena tudi ta točka dnevnega reda.

Nadaljujemo s 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2014.

Tudi tu amandmaji niso vloženi, in bomo prav tako kot pri prejšnjih točkah, glasovanje opravili po prekinjeni 8. točki dnevnega reda v četrtek.

S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda in hkrati tudi 23. izredno sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Vsem lep pozdrav in srečno pot!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 4. DECEMBRA 2012 OB 18.14. IN SE JE NADALJEVALA 5. DECEMBRA OB 9.02.)

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani ministrica in ministri, lepo pozdravljeni!

Nadaljujemo 23. izredno sejo Državnega zbora.

Današnjega nadaljevanja seje se ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: mag. Melita Župevc, Janez Vasle in Roberto Battelli.

Prehajamo na 1. IN 2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA SKUPNI UVODNI PREDSTAVITVI O DOPOLNJENEM PREDLOGU PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2013 IN DOPOLNJENEM PREDLOGU PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014.

Dopolnjena predloga proračunov je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev obeh predlogov dajem besedo predstavniku Vlade, ministru dr. Janezu Šušteršiču.

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ: Spoštovani poslanke in poslanci, predsednik ter kolegi in kolegica z Vlade!

Dovolite mi, da uvodoma na kratko predstavim dopolnjen predlog proračuna. Ta sicer ni zelo različen od tistega, kar smo predlagali kot osnovni predlog proračunov za prihodnji dve leti, zato moja začetna predstavitev ne bo bistveno drugačna, razen v smislu, da so nekatere stvari, ki so bile ob vlaganju predloga proračuna še potencialne, zlasti spremembe na davčnem področju in področju pokojninske reforme, zdaj sprejete in niso več predpostavka, na kateri temelji proračun, ampak so tako rekoč gotovo dejstvo. Generalna logika predloga proračunov je, da ohranjamo zavezo. Načrtujemo proračune tako, da ohranimo z njimi zavezo, da primanjkljaj v prihodnjem letu državnega proračuna spravimo pod 3 % bruto domačega proizvoda, zato, da dosežemo ta cilj. Ocenili smo, da je ta cilj še vedno pomemben, kljub zaostrenim gospodarskim razmeram, zlasti zaradi dokazovanja kredibilnosti države navzven in zato, da se ne zapletemo v postopke, kjer bi od teh zavez odstopali. Ta cilj želimo doseči s kombinacijo treh ukrepov. Eno so ukrepi za zmanjševanje odhodkov. Drugo so ukrepi za povečevanje prihodkov proračuna in, kar je najpomembnejše, oboje skupaj nam potem da prostor za močne razvojne spodbude.

Naj najprej nekaj povem o tem. Predlog proračuna za prihodnje leto predvideva približno 600 milijonov več izdatkov za investicije. V veliki

meri gre za investicije, ki so povezane oziroma sofinancirane z evropskimi sredstvi in programi, ki se s takšnimi sredstvi lahko sofinancirajo. Ne gre samo za infrastrukturo, gre tudi za okoljske projekte, za izobraževanje, za socialno politiko v enem delu oziroma politiko zaposlovanja. Poleg tega so tudi investicije, ki se financirajo neposredno iz proračuna. Zlasti na področju zdravstva jih bo več kot letos, ko smo te projekte v veliki meri ustavljali oziroma upočasnjevali zaradi prilagoditve izdatkov proračuna. Pomembno je tudi, da predlog proračuna upošteva pomembne davčne spodbude, ki so bile sprejete v zadnjih mesecih. Gre za pavšalno obdavčitev malih podjetnikov, malih podjetij in ljudi, ki samostojno opravljajo dejavnost. Gre za zniževanje stopnje davka od dohodka pravnih oseb. Letos je ta stopnja 18 %, prihodnje leto bo 17 %, čez dve leti 16 %. Gre za neomejeno olajšavo za investicije in gre za povišanje olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj.

Ocene, koliko bo zaradi tega manj prihodkov v proračunu, so negotove. Ena takšna delovna ocena iz vsega skupaj, zniževanja stopenj in dodatnih olajšav spodbud za investiranje, govori o približno 200 milijonih – to je v proračunu upoštevano. Kar je pomembno pri tem reči je, da to ni 200 milijonov, ki bodo izpuhteli v zrak ali pa jih ne bo v proračunu, ampak gre za 200 milijonov, ki bodo ostali v gospodarstvu, pri tistih podjetjih, ki investirajo v raziskave in razvoj, v investicije, in ki ustvarijo dobiček in zato lahko to olajšavo oziroma to znižano stopnjo davka od dobička uveljavljajo. Pri tistih podjetjih, ki še živijo, ki ne samo, da živijo, ampak tudi širijo svojo dejavnost z investicijami, bo ta denar ostal in tam bo uporabljen za gospodarski razvoj, ne samo za investicije teh podjetij, ampak tudi za odpiranje delovnih mest, ki jih širjenje dejavnosti gospodarstva vedno omogoča. Prav tako smo spremenili dohodninsko lestvico tako, da srednji razred, kjer se začne meja srednjega razreda, pomikamo z 1,3 na 1,5 povprečne plače. To je še vedno nizko, ustreza pa vsaj približno povprečnemu dohodku ljudi z visoko izobrazbo, tako da pomemben segment prebivalstva delno oziroma do neke mere davčno razbremenjujemo in jim s tem dajemo dodatno spodbudo za aktivnost.

Na strani odhodkov. Včeraj sprejeta pokojninska reforma po ocenah, ki so bile narejene v času priprave zakona, naj bi pomenila približno 150 milijonov prihranka v proračunu. Računamo na zmanjšanje sredstev za maso plač in drugih stroškov dela, približno na ravni 5 %, nekaj manj, glede na tisto, kar je bilo sprejeto v letošnjem rebalansu. Poleg tega bo treba prihraniti tudi tisto, za kar bo letos rebalans presežen, zaradi tega, ker ukrepi niso bili tako močni kot smo sprva načrtovali na področju zniževanja plač v letošnjem letu v javnem sektorju. Tako gre skupaj za približno 300 milijonov finančnega učinka. Znižujemo porabo občin z znižanjem povprečnine in z

znižanjem posebnega transferja za glavno mesto. Skupaj je to približno 40 milijonov pozitivnih učinkov na prihodkih proračunov oziroma na manjših odhodkih. Nadaljujemo tudi splošno varčno načrtovanje materialnih stroškov in drugih tekočih izdatkov države.

Na strani prihodkov je tudi veliko ukrepov, ki povišujejo določene davčne obremenitve. Njihov skupni učinek je približno 300 milijonov evrov. Večina tega, mislim, da praktično vse, je že bilo v Državnem zboru sprejeto. Gre za uvedbo davka na finančne storitve in zaostritev parametrov pri davku na bilančno vsoto bank. Gre za poviševanje določenih okoljskih dajatev, tudi obremenitve zmogljivejših in dražjih motornih vozil, kar je oblika premoženjskega davka, če temu lahko tako rečemo. Uvedli smo posebno CO2 takso pri gorivih. Gre za povišanje stopnje koncesije, ki se plačuje od študentskega dela, kar pomeni 30 milijonov dodatnih namenskih prihodkov za štipendije. Gre za začasno uvedbo 50-odstotne stopnje pri dohodnini, za povišanje stopnje davka, ki se plačuje na dohodke od kapitala z 20 na 25 %. Enako velja po novem tudi za dohodke od oddajanja premoženja v najem. Gre za zaostritev protikriznega nepremičninskega davka, kjer znižujemo mejo z 1 milijona na 500 tisoč vrednosti nepremičnine. Gre za načrtovana povišanja trošarin, napovedano uvedbo obdavčitve sladkih pijač, s čimer nadomeščamo umik predloga za spreminjanje davčnih stopenj pri davku na dodano vrednost. Gre tudi za ukrepe proti sivi ekonomiji, kjer bo pomembno vlogo po našem mnenju glede discipline plačevanja davkov odigrala objava davčnih dolžnikov, ki je že bila uzakonjena s spremembami Zakona o davčnem postopku.

Naj še povzamem številke. Gre za kombinacijo treh vrst ukrepov – približno 400 milijonov varčevanja pri odhodkih, približno 300 milijonov dodatnih prihodkov z ukrepi, ki sem jih naštel. To nam na eni strani omogoča načrtovati primanjkljaj v višini 2,8 % bruto domačega proizvoda in hkrati zagotoviti približno 800 milijonov spodbud za gospodarstvo skozi investicijske projekte, evropsko sofinanciranje in skozi davčne olajšave, ki sem jih že omenil. Gre za proračun, ki deluje na vseh treh straneh, tako na prihodkih kot odhodkih, zagotavlja gospodarske spodbude in s tega vidika po našem mnenju ne bo negativno učinkoval na gospodarsko rast, tako kot je letos, ko smo ob sprejemanju rebalansa povedali, da zniževanje primanjkljaja pomeni kratkoročno negativen učinek na gospodarsko rast. Ocena je bila takrat približno pol odstotne točke rasti bruto domačega proizvoda.

Za konec naj še nekaj povem o očitkih oziroma vprašanju, ali je takšen proračun realen ali ne. Še enkrat naj povem glede izhodišč za letošnje leto. Letošnje leto bomo končali v okvirih rebalansa, ki je bil predlagan, in v okvirih primanjkljaja, ki ga dopušča Zakon o izvrševanju proračuna za letos, z izjemo tistih posojil, ki so

bila tekom leta dana za dokapitalizacijo Nove Ljubljanske banke, kar bo povečalo primanjkljaj na računu financiranja. Vendar je ta primanjkljaj že bil pokrit z zmanjševanjem sredstev države na računih, kot smo tudi pojasnili ob tej dokapitalizaciji Nove Ljubljanske banke iz zadolževanja, ki je že bilo narejeno v preteklih letih in je ustvarilo rezerve za takšen namen.

Pokojninska reforma, na kateri temelji pomemben del ukrepov na odhodkovni strani, je bila včeraj v Državnem zboru sprejeta. Glede na prve izjave ni pričakovati kakšnih referendumskih zahtev. Takšne ocene učinkov so vedno negotove, zato smo v Zakonu o izvrševanju proračuna predvideli rezervo, da če bi letos prišlo do razlike med nujnimi odhodki pokojninske blagajne, ki so določeni z zakonom, in prihodki iz prispevkov in predvidenega transfera iz državnega proračuna, je možno to razliko pokriti z dodatnim transferom iz kapitalske družbe. Gre za nek varnostni ukrep, ne gre za že vnaprejšnjo odločitev, kolikšen ta transfer bo, gre pa za možnost, da se ta razlika, če bo do nje prišlo, pokrije iz tega vira. Hkrati je pomembno, da predvidevamo v Zakonu o Slovenskem državnem holdingu, če ne druge, pa bomo tudi z Zakonom o izvrševanju proračuna to predvideli, da se del kupnin iz državnega premoženja – v tistem zakonu je bilo predvidenih 10 % – nakaže v Kad za krepitev njegovega kapitala, kar spet pomeni, da se ta dolgoročna rezerva pokojninske blagajne na ta način ne zmanjšuje, razen morda kratkoročno oziroma prehodno.

Kar se tiče ocen, da so načrti glede zmanjševanja mase plač v javnem sektorju nerealni ter da se nismo dovolj vnaprej usklajevali, bi rad rekel predvsem naslednje. Vlada je skozi več krogov usklajevanja proračuna na Vladi, iskanja načinov za varčevanje, prišla do ugotovitve oziroma izračuna, za koliko je treba maso sredstev za plače in druge stroške dela zmanjšati zato, da pridemo s proračunom v zastavljene okvire. Pri tem smo imeli več omejitev, ne samo ta predvideni okvir 3-odstotnega primanjkljaja, ampak tudi druge omejitve. Ena od omejitev, ki je bila zelo pomembna, je bila, da nismo želeli predlagati zaostrovanja ukrepov, ki so bili že narejeni v Zakonu za uravnoteženje javnih financ, zato nismo predlagali dodatnega zniževanja plač, nominalnega zniževanja plač v javnem sektorju ali pa ukrepov na nekaterih drugih področjih, na katere smo z Zakonom za uravnoteženje javnih financ letos že posegli. Prav tako s tem nismo, kot sem že v uvodni predstavitvi povedal, želeli obremenjevati gospodarstva še z dodatnimi davki zato, da bi lahko ohranili po našem mnenju prevelik obseg zaposlenosti v javnem sektorju. S tem smo prišli do te številke, ki je neka ciljna številka, vključena v predlog proračunov za prihodnji dve leti.

Gre za cilj, ki je bil postavljen iz jasnih finančnih omejitev. Za to, da pri zmanjševanju mase plač ta cilj dosežemo, so na voljo različni

ukrepi, ne samo odpuščanje ali ukinjanje delovnih mest. Možne so tudi drugačne prilagoditve. Glede na to, da so situacije v različnih delih javnega sektorja različne, se je Vlada tega lotila tako, da smo ministri in predstojniki posameznih organov v sestavi – za to smo prosili tudi predstojnike v javnem sektorju – začeli delati scenarije, izračune, kateri ukrepi so možni za zmanjševanje mase plač, sredstev za plače. Gre za organizacijske ukrepe. Vsi bi si želeli, da bi bilo odpuščanje, razen tam, kjer je upravičeno iz kakšnih drugih razlogov, skrajni ukrep. Vendar, za to, da do tega pridemo, je treba narediti programe, načrte, reorganizacije, drugačne sistemizacije drugačnega vrednotenja kakšnega dela, kakšnih delovnih mest.

Želeli bi si, da bi o tem lahko tekkel dialog s sindikati, vendar so se sindikati odločili za drugačen pristop. Oni se želijo najprej pogajati o tem, za koliko se bo masa plač znižala in šele potem o tem, kako. Naše mnenje je, da bi ta proces moral biti obraten. Najprej je treba pogledati, kakšne so možnosti, če se odločimo, da te prilagoditve naredimo in če se vsi zavemo, da so te prilagoditve potrebne, kakšni ukrepi so na voljo, kam z njimi pridemo. Šele potem je možno pogajanje o razliki, ki bo morda ostala. Naj ob tem povem še, da ta številka, da je treba maso sredstev za plače in druge stroške dela znižati za 5 %, glede na rebalans, ki je bil sprejet, ne bi smela nikogar presenetiti. Letos, ko smo predlagali rebalans proračuna za leto 2012, smo izhodiščno predlagali zmanjšanje, nominalno zmanjšanje plač v javnem sektorju za 15 % z možnostjo odprave nesorazmerij, kar bi učinkovito pomenilo 10-odstotno znižanje nominalnih plač, če bi bil tak predlog sprejet. Potem nam letos ne bi bilo treba predlagati za prihodnje leto nobenih dodatnih prilagoditev na področju mase plač in drugih stroškov dela.

Kot veste, takšen izhodiščni predlog ni bil sprejet. Zato, da smo lahko izvedli oziroma ubranili druge pomembne ukrepe, je bilo treba iti v dogovor s sindikati. Zelo pomembno je, da je ta dogovor vseboval tudi to, da se letos ne naredi ničesar na področju normativov v izobraževanju, ki so zelo pomembna omejitev glede fleksibilnosti pri prilagajanju stroškov dela v tem delu javnega sektorja. Zaradi tega, ker na tem področju ni bilo narejeno oziroma sprejeto tisto, kar je Vlada v izhodišču predlagala – 10-odstotno nominalno znižanje plač – in smo učinkovito na koncu prišli do od 3 do 4-odstotnega znižanja plač v letošnjem letu, za prihodnje leto ni bilo druge izbire, kot da predlagamo dodaten korak prilagoditve, ki ni tako močen, kot bi bilo teh 10 %, je pa še vedno močen. Hkrati smo odprli prostor za to, da se prilagajanje ne zgodi samo z zmanjšanjem dejanskih plač, ki jih ljudje dobivajo, ampak tudi z drugimi organizacijskimi ukrepi na področju drugih stroškov dela in tudi zmanjševanja zaposlenosti. Zato bo treba spreminjati določena pravila. Normativi na področju izobraževanja, o

katerih ni bilo resnih pogajanj, so zagotovo ena od pomembnih stvari, ki jih bo treba spremeniti zato, da bomo te cilje lahko dosegli.

Če sem zdaj govoril o pokojninski reformi in o masi plač, je tretje vprašanje, ki se postavlja v zvezi z realnostjo predlogov proračuna, vprašanje ekonomske situacije. Kot veste, imamo tako za letos kot za prihodnje leto slabe ekonomske napovedi. Izhajali smo iz zadnjih napovedi Umarja, ki so bile narejene septembra in so zaenkrat še aktualne. Tudi ob zadnji objavi podatkov za tretje četrtletje o bruto domačem proizvodu v Sloveniji je bila ocena Umarja, da je to v grobem v skladu z njihovimi napovedmi in da zaenkrat nekih resnih sprememb v teh napovedih ne pričakujemo, zato vsaj v tem hipu lahko rečemo, da proračun temelji na realnih makroekonomskih podlagah.

Še zadnja stvar. Kot verjetno veste, so ocene Evropske komisije glede tega, kakšen bo primanjkljaj po evropski metodologiji, po evropskem sistemu računov v Sloveniji nekoliko višje od teh 3 %, o katerih mi govorimo. Vendar gre za razlike, ki so razumljive. Na eni strani gre za varnostno rezervo, če morda vsi ukrepi, ki jih Vlada napoveduje, ne bi bili uresničeni, na drugi strani pa gre za nekoliko večji vpliv, večjo oceno negativnega učinka gospodarskih razmer na prihodke. Ne glede na to, smo včeraj imeli še en tak pogovor v Bruslju, tudi z Evropsko komisijo in na ECOFIN. Ne glede na to, Evropska komisija ocenjuje, da je prilagoditev, da so bili ukrepi, ki so bili v letošnjem letu narejeni na področju javnih financ in ki se predlagajo za prihodnje leto, takšni, da so v skladu s pričakovanji. Gre za prilagoditev strukturnega primanjkljaja približno za odstotek in pol bruto domačega proizvoda letos in prihodnje leto. To je tisto, kar je najpomembnejše, ta strukturna prilagoditev. Ne glede na nekoliko različne ocene, je včeraj Evropska komisija jasno povedala, da v tem hipu ni nobenih razlogov, da bi od Slovenije zahtevala kakršnekoli dodatne ukrepe na področju javnih financ. To, kar delamo, je ocenjeno, kot da je v grobem skladno z zavezami države in da na javnofinančnem področju pelje v pravo smer. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dopolnjen predlog proračuna za leto 2013 in dopolnjen predlog proračuna za leto 2014 je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko.

Dajem besedo predsedniku odbora, mag. Andreju Šircelju, da predstavi poročilo.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica, spoštovani ministri, kolegi in kolegice!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 39. nujni seji kot matično delovno telo obravnaval dopolnjena predloga proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, ki ju je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je opravil skupno razpravo o proračunih za leti 2013 in 2014. O amandmajih je glasoval za vsak akt posebej. Za proračun za leto 2013 je bilo odboru posredovanih 11 amandmajev, ki sta jih k dopolnjenemu predlogu proračuna v roku vložili poslanski skupini Socialnih demokratov in Pozitivne Slovenije. Prav tako je bilo odboru posredovano pisno mnenje Sodnega sveta k predlogoma proračunov za leto 2013 in leto 2014. V skupni uvodni predstavitvi dopolnjenih proračunskih predlogov za leti 2013 in 2014 je minister za finance predstavil novosti v dopolnjenih predlogih proračuna za prihodnji dve leti.

Opozoril je na povečanje prihodkov za 3 milijone evrov na račun sprememb dodatne dohodnine. Na strani odhodkov pa se bodo tudi povečali za 8 milijonov evrov, predvsem zato, ker so sredstva predvidena za polletno podaljšanje delovanja AUKN. Prav tako je Vlada zagotovila dodatnih 5 milijonov za poslovanje sodišč. Namen Vlade je, da primanjkljaj ostane takšen, kot je bil načrtovan, in sicer 2,8 % bruto družbenega proizvoda v letu 2013 in 2,5 % bruto družbenega proizvoda v letu 2014. Na odboru je predstavnica Umarja povedala, da ne predvidevajo kakšnih velikih odstopanj od jesenskih napovedi, ki pomenijo nadaljevanje slabih gospodarskih razmer in ponoven upad bruto družbenega proizvoda, in sicer za 1,4 % v letu 2013 in skromno rast bruto družbenega proizvoda v letu 2014.

Uvodoma so predstavniki sindikatov na odboru izrazili dvom, da bodo proračuni za leti 2013 in 2014 sploh lahko izvedeni na področju plač in drugih stroškov javnega sektorja. Opozorili so tudi na dejstvo, da se Vlada v zvezi s temi predlogi s sindikati ni pogajala. Prav tako so opozorili na veliko zmanjšanje sredstev za izobraževanje, znanost in kulturo ter opozorili na problematiko predšolske vzgoje. Predlagali so, da se prestavi odločanje o obeh dopolnjenih predlogih proračunov. Predstavniki sindikatov so opozorili tudi na to, da je treba poiskati tiste, ki so odgovorni za tako slabo stanje v državi, ter ob tem poudarili, da je treba najti odgovorne za dajanje slabih kreditov. Predstavnica Sodnega sveta je uvodoma povedala, da se sodstvo zaveda tega, v kakšnem položaju je država, vendar meni, da sodstvo tako drastičnih ukrepov za zmanjšanje sredstev ne more prenesti. Zato so samostojno predlagali svoj del proračuna. V nadaljevanju je predstavila tudi napore za racionalizacijo dela sodišč. Povedala je, da je na podlagi pogajanj prišlo do 5 milijonov evrov dodatnih sredstev za sodišča, kar pozdravlja.

V skupni razpravi o dopolnjenih proračunskih predlogih za obe leti so nekateri razpravljavci iz vrst opozicijskih poslanskih skupin menili, da sta dopolnjena predloga proračunov nerealna in slabo pripravljena. Opozorili so na preveliko zmanjšanje sredstev za raziskovanje in razvoj, izobraževanje, kulturo, aktivno politiko zaposlovanja ter za občine. Prav tako so menili, da je premalo poudarka na

prihodkovni strani in premalo spodbujanja velikih investicij. Izrazili so dvom v napovedi Vlade glede proračunskih primanjkljajev. Ocenili so, da bo ta večji, in sicer naj bi znašal približno 5,5 do 6 % bruto družbenega proizvoda za leto 2013. Prav tako so menili, da je ocena dolga nerealna in da bo v letih segal do približno 70 % bruto družbenega proizvoda. Ob koncu so predlagali preložitve odločanja o predlaganih proračunih.

Razpravljavci iz vrst koalicijskih strank so nasprotno menili, da je predlog proračunov glede na dano situacijo optimalen in realen ter sprejemljiv. Pomembno je, da Slovenija ne čaka s sprejemanjem odločitev, saj tega časa ni več. Gre za prvi predlog proračunov nove vlade in pomembno je to, da spodbuja gospodarsko rast ter konkurenčnost. Poslanci so menili, da sta oba predloga proračunov še premalo omejevalna. Po zaključeni razpravi o dopolnjenem predlogu državnega proračuna za leto 2013 se je odbor opredelil do amandmajev poslanskih skupin Socialnih demokratov in Pozitivne Slovenije, vloženih v skladu 160. členom Poslovnika Državnega zbora. V okviru opredelitve do posameznih amandmajev odbor ni podprl nobenega izmed vloženih amandmajev k dopolnjenemu predlogu proračuna za leto 2013. Prav tako se je po zaključeni razpravi o Dopolnjenem predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2014 odbor opredelil do desetih amandmajev poslanskih skupin Socialnih demokratov in Pozitivne Slovenije. Tudi ti so bili vloženi v skladu s Poslovnikom Državnega zbora. V okviru opredelitve do posameznih amandmajev odbor ni podprl nobenega izmed vloženih amandmajev k dopolnjenemu predlogu proračuna za leto 2014. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Najprej v imenu Poslanske skupine DeSUS ima besedo gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo in vsem zbranim prav prisrčen pozdrav.

Kot vsako leto je tudi letos pred nami obravnavo proračuna, enega najbolj pomembnih in temeljnih aktov za delovanje države. Ta akt po navadi povzroča mnogo slabe volje in glavobolov, jeze, razburjanja, saj nam pove, katero področje našega življenja bo najbolj prizadeto. Roko na srce, predlog proračuna po navadi jasno nakazuje, kje se bo varčevalo in rezalo. Tudi pri dopolnjenima predlogoma proračuna Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 ni nič drugače. Tega smo vajeni že iz prejšnjih let. Tako je iz obeh predlogov razvidno, da se zategovanje pasu nadaljuje na vseh področjih in da smo varčevanja deležni vsi, tako aktivno prebivalstvo kot tudi upokojeanci. Upokojeanci bodo to predvidoma občutili s tem, da se jim pokojnine ne bodo usklajevale v takšni višini, kot je bilo to v preteklih letih oziroma se jim sploh ne bodo. Prav tako ni predvidenih investicij, gradnje novih domov za stare in drugih

prilagoditev infrastrukture na starajočo se slovensko populacijo. Aktivno prebivalstvo, predvsem javni uslužbenci, pa bodo varčevanje občutili na zmanjšanju števila zaposlenih ali nižjih plačah, saj je za obe leti predvidena masa plač nižja za približno 10 % glede na realizacijo v letu 2012. Še bi lahko naštevali primere.

Nesporno dejstvo je, da sta dopolnjena predloga proračuna Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 varčevalna proračuna s precejšnjimi rezi na vseh področjih in omogočata sprejemanje različnih nadaljnjih ukrepov po posameznih politikah. Učinki teh ukrepov bodo raznoliki, realizirani v obdobju, ko bo sam proračun že globoko v fazi izvrševanja. Strateški cilji na področju dela, da se Slovenija od leta 2013 naprej razvija hitreje od povprečja Evropske unije, da zmanjša število brezposelnih, da dvigne zaposlenost na lizbonski cilj, se obračajo v negativno smer, v povečanje brezposelnosti. Gospodarska in finančna kriza je brezposelnost še povečala, dohodki v gospodinjstvih so se krepko znižali, s tem pa se je povečala tudi stopnja revščine. Gmotno stanje velikega dela prebivalcev se je poslabšalo in še več ljudi je materialno prikrajšanih. Nova zakonodaja in varčevalni ukrepi zmanjšujejo socialne transfere, kar se odraža tudi v obeh predlogih proračunov.

Dejstvo je, da oba dopolnjena predloga proračunov temeljita na nekaterih pravnih osnovah, ki niso bile oziroma še niso popolnoma usklajene in sprejete, zato v bližnji prihodnosti obstaja velika verjetnost precejšnjih dodatnih popravkov prihodkov in odhodkov, torej rebalans. To pa zaradi učinkov, ki jih bodo prinašale predlagane reforme. Prihodki v obeh predlogih so preveč optimistično načrtovani. V skladu z dogovorom o temeljnem cilju, da bomo zagotavljali ugodne razmere za kulturno rast ter krepitev slovenske in evropske identitete se je na srečo ohranila nižja stopnja DDV za tisk ter uskladitev davčnih prihodkov. Na srečo sem dejala zato, ker mora država pri dodatnem obremenjevanju prebivalstva v teh kriznih časih ravnati premišljeno, ne pa davkov dvigovati ali uvajati nove.

V Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo tudi, da ambiciozno planiranje prihodkov iz naslova evropskih sredstev ni povsem realno, saj je v preteklosti črpanje teh sredstev v Republiki Sloveniji ni bilo dovolj uspešno. Ob tem bi rada opozorila še na neuspešno pobiranje davkov in prispevkov. Nekaj je govoriti o predvidenih davčnih prihodkih, povsem drugo pa je te prihodke realizirati. Za to moraš imeti učinkovit sistem, ki ga pri nas očitno še vedno nimamo, zato pri nas delež nepobranih davkov znaša približno 10 % bruto družbenega proizvoda. V te namene mora biti Durs sodobno programsko opremljen za tekoče pobiranje in pravilno evidentiranje obveznosti državljanov, kar posledično vpliva na realno planiranje in realizacijo pričakovanih prihodkov proračuna. Poleg sive ekonomije pa je velik problem Dursa

tudi izterjava že odmerjenega davka, zato bi bilo treba tudi na tem področju najti konkretne in učinkovite rešitve, ki bodo rezultirale v tem, da ne bo več davčnih dolžnikov. To mislim, da smo delno že naredili s tem, da razpravljamo o seznamih, ki bodo pod določenimi pogoji prikazali vse dolžnike.

Da ne bom samo negativna, naj pohvalim dejstvo, da se proračunska sredstva za Ministrstvo za zdravje za leto 2013 povečujejo za 54,1 milijona evrov, glede na letošnje leto. Več sredstev kot v letu 2012 je načrtovanih za sekundarno in terciarno varstvo ter za investicijska vlaganja. Prav tako so višje načrtovana sredstva za zdravstveno varstvo nezavarovanih in socialno ogroženih za cca 2,6 milijona evrov. Politika o zdravstvenem varstvu sledi cilju ureditve sistema zdravstvenega varstva države v smeri uravnoteženja socialnega in ekonomskega razvoja Republike Slovenije. Aktivnosti so usmerjene k spremembam sistema zdravstvenega varstva na način, da se kljub vsesplošnemu varčevanju zadrži nov nivo zdravstvene varnosti in zagotovi socialna pravičnost, kar v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije pozdravljamo.

V letu 2013 bodo aktivnosti usmerjene k povečani učinkovitosti in uspešnosti ter dvigu kakovosti in varnosti celotnega sistema zdravstvenega varstva. Javno zdravstvo cilja k podaljševanju zdravja starejših in zmanjševanju razlik v geografskem pogledu in posameznih skupin državljanov. Na primarni, sekundarni in terciarni ravni se bo zagotavljal boljši dostop do kakovostnih zdravstvenih storitev, temeljnih pogojev ustreznosti prostorov in opreme, kar spada k tem storitvam. S proračunom se zagotavljajo predpisane zahteve za ukrepanje v primeru naravnih nesreč. Družbeno skrb za zdravje država zagotavlja z javnimi sredstvi za dejavnost javne službe na področju javnega zdravja, ki ga izvajajo zavodi in instituti.

Vlada je z obema predlogoma proračunov Republike Slovenije nakazala strateško načrtovane poteze za izhod iz krize, ki se najbolj odražajo pri krčenju sredstev za socialno in pokojninsko varstvo, znanost in šolstvo. Tukaj je treba posebej poudariti šolstvo, kar ni dober pokazatelj. Čudežev in hitrejšega izboljšanja po več letih napačnih odločitev v tem nestabilnem mednarodnem okolju ni moč realno pričakovati. Zato naj bi bilo zagotavljanje solidarnosti, socialne varnosti ter sočutne skrbi za sočloveka in enakih možnosti prioriteta naloga države, ki jo državljani upravičeno pričakujemo.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije se zavedamo pomembnosti čimprejšnjega sprejetja obeh dopolnjenih predlogov proračunov Republike Slovenije. V poslanski skupini vemo, da bi v primeru zavrnitve sprejetja obeh proračunskih aktov v Republiki Sloveniji nastala situacija, ki bi

onemogočala normalne pogoje dela javnemu sektorju, ostali bi brez plač, pokojnin, socialnih transferjev. Z eno besedo, država bi zastala.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije bomo, zavedajoč se težkih posledic morebitnega padca proračunskih aktov, oba dopolnjena predloga proračunov Republike Slovenije podprli, v upanju, da sta to zadnja tako imenovana krizna proračuna in da se bomo ob njunem rebalansu pogovarjali o bolj pozitivnih smernicah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegi poslanke in kolegi poslanci, gospa ministrica, gospodje ministri, v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije vas prav lepo pozdravljam!

V uvodu najprej nekaj osnovnih gabaritov obeh dopolnjenih predlogov proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. Z dopolnjenim predlogom proračuna Republike Slovenije za leto 2013 znašajo prihodki 8,611 milijarde evrov in odhodki 9,620 milijarde evrov. Primanjkljaja bo torej 1,009 milijarde evrov. V dopolnjenem predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2014 so prihodki načrtovani v višini 8,409 milijarde evrov ter odhodki v višini 9,317 milijarde evrov. Primanjkljaja bo še vedno blizu ene milijarde, in sicer 0,908 milijarde evrov. Proračuna Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 ter spremljajoče dokumente sprejema Državni zbor v okoliščinah, ki so izjemno zahtevne, bolj kot kadarkoli po osamosvojitvi. Slovenija je namreč iz stabilne in rastoče države v zadnjih kriznih letih postala država z najvišjim trendom naraščanja javnega dolga v Evropi, zato so dosežki fiskalne ekspanzije v obdobju 2009–2011 odraz visoke cene zamujenih priložnosti.

Realni obseg bruto domačega proizvoda v državi je danes pod ravni izpred 5 let. Po bruto domačem proizvodu na prebivalca, izraženem v kupni moči, smo izgubili že skoraj celo desetletje, danes smo na ravni leta 2003. Realni obseg investicij je padel celo na raven izpred 13 let, na leto 1999. Zaposlenost v državi je na ravni leta 2005, kar pomeni, da smo šli nazaj za 7 let. Po drugi strani pa je zaposlenost v javnem sektorju s 160 tisoč zaposlenimi daleč najvišja v naši zgodovini. Primanjkljaj sektorja države se je po močnem povečanju v prvem kriznem letu 2009, pa tudi v naslednjih dveh letih, 2010 in 2011, ohranil na visoki ravni in je lansko leto dosegel najvišjo raven po letu 1995.

To je samo nekaj dejstev, ki so povzročila močan pritisk na naš javnofinančni položaj, da je zaporeden več kot 6-odstotni proračunski primanjkljaj v letih 2009, 2010 in 2011 povečal obseg javnega dolga v zneskih 21,9 % bruto domačega proizvoda ob koncu leta 2008 čez mejo 50 %. V letih 2009 do 2011 smo

svoj javni dolg več kot podvojili. Več kot 8 milijard evrov zadolžitev iz obdobja 2009–2011 se je na koncu namesto v višji gospodarski rasti, investicijah in razvoju odrazilo v za eno milijardo nižjem bruto domačem proizvodu in v blizu 50 tisoč dodatnih brezposelnih. Danes ni namen, da bi iskali odgovor na vprašanje, kam je šel ves ta denar, bo pa za to še dovolj priložnosti. Slovenija je krizo dočakala z nekaterimi strukturnimi problemi, pa tudi z najvišjo ravniyo gospodarske razvitosti v svoji zgodovini in kot druga najmanj zadolžena članica evroobmočja. Bruto domači proizvod na prebivalca, izražen v kupni moči, je leta 2008 dosegel 91 % povprečja Evropske unije. Z izjemo Luksemburga smo bili edina članica evropske monetarne unije z obsegom javnega dolga pod 22 % bruto domačega proizvoda. Imeli smo tudi najnižje število brezposelnih v naši zgodovini. Imeli smo praktično uravnotežen državni proračun.

Vendar pa je Slovenija gospodarsko krizo dočakala tudi s številnimi strukturnimi slabostmi. Izjemno rigidna ureditev trga dela, visoka obdavčitev dela, nizek pretok neposrednih tujih investicij, zaprta ekonomija, nizka učinkovitost terciarnega izobraževanja in naložb v aplikativne raziskave in razvoj, neučinkovito upravljanje z državnim premoženjem in še nekatere druge težave, ki izvirajo iz časov pred krizo, so botrovale prepočasnemu prilagajanju našega gospodarstva na povsem nove in težke okoliščine. Zaradi nepripravljenosti slovenskega gospodarstva in zaradi slabega poslovnega okolja je slovensko gospodarstvo v letu 2010 na lestvici konkurenčnosti padlo za dramatičnih 20 mest in je tako Slovenija v tem letu osvojila neslaven rekord med opazovanimi državami.

V tem turbulentnem času, ko moramo prislunhiti govorici vsaj dostojanstvenega dela ulice, ki je namenjena prav vsem trem vejam državne oblasti, tudi lokalnim oblastem, pa razočarano ugotavljam, da nismo sposobni stopiti skupaj za interes države. Svetla izjema je včeraj soglasno sprejeta pokojninska reforma. Ob tem se mi postavlja vprašanje, kaj se nam v Sloveniji pravzaprav dogaja. Res je, da smo v 21 letih naše samostojnosti nekaj dosegli. Res je, da je bila Slovenija v nekem trenutku zelo pomembna, nova zvezda na evropskem nebu, pa vendarle si najbrž nikoli po 25. juniju 1991 nismo odgovorili na vprašanja, od kod smo prišli, kje smo in kam gremo. Strinjam se s poznavalci, da smo v evforiji lastne samostojne države zgolj prebarvali fasado, zamenjali rože na okenskih policah, nismo pa prezračili hiše in temeljito preuredili njene notranjosti. Zato je ta danes nefunkcionalna, zastarela in zatoхла.

Nazaj k proračunski tematiki. Obravnavamo prva proračuna Republike Slovenije, ki jih je pripravila ta vlada, ki ji je Državni zbor dal polna pooblastila februarja letos, in je tudi Vlada, katere organizacijska shema je najmanjša, odkar imamo svojo samostojno državo. Najmanjšo vlado imamo

zaradi večje učinkovitosti, pa tudi zaradi manjših stroškov. Zmanjšanje javne porabe in v tem okviru vseh javnih izdatkov je ena od ključnih prioritet Vlade in koalicije. Tako je Vlada prvi korak pri zmanjševanju stroškov države naredila takoj, na samem začetku svojega mandata, z zmanjšanjem števila ministrstev. Samo prihranek pri plačah ministrov in državnih sekretarjev na letnem nivoju znaša skoraj pol milijona evrov. Navajam nekaj podatkov, iz katerih so razvidni prihranki pri delovanju ožje državne uprave. Iz podatkov ministrstev izhaja, da je masa plač za zaposlene v ministrstvih, izplačana v letošnjem juliju, glede na julij 2011 manjša za 3,85 milijona evrov, kar na letnem nivoju pomeni prihranek v višini 46,2 milijona evrov.

Zmanjšalo se je tudi število avtorskih in podjemnih pogodb. Če jih je bilo še julija lani skupaj 1161 in je skupni mesečni strošek na osnovi teh pogodb znašal 368 tisoč evrov, pa je bilo julija letos teh pogodb 783, mesečno izplačilo pa je znašalo 218 tisoč evrov. V primerjavi med julijem lani in julijem letos je zmanjšanje stroškov iz avtorskih in podjemnih pogodb na mesečnem nivoju znašalo okrog 150 tisoč evrov, kar na letnem nivoju pomeni ocenjeni prihranek v višini 1,8 milijona evrov. Tudi primerjava podatkov o stroških za službena potovanja v vladnih inštitucijah v prvi polovici letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lani kaže bistvene prihranke, saj je bilo letos porabljenih za 2,7 milijona evrov manj kot lani.

Predloga dopolnjenih proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 sledita ciljem Pogodbe za Slovenijo 2012–2015, tudi cilju uravnoteženega proračuna Republike Slovenije za leto 2015. Ali je časovni interval, v katerem želimo uravnovežiti državni proračun, prekratek, je vprašanje. Gotovo imamo različne koncepte. S temi koncepti se je ukvarjal tudi odhajajoči predsednik republike in če sem ga prav razumel, je predlagal uravnoveženje javnih financ, zmanjšanje proračunskih odhodkov v daljšem časovnem intervalu. Na prvi pogled simpatična rešitev, ki pa po našem razumevanju žal pomeni tudi podaljšanje časa čakanja na izboljšanje bonitetnih ocen. To pomeni, da bi morali podaljšati čas čakanja na ugodnejše kredite, podaljšati čas čakanja na investicije in nenazadnje podaljšati čas čakanja na nova delovna mesta, ki bi rešila akutne eksistenčne probleme naših državljanov. Na to v Novi Sloveniji ne pristajamo.

Na tem mestu želim poudariti tudi, da je board direktorjev IMF, Mednarodnega denarnega sklada, strategijo koalicije v Sloveniji ocenil kot ustrezno, še posebej njeno zavedanje nujnosti hitrega sprejemanja ukrepov. IMF je namreč v svojem poročilu o Sloveniji pozval k hitri uveljavitvi reformnega načrta, kamor spada tudi uravnoveženje javnih financ. Ta poziv k hitrosti ukrepanja se mi zdi, da je resnično izjemno pomemben. IMF je obravnavo poročila o Sloveniji pospremil z izjavo o podpori

prizadevanju slovenske vlade za uravnoteženje javnih financ in izvedbo strukturnih reform. IMF je ugotovil, da se slovensko gospodarstvo srečuje s tako imenovanimi negativnimi recesijskimi povratnimi zankami, ko težave na določenih področjih poglabljajo težave na drugih področjih. Takšni negativni učinki delujejo med procesom razdolževanja bank in ob finančnih težavah prezadolženih podjetij, dodatno pa jih spodbujajo strukturne pomanjkljivosti slovenskega gospodarstva, krhkost slovenskega finančnega sistema, šibka domača poraba in upadlo izvozno povpraševanje.

Vse to po oceni IMF le še kliče po odločnem in takojšnjem ukrepanju za spopad s temi težavami. IMF je strategijo trenutne vladajoče koalicije, ki daje poudarek ukrepom za uravnoteženje javnih financ, ocenil kot ustrezno, obenem pa pozdravlja načrte za celovite in ambiciozne strukturne reforme. V IMF so podprli dosedanje ukrepe za sanacijo javnih financ, ki so temeljili predvsem na znižanju javne porabe. Prepričani so, da je bilo to nujno za krepitev zaupanja finančnih trgov. Ko govorimo o zmanjšanju javne porabe, smo, vsaj vlada in koalicijski poslanci, pogosto priča očitkom, da sesuvamo socialno državo, da smo ukradli socialno državo, da smo ljudstvo pahnili v bedo in še bi lahko našteval. Nabor podobnih demagoških in zevajočih izrazov je namreč zelo širok.

V nadaljevanju bi rad pojasnil in s številkami dokazal, da so proračunska sredstva za zagotavljanje ustrezne ravni socialne države v zadnjem desetletju v Republiki Sloveniji naraščala. Ena od ključnih prioritet te vlade je zagotavljanje ustrezne ravni socialne države, kar izhaja tudi iz predloga proračuna za leto 2013 in za leto 2014. Za primerjavo bom navedel podatke o posameznih postavkah s področja sociale iz leta 2002 ter iz predloga proračuna za leto 2013, ki ga danes sprejemamo. Iz podatkov je razvidno, da se je ob 46-odstotnem povečanju davčnih prihodkov glede na leto 2002 višina socialnih postavk iz proračuna povečala nadproporcionalno. Tako bodo prispevki za brezposelne ob slabi desetini višji brezposelnosti v letu 2013 znašali kar 2,5-krat več oziroma za 143 % več, kot so znašali leta 2002. Sredstva za socialno varnost so se v zadnjem desetletju podvojila in znašajo skoraj 300 milijonov evrov. Za 55 % pa bodo višja tudi sredstva za izvajanje družinske politike.

Poglejmo številke. Socialna varnost: realizacija 2002, 158 milijonov, predlog proračuna 2013, 296 milijonov – povečanje za 87 %. Družinska politika: realizacija 2002, 393 milijonov, predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2013, 610,5 milijonov – povečanje za 55 %. Transferji brezposelnim: realizacija 2002, 106 milijonov, proračun 2013, 258 milijonov – povečanje za 143 %. Ukrepi aktivne politike zaposlovanja: realizacija proračuna 2002, slabih 60 milijonov, predlog proračuna za leto 2013, slabih 97 milijonov –

povečanje za 64 %. Iz navedenega izhaja, da Vlada Republike Slovenije s predlaganim proračunom 2013 še naprej posveča poseben poudarek vprašanju socialne države. Da bi v Sloveniji ta cilj lahko zasledovali tudi v prihodnje, je treba sprejeti nujne reforme. Reformni paket poleg pokojninske reforme in reforme trga dela zajema tudi Zakon o Slovenskem državnem holdingu, zakon o stabilizaciji bančnega sistema ter posamezne pakete za spodbujanje ugodnejšega poslovnega okolja z manj administrativnimi bremenmi. Le s pravočasno uveljavitvijo vseh naštetih ukrepov bo mogoče spodbuditi gospodarski razvoj ter posledično porast zaposlenosti, zaustaviti trend padanja pokojnin ter mladim omogočiti nova ter varnejša delovna mesta.

Kot posledica krize in pristopa k reševanju krize so se v zadnjih letih zmanjšale investicije oziroma sredstva zanje. Vsi vemo, da so investicije nujne za gospodarsko okrevanje in zaradi tega smo v Novi Sloveniji zadovoljni, da v proračunih za prihodnji dve leti bistveno povečujemo indeks investicij v odnosu do plač in materialnih stroškov. V času, ko bi te investicije nujno potrebovali, je Slovenija slabo investirala razpoložljiva evropska sredstva iz obstoječe finančne perspektive. Veliko teh sredstev je še na voljo in to je glavni vir za investicije. Poleg sprejemanja proračuna Republike Slovenije za naslednji dve leti pa moramo v Sloveniji realizirati še nekaj, glede na neznosno lahkost referendumskih blokad, veliko težjih nalog. Brez sanacije slovenskega bančnega sistema ni možno računati na pozitivno gospodarsko rast, tudi, če naredimo vse ostalo. Niti ni mogoče predvideti, kaj bo s podjetji, ki so danes v težavah zaradi kreditov, ki jih ne morejo pravočasno odplačevati, sicer pa imajo dobre programe, nove proizvode in nove trge.

Dosedanji model reševanja krize v bančnem sektorju se je izkazal kot neučinkovit. Gre za model dokapitalizacije. V zadnjih treh letih so slovenski davkoplačevalci preko odločitve prejšnje vlade, ki je napačno ocenila situacijo v slovenskih državnih bankah, v državne banke usmerjali nove in nove stotine milijonov. Banke še vedno proizvajajo izgubo, hkrati pa imamo v Sloveniji banke, ki niso v državni lasti, ki so delovale v enakih okoliščinah zaostrenih gospodarskih razmer in ki ustvarjajo dobiček, pa jih nismo dokapitalizirali z državnim denarjem. Model dokapitalizacije bank se je izkazal kot neučinkovit in drag za slovenske davkoplačevalce. Državni zbor je po vetu Državnega sveta že drugič potrdil Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Žal nad njim visi referendumsko usoda. Tudi sanacija bančnega sistema ne bo avtomatično zagotovila sprostitev kreditnega krča. S tem se v Novi Sloveniji strinjamo. Mnoga slovenska podjetja so prezadolžena in brez ustreznega deleža lastniškega premoženja, ki bi omogočal dodatno kreditiranje razvoja. Sanacija

bančnega sistema je nujen, ni pa zadosten pogoj.

Pomemben proračunski vir bi morale biti tudi kapitalske naložbe države. Njihovo upravljanje je razpršeno med kar 5 različnih institucij. To upravljanje je neučinkovito, drago in nepregledno. Dogaja se, da različni upravljavci iste državne naložbe odločajo na skupščinah povsem nasprotno, celo konfliktno in neracionalno. V času, ko nekateri živijo na socialnem dnu, smo priča izplačevanju visokih nagrad, podpisujejo se dolgoročne pogodbe, ogrožajo se delovna mesta, pa za to nihče ne odgovarja. Veliko težavo predstavlja tudi prepletenost zasebnih interesov med člani uprave in nadzornih svetov, ki predstavljajo odmik od dobrih praks na področju korporativnega upravljanja. Vsemu temu smo želeli narediti konec in vzpostaviti red z rešitvami, ki smo jih zapisali v Zakon o Slovenskem državnem holdingu, saj obstoječe stanje sistemsko znižuje vrednost državnega premoženja in odvrča interes tujega kapitala po investiranju v slovenska podjetja. Žal tudi nad tem zakonom visi referendumsko usoda.

Poslanke in poslanci natančno vemo, kateri so ukrepi, ki so ta trenutek za Slovenijo ključnega pomena. To ni samo stališče koalicije, to je tudi uradno stališče Evropske komisije, Evropske centralne banke, Mednarodnega denarnega sklada in OECD, štirih institucij, ki niso tuje, so naše, ker je Slovenija del vsake od njih. Njihovo mnenje je zelo pomembno in med drugim vpliva tudi na bonitetne ocene države in na to, koliko je vredno naše državno premoženje oziroma koliko je Slovenija v svetu sploh še relevanten in cenjen politični in gospodarski partner.

Spoštovani, poslanka in poslanci Nove Slovenije bomo dopolnjena predloga proračuna Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 podprli. Lahko bi preigravali drugačne predloge proračunov in dopuščali še večji proračunski primanjkljaj, vendar se zavedamo, da če želimo ohraniti suverenost, moramo obvladati našo zadolženost. Prisegamo na stabilnost javnih financ za gospodarsko rast in hkratno gospodarsko rast za stabilnost javnih financ. Gre za našo prihodnost, za prihodnost naših otrok, ki jih čaka šolanje in vstop na trg dela. Gre tudi za upokoјence, o katerih smo v preteklih dneh veliko govorili in zelo pozitivno. Upokoјence, ki so z aktivnim delom zaključili, in jim želimo omogočiti dostojno pokojnino. Gre tudi za od Ljubljane najbolj oddaljeno slovensko vas in njene vaščane, ki iz ljubljanske perspektive velikokrat niso vidni in ne slišni. Državlјani Slovenije gotovo nismo enaki, nismo enakopravni, smo pa enakovredni. Hvala za vašo pozornost.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine italijanske in madžarske narodne skupnosti, dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Uvodoma naj povem, da moramo zaradi svojevrstnega poslanstva naše poslanske skupine sleherni proračun ocenjevati iz splošnega zornega kota, vendar je hkrati treba te dokumente obravnavati tudi s specifičnega narodnostnega vidika. Kar se splošnega stališča tiče, menimo, da so bili oziroma so pogoji nastajanja proračunskih dokumentov izredno težki, takšni, kakršnih v obdobju samostojne Slovenije verjetno še ni bilo. Smo žal predolgo na nekem virtualnem vozu, ki še vedno drvi navzdol in v takšnih okoliščinah je načrtovanje državnega proračuna zelo zahtevna in za vlado in vse ostale subjekte nevhvaležna naloga. Na prihodkovni strani veliko manjka, generatorji novih virov še niso zaživel. Upravičena zahteva in težnja po konsolidaciji državnih financ nas sili v omejevanje javnega sektorja, kar predstavlja nekakšen začaran krog. Zadnji podatki naše trenutne makroekonomske situacije so še bolj zaskrbljujoči.

Glede na vse to, bo treba še bolj intenzivno iskati možnosti za zagon začetka izgradnje velikih investicijskih projektov, kajti zgolj politika varčevanja, ki je nesporna in v okviru socialne in splošne družbene vzdržnosti nujno potrebna, nikakor ni dovolj za konsolidacijo nastale situacije. Če primerjamo današnje stanje z razmerami obdobja velike gospodarske krize 20. stoletja na koncu 20. in začetku 30. let, kar je sicer nevhvaležno, vendar pa nedvoumno potrjuje spoznanje, da je zmanjšanje kupne moči prebivalstva, kar je posledica politike varčevanja, do določene mere še bolj poglobilo krizo. Na to posredno opozarja tudi zadnje poročilo Umarja. Verjetno se lahko vsi poenotimo v stališču, da idealnih ali dobrih rešitev v danih okoliščinah skorajda ni. Če je pipa na prihodkovni strani še vedno dokaj zaprta, je manevrski prostor na odhodkovni strani skrajno omejen. Strukturne reforme, kot so sanacija bančnega sistema, pokojninska reforma itd. so nujne, zato se ne splača trošiti besed in zato je bila najina podpora pri omenjenih projektih nedvoumna.

Ponavljam, tudi na osnovi izkušenj držav oziroma kriznih situacij iz prejšnjega stoletja, da bo treba v najkrajšem času vse sile usmeriti v zagon velikih investicij in infrastrukturnih projektov državnega ranga. Drugo nam preprosto ne preostane, ker nam pri tem nikakršni strici od nikoder, niti iz tujine, ne bodo mogli pomagati. V takšnih okoliščinah bomo sicer zelo zaskrbljeno dali podporo predlogom proračuna za leti 2013 in 2014. Zaradi konstruktivne drže v današnjih težkih okoliščinah z naše pozicije ni mogoče storiti drugače. Žal pa nam je, da se ni uspelo dogovoriti s pristojnimi visokošolskimi ustanovami, z ustanovami na področju vzgoje in izobraževanja in predvsem otroškega varstva ter

z nekaterimi ostalimi subjekti javnega sektorja, na primer na področju zdravstva, ter z njihovimi sindikalnimi predstavniki, o optimalnejšem obsegu podpore omenjenih dejavnosti. Samo za primer naj navedem, da so visoko šolstvo in znanost ter izobraževanje in otroško varstvo dejavnosti, ki so bile, so in bodo vitalnega pomena za uspešen razvoj države in družbe.

Hkrati se zavedamo, da je na omenjenih področjih mogoče vzdrževati zgolj sistem, ki temelji na realnih osnovah, v simbiozi z ekonomsko situacijo države, vendar pa kljub temu menim, da komunikacija reševanja problemov že dolgo ni na želenem nivoju in kontekstu. Krivca za to ni treba iskati, treba je iskati rešitve, da se morebiti, kljub nekoliko manj ugodnim številkam v proračunu, najde premostitvena rešitev za ta primarno pomembna področja. Delno morda tudi v okviru današnje razprave oziroma z vloženimi amandmaji. Z vidika avtohtonih narodnih skupnosti sta predlagana proračuna glede na okoliščine korektna, pri programskem delu nominalno v podobnih ali identičnih okvirih, kot to velja za leto 2012. Za pozitiven pristop v duhu dogovorjenega se moram ob tej priliki zahvaliti Vladi in pristojnim ministrstvom, ki so bili tudi v primerih, ko so se prvotno kazale težave, pripravljeni na kompromisne rešitve, zavedajoč se visoke stopnje ranljivosti maloštevilne madžarske in italijanske narodne skupnosti oziroma območij, kjer le-ti skupaj s predstavniki večinskega naroda živimo oziroma živijo. Poleg Ministrstva za notranje zadeve bi posebej pohvalil pristop Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki se je v zvezi s kulturno dejavnostjo narodnosti za leto 2014 in z izvajanjem investicije šolske infrastrukture italijanske narodne skupnosti posebej potrudilo. Žal pa na področju sistema ustvarjanja gospodarske osnove avtohtone narodne skupnosti ni prišlo do bistvene spremembe, kar sicer ni neposredna proračunska zadeva, je pa z vidika ohranjanja skupnosti in celovitega razvoja omenjenih območij izrednega pomena.

Na koncu naj še povem, da trdno upamo, da bo na področju izvajanja izobraževanja in otroškega varstva ter kar se tiče sistemov na tem področju, na narodnostno mešanem območju, stanje v letih 2013 in 2014 identično, kot je bilo leta 2012. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Spoštovane, spoštovani!

Danes sta pred nami najpomembnejša dokumenta te vlade za naslednji dve leti: državni proračun za leto 2013 in državni proračun za leto 2014. V letu 2013 bo država skozi državni proračun porabila 9,6 milijarde evrov. To je veliko, pravzaprav ogromno denarja. To pomeni, da država na vsakega otroka, žensko, moškega,

vsakega prebivalca v Sloveniji, porabi 4 tisoč 800 evrov. Povprečno na dan tako porabimo 26 milijonov evrov, in to samo skozi državni proračun. Če k temu prištejemo še porabo zdravstvene in pokojninske blagajne in občin, se ta številka skoraj podvoji – to je blizu 45 milijonov evrov na dan. Pravijo, da bi moral biti proračun neke vrste družbena pogodba, pogodba med državljani na eni strani in državo na drugi strani. Proračun ni nič drugega kot prerazdelitev pobranih davkov. Zato bi moral biti državni proračun izraz zaveze med vlado in parlamentom ter državljani, pogodba med državo in državljani – pa na žalost ni tako.

Od sprejema rebalansa dalje vas opozarjamo, da je vaša ekonomska in s tem tudi javnofinančna politika napačna. Vse, kar se dogaja danes, je na žalost samo potrditev naših besed izpred par mesecev, pa nam niste verjeli. Danes vam številke to potrjujejo. Danes je pred vami in tudi nami dejstvo, da je Slovenija ponovno v recesiji. Namesto, da bi se danes pogovarjali o tem, koliko novih delovnih mest ste odprli v vašem mandatu, koliko ljudi živi bolje, kaj moramo še narediti, da bo našim ljudem lepše, da bodo na nebu spet sijale zvezde upanja, kot pravi naš novi predsednik države, se pogovarjamo o vse več brezposelnih, o lačnih otrocih, o uničevanju našega javnega šolstva, izobraževanja, od vrtcev do univerz, o uničevanju našega javnega zdravstva, o ukinjanju kulture, o ideoloških delitvah upokojeincev. Vaša dva proračuna, proračuna za leti 2013 in 2014, bosta Slovenijo popeljala še nižje. Poleg tega vaš varčevalni paket nikakor ne daje finančnih učinkov, ki ste si jih želeli in jih prikazovali. Da ne govorim na pamet, vam bom s številkami v tabelah in grafih pokazala, da niste na pravi poti, da je to pot pogube in nikakor ne pot upanja za Slovenijo.

V Pozitivni Sloveniji vaših proračunov za leti 2013 in 2014 nikakor ne moremo podpreti. Paket dokumentov, ki jih imamo danes pred seboj, je pripravljen slabo, kot še nikoli. Proračunski memorandum, ki bi moral biti odraz vaše ekonomske in javnofinančne politike, se konča z letom 2011. Z letom 2011, ko ste bili še kar nekaj korakov od vlade. Očitno sploh ne veste, kakšna naj bi bila vaša javnofinančna in ekonomska politika v naslednjih treh letih. Da je temu tako, kaže tudi tabela, ki jo lahko vidite, kjer je z rumeno barvo označeno vse, kar v proračunskem memorandumu manjka. Primanjkljaj štirih blagajn države, proračun, občine, ZPIZ in zdravstvo – o tem niti besede, razen, da minister pove, da bomo tam nekje okoli 3 %. Ko govorimo o primanjkljaju, govorimo o več ravneh oziroma o različnih primanjkljajih in pomembno je, da vemo, kaj primerjamo. Na tem grafu lahko vidite gibanje bruto domačega proizvoda, gibanje primanjkljaja štirih blagajn in gibanje primanjkljaja po ESA 95, primanjkljaja, po katerem nas ocenjujejo vse finančne institucije, tudi tiste, ki nam posojajo denar.

Veliko je bilo povedanega o tem, kako je v letu 2009 javnofinančni primanjkljaj in primanjkljaj sektorja države drastično padel. Logično, ker se prihodki v času krize takoj znižajo in se javnofinančni odhodki ne morejo tako hitro odzivati, razen, če se dogovorite in rečete, da boste znižali pokojnine na pol, plače na pol in še kaj na polovico. Rdeča črta prikazuje javnofinančni primanjkljaj štirih blagajn. To je tisti del, ki ga porabljamo za pokojnine, plače, socialne transfere in tudi investicije. Na tem grafu lahko vidite, da se ta primanjkljaj lepo znižuje, vse od leta 2009, ko je bil najvišji. Problem je zelena črta, to je primanjkljaj po ESA 95, ki je v letu 2011 višji zaradi dokapitalizacij, ki so se zgodile, predvsem dokapitalizacije NLB in če ste prej ministra dobro poslušali, se bo ta zgodba v letu 2012 in tudi v letu 2013 ponovila.

Primanjkljaj se v roku 8, 6 mesecev večkrat spremeni tudi v vaši vladi. Zgornja vrstica kaže vaše napovedi v programu stabilnosti, ki je bil oddan, mislim, da, aprila letošnjega leta. Oktobra letošnjega leta ste primanjkljaj po ESA 95 metodologiji zvišali na 4,2 % in zaradi CoCo obveznic in novega rebalansa, ki ga je minister prej napovedal, bo ta primanjkljaj bistveno presegel 4,2 %. V spodnjih dveh vrsticah vidite napovedi Evropske komisije in napovedi OECD, ki so vse bistveno ali pa zelo oddaljene od vaših napovedi. Zato, da ne govorim na pamet – kako pridemo od primanjkljaja štirih blagajn do primanjkljaja po ESA 95? Primanjkljaj štirih blagajn, še enkrat, je primanjkljaj, ki ga ustvarimo s pokojninami, plačami, socialnimi transferi, tudi investicijami, z vsem, kar predstavlja odhodke v državnem proračunu. V letu 2011 – ker velikokrat radi poudarjate, da je to leto katastrofalno – je bil primanjkljaj štirih blagajn 4,3 % bruto domačega proizvoda. Obračunski popravki so prinesli dodatnih 0,7, ker gre iz metodologije denarnega toka na metodologijo po obračunu. Ostali primanjkljaji oziroma presežki drugih, ki sodijo v sektor države, so prinesli dodatnih 0,4 % BDP in drugi popravki, kamor sodijo dokapitalizacije, ki so se zgodile, so prinesli 1 % BDP. Smo na 6,4. Zdaj pa pogledite svojo napoved za leto 2012. Obračunskih popravkov naj bi bilo samo za 0,2 %, drugih popravkov pa po trenutni oceni za 0,3 %. Ker ne bo tako, kot ste v poročilu o primanjkljaju in dolgu napovedali, bo primanjkljaj po ESA 95, primanjkljaj za celoten sektor države, najmanj 5,5 % bruto domačega proizvoda. Od 6,4 % na 5,5 %, in smo še zelo, zelo daleč od 3 %, kar so bile vaše obljube.

Tako je zgledal vaš prvotni plan, ki tudi na grafu zgleda zelo lepo. Blizu leta 2015 bi naj tako rekoč imeli izravnani proračun in spoštovali fiskalno pravilo, ki ste ga želeli zapisati v Ustavo. Tako pa bo zgledal, ko boste v primanjkljaj vključili še sanacijo bank. Lahko vidite, da bo primanjkljaj v letu 2013 celo nižji od tistega v letu 2011. Tudi tu je v številkah, v odstotkih BDP, primerjava. Do leta 2011 so dejstva, potem prva napoved Vlade v programu stabilnosti 3,5, 2,5,

1,5, 0,4 primanjkljaja. Videti je odlično, vendar ni realno. Kot sem že povedala, ste že za leto 2012 primanjkljaj dvignili na 4,2. Napoved Evropske komisije govori, da se bo vseskozi gibal tam nekje okrog 4 %, če pa zraven vključimo še sanacijo bank, bo pa celo višji, kot je bil leta 2011. To vam kažem samo zato, ker ste vi tisti, ki ste nas prepričevali, da mora fiskalno pravilo stopiti v veljavo leta 2015. Zdaj pa prosim, da nam razložite, kako boste od 4,1 % primanjkljaja prišli na 0,4 % v enem letu! To bi res rada slišala. Tudi gospe in gospodje iz DeSUS, ki ste razlagali, da se to ne sme delati na račun pokojnin in še česa – ne bom razlagala, več kot milijardo 300, milijardo in pol, v enem letu! Tako pa zgleda graf, če primerjamo vaše prve napovedi. Do leta 2011 so enake, temno modro so vaše prve napovedi, rdeče so napovedi Evropske komisije in zeleno je to, kar se bo dejansko zgodilo, na žalost.

Minister me je na odboru za finance, kjer sem prikazovala podobne tabele in grafe, spomnil, da sem pozabila dopisati strukturni primanjkljaj, zato sem, gospod minister, tudi to dodala. Je pa res, da je strukturni primanjkljaj izračunana kategorija, na kar vpliva kar nekaj spremenljivk. Tako tu lahko vidite, da se naše ocene razlikujejo in Evropska komisija je za leta 2009, 2010 in 2011 ocenila strukturni primanjkljaj celo nekoliko nižje, kot je v našem programu stabilnosti, tako kot smo ga sami. Ampak, kot že rečeno, to je izračunana kategorija in na to vpliva veliko spremenljivk. Kar sem hotela poudariti, je ponovno to, da tudi pri strukturnem primanjkljaju želite od državljanov in državljanov v enem letu napor za skoraj 3 % bruto domačega proizvoda, če še vedno vztrajate na tem, da je fiskalno pravilo treba uveljaviti leta 2015. Še grafični prikaz tega. Tudi zgornja modra črta zgleda odlično, ampak spet, na žalost, nerealno. Rdeča je ocena Evropske komisije in spodnja, temno rdeča oziroma tu zgleda črna, je to, kar se bo zgodilo, ko bomo v primanjkljaj vključili sanacijo bank.

Ne gre za enkratni ukrep, gospod minister. Ker vseskozi poudarjate, da smo NLB dokapitalizirali že peto leto zapored, bomo to težko prodali Evropi in še komu kot enkratni ukrep, ker enkratni ukrepi strukturnega primanjkljaja ne povečujejo. Še dolg države. Zelo cenjena in večkrat omenjena inštitucija IMF je za Slovenijo napovedala, tako kot je označeno z rdečo. Dolg države širšega sektorja države bo konec leta 2015, in tako bo ostalo vse do leta 2017 – do takrat so naredili napovedi –, zrasel in se ne bo zmanjšal pod 70 % bruto domačega proizvoda. Vaša napoved je 51 % bruto domačega proizvoda. Zdaj smo tam, kjer ste nam prodajali, da sanacija bank ne bo vplivala na primanjkljaj in ne na dolg. 11 % BDP bo Slovenijo stal vaš način sanacije bank. Nikoli nam niste želeli pokazati tega, katere so druge alternative in koliko te druge alternative stanejo. Zadolženosti na noben način niste obvladali, čeprav smo prej lahko slišali, da je zadolženost

obvladana. Lahko je obvladana, ampak na 70 % bruto domačega proizvoda. Ne bom še enkrat ponavljala, kako ste glasno govorili, da je zadolževanja konec. To nisem govorila jaz oziroma mi, to ste govorili vi.

Že večkrat sem povedala, da sta proračuna za leti 2013 in 2014 pripravljena nerealno. Nerealno zato, ker je osnova za pripravo rebalansa letošnjega leta, ki ne bo realiziran v višini, kot ste načrtovali. Če ne bo rebalansa, kot je rekel minister, vam bodo računi ostali v predalu in v naslednjem letu bomo to morali plačati iz naslednjega proračuna. To je še graf zadolženosti, na katerem se lepo vidi primerjava z drugimi državami. V preteklih letih nismo prav bistveno odstopali, ampak na žalost se ta trend zdaj ne umirja. Na koncu mi dovolite, da vas spomnim še na en zakon, to je zakon o javnofinančni odgovornosti, ki ste ga 1. aprila v prejšnji sestavi vložili v parlament prvopodpisani gospod Tanko, podpisali pa so se tudi gospod Janša, gospod Vizjak, gospod Černač, gospod Gorenak, vsi poslanci SDS. V tem zakonu ste rekli, da odhodki sektorja države ne smejo biti višji kot 43 %. Krepko ste to presegli.

Spoštovani gospe in gospodje, javnofinančno odgovornost moramo izkazovati takrat, ko smo v opoziciji, še veliko bolj pa takrat, ko smo oziroma ste v vladi. Absolutno se strinjamo, da je konsolidacija javnih financ potrebna. Potreben pa je realen plan za izvedbo. Varčevanje je potrebno, nikakor pa ne uničevanje, kar se dogaja sedaj. Potrebni so ukrepi za rast in delovna mesta. V Pozitivni Sloveniji upamo, da boste čim prej ugotovili, da je vaša pot reševanja krize napačna in da boste takoj začeli izvajati ukrepe, ki bodo Slovenijo peljali na pot gospodarske rasti, našim ljudem pa vrnilo upanje na boljšo prihodnost. Iz vsega povedanega in pokazanega je jasno, da ta vlada nima ekonomske politike.

Spoštovane, spoštovani, v Pozitivni Sloveniji še vedno verjamemo, da je Slovenija država možnosti in priložnosti. Za Slovenijo še vedno obstaja upanje. Samo pravo pot je treba ubrati.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani predsednik, spoštovani ministri!

Pred nami sta proračuna za leto 2013 in leto 2014. Proračun izkazuje ekonomsko, finančno, socialno, fiskalno politiko države. Proračun, to so največkrat številke, kaže tudi v katero smer gre država. Slovenski proračun že dolgo časa temelji na makroekonomskih izhodiščih Umarja. Umar daje makroekonomska izhodišča, kar z drugimi besedami pomeni, da določa oziroma predvideva, kakšna bo gospodarska rast v prihodnje, kakšen bo razvoj, kakšen bo javnofinančni primanjkljaj in podobno.

V svetu se s podobnimi makroekonomskimi napovedmi ukvarjajo tudi drugi, OECD, IMF, Evropska komisija itd. in vedno so te makroekonomske napovedi med temi organizacijami različne. Zaradi tega so različna tudi izhodišča in načrti za razvoj posamezne države. Koliko se kdo zmoti pri teh napovedih, je prikazano v publikacijah Umarja in iz tega lahko izhajamo, ali bomo šli v pesimistični ali v optimistični razvoj, kakšne so napovedi, ali pesimistične ali optimistične. Večkrat je to odvisno od tega, kakšno bazo vzamemo, kakšno osnovo vzamemo za ta načrt.

Ta vlada je Državnemu zboru prvič predložila zaokroženo celoto proračunov za leto 2013 in leto 2014. Osnovno izhodišče je, da se zmanjša primanjkljaj, kar je napovedano tudi na podlagi Umarjevih napovedi, in sicer naj bi se primanjkljaj države, ki je znašal že 6,5 % bruto družbenega proizvoda, zmanjšal na 2,8 oziroma 2,5 % bruto družbenega proizvoda. To pomeni, da Vlada izhaja iz proračuna, ki pomeni trošenje, ki je realno. Takšno trošenje smo imeli ali pa smo se mu veliko bolj približevali v obdobju 2004–2008, ko so bili na eni strani odhodki in prihodki javnega sektorja izenačeni, in to je pomenilo osnovo za nadaljnji razvoj. Žal so v letu 2009 in kasneje tudi v naslednjih letih, do leta 2011, odhodki presegli prihodke državnega proračuna, in sicer za približno 2 milijardi letno. To je pomenilo, da ima država primanjkljaj in vse težave, ki spadajo zraven, in sicer primanjkljaj nad 3 %, primanjkljaj nad 6 % bruto družbenega proizvoda.

V Evropi in v svetu vse mednarodne organizacije pritrujejo temu, da mora trošenje države temeljiti na realnih osnovah. Zaradi tega je osnovni cilj konsolidacija javnih financ na eni strani in zagon gospodarstva na drugi strani. Ni več možno, da bi v državi 20 % letno več potrošili kot porabimo. Ni več možno, da trošenje temelji na zadolževanju in ni več možno reševati dolgov z nadaljnjim zadolževanjem. Vsi vemo, da to ni možno pri posamezniku, ker če se to zgodi pri posamezniku, bo izgubil vse premoženje. Vemo tudi, da to ni možno pri državah, saj bodo države lahko izgubile suverenost. Na to kažejo nekateri primeri iz preteklosti, ko so morale bistveno spremeniti lastniško strukturo, in tega si ne želimo.

Vsekakor je bilo v letu 2008 60 tisoč delovnih mest več, kot jih je danes. 60 tisoč delovnih mest je tistih, na katerih so delali Slovenke in Slovenci in 100 tisoč delovnih mest več, tistih, na katerih so delali tujci. To je posledica krize, ne le domače krize, temveč tudi mednarodne krize. Na drugi strani smo imeli v gospodarstvu okoli 150 tisoč delovnih mest več, imeli smo večje prilive v državni proračun z naslova davkov ter večje prilive tudi z naslova prispevkov. To je pomenilo, da smo v tistem obdobju lahko trošili toliko, kolikor smo dejansko ustvarili oziroma toliko, kolikor je bilo plačanih prispevkov. Danes žal temu ni več tako. Danes je žal 150 tisoč delovnih mest manj in zaradi

tega tudi manj prihodkov, manj davkov in manj prispevkov, in porabo je treba prilagoditi temu zato, da ustvarimo osnovo, na podlagi katere bo možen nadaljnji razvoj. Za nadaljnji razvoj pa ni dovolj samo, da uskladimo javnofinančne prihodke in odhodke, ampak je treba postoriti še nekaj drugega in to se kaže v ekonomski politiki, finančni politiki in strategiji te vlade.

Prvo, kar je treba narediti, je sanirati slovenske banke. Sanirati slovenske banke pomeni, da jih je treba očistiti tako imenovanih slabih kreditov oziroma tako imenovanih slabih terjatev. Slovenske banke so to že večkrat poskušale, na podoben način, kot je predlagano danes, vendar je žal tukaj pobuda za referendum. To se je dogajalo že v zgodnjih 90. letih, ko smo ravno tako sanirali banke, predvsem državne banke, vendar na način, da so bile zadeve urejevane preko Agencije za sanacijo bank. Z drugimi besedami, struktura slovenskega bančnega sistema je danes takšna, da je tržni delež državnih bank krepko čez 50 %, skoraj 60 %, če vključimo še SID banko. To pomeni, da je država glavni lastnik, ki mora sanirati banke, in sicer tako, da slabe terjatve prenese na neko novo institucijo, ki bo s temi slabimi terjatvami upravljala.

Zakaj tako? Zaradi tega, ker se v zadnjih 4 letih na bančnem sistemu, predvsem pri državnih bankah, ni zgodilo nič, da bi te banke same od sebe sanirale te slabe terjatve. Ni se zgodilo nič tudi zaradi slabega upravljanja teh bank, slabega upravljanja predvsem v smislu menedžerske strukture ter nadzornikov. Zaradi tega je pripravljen poseben zakon za sanacijo bank, ki bo omogočil, da ob dodatnih dokapitalizacijah banke ne bodo tega denarja porabile za slabitve, ampak za to, da bodo lahko povečale kreditiranje gospodarstva. Če danes dokapitaliziramo te banke in smo tudi jih v preteklosti, tudi v preteklem letu, banke ta denar enostavno porabijo za slabitve.

Naslednja zadeva, ki je poleg sanacije bank izredno pomembna, je ta, da se v državi zagotovi pravna varnost, da se zagotovi to, da bodo podjetniki in državljani in državljanke lahko poslovali varno, kar pomeni, da bodo ob tem, ko bodo zagotovili, ko bodo dobavili blago oziroma opravili storitve, zato dobili ustrezno plačilo, kajti to, da ne dobijo plačila za tisto, kar so opravili, pomeni, da je veliko gospodarskih podjetij šlo v stečaj ali v katere druge postopke, zaradi tega, ker ni bila zagotovljena pravna varnost. Pravna varnost pomeni tudi, da se stopi na prste, in to učinkovito in hitro, vsem tistim, ki se ukvarjajo s kakršnimikoli kriminalnimi dejanji.

Eno izmed osnovnih načel oziroma tisto, kar izhaja iz politike Vlade, je drugačno upravljanje s premoženjem. Žal je bilo sedanje upravljanje s premoženjem v zadnjih letih neuspešno in neučinkovito. Namesto, da bi bil donos 5 do 10 %, predvsem pri tistih podjetjih, ki imajo tako imenovan monopolni položaj na trgu, in državna podjetja navadno imajo monopolni položaj in je struktura teh podjetij takšna, da je

država lastnica monopolnih podjetij, je ta donos v preteklosti bil zelo majhen oziroma zelo pičel. To je odgovornost tako menedžmenta kot nadzornikov kot tistih institucij, ki so se s tem ukvarjale – to vemo, da so AUKN, Kad, Sod, DSU, PDP itd. Lahko naštejemo kar 5 institucij. V prihodnjih in v tem proračunu morajo biti plačila iz naslova premoženja v obliki dividend veliko večja in to je podlaga za zakon o državnem holdingu, s katerim bo možno bolje upravljati državno premoženje.

Ta proračun in ta ekonomska in fiskalna in finančna politika omogočajo oziroma zagotavljajo, da imamo v naši družbi še vedno socialno državo in da se, kljub temu, da se zmanjšujejo odhodki in primanjkljaj, še vedno zagotavlja solidarnost in socialna država. Temeljni elementi socialne države s tem proračunom niso pokopani in socialna država v Sloveniji še vedno obstaja. O tem je govoril kolega Horvat, ko je predložil, koliko več denarja se daje za socialne zadeve. Res pa je, da je v tej družbi zmanjšana pravičnost in da so kriteriji pravičnosti na nek način slabši in jih je v prihodnje treba popraviti, popraviti v to, da bodo socialne dohodke oziroma socialne prejemke dobili tisti, ki jih dejansko potrebujejo ter da bodo onemogočena kakršnakoli dejanja, ki pomenijo nepravna dejanja v gospodarskem smislu ali v finančnem smislu.

Po drugi strani pa je Vlada s svojo ekonomsko in finančno politiko napovedala tudi povečano konkurenčnost gospodarstva in povečan razvoj. Bilo je veliko ukrepov te vlade, ki gredo v to smer. Ti ukrepi so že udejanjeni na davčnem področju. Če se nek ukrep na davčnem področju uvede, vsi ali pa večina od vas pričakuje takojšnji učinek. Takojšnji učinek ni mogoč. Ni mogoč zaradi tega, ker se večina davkov pobira na letni ravni. Naredile so se velike spremembe in povečala konkurenčnost podjetij s spremembo Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, vendar tega učinka ni mogoče pričakovati naslednji teden, naslednji mesec, ta učinek je mogoče pričakovati v letu 2013. Zakaj v letu 2013? Ker je to letni davek in marca 2013 bodo podjetja uveljavljala olajšave, predvsem za raziskave in razvoj, in tukaj lahko te investicijske olajšave koristijo v celoti, s spremembo, ki je bila narejena. Nižja stopnja davka od dohodkov pravnih oseb pomeni signal za domač in tuj kapital, da so finančni pogoji v Sloveniji konkurenčni. To je tisto, kar je pomembno – da je to signal za domač in tuj kapital, za večje investicije in za razvoj.

Po drugi strani so številne spremembe narejene tudi v pokojninski zakonodaji, ki smo jo sprejeli včeraj, ter tudi v davčni zakonodaji, za tiste, ki želijo, ki imajo voljo ali potrebo po tem, da začnejo poslovati, da začnejo poslovati na novo. Pavšalna obdavčitev, ki bo zagotavljala manjše stroške za podjetnike, manjše stroške za tiste, ki poslujejo in ki imajo samostojna družinska podjetja. Vsekakor je možnost za razvoj v majhnih in srednjih podjetjih in tudi v

tem, da ljudi spodbudimo k podjetništvu. Prav tako so napovedane in tudi že sprejete številne spremembe na področju predpisov, ki umeščajo določene nepremičnine itn. v prostor, določene objekte v prostor, predvsem zaradi tega, ker je v preteklosti in tudi danes med ljudmi mogoče začutiti nek srh glede tega, koliko časa morajo porabiti za to, da dobijo določena dovoljenja, da dobijo določene papirje s strani občinskih ali državnih uradnikov zato, da lahko začnejo s poslovanjem. Tukaj je precej možnosti za to, da v državi naredimo podjetniške centre, podjetniške oaze, kjer bodo ljudje lahko poslovali hitreje, ob konkurenčnejših pogojih in imeli ugodnejše pogoje. Tisto, kar je danes pomembno, je, da ima Slovenija dovolj evropskih sredstev za to, da se začne razvoj, dovolj evropskih sredstev za to, da lahko koristi ta sredstva in da s temi sredstvi ustvarja večjo dodano vrednost ter ustvarja več delovnih mest. Na tem področju bi si vsi želeli večjo učinkovitost, manj birokratskih postopkov, večjo enostavnost pridobivanja tega, predvsem pa več projektov zato, da bi ta sredstva lahko koristili.

Proračun za leti 2013 in 2014 lahko gledamo z vidika pesimizma in lahko rečemo, da bo situacija še slabša, lahko pa gledamo proračun tudi z vidika realnosti oziroma z vidika pozitivizma oziroma optimizma. Menim, da je v teh trenutkih, ko mednarodne okoliščine niso ugodne, v trenutkih, ko so makroekonomski pokazatelji neugodni, treba stvari gledati z optimizmom. Z optimizmom zaradi tega, ker so Slovenke in Slovenci v najtežjih časih dokazali, da znajo stopiti skupaj, da imajo vizijo in strategijo, kako uresničiti tisto, kar je za vse dobro. Tu nam ne pomagajo velike besede, tu nam ne pomagajo velike demonstracije. Tu nam pomagata optimizem in vizija zato, da tisto, kar imamo v načrtu, tudi dosežemo. Zelo vesel bom, če se bosta proračuna za leti 2013 in 2014 pokazala kot nerealna. Vendar, nerealna v smislu, da sta premalo optimistična. Zelo vesel bom zaradi tega, ker vem, da nam konsolidacija javnih financ daje osnovo za to, da se lahko v letu 2014 in tudi v letu 2013 ter v naslednjih letih ukvarjamo predvsem z razvojem, z vlaganji v gospodarstvo in da bo zaradi tega večja blaginja ter večje zadovoljstvo državljanek in državljanov. Ob tem poudarjam, da izključno zdrave finance zagotavljajo dolgoročno stabilnost in povečujejo blaginjo ljudi. Še enkrat, danes ni mogoče delati razvoja izključno na dolgovih oziroma na zadolževanju.

Zaradi tega v Slovenski demokratiški stranki podpiramo proračuna za leto 2013 in leto 2014 in ob tem menimo, da bo ob razvojnih spodbudah ta proračun dosežen in upamo, da tudi presežen. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

V poslanski skupini ugotavljamo, da bi proračuna za leti 2013 in 2014 morala dati odgovor za reševanje razmer v Sloveniji. Sporočila na mirnih shodih so jasna. Potrebujemo stabilno gospodarstvo, delovna mesta, urejeno javno šolstvo, zdravstvo. To v predlogu proračunov ni upoštevano v zadostni meri. Hitro varčevanje ni odgovor, razprodaja državnega premoženja v najboljših podjetjih tudi ne, privatizacija zdravstva ravno tako ne in še posebej ne uničevanje javnega šolstva za promocijo zasebnega šolstva. Dejstvo je, da bruto domači proizvod pada. Po podatkih Statističnega urada v zadnjem četrtletju za 3,3 %. Izvoz se nam prvič zmanjšuje za 0,7 %. To so podatki, na katere mora Vlada odreagirati, saj kažejo, da je Slovenija ponovno v recesiji. Vlada in koalicija morata začeti poslušati stisko ljudi. Tega očitno ne Vlada in ne koalicija še nista zmožni, kajti v sporočilih, ki jih poslušamo, želi predsednik Vlade spremeniti politični sistem, si podrediti sodstvo, parlament, razreševati župane, poslance, in nas vabi naj tekmujemo, kdo bo dal več predlogov. Če se bo k urejanju razmer v sodni veji oblasti, zakonodajni veji oblasti in lokalni samoupravi pristopilo na tak način, se bo pravna varnost v Sloveniji zagotovo zmanjšala. Vse to lahko naredimo brez iht in na premišljen način, da v prihodnosti ne bomo povzročili tekmovanja v tem, koliko sodnikov bo zamenjanih, če politika ne bo zadovoljna z izrečeno sodbo.

Dejstvo je, da se socialni položaj ljudi poslabšuje. Zato Socialni demokrati ponovno opozarjamo Vlado, da preneha s plenilskimi interesi pri razprodaji 12 milijard državnega premoženja in da opusti najdražjo obliko sanacije bank v višini 5 milijard evrov in se začne ukvarjati z ukrepi za ohranjanje delovnih mest in ustvarjanje novih delovnih mest. Dejstvo je, da ravno v tem trenutku, ko v Državnem zboru razpravljamo o proračunih za leti 2013 in 2014, Vladi pred očmi razpada Agencija za upravljanje kapitalskih naložb, ki je odgovorna za to, da upravlja z 9 milijardami državnega premoženja. Odstopil je predsednik oziroma vršilec dolžnosti predsednika uprave agencije. Slišimo, da so včeraj odstopno izjavo podali tudi člani uprave agencije oziroma sveta agencije. Gre za popolno brezvladje na področju upravljanja z državnim premoženjem. Kako lahko pričakujete, da se bo izboljšal dohodkovni položaj v proračunu? Kako lahko pričakujete, da bodo ta podjetja poslovala bolje, da bodo ohranjala delovna mesta in da bo bruto domači proizvod v porastu? Gospodarska zbornica Slovenije napoveduje možnost ohranitve 10 tisoč delovnih mest, odprtja novih 30 tisoč delovnih mest. Napovedujejo možnost povečevanja izvoza v vrednosti 1,5 milijarde evrov. Vlado sprašujemo, kako bo ukrepala in odgovorila na ponujeno roko gospodarstva. Ali s

spremembo političnega sistema ali s tem, da bo sledila ponujeni roki gospodarstva?

Socialni demokrati opozarjamo, da stiskanje pasu na vsak način ni odgovor. Mednarodnega zaupanja, da bo Vlada zmanjšala primanjkljaj pod 3 % bruto domačega proizvoda v letu 2013, ni. To so ocene OECD, Evropske komisije in Mednarodnega denarnega sklada. Očitno je treba razmišljanje na strani Vlade spremeniti. Španija si je, recimo, pri Evropski komisiji izpogajala znižanje primanjkljaja pod 3 % bruto domačega proizvoda z leta 2013 na leto 2014. Zakaj Slovenija trdno vztraja na politiki ostrega varčevanja, zmanjšanja socialne varnosti ljudi ter padanja gospodarske rasti? To so vprašanja, na katera ta dva proračuna ne dajeta odgovorov. Ko pogledamo, kakšna je fiskalna politika Vlade, ugotovimo, da se je Vlada odločila, da bo največje fiskalne napore naredila v letu 2012. Glede na stanje v gospodarstvu je to najslabša rešitev v najslabšem možnem trenutku. S tem je Vlada sama povzročila padec gospodarske rasti v največji meri.

Na posledice tega smo ob rebalansu opozarjali in se sklicevali na analizo Mednarodnega denarnega sklada glede hitrega varčevanja, ki zelo ogroža okrevanje gospodarstva. Mednarodni denarni sklad je v letu 2012 priznal, da je podcenjeval učinek fiskalne konsolidacije na gospodarsko rast. Zaradi tega je vrednost fiskalnega multiplikatorja med 0,9 in 1,7, kar pomeni, da znižanje strukturnega primanjkljaja za 1,9 % bruto domačega proizvoda v letu 2012 povzroči padec bruto domačega proizvoda v razmerju od 1,71 % do največ 3,2 % bruto domačega proizvoda. Tudi minister za finance je na odboru pojasnil, da naj bi se strukturni primanjkljaj v letu 2013 zmanjšal za 1,5 % bruto domačega proizvoda, kar pomeni še dodaten padec oziroma krčenje gospodarstva v letu 2013, in sicer celo na nižjo raven kot je bila v letu 2009.

Treba je pogledati vplive celotne vladne politike na celotno potrošnjo, tako javno kot zasebno. Vlada je z ukrepi Zakona za uravnoteženje javnih financ zmanjšala realni razpoložljivi dohodek pri javnih uslužbencih, prejemnikih socialnih transferjev in upokojencih. Prav tako je z napačnim ukrepanjem povečala število brezposelnih v letu 2012. Predsednik Vlade je s svojimi izjavami o grškem scenariju povzročil histerijo groženj in zastraševanja, kar je še dodatno poglobilo krizo z zmanjšanjem bonitetnih ocen Slovenije in posledično s podražitvijo najemanja novih posojil oziroma poslabšanja pogojev za reprogramiranje obstoječih posojil. V zgodovini Slovenije raven potrošnje prvič upada v letu 2012. To je dejstvo, ki je statistično utemeljeno. Javna in zasebna potrošnja v letu 2012 upadata. Po oceni Evropske komisije iz jeseni leta 2012 bo padec zasebne in javne potrošnje povzročil znižanje gospodarske rasti za 2,4 % v letu 2012 in za 1,6 % v letu 2013.

Če Vlada ne bi izvajala politike zastraševanja, ekonomske politike hitrega varčevanja, bi lahko bila gospodarska rast v letih 2012 in 2013 celo pozitivna. Prav tako bi ohranili večjo stopnjo zaposlenosti, kar je to, kar ljudje od nas v parlamentu pričakujejo. Slovenija ima tretji največji padec bruto domačega proizvoda v letu 2012 v evroobmočju, ima tretji največji padec bruto domačega proizvoda v evroobmočju tudi v letu 2013. Vzrok za padec bruto domačega proizvoda ni več zunanja kriza, svetovna kriza, ampak lahko v veliki meri vzroke iščemo znotraj Slovenije. Posledice varčevanja države in njenega vpliva na dohodke prebivalstva preko Zakona za uravnoteženje javnih financ so vse bolj jasne. Padec domačega povpraševanja v letih 2012 in 2013 je med najvišjimi v evroobmočju. Na to kažejo podatki izdatkov tako za privatno porabo kot tudi podatki o izdatkih za potrošnjo države.

V letu 2012 je zaskrbljujoča tudi dejavnost izvozno naravnane gospodarstva, ki naj bi po najbolj optimističnem scenariju v letu 2012 raslo za 0,1 % ter v letu 2013 za 1,9 %. Naj spomnim, da je še v letu 2011 izvoz rasel za 7 %! Padec izvoza za 0,3 % v drugem četrtletju leta 2012 in v tretjem četrtletju za 0,7 % bruto domačega proizvoda kaže resnost gospodarske situacije. Potrebno bo sprejetje ukrepov za pospešitev izvoza in Vlada v proračunih ta problem ignorira. Znotraj Socialnih demokratov se sprašujemo, ali so zato bile potrebne predčasne volitve. V Poslanski skupini Socialnih demokratov obžalujemo, da si Vlada za leto 2012 ni izbrala preudarne in postopne konsolidacije javnih financ, ki ne bi delovala zaviralno na gospodarsko rast. Zmanjševanje primanjkljaja samo na račun javne porabe v letu 2012 je zadušilo gospodarstvo. Zato Socialni demokrati poudarjamo, da če bi bili sprejeti zakoni v prejšnjem mandatu, ki so na referendumih padli, danes ne bi bilo potrebno tako drastično zniževanje javne porabe, samo podaljšali bi interventni zakon do konca leta 2012 ter bolj obdavčili dohodke najbogatejših in bi zadeve bile povsem obvladljive.

Ko pogledamo prihodkovno politiko sedanje vlade, ocenjujemo, da bi moralo nadaljevanje zniževanja primanjkljaja temeljiti na povečanju prihodkov državnega proračuna. Kako to doseči, smo pokazali že v prejšnjem mandatu, ko smo želeli zmanjšati sivo ekonomijo, vendar je takratna politika spodbujala referendume, tudi na zakon o preprečevanju dela na črno, ki bi za zaposlene na črno prinesel zaposlovanje za nedoločen čas. Prav tako bi malo delo zmanjšalo sivo ekonomijo. Posledica padca pokojninske reforme je povečala število upokojencev na rekordno raven. Zaradi tega je luknja v letu 2012 300 milijonov. Posledično je tudi večja luknja v zdravstveni blagajni.

Ko pogledamo učinke novih davčnih predlogov od leta 2013, lahko povemo, da zakon o davku na finančne storitve bank ne ujava

davkov, s katerimi bi pobrali več sredstev iz bank, ampak bodo banke prenesle ta davek na položnice, kajti vsi stroški se prenašajo na končne uporabnike. Glede na dejstvo, da Vlada s tem zakonom uvaja davek na položnice, bo najbolj obdavčila najšibkejše. Prav tako bo v največji meri obdavčila upokojujence, ki ne uporabljajo storitev elektronskega bančništva ter plačujejo položnice na pošti in na bančnih okencih, kjer zaračunajo najvišje provizije za položnice. S tem se dokazuje, da bo breme krize ponovno na najšibkejših. S spremembami Zakona o davku na bilančno vsoto bank Vlada dodatno obdavčuje banke in dodatno pogloblja kreditni krč – povsem nasprotno od tega, kar potrebuje gospodarstvo. S spremembami Zakona o dohodnini je sprejeta cedularna obdavčitev dohodkov iz najema. Namesto progresivne obdavčitve je sprejeta cedularna obdavčitev dohodkov in s tem Vlada razbremenjuje najbogatejše najemodajalce, ki oddajajo največ stanovanj, in obremenjuje tiste, ki oddajajo manjše število stanovanj in si mogoče s tem rešujejo svoj socialni položaj.

Socialni demokrati pozdravljamo, da smo pripomogli k temu, da so bili ustavljeni nesmiselni predlogi ministra za finance glede sprememb Zakona o davku na dodano vrednost, vendar hkrati menimo, da moramo biti izjemno pazljivi pri naslednjih korakih, kako se bo ta vir nadomestil. Predlog zakona o davku na dodano vrednost je predvideval 70 milijonov več davčnih prihodkov. Vlada naj bi namesto tega dvignila trošarine na goriva, trošarine na alkohol in cigarete, podvojila trošarine na elektriko. Prav tako naj bi uvedli davek na sladke pijače. Socialni demokrati ocenjujemo, da zna biti ta način obdavčevanja problematičen, še posebej podvojitve trošarin na elektriko. Minister sicer pravi, da se bo na položnicah poznalo v višini enega evra, vendar pa bo ta dvig prizadel socialno najbolj občutljive. Problematičen zna biti tudi morebitni dvig trošarin na elektriko za podjetja s strani Vlade. Ta dvig bo namreč ogrozil delovno intenzivne panoge, ki jim potem zelo hitro grozi izguba delovnih mest.

Zato Socialni demokrati predlagamo, da Vlada razveljavi znižanje davka od dohodka pravnih oseb v letu 2013 za 190 milijonov evrov, ne pa, da dviguje trošarine na elektriko. Glede davka na sladke pijače moramo biti pazljivi, ker se s tem spodbuja pijača z umetnimi sladili, ki so zdravju še bolj škodljive. Vsem tem ukrepom nasprotuje tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ki ostro zavrača predlog uvedbe višjih trošarin pri energentih, ki so po njihovem mnenju že tako previsoke in bi lahko še dodatno ogrozile konkurenčnost slovenske industrije. Nasprotujejo tudi uvedbi davka na sladke pijače, ker bodo kupci tako kupovali cenejše pijače s sladili in barvili. Recesija, v kateri se nahaja slovenska industrija, ne dovoljuje zviševanja trošarin na energente. Za nekatera podjetja je to lahko celo nevarno, saj zviševanja že tako visokih in s tem nekonkurenčnih trošarin na

energente morda ne bodo več prenesli, poudarjajo na Gospodarski zbornici Slovenije.

Ukrep je po njihovem mnenju selektiven in lahko povzroči podobne negativne posledice v posameznih panogah, kot bi ga selektivni dvig davka na dodano vrednost. Ministrstvu za finance zato predlagajo, da takoj umakne predlagano zviševanje trošarin na energente in uvedbo davka na sladke pijače. Od ministra pričakujejo, da se bodo trošarine na energente pomaknile navzdol, na raven povprečja Evropske unije, ne pa navzgor. Pričakujejo tudi, da se umakne napovedana uvedba davka na sladke pijače, ker bodo kupci kupovali cenejše nadomestke, izkupiček v državno blagajno pa bo po njihovem mnenju bistveno skromnejši in ni pravilno izračunan, kajti menijo, da je bil izračun narejen v trenutku, ko sta bili gospodarska rast in potrošnja bistveno večji kot sta danes.

Prihodki od trošarine pri energentih v deležu bruto domačega proizvoda so že sedaj najvišji v primerjavi z državami znotraj Evropske unije. Gospodarska zbornica opozarja na to, da bodo višje trošarine občutno znižale konkurenčnost celotne slovenske industrije in posledično lahko ponovno pričakujemo manjši izvoz, lahko pričakujemo upad bruto domačega proizvoda in ponovno izgubo delovnih mest. Prav tako je znotraj cenovne politike treba poudariti, da ne gre samo za problem povišanja trošarin na energente, ampak gre tudi za problem sproščevanja cen komunalnih storitev pri občinah. Dejstvo je, da se napovedujejo dvigi cen komunalnih storitev tudi do 300 %. Nekateri govorijo celo o 400-odstotnem povečanju cen komunalnih storitev.

Takšna cenovna politika zagotovo ni spodbudna za gospodarsko rast. Ta strošek bo močno obremenil našo industrijo, zato je znižanje davčnih stopenj davka od dohodkov pravnih oseb, vključno s povečanjem davčnih olajšav, kar bo davčno obveznost za leto 2013 znižalo za 190 milijonov evrov, zagotovo ena od rešitev, ki jih predlagamo Socialni demokrati. V letih 2014 in 2015, ko se po predlogu zakona davčna stopnja vsako leto zniža še za eno odstotno točko – to po oceni pomeni vsako nadaljnje leto dodatnih 32 milijonov evrov manj davka oziroma skupaj 266 milijonov evrov manj prihodkov v državni proračun. Najbolj žalostno je, da bo Vlada, če bo ohranila ta davek na tako nizki stopnji, teh 266 milijonov evrov zapravila za sprotno porabo, ne pa za dvig gospodarske rasti in povečanje zaposlenosti.

Podjetja ne bodo šla v dodatne investicije kljub temu, da se jim znižuje davčna obveznost ali povečujejo davčne olajšave znotraj davka od dohodkov pravnih oseb. V razmerah, ko se naročila zmanjšujejo, podjetja zmanjšujejo proizvodnjo in krčijo dejavnost. Zaradi tega se ne odločajo za nove investicije. Analiza Ministrstva za finance o učinku zmanjšanja davčne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb s pomočjo modela splošnega

ravnotežja kaže minimalne učinke na vse elemente bruto domačega proizvoda. V teh negotovih razmerah bi bilo bolje, da država gospodarstvo direktno spodbuja s subvencijami za investicije v tehnološko opremo in z razpisi za razvojne projekte podjetij. Glede na vsebino proračuna za leto 2013 ugotavljamo, da Vlada nadaljuje krčenje sredstev za razvoj. Zaradi tega pričakujemo, da bo Slovenija povečala razvojni zaostanek v primerjavi z Evropsko unijo. Menimo, da bi morala Vlada ohraniti ali celo povečati subvencije za spodbujanje podjetij. Prezadolžena podjetja brez državnih pomoči si ne bodo mogla pomagati in obstati.

Podatki Banke Slovenije kažejo, da je le ena tretjina podjetij danes sposobnih odplačevati kredite. Okrevanje gospodarstva v mandatu 2009–2011 bi bilo lahko hitrejše, vendar je gospodarska rast dodatno upadla zaradi posledic prejšnje napačne ekonomske politike, ki je pregrevala gospodarstvo. Že od začetka leta 2005 je gospodarska rast temeljila na povečanem zadolževanju. Najbolj izrazito se je bruto zunanji dolg povečal v letu 2007, za dobrih 10 milijard evrov, kar pomeni, da je bila 6,8-odstotna gospodarska rast na zelo nezdravih temeljih. Celotni zunanji bruto dolg se je v mandatu 2004–2008 povečal iz 15,3 milijarde evrov na 39,2 milijarde evrov. To je znesek, ki je enak tistemu, za katerega se je Slovenija zadolžila od osamosvojitve do konca leta 2004. Tako je Slovenija namesto neto upnik postala neto dolžnik. Leta 2004 smo še imeli zunaj naloženi 2 milijardi evrov, leta 2008 pa smo že bili zadolženi v višini 13 milijard evrov. S ponovnim nastopom te vlade je hitra konsolidacija javnih financ v letu 2012 povzročila trajno izgubo potenciala za rast gospodarstva. Ocenjujemo, da je naredila iste napake, kot jih je delala japonska vlada leta 1997 in leta 2001, ko je v večji meri varčevala, brez, da bi upoštevala stanje v gospodarstvu. Lahko govorimo o tem, da bo izgubljeno celo desetletje, ne pa nekaj let uspešnega gospodarskega razvoja.

Kakšna je usmeritev pri odhodkih državnega proračuna, ko pogledamo primerjavo med prejšnjo in sedanjo vlado? Statistični urad Republike Slovenije je objavil prve začasne podatke o razvojno-raziskovalni dejavnosti Slovenije v letu 2011. Po teh podatkih je naše narodno gospodarstvo leta 2011 v raziskave in razvoj investiralo 894 milijonov evrov ali 2,47 % bruto domačega proizvoda. Gre za zelo pomemben indikator razvojne intenzivnosti danega narodnega gospodarstva in pomena znanja pri njegovi konkurenčnosti na svetovnem trgu in njegovih pridobljenih komparativnih prednostih. Znanje posledično vpliva na zaposlenost, blaginjo in perspektivnost vsega narodnega gospodarstva. Slovenija se je z 2,5-odstotnim deležem bruto domačega proizvoda v raziskave in razvoj uvrstila takoj za razvojno intenzivne države, ki za te investicije namenijo okoli 3 % bruto domačega proizvoda ali celo več. Skandinavske države, razen Norveške,

Japonska in Južna Koreja imajo delež investicij v raziskave in razvoj celo nad 3 % svojega bruto domačega proizvoda, Združene države Amerike, Nemčija in Avstrija pa okoli 3 % njihovega bruto domačega proizvoda.

V letu 2011 je Slovenija po tem kriteriju precej prehitela povprečje Evropske unije – Francijo, Nizozemsko, Veliko Britanijo, da ne omenjamo drugih držav. Tako ugotavljamo, da so leta 2011 v Sloveniji gospodarske družbe prispevale večji del financiranja investicij v raziskave in razvoj. Hkrati je bila večina teh investicij, kar 74 %, izvedenih v poslovnem sektorju. Ti odstotki se bistveno ne razlikujejo od drugih gospodarsko razvitih držav. Povečana razvojna intenzivnost Slovenije v letu 2011 ni nastopila sama od sebe. Omogočili in spodbudili so jo številni ukrepi naše ekonomske politike, od davčnih olajšav za investicije v raziskave in razvoj, razvojnih kreditov Slovenske izvozne družbe ter Evropske investicijske banke, do nepovratnih državnih sredstev, vezanih pretežno na črpanje različnih skladov Evropske unije. Od leta 2008 do leta 2011 so se investicije v raziskave in razvoj v Sloveniji povečale za 277 milijonov evrov oziroma za 45 %. Pri tem so bile leta 2011 investicije poslovnega sektorja za 37 %, investicije države pa kar za 108 % večje kot, denimo, leta 2008.

Ko pogledamo razmere v zdajšnji vladi, eno leto po predčasnih volitvah, ugotavljamo, da predlog proračunov za leti 2013 in 2014 nadaljuje politiko krčenja znanosti in informacijske družbe, ki se je začela že z rebalansom leta 2012. Zmanjšanje sredstev za znanost in informacijsko družbo kaže prioritete Vlade v primerjavi s prejšnjo vlado. Prejšnja vlada je realizirala sredstva za znanost in informacijsko družbo v višini 293 milijonov evrov, rebalans proračuna za leto 2012 je ta sredstva znižal na okoli 209 milijonov evrov. Predlog proračuna za leto 2013 jih je znižal na 211 milijonov evrov, predlog proračuna za leto 2014 pa kar na 177 milijonov evrov. Kako bomo sledili predlogom vlaganj v raziskave in razvoj v višini 4 % bruto domačega proizvoda, kar predlaga tudi naš najeminentnejši strokovnjak na področju gospodarstva, dr. Peter Kraljič, če želimo razvojni zaostanek Slovenije zmanjšati? S tako drastičnim zmanjšanjem sredstev v raziskave in razvoj, kot so zapisane v teh dveh proračunih, zagotovo ne.

Slovenija je bila v letu 2010 na 6. mestu po vlaganju v raziskave in razvoj, in sicer v višini 2 % bruto domačega proizvoda, Finska pa na prvem mestu, s skoraj 4 % bruto domačega proizvoda, pa sta po krizi primerljivi državi z največjim padcem bruto domačega proizvoda v letu 2009 ter z izvozno naravnano gospodarstvo. Če danes pogledamo, kje je Finska, kje je Slovenija, se lahko resno vprašamo, kaj delamo oziroma kaj dela vladajoča politika ta hip. Zmanjševanje sredstev za raziskave in razvoj bo zagotovo povzročilo izgubo najbolj izobraženih ljudi. Ti bodo odhajali

v tujino in mislim, da se s tem dejstvom že srečujemo. Sredstva za mlade raziskovalce so bila v letu 2011 skoraj v višini 43 milijonov evrov. Rebalans 2012 jih zmanjšuje na 31 milijonov evrov, v letu 2013 pa na 25 milijonov evrov. Mladi raziskovalci zaradi tega bežijo v tujino. Posledice dejanj te vlade pa – upam, da se zavedamo – bodo zaradi tega trajne, in sicer trajno negativne.

Raziskovalni projekti se ukinjajo in znanstveno-raziskovalna dejavnost izumira. Z 210 milijonov v letu 2011 prihajamo v letu 2012 na 153 milijonov, v letu 2013 pa na vsega 143 milijonov evrov. Zmanjšanje proračunskih sredstev in drugi ukrepi, ki jih Vlada predvideva na področju izobraževanja, znanosti in raziskav, bodo dolgoročno zavrli intelektualni potencial te države, institucije, ki programe izvajajo, pa pahnili na rob preživetja. Zato niso naključna opozorila strokovnjakov, ki aktualno dogajanje primerjajo z dogodki v sistemih, ki naj bi jih civilizacijsko že presegali, in se jim sama po sebi ponuja teza o napadu na intelektualno jedro družbe. Pomenljivo je, da se ob očitnem siromaščenju javnega šolstva napovedujejo nove, politično in gospodarsko na pol privatne visokošolske institucije, pri čemer je bolj ali manj jasno, da se pri tem opirajo predvsem na pomoč javnih sredstev oziroma Vlade.

Povečanje števila otrok v razredih, zapiranje šol, zmanjševanje dostopnosti do kakovostnega javnega šolstva in uvajanje šolnin, osiromašnje javnih univerz in drugih izobraževalnih institucij, razvrednotenje pedagoških in raziskovalnih poklicev so le del predvidenih ukrepov, ki jih Vlada beleži v vse svoje dokumente, ki nam jih posreduje. Iz vsega povedanega jasno sledi, da univerze in raziskovalni inštituti ne morejo prenesti tako drastičnega znižanja sredstev v letu 2013 in da bodo zato pri njih nastale zelo resne razmere. Neizplačilo plač in odhod ali priprave na odhod najboljših strokovnjakov bo ustavljalo delovni proces, nelikvidnost bo povzročala izpad storitev, vse to pa bo preusmerilo pozornost in delovanje stran od pedagoškega in raziskovalnega dela. Z vsemi neposrednimi in posrednimi posledicami se bodo srečevali predvsem mladi, ki so uka željni in želijo oblikovati svojo prihodnost z znanjem. Če bi Vlada želela paziti na gospodarstvo, da ga ne bi zadušilo, bi morala ohraniti višino sredstev za raziskave in razvoj, ohraniti bi morala vlaganje v izobraževanje ter višino sredstev za aktivno politiko zaposlovanja že v letu 2012.

Zato vlagamo amandmaje, s katerimi želimo ublažiti vse te posledice in predlagamo povišanje sredstev za izvajanje prve in druge bolonjske stopnje za vsaj 16 milijonov evrov. Predlagamo tudi, da se zagotovijo dodatna sredstva za prehrano, in sicer v višini 25 milijonov, in da se za področje trga dela zagotovi dodatnih 10 milijonov evrov. To so amandmaji, s katerimi želimo vsaj nekoliko ublažiti vse posledice, ki bodo izhajale iz sprejetih

proračunov, če bodo sprejeti. Če povežemo proračuna za leti 2013 in 2014 z zakonom o izvrševanju proračuna, je taktika oziroma politika te vlade še bolj razkrinkana. Vlada si želi še več pristojnosti. Državni zbor naj ne bi več odločal o rebalansih proračunov. Namera po razprodaji premoženja je iz teh proračunov zelo jasna. Pri zakonu o izvrševanju proračuna lahko ugotovljamo, da želite prodati 3,4 milijarde evrov premoženja Republike Slovenije, ki jih ima v podjetjih. Želite tudi v zakonu o izvrševanju proračuna prenesti odgovornost na direktorje javnih zavodov in jih celo kaznovati, če bodo poslovali z izgubo.

Zato Socialni demokrati ocenjujemo, da bo Vlada z Zakonom o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 razprodala še zadnje premoženje upokojencev, ki je zagotovljeno v Kadu. Prav tako bo Kapitalska družba zaradi izčrpanja postala insolventna, prisiljena bo v razprodajo svojega celotnega premoženja, skoraj 10-odstotnega deleža v Krki, 8,27-odstotnega deleža v Petrolu, 5,6-odstotnega deleža v Telekomu, 22,2-odstotnega deleža v Gorenju, 20,32-odstotnega deleža v Hitu. Pričakujemo lahko samo to, da bo Kapitalska družba, ko bo to razprodala, tudi čim prej ukinjena. V veliki meri se bo to poznalo predvsem pri financiranju Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Zakon o izvrševanju proračuna daje zelo velika pooblastila tudi pri razporejanju sredstev v proračunih, tako da se ukinja inštitut rebalansa proračuna in s tem tudi, spoštovani kolegi in kolegi, nadzor Državnega zbora nad vlado, nad izvajanjem proračuna. Tudi javni zavodi izgubljajo še tisti del svoje samostojnosti, ki so ga po veljavni zakonodaji imeli, to je priprava in sprejem zaključnega računa. Namesto povečanja avtonomije se povečuje administrativno upravljanje države v teh javnih zavodih. Sveti zavodov izgubljajo svoj pomen v delu, ki se nanaša na finančno poslovanje. Potrebno zmanjšanje obsega sredstev za plače, kot ga predvidevata oba proračuna, bo mogoče doseči z različnimi ukrepi, ki bodo zagotovo vplivali na obseg in kakovost javne službe na posameznem področju.

Glede na določbe zakona o plačah in Zakona za uravnoteženje javnih financ je pričakovati, da bo to na nekaterih področjih mogoče doseči le s spremembo kadrovskih normativov ali, če želite, z odpusčanjem. Glede zadolževanja v prihodnjih letih in tega, kar smo poslušali, da se ta vlada opriema politike, da zmanjšuje zadolževanje, je treba jasno povedati, da je zadolževanje v teh dveh letih predvideno v višini 9,1 milijarde evrov, kar je za milijardo več kot v letih 2010 in 2011. Koliko očitkov smo takrat poslušali, da prejšnja vlada samo zadolžuje Slovenijo in da ne razmišlja o tem, kako bi reševala probleme. Opozarjamo, da takšno zadolževanje vzbuja dvome o resni nameri za zmanjšanje javnega dolga. V povezavi s tem se pod vprašanje ponovno

postavlja primernost oblikovanega besedila fiskalnega pravila, saj bi ob njem, kljub zmanjšanju primanjkljaja, dolg pomembno narasel. Cilj fiskalnega pravila pa je zmanjšanje dolga. Ukrep Vlade gre torej povsem v drugo smer, kot je bil pričakovan pri fiskalnem pravilu.

Konsolidacija javnih financ do leta 2015 in ukinitve strukturnega primanjkljaja za leto 2015 je napačna. Podatki Evropske komisije in Mednarodnega denarnega sklada kažejo, da je treba spodbujati gospodarsko rast in zaposlenost do leta 2017. Tega v teh proračunih ne zasledimo. Glede predlogov reform in reševanja bančnega sistema je treba omeniti, da smo Socialni demokrati že ob nastanku te vlade opozorili, da je treba sprva pristopiti k sanaciji bank – to kažejo izkušnje, ki smo si jih pridobili v času vladanja –, ne pa, da se fiskalna konsolidacija izvaja kot prva prioriteta, stabilnost bank pa kot zadnja.

Vsekakor pa Socialni demokrati ocenjujemo, da brez kreditiranja ne bo rasti in tudi ne izhoda iz krize. Strinjamo se tudi z oceno zunanjih strokovnjakov oziroma strokovnjakov na področju bančništva. Recimo gospod Aljoša Tomaž, bivši direktor Abanke, opozarja, da je slaba banka bistveno dražja in manj učinkovita rešitev od neposredne kapitalske okrepitve bank. Država mora ohraniti svoj stabilni finančni sistem, saj se je prav v tej krizi pokazalo, da tuje banke in podružnice tujih bank med prvimi zmanjšajo obseg kreditiranja. Finančna kriza je pokazala, kako so banke pomembne pri financiranju gospodarskega razvoja. Banke so hrbtenica gospodarstva in zaradi tega je tudi jasna razlika med starimi, razvitimi članicami Evropske unije in novimi članicami Evropske unije.

Stare članice Evropske unije so ohranile večino bančnega sistema za financiranje gospodarskega razvoja svoje države. Nove članice, z izjemo Slovenije, pa so prepustile bančni trg tujcem, finančna kriza pa je razkrila slabosti tujega lastništva. Gre za vprašanje povezave med tujim lastništvom bank in finančno stabilnostjo države, v kateri te banke poslujejo. Preko privatizacije in razprodaje Nove Ljubljanske banke bodo tujci odločali o usodi premoženja Nove Ljubljanske banke in tudi premoženja vseh nas, kajti Nova Ljubljanska banka je druga največja lastnica skupine Pivovarna Laško, je tretja največja lastnica Petrola, druga največja lastnica Iskre Avtoelektrike z 2 tisoč 500 zaposlenimi in druga najpomembnejša lastnica Istrabenza, Uniorja in največja posamična lastnica zdravilišča v Laškem.

Ravno tako je Nova Ljubljanska banka najpomembnejša lastnica vrste podjetij, ki jih bo zadel stečaj cerkvenih holdingov. Najpomembnejše podjetje med njimi je zagotovo skupina Helios Domžale z Belinko, v katerih je zaposlenih 2 tisoč 536 ljudi, ali pa Mladinska knjiga, v kateri je zaposlenih tisoč 500 ljudi. Tako bo z napovedano prodajo deleža države v

Novi Ljubljanski banki Vlada povzročila negativne posledice in predvsem selitve likvidnostnih šokov iz tujih držav v Slovenijo, kar je možno preprečiti le z večinskim lastništvom države, recimo, v Novi Ljubljanski banki. Prav tako bo Banka Slovenije izgubila del nadzora nad Novo Ljubljansko banko, ko bo ta postala, recimo, podružnica ali hčerinska banka druge tuje banke. S tem pa bo Banka Slovenije izgubila nadzor nad svojo finančno stabilnostjo in, spoštovani, s tem izgubljammo svojo suverenost, ki jo tolikokrat omenjate v svojih nastopih.

Glede na vse navedeno se je treba resnično vprašati, zakaj se ustanavlja slabo banko. Zakaj ne bi bilo bolje, da dokapitaliziramo banke, recimo, v višini od 800 milijonov do 1,2 milijarde evrov? Zakaj ne rešimo problemov takoj, ne pa, da to odlagamo na leto 2017, ki je za nas lahko usodno? Pozdravljamo ukrep Vlade, ki ga je izpeljala v podjetju Cimos in se odločila za dokapitalizacijo. Na to smo opozarjali tudi pri drugih gospodarskih družbah, pri čemer se je Vlada vedno izgovarjala, da ne bo Božiček in ne bo pomagala gospodarstvu.

Kljub amandmajem, ki jih Socialni demokrati predlagamo in upamo, da bodo sprejeti, je celotna sestava proračunov za leti 2013 in 2014 tako problematična, da ju ne moremo podpreti. Upamo pa na sprejetje naših amandmajev. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Državlanske liste.

Gospod Bojan Starman, izvolite.

BOJAN STARMAN (PS DL): Lep pozdrav vsem skupaj!

Kar nerodno mi je, ker ne vem, kaj bi dodal vsem temeljitim analizam naših proračunskih dogajanj za leta nazaj in za leta naprej, pa vseeno.

Danes v svojih diskusijah govorimo o proračunu. Za osvetlitev celotne situacije je vseeno treba, kot je povedala gospa Alenka Bratušek, upoštevati vse naše javnofinančne odhodke. Za primerjavo lahko vzamemo podatke iz leta 2011, ko smo imeli 36 milijard 172 milijonov evrov celotnega BDP. Od tega smo v javnem sektorju porabili 16 milijard 584 milijonov. Od tega je bil proračun, o katerem danes govorimo, v višini 9 milijard 362 milijonov evrov. Vedno, ko govorim o javni porabi, zelo natančno pogledam in žal mi je, da nam finančna služba v naših predstavitvah ni pripravila celovitega pregleda. Lani smo dali 4 milijarde 941 milijonov evrov za pokojnine. Preko zdravstvene blagajne, ki je tretji steber, smo dali 2 milijardi 340 milijonov evrov. Pozabljamo še občinsko blagajno, ki je četrta blagajna – 2 milijardi 97 tisoč evrov. Pri tem smo v lanskem letu ustvarili milijardo 540 milijonov evrov javnofinančnega primanjkljaja. Te številke sem

povedal zato, da se zavedamo, kako pomembne so diskusije o javni porabi, in jih bom povezal z nekaterimi vzroki in odgovori na vprašanja, kako priti do situacije, da nam bo lažje.

Proračuni so varčevalno naravnani. Prav je, da so varčevalno naravnani. Upam, da so bili predlagatelji poštene in so to varčevanje pravično porazdelili v vse segmente naših porabnikov. Ne vidim bistvenih odstopanj. Pri izdelavi proračunov, tudi takrat, ko so bili zelo razkošni, nikoli niso bili zadovoljni vsi, vedno so želeli vsi čim večjo pogačo. Upam, da je bilo to narejeno relativno in pošteno in zato se ne bi spuščal v vsebino proračunov za leti 2013 in 2014. Bi pa s prejšnjih števil šel na drugo področje, ki se mi zdi zelo pomembno in ki bistveno vpliva na naše življenje danes. V letu 2007 smo imeli v financah plus 90 milijonov. Leta 2008 je bilo v javnih financah primanjkljaja za 104 milijone evrov, leta 2009 za milijardo 980 milijonov evrov, leta 2010 pa za milijardo 896 milijonov evrov. Še nekaj manj pa v letu 2011, kot sem že prej povedal. Zgleda malo smešno, da govorim o teh številkah, vendar ker se v letu 2009 nismo zavedali, da nam je bruto domači proizvod padel, in ker smo rekli, da vložimo ta denar ne vem kam, nismo odreagirali in zmanjšali javne porabe na ustrezen nivo prihodkov in smo pridelali 2-milijardno luknjo in akumulirali približno 8 milijard nove zadolžitve – ker smo ta primanjkljaj pripeljali skozi zadolževanje, 8 milijard evrov, po zdajšnjih cenah, kot plačujemo kredit, je to 480 milijonov evrov. 480 milijonov evrov je 7 % proračuna, o katerem zdaj govorimo. Če se takrat ne bi zadolžili in bi zategnili pas, ko je bilo to potrebno, ko nismo imeli dovolj dohodkov, zdaj ne bi bilo treba plačati teh 400 milijonov evrov obresti za ta denar in ne bi nastala ta glavnica, ki jo je treba vrniti! S tega vidika je to ogromno.

Ko smo se zadolžili in imeli takšne velike javnofinančne primanjkljaje, so se povečevale še stopnje zadolževanja. Šli smo v stroških obresti s 300, 400, 500 – letos jih bomo v proračunu za leto 2013 imeli za 681. Do zdaj se bo v letošnjem letu porabilo za obresti tudi približno 680. Veste, to so tako veliki zneski, ki so po mojem nepotrebni. Lahko bi brez varčevalnih ukrepov izvajali javne službe, če bi pravočasno začeli varčevati. Tega nismo naredili in se zdaj ukvarjamo s temi težavami. Moj edini problem s proračunoma za leti 2013 in 2014 je, da imate v letu 2013 še vedno 1,09 milijarde primanjkljaja, v letu 2014 pa 900 milijonov evrov. To bo spet naslednje leto pomenilo avtomatsko, brez da kaj naredimo, dodatnih 60 milijonov, ki jih bo treba nekje prihraniti in nas bo bolelo, pa za naslednje leto spet toliko. Ne vem, zakaj si ne moremo tega v glavo vbiti in povedati, da ne potrebujemo ne vem kakšnih besed in ne vem kakšne velike politike in velikih razgovorov. Dejstvo je, da je to treba storiti.

Problem s tem proračunom imamo samo zato, ker je preveč radodaren. Začnimo trošiti takrat, ko bomo imeli, takrat ne bo

problema. Ampak, moramo vedeti, da preden bomo imeli, preden se bomo izognili stroškom velikih obresti, bo treba vrniti še glavnice. Živimo vnaprej. Tako da je res potrebna streznitev. Sem poslušal že toliko in toliko različnih komentarjev, da me kar glava boli.

Naslednja stvar, ki se mi tudi zdi bistvena – dejstvo je, da smo imeli že nekaj let nazaj BDP 37 milijard 280 milijonov. Za leto 2013 pričakujemo, da bo BDP 35 milijard 800 milijonov. Hočem povedati, da pričakujemo znižanje. Če bi uspeli zadržati zaposlene, zadržati gospodarska podjetja, doseči nivo konkurenčnosti, da bi naša podjetja lahko dobivala naročila v tujini, da bi lahko ustvarjala, potem bi lahko bili Švica. Samo zaradi tega, ker se nočemo razumeti, nočemo poslušati, ne naredimo nič. En odstotek porasta BDP, ki je 36 milijard, je 360 milijonov evrov. Veste, koliko je to denarja? Kako težko je nekje privarčevati, pri vseh teh davkih – tam bo 10 milijonov evrov, tam bo 15 milijonov evrov. Za hudiča ne prideš do 360 milijonov evrov denarja!

Nujno je, da se fokusiramo in osredotočimo na to, kako doseči vitko državo, povečati naš BDP, povečati zaposlitev, povečati konkurenčnost našega gospodarstva. Velikokrat sem že povedal, da to lahko dosežemo samo zato, da izboljšamo pogoje. V časopisu sem prebral, da bi gospod Akrapovič rad gradil na Barju, pa birokrati pravijo, da mu zaradi divjih zveri in koliščarjev tega ne bodo dovolili. To se lahko zgodi samo pri nas, v naši državi, kjer birokracija in neumnost vladata pametnim in podjetnim ljudem. To sem izpostavil samo kot primer.

Pozval bi še enkrat vse, da za božjo voljo umaknimo te referendumске pobude, ki nam delajo škodo, delajo neumnost! Če ne bodo te banke, financirajo gospodarstvo, mi pa odlagamo in sedimo. Sedimo v tem upravljanju, državnem premoženju, je nekdo rekel. Norca se delamo iz vsega! Sami iz sebe se delamo norca in podpiramo vse lopovščine v tej državi, ki se dogajajo!

Še enkrat, Državljska lista bo predloge zakonov podprla. Upamo, da bodo v realizaciji primanjkljaji manjši, kot smo jih napisali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Prehajamo še k zadnji predstavitvi stališča. Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke, gospod Mihael Prevč.

Predlagam, da se res osredotočimo na predstavitev stališča posamezne poslanske skupine in ne na obtoževanje posameznih ostalih segmentov oziroma področij v državi.

MIHAEL PREVČ (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospe podpredsednica. Spoštovana ministra, spoštovani kolegi in kolegice!

Sprejemanje proračuna za naslednji dve leti je, poleg nekaterih ključnih reform,

najpomembnejši trenutek v tem mandatu. Vanj se zapišejo tudi okvirji bodoče ekonomske politike, ki jo vodi država. Poglejmo stanje, v katerem smo se znašli. Slovenija je kot srednjeevropsko malo gospodarstvo močno vpeta v mednarodne finančne in gospodarske tokove. To smo želeli. Vstopili smo v evropsko skupnost in v skupno monetarno unijo, prevzeli smo skupno valuto evro. Kaj to pomeni? Pustimo sedaj zakonodajne obveznosti do Evrope. To pomeni, da smo se zavezali k padcu fizičnih mej, da smo sprejeli igro, ki jo igrajo najrazvitejša gospodarstva. Nenadoma moramo biti konkurenčni, nenadoma moramo tekmovali na svetovnih trgih. Nenadoma so postale naše tekmice države, katere smo včasih puščali daleč zadaj – Slovaška, Poljska, Češka, tudi Madžarska, nas prehitevajo. S takšno dinamiko, kot jo imamo v zadnjih letih, se bomo v nekaj letih iz države, ki jo je Evropska unija postavljala za vzor, spremenili v vzorčni primer zavožene državne ekonomske politike.

Res je, svetovno krizo smo pričakali nepripravljeni, praktično brez evra na rezervi za slabše čase. Toda, sledila so 3 leta slepitve in 3 leta laganja samim sebi, da ni tako hudo, da bo že nekako, da se bo čudežno vse rešilo samo od sebe. Pa se ni. Ogromno zadolževanje, za katerega danes plačujemo visoke obresti, ni nič pomagalo. Večinoma tudi zato, ker izposojeni denar ni šel v investicije, v zagon gospodarske rasti, temveč v umetno ohranjanje življenjskega standarda prebivalcev, še najmanj tistih, ki so v realnem sektorju izgubljali službe kot po tekočem traku. Danes ni več dovolj, da smo boljši od nekdanjih držav skupne republike, danes moramo biti najboljši v Evropi in ne na Balkanu. To je bil cilj, ki smo si ga zadali.

Že leta 2009 je Slovenija obljubljala, kako bomo stvari uredili, da se bomo spravili v red in uredili svoje finance, da ni nobenega problema. Javnofinančni primanjkljaj proračuna je bil najprej 6-odstotni, naslednje leto 5,7-odstotni in še naslednje leto 6,4-odstotni. Že četrto leto kršimo Pakt stabilnosti in rasti. Res je, tudi druge države so ga kršile, toda vsi ostali kršilci, z izjemo Grčije, Portugalske in Cipra, imajo danes javne finance pod nadzorom, v okviru dovoljenega, saj so reformirali in so vložili v manj obremenjeno poslovno okolje. Pa Slovenija? Prepiramo se o varčevanju, pa se varčevanje sploh še ni začelo. Prepiramo se o zgrešeni neoliberalni politiki, pa liberalizma še povohali nismo. Prepiramo se o posebnih pokojninah, pa kmalu ne bomo mogli niti rednih več izplačevati.

Če pogledam nekaj primerov, ki so skregani z osnovno logiko in, resnici na ljubo, ga ni Evropejca, ki bi jo razumel – sredstva, namenjena za šolstvo. Ali se danes upa kdo izpostaviti, stopiti naprej in reči, da je slovenski srednješolski in visokošolski sistem boljši, kot je bil pred desetletjem? Po vsej logiki bi moral biti, saj se sredstva za izobraževanje že 22 let samo dvigajo, a vseeno beremo strokovne intervjuje, v

katerih pedagogi opozarjajo, da je splošna raven znanja padla, da pada zahtevnost, da smo primerljivo gledano vedno manj konkurenčni. Je problem res samo v pomanjkanju denarja ali mogoče zajec tiči tudi v kakšnem drugem grmu? Več kot očitno ne ločimo med vlaganjem v znanje, ki bo dosegalo dodano vrednost, in vlaganjem v znanje zgolj na proračunski postavki. Ali se zavedamo, spoštovani, da so sredstva za izobraževanje v proračunu enaka tistim iz leta 2008? Bojim se, da pedagoške lobije – mimogrede, to so tisti, ki ob vsakem posegu v ta del proračuna zaženejo vik in krik – ne skrbi kakovost izobrazbe naših otrok. Sami se še kako dobro zavedajo, da je na tem področju denar samo eden od dejavnikov, še bolj ključen dejavnik pa je pedagoški pristop, uvajanje sodobnejših, novejših načinov podajanja znanja, sposobnost motivacije študentov.

Staro pravilo, za katerega se bojim, da še toliko bolj velja v naši državi, je, da dokler se ne zapre finančna pipica, ne moreš pričakovati sprememb. Še enkrat poudarjam, izobraževalni sistem ima z novim predlogom proračuna še vedno vsaj toliko denarja, kot ga je imel leta 2008. Ali naenkrat s tem ne znamo več delati ali pa je mogoče problem, da imamo največ vpisanih študentov na prebivalca, a hkrati zelo nizek delež tistih, ki študij tudi končajo. Da o kakršnikoli načrtni študijski politiki glede na dejanske potrebe po kadrih v državi niti ne govorimo. Danes izobražujemo mlade za prijavo na zavod za zaposlovanje. Mednarodno primerljivi kazalci kakovosti izobraževalnega sistema z izjemo nekaj tehničnih fakultet, ki dosegajo vrhunske rezultate, vztrajno padajo. Prav tako tudi splošna izobraženost in celo pismenost. Je res zato krivo samo pomanjkanje denarja? Prepričan sem, da je rezerv še veliko, ne samo pri plačah, pri številu zaposlenih, pri glavarini na študenta, tudi povsod drugje. To so nam potrdili številni profesorji, asistenti, študenti. Spoštovani, študenti od vas in nas pričakujejo kakovost. Te pa se ne da kupiti izključno z denarjem, je še vse kaj drugega. Dokler so sredstva za ta namen enaka kot v najuspešnejšem letu te države, lahko državljanke in državljani od izobraževalnega sistema zagotovo pričakujejo več.

Drugi očitek, ki ga v Slovenski ljudski stranki nikakor ne moremo razumeti, je obseg predvidenih evropskih sredstev v proračunu. Ko smo slišali očitke o preveliki ambicioznosti in prenapitjenosti tega dela proračuna, smo bili bolj kot ne šokirani. V petih letih, do začetka letošnjega leta, smo uspeli počrpati izključno 1,3 milijarde evrov ali dobrih 30 % od skupaj 4,1 milijarde evrov evropskih kohezijskih sredstev, ki jih ima Slovenija na voljo v programskem obdobju 2007–2013. Samo 30 %. Za takšno realizacijo bi v vsaki normalni državi padale glave, kajti glede na dinamiko, ki jo je zastavila prejšnja vlada, bi skoraj 2 milijardi evrov pustili v Bruslju. Danes aktivno več deset ljudi dela

dneve in noči, da bi do konca leta 2013, ko ta perspektiva poteče, poskušali počrpati, kar se le da.

Danes se nekateri povsem odkrito čudijo, zakaj smo v proračunu 2013 planirali porabo milijardo in 100 milijonov evrov in v proračunu 2014 839 milijonov evrov teh sredstev. Zato, ker zelo enostavna matematika pove, da druge izbire nimamo, sicer bomo milijardo evrov že izpogajanega denarja pustili v Bruslju. V času, ko znižujemo otroške dodatke, ko smo prisiljeni dvigovati davke, ko smo prisiljeni zniževati plače, nam vi očitate preveč ambiciozen načrt za črpanje. Očitajte nam optimizem. Namesto, da bi stopili skupaj in pobrali od Evrope tisto, kar nam Evropa nudi.

Včeraj smo spet dobili namig o napovedi sindikalne stavke. Nasprotujejo proračunoma. Bojda gredo zopet v boj za zagotovitev delavskih pravic, za socialno enakost, v boj proti kapitalizmu, proti varčevanju. Povejte mi, so to isti sindikati, ki imajo v skupni večinski lasti eno izmed bančnih hranilnic, katere skorajda milijonski vsakoletni dobiček si redno razdelijo med svoje sindikalne centrale? Zakaj potem tega dobička ne razdelijo med zaposlene v hranilnici? Zakaj ga ne razdelijo med komitente hranilnice? Konec koncev, zakaj ga ne razdelijo med svoje člane? Nenazadnje zaradi svojih članov in njihovih članarin tudi obstajajo. Zakaj sta si dva člana uprave te hranilnice samo v lanskem letu razdelila 350 tisoč evrov, ko pa se sindikati borijo za socialno enakost delavcev?

O delavski pravičnosti nam predavajo tudi nekateri, ki imajo višje skupne prejemke kot poslanci, ministri, pa tudi marsikateri direktorji uspešnih podjetij. Sploh vemo, kaj je to sindikalno gibanje v razviti državi? To je gibanje za boljši jutri delavca. V Nemčiji, Avstriji in še kje so delavci pripravljeni stopiti korak nazaj, ker vedo, da to pomeni boljši jutri. Pri nas ni upanja, nihče ne gleda na jutri. Različni lobiji, ki jim je danes lepo, se borijo za danes, za današnje obstoječe privilegije. Jutri ni pomemben za njih. Kako dolgo še, se sprašujem.

Še nekaj velja povedati. V Slovenski ljudski stranki nas alternativne rešitve, ki jih ponujajo nasprotniki našega dela, ne prepričajo. Govorjenje o megalomanskih projektih, milijardnih državnih investicijah, govoričenje o obdavčenju kapitala, ki ga je iz leta v leto manj – izgleda tako, kot da ne živimo v istem stoletju. Čakamo samo še, da bo nekdo na naslednjih volitvah nastopil zgolj s čudežno tabletko, ki v hipu reši vse težave. Vedno več državljanov – kar je po svoje paradoks – ob nezmožnosti dogovora, kako bi se kot država rešili iz te situacije, s pričakovanjem gleda na prihod evropske pomoči. Razmišljajo v smeri, da je bolje začeti s pogorišča, kot pa se še nekaj časa utrujati s tovrstnimi blokadami in prerivanji.

V Slovenski ljudski stranki smo dobro preverili, kaj pomeni prihod tako imenovane trojke, nekoga, ki bo v zameno za tekočo likvidnost države postavljala pogoje. Nečesa

verjetno državljani vseeno ne vedo – ta trojka ne bo pogledala, ali je v javni upravi preveč zaposlenih, tudi ne bo gledala, kakšni so normativi v vrtcih, ne bo gledala, ali so upokojeni s posebnimi pogoji to zaslužili ali ne, ali je nekdo vplačeval 35 ali 40 let v pokojninsko blagajno. Ne, delujejo veliko bolj enostavno. Zelo dobro vedo, da osrednji del proračunske porabe sestavljajo tri ključne kategorije, in sicer sociala, pokojnine in plače javnih uslužbencev. Navodilo bo enostavno: zmanjšanje vseh teh izdatkov za 20 %. Potem bodo naši prepiri o tem, kdo si je zaslužil pokojnino, kdo ne, kdo v javni upravi dela in kdo ne, popolnoma na stranskem tiru.

To je realnost in v Slovenski ljudski stranki smo se odločili, da ljudem nalijemo čistega vina. To smo poskušali že pred leti, ko smo podpirali nekatere reforme in to poskušamo tudi danes. Brez sprememb ne bo sprememb in brez koraka nazaj, brez odprave sistemskih napak, ki smo jih kot država nabrali v zadnjih 10 letih, nas čaka zelo žalosten scenarij. Kričati, da delavci niso povzročili finančne krize, je zelo lahko, toda niso je povzročili niti nemški delavci, niti angleški, niti delavci na Švedskem, pa so tam naredili to, o čemer se danes pripravamo. Naredili so reforme in spravili so v red svoje javne finance. Resnično se izogibamo temu, da bi kogarkoli krivili za nazaj. Evropski komisiji smo vsa ta leta obljubljali ureditev državnih financ, pa nihče ni zmozel političnega poguma, da bi to opravil. Danes ti isti ljudje, ki niso spoštovali zavez, ki so jemali kredite, ki so pripravljali proračuna z ogromnimi primanjkljaji, z druge, domnevno varne opozicijske strani kričijo o napačni politiki. Po izvolitvi predsednika Hollanda v Franciji so Slovenijo preplavile parole o tem, kako se reči streže v levi opciji, pri socialistih. Ne boste verjeli, francoski predsednik se danes ukvarja z zmanjševanjem proračunskega primanjkljaja. Neverjetno, kajne? Morda so zgodbe o francoski blaginji zato potihnile.

Da je Slovenija vsaj približno na pravi poti, je pokazala zadnja izdaja dolarskih obveznic. Vsaj žarek upanja je posijal. Nekaj, kar se gradi mesece, pa se lahko poruši v nekaj dneh. Če smo pred leti še imeli možnost alternative zmanjšanju porabe, ves kreditni potencial usmeriti v razbremenitev gospodarstva in izboljšanje poslovnega okolja, tega denarja danes žal ni več. Danes moramo najprej nekaj privarčevati, da bomo potem ta sredstva sploh lahko preusmerili v gospodarsko rast.

Spoštovani kolegice in kolegi! Pri sprejemanju proračuna je vedno tako, da razpoložljivi denar prerazporejamo z ene postavke na drugo, se pa vsi strinjamo, da trošiti več, kot smo sposobni narediti, ne moremo. Nehajmo se slepiti, da obstaja nekakšna druga formula. V Slovenski ljudski stranki že nekaj časa ocenjujemo, da je dovolj populizma in demagogije. Ne bom se opredeljeval, ali sta proračuna za naslednji dve leti dobra ali slaba. Vemo pa, da sta prilagojena današnjim

razmeram. S tega vidika sta realna, ker življenja v oblakih je počasi konec. Lotiti se moramo reform, ker samo te prinašajo delovna mesta in boljšo prihodnost za naše zanamce. Vedno bodo obstajali ljudje, ki jim spremembe ne bodo po godu. Danes lahko samo rečem, da kdor je imel nekaj leta 2007, 2008 in ima danes vsaj toliko, če ne še več, in s tem ni zadovoljen, naj se čim prej prebudi, sicer se bo zbudil v nočno moro.

V Slovenski ljudski stranki se tega že nekaj časa zavedamo, zato imata oba proračuna vso podporo naših poslancev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Spoštovani gospod Prevc, niste upoštevali mojega priporočila in opozorila vsem poslanskim skupinam, da se držimo predstavitev stališč posamezne poslanske skupine, brez obtoževanja posameznih segmentov v Sloveniji. Vaše stališče je bilo po moji osebni oceni in tudi po oceni nekaterih poslancev, ki so me opozorili, obtožujoče do sindikatov, tudi do nekaterih drugih predstavnikov hranilnic. Govorili ste tudi o tem – in menim, da ni prav, da posegamo v nivo posameznika kot osebe, kot človeka –, da kdor se ni, naj se čim prej prebudi, sicer se bo zbudil v nočni mori. Menim, da to ni ustrezna predstavitev stališča posamezne poslanske skupine, prej je to vaše osebno stališče. Takšna je moja ocena kot predsedujoče na seji, vendar prehajamo naprej. Nadaljujemo, prosim brez vpitja.

Izvolite proceduralno, gospod Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Sploh nisem vpil, ampak sem se samo javil v tem šundru, ki je bil, da bi me slišali in ne spregledali. Samo toliko o tem. Prav presenečen sem, da zadnjima dvema razpravljavcema v imenu poslanske skupine dajete takšne pripombe in si vzamete skoraj toliko časa, kot je imel kolega Prevc za predstavitev stališča Slovenske ljudske stranke, prej pa niste nikogar opozarjali, čeprav je tudi posegel posredno ali neposredno.

Kar je kolega Prevc rekel, je rekel o sindikatih in na splošno. Ni govoril o imenu in priimku. Če bi jaz predstavljal stališče, bi verjetno zaključil takole: "Dragi Bog, daj mu srečno pot na Ciper". Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Gospod Pukšič, prekršili ste proceduralni predlog. Kakšen je bil vaš proceduralni predlog, da si želite na Ciper ali kaj? Je bil to vaš predlog?

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Vam opomin, podpredsednica.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Vam priporočam, gospod Pukšič, da se na seji

Državnega zbora – bili ste izvoljeni s strani državljanov in državljanek – vedete korektno do vseh državljanov in državljanek, tudi tistih, ki ne bodo šli, tako kot morebiti vi, na Ciper.

Nadaljujemo s sejo.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Vaši odhajajo na Ciper, ne mi, vaši.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Izvolite, gospod Prevc, proceduralno.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa.

Spoštovana podpredsednica, tako sem bil šokiran nad vašim izvajanjem, da proceduralnega predloga nisem predlagal takoj. Zahtevam, da se pregledajo magnetogrami prejšnjih predstavitev stališč in da to točko uvrstimo na dnevni red Kolegija, kjer se naj jasno opredeli, kako je kdo razpravljal, kdo je koga žalil. Kajti, gospa podpredsednica, te obtožbe na moj račun, na moje stališče poslanske skupine, ki sem ga predstavil, v katerem nisem nikogar osebno žalil – mislim, da so to hude žalitve. Zato zahtevam, da se na Kolegiju glede tega opredelimo. Zakaj teh navodil niste dali že prej, na začetku, takrat, ko so se predstavitve stališč poslanskih skupin začele? Dali ste jih samo meni. Gospa podpredsednica, jaz sem se jih držal, vaših navodil sem se še kako držal. Če predstavljaš stališče, se moraš dotakniti vseh segmentov in vseh deležnikov, ki pri tematiki, o kateri govorimo, sodelujejo. Zahtevam, da se to vaše izvajanje na Kolegiju odpre, da pogledamo vse magnetograme, tudi mojih predhodnikov, ki so predstavljali stališča, in da glede tega kolegij zavzame neko stališče. V končni fazi želim tudi, da se mi potem za to izvajanje opravičite. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Spoštovani gospod Prevc, moram vam povedati, da ste v kar nekaj postopkih kršili poslovnik. Mogoče sem pregrobo rekla, da ste ga kršili, vendar ste ga pa na nek način malo prekorajčili. Kljub temu da ste vodja poslanske skupine in vas spoštujem, se vam opravičujem, če ste se počutili kakorkoli prizadetega. Vam pa kot predsedujoča povem, da sem lahko opozorila šele takrat, ko sem pričela z vodenjem seje. Nisem spremljala, ali ste bili ves čas od 9. ure zjutraj v dvorani, da bi ugotovili, da je od 9. ure do 10.57 sejo vodil dr. Gregor Virant, predsednik Državnega zbora, in on se je odločal, koga je pri predstavitvi stališč morda treba opozoriti ali ne. Pri izvajanju gospoda Bojana Starmana, ko je začel nekako kričati in je zadeva delovala obtožujoče, sem se odločila, dobronamerno, da vas prijazno opozorim.

Še enkrat ponavljam, ko v predstavitvi stališča poslanske skupine slišim stavek, da naj se nekdo čim prej prebudi, sicer se bo zbudil v nočni mori – menim, da takšen stavek ni primeren za dvorano Državnega zbora. Pa mi ne

zamerite, če sem ljudski človek, človek, ki razume ljudi, in si ne dovolim, da nivo razprave v tej dvorani prekoračimo. Vas pa spoštujem, gospod Prevc, in tudi vse ostale kolegice in kolege, koalicije in opozicije, vsi smo enaki.

Nadaljujemo sejo. Proceduralno, izvolite, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Predlagam, da to nesmiselno razpravo končamo. Podpredsednica Državnega zbora bi morala opozoriti govornika, ki je nastopal žaljivo. To je storila, žal pa je pri tem interpretirala še marsikaj drugega. Predlagam, da umirimo strasti in ugotovimo, da smo tukaj zaradi amandmajev k proračunu. Lotimo se amandmajev k proračunu, ne pa manifestacij medsebojnega spoštovanja in ljubezni, samooznačevanja za ljudske tribune. Lotimo se dela, to pa so amandmaji. Tukaj smo in o tem moramo spregovoriti in odločiti. / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Samo malo, takoj boste dobili besedo, gospod Jerovšek.

Gospod Frangež, če vas pravilno razumem, je vaš proceduralni predlog, da nadaljujemo. Če ne bi bilo vašega predloga, bi že nadaljevali.

Izvolite, gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Spoštovana gospa podpredsednica!

Danes ste očitno vstali z levo nogo. Prosim, da se v bodoče tega zavedate. Zadnji dve predstavitvi sem poslušal in se mi je zdela pripomba z vaše strani gospodu Prevcu zelo neumestna. Še bolj me je pa presenetilo, da ste ocenili, da je gospod Starman kričal. Jaz ga še nisem slišal kričati, pa sem dlje z njim v parlamentu kot ste vi, mandat dlje. On ne kriči. Na tak način, da poslanci ne bodo smeli izražati elementarne pravice nastopanja, da so kritični – kričijo zunaj demonstranti, ampak upravičeno kričijo in je to njihova pravica, dokler samo kričijo. Imajo možnost kričati in lahko kričijo. Tu notri pa teh dveh govorcev nisem slišal kričati. Res vas prosim, da si daste – to je moj proceduralni predlog – sama sebi opomin. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospod Jerovšek, sama sebe ne bom opominjala, vendar sem zaznala, da ste me vi opomnili, in sprejemam vsak opomin, ki je umesten in tudi korekten.

Nadaljujemo. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in skupno uvodno predstavitvijo k dopolnjenima predlogoma proračunov.

Prehajamo na razpravo o vsakem dopolnjenem predlogu proračuna posebej.

Nadaljujemo s 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Dopolnjenega predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Prehajamo na razpravo o dopolnjenem predlogu proračuna. Razpravljali bomo o posameznih delih dopolnjenega predloga proračuna in vloženih amandmajih. Kot posamezni del se šteje, prvič, splošni del, drugič, posebni del in, tretjič, načrt razvojnih programov. Preden preidemo na razpravo, bi vas spomnila, da je skupni čas razprave 8 ur in 5 minut in da je razdeljen med posamezne poslanske skupine, nepovezane poslance in predstavnike narodnih skupnosti in predlagatelja Vlade in se tega tudi držimo.

Prehajamo na obravnavo splošnega dela dopolnjenega predloga proračuna.

Želi kdo razpravljati? Vidim interes za razpravo. Odpiram prijavo na razpravo. Prijava poteka. Prijavljenih je 9 razpravljavcev. Prva ima besedo mag. Damjana Petavar Dobovšek.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospa podpredsednica, za besedo. Lepo pozdravljeni vsi prisotni poslanke in poslanci!

Na začetku bi želela povedati sledeče. Pozdravljam konstruktivnost opozicije in koalicije ob včerajšnji razpravi v zvezi s pokojninsko reformo. Pokojninska reforma sama zase še ne pomeni rešitve. Sama zase še nima nobenih stabilizacijskih učinkov. Sam sprejem zakona še ne pomeni stabilizacije pokojninske blagajne, ki bo zagotavljala varnost upokojencem in dolgoročno zagotavljala tudi pokojnine, dostojne pokojnine. To blagajno bo treba polniti, najprej napolniti in polniti. Napolnili jo bodo aktivni, delovni ljudje, tisti, ki bodo delali, ki bodo imeli možnost za delo in plačevali prispevke. Treba pa bo tudi nadzorovati delodajalce, da bodo plačevali prispevke zanje. Vseeno tudi to ne bo zadoščalo. Polnjenje pokojninske blagajne je treba zagotoviti tudi iz drugih virov. Ta vlada je pripravila ukrepe za polnjenje pokojninske blagajne tudi iz drugih virov. Zato smatramo in tudi jaz osebno smatram, da je nujno sprejetje Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki bo zagotavljal prilive v pokojninsko blagajno in ki bo zagotavljal upokojencem stabilno varnost in tudi dostojne pokojnine. Zato menim in na tem mestu še enkrat poudarjam, da vlaganje referendumu v teh kriznih časih, ko nujno potrebujemo dodatne vire za polnjenje pokojninske blagajne, ni na mestu. Še enkrat, čas je, premislite o umiku zahteve za referendum.

Mislim, da moramo biti konstruktivni tudi pri sprejemanju ukrepov za dvig gospodarske rasti, kajti ta dva ukrepa, stabilizacija javnih financ in dvig gospodarske rasti, sta povezana – to vsi vemo in to stalno ponavljamo. Tudi Vlada to ve, veste opozicijski poslanci in vemo koalicijski poslanci. Mislim, da vedo tudi tisti, ki nas poslušajo. Le gospodarska rast nam bo dala nova delovna mesta, da

dvignemo razmerje med upokojenimi in delovno aktivnimi. Stabilizacijski učinek bo nastopil šele kolateralno, ko bomo sprejeli tudi določene druge reforme in ukrepe. Enega smo že, to sem pohvalila, pokojninsko reformo. Sprejeti je treba še reformo trga dela in določene druge ukrepe, kot so sanacija bank, sprejem proračuna, o katerem danes govorimo, stabilizacija javnih financ in druge ukrepe za dvig gospodarske rasti. Veliko smo jih že sprejeli, veliko jih še bomo. To mora biti naš skupni cilj, ne cilj koalicije, ampak naš skupni cilj.

Kar se tiče sprejema proračuna za leti 2013 in 2014, je treba poudariti, da je ta vlada sprejela gospodarske razmere, ki niso bile zavidljive v tistem obdobju. Prejšnja vlada je, kot sem že večkrat omenila, podcenjevala problem javnih financ, dovolila je javnofinančni primanjkljaj. Gospodarske razmere, v katerih smo v letu 2012, in tudi obeti za prihodnji dve leti so slabši, kot so bili prvotno pričakovani. S tem smo se morali vsi soočiti. To vpliva na gibanje v javnih financah. Iz tega razloga bo Slovenija po ocenah v letih 2013 in 2014 dosegla višji primanjkljaj državnega proračuna od predvidenega v programu stabilnosti, vendar ga bo kljub temu zadržala pod mejo 3 % bruto domačega proizvoda. Tudi to mora biti naš skupni cilj.

Načrtovano znižanje primanjkljaja države bo doseženo z doslednim izvajanjem že sprejetih ukrepov iz let 2011 in 2012, podaljšanjem nekaterih začasnih ukrepov ter sprejetjem dodatnih ukrepov tako na strani javnofinančnih odhodkov kot prihodkov. Na prihodkovni strani proračuna bodo dodatna pridobljena sredstva z že sprejetimi davki, z davkom na finančne storitve, davkom na bilančno vsoto bank, s povečanjem okoljskih dajatev. Nekatere spremembe v dohodninskem sistemu bi prav tako pomenile povečanje prihodkov proračuna. Stopnja za cedularno obdavčitev dohodka iz kapitala se povečuje z 20 na 25 %. V to se vključi tudi davek od oddajanja premoženja v najem. Pri davku od dohodka pravnih oseb se omeji možnost prenašanja izgub iz preteklih let na polovico. Tudi tukaj se privarčuje. Pri protikriznem davku na nepremičnine se meja za določitev zavezancev znižuje iz dosedanjih milijon na 500 tisoč evrov. Namesto dviga nižje stopnje DDV na 20-odstotno splošno stopnjo se predlagajo alternativni ukrepi, in sicer trošarine na elektriko in energente, davek na sladke pijače, na cigarete, alkohol itd.

Vlada se trudi najti alternativo za manko, da zmanjšamo proračunski primanjkljaj. Treba je ponovno spomniti na to, da se poleg sprememb Zakona o davčnem postopku predvideva tudi objava davčnih dolžnikov, kar bo pomembno prispevalo k večji davčni morali in k pripravljenosti k prostovoljnemu plačevanju davkov. Hkrati bo to tudi zaščitilo davčne zavezance v poslovanju z drugimi davčnimi zavezanci, tistimi, ki ne plačujejo. Ne smemo

pozabiti na olajšave, ki pozitivno vplivajo na ugodno davčno in na ugodno poslovno okolje. Velja omeniti spodbudo za pavšalno obdavčitev za mala podjetja, kar je prioriteta v Sloveniji. Vsi govorimo o tem, da je treba spodbuditi samostojne podjetnike, samozaposlitve, mikro, mala podjetja, tudi kmete z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, da bodo imeli možnost delati in ustvarjati. Spodbude, ki so bile letos že sprejete, so: premik meje za dohodnino za srednji razred navzgor, dodatno znižanje stopnje davka na dohodek pravnih oseb z 20 postopoma na 15 %, neomejena davčna olajšava za vlaganja v opremo in neopredmetena osnovna sredstva, in sicer neomejena s 30 na 40 %, dodatna olajšava s 40 na 100 % za vlaganja v raziskave in razvoj.

Te davčne spodbude bodo sicer po grobi oceni pomenile 200 milijonov manj prihodkov v proračun, vendar je treba računati, da se bo to vrnilo skozi višjo gospodarsko rast, kajti predlog, ki vključuje predlagane davčne spremembe na prihodkovni strani, tako tiste, ki so že zakonsko sprejete, in tudi tiste predloge, z oceno katerih se načrtujejo prihodki v proračun, se bodo dvignili s tako imenovano strukturno prilagoditvijo proračunov za leti 2013 in 2014. Namenoma sem to ponovila, čeprav je to že izčrpno povedal minister za finance. Vendar je to ključno in je potrebno, da se ponovno pove. Vlada dela in na ta račun bo na prihodkovni strani proračuna zagotovila dodatnih 300 milijonov evrov.

Podlaga za proračuna za leti 2013 in 2014 je jesenska napoved Umarja. Ponovimo, ključne postavke te napovedi so razmere v mednarodnem okolju, zaostrene razmere v domačem finančnem sektorju in potek fiskalne konsolidacije v Sloveniji. Te so osnova in smerokaz pri pripravi proračuna, ki je pred nami. Vendar pa so obeti za leti 2014 in 2015 povezani z uresničevanjem predpostavk, ki sem jih omenila. V takšnih razmerah in ob uspešni izvedbi načrtovane konsolidacije in ukrepov v zvezi s tem – če ne bodo sprejeti, bo stagnacija gospodarske aktivnosti – in ob sprejetju strukturnih reform, bi slovensko gospodarstvo lahko ponovno začelo okrevati. To je naš skupni cilj, to je tista pot, po kateri moramo skupaj iti. Enotno in skupaj. Tukaj ni nobene ekonomske politike, ki bi bila za koalicijo takšna, za opozicijo drugačna, ali za nemško gospodarstvo takšna, za špansko drugačna. Ekonomska politika je takšna in enkrat se bo puščica obrnila navzgor, to vsi vemo. Bojimo se samo, pod katero oblastjo se bo obrnila navzgor.

Še enkrat, šele takrat, ko bo ob sprejetju vseh teh strukturnih reform in ukrepov začelo slovensko gospodarstvo ponovno okrevati, bo pogača večja in takrat se bomo lahko pogovarjali, kako bomo delili te kose pogače, večje in debelejšje. Zaenkrat pa je treba te kose pogače zelo na tanke rezine rezati. Tudi sama si želim, da bi ljudje imeli višji standard, višje plače, višje pokojnine, da bi bila blaginja za

vse in enake izhodiščne možnosti za vsakega državljan in državljanke v Sloveniji, tako za študij kot za delo, kot za pridobitev stanovanja za mlade družine. Tudi sama si želim, bolj kot marsikdo tu notri, da bi imeli pravno državo in da bi se uresničevalo načelo enakosti pred zakonom za vse. Zato danes poziv tožilstvu in sodišču, da toži in da sodi v razumnem roku in pošteno vsem, ki so se okoriščali na nepošten način in izčrpavali državni proračun. Okoriščali so se pri bankah s pridobitvijo nezavarovanih kreditov pod ugodnejšimi pogoji in teh obveznosti niso poravnali, zato podpiram tudi zakon o slabi banki, ker je nujno. Tudi zato moramo sprejemati določene ukrepe, ne pa jih blokirati z referendumom.

Zato, spoštovani koalicijski in opozicijski poslanci, ne tratimo svoje moči, energije in znanja, za katerega ocenjujem, da ga je v tem prostoru, v tem sklicu, dovolj in veliko, za blokade in prenašanje odgovornosti na državljane in državljanke z referendumom. Mi smo tisti, ki bomo ljudem, našim volivcem in volivkam, dali občutek varnosti in složnosti v ključnih momentih kot je trenuten moment v tej gospodarski, ekonomski in politični krizi. Mi smo tisti, ki moramo našim državljanom in državljanke pokazati pot iz krize. Zato, še enkrat, spoštovani opozicijski in koalicijski kolegi, poslanci, združimo svoje moči, energijo in znanje za ključne ukrepe za izhod iz krize, za zaščito slovenske suverenosti.

Po mojem mnenju predlagana proračuna nista najbolj idealna, ker tudi časi, v katerih živimo, niso idealni, sta pa optimalna glede na težko situacijo v državi, na gospodarske razmere, s katerimi se soočamo vsi, tako v gospodarstvu kot tudi v negospodarstvu. Zato si po mojem mnenju brez korenitih posegov, tudi v javni sektor, ne moremo obetati gospodarske rasti. Zastavljene naloge bodo z notranjo prerazporeditvijo, reorganizacijo in zamrznitvijo novih zaposlitev v javnem sektorju, zagotovo dosežene in tu se bo pokazala učinkovitost ali neučinkovitost menedžmenta v javnem sektorju.

Glede na to izražam podporo predlaganim predlogom proračuna in dopolnitvam. Menim, da je Ministrstvo za finance pri njuni pripravi upoštevalo trenutne gospodarske razmere ter napovedi za prihodnji dve leti in temu primerno prilagodilo državni proračun za leto 2013 in za leto 2014, ki bo kljub zniževanju sredstev vodil k zmanjševanju proračunskega primanjkljaja pod 3 % bruto domačega proizvoda. To mora biti naš skupni cilj, spoštovani opozicijski in koalicijski poslanci. Še enkrat pokažimo enotnost pri tem pomembnem dokumentu oziroma dokumentih. Pokažimo našim državljanom in državljanke, da smo enotni! Hvala lepa za besedo.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Naslednja ima besedo mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Saj ni res, pa je, kaj moramo vse poslušati, toda ob teh pozivih k enotnosti se mi je kar milo storilo. Ko sem včeraj v Odmevih poslušala gospoda ministra Vizjaka, je povedal natanko tisto, o čemer sem govorila, ko smo sprejemali pokojninsko reformo – da je črtanje 408. člena in tako imenovanega čiščenja pokojninske blagajne nekaj, kar se bo po drugih poteh uresničilo. To je gospod minister tudi napovedal. Tisto, kar ste izčrtali iz 408. člena, se bo zgodilo v 12 drugih zakonih. Pokojninsko reformo sem podprla zato, ker sem podprla pokojninsko reformo leta 2010, ki je bila boljša, in bi bilo od mene neodgovorno zdaj tej nasprotovati, ko se z vsakim odklikom stvari samo še poslabšujejo. Toliko glede te enotnosti, ki naj bi jo izkazovali.

Ko sem natančno poslušala mnenja poslanskih skupin k predlogu proračuna, moram reči, da so mi iz teh mnenj nekatere stvari bistveno bolj jasne. Če se obrnem k enemu od mnenj, v katerem je bilo poudarjeno, kako je treba individualno gospodarsko pobudo sprejemati, tudi, če gre na račun varovanja okolja, kajti gospodarstvo je pomembno. Tako se ne dela. Zaradi tega, ker odgovorna politika mora računati s tem, kakšne posledice bodo imele posamezne odločitve za celotno družbo. Varovanje okolja je nekaj, za kar smo odgovorni, pa vam tiste znane indijanske misli o tem, kako smo dobili zemljo na posodo od svojih vnukov, najprej nisem mislila znova citirati.

Drugo, kar me je porazilo, je bila pavšalna ocena o stanju slovenskega izobraževanja. Kar tako je bilo rečeno, da sredstva iz državnega proračuna, namenjena za izobraževanje, nenehno rastejo. To sploh ni res! Spomnim se časa blaginje in prvega mandata Ivana Janše, ko smo ves čas opozarjali na to, da delež BDP za izobraževanje pada. Bom za nadaljevanje priskrbel še konkretne podatke. Naslednje. Saj vendar ne mislite, da živimo v inkubatorju in da ne beremo tistega, kar nam povedo tuji ekonomski strokovnjaki in predstavniki tujih institucij, pomembnih, tistih, na katerih mnenja se radi sklicujete. Ugotovili so, da je bila zahteva po strogem varčevanju, izvajana v minulih dveh letih, napaka, ker strogi varčevalni ukrepi niso dali pričakovanih rezultatov. Tu bom končala in o varčevanju na tej splošni ravni ne bom govorila. Je pa res, da so varčevalni ukrepi grozovito zarezali v sfero, ki jo pokriva mega ministrstvo, ampak to me niti ne preseneča, če preberem citat gospoda v.d. generalnega direktorja Direktorata za visoko šolstvo, ki pravi: "Moja logika je taka, da morajo biti institucije ne sestradane, ampak minimalno lačne, zato da jih nekaj žene naprej." Ja, rekla bi, da nekatere žene naprej prerivanje pri koritu, in tisti, ki je pri koritu – in gospod direktor je –, bo

že poskrbel za tiste, ki so mu blizu. Ne pozabite, da slovenski pregovor pravi, da sita vrana lačni ne verjame.

Tukaj imam zadnje podatke Eurostata za leto 2012. Bi bilo zanimivo nekatere podatke povedati, da bomo videli, kje smo, kako smo in kaj rušimo. Moja logika ni takšna kot logika gospoda Rončevića, moja logika je takšna, da je tisto, kar v državi dobro funkcionira, v krizi treba ne zatolči, ne zlomiti, ne uničiti, ampak razvijati, zlasti, če gre za to, da s tem razvijamo najbolj vitalni del slovenske družbe. Ob tem, ko pravimo, da so ljudje naše edino bogastvo, omogočamo, da ti ljudje razvijajo svoje sposobnosti in talente. Pa pogledjmo zdaj, kako je s temi številkami. Pogledjte, rezali bomo pri šolstvu vse povprek, zato ker hočemo uničiti to sfero, zato ker so po mnenju dela koalicije, vsaj tistem, ki je bilo izraženo, v šolstvu neki nergači, nestrokovnjaki, ki nimajo nobenih analiz, ki ničesar ne vedo, samo denar črpajo, nič drugega, so nergači. Ampak, kaj pa povedo podatki? Da smo država, ki ima v okviru Evrope eno najnižjih stopenj osipa, to so tisti, ki zgodaj zapuščajo izobraževanje. V sekundarno izobraževanje imamo vključenega enega najvišjih odstotkov prebivalstva. Na tretjem mestu od spodaj navzgor smo, če gledamo podatke v sedemindvajseterici.

Ko govorimo o tem, koliko – ker se pri nas veliko govori, kako se malo dela – imamo učencev na učitelja, je podatek 16,7. To je osnovnošolsko izobraževanje in je od nas boljših 20 držav. Po stopnji izobraževanja sem že povedala, da smo zelo visoko uvrščeni. Če gledamo, koliko imamo študentov na tisoč prebivalcev, pa tukaj nismo ravno ekstremno visoko postavljeni. Na tisoč prebivalcev jih imamo 381 in to je tisti podatek, o katerem govorim, da smo na 20. mestu. Če gledamo, kako skrbimo za učenje tujih jezikov, smo na 7. mestu. Za dva tuja jezika gre. Lahko bi vam še posebej govorila o tem, kolikšen je delež tistih, ki se učijo angleščino, nemščino ali francoščino. Če gledamo, kakšni so izdatki za izobraževanje – podatek je zajet za leto 2008, ker so primerjalni za vse, to je vam znano, leto 2008, leto blaginje ste rekli, mi smo pa rekli, da so že prvi znaki krize –, smo po deležu BDP med sedemindvajseterico na 24. mestu.

Če bi gledali podatke o deležu pokrivanja stroškov za javno izobraževanje, je bilo leta 2003 5,82 BDP, leta 2008 pa 5,22. Toliko glede tistega, kako se ne znižuje delež BDP za izobraževanje. Res pa je, tisto, kar radi poudarjate, da je nizek odstotek zasebnega, ampak, ko gremo gledati evropske primerjalne podatke, ko gledamo, koliko javnih sredstev je za javne in zasebne, je podatek kumulativen in tukaj ne morem reči, da bi bila Slovenija ravno ekstremno visoka. Pri deležu prebivalstva z visokošolsko izobrazbo smo ženske na 14. mestu, moški pa na 15. To velja za izobrazbo med 30. in 34. letom. To pomeni, da govorimo o generaciji mlajših. Če bi zajemali podatke za

tisto, kar se navadno zajema od 20. do 65. leta, potem smo bistveno nižje, smo pri 17 %. Toliko, ko boste govorili, kako zelo veliko v primerjavi z drugimi državami imamo visokošolsko izobraženih. Lahko bi vam sedaj povedala še natančne podatke o razmerju med družboslovjem, matematiko, tehniko itd. Naši podatki nič ne odstopajo od splošnih evropskih podatkov.

Morebiti še en podatek, ki je izredno dober za našo državo. To je delež vključenih v vseživljenjsko učenje. Je izredno visok, eden najboljših podatkov. Mi imamo, recimo, pri moških 14,1 % populacije med 25. in 64. letom, pri ženskah pa kar 18,3 %. Kaj hočem povedati? Tako dober sistem vseživljenjskega izobraževanja imamo, pa ga gremo uničevati. To ministrstvo ne sliši nobenih pozivov o tem, kako rušimo strukture, dobro vpeljene strukture v izobraževanju. Ustanavljamo neke nove strukture, za katere nihče ne ve, kako bodo funkcionirale. Rušimo samostojne raziskovalne inštitute, kot je Pedagoški inštitut. Lahko vam govorim cel dan, kaj vse delamo v šolstvu zato, da bi ga sesuli. Verjamem, da vas ne bo nič prepričalo, zaradi tega, ker če bi seštel vse ure, kolikor smo razpravljali o visokem šolstvu, o znanosti in o raziskavah, bi prišli do impozantne številke, učinki so pa taki, da še vedno režemo. Upam, da bomo vsaj podprli kakšen amandma. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Patricija Šulin.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo. Pozdrav vsem prisotnim!

Uvodoma bi pričela z besedami in pogledom, da nam ne semaforji in ne risanje grafikonov, kje smo, ne bo pomagalo pri izhodu iz te krize. Moramo se zavedati odgovornosti, ki jo nosimo v tem trenutku in moramo narediti veliko več, kot smo v vseh letih naredili do sedaj, tudi, da kot država in družba vzdržimo in da pri tem ohranimo demokracijo. To je šele začetek pogleda v realnost. Ko si kot gospodarska družba na realnem gospodarskem trgu, globalnem trgu, na katerem je tudi Slovenija, potem demagoško skrbno izbrane sociološke besede sindikalistov ne pomagajo. Tam preživiš ali pa ne preživiš z dobrimi projekti, s skrbno ekonomijo in z veliko znanja in truda. Ko se je pričelo z izdelovanjem tega proračuna, je Vlada, ki je februarja zapriseгла, šele ugotavljala slabosti zapuščine, ki smo jo prejeli. Zapuščina je bila v veliko slabši kondiciji, kot smo si sploh lahko predstavljali.

Denar, ki nam je za proračun za leti 2013 in 2014 na voljo, je v določenih številkah znan. V teh številkah so se v tem razponu morali dogovoriti najprej ministri, kajti vseh 8 resorjev je pomembnih za to državo. Tudi, če je denarja manj, se je vseh 8 ministrstev moralo najprej dogovoriti glede na projekte, vizijo in cilje, koliko

ga bo katero ministrstvo dobilo. Ta vlada je že takoj na začetku vzpostavila zelo širok konsenz pogovarjanja z ogromno deležniki, z Ekonomsko-socialnim svetom, širše tudi s študenti, s posamezniki in tudi poslanskimi skupinami, ne le našo, ampak vse, ki so tukaj. Mislim, da sprejemamo vse civilne iniciative in druge, ki nam želijo predstaviti svoje probleme, in tudi prav je tako. Vendar, denar, ki ga lahko razdelimo med 8 ministrstev, je, kot sem že povedala, v neki določeni številki in preko tega se ne da iti. Če greš, se moraš dodatno zadolževati. Kam nas je pripeljalo zadolževanje, vidimo, saj smo vsi v to vpeti.

Vlada dela odgovorno, korak za korakom. Žal se v 9 mesecih, kar je na vladi, ne da narediti več, kot je naredila. Na mah se gospodarskih trendov ne da obrniti, saj smo del evropskega globalnega sveta in okrog nas so države, od katerih smo ekonomsko, gospodarsko in drugače odvisni, tako da smo skupaj v nekem krogu in obnašati se moramo tako, da samih sebe ne rušimo ponovno z zadolževanjem. Če pogledamo nekoliko nazaj, se v letih od 2009 do 2011, kljub temu, da se prihodki niso povečevali, kriza pa je bila v Evropi že prisotna in so jo tudi že reševali, kljub proračunskim primanjkljajem iz leta v leto, odhodkov ni zmanjševalo, čeprav se je vedelo, da odhodki ne rastejo in da ne bodo rasli. Kljub pešanju gospodarstva se proračunskih izdatkov ni prilagodilo temu stanju. Še več, število zaposlenih v Sloveniji v gospodarstvu je padalo, število javnih uslužbencev pa se je v tem času povečevalo.

Da bi malo pozitivneje pogledali na situacijo, v kateri smo, če na proračun v tem delu lahko pogledamo tako – mislim, da je prav. Proračun je po moji oceni narejen odgovorno in s ciljem in upanjem na boljše čase, na katere se moramo pripraviti in odgovoriti sedaj z ukrepi, da pridemo do tja. Proračun se je v enem delu na določenih sektorjih povečal. Ne gre za zmanjševanje in rezanje vsega. Pomembno je, da se pove, da so se, na primer, na področju zdravstva sredstva za investicije za leti 2013 in 2014 povečala, tako da gre za nadaljevanje nekaterih projektov, ki so se začeli že prej. Sredstva so namenjena tudi za onkologijo in radioterapijo v Univerzitetnem kliničnem centru v Mariboru, za Klinični oddelek za hematologijo v Ljubljani. Je tudi nekaj denarja za druge zadeve, ki jih naše zdravstvo in bolnišnice izvajajo.

Pri odhodkih je del ukrepov že zajetih v Zakonu za uravnoteženje javnih financ in tudi v nekaterih drugih zakonih, ki smo jih že sprejeli. Žal pa imamo na paket, ki si ga je Vlada zastavila kot ambicioznega in odgovornega, na dva izmed ključnih zakonov v tem paketu, na sanacijo bank in na Slovenski državni holding, napovedana referendum. Da je Vlada prisluhnila tudi tistim, ki so opozarjali, da selektivni dvig nižje stopnje davka na dodano vrednost ni smel v tem trenutku, je odgovor na to, da se je ta zakon potem iz procedure umaknil

in se bo to manko poskušalo na neke druge načine pridobiti notri.

Tudi črpanje evropskih sredstev je zelo pomembno. To je bilo danes že nekajkrat omenjeno in je prav, da se ponovi, da je to za nas zelo pomemben segment prihodkov, kajti naše gospodarstvo ustvari toliko kot ustvari, tako da je milijarda 400 milijonov evrov zelo pomembna za nas. Realizacija črpanja je odvisna od številnih dejavnikov, od investicijske dokumentacije za infrastrukturne projekte itd. Investicije se bodo v letu 2013 povečale približno za en procent in še nekaj, tako da je tudi povečevanje postavk za podjetniške investicije in tudi iz naslova evropskih sredstev, za katera je predvideno okrepljeno črpanje. Verjamem, da nam bo tudi na tem področju uspelo črpanje evropskih sredstev in priprava dokumentacije, ki je potrebna in je pogoj za to. Zapuščina je slaba, v zadnjih nekaj letih se je slabo delalo na tem in je nujno potrebno, da ekipe, ki so bile že izpostavljene, pospešeno in v nadurnem času naredijo vse, da se lahko ta evropska sredstva počrpajo.

Glede ustvarjanja inovativnega okolja v Sloveniji je treba poudariti, da je na tem področju Slovenija med ostalimi državami visoko uvrščena, vendar je nizko uvrščena na področju privlačnosti poslovnega okolja in rigidnosti trga dela, kar smo poskušali popravljati z reformo trga dela. Korak za korakom je treba vse slabosti naše države, naše zakonodaje in stanja, v katerem smo, z veliko odgovornostjo spraviti v neko realno življenje. Ne mislim pogledati stran, ko se govori o begu možganov, o mladih brezposelnih, mladih, ki so visoko izobraženi in tudi strokovnjakih, ki niso več tako mladi in odhajajo iz naše države drugam. Upam, da nam bo v tem času uspelo to inovativno okolje narediti privlačno, tako da se bodo ti kadri, ki so zdaj v tujini, ponovno vračali k nam. Tudi glede reševanja problemov, povezanih s kreditnim krčem in tako imenovano slabo banko. Pomembno in ključno je zame tudi to, da se ta seznam, do katerega upam, da bo prišlo, ali z zakonom o slabi banki ali na kakšen drug način, da v javnost, da se te ljudi obsodi za gospodarski kriminal. V tem trenutku je to zelo težko na hitro narediti. Za vse je potreben nek čas in upam, da se bo tudi na tem področju pohitelo, kajti državljani pričakujejo od nas, da te združbe, ki so kriminalne združbe in so med nami, postanejo znane. Nekatere so že, mislim pa, da jih je veliko več kot samo teh nekaj, ki se vrtijo v medijih in se jih omenja.

Veljalo bi omeniti še področje Ministrstva za infrastrukturo in prostor, ker so tukaj predvidena investicijska sredstva skoraj podvojena v primerjavi s proračunskima letoma 2011 in 2012, tako da bo prišlo do investicij, ki tudi gospodarskim družbam zagotavljajo delo, delovna mesta in s tem tudi vse ostalo, kar se pritiče. Tako da se bo tudi na tem področju pospešeno črpalo evropska sredstva. Na tem ministrstvu izstopa področje železniškega

prometa in infrastrukture. Največ sredstev je predvidenih, kot smo že slišali, za modernizacijo obstoječe železniške proge Divača–Koper in rekonstrukcijo železniške proge Pragersko–Hodoš ter za ureditev vseh ostalih prehodov na omenjeni trasi.

Tudi sredstva za kmetijski in okoljski del se v globalu povečujejo. Tako je na tem resorju 60 milijonov evrov več sredstev namenjenih za ukrepe na področju razvoja podeželja in 35 milijonov evrov za stabilizacijo kmetijskih trgov ter nadalje tudi za trajnostno rabo voda in področje ravnanja z odpadki. Strah, da se na investicijskem področju ne bo dogajalo nič, je odveč. Podrobnejše številke so v proračunu oziroma so jih posamezni ministri za svoja ministrstva že predstavili, vendar mislim, da je prav, da se na njih ponovno opozori, da slika ni tako zelo črnogleda na vseh segmentih.

Za konec še kratek sprehod po evroobmočju in nekaj glede predpostavk gospodarske rasti v naših najpomembnejših partnericah za leta 2012, 2013 in 2014. Če pogledamo Nemčijo, Italijo, Avstrijo in Francijo kot naše najbližje evroobmočje, lahko z veseljem ugotovimo, da se že v letu 2013 gospodarska rast dviguje, v letu 2014 pa je gospodarska rast že dokaj obetajoča. Če bomo sprejeli in vzdržali vse te ukrepe, ki jih je sprejela Vlada, z neko strpnostjo in mirnostjo, potem ne le samo, da upam, ampak tudi verjamem, da se bomo tej gospodarski rasti v letu 2014 približali tudi mi. Moramo pa skupaj, tako koalicija kot opozicija, pogledati realno, lahko tudi kritično, na ta naš problem, vsak s svojega zornega kota. Tako je vsaka razprava danes še kako dobrodošla. Vsi skupaj se moramo postaviti za pravičnejše kriterije, za ustvarjanje in porabo tistega, kar si kot Slovenci pošteno in pravično, tudi glede na potrebe posameznih resorjev, sami razdelimo. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolege in kolegi, lepo pozdravljeni!

Ali sem zadovoljen s trenutno situacijo? Seveda nisem. Tudi jaz bi rad samo dajal in nikomur ničesar jemal. To najverjetneje vsi skupaj želimo in hočemo, ampak enostavno, ko sestavljamo proračun, prevzemamo tudi odgovornost za to, da prihodke in odhodke čim bolj uskladimo. Če na eni strani zahtevamo več za nek segment, na drugi strani to pomeni manj za drug segment. Ni noben problem govoriti, da dajmo več za raziskave in razvoj, samo treba je povedati, kje vzeti. Ali to pomeni manj za pokojnine? Ali to pomeni manj za plače javnih uslužbencev? Ali to pomeni manj za socialne transferje? Ali to pomeni manj za investicije? Treba se je samo zelo jasno odločiti in v okviru tega moramo delovati. Kolegica Potrata je rekla: "Najbrž vas ne bomo mogli prepričati." Mislim,

da tu ne gre toliko za to, v kaj kdo koga lahko prepriča, ampak kakšne so naše zmožnosti. Razdelili bomo ves denar, kar se ga bo nabralo v proračunu, plus še nek dodatek, ki si ga bomo izposodili. Vsi predhodniki in številni drugi ste veliko govorili o tem, kaj pomeni, če je dodatek, ki si ga izposodimo, prevelik. Pri teh stvareh je treba biti pošten in jih povedati takšne, kot so.

Kar se tiče generalnih ciljev in zmanjšanja primanjkljaja pod 3 % BDP, ne delamo popolnoma ničesar drugega kot tisto, kar je obljubila že prejšnja vlada. Ne spuščam se v razprave, katera vlada je za kaj bolj odgovorna, pa kaj kdo ni, pa kaj kdo je, ampak hočem povedati vsem tistim, ki danes na dolgo in široko razpravljate, kako je vse zanič, kako je vse brez veze, da izpolnjujemo tisto, kar je bilo nekaj let nazaj že obljubljeno. Številni, ki danes sedite v tem prostoru, ste bili poslanci tiste vlade. Ko razpravljate o teh stvareh, prosim, da na to ne pozabite.

Na vsako stvar lahko gledamo z dveh strani. Vsaka stvar ima pozitivne in negativne lastnosti. Razumljivo je, da opozicija poskuša v tem proračunu predstavljati izključno negativne stvari. S tem ni nič narobe, to je po slovensko delo opozicije, ampak kljub vsemu bi jaz poskušal predstaviti tudi kakšno pozitivno stvar. V tem proračunu namenjamo več sredstev za investicije. Minister je povedal, da bo v tem proračunu za investicije namenjenih 600 milijonov evrov več kot je bilo v prejšnjem proračunu. Ali ni to tista stvar, o kateri je Pozitivna Slovenija ves čas govorila? Mislim, da je. Manj smo obdavčili podjetja, podjetja smo davčno razbremenili. Ali ni to tista stvar, za katero se ves čas zavzema Gospodarska zbornica in tudi podjetniki, ki pravijo, da so slovenska podjetja preveč obremenjena? Mi smo jih davčno razbremenili. Povečali smo olajšave za investicije in razvoj, da bodo podjetja nekaj od tega imela, če bodo vlagala v razvoj in v investicije. Razbremenili smo tudi srednji razred, če smem tako reči, naših državljanov. To je nekaj stvari, ki smo jih v tem proračunu naredili.

V javnosti se velikokrat postavlja vprašanje: "Kje in na kakšen način boste pobrali prihodke oziroma davke od luksuza, kaj ste na tem naredili?" Bolj so obdavčena močnejša vozila, ki jih najverjetneje imajo nekoliko premožnejši, bolj so obdavčena plovila, bolj so obdavčene razkošnejše hiše. Dodali smo novo dohodninsko lestvico za tiste, ki zaslužijo več kot 67 tisoč evrov na leto. Vem, da pri tem vsi zamahnemo oziroma zamahnete z roko, ampak dejstva so takšna, luksuz se je bolj obdavčil. Glede na to, kako se ti prihodki zbirajo in koliko je teh stvari v Sloveniji, pa najbrž vsi skupaj vemo, kakšen bo izplen. Kolegica Bratušek, s katero zelo rad polemiziram in mislim, da je to tudi sestavni del parlamentarne razprave, je prej v uvodu povedala vse, kaj je narobe in kako bi mogli kakšno stvar narediti. Če se jaz kot poslanec trudim prepričevati z nasprotnimi

argumenti, to za opozicijo ni v redu in poslanci opozicije bodo odkimavali, da nimam prav. Zato sem si izrezal nek časopisni članek, ki ga ni napisala koalicija, ampak ga je napisal eden izmed komentatorjev Financ. Lahko samo naslov preberem, ki se glasi: "Šušteršič čisti proračunsko sranje za Križaničem in Bratuškovo". Tega si nisem jaz izmislil, to niso moje besede, to je naslov. Tako da, pri teh stvareh mislim, da je potrebna samokritika, tako ali drugače.

Ko govorimo o masi plač v javnem sektorju glede tega, kako in na kakšen način je naš javni sektor prenašal krizo ali kaj se je zgodilo z našim javnim sektorjem v času krize. Ne bom govoril na pamet, to niso moja lastna mnenja, ampak vam bom pokazal – morda pa ste ga uspeli prebrati – poročilo Umarja. Verjamem, da Umarju zaupate. Umar je lepo, z grafi pokazal in dokazal, da če pogledate rast stroškov slovenskega javnega sektorja v času krize, vidite, da so več ali manj ti stroški vseskozi naraščali. Na drugi strani jih je bilo v povprečju Evropske unije obratno in so se stroški javnega sektorja v času krize zniževali. Ko poskušamo na nek način del bremena te krize prenesti na javni sektor, je veliko nezadovoljstva, veliko kritike. Razumem, da to tako je, ampak nekateri, zlasti v zasebnem sektorju, so to že storili, v javnem sektorju se pa to počne šele zdaj. Kolega Jakič je vmes navrgel, recimo, kaj pa visoko šolstvo, raziskave itd. Mislim, da je to tudi relevantna debata in je treba pogledati nominalno, koliko se v ta sektor daje. Takrat včasih postanejo pogledi na te številke nekoliko drugačni.

Razpravo bom nadaljeval kasneje, ker v tem trenutku nimam tega podatka, pa ga hočem točno povedati. Zdaj ga bom povedal na pamet, pa se bom kasneje še oglasil, ampak po informacijah, ki jih imam, se nominalno znesek za visoko šolstvo v primerjavi z letoma 2008 in 2009 v letošnjem letu ne bo znižal. To so konkretni podatki. Bom preveril, če sem se zmotil in se bom tudi opravičil. Kot sem rekel, teh stvari nimam pred seboj, bom pa preveril. S tem sem na nek način, mislim, da vse bistvene stvari v tem delu povedal, kar sem jih hotel, bom pa se še kasneje oglasil.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala za besedo. Spoštovane in spoštovani!

V okviru razprave o splošnem delu proračuna bom razpravljala o tistem delu proračuna, ki je vezan na delovanje pravosodja. Pravosodje ni nek poseben del proračuna, ampak pojem, ki zajema delovanje sodišč, tožilstva in delno tudi policije. To so ločeni deli proračuna. Sodstvo je tudi samostojni proračunski uporabnik, ampak vseeno je jasno, da je na vseh teh postavkah opaziti znatno

znižanje sredstev. Kot tudi pri drugih, boste rekli, vendar je dejstvo, da na teh zelo pomembnih področjih vodstva, tako generalni državni tožilec kot predsednik Vrhovnega sodišča in tudi ostali opozarjajo, da te institucije nimajo dovolj sredstev niti za normalno delovanje do konca leta. Kdor je prisostvoval ali poslušal Odbor za pravosodje, se je lahko v detajle seznanil s temi problemi in očitki. Nekaj je bilo v vmesnem času že popravljeno, to je treba povedati, vseeno pa ostaja dejstvo, da sta zlasti tožilstvo in tudi sodstvo podvržena znatnemu zmanjšanju sredstev, kar bo imelo konkretne rezultate – bom kasneje povedala, kakšne – in to se mi zdi velik problem.

Namreč, te institucije delujejo na področju, ki mu pravimo pravna država. Pravna država, kot kažejo protesti v zadnjem času, je nekaj, kar naši državljani dojemajo kot najbolj problematično pri delovanju naše države, in to ne samo zadnjih nekaj mesecev, ampak že nekaj let. Prav te institucije najbolj vplivajo na delovanje pravne države. Ta koalicija je kot svoj strateški cilj v dokumentu, ki se mu reče koalicijska pogodba, izpostavila prav izboljšanje delovanja pravne države. O tem je zelo veliko govorila tudi v predvolilnih soočenjih in verjetno na ta način pridobila tudi marsikateri glas s tem, da je kot lahke in lahko dosegljive prikazovala rešitve, ki bodo izboljšale delovanje pravne države. Temu ni tako, bistveno pa je, in to se dotika današnje razprave, da je za delovanje teh institucij treba zagotoviti ustrezne materialne in finančne pogoje in da je v tem smislu treba, glede na vse, kar se dogaja, razmisliti, ali je področje pravosodja tista prioriteta, kjer bi veljalo čim bolj paziti na to, kako se sredstva zmanjšujejo.

Če se vrnem nazaj k ciljem te koalicije, je na strani 34 v odstavku oziroma v poglavju, ki se mu reče pravna država, ta koalicija napisala, da bo sodno vejo oblasti – to je prvi cilj –, ki mora ostati neodvisna pri sojenju, povabila k sodelovanju za ponovno vzpostavitev ugleda in avtoritete sodstva. Pravi še: "Pri tem bomo sami prispevali k tej avtoriteti z brezpogojnim spoštovanjem sodnih odločitev." Ne bom se spuščala v to, da tako predsednik Vlade, in to večkrat, kot tudi pravosodni minister negativno komentirata s tem, da gre za napačne odločitve, odprte še nepravnomočne odločitve sodstva, kar je bilo izrecno rečeno, da se ne bo delalo, ampak se bom na tej točki dotaknila samo tega, da sodelovanje s temi institucijami ne pomeni, da se jih ne jemlje resno pri pogajanjih za določitev proračuna, da se ne upošteva njihovih predlogov. In to predlogov, ki so finančno ovrednoteni, ki predstavljajo prihranek v višini 11 milijonov evrov, kar bi skoraj izničilo manko, ki ga te institucije imajo. Ne jemlje se jih kot resničnega partnerja v pogajanjih o proračunu, čeprav gre za ločeno vejo oblasti.

Drugi cilj, ki si ga je koalicija v tem poglavju postavila, je, kot pravijo: "Ciljno stanje v pravosodju je odprava sodnih zaostankov v

petih letih, pri čemer večja učinkovitost ne sme biti dosežena na račun kakovosti sodnih odločitev. Standardni rok reševanja običajnih pravnih in kazenskih zadev bo šest mesecev na prvi stopnji in tri na drugi. Ko bo ta cilj dosežen, bomo postavili novega, ambicioznejšega." Kako boste take izredno ambiciozne cilje dosegli s tem, da boste zmanjševali sredstva, mi ni jasno. Predsedniki sodišč, okrajnih, okrožnih, Vrhovnega sodišča, so izpostavili, da je v pravosodju zmanjšanje sredstev direktno povezano z zmanjšanjem učinkovitosti delovanja teh institucij. Če si pogledamo njihov proračun, lahko ugotovimo, da 72 % proračuna predstavljajo plače sodnikov in drugega osebja. Kot vemo, je mandat sodnikov trajen, in odpuščati sodnikov ni lahko in ni mogoče kar tako. Naj povem, da je projekt Lukenda, ki ga je sprejela prva vlada Janeza Janše in takratni minister Šturm, ki je velikokrat s strani koalicije zelo hvaljen, povzročil še dodatnih – govori se, nimam točnega podatka – mislim, da okoli 120 do 130 novih sodnikov v našem sodnem sistemu, ki je v Evropi že tako znan po tem, da imamo največje število sodnikov na prebivalca. Takšno povečanje števila sodnikov, do katerega je prišlo v tistem mandatu, je direktno povezano s tem, da je treba tem sodnikom po zakonu zagotoviti plače. Če je treba zagotoviti plače, je proračun v tem smislu obremenjen in ga boste nekako morali pokriti. Pri preostanku, pri 28 % proračuna – za sodstvo govorim –, ostalih 53 % pa že zajemajo sodni stroški.

Sodni stroški so stroški direktno vezani na sodne postopke, vezani na to, da sodišče sploh lahko deluje, tudi na izvedence, tudi na odvetnike po uradni dolžnosti, na zagotavljanje prisotnosti in vse drugo, kar je potrebno, da sodstvo kot tako sploh lahko normalno dela. Tukaj vsako poseganje pomeni to, kar sta opozorila predsednica Okrajnega sodišča in Sodni svet, da po dva meseca, po en mesec ali že sproti zmanjšuje sodiščem denarja. Ostanek so neki materialni stroški. Lahko vam iz lastne izkušnje povem, da razkošnosti na tem področju v pravosodju že dolga leta ni. Kakšnih koledarjev, kakšnih map, kakšnih usnjenih zvezkov – to je preteklost. Skoraj 15 % zajema brezplačna pravna pomoč. V tej krizi se ta strošek še nenadzorovano večja in ga vsaka vlada zelo težko predvidi, hkrati pa Vlada še sedaj ni prislunila našim pozivom. Postavila sem poslansko vprašanje, da naj se v določenem delu, kjer BPP ni potreben, recimo, za stroške pravnih oseb v insolvenčnih postopkih, razmisli o spremembi zakona.

Pri tem proračunu je tako, da ga je zelo težko oklestiti brez, da bi se to direktno poznalo na sodiščih. Enaka situacija je tudi na tožilstvu, kjer gospod Fišer opozarja, da kadrovske enostavno nima dovolj oseb, da bi pokrival vse zadeve. Moje osebno mnenje je, da je za situacijo, ki je na področju pravne države, najbolj odgovorno prav tožilstvo, tudi sodstvo seveda,

ampak problem že dolga leta, in to izpostavljajo številni strokovnjaki, predstavlja zlasti tožilstvo. To se vidi tudi v zadnjih postopkih. Da ne bomo govorili zelo splošno, naši nasprotniki so radi konkretni, tožilstvo je bilo dolga leta nekako povezano z vašo državno sekretarko gospo Brezigar, ki je bila generalna državna tožilka in veliko let v vrhu tožilstva. Cilji na tem področju so že leta in leta enaki: zmanjšati število gospodarske kriminalitete, zmanjšati število organiziranega kriminala, narediti to, narediti ono, pa žal rezultati niso vidni.

Vsako sodišče bo imelo merljive cilje – to je cilj številka 3 –, ključna odgovornost za doseganje ciljev pa bo na predsednikih sodišč, ki bodo s svojim mandatom odgovarjali za realizacijo. Morda je bilo mišljeno dobronamerno, ampak če ni denarnih sredstev, da bi sodišča delovala, če ni dovolj ljudi, če ni dovolj strojepisk – baje se bo v sodstvu odpustilo 480 oseb. Kako bo ubogi predsednik sodišča, pa me ne zanima, kateri je, dosegel svoj cilj? Ali bo to morda priročen izgovor, da se bomo lahko rešili predsednikov sodišč, ki nam ne ustrezajo? V nadaljevanju pravi cilj številka 5: "Operativne kapacitete policije in tožilstva bomo stimulirali in motivirali za učinkovito delo pri najzahtevnejših oblikah kriminalitete." Prvič, zakaj tega do sedaj že niste naredili? Drugič, če motivacija pomeni to, da jim znižuješ plače, ne daš dovolj sredstev, ne daš materialnih pogojev za delo, potem res ne vem, kako si to predstavljate.

Naj še enkrat opozorim, da je naša država problematična na področju organiziranega kriminala in gospodarske kriminalitete, kjer se potrebujejo izredno dobro usposobljeni strokovnjaki, ki poznajo področje. Pričakovati, da bodo ljudje s takim znanjem, ki so pri svojem delu tako ogroženi, da nekatere sodnike in tožilce in njihove družine po dve leti čuvajo kot varnostniki – če boste mislili, da bodo to ljudje delali, ne da bi bili za to vsaj približno nekako plačani, potem vaše predstave žal niso realne in bomo še dolga leta imeli težave na tem področju. Cilj številka 6 je: "Pristojnost za državno tožilstvo bomo prenesli na Ministrstvo za notranje zadeve in z ustrežnejšimi organizacijskimi rešitvami bolje povezali državno tožilstvo in kriminalistično policijo. Ta cilj pa je uresničen, to sem že povedala, bravo, 100 % v prvem mesecu uresničen cilj. Še bi lahko naštevala. Precej detajlni ste bili o spremembi zakonodaje na področju insolvenčnosti itd. Se ne dotika proračuna, zato samo pripomba, ki jo velikokrat dam, da te silne spremembe procesne in materialne zakonodaje kar naprej tudi zelo vplivajo na učinkovitost sodstva.

Zaključila bom s tem, da tako sodstvo kot tožilstvo podajata številne konkretne možnosti, kako bi se njihov proračun lahko izboljšal. Optimizacijo mrež sodišč je sodstvo ocenilo z 11-milijonskim prihrankom. Že leta opozarjajo, da je treba kaj narediti na področju poštnih storitev, saj sodišča samo pošta stane

12 milijonov letno. Veliko stanejo storitve hrambe, nekaj milijonov itd. Predlogi za izboljšanje so podani. Zaključujem s tem, kjer se ves čas vrtimo. Koalicija pravi, da je treba varčevati in, bog pomagaj, rezati povsod itd. Jaz pravim, da je pravna država eno od najbolj ključnih področij naše države, ki proizvaja veliko nezadovoljstvo ljudi. Zato bi morali vi, ki ste za to odgovorni, oceniti, ali je to tako pomembna prioriteta, da je tukaj prihranek treba zmanjšati in optimizirati delo teh inštitucij, ali pa se lahko rešuje na isti način. Potem se ne smemo čuditi, da situacija ostaja takšna, kot je. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani, spoštovane!

Danes govorimo o varčevalnem in ne o razvojnem proračunu, kar je skoraj logično, glede na to, da temelj tega proračuna temelji na slabi dediščini. Iz ostankov sestavljamo proračun in tisto, kar se da sestaviti, sestavljamo. Vendar, ravno zato, spoštovani gospodje, ker so dohodki v gospodarstvu in v gospodinjstvih vedno nižji. Življenjski stroški pa ostajajo skorajda na enaki ravni oziroma se celo višajo. Morali bi biti nekoliko bolj previdni in nekoliko bolj sposobni sprejemati kompromisne odločitve in prisluhniti tako socialnim partnerjem kot strokovnjakom in tudi nam, opoziciji.

Dejstvo je, da bruto domači proizvod pada, izvoz se zmanjšuje, socialni položaj ljudi se slabša in to pelje naravnost v poglobljeno krizo oziroma recesijo. Ob zavedanju, da je bistvo učinkovitega vladanja določevanje in izvrševanje prioritete glede na potrebe in finančne zmožnosti, ugotavljam, da predloga proračunov za leti 2013 in 2014 nista zasnovana na tistih prioritetah, ki bi zagotavljale stabilnost in vzdržnost javnih financ. O uravnoteženju javnih financ se veliko govori in malo naredi. Izvajajo se le rezi in varčevalni ukrepi. Na prihodkovni strani ni videti premikov, ker Vlada po letu dni vladanja še ni dojela, da samo z varčevalnimi ukrepi ne moremo računati na izboljšanje slabe finančne situacije v državi. Vse, kar je Vlada do danes uspela predstaviti, je namera razprodaje državnega premoženja in dodatno zadolževanje, predvsem za sanacijo bank v breme davkoplačevalcev. Glede konkretnih ukrepov za zagon gospodarstva pa se kljub glasnim pozivom gospodarstvenikov in opozicijskih strank ne dogaja prav veliko. Vse skupaj se mi včasih zdi in deluje, kot da se Vlada ne zaveda, da brez produkcije in ustvarjanja novih delovnih mest lahko le sanjamo o stabilnosti in dolgoročni vzdržnosti javnih financ, da ne omenjam dolgoročne vzdržnosti nujnih reformnih ukrepov.

Na jeziku ste premnogi močni in premočni. S spretno politično retoriko vam je, vsaj nekaterim, uspevalo polnih 21 let

zapeljevati ljudstvo z obljubami o blaginji. Zato vsi tisti, ki pozivate, da bi v času krize morali stopiti skupaj, namesto, da nam grozite s trojko, državljanom in državljanom, ne samo nam, opozicijskim poslankam in poslancem – pa stopimo skupaj! Poslušajmo se, prisluhnimo drug drugemu in z dialogom sprejmemo kompromisne odločitve in ukrepe, tako kot smo to, na primer, naredili včeraj s 100-odstotno podporo Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. To je primer dobre prakse. Ampak, zakaj je bila podpora tako popolna? Zato, ker je minister Vizjak takšna oseba, s socialnim čutom in je znal prisluhniti, za razliko od nekaterih prepotentnih ljudi, ki mislijo, da so od boga poslani, da vladajo na Zemlji. Pa ni tako! Treba se je prizemljiti in treba je poslušati ter s kompromisom sprejeti trezne in pametne odločitve.

Uravnotežimo javne finance, dvignimo gospodarsko rast! Koalicija zagovarja varčevalne ukrepe, opozicija in z njo celotno gospodarstvo pa zagovarja razvojne projekte. Iz načrtov razvojnih programov je razvidno, da ste vse večje projekte potisnili iz okvira tega mandata, tega sklica, po letu 2014, celo 2016 in tako naprej, celo 2020. Danes bi potrebovali zagon infrastrukturnih projektov, ne jutri in pojutrišnjem. Določeni projekti na lokalni ravni so pomaknjeni v leto 2013 oziroma bolj proti letu 2014 zaradi lokalnih volitev, ker se bo takrat s temi investicijami kupovalo glasove volivk in volivcev. Tako je zasnovano in tako jaz razumem, pa ne zaradi tega proračuna danes, ampak zato, ker vem, kako se vsi na lokalni ravni in na državni ravni obnašajo oziroma kako se obnašamo politiki.

V koaliciji zagovarjate dvig trošarin na energente, v opoziciji pa svarimo, da boste s tem le še bolj obremenili gospodarstvo. Samo jemanje, brez ustvarjanja pogojev za razvoj in gospodarsko rast, ni konsolidacija javnih financ. Žal, to je moje mnenje in mnenje mnogih, ki se s financami ukvarjajo. V koaliciji podpirate razprodajo državnega premoženja in dodatno zadolževanje, predvsem za sanacijo bank v breme vseh davkoplačevalcev. V opoziciji zahtevamo transparentnost in večji nadzor pri upravljanju in trgovanju z državnim premoženjem ter udeležbo zasebnih lastnikov pri sanaciji bank. Pri delovnopравни zakonodaji vladne stranke zagovarjate fleksibilno varnost, mi zagovarjamo varno fleksibilnost in večjo socialno varnost vseh državljanov in državljanov, brez razlik in ne glede na to, komu so na volitvah dali svoj glas. Vi zagovarjate selektivno šolstvo, mi zagovarjamo javno šolstvo. Znanje, vsi se bomo strinjali, je generator napredka. Brez znanja bomo samo še bolj zakrneli. Če drži rek, da se nasprotja privlačijo, potem smo naravnost ustvarjeni drug za drugega. Zatorej izkoristimo priložnost zaradi vseh tistih, ki so nam na volitvah zaupali svoj glas, zaradi vseh državljanov in državljanov, zaradi nas samih in tistih, ki nas vedno težje prenašajo in zaradi

vseh tistih, ki so jih posledice krize in varčevalnih ukrepov ter splošna stiska pognali na ulico.

Spoštovani, tudi gospod Šircelj je omenjal prej, da potrebujemo konsolidacijo javnih financ na eni strani in zagon gospodarstva na drugi strani. Če je temu tako kot sem prej dejal, potem je rešitev te zapletene formule, da se poenotimo, da stopimo skupaj in da za voljo vseh tistih, ki sem jih omenjal prej, sprejmemo izključno kompromisne odločitve – moč argumenta in ne argument moči. Vladni ukrepi so skoraj diametralno nasprotni od naših, zato bi morali poiskati ne zlato pravilo, temveč zlato sredino, kajti rešitev je v zlati sredini. Tam, kjer se kregata dva, za božjo voljo, tretji dobiček ima, in nekdo na tem svetu ima dobiček na račun naših prerekanj in prerivanj. Zato se moramo zavedati svojega početja.

Spoštovane in spoštovani, dokažimo sebi in ljudstvu, da o usodi te države ne odločajo politiki, ki so že dosegli raven svoje nesposobnosti. V slovenski politiki nimamo težav z begom možganov, imamo pa težave z izpranostjo in izparelostjo možganov. To je moj zaključek. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima minister dr. Janez Šušteršič.

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ: Hvala lepa za besedo.

Dovolite mi, da se odzovem na nekaj ključnih očitkov oziroma komentarjev, pripomb, ki so bili podani na predloge proračuna zlasti v okviru predstavitev stališč poslanskih skupin.

Najprej bi rad nekaj dejal o očitku, da Vlada nima ekonomske politike. Mislim, da ima Vlada zelo jasno ekonomsko politiko, ki je tudi premišljena in deluje hkrati na več področjih. Prva težava, prva situacija, s katero smo se začeli ukvarjati na začetku mandata, je bil takrat veljavni proračun, projekcija več kot 6-odstotnega primanjkljaja in posledično kršenje zavez države in kršenje pravil programa Pakta stabilnosti in rasti na osnovi uvedenega postopka presežnega primanjkljaja proti Sloveniji. Zato se je prvih nekaj mesecev, kot veste, praktično cela Vlada posvetila pripravi rebalansa za letos. S tem smo znižali letošnji primanjkljaj. O različnih ocenah primanjkljaja bom še kasneje govoril, ampak dejstvo je, da smo ga znižali in dejstvo je, da je to znižanje kredibilno. Ne glede na to, ali je v kakšni številki manjša razlika, ga danes vsi ocenjujejo kot uspešno znižanje primanjkljaja v letošnjem letu.

Takšno politiko nadaljujemo in v prihodnjih letih predlagamo s temi proračuni počasnejši tempo. Zniževanje primanjkljaja – če smo šli letos blizu 3 %, gremo v naslednjih letih le nekaj pod 3 % zaradi gospodarskih razmer. Upočasnjujemo tempo varčevanja, ki je bil predviden takrat, ko smo sprejemali rebalans, o katerem smo takrat tudi poročali, zaradi

gospodarskih razmer. To je en del ekonomske politike. Drugi del ekonomske politike so reforme, ki jih sprejemamo v teh dneh. Nekatere smo sprejeli oziroma so bile sprejete v Državnem zboru že septembra oziroma v prvem tednu oktobra. Gre za zakon o holdingu in za zakon o reševanju problema slabih bančnih terjatev. Kot veste je nad obema zakonoma še vedno zahteva za referendum, nista še uveljavljena in ju ne moremo izvajati.

Včeraj je bila sprejeta pokojninska reforma, verjetno bo v kratkem sprejeta tudi reforma trga dela. To so pomembne reforme. S tem, kar smo na začetku leta naredili na področju proračuna in kar s tem predlogom nadaljujemo in tudi z reformami, ki so delno sprejete, delno v neki blokadi, v nekem odlogu, smo zagotovili to, da lahko še naprej financiramo svoje potrebe. Če tega ne bi naredili, potem bi danes bili v situaciji, ko niti takšnega primanjkljaja ne bi mogli načrtovati ali pa bi nam to, koliko se lahko zadolžimo, diktirali drugi.

Drugi del ekonomske politike so ukrepi na področju gospodarstva. V predstavitvi proračuna sem govoril o bistveno višjih izdatkih za investicije, govoril sem o spodbudah za gospodarsko dejavnost na davčnem področju. To so pomembni ukrepi. Poleg tega pa je tisto, kar je po mojem mnenju ključno za zagon gospodarske aktivnosti v prihodnjem letu, uspešno reševanje problema slabih bančnih terjatev oziroma bančnih bilanc in v povezavi s tem tudi prezadolženosti gospodarstva. Glede tega vemo, kje smo. Referendumska zahteva je v presoji na Ustavnem sodišču. To je ključno, brez tega ne bo konca kreditnega krča, brez konca kreditnega krča pa ne bo možnosti za veliko širitev gospodarske dejavnosti, ne glede na to, kaj se bo dogajalo v mednarodnem okolju, kamor bi podjetja lahko izvažala. Če pogledate podatke o gospodarskem stanju, kažejo na padanje izvoza. To zagotovo ni posledica varčevanja, ampak je posledica nezmožnosti podjetij, da bi pri bankah financirala svojo dejavnost, tudi takrat, ko imajo zanj trog.

Tretji element je privabljanje tujih naložb. Sestavljeno je iz dveh sestavin. Ena je poenostavljanje gospodarskega okolja. To ni toliko v pristojnosti Ministrstva za finance, zato vam o tem ne bom kaj dosti več govoril, veste pa, kakšni so bili ukrepi, sprejeti v tem poletnem paketu za spodbujanje gospodarstva. Zadeva, ki je povezana s privabljanjem tujih naložb, je prodaja deležev države v nekaterih podjetjih, ki so v večini držav s tržnim gospodarstvom v zasebni lasti ali pa vsaj ne v prevladajoči lasti države, za katere, vsaj za nekatere med njimi, obstaja interes. To lahko sami ves čas spremljate, vendar smo tukaj želeli z zakonom o holdingu te postopke olajšati, poenostaviti, narediti bolj transparentne. Tudi ta zakon je zdaj pod neko referendumsko zahtevo.

Glede ekonomske politike in njene filozofije bi še enkrat želel opozoriti na to, da v

Sloveniji dileme konsolidacija ali rast ne more biti. Javnofinančna konsolidacija, vsaj v tej meri, v kateri smo jo izvedli letos in jo načrtujemo v prihodnjih dveh letih, je pogoj za to, da država sploh lahko financira svoje potrebe, da lahko financira svoj proračun in je pogoj za to, da si dobi neko kredibilnost, ne samo pri tistih investitorjih, ki nalagajo denar v državne obveznice, ampak tudi tistih, ki nalagajo denar v podjetja, kajti tudi oni gledajo boniteto države. Tudi, ko se ocenjuje boniteta bank ter večjih gospodarskih dolžnikov, je boniteta države, v kateri ti gospodarski subjekti, zlasti banke, delujejo, pomemben element v oceni njihove bonitete. Zato si je nemogoče predstavljati, da bi imeli državo, ki bi imela prevelik primanjkljaj, ne bi izpolnjevala svojih obvez in hkrati imeli gospodarstvo, ki bi se brez problema financiralo in širilo svojo dejavnost. To gre eno z drugim. Ko govorimo o teh mednarodnih razpravah, je zelo jasno, da države, ki imajo velike javnofinančne težave, ki ne počnejo tistega, kar je nek splošen cilj, ne konsolidirajo javnih financ, morajo to nalogo narediti ne glede na dilemo, ali javnofinančno varčevanje kratkoročno negativno deluje na gospodarsko rast ali ne, ker je z malo daljšo perspektivo to edina možnost, ki obstaja.

Države, ki so takšno konsolidacijo že naredile, kot recimo Nemčija v zadnjih letih, ali pa države, ki tako velikih javnofinančnih problemov sploh niso imele – v teh državah je vprašanje varčevanje ali rast veliko bolj relevantno. Kot sem že prej rekel, s temi proračuni predlagamo, da se tempo zniževanja primanjkljaja v naslednjih letih umirja, tudi zaradi dileme med javnofinančno konsolidacijo, uravnoteženjem javnih financ na eni strani in gospodarsko rastjo na drugi strani.

Kar se tiče vprašanj glede različnih ocen primanjkljaja, bi predvsem rad malo bolj pojasnil različne metodologije, ki obstajajo. V tej državi proračune predlagamo, spremljamo, sprejemamo in tudi izvršujemo na podlagi dejanskih denarnih tokov. Ko govorimo o primanjkljajih centralne države, tudi z obema blagajnama, ko sprejemamo proračune, govorimo o tem primanjkljaju. Ko rečem, da za prihodnje leto načrtujemo primanjkljaj 2,8 % bruto domačega proizvoda, govorim o tem primanjkljaju. V Evropski uniji, predvsem s spremljanjem zmanjševanja ciljev po programih stabilnosti, se pa uporablja metodologija, ki temelji na obračunskem principu, na principu prevzetih obveznosti tako s strani proračuna kot s strani tistih, ki v proračun plačujejo. Na tem področju je bila jeseni narejena neka neformalna ocena. Ta ocena temelji na podatkih Ministrstva za finance, jo je pa objavil Statistični urad in tudi evropski statistični urad. Ta ocena je takrat govorila o okvirno 4,2-odstotnem primanjkljaju. To smo tudi danes slišali. To je bila takrat ocena, ki je temeljila na gibanjih v prvih dveh četrtinah leta ali pa prvih dveh tretjinah leta.

Prej sem povedal, da rebalans proračuna letos, kar se tiče prihodkov in

odhodkov, ne bo potreben. Tisto, kar je odprto, je vprašanje dokapitalizacij. Veliko vprašanje je tudi, ali bo posojilo, ki smo ga dali Novi Ljubljanski banki letos, všteto v deficit ali prihodnje leto ali pa nikoli, kot mi razumemo metodologijo na tem področju. O tem ne bo odločalo Ministrstvo za finance, ampak naš statistični urad in evropski, ker na srečo nimamo sistema, v katerem bi minister za finance sam delal bilance, iz katerih bi ocenjevali, ali je dosegel cilje ali ne. To počnejo neodvisne inštitucije. Kdaj bo prišlo do deficita zaradi posojila Novi Ljubljanski banki v obliki nakupa plačila pogojno zamenljivih obveznic, je odvisno od tega, kdaj bo prišlo in če bo sploh prišlo do zamenjave teh obveznic v kapital. Nimam nobenega razloga za to, da bi domneval, da se bo to zgodilo že letos, kar pomeni, da je zelo verjetno, da se bo, če bo do te zamenjave prišlo, to zgodilo prihodnje leto. Lahko pa, da se, če se bo vmes našla neka druga rešitev za dokapitalizacijo banke, sploh ne zgodi, da bi se ta deficit prikazal, ker ne bo prišlo do končne pridobitve deleža v banki.

Kar se letošnjega leta tiče, smo ob sprejemanju rebalansa govorili o tem, in to tudi zapisali, da bo po tej tako imenovani ESA metodologiji po sistemu evropskih računov primanjkljaj letos okoli 3,5 % bruto domačega proizvoda. Ocena okoli 4 % je v tem hipu verjetno najbolj realna in to je približno tista ocena, ki je bila neformalno narejena poleti. Po neki strukturi bo verjetno to na koncu leta precej drugačno. Uradno bodo ti podatki znani, kar nekateri dobro veste, aprila prihodnje leto, ko bodo pristojne inštitucije to objavile. Kar se tiče prihodnjega leta, naš namen je zmanjševati razliko med primanjkljajem, ki nastane po principu denarnih tokov, in tem, ki nastane po obračunskem principu, predvsem zaradi tega, ker bo z izjemo reševanja bančnega sektorja teh dokapitalizacij manj oziroma jih praktično ne bo in bo manj zadev, ki povečujejo to razliko. Mislim, da bomo prihodnje leto uspeli zmanjšati razliko med denarnim primanjkljajem proračuna, če tako rečem, in obračunskim, kar pomeni, da ga bomo tudi približali 3 %.

Kar se tiče vprašanja, ali je to, kar smo predlagali glede dokapitalizacije bank enkratna rešitev ali ne. Večkrat sem rekel, da je težko govoriti o tem, da je dokapitalizacija bank enkratna rešitev, če to storimo vsako leto. Ravno zaradi tega, ker se je to počelo vsako leto in ker ni imelo nekih očitnih rezultatov, smo predlagali drugačen pristop. Ta pristop pomeni, poenostavljeno rečeno, da ves problem, ki je v bankah, skušamo priznati naenkrat in ga naenkrat tudi rešiti, z ukrepom, ki je interventen. Tega nismo nikoli zanimali. Zato smo tudi napisali in predlagali poseben zakon za ta ukrep. Ta ukrep pomeni, da država enkrat dokončno ugotovi, kolikšen je problem slabih terjatev v bankah in ga z enim ukrepom enkratnega dajanja garancije preko posebne družbe naslovi in ga rešuje izven bank. S tem

zelo hitro pridemo do bank, ki imajo očiščene bilance, ki lahko povečajo posojilno aktivnost. Na drugi strani dobivamo mehanizem za reševanje prezadolženosti podjetij.

Če bo drugo leto ta zakon uveljavljen in bomo ta poročila izdali, se bo to v enem letu pokazalo kot veliko povečanje primanjkljaja. To možno povečanje primanjkljaja je že všteto v projekcijah naraščanja dolga, ki so bile prej predstavljene. Govorimo približno o 10 % bruto domačega proizvoda, vendar vedno tudi povemo, da bodo te terjatve tudi unovčene, da bodo zavarovanja unovčena in da bodo državni deleži v bankah prodani. Vse to so tudi po zakonu, ki ga je Državni zbor že sprejel, možni oziroma predvideni viri financiranja reševanja slabih bančnih terjatev. Veliko razlogov je, o tem sem že na dolgo govoril, da lahko rečemo, da bo na koncu, ko bomo čez 5 ali več let potegnili črto, praktično ves dolg, ki bo vložen v sanacijo bank, povrnjen.

Še enkrat bi rad rekel, ker se je to zdaj ponovno očitilo v okviru proračunske razprave, da je način, ki smo ga predlagali, izbrali za reševanje bančnih terjatev, dražji. To ne drži zaradi tega, ker je edina razlika med načinom, ki smo ga predlagali mi in načinom, ki ga je predlagal kdo drug oziroma zagovarjal kdo drug, samo v tem, ali slabe bančne terjatve rešujemo izven bank, na neki posebni instituciji, ali pa jih rešujemo v bankah. Če se odločimo za en ali drugi pristop, ni slabih terjatev niti več, niti manj, ravno toliko jih je, kot jih je. Če bi banke oblikovale svoje notranje slabe banke – mimogrede, zakon, ki je zdaj na referendumu, to možnost dopušča in jo uzakonja, in morda ne bo uveljavljena – in prenesle slabe terjatve na njih, bi država verjetno dala garancijo za te slabe terjatve, sicer ni nič naredila. Če bi dala garancijo za te slabe terjatve, potem bi jih morala dati ravno toliko, kot jih bo zdaj dala družbi za upravljanje bančnih terjatev, ker, kot rečeno, slabih terjatev je, kolikor jih je, ne glede na to, ali so v bankah ali jih z bank nekam prenesemo.

Če se enkrat odločimo, da bo država dajala garancije za slabe bančne terjatve zato, da se bančne finance očistijo, je teh garancij enako ne glede na to, za kakšen način se odločimo. Če se pa ne odločimo, da damo te garancije, potem pa lahko še naprej dajemo kapital bankam. Nekaj tega bo v teh operacijah potrebno, ampak manj. Če bi zdaj dajali samo kapital v banke, bi banke te slabe terjatve odpisale letos in naslednje leto in čez dve leti in čez tri leta in na koncu bi morali toliko kapitala dati v banko, kolikor bomo zdaj dali garancij za te slabe terjatve. Dokapitalizacije, ki bi bile potrebne brez garancije za slabe terjatve, brez ščita slabih terjatev zato, da se te izločijo iz običajnih bilanc bank bodisi v bankah ali pa izven njih, bi bile toliko potrebne na koncu, kolikor bi bilo slabih terjatev odpisanih.

Slabih terjatev bo odpisanih, kolikor jih bo in jih je, kolikor jih je, ne glede na to, ali mi

banke dokapitaliziramo ali jih nekam prenašamo. Na koncu so kapitalski strošek terjatve, ki bodo odpisane, ki ne bodo v sedanjih vrednosti unovčene. Ali to pokrijemo z dokapitalizacijami, direktnimi, ali pa z garancijami – stane enako, ker je problem enako velik. Nam se je zdelo in še vedno mislim, da je to zelo pametno, da je bolje dati garancije, ki jih država lahko povrne s prodajo tega premoženja, kot dajati kapital v neke institucije, pri katerih država, čeprav je lastnik, nima neke neposredne možnosti, da jih upravlja. Po mojem je prav, da minister za finance ni poleg tega, da je minister za finance, še direktor banke za povrh. Ampak, zato tudi ni smiselno, da je lastnik te banke.

Tretja zadeva, o kateri je bilo govora in to je zadnja, o kateri bi še nekaj povedal, je vprašanje fiskalnega pravila. Opravili smo nove simulacije glede na zadnje ekonomske rezultate oziroma napovedi, ki so se, kot vemo, poslabšale. Vprašanje je, ali delujemo v skladu s fiskalnim pravilom ali ne. Naj vam najprej povem, kaj so te napovedi pokazale. Kot veste, veste pa to zato, ker smo to velikokrat razlagali, ko smo predlagali fiskalno pravilo, je fiskalno pravilo narejeno tako, da takrat, ko so slabe gospodarske razmere, dopušča primanjkljaj. Zaradi teh poslabšanih napovedi, ne samo za letos in za prihodnje leto, ampak tudi po tem, počasnejšega okrevanja v naslednjih letih, ki je predvideno z raznimi napovedmi Urada za makroekonomske analize in razvoj, so tam ocenili, da bi bil leta 2015 dopusten primanjkljaj javnih financ več kot 300 milijonov. Ko smo se poleti o tem pogovarjali, mislim, da je bila ta številka bistveno manjša. Ne bom na pamet rekel, kakšna, ampak bistveno manjša. Skoraj 330 milijonov, kot imam tu napisano, je skoraj 1 % bruto domačega proizvoda. Tudi, če bi fiskalno pravilo sprejeli v Ustavu, tako kot smo predlagali, bi leta 2015 zaradi slabih oziroma ne odličnih gospodarskih razmer, počasnega okrevanja, še vedno lahko imeli 1-odstotni primanjkljaj v javnih financah.

Če bi fiskalno pravilo sprejeli tako, kot smo predlagali – ne pravim, da je edina možnost, da ga sprejmemo tako, kot smo predlagali, ampak govorim o tem, kaj smo predlagali. Takrat je bil predlog, da bi v letu 2015 prvič morali pripraviti proračun tako, da bi spoštovali fiskalno pravilo. Mislim, da se bomo vsi strinjali, da od tu, kjer smo danes, priti na 1 % bruto domačega proizvoda primanjkljaja v letu 2015, ni pretežko, da se to da narediti. Tisto, kar smo še predlagali, da bi se zapisalo v Ustavu, je, da mora Vlada v obdobju do leta 2015, ko bi fiskalno pravilo začelo veljati, predlagati proračune tako, da se temu cilju približuje. Točno to je tisto, kar smo predlagali. Naj povem samo dve številki. Za leto 2012 smo ugotovili, da če bi že imeli fiskalno pravilo in bi ga morali polno spoštovati, potem bi primanjkljaj v letu 2012, po tistem, kar je bilo predlagano v začetnem proračunu, moral biti – imeli bi skoraj milijardo razlike. Zdaj to razliko zmanjšujemo na

polovico s predlogi letošnjega rebalansa in proračuna, ki je predlagan za naslednje leto.

Mislim, da bi v letu 2015 lahko z dodatnimi ukrepi, ki ne bi bili preveč zahtevni, prišli do tega, da bi izpolnili zahtevo fiskalnega pravila – primanjkljaj približno v višini 1 % bruto domačega proizvoda. To je tisto, o čemer sem prej govoril. Letos gremo s proračunom nekoliko pod 3 %, prihodnje leto še nekoliko bolj, potem bi pa v bistveno boljših gospodarskih razmerah kot so danes v letu 2015 naredili še ta dodaten napor in bi bili približno tam ali pa povsem tam, kjer bi fiskalno pravilo to naročilo. Tako da tu ni neke velike razlike med tem, kar smo predlagali kot fiskalno pravilo, in tem, kar zdaj predlagamo kot predlog proračuna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Omenjenih proračunov za leti 2013 in 2014 ne bom mogel podpreti, ker nista razvojno naravnana. Vsak dober gospodar ve, da se v krizi pametno troši in da se premišljeno investira. Vsak otrok ve, da takrat, ko nima, ne more varčevati, in ne razumem, kako bomo varčevali, če nimamo. Pametno bomo trošili. Zato je treba narediti načrt, zato je treba narediti vse napore, da lahko dobite informacije tudi od drugih in ne uporabljati samo tistega, kar mislite vi.

Verjamem, spoštovani minister, da imate dobre namere, vendar vaša dejanja kažejo ravno obratno. Včeraj smo sicer res vsi skupaj sprejeli pokojninski zakon, predvsem zaradi tega, ker smo se poslušali, ker ste nam verjeli, da imamo tudi kaj pametnega za povedati. Danes pa sprejemamo proračun, ki je najpomembnejši dokument v tem letu, pa niste bili sposobni prisluhniti ne opoziciji, ne sindikatom, ne študentom, ne številnim strokovnjakom, in se obnašate, kot da ste na tem svetu sami. To absolutno ni dobro.

Predlog, ki je pred nami, grobo posega na področje šolstva in slabša pogoje v vrtcih, osnovnih šolah, srednjih šolah. Istočasno želite, da so naši univerzitetni programi konkurenčni tujim, pri čemer jim iz proračuna ne namenjate niti toliko sredstev, da bi lahko preživel. Kar 20 milijonov zmanjka univerzam za izvajanje svojih programov in bolonjskih že potrjenih programov, ki bi jih morale izvajati. Res vas ne razumem. Če vam je toliko do sredstev in do denarja, kar vaša usmeritev kaže, potem bi pričakoval, da boste naredili vse, da bodo ljudje lahko zaslužili. V tem letu, ko vodite Vlado, ne vidim nobenih premikov, da bi dobili nova delovna mesta, nove programe in projekte, nove investicije, ki bi napolnile državno blagajno. Gospodarska rast pada, kljub vaši obljubi, da bo rasla. Pod vašo oblastjo smo pridelali še večjo izgubo, zmanjšal se je BDP, povečalo se je število brezposelnih, med državljanke in državljane ste zanetili ali

zasejali strah in negotovost. Ogrožate raziskovalno ter znanstveno delo.

Spoštovani, predlog, ki je tukaj, ignorira vse to, kar je, na kar mi opozarjajo, in kar smo v vseh letih samostojnosti začrtali. Kljub temu, da ste obljubili, da ne boste posegli v normativni del v vrtcih in šolah, nekako od zadaj želite preko Zakona o financiranju občin poseči v ta občutljiv prostor. Verjamem, da proračun ne more biti idealen. Pri sprejemanju tako pomembne in zahtevne materije, kot je proračun, moramo biti pazljivi. Predvsem moramo paziti na najbolj občutljive skupine, kot so otroci, starostniki, invalidi. Ni slučaj, da ste ravno tukaj posegli. Ne vem, ali je to vaša nova paradigma, da je treba ravno na najbolj občutljive skupine ljudi tako pritisniti. Vladna aroganca vnaša med ljudi negotovost in nemir, ki zavirata ustvarjalnost na vseh področjih, še posebej pri učiteljih, profesorjih, znanstvenikih, akademikih ter posledično tudi pri otrocih, dijakih, študentih.

Vsi predlogi in opozorila strokovnjakov in tudi naš glas so kot bob v steno. Dobil sem občutek, da se nekaterim prav fučka, kaj si o tem misli opozicija in vsi tisti, ki sem jih že prej navedel. Ne razumem ministra in tudi ne koalicije. Dokazano je, da je dobro, če sodelujemo in če prisluhnemo našim idejam. Ne samo idejam, tudi izkušnjam in nasvetom. Veliko se je govorilo, da stopimo skupaj in ne vem kaj še. Sedeli smo skupaj, pogovarjali smo se, vendar niste nič sprejeli, niste želeli razumeti, da nekdo razmišlja dobro, da razmišlja v korist državljanov, ki so nam dali glasove. Vse to dokazuje, da ste čustveno in duhovno čisto otopeli. Saj si ne znam drugače predstavljati zavrnitve zakonov kot je zakon o osebni asistenci invalidnim osebam ter amandmajev, s katerimi želimo zadržati izobraževalni standard za otroke in mladino na še civiliziranem nivoju. Te amandmaje ste na Odboru za finance in monetarno politiko gladko zavrnili. Kako naj bodo naši mladi potenciali in znanstveniki, raziskovalci, študentje, z znanjem konkurenčni vrstnikom iz drugih držav? Kako naj bo naša znanost konkurenčna v svetu, če se jo vedno manj spoštuje? Danes smo slišali, da je naša šola slaba, mi pa vemo, da so naši raziskovalci in znanstveniki priznani v svetu, med najbolj priznanimi v svetu. Zanimivo, ob tako slabih šoli.

S potrditvijo tega proračuna boste dali javnosti sporočilo, da je za slovensko vladno in koalicijsko večino izobraževanje drugorazredna tema. To ni dobro, to je slaba popotnica. Veste, slovenski pregovor pravi, da je pamet boljša kot žamet. To ni bilo kar tako rečeno, to ni bilo zapisano zato, da bi bilo komu všeč, ampak je to dejansko stanje, ki je dokazalo, da se pameti ne da obvladovati. Verjetno je tukaj srž problema, ker si vi in Vlada želite obvladovati ljudi. Če je veliko pameti, je to veliko težje.

Ljudje, državljanke in državljani, so že ugotovili, da niste kos tem nalogam in opravilom, ki bi jih morali opravljati. Zaradi tega smo v zadnjem času priča temu, da posamezniki in

določene civilne organizacije, ki množično organizirajo razne humanitarne prireditve, dobrodelne akcije, prevzemajo naloge države. Pomagajo ljudem, ki so v stiski, da preživijo čez dan, teden, mesec in leto, da jih rešijo iz tega obupnega stanja. Zadnjič sem na televiziji gledal, kako so pleskarji stopili skupaj in prepleskali eno od bolnic. Poznam primere, kako starši, učitelji in učenci opravljajo razna vzdrževalna dela na šolah. Zaradi varčevalnih ukrepov se bojim, da bo šlo še slabše. Na to me opozarjajo ravnatelji, rektorji, dekani, številni strokovnjaki pedagoških in družbenih ved. Opozarjajo tudi študentje in starši. Zadeva ni tako enostavna.

Vladi zato predlagam – danes smo slišali že veliko tega in v teh mesecih tudi doživeli –, da vse javne delavce, ki so za vas samo strošek, takoj upokojite. Pokojnine bodo bistveno manjše kot plače, upokojeni vzgojitelji, učitelji in drugi javni delavci pa bodo v luči dobrodelnosti vzgajali in čuvali otroke ter pripravljali dobrodelne, izobraževalne in druge delavnice. S tem boste prav gotovo spoštovani v koaliciji in boste vladi privarčevali sredstva, da jih bodo lahko vaši izbranci dobili v upravljanje in zapravljanje. Tako je pod neko oblastjo dobila denar večina tajkunov, ki jih danes tako neuspešno lovite. Veliko je govora o tem, kako je treba dokazati, kdo je tisti, ki je posegel v privatizacijo, istočasno pa zmanjšujete sredstva za pravosodje, imate vpliv nad tožilstvom itd.

Predlagani proračun je lahko sprejemljiv samo za vas, ki sledite novi paradigmi, ki so jo ljudje že močno občutili in se ji glasno zoperstavljajo. Upam, da boste še pravočasno razumeli njihov gnev in nasprotovanja. Vaša usmeritev je za državljanke in državljane poniževalna. Starši otrokom ne morejo plačevati malic in posameznih izobraževalnih programov, in to kljub temu, da so zaposleni. V oddelke v vrtcih želite trpati nenormalno veliko število otrok in najmlajšim odrekate osnovno pravico do varnosti in ustrezne strokovne obravnave ter pozornosti s strani strokovnih delavcev. Napake pri vzgoji in izobraževanju v otroštvu se ne da odpraviti. Tudi, ko bomo prišli v situacijo, ko bo mnogo več denarja, ko bomo živeli v izobilju, se teh napak ne bo dalo več odpraviti.

Zato vas opozarjamo, da ne delajte tega. Takšni posegi in nepremišljena dejanja so resnično nerazumna, saj so usmerjena proti mladim družinam, otrokom in populaciji, ki je najbolj ranljiva. Takšnega predloga proračuna nikakor ne morem potrditi ali sprejeti. Z amandmaji, ki smo jih v Pozitivni Sloveniji predlagali že na odboru za finance in niso bili sprejeti in jih bomo predlagali še enkrat, bi samo ublažili vaše krute namere, ki gredo v napačno smer. Greste v neko smer, ampak mi vas opozarjamo, da je to napačna smer. Samo tako za počez, z zavlačevanjem podpisa pogodbe za izgradnjo TEŠ 6 ste prideli več kot 30 milijonov izgube. S temi 30 milijoni bi lahko plačali

oziroma bi lahko pokrili stroške bolonjskega programa in malice za osnovnošolske otroke. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Darko Jazbec.

DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala lepa za besedo. Posebej lep pozdrav državnemu sekretarju gospodu Živkoviču zato, ker je zdravstvo njemu nekako bližja tema. Sedaj bi rad govoril o tem in je fino, da je tu.

Na Ministrstvu za finance imate zelo radi številke, tako kot, recimo, kirurg skalpel. Za skalpelom je res pogosto pacient, ampak tudi za temi številkami je vsebina. Na področju zdravstva se ravno tako vse skupaj konča pri pacientu, kakorkoli se gleda samo matematično. Vemo, kakšna je situacija v zdravstvu. V tem trenutku govorimo o nekem finančnem potopu, skoraj vse bolnišnice so v izgubi. Tretjina zdravstvenih domov, katera še lani ni bila, je v izgubi, zdravstvena blagajna je prazna. Ta proračun ne odraža, da bi ta problem zaznal. Povedano drugače, verjetno imate neke druge rešitve, ker včasih se je iz proračuna nekako kompenziralo te izgube in dajalo finančne injekcije tam, kjer je bilo to potrebno.

Če gremo nazaj k številkam, bi povedal, da preko trošarin na tobak, alkohol letno dobite okoli 440 milijonov v proračun. Iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje, iz naslova DDV, dohodnine, specializacij in terciarja se proračun oplemeniti še dodatno za 300 milijonov evrov. Torej, okoli 740 milijonov evrov pride v proračun s področja zdravja. Ven ste za leto 2013 pripravljali dati 111 milijonov, za leto 2014 pa 104 milijone. Pri tej številki bi, glede na to, kar sem danes poslušal od nekaterih koalicijskih poslancev, rad poudaril to, da povišanje za 54 milijonov nima nobene praktične vrednosti. V bistvu ne gre za povišanje, ampak samo vračate tisto, kar ste z rebalansom enkrat odvzeli. Ampak, problem ni v tem. Poglejmo, kam ta denar sploh gre. Za nedokončane investicije, kar je dobro, ker so res nedokončane in se evropska sredstva ne bi mogla črpati, če se denar ne namenja za to. Namenja se tudi, zanimivo, za revščino. Predvidevate, da bo revščine naslednje leto več, ker je verjetno res. Več denarja je namenjenega za zdravstveno varstvo nezavarovanih in socialno ogroženih. Ni pa namenjeno več denarja za zdravljenje. Za pričakovati je več bolnih ljudi, vsekakor ne manj. Po bolniškem staležu smo že sedaj na vrhu v Evropski uniji. 5 % ljudi je vsak dan v bolniškem staležu.

Kar se tiče programa javnega zdravja, je tukaj prava katastrofa, če pogledamo proračun. Za naslednje leto namenjate dobrih 10 % manj za programe javnega zdravja. Vse študije zadnjih 4, 5 let so pokazale, da se je državam, ki so bile v krizi in so namenjale manj za javno zdravje, to kot bumerang vrnilo nazaj z

večjimi stroški v zdravstvu. To pomeni, da s tem ukrepom zdravstvo v bistvu dražite. Danes poslušam o varčevanju, ampak to zdravstvo draži. Ne vem, zakaj se pri nas nočemo učiti iz izkušenj drugih. To so pokazale študije Evropskega observatorija za zdravstvene sisteme in politike na primerih držav, ki so bile v krizi že malo prej. Tem je po mojem mnenju za verjeti. Deluje mi nekako religiozno, da verjameš tistemu, česar ni in ne verjameš znanosti ali študijam.

Da je zadeva še bolj bizarna, ste naredili nikogaršnjo zemljo. Da razložim. S spremembo Zakona o zdravstveni dejavnosti ste združili območne zavode. Področje javnega zdravja sedaj ne dobi niti tistega denarja, ki ga je pridelalo na trgu, s tržnega deleža. V proračunu ste zmanjšali postavko, odvzem tega denarja je pa iz tržnega dela. Tako da sploh ne vem, iz česa se bo financiralo javno zdravje. Lahko rečem, da zdaj, ko smo v mesecu decembru in bomo pisali novoletne voščilnice, lahko zapišemo: "Srečno novo leto 2013 in veliko zdravja vam želim, saj vam proračun 2013 ne omogoča veliko zdravljenja." Ta proračun ne odraža, da bi zdravje bila neka vrednota in da bi se nanj gledalo kot na prioriteto. Niso upoštevana priporočila Svetovne zdravstvene organizacije, ne priporočila Evropskega observatorija za zdravstvene sisteme in politike in tudi ni upoštevana pričakovana sprememba demografske slike. Toliko zaenkrat. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani zbor!

Državni proračun je eden najpomembnejših dokumentov, ki ga poleg ustavnih sprememb obravnava in sprejema Državni zbor Republike Slovenije. Kriza se je pri nas začela leta 2008, čeprav tega sprva še nismo hoteli priznati. Danes smo po mnenju nekaterih strokovnjakov v četrti fazi finančne, gospodarske in socialne krize, ki se kaže v težavah, ko je treba zagotavljati finančno likvidnost podjetij in predvsem države. Pred tem smo imeli tretjo fazo krize, ki se je začela s padcem pokojninske reforme junija lani in se je stopnjevala z nekaterimi neodgovornimi izjavami predstavnikov sedanje vladajoče ekipe, da je Slovenija na robu bankrota. Posledice so bile direktne. Cena denarja se je za državo, za banke in posledično za podjetja in državljane povišala. V času krize se je zgodilo tudi več strateških napak. Ena večjih je propad gradbenih velikanov SCT in Primorja. Tu so zatajile predvsem banke in tudi vlada ni pokazala dovolj razumevanja za dokapitalizacijo. Negativne posledice stečaja Primorja so za banke in državo danes bistveno večje kot bi bile, če bi mu pomagale. Po toči zvoniti je žal

prepozno. Upam samo to, da smo se iz tega kaj naučili.

V Evropi je danes od 24 do 25 milijonov brezposelnih. Zelo zaskrbljujoč proces rasti brezposelnosti v zadnjih nekaj letih imajo tudi v Združenih državah Amerike in vse to predvsem na račun, da se je industrijska proizvodnja iz Evropske unije in Združenih držav Amerike selila v Azijo in druge regije, kjer je bila poceni delovna sila. Tako so danes posamezne države ali regije v nekaterih evropskih državah že popolnoma brez industrije. Klasični primer je Anglija. Ne moremo biti vsi bančniki ali natakariji, dejstvo je, da ne moremo vsi delati v storitvenih dejavnostih, zato je nujno, da ohranimo industrijo in industrijsko proizvodnjo tudi v Evropski uniji in v Sloveniji.

Kako pomembna so sredstva za izobraževanje, raziskave in razvoj v državnih proračunih, ne samo pri nas, ampak tudi drugod po svetu, bom ponazoril z naslednjim primerom. Profesor Gabriel Crean iz Francije je na eni izmed razvojnih konferenc v Bruslju izpostavil, da je treba v realnem sektorju izgraditi celoten sistem od razvoja do patenta in v končni fazi tudi do proizvodnje. Če pogledamo en segment razvijanja novih izdelkov ter njihovo proizvodnjo, pridemo do strašljivih podatkov na globalni ravni. Število patentov: v ZDA 27 %, v Evropski uniji 32 %, v Aziji 38 %. Ko pogledamo proizvodnjo tega konkretnega izdelka, so razlike enormne: v Združenih državah 0 %, v Evropski uniji 1 % in v Aziji 87 %. Azija ima danes patente in delovna mesta. Dejstvo je, da sta Združene države Amerike in Evropa selili proizvodnjo v cenejša območja, vendar je bila zato izguba delovnih mest velika. Ponovno je treba proizvajati doma, v Združenih državah Amerike in tudi v Evropski uniji. V Združenih državah Amerike je predsednik Obama že lansiral novo paradigmo, proizvodnjo nazaj v Združene države, ki že kaže rezultate, medtem ko v Evropi še stopicamo na mestu.

Zato morajo razvojne banke v Evropski uniji, Sloveniji in tudi evropski in slovenski proračun stimulirati znanost in razvoj ter proizvodnjo novih izdelkov ter povrniti in ohraniti Evropo in tudi Slovenijo kot enega vodilnih globalnih proizvajalcev. Da so kljub slabim in kriznim časom tudi svetle izjeme, lahko ponazorim na primeru Idrijsko-Cerkljanske regije oziroma Idrijsko-Cerkljanskega industrijskega bazena, kjer imamo svetovne korporacije kot so Kolektor, Hidria in Eta v Cerknem, kjer praktično ni brezposelnih. V občini Cerkno je najnižja brezposelnost v Sloveniji, mislim, da tam okrog 2,5 %. Tudi v upravni enoti Idrija je brezposelnost med najnižjimi v Sloveniji, tako da se tudi v teh kriznih časih da narediti zgodbo o uspehu. Seveda, če se menedžerji ukvarjajo predvsem z razvojem, ne pa z lastninjenjem svojih podjetij in to je tisto glavno. Zato bi morala tudi država investirati predvsem v razvoj. Žal so te postavke, tudi v proračunih za leto 2013 in za leto 2014, podhranjene.

V začetku novembra je minister mag. Radovan Žerjav v Spodnji Idriji odprl nov razvojni inštitut v okviru Hidrie. Pred enim letom je tak razvojni inštitut odprl Kolektor v Idriji. To so podjetja, ki vlagajo v razvoj, ki širijo proizvodnjo tako v Sloveniji kot tudi zunaj njenih meja. Vse te pozitivne primere moramo natančno preštudirati in se iz njih kaj naučiti, kajti tudi v Sloveniji se da v teh kriznih časih marsikaj postoriti. Konec koncev je prejšnja vlada tem trem podjetjem namenila skoraj 14 milijonov evrov razvojnih sredstev iz državnega in evropskega proračuna, pa tudi sicer je iz proračuna spodbujala razvoj slovenskih podjetij. Zanimiv je na primer podatek, da je bilo pred letom 1990 v Sloveniji okoli 4 tisoč 500 razvojnih inženirjev, ki so bili zaposleni v slovenski industriji, sredi 90. let pa je bilo le-teh komaj tisoč 400.

Prav zaradi tega je Državni zbor na pobudo Vlade leta 2000 sprejel tako imenovani zakon o tehnološkem tolarju, ki je bil namenjen financiranju razvoja, zaposlovanju razvojnih inženirjev in spodbujanju projektov v slovenskem gospodarstvu. Danes imamo na voljo tudi evropska sredstva in bistvena prioriteta te vlade bi morala biti izboljšanje črpanja teh sredstev, kajti to je edini pravi sveži denar za razvoj in investicije, ki ga tako nujno potrebujemo. Mislim, da bi moral biti prav iz teh razlogov, ki sem jih zdaj navajal, državni proračun za leto 2013 in leto 2014 bolj usmerjen v razvoj in razvojne projekte.

Na proračun za leto 2013 sem vložil amandma, ki se nanaša na vzdrževanje nezalitega dela Rudnika živega srebra Idrija, monitoringa nad zapiralnimi deli in rudarske škode. To ne bo rešilo slovenskega gospodarstva, tudi ne pokopalo proračuna, daleč od tega, je pa to priložnost za zelo obetaven razvojni projekt. Prav na primeru likvidacije rudnika lahko dobimo zelo zanimiv razvojni projekt. Rudnik v Idriji je bil drugi največji rudnik živega srebra na svetu. Skupaj z rudnikom v Almadenu v Španiji, ki je bil največji, sta se letos uvrstila na prestižni seznam svetovne dediščine pri Unescu. V Idriji je še vedno od 6 do 10 % vseh svetovnih zalog živega srebra. Ko se je rudnik zapiral oziroma ko se je sprejelo odločitev o postopnem zapiranju sredi 70. let, je bila cena jeklenke 90 dolarjev. Zaradi ekoloških razlogov se je proizvodnjo in uporabo živega srebra opuščalo. Čeprav je danes cena jeklenke na prostem trgu 2 tisoč dolarjev, v Evropski uniji te proizvodnje in uporabe ne bo več.

Danes se uporablja samo še v Mongoliji, na Kitajskem, v Južni Ameriki, na primer, v Braziliji itd. Evropska unija je namreč leta 2005 sprejela strategijo Skupnosti za živo srebro, na podlagi katere je bila od leta 2000 dalje prepovedana uporaba in trgovina z živim srebrom. Od leta 2009 v okviru OZN potekajo aktivnosti za sklenitev svetovne konvencije OZN o živem srebru, pri čemer aktivno sodeluje tudi

Vlada Republike Slovenije. Prav s temi dokumenti so povezane priložnosti, ki jih ima Slovenija, saj lahko uveljavimo izjemno znanje in izkušnje o vplivih živega srebra na človekovo zdravje in okolje.

Vlada Republike Slovenije je konec leta 2009 sprejela sklep o likvidaciji Rudnika živega srebra Idrija. Vse od takrat poteka vrsta aktivnosti, kako nadaljevati in urediti zakonsko obveznost, ki izhaja iz Zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija. Po likvidaciji rudnika bo še vedno treba skrbeti za vzdrževanje nezalitega dela rudnika, opravljati monitoring nad zapiralnimi deli, sanirati okolje in rudarsko škodo ter poskrbeti za upravljanje in vzdrževanje kulturne, naravne in tehniške dediščine, ki je povezana z idrijskim rudiščem.

Prej sem povedal, da je ta dediščina na seznamu svetovne dediščine pri Unescu. Na podlagi Zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija se bo do konca leta 2012, do konca letošnjega leta, izvajal program vzdrževanja nezalitega dela jame, monitoringa in rudarske škode. To je bil program, ki se je začel izvajati leta 2008 in bo končan letos, Vlada pa ga je sprejela že leta 2007. Rudnik je pripravil program za obdobje 2013–2017, ki je v proračunih za naslednji dve leti, za leti 2013 in 2014, bistveno podvrednoten. Ta postavka je sicer še ostala, vendar za celovito izvajanje tega programa to ne bo zadostovalo, zato sem tudi vložil amandma.

Rudarska škoda je zakonska kategorija na podlagi rudarske zakonodaje. Rudarsko škodo se plačuje za vso škodo, ki je bila zaradi večletnega rudarjenja povzročena na infrastrukturi in objektih v mestu Idrija. Ta postavka je bila tudi v proračunu za leto 2012, nato je bila z rebalansom razpolovljena, z ukrepom finančnega ministrstva pa je bilo zaustavljeno izvajanje proračuna in izplačevanja rudarske škode. Ljudje so sanirali okolje. Recimo, v konkretnem primeru v mestnem jedru, ki je pod zaščito Unesca, je skupina stanovalcev sanirala spomeniško zaščiteno objekt. Vložili so svoj denar, pričakovali so tudi del rudarske škode, stvar je obnovljena, narejena, zdaj pa niso več upravičeni do tega denarja, ker je izvajanje državnega proračuna na tej postavki zaustavljeno.

Še ena stvar, ki je povezana s priložnostjo, o kateri govorim. Ko gre za likvidacijo rudnika in tega podjetja, gre za preoblikovanje tega podjetja v javni zavod. Vlada Republike Slovenije je že lansko leto kot pogoj za vpis na seznam svetovne dediščine pri Unescu sprejela sklep in ustanovila Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija. Zgolj ta sklep ne zadostuje. Zdaj bi bilo treba spraviti ta zavod v delovanje. Gre v bistvu za preoblikovanje, ne pa za nastanek novega zavoda. Ne gre za nek nov subjekt, ampak samo za preoblikovanje podjetja v javni zavod, kajti še naprej bo treba opravljati vse zakonske

obveznosti, ki jih je do sedaj opravljal rudnik in skrbeti za tehniško, naravoslovno in kulturno dediščino in opravljati monitoring nad zapiralnimi deli. Ta rudnik ne bo nikoli dokončno zaprt, treba ga bo še naprej vzdrževati, ker se nahaja tik pod mestom, ki šteje 6 tisoč prebivalcev, razen, če se država odloči in zgradi novo mesto in preseli teh 6 tisoč ljudi, v kar pa ne verjamem.

Zato bo ta zavod lahko skrbel za to, kar je po zakonu dolžan skrbeti. V okviru tega je že predprejšnja vlada leta 2008 ustanovila Informacijsko raziskovalni center za živo srebro. V Idriji imamo zelo jasno izdelan nov razvojni projekt, ki lahko nastane na podlagi izjemne dediščine nekdanj svetovno znanega rudnika. Od te vlade pričakujem, da bo sprejela vse ukrepe za čimprejšnje preoblikovanje podjetja v center za upravljanje, kar je bil eden izmed pogojev za vpis na seznam Unesca. V nasprotnem primeru nam lahko grozi izbris iz tega seznama, kar bi bila velika sramota za našo državo. Poleg tega predlagam tudi, da Državni izbor sprejme amandma, ki sem ga vložil na proračun za leto 2013. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Kolegice in kolege sprašujem, če želi še kdo razpravljati o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna. Vidim roke, zato odpiram prijavo za razpravo. Prosim, da se prijavite.

Besedo ima mag. Katarina Hočevnar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav!

"Če Šušteršič popusti, nam ni pomoči," je prejšnji teden v svojem komentarju zapisal eden izmed slovenskih ekonomistov. Verjamem v našega ministra, da ne bo popustil in da bo nadaljeval pot konsolidacije javnih financ.

Kar se tiče teh razprav in evforije glede varčevanja, moram poudariti, da ta vlada, čeprav jo podpiram, žal še nič ni privarčevala. Dosegla pa je korak naprej k manjšemu zadolževanju in zato ima mojo podporo tudi v prihodnje. Uravnotežen proračun in primanjkljaj pod 3 % BDP sta za Državlansko listo vrednoti. To je edina pot do cenejšega zadolževanja in pot za izhod iz krize. Vse drugo je v tem trenutku žal iluzija. S tem predlogom proračuna se zasleduje cilj oziroma ohranjanje zaveza glede primanjkljaja v Paktu stabilnosti in rasti in to je glavni razlog, zaradi katerega bom oba predloga proračuna podprla. Moj glas za proračun gre tudi zato, ker namenimo 600 milijonov evrov več za investicije. Vesela sem, da se pretirano ne manjšajo sredstva občinam in da je bil z njimi dosežen sporazum o zgolj 3-odstotnem zmanjšanju povprečnine. Tukaj bi poudarila, da so občine temeljne celice lokalne skupnosti in da so, če imajo župane, ki delajo v dobro ljudi, nosilke razvoja v posameznih regijah. Sem

glasna zagovornica bolj enakomernega razvoja Slovenije.

Danes, ko poslušamo veliko razprav o tem, kateri resor, katera politika potrebuje več sredstev, bi rada na tem mestu povedala oziroma poudarila, da je še danes na slovenskem podežlju stalna praksa, da če se v eni vasi asfaltira cesta, zgradi vodovod, v preteklosti tudi telefone, da so naši državljani to sofinancirali. Kar je v mestu, v urbanih središčih, stalnica za naše državljane, na podežlju to ni. Pa ni nobenih protestov in glasnih razprav na to temo. Kljub kritikam na ta proračun, lahko, če pogledamo razrez 9,6 milijarde evrov, ugotovimo, da gre največji delež, 16 %, izobraževanju in športu, da 13 % proračunske malhe namenimo pokojninskemu varstvu in 11 % socialni varnosti. Kar me žalosti oziroma je to breme preteklosti, je servisiranje javnega dolga. Na četrtem mestu je ta postavka in s to prakso je treba prekiniti. O vloženih amandmajih se bom opredeljevala kasneje.

Če sem začela z mislijo uglednega slovenskega ekonomista, bom zaključila s citatom pesmi zagorske upokojenke. Tako je opredelila svojo kitico v svoji preprosti pesmi: "Božiček, če imaš še kaj veljave, lepo te prosim, daj jim pamet v glave..." – s tem je mislila nas, politike – "da bodo le toliko porabili, kot bomo s svojim delom zaslužili in ne še petim rodovom dolgove naložili." Proračun za leto 2013 sledi tej misli upokojenke iz zagorske doline in tudi zato ima mojo podporo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Alenka Pavlič.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Da je proračun nerealen, smo že slišali in da ima vsaj 300-milijonsko luknjo tudi. Naj to ne izpade kot poceni demagogija ali populizem, vendar proračun je lahko soliden, slab ali najslabši. Za tega lahko rečem, da je najslabši. To ne bi bilo nič nenavadnega, če ne bi z njim hkrati uničevali kvalitetnega javnega šolstva, kvalitetnega zdravstva, kvalitetne predšolske vzgoje itd. Če želimo, da bi državna malha zadovoljila vse kategorije, ki črpajo iz nje, bo treba narediti več na prihodkovni strani. To ste danes slišali že večkrat. Res je tudi, da ni nič nenavadnega, če povemo, da več kot pride denarja notri, več ga lahko razdelite. Da ga notri ne prihaja zadosti, opozarjamo že od vsega začetka našega mandata. Zakaj? Zato, ker kljub vsemu niste nič naredili na strani gospodarskega zagona, gospodarske rasti in dviga konkurenčnosti, da bi gospodarstvo lahko pridelalo več denarja in s tem napolnilo državno blagajno. Kot smo lahko slišali iz ust gospodarstvenikov le-ti pogrešajo pravno državo. Tudi v zadnjih medijskih primerih smo lahko videli, da je pravna država že skoraj mrtva. Ministra Pličaniča pozivam na delo.

Splošne ugotovitve s področja infrastrukture so sledeče. Proračun je

nepregleden – namerno ali zaradi neznanja? Vsi pomembni večji infrastrukturni projekti, za katere ponavljamo kot papige, da so gonilo gospodarskega zagona, so potisnjeni do leta 2016 in še dlje. Odgovarjate, da zato, ker ni pripravljenih projektov, da bi iz evropskih perspektiv lahko črpali ta sredstva. Mogoče pa zato, ker se zavedate, da vam jih ne bo več treba izvajati, ker te vlade takrat več ne bo. Če to ne drži, bi se glede na pravkar povedano moralo sedaj na ministrstvih kar kaditi od hitrosti in akcije pri pripravljanju projektov za naslednjo perspektivo. To naj bi bil ravno vaš izgovor danes, zakaj niso vsa sredstva počrpana – ker ni pripravljenih projektov iz prejšnje, Pahorjeve vlade. Sprašujem vas, ali delate zdaj to? Spomnila bi vas, da je bilo v letu 2012 predvidenih 888 milijonov evrov, za leto 2013 pa ste naplanirali milijardo 443 milijonov evrov iz evropskih sredstev.

Na področju železniške infrastrukture ne boste gradili drugega tira, pač pa boste obnavljali lokalno železniško infrastrukturo, čeprav bi vam pri gradnji drugega tira lahko zelo pomagala EBRD, in to pod ugodnimi pogoji. Samo za primerjavo, pri tem projektu bi Slovenija in slovenska podjetja imela toliko učinka kot pri gradnji bloka 6 – se ga še spomnite? Citiram Umarjevo publikacijo Črpanje sredstev kohezijske politike v Sloveniji v obdobju 2007–2011: "Iz proračuna v celi perspektivi počrpano 32 %, v letu 2011 pa 46 %." Citiram dalje: "Opustitev izgradnje drugega tira lahko pripelje do izolacije Slovenije kot potencialno pomembne države z ustrezno logistično infrastrukturo. Izgradnja drugega tira Koper–Divača je projekt strateškega interesa za Slovenijo kot tranzitno državo in vitalnega pomena za obstoj Luke Koper."

Pri planu za gospodarstvo je opaziti nekaj nerazumljivih potez. 155 milijonov podarjate lokalnim skupnostim za izgradnjo lokalne infrastrukture. Mogoče bi bilo bolj smotno več sredstev nameniti za sofinanciranje tujih naložb, saj smo v edinem uspelem poskusu te vlade videli, da se je na razpis prijavilo veliko interesentov, od katerih jih je 15 ustrezalo razpisanim pogojem in ste jim zato namesto 4,5 milijona evrov namenili 6,2 milijona evrov. S tem boste, upamo, v državo pripeljali 507 novih delovnih mest – mnogo. Pri tem niste pomislili, da bi 155 milijonov za lokalne skupnosti razpolovili in eno polovico rajši dali za sofinanciranje tujih naložb, ki bi poskrbele za nova delovna mesta. Menim, da bi se s tem lokalne skupnosti morale strinjati, saj so delovna mesta zelo pomembna.

Skrbi s področja gospodarstva sledijo dejstvu, da za vsakega našega vrhunskega strokovnjaka, ki izvede manever bega možganov, država izgubi 0,5 milijona evrov, ki smo jih vložili v njegovo izobrazbo. Če bi ti možgani ostali tukaj, bi verjetno lahko doprinesli k boljši ekonomski situaciji države. Ampak, tudi njim je treba ustvariti pogoje za delo in razvojnim

inštitutom in zavodom ne samo zniževati plač in sredstev. Še primer za Gorenjsko. 47 milijonov, namenjenih leta 2013, 18 milijonov leta 2014 in 14 milijonov leta 2015 za potniški terminal Brnik, od katerega Gorenjska ne bo veliko pridobila, saj je dejstvo, da je to osrednje vseslovensko letališče in ima z zapostavljenim gorenjskim gospodarstvom bore malo skupnega. Za primerjavo povem, da je bila Gorenjska še pred leti najbolj razvita regija, danes pa je pristala na 8. mestu. 10 milijonov namenjate škojeloški obvoznici, ki bo poskrbela, da se bodo Ločani lažje vozili na delo v Ljubljano in se vozili okoli Loke, prebivalcem Poljanske in Selške doline pa boste omogočili lažji prevoz. Ta sredstva jim žal ne bodo pomagala do novih delovnih mest v njihovem okolju. Za Zgornjesavsko dolino v proračunu ne vidim projektov, ne za Jesenice, Radovljico, Bled in Bohinj.

Tega proračuna ne bom podprla zato, ker je zlagan.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Branko Ficko.

BRANKO FICKO (PS PS): Lep pozdrav vsem skupaj.

Edini cilj vladnega predloga proračuna je znižanje primanjkljaja z igro številč brez vizije. Na odhodkovni strani je to zategovanje pasu, katerega začetek je bil že z ZUJF. Rezultati so znani – recesija, nadaljnje padanje gospodarstva, izvoza in s tem manj vplačil v proračun. Tudi IMF ugotavlja, kako varčevalni ukrepi vplivajo na gospodarsko rast. BDP se je v povprečju zmanjšal od 0,9 do 1,7 evra za vsak evro, ki je bil privarčevan. Varčevanje v javnem sektorju je škodovalo zasebnemu sektorju. Na prihodkovni strani proračun rešujete s sredstvi EU, kar je nerealno in neuresničljivo, predvsem na področjih, kjer ni pripravljenih projektov. Ni strategije, katere panoge bomo reševali, katere razvijali, katere so prioritete in koliko delovnih mest pričakujemo z novimi vložki. Vse s ciljem povečanja BDP. Če pogledamo konkretno na področje sektorja kmetijstva oziroma Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki ima slabih 816 milijonov evrov denarja, kar je nekaj več kot Ministrstvo za infrastrukturo in prostor in skoraj enkrat več kot gospodarsko ministrstvo, bi na prvi pogled lahko rekli, da nas kmetijstvo oziroma njegove panoge in sektorji lahko potegnejo iz recesije. Povečali bomo samooskrbo s hrano, povečali bomo BDP, ustvarili bomo nova delovna mesta.

Temu verjetno ne bo tako oziroma vsaj sedaj ne kaže, da bi bilo, ker analiza v letih 2010 in 2011 kaže, da so rezultati na vložena sredstva izredno slabi. Prihodek 1,2 milijarde v primarnem kmetijstvu glede na vložek cca 349 milijonov je zelo nizek. Zelo zaostajamo za povprečjem dohodkov v Evropski uniji. Faktorski dohodek v Sloveniji dosega le 42 % povprečja Evropske unije, v primerjavi z ožjimi državami,

tako imenovanimi EU-15, pa le 26 % povprečja. Slovensko kmetijstvo daje le 2,5 % k strukturi dodane vrednosti. Na osnovi relativno visokih vrednosti v proračunu oziroma vlaganj bi ukrepi morali zasledovati cilj, da bi poraba sredstev EU morala biti usmerjena v panoge oziroma produktne skupine z višjo dodano vrednostjo, predvsem tiste, ki nam prinašajo nova delovna mesta. Na tem segmentu na odhodkovni strani jemljete denar za delo strokovnih služb, svetovalcev v kmetijstvu, kjer je lahko ogroženih cca 300 delovnih mest. Lahko se samo vprašamo, kdo bo svetoval neposrednim proizvajalcem o tem, katere produktne skupine z višjo dodano vrednostjo naj razvijajo. Denar v kmetijstvu bo porabljen in ni ga malo. Efekti donosnosti, predvsem pa dodane vrednosti in vpliva na BDP, bodo izničeni.

Da zaključim, predlog proračuna ima operativno izvedbeni načrt samo na odhodkovni strani, z varčevanjem, nima pa ga na prihodkovni strani, in to v delu, ki bi moral biti namenjen gospodarskemu razvoju in ohranitvi ter zlasti povečanju delovnih mest. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovani državni sekretar, minister, spoštovani poslanke in poslanci!

Pred nami je predlog proračuna za leti 2013 in 2014. Proračun izkazuje ekonomsko, finančno, socialno in fiskalno politiko države. Izkazuje tudi to, koliko se pričakuje priliva v državno blagajno in koliko bomo vsi skupaj lahko potrošili in pri tem zasledovali cilj, da se zmanjša proračunski primanjkljaj oziroma tudi javni dolg na 3 %. Slovenija je že od konca leta 2009 zaradi kršitev določil Pakta stabilnosti in rasti v postopku pri Evropski komisiji. Naj vas spomnim, Pakt stabilnosti in rasti dovoljuje javnofinančni primanjkljaj v višini 3 % družbenega bruto proizvoda. To prav gotovo zelo dobro ve tudi opozicija in še predvsem gospa Bratušek, ki je bila v času prejšnje vlade direktorica Direktorata za proračun in tako tudi objektivno odgovorna za stanje javnih financ, ki smo mu priče danes. Če se s politiko ministra Križaniča ni strinjala, bi ga morala opozoriti na zaveze iz Pakta stabilnosti in rasti. Imela je tudi možnost, da odstopi, če se s politiko Vlade in bivšega ministra za finance ne bi strinjala.

Na tem mestu izražam vso podporo predlaganima proračunoma Republike Slovenije in ju podpiram zato, ker Vlada načrtuje trošenje, ki je v danih okoliščinah realno in ker nista seznam sanj ali želja, ki jih ni mogoče uresničiti. Tudi sama si želim, da bi lahko namenili za šolstvo in socialo več sredstev, zavedam pa se, da to ni mogoče. Veseli me, da je razvojno in investicijsko naravnan. Danes sem velikokrat slišala, kako je Vlada nesposobna, kako je

socialno neobčutljiva in kako smo poslanke in poslanci iz vrst koalicije socialno neobčutljivi. Vendar tisti, ki želi videti in slišati, ve, da ukrepi Vlade že dajejo prve rezultate. Naj spomnim, da smo v mesecu oktobru zabeležili celo več kot 40 milijonov evrov presežka prihodkov nad odhodki. Skupni proračunski primanjkljaj v obdobju od januarja do oktobra letos znaša sicer nekaj manj kot 1,1 milijarde evrov, vendar pa kar 633 milijonov evrov tega zneska odpade na meseca januar in februar, ko aktualna Vlada še ni imela polnih pooblastil. V 8 mesecih mandata, od marca do oktobra 2012, je presežek odhodkov nad prihodki proračuna znašal 464 milijonov evrov. V enakem obdobju, kot se spomnimo, je leta 2011 primanjkljaj znašal kar 833 milijonov evrov, leta 2010 1,3 milijarde evrov, leta 2009 pa milijardo evrov. Vse to lahko vidite, če želite, na strani Vlade.

Ko govorite, da smo socialno neobčutljivi, naj vas spomnim, da za socialno varnost v predlogu proračuna namenimo 296 milijonov evrov in še nekaj, da za družinsko politiko namenimo 610 milijonov 533 tisoč evrov, da želimo zmanjšati brezposelnost z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, da za transferje brezposelnim v letu 2013 namenimo 258 milijonov itd. Tudi jaz si želim, da bi lahko za socialo namenili več, vendar je najprej treba zagotoviti gospodarsko rast. Z gospodarsko rastjo bodo prišla nova delovna mesta. Ne pozabimo, da je od leta 2008 do danes naraslo število brezposelnih za več kot 70 tisoč delovnih mest, prikrite brezposelnosti je pa še več. Ko toliko poudarjate, da je edini namen prevzemanje oblasti, se zamislite nad temi besedami, kajti vsi ukrepi, ki jih predlaga Vlada, ki jih predlaga koalicija, vodijo k temu, da vsem nam, ne samo posameznikom in elitam, zagotovimo boljše in lepše življenje. Ne danes – tega nismo nikoli obljubljali, tudi predsednik Vlade ne in tudi ne pristojni ministri.

Zaradi vsega navedenega, dragi kolegice in kolegi, bom proračuna za leti 2013 in 2014 podprla. Svojo razpravo naj končam z mislimi Toneta Pavčka: "Ne verjemite njim, ki pravijo, ta svet je grozen, grob in grd, ni res. Res je, da je lahko še hujši." Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Stanko Stepišnik.

MAG. STANKO STEPIŠNIK (PS PS): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav ministroma, državnemu sekretarju in vsem ostalim!

Proračun je pomemben dokument, v katerega so uprte vse oči v Sloveniji. Vsi državljanke in državljani to spremljajo, nekateri pa vidijo v tem proračunu osebno eksistenco. Proračun bi moral biti bolj gospodarno in razvojno naravnan. Če obrazložim, iz Evrope naslednje leto dobimo pomoč v višini 1,4 milijarde kot prihodek, to je 16 % vseh prihodkov

proračuna. S 1,4 milijarde bi morali pokazati vsem državljanom in državljanom neke konkretne cilje, koliko novih delovnih mest bo nastalo, koliko novih podjetij bo nastalo, za koliko bo gospodarska rast zaradi teh 1,4 milijarde evrov višja ali nižja. Vendar, tega iz dokumentov ni videti. Ne vem, ali je to nerodnost ali kaj drugega. Ti cilji so izredno pomembni in če jasno in točno določajo, kaj bomo dosegli v naslednjem letu s tem denarjem, potem smo vsi pripravljeni na določene reze, na določeno štednjo sami pri sebi.

Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bili izdani trije paketi, zdaj bo četrti, preko 300 ukrepov – to se mora neke videti. Zopet manjkajo vmesni cilji. Dobro je, da so v vsakem takšnem projektu postavljeni končni cilji, da vsi državljani in državljani vidimo luč na koncu tunela, dobro pa je tudi, da so postavljeni še vmesni cilji, da vidimo, ali gremo proti tem ciljem. Od 1,4 milijarde gre 300 milijonov za kmetijstvo in to bo sigurno porabljeno v naslednjem letu. Za ostalo me je pa strah, da ne bo porabljeno, ker 1,1 milijardo porabiti pomeni že januarja intenzivno delati na vseh razpisih, nalogah, projektih, da se večina tega končana proti koncu polletja in da bo do septembra čas spravljati skupaj račune in dokazovati v EU, koliko je bilo porabljeno, da bodo ta sredstva v naslednjem letu mogoče prišla v naš proračun. To je izredno težko in skorajda neuresničljivo. Tudi, če bi kar z odločbami podelil ta denar, ga je po mojem zelo težko porabiti, milijardo 100 milijonov v enem letu.

Ta javnofinančna odgovornost je zelo neresna. Svetu in sami sebi obljublamo, da bomo zmanjšali javnofinančni primanjkljaj na 3 % bruto družbenega produkta, vendar nam to ne uspeva. Trosimo neko nezaupanje, neko neresnost, tako do zunanjih institucij v Evropi kot tudi v domači javnosti. Mislim, da je premalo sider, močnih sider, v tem proračunu, da bi za naslednje leto lahko uresničili tistih 2,8 % javnofinančnega primanjkljaja. Odhodki, ki so predvideni, se bodo sigurno uresničili, prihodki so pa na izredno trhljih nogah. Poglejte, 16 % je evropskih sredstev – bo ali ne bo. Potem smo rekli 150 milijonov od pokojninske reforme. Ne vem, kje bomo prihranili 150 milijonov naslednje leto. Poleg tega se zasebna poraba, državna poraba, investicije v naslednjem letu izredno znižajo. To pomeni, da bo kupna moč manjša. Če bo kupna moč manjša, bo manjša potrošnja, kar je predvideno. Manj bo pobranih davkov in ker so davki narejeni na leto 2012, jih bo drugo leto precej manj. Analize so narejene. Precej manj davkov bo prišlo v proračun.

Edini maneuver, ki je, so trošarine. Če se bodo trošarine zelo povečale, bomo imeli, prvič, velik vpliv na nekonkurenčnost gospodarstva. Drugič, veste, kako se ljudje obrnejo, ko se določeni energenti ali blago podraži napram okolici. Gredo tankati in kupovati v sosednje države. Zato bi morala biti v tem proračunu močnejša sidra, da bi dosegli 2,8

% javnofinančnega primanjkljaja. Lahko se tudi zdaj pove, da se bo DDV dvignil za 1 ali 2 odstotni točki in ne vem kaj še. Na prihodkovni strani ni kaj dosti narejeno. Pravega efekta za gospodarsko rast ni videti. Kljub temu, da je proračun investicijsko naravnani, so te investicije preveč razdrobljene, so male investicije po celi Sloveniji. Gre bolj za infrastrukturo po vaseh, krajevnih skupnostih, to pa je po mojem mnenju zelo narobe, ker že te infrastrukture, ki smo jo zdaj naredili, ne moremo vzdrževati in če bomo še novo naredili, in da ne bo novih delovnih mest, kot je predvideno za naslednje leto, da se bo število nezaposlenih povečalo na 120 tisoč, bo to prava katastrofa, ker ne bo možno v naslednjih letih tega vzdrževati.

Moti me to, da je ravno ta vlada, ki je zdaj koalicijska, z Lizbonsko strategijo sprejela akt, da bo najmanj 65 % denarja iz evropskih sredstev namenjenih za gospodarsko rast, ustvarjanje novih delovnih mest, razvoj in raziskave! Vendar, iz tega, kar je v proračunu, sledi, da gre več v druge namene. Ravno v tej krizi bi se morala država zavedati, da bi morala krepiti človeški kapital! Ministrstvo za šolstvo verjetno to dobro pozna. Veliko vlaganja v znanje, veliko vlaganja v razvoj in raziskave je potencial, ki ga lahko izkoristiš takoj, ko se stanje v državi izboljša in lahko investiraš in že imaš na zalogi znanje. Če pa tega znanja nimaš, pa tudi investirati ne moreš, ker potrebuješ izredno veliko časa, da ljudi usposobiš, da lahko, recimo, uporabljajo nove tehnološke procese, nova znanja. Mislim, da je v proračunu namenjeno premalo besed in denarja krepitvi razvojno-raziskovalnega dela, predvsem mreže. V Sloveniji je več kot, na pamet govorim, tisoč razvojno-raziskovalnih skupin po podjetjih, ki imajo več kot 5 tisoč raziskovalcev. Če bi to znali zelo dobro povezati z institucijami znanja in v aplikativne projekte, potem bi lahko zopet imeli na zalogi izredno veliko inovativnih produktov, ki bi jih lahko v ugodnem času ob investiranju v tehnološke procese takoj spravili na trg in postali bolj konkurenčni. Bistvo krize je, da se moraš pripraviti na čas, ko izstopiš iz krize, zato prosim, da podprete amandmaje, ki so namenjeni temu, da se več denarja nameni za razvojno-raziskovalno dejavnost, izobraževanje, usposabljanje in za krepitev in ustvarjanje novih delovnih mest. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Proceduralno gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Vem, da danes sprejemamo najbolj pomemben dokument te vlade, proračun, vendar o vsebini proračuna ne bi ta trenutek govoril.

Zanima me – to naslavljam predvsem na vodstvo Državnega zbora –, kako je možno, da ob tako pomembni temi kot je proračun, ob tekoči točki dnevnega reda zaseda Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb ob 2.

uri popoldne v Državnem zboru. Jaz kot predsednik Odbora za gospodarstvo vem, da mi je onemogočeno, da sklicujem sejo, če potekata dve seji matičnih delovnih teles v Državnem zboru in tega se striktno držimo. Danes, ko obravnavamo najbolj pomemben dokument, pa se ob 2. uri popoldne skliče Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Zanima me, na podlagi katerega člana Poslovnika je moč to sklicati, ker mislim, da je gospod Virant oziroma sklicatelj prekoračil pooblastila. Zanima me mnenje vodstva, kako je to mogoče. Mogoče je tako, da se prekine seja Državnega zbora in se skliče komisija. Zato me zanima, od kje ta moč, da lahko med sejo sklicujemo druga delovna telesa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da to ni problem plenarne seje Državnega zbora, ampak je to problem komisije. Nimam informacije, na čigavo zahtevo je bila seja komisije sklicana, tako da je treba to vprašanje postaviti komisiji. Mislim pa, da to ne more ovirati dela Državnega zbora. Ampak ponavljam, to je problem komisije, ne plenarnega zasedanja Državnega zbora.

Besedo ima naslednji od razpravljalcev, to je gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsedujoči. Kolegice in kolegi!

Iztočnico mi je dal kolega Han. Tudi drugi vaš kolega Meh ima tri črke v priimku in on je sklical to sejo. Mislim sem, da ste se znotraj zmenili, kje je realni razlog. Mislim, da je razlog za sklic neformalne seje upravičen, verjetno. Razumem, da imate v vaši stranki več frakcij in da je komunikacija med frakcijami relativno slaba. Tista seja, kolikor vem, ni tako nepovezana s proračunom in bodočimi proračunskimi pričakovanji in s tem, kaj bo ta država storila v bodočnosti. Mislim, da se ukvarjajo s tem, kaj se varnostno dogaja v tej državi – katere so skupine, ki zlorabljajo demonstracije pri nas. Mislim, da se tudi oni strinjajo, da so ljudje pri nas upravičeno kritični, da demonstrirajo, ampak ta komisija in mi vsi bi se morali ukvarjati z anomalijami ...

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Kolega Jerovšek, v obravnavi imamo splošni del dopolnjenega predloga proračuna. Prosim, da razpravljate o tem, sicer bi pa morali vzeti proceduralno zahtevo.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ne, ne, kolega, če ne razumete, to se zelo tiče bodočih proračunov. Zelo se tiče bodočih proračunov ...

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Verjamem, ampak mi razpravljamo danes o splošnem delu proračuna 2013.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ja, argumentiram svojo debato s tem. Moram reči še, da upam, da nas predsednik parlamenta posluša. O tem bi morali razpravljati na plenumu še ta teden, o tej krizi v državi oziroma o teh demonstracijah, ker vsi parlamenti vseh držav o tem razpravljajo. Pozivam ga, da skliče to sejo, tudi plenum, da pošljemo tem, ki so zaskrbljeni, upravičeno zaskrbljeni, sporočilo iz tega parlamenta, da bomo naredili vse, da bomo imeli tako proračun normalen ...

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Kolega Jerovšek, to je očitno vaš proceduralni predlog. Ampak sedaj pa prosim, da preidete na obravnavano točko. V nasprotnem primeru vam bom moral vzeti besedo.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Proračuna za naslednji dve leti predvidevata znižanje primanjkljaja ali uokvirjenje pod 3 %. To ni edino, kar je nujno potrebno, ampak je to nujno potreben korak. Ta dva proračuna prinašata te korake. Zgleda, da naša, slovenska javnost ni obveščena o tem, v katero smer gredo prizadevanja Vlade. Tudi po današnji razpravi jim opozicija daje na nek način napačno sliko. Opozicija, vi danes govorite tako, kot da je treba primanjkljaj države zvišati iz 5 ali 6 %, kolikor ste ga ustvarili s svojo vlado, na 8 ali 9 z dodatnim zadolževanjem. To je napačno sporočilo. Vi imate ideje – ideje bi vsak imel –, kako povečati primanjkljaj v naslednjih dveh letih proračuna za 3 % ali pa še za dodatne 3 ali 4 %. Vendar, to ne gre. Tega se moramo zavedati in tega se zavedajo, ko nas ocenjujejo in opazujejo, tudi finančni in gospodarski faktorji, ki iz Evrope gledajo na nas.

Naj vam v zvezi s tem preberem odlomek iz današnjega Frankfurter Allgemeine Zeitunga, ki se tiče tega, kar danes sprejemamo. Piše takole: "Gospodarsko je Slovenija, ki je leta 2004 postala članica EU in leta 2007 kot prva postkomunistična država uvedla evro, v propadu, ki mu še ni videti konca." Negativni gospodarski trend bi se lahko, kot piše FAZ, spremenil šele v drugi polovici leta 2013, ob pogoju, da bo Vlada uspelo konsolidirati proračun, liberalizirati trg delovne sile in uresničiti nadaljnje tržnogospodarske reforme. To Vlada s proračunom počne. Nadalje piše: "Najnujnejši problem je sanacija treh največjih bank, ki so večinsko še vedno v državni lasti. Kriza, umetni gradbeni boom ter financiranje prevzemov in fuzija politično dobro omreženih oligarhov, je v njihovih bilancah pustila globoke luknje. Pogoji za ponovno vzpostavitev normalnih kreditnih poslov bi bila odprava slabih kreditov državnih bank v slabi banki, kot je to sprejela Vlada. A načrt je naletel ..." – bodite pozorni – "na hud odpor leveice in sindikatov, ki ga želijo preprečiti s pomočjo referendumov," zaključuje FAZ, Frankfurter Allgemeine Zeitung. To vaše sporočilo je slabo za našega največjega partnerja, gospodarskega in trgovinskega,

Nemčijo, v srcu evropskega gospodarstva, kjer Frankfurter Allgemeine Zeitung izhaja.

Zaradi tega s proračunoma, ki ju danes potrjujemo in dopolnjujemo, če imate dobre predloge, pošiljamo pomembna sporočila, ne samo Evropi, ampak tudi naši, slovenski javnosti, ki se tako množično zbira na trgih ter legitimno in upravičeno protestira. Tudi vi, opozicija, lahko tu kričite. Mene to ne moti, to je vaša pravica. Če kak poslanec misli, da bo lahko kaj dosegel, se lahko postavi na glavo in kriči v obrnjenem položaju. S tem ni nič narobe. Je pa narobe, če pošiljamo napačna sporočila. Naši demonstranti in tisti, ki jih organizirajo in vodijo, imajo nekatera napačna sporočila, napačno opcijo in percepcijo. Ko se zberejo pred Državnim zborom in vpijejo "Lopovi, lopovi!", generalizirajo, da smo vsi lopovi. Zase lahko trdim, da mi enega evra ne more nihče očitati v življenju. Dvakrat sem preprečil divje lastninjenje tovarne in so me zaradi tega potem iz tehničnega direktorja proglasili za tehnološki višek, ker so tajkuni – direktor je eden od klasičnih tajkunov – rekli: "Jerovška se ne da kupiti ..." – in me res niso mogli podkupiti – "in ga je treba iz fabrike spraviti." Zaradi tega je to napačno sporočilo. Na tem trgu stojijo pod Novo Ljubljansko banko, pa niti eden, ki govori o lopovih, ne pogleda v banko. Niti ene parole ni, ki bi govorila, da je treba pripeljati nazaj denar, ki je bil ukraden v bankah, ki je šel na Ciper in v druge davčne oaze! To so napačna sporočila.

Skozi ta plenum, skozi ta državni zbor moramo poslati prava sporočila. Predsednik mora po mojem mnenju sklicati tako sejo. V tej javnosti je prisotnega ogromno halo efekta. Najbolj napadajo ministra Turka in mu pošiljajo raznorazna sporočila. Bil sem registriran raziskovalec, čeprav sem bil iz tovarne, in sem razvil sintezo zeolita A vzel in proizvod spravil s kolegi v proizvodnjo. Takrat smo s tem rešili 150 delovnih mest, proizvodnja še danes leti. Sem meritoren za to govoriti in sem tudi dosti sodeloval z raziskovalci. Žal je minister v poziciji, da "štuca" in vem, da se zelo krega in tepe znotraj Vlade, da bi temu sektorju izbral večji kos kruha. Ampak, moram reči, da najbolj vpijejo tisti "raziskovalci" in "znanstveniki" – tudi moji kolegi, univerzitetni profesorji, mi to pravijo –, ki v svoji "briljantni" raziskovalni in akademski karieri nimajo enega uglednega članka. Njihov indeks citiranja je 0, kljub temu, da so porabili veliko javnih sredstev.

Čeprav tudi jaz menim, da je treba dati v razvoj in raziskave bistveno več denarja – če bo to namenjeno in proračun se sprejema zato, da bo čez nekaj let to spet možno –, je po drugi strani pravilno, da management in direktorji javnih zavodov pokažejo, da so znotraj svojih inštitucij sposobni ločiti tisto, kar je ekselentno, raziskovalno in razvojno ekselentno, odlično, od tistega, kar je velik halo efekt in nima nič koristi. Če gre za fundamentalne znanosti – raziskovalec, znanstvenik, ki je v priznanih revijah napisal članke in jih drugi obilno citirajo,

si zasluži, drugim je pa treba malo "štucati". Ti direktorji so zdaj v situaciji, da se pokaže tisto, kar pravi hrvaški pregovor: "na mucu se poznaju hajduci". Po tej bitki bomo videli v temi, kdo so hajduki znotraj raziskovalne in znanstvene sfere. Naj znajo znotraj usmerjati, kajti kljub temu, da rečemo, je tega denarja še vedno več, kot ga je bilo za iste inštitute pred 10 leti.

Ko poslušam govorjenje opozicije, se mi stalno zdi, da sem ga že v prejšnjih opozicijskih mandatih slišal. To je, danes bi rekli copy-paste, včasih smo rekli finger print, prstni odtis. Samo dve vejici na novo postavijo in govorijo. Kolegica Potrata je govorila, da Vlada onesnažuje okolje. Bivalno okolje Slovencev je onesnažila njena vlada. Bivalne pogoje je poslabšala z zadolžitvijo, s propadom gospodarstva, tako kot piše v Frankfurter Allgemeine Zeitung. To je tisto najbolj katastrofalno onesnaženje, če uporabim metaforo onesnaževanja bivalnega okolja. O tem naj govori, ne pa kazati goloba na strehi. Tudi kolegica Maša Kociper, ko je govorila o sodstvu. Tudi sodna veja in tožilstvo sta na isti ladji. Tudi oni dobijo nekaj manj. Razumem njihov halo efekt, ne razumem pa groženj, da ne bodo več sodili, če bo treba soditi za manjše denarje. Bajе nekateri predsedniki sodišč to že načrtujejo.

Ni res, da oni nimajo rezerv. Generalnemu državnemu tožilcu sem na seji odbora, ko smo poslušali poročilo, rekel, da sem pripravljen, če mi bo potrdil in zagotovil, da bodo dobro delali v zakonu o uresničevanju proračuna, dati amandma, ki bi mu omogočil 13. plačo. Na kakšni osnovi? Na osnovi tega, da sem ga spraševal, kdaj bodo začeli izvrševati zakon o zaplembi premoženja, ki velja že več kot pol leta, pa še z enim primerom niso prišli na dan in ga niso realizirali. Pametno bi bilo, da bi tožilstvo in sodstvo sprovajala ta zakon in bi, recimo, iz tistega bančnega ropa preko preiskave spravili z bančnih oaz, Cipra, Liechtensteina itd. vsaj 2 milijardi od tistih 6 milijard, ki so odtekle, ki so bile. Ta zločin v bankah se je zgodil in če bodo spravili 2 milijardi nazaj, jim bomo mi potrdili 13. plačo. Sem prepričan.

Ampak ne, Maša Kociper pravi, kako bo predsednik Vrhovnega sodišča dosegel svoj cilj, je rekla, in sem mislil, da bo recitala Kosovelovo Predsmrtnico, ki pravi: "Vsi bodo dosegli svoj cilj, le jaz ga ne bom dosegel, ognja prepoln, poln sil k pokoju bom legel." Tako dobesedno verjetno ni mislila, ampak nekateri predsedniki sodišč pa grozijo, da bodo dobesedno legli k pokoju, da ne bodo sodili več. V tem delu je bil Kosovel mogoče preroški. Ne strinjam se. Sodstvo mora po mojem, pa naj reče kdo karkoli, kritizira, delati s ciljem, da bo ta država bolj pravna država in da bodo državljani to tudi verjeli, da bodo zaupali, da čez 2 leti ne bodo več tako množično protestirali na naših trgih in da jih ne bodo mogle zlorabljati tiste skupine, ki zlorabljajo upravičene protestnike,

zoper javno premoženje, zato, da vseprek vpijejo, kdo je vse lopov, hkrati pa ne vidijo, da stojijo pod banko, kjer je zmanjkalo ne vem koliko milijard denarja! Naj gredo na magistrat, kjer je drugi vir ponikalnice finančnih sredstev v tej državi.

Sodstvo naj sodi. Moram reči, da žal s tožilstva ne pošiljajo teh sporočil. Tudi v tej izjemno kritični situaciji imam občutek, da so poslali sporočilo plačanci, ki razbijajo državo, ki provocirajo, ki mečejo kamnite kocke na policiste, naj se selijo iz enega prizorišča na drugega. Drugače jih ne bi spustili. Drugače bi tudi policistu priznali, da so dobrobit države, da so pravilni uslužbenci države. Tako pa se v tej državi legalizira razbijanje vse povprek, vpitje, legalizira se to, da je v tej državi najboljše mesto za mafijo, finančno itd. Ta dva proračuna sta korak k treznosti. Vse institucije, javni zavodi bodo trpeli. Ampak Frankfurt Allgemeine Zeitung, časopis naše največje partnerice, pravi, da je gospodarstvo v propadu.

Če ne bomo sanirali in omogočili konkurenčnosti našega gospodarstva, kaj boste čez 2 leti vpili vi, opozicija? Kaj? Boste morali začeti študirati izvirne vsebine za razpravo o proračunu. Ne tisti copy-paste izpred 2 let, izpred 4 let, ko je bila prva Janševa vlada. Ene stvari sem videl, da ste jih dobesedno ponovno ponovili. Potrebna je neka izvirnost. Dajte predloge. Direktorji javnih raziskovalnih zavodov bodo nagradili tiste raziskovalce, recimo, na naravoslovnem in tehničnem področju, ki so razvili nov proizvod, ker tistim bodo podjetja investirala v nov proizvod in bodo na podlagi teh proračunov oproščeni dajatev za nove investicije, saj jih bodo nagradili. Žal ne poznam veliko teh zelo glasnih znanstvenikov, ki bi razvili nov proizvod ali pa tistih, ki se ukvarjajo z fundamentalno znanostjo, ki tudi mora biti, in so v svetovnih revijah napisali članke, ki jih v Ameriki, na Japonskem in drugje citirajo. Kakor hitro je njihov indeks citiranja 0, ne morejo reči, da so uspešni znanstveniki in jim je treba malo omejiti sredstva.

Zavzemanje za prave cilje znotraj tega proračuna je naša dolžnost in pravo sporočilo tem, ki so obupani, upravičeno obupani. Sporočilo, da bomo naredili nekaj, da bomo s preiskovalno komisijo, ki jo za zločin in rop v bankah v tem trenutku ustanovljamo, res trdo delali, da bo v njihovi prihodnosti in prihodnosti njihovih otrok prišlo nekaj tega denarja nazaj, da bodo tisti znanstveniki, ki znajo razvijati nove proizvode in jih razvijajo, da bodo tisti proizvodi šli v investicije in bomo na ta način zagnali cikel. Na ta način, gospe in gospodje. Pozivam vas, da treznost, ki ste jo pokazali včeraj, ohranite tudi na današnji dan in začnete dajati stvarne predloge, ne pa predloge, kako proračune povečati, primanjkljaj v proračunih duplicirati in siliti državo, da se zadolžuje, da bi s tem odpisali prihodnost našim otrokom in našim vnukom. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Jerovšek.

S tem smo izčrpali seznam prijavljenih v prvem krogu. Očitno je še želja po razpravi.

Gospa Kociper, replika? Izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Večkrat sem bila izrecno omenjena. Ugotavljam, da je gospod Jerovšek žal ponovno narobe razumel mojo razpravo. Razpravljala sem povsem drugače, kot je on to interpretiral. V nobenem delu nisem ščitila ne sodstva, ne tožilstva. Predvidevam, da njegovo nerazumevanje izhaja iz nerazumevanja odnosov med temi nosilci oblasti. Tako vidimo, recimo, da gospod Jerovšek misli, da je sodstvo izpustilo protestnike, ki so jih ujeli. Če bi se malo bolj podučili, bi vedeli, da tožilstvo ni dalo predloga za pripor. Morda to izhaja iz tega. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Prej sem zaznala, da je še želja po razpravi, zato odpiram nov krog za prijavo. Prijava teče.

Bi morali prej opozoriti, gospa Brunskole, v tem krogu je prijavljena gospa Jasmina Opec.

JASMINA OPEC (PS SLS): Hvala za besedo. Vsi skupaj prav lepo pozdravljeni!

Proračun, ki ga imamo danes pred seboj, ni le zbor nekaj števil, ni le sistem takšnih ali drugačnih postavk, ampak je slika odločitev in dogajanj v zadnjih letih. Napačnih odločitev, odločitev, ki so bile pravilne, vendar sprejete v nepravem, prepoznam ali prehitrem trenutku. Odločitev, ki niso bile sprejete, pa bi morale biti sprejete. Je odraz nevidenja ali preprosto negiranja dejanskega stanja, zaviranja reform, uveljavljanja svojega interesa, brez misli na jutri in brez misli na druge. Je odraz nezmožnosti dialoga posameznih družbenih skupin, nezmožnosti doseganja nekih kompromisnih rešitev. Proračun je danes takšen, kakršen je. Ne da se ga olepšati, ne napihniti, ne raztegniti, ne okrasiti. Je realnost, s katero se moramo soočiti, brez nekih demagoških ali populističnih fraz.

Vsi bi si želeli višje plače, pokojnine, socialne transferje, več denarja za šolstvo, več denarja za zdravstvo. Vsi si želimo, da imajo naši državljani in državljanke več, da imajo najboljše, toda ne smemo jih zavajati in jim metati peska v oči. Odkrito moramo povedati resnico, a se hkrati zavezati, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da bomo stvari obrnili na bolje. Zavedam se, da zgolj določeni rezi v proračun niso naš izhod iz krize, so le delček tega. Brez ustreznih reform, kot je bila včeraj sprejeta pokojninska reforma, reforma trga dela, spremembe na področju referendumov, spremembe v šolstvu, sodstvu – vse to so koraki, na podlagi katerih bo naša barka plula naprej v boljšo smer.

Danes je moj kolega Mihael Prevc v stališču Slovenske ljudske stranke govoril o širši odgovornosti za stanje v državi in tudi o širši odgovornosti za stanje v naših javnih financah. Da, vsak, ki na kakršenkoli način sokreira našo državo in družbo, v kateri živimo, pa naj bo to uradnik, ki izdaja odločbe, na podlagi katerih gospodarstvo izvaja svojo aktivnost, naj bo to sodnik, ki odloča o pravicah in dolžnostih naših državljanek in državljanov, sindikalist, ki zagovarja interese ozke skupine ljudi brez misli na posledice za državo kot celoto, naj bo to politik, ki skozi zakone sprejema najpomembnejše odločitve, bankir, ki podeljuje kredite – vsak se bo moral pri sebi vprašati, s čim in kako bo sam prispeval k boljšemu stanju. Sleherni se bo moral zavedati svoje odgovornosti, ki jo v tej državi ima.

Lahko bi rekli, da je ta proračun zgolj ublažitev padca v še večjo krizo, v še večje brezno, v katerem smo. Vendar vsebuje tudi pomembne korake, ki so lahko začetek izhoda iz tega brezna. Sredstva za investicije, predvsem iz evropskih sredstev, ob hkratni zaustavitvi procesa nerealnega trošenja. Vsak evro, ki bo odšel iz državne denarnice, bo moral biti skrbno načrtovan. Pri tem se na žalost ne moremo izogniti ukrepu posega v maso plač v javnem sektorju. Strinjam se, da je to nepriljubljen in boleč ukrep, ampak če ne bomo danes sprejemali takih ukrepov, bomo vsi skupaj imeli bolečo prihodnost. Pred dnevi sem bila doma, v Prekmurju, soočena s komentarjem, ki se je glasil nekako takole: "Delam v javnem sektorju in sem se pripravljen odreči tudi še kakšnemu dodatnemu rezu plač, pod pogojem, da gre direktno v projekte, ki bodo resetirali Slovenijo in poskrbeli za ljudi." Kot otrok sem gledala ponos v očeh svojih staršev, ko smo dobili to državo in svojo suverenost. Želim si, da tudi moji otroci v mojih očeh nekoč vidijo ponos, da smo to suverenost ohranili. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Prej sem videla še želje po razpravi. Gospa Brunske, morda še kdo? Sicer bomo kar njej dali besedo. Odpiram možnost za prijavo k razpravi. Imamo 3 prijavljene.

Prvi bo razpravljal mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Danes predvsem s strani opozicije poslušamo številne trditve, ki gredo v smer, da je ta proračun nerealen. Tukaj je kolegica Bratušek navedla druge številke, drugačne številke, slabše številke – da bo primanjkljaj znašal od 5,5 do 6 %, da bo zadolženost 70 % bruto družbenega proizvoda, da ta proračun ni realen in da je narejen na napačnih predpostavkah, kar pomeni, da bo situacija z njenimi očmi še slabša, še bolj črnogleda in to je zaskrbljujoče. Na drugi strani poslušamo zelo veliko argumentov, kako

nesmiselno je varčevanje. Kako nesmiselno je varčevanje oziroma kako nesmiselno je, da porabljam manj, kot bi sicer lahko oziroma kot smo pred časom na nekaterih področjih.

Kolegi in kolegice, to ni konsistentno. Če na eni strani govorite o tem, da je situacija še slabša, na drugi strani pa spodbujate potrošnjo, potem se lahko upravičeno vprašamo, od kje. Od kje bi lahko vzeli toliko denarja, da bi lahko še več trošili in da bi za določene programe dajali še več denarja. Rez v odhodkovno stran po mojem mnenju pomeni prvi korak, ki omogoča konsolidacijo javnih financ, na podlagi katere, bo možen nadaljnji razvoj. Seveda ob tem, da bomo ustrezno sanirali banke, da bomo zagotovili pravno državo, da bodo podjetniki, gospodarstveniki, posamezniki, posameznice, čutili varnost in čutili pravično državo. Pravično državo predvsem v tem, da bodo čutili, da so enako obravnavani pred sodišči, da so enako hitro obravnavani pred sodišči in tudi da se bodo kriminalna dejanja na sodiščih zelo hitro ugotovila in razrešila oziroma obsodila.

Zelo zaskrbljujoče je in zelo slabo je, da se tudi nekateri politiki podajajo v sporna ali morebiti celo kriminalna dejanja. Katastrofa pa je, če se tisti, ki se ukvarjajo s kriminalnim dejanjem, priključijo politiki. To pomeni za državo še večjo katastrofo. Tega ne trdim samo jaz, to trdijo tudi drugi, ki se s temi stvarmi profesionalno ukvarjajo. Po drugi strani poslušamo, da bo v tej državi prišlo do razprodaje premoženja. Poslušamo kot da se je ta razprodaja že zgodila, vendar ne poznam nobene prihajajoče transakcije, s katero bi se šlo v kakršnokoli razprodajo. V ekonomiji je nasploh težko ugotoviti, kaj razprodaja je. Težko je ugotoviti, katera je cena, ki pomeni razprodajo, ker ta razprodaja je mišljena v negativnem smislu.

Zaradi tega mislim, da je proračun, o katerem danes govorimo, realen in dopušča možnost, da se v okviru tega proračuna in z ukrepi, ki so bili sprejeti na prihodkovni strani, naredi osnova za razvoj zato, da bodo podjetja bolj konkurenčna, da bodo dosegala večjo dodano vrednost in da bodo bolj zaposlovala. Omenja se, da se na prihodkovni strani ni nič naredilo. To je bilo danes večkrat slišano. To enostavno ni res. Treba je pogledati vse zakone, ki jih je sprejel ta parlament, za katere smo tukaj glasovali, ki spreminjajo obdavčitev posameznikov in posameznic, ki so obdavčeni z dohodnino. Tisti z najvišjimi dohodki bodo obdavčeni po večji, 50-odstotni stopnji. Treba je pogledati zakone, ki se nanašajo na obdavčitev premoženja, predvsem nepremičnin. Tiste nepremičnine bodo obdavčene z višjimi stopnjami in so že obdavčene z višjimi stopnjami. Če govorimo o obdavčitvi tako imenovanih luksuznih izdelkov, dragih in močnih avtomobilov – ti avtomobili so že obdavčeni z višjimi stopnjami. Če govorimo o obdavčitvi jaht – jahte so že obdavčene z višjimi stopnjami.

Zaradi tega to, da se na prihodkovni strani ne dela, enostavno ni res. Vprašanje je, ali so ukrepi zadostni za to, da se bo pokrila javna poraba, ki je predvidena s tem proračunom, in, ali bomo zadržali primanjkljaj takšen, kakršen je. Če ga ne bomo, to za prihodnje rodove pomeni še slabše stanje in še slabše okolje, tako gospodarsko kot socialno, kot ga imamo danes. Bistvo je, da trend padanja gospodarske rasti, trend večanja nezaposlenosti, trend zmanjšanja konkurenčnosti, kar se je dogajalo v zadnjih letih, obrnemo v nasprotno smer. Obrnemo v to, da bo gospodarska rast začela rasti in s tem bodo tudi bonitetne ocene boljše, s tem bo denar, po katerem se zadolžujejo tako gospodarstvo kot tudi banke, posamezniki in država, cenejši. To je bistvo vsega. Danes govorimo, da nekatere evropske države dajejo več v razvoj. Te evropske države so pred 3 leti sprejele zelo težke in rigorozne ukrepe na področju odhodkov. Med drugimi tudi Nemčija.

V času, ko smo v Sloveniji povečevali porabo, ki ni bila zaslužena, so te države zmanjševale odhodke. Zaradi tega imajo danes gospodarsko rast in zaradi tega danes lahko investirajo in vodijo drugačno politiko. Različni citati, različne misli, ki jih tukaj izrekamo, niso namenjene vsem državam in niso vsesplošne. Tudi Mednarodni denarni sklad zelo natančno ocenjuje vsako državo in zelo natančno za vsako državo daje oziroma predlaga ustrezne ukrepe. Mednarodni denarni sklad je rekel, da podpira uveljavitev tako imenovane slabe banke. Ampak, to ni rekel na splošno, to je rekla delegacija, vodja delegacije, ki je pred mesecem ali dvema bil v Sloveniji.

Pred enim tednom so izvršni direktorji Mednarodnega denarnega sklada sprejeli poročilo o Sloveniji in pozvali Slovenijo naj naredi vse, da bodo bančne terjatve razrešene, ampak v povezavi s posebno inštitucijo, tako imenovano slabo banko. To je tisto, kar je za Slovenijo v tem trenutku pomembno. To je pomembno tudi z vidika, da se zapore, ki kličejo po referendumu, umaknejo, če se stalno sklicujemo na Mednarodni denarni sklad. Mislim, da tu gre za veliko stališč, tu gre tudi za veliko mnenj. Menim, da ta mnenja niso tako različna, da ne bi mogli najti kompromisa. Vsekakor pa mislim, da bo kompromis tak, da bo temeljil na ustvarjanju in ne na porabi, in da bo ustvarjanje gonilna sila slovenskega naroda in ne potrošnja. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Mag. Barbara Žgajner Tavš, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi in kolegi!

Res je neodgovorno, da danes razpravljamo o splošnem delu proračuna za leti 2013 in 2014, na drugi strani pa nimamo niti enega ministra oziroma ministrice Vlade, ki bi bil prisoten v Državnem zboru. Zato mislim, da je

govoriti o tem, kako si nekateri prizadevajo, kako bi lahko vsi skupaj z razpravami pokazali, kje so šibke točke in morda v prihodnje našli izboljšave, brezpredmetno. Sicer pa bomo kmalu, ko bomo prišli do amandmajev, videli, koliko ste koalicijski poslanci pripravljeni upoštevati naše pripombe ali vsaj nekatere od pripomb in predlogov.

Če dovolite nekoliko drugače začenjam svojo razpravo o proračunu za leti 2013 in 2014. Kar nekajkrat smo danes slišali, da je treba ljudem naliti čistega vina, da je treba ljudem razložiti, da ne smejo živeti nad svojimi zmoglostmi, da morajo varčevati, da ne smejo zapravljati več kot zaslužijo. Z drugimi besedami ugotavljam, da je v tej situaciji popolnoma neodgovorno ljudem nalivati čistega vina. Minimalna plača je 700 evrov. Ali res lahko tem ljudem solimo pamet, da živijo nad svojimi zmoglostmi, ko morajo s 700 evri delavske plače plačati vse obveznosti, ki jih imajo, vse položnice? Jaz pravim in to ugotavljajo tudi številni mednarodno priznani ekonomisti, naši ekonomisti, da je v tej fazi to neodgovorno s strani politike, kajti Slovenci po statističnih podatkih v okviru Evrope veljamo za enega izmed najbolj varčnih narodov. Toliko za uvod.

Po drugi strani pa se z določenimi stavki, ki so bili danes izrečeni s strani opozicije, celo strinjam. Strinjam se, recimo, s trditvijo, da sta ta dva proračuna korak k streznitvi. Streznitev prihaja, ko pogledaš številke samo na področju dela, družine in socialnih zadev za leti 2013 in 2014. Ko gledaš in primerjaš z realizacijo za leto 2011 ali pa rebalansom proračuna za leto 2012, rebalans proračuna za leto 2012 že vsebuje učinke varčevalnih ukrepov, ki so bili sprejeti pod to vlado v Državnem zboru. Upošteva tudi varčevalne učinke Zakona za uravnoteženje javnih financ, ki je korenito posegel na področje izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva. Ampak, veste kaj je žalostno in zaskrbljujoče? Da proračuna za prihodnji dve leti na teh področjih vsebujeta nižje številke. Ne rabiš biti hud ekonomist, samo kanček logike je treba uporabiti, da vidiš, kam pelje vse skupaj.

Zaskrbljena sem, saj sem danes s strani vladne koalicije slišala podatek, da se je od leta 2008 do danes število brezposelnih povišalo za 70 tisoč. Hudo visoka številka, ampak ko pogledam proračun za leto 2013, vidim, da se na postavki varstvo brezposelnih oseb denarna nadomestila znižujejo. Kje so v tem proračunu pozitivni ukrepi, ki govorijo o tem, da bo število brezposelnih padlo? Nisem videla niti enega pozitivnega učinka, ki govori o tem, da je številka za varstvo brezposelnih upravičena, ker se bodo na drugi strani številni brezposelni pre zaposlili oziroma imeli možnost, da se bodo zaposlili.

Spoštovani kolegice in kolegi, tisto, o čemer bi se morali pogovarjati, ko govorimo o tako pomembnem dokumentu, je dostojanstvo. Povejte mi, kje v teh številkah se skriva človeško dostojanstvo. Če dovolite, da ne boste, ker smo

danes poslušali očitke, kako je opozicija neodgovorna, kako opozicija kritizira kar brez veze vse vprek, bom uporabila besede priznanega ekonomista, ki pravi: "Reformni napori sedanje Vlade so osredotočeni predvsem na varčevanje v javnem sektorju, na razgradnjo socialne države ter zniževanje stroškov dela. To ni razvojni koncept, ampak umiranje na obroke." Socialna država ni zgolj strošek, tega se moramo zavedati. Ni in ne sme biti zgolj strošek.

Če grem naprej, da ne boste še enkrat rekli, da je samo opozicija tista, ki je kritična do predlaganih rešitev. Nekdanji francoski minister za kulturo je dejal, pa bom potem vlekla vzporednice s Slovenijo: "V 10 letih je desnica v Franciji ukinila več kot 150 tisoč delovnih mest učiteljev oziroma pedagogov." Podobna zgodba se dogaja danes v Sloveniji. Nadaljuje: "Naš šolski sistem, ki je bil kakovosten, je precej nazadoval." Kdo so bile žrtve tega nazadovanja? Kdo so bile žrtve? Ne tisti, ki imajo dovolj, bogati sloj. Prve žrtve so otroci nižjega in srednjega sloja. Opozorilo, kaj se zna zgoditi pri nas z vsemi napovedanimi ukrepi, ki bodo zasledovali številke v teh dveh dokumentih, v proračunih za leti 2013 in 2014. Res je, ne gre zgolj za nabor števil v teh dveh dokumentih, za temi številkami se skriva "razvojna" strategija Vlade.

Tudi domače nevladne organizacije zelo resno opozarjajo na drvenje v propad. Slovenija ima za evropske razmere še danes relativno dobro urejeno šolstvo in zdravstvo, socialnega varstva pa ne več. Z novimi predlogi varčevalnih ukrepov, se bojim, se bodo drastično poslabšale razmere tudi na izobraževalnem področju. To opozarjajo ugledni slovenski predstavniki nevladnih organizacij. Objavljeni statistični podatki o stopnji tveganja revščine in materialni prikrajšanosti v populaciji kažejo, da se je v letošnjem letu socialna situacija zelo poslabšala. Tisto, kar bi moralo biti vodilo pri pripravi dokumentov za prihodnji dve leti, ki se jim reče proračun 2013 in 2014, je konkretna analiza, kaj je pomenila socialnovarstvena zakonodaja, ki je stopila v veljavo 1. 1. 2012, in kaj je na tem področju dodatno pomenil ZUJF, Zakon za uravnoteženje javnih financ. Ko bomo imeli realno sliko, ko bomo videli, kako se je situacija v gospodinjstvih, v družinah, poslabšala zaradi teh dveh varčevalnih zakonov, bomo lahko pripravili razvojni dokument za prihodnje leto.

Ampak, veste, kaj se je zgodilo, ko je opozicija poskušala od resornih ministrstev dobiti te podatke, ki bi jih ministrstva morala imeti? Zahtevali smo sklic skupne seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino in Odbora za delo, družino, socialnega zadeve in invalide. Ogromno število vabljenih eminentnih predstavnikov, gostov, je bilo na seznamu. Pa nas je koalicija tako zelo izigrala, da je sklicala to skupno sejo ločeno, ob istem času v dveh ločenih prostorih. Želeli smo biti konstruktivni in s konkretnimi podatki pokazati, da je stanje v naši državi skrajno resno, vendar ne z vidika

nekih ekonomskih kazalcev ali z vidika opozoril Evropske unije, ampak z vidika življenja državljanov in državljanov naše države.

V nadaljevanju je naša stranka pripravila tudi amandma, ki se dotika trenutno enega izmed najbolj perečih problemov – to je lakota med slovenskimi otroki v osnovnih šolah. Upam, da se vsi strinjamo, da je tista država, ki dopušča, da se tako stanje, ki se je zgodilo, nadaljuje, slaba. Zato vas, kolegice in kolegi, pozivam, ker imate še čas, da razmislite, kako boste glasovali o amandmajih v nadaljevanju.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa, spoštovana gospa podpredsednica. Državna sekretarja, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Dopolnjenega predloga proračuna za leti 2013 in 2014 ne morem podpreti. Proračun je pripravljen nerealno. Večkrat je bilo izrečeno, to so besede opozicije. Verjetno se na eni strani vsi skupaj strinjamo, da res ni več kje varčevati in zagotoviti pasu in da bi morali vsi skupaj pogledati, kako povečati prihodkovno stran. Vse je predvideno k doseganju cilja – znižanje javnofinančnega primanjkljaja na 2,5 %, kar je po realnih izračunih nerealno. Tudi cilj, da bo leta 2015 proračun Republike Slovenije izravnal, ne bo dosežen. Polemike o tem, da kolegica mag. Bratušek ni prikazala dejanskih in realnih podatkov, da se je morebiti zmotila, ne držijo. Prepričana sem, da nam je pripravljena še enkrat predstaviti podatke in da skupaj pogledamo, če karkoli v navedenem ne drži.

Izbrani pristop sanacije bank s slabo banko, ki bo po izračunih potreboval sredstva v višini 11 % bruto družbenega proizvoda, ne predstavlja najbolj ekonomične in časovno učinkovite rešitve. Tudi zadolževanja ni konec, kljub obljubam. Vlada se je v izračunih očitno uštel. Upravljanje državnega premoženja v Slovenskem državnem holdingu pomeni, da bo lahko prišlo do odprodaje državnega premoženja. Tudi v poslovno uspešnih slovenskih podjetjih, katerih deleže nisem prepričana, da želimo odprodati, kot so Krka, Petrol, Dravske elektrarne, Slovenska energetika, tudi v drugih podjetjih. Slovenija ima izjemno ugoden geostrateški položaj s številnimi komparativnimi prednostmi, naravnimi danostmi in priložnostmi. Vse te danosti bi lahko multiplicirali s tem, da bi v čim večji meri izkoristili evropska kohezijska sredstva za velike infrastrukturne projekte kot je izgradnja potrebne dodatne infrastrukture pri Luki Koper – povezali bi jo z drugim tirom železnice Divača–Koper –, pa tudi tretja razvojna os od Koroške do Bele Krajine je tista, o kateri dostikrat govorimo.

Te razvojne naravnosti ni v tolikšni meri, da bi lahko verjeli, da bo kateri od teh projektov zaživel s pričetkom gradnje še v mandatu te vlade. Če se dotaknem samo

projekta tretje razvojne osi v proračunih za leti 2013 in 2014, lahko zaznamo zmanjšanje zneska sredstev. Vsaka investicija, tudi infrastrukturna, pomeni ponovni zagon gospodarstva, lahko pomeni gospodarsko rast, povečanje prihodkovne strani. Z več zaposlenimi je tudi več prihodkov v proračunu. Tudi s plačanimi prispevki, plačanimi davki. Ta proračun je dejansko varčevalen, kot je bilo nekajkrat danes poudarjeno. Brez ali s premalo razvojnih elementov – ne moremo reči, da ni nobenega razvojnega elementa, vendar ne v tolikšni meri, da bomo lahko govorili o zmanjšanju števila brezposelnih, da bomo lahko govorili, koliko novih delovnih mest bo prinesel. Ljudem želimo povrniti zaupanje v delo vlade, v delo pristojnih ministrstev in delo koalicije. Dostikrat je želja, da bi opozicijo, ker opozarja, predstavili, kot da nasprotujemo, kot da izvajamo blokade. Ni res. Mi opozarjamo, predvsem pa želimo dobro. Kakršnokoli spreobračanje besed v tej smeri pomeni, da gremo zopet vsak k sebi. Mi opozarjamo, nismo slišani, drugi so spet nezadovoljni, ker opozarjamo, in temu bi izrekli narobe svet.

Ljudje vseh generacij si želijo pozitivnih ukrepov, pa tudi konkretnih in hitrih učinkov. Ta proračun, kakor kaže, ne bo dal hitrih in konkretnih učinkov. Občine so danes generatorji razvoja. Jemlje se Mestni občini Ljubljana. Verjetno je to bolj naperjeno proti županu, če je proti Ljubljančankam in Ljubljančanom, ne vem. Vem pa, da je to pomembno stičišče razvoja v Republiki Sloveniji, tudi univerz, tudi šolstva sicer. Takšno varčevanje, zategovanje pasu, vodi v nadaljnjo negotovost, nazadovanje, razslojevanje ljudi na revnejše in na bogatejše. Postopni proces uničevanja in razgradnje vsega javnega, spremembe na področju javnega šolstva, zdravstvenega varstva, ukinitve in spremembe šolskih okolišev – nekaj takšnega se bo zgodilo tudi v Beli Krajini. Pred pol leta sem na to opozarjala, danes se v proračunu očitno to že predvideva.

Osnovna šola komandanta Staneta, Dragatuš, bo postala podružnična šola pri Osnovni šoli Vinica. Enako bo z Osnovno šolo Stari trg. Šola v Podzemlju, mavrična šola, ki je pred leti pogorela, se bo priključila v metliško osnovno šolo itd. Razvojno, demografsko ogrožena območja, območja, od kjer sama prihajam, bodo očitno po tem še nekoliko bolj ogrožena, da ne rečem tepena. Prvih 5 let po rojstvu otroka je izjemno pomembnih. Pravimo, da so to vzgojno, razvojno najpomembnejša leta. Pojavljajo se vabila, pojavljajo se klici iz otroških vrtcev. Zaskrbljeni ljudje v teh vrtcih pravijo: "Združevanja oddelkov, ena vzgojiteljica z več kot 30 otroci – ali bo to pomenilo razvojno naravnost in posluš za najmlajše? Ali bomo zmogli obvladovati tudi to? Kako si to predstavljajo poslanke in poslanci v Državnemu zboru, saj nimajo posluš za nas." Je še čas, da se stopi korak nazaj. Upam vsaj, da je temu tako. Želimo obdržati kvaliteto naših otroških

vrtcev. Marsikje so se novi vrtci zgradili z evropskimi sredstvi in žal bi mi bilo, če bi ti vrtci postali prazni ali na pol prazni in da bi ljudje, ki so izobraženi za to delo, izgubili zaposlitev in bi zopet odšli v Ljubljano za delom, v druga večja mesta ali pa bi odšli izven Republike Slovenije, kot se sedaj odločajo mladi, izobraženi ljudje, znanstveniki.

Uničevanje vsega javnega, šolstva, zdravstva, zdravstvenega varstva, na eni strani tudi zavodov, ki se praktično sami živijo – jih bomo po nekaterih območjih ukinili, priključili Inštitutu za varovanje zdravja, združili strokovnjake z območij po Sloveniji, vse odpeljali v Ljubljano, da se vozijo – in na drugi strani bomo tudi pri šolstvu, zdravstvu in univerzah očitno razmišljali o oblikovanju elit. Upam, da se motim, ker sicer bo to pomenilo, da bodo mladi, otroci, ko so lačni – otroci imajo manjvrednostni kompleks, tisti, ki ne morejo biti obuti, tako kot bi si želeli in tako dalje. Razlike že danes nastajajo. Kako narediti premik? Kako narediti preobrat, argumente? Gospodarska zbornica Slovenije je na Brdu pri Kranju tistim, ki so bili prisotni s strani ministrstev za gospodarstvo, za okolje in prostor, poudarila, kaj pomeni na področju obrti, podjetništva, gospodarstva, kaj je potrebno. Vendar ta proračun ne govori o tem v tolikšni meri, da bi lahko zaznali, da bomo prišli do gospodarske rasti, novih delovnih mest in da je to pomembna prioriteta, saj mladi ljudje odhajajo v tujino.

Sodni svet nas opozarja, tudi v soboto na seji odbora za finance, o pomenu pravne države in na to, da ne pridemo do kaosa na področju sodstva. Vloženi amandma bo v neki meri to zadevo rešil, kljub vsemu pa lahko pridemo do sodnih zaostankov, lahko pridemo do razmer v državi, ko se več ne bomo počutili varne. V teh dneh je temu že tako. Ali govorimo o konkurenčnosti v tem proračunu? Tudi tukaj je premalo argumentov. Ne samo, da ni argumentov, ki bi jih začutili v tej dvorani, ni argumentov, ki bi jih lahko prebrali v pripravljenem proračunu. Kako nove tovarne na območju Koroške, kjer se tudi soočajo z brezposelnostjo, ne samo v Beli Krajini in Pomurju – kako, če ni ceste? Če potencialni investitorji niso zainteresirani? Ali smo v tej smeri odgovorili? Večji projekti trenutno niso prioriteta Vlade.

Varčevalni proračun nas pelje v to, da bi samo še bolj varčevali, da bi ljudje izgubili zaupanje in izgubljali upanje v to državo. Dobro bi bilo, da bi v čim krajšem času ponovno sprejemali tak rebalans proračuna – proračun bo koalicija verjetno sprejela –, ki bi imel elemente razvojne naravnosti, koriščenja evropskih sredstev, velikih infrastrukturnih projektov, zadržati javne šole, zadržati javno zdravstvo in zdravstveno varstvo in predvsem obdržati Slovenijo kot pravno in socialno državo, kot vzor v Evropi, majhno deželo s pomembnimi gospodarskimi rezultati. Če ne bo podpore države v tej smeri, če bomo danes ali jutri

govorili o trošarinah in tako naprej, potem nisem prepričana, da je to prava pot. Nekateri kolegi, ki so rekli, da se bo treba strezniti – mi smo se že zdavnaj in zato smo zaskrbljeni.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospa Brunskole.

Predvidevam, da imamo še najmanj dva razpravljavca. Ker se nam je pridružil kolega Frangež, ki je že namignil, da bo najbrž razpravljaj, odpiram prijave.

Trije razpravljavci, prvi je gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Okoliščine za pripravo obeh proračunov za koalicijo niso dobre, niso tiste, ki bi navdajale kogarkoli z optimizmom. Situacija je težka. Podatki Umarja o prihodnjih dogajanjih na področju rasti BDP niso dobri. Istočasno moramo ugotoviti, da je tudi zgodovina, ki je podlaga za pripravo proračunov, izredno slaba. V mandatu prejšnje vlade smo se soočili z nekimi nenadnimi spremembami, na katere je bil odziv, tako je dejal tedanji predsednik Vlade 3 leta potem, in sicer takrat, ko ni bil več predsednik Vlade, da so sprejemali napačne ukrepe za sanacijo države. To je povedal v nekem intervjuju in tega ni še nihče demantiral, predvsem pa ne bivši predsednik Vlade. Takrat, ko smo spremljali pripravo proračunov, sprejemali proračuna in predlagali tudi vrsto ukrepov, ni bilo posluha. Razprave tistih, ki so branili tedanja proračuna, v katerih se je izjemno povečeval primanjkljaj, so bile povsem drugačne, kot so sedaj. Takrat, ko smo po preteku pol leta dela tiste vlade sprejemali rebalans proračuna in povečevali zadolžitev za 700 milijonov evrov oziroma za 2,2 % BDP, ste vsi govorili, da je to treba storiti točno zaradi teh stvari, o katerih zdaj govorite – da bomo dali zagon gospodarstvu, ohranili delovna mesta, spodbudili številne stvari. Kljub temu, da ste to tako vehementno zagovarjali, kljub temu, da ste sprejeli proračun, rebalans proračuna v letu 2009 in tudi proračun za leto 2010 z enormno visokimi primanjkljaji in govorili o njihovi namenskosti, se to ni zgodilo. Vse, kar se je v tem obdobju zgodilo, je bilo povečanje javnega dolga za 8 milijard oziroma seštevek primanjkljaja toliko in dodatnih 70 tisoč brezposelnih na Zavodu za zaposlovanje oziroma če to bruto rečemo, 150 tisoč izginulih delovnih mest, kajti k tem je treba prišteti še približno 60, 70 tisoč tistih, ki so izgubili delo po delovnih dovoljenjih.

Sprašujem, kam je šlo teh 8 milijard evrov. Za kakšen namen? Ali je teh 8 milijard evrov končalo tam, ko govorite o tistih 5 milijardah, ne vem, potencialnih oškodovanj? Najbrž so bile odločitve prejšnje vlade v tem delu zelo slabe in nenamenske. Okoliščine, kot sem rekel, so slabe, vendar se kljub temu ohranja delo vseh inštitucij. Nobena izmed teh ne bo tako prizadeta, da bi jih morali zapreti in delo se

ohranja na primerni ravni. Če hočemo še kdaj postati vzor Evrope, to, kar smo bili do mandata prejšnje vlade, potem je treba nekaj storiti. S tako dinamiko, kot je bila v prejšnjem mandatu, se ne moremo več zadolževati, tako kot se niso mogli tisti, ki jih sedaj preganjajo upniki. Država ima tudi takrat, ko se zadolžuje, tiste, ki predstavljajo upnike. Mislim, da se vsi državljani ne moremo preseliti ali pa vzeti državljanstva Cipra. Bomo tukaj ostali. Ampak, upniki bodo imeli v vsakem primeru vzpostavljene terjatve do države in to bo moral nekdo plačati. Če ne moremo mi s tekočim poslovanjem, s tekočimi proračuni, svoje apetite toliko prilagoditi, da bi zadeve bile vzdržne in bi jih lahko tekoče servisirali, potem je najbrž nekaj narobe z nami.

Neke prilagoditve smo že sprejeli. Sprejeli smo interventno zakonodajo, sprejeli smo Zakon za uravnoteženje javnih financ, sprejemamo nov proračun, ki ima podobne cilje in upam, da bo to zadostovalo, da bomo lahko ohranili nek obraz države, ki ima stvari pod nadzorom in pod kontrolo. Prav tako pa moram reči, da so nekorektni očitki tistih, ki sedaj nam govorite, da ne delamo pravih stvari, ne servisiramo pravih stvari. Tisti, ki to govorite, ste v prejšnjem mandatu sprejeli zakon o pravicah iz javnih sredstev. Tam ste drastično omejili vse tiste pravice, ki posegajo v mlade družine. Omejili ste otroške dodatke, omejili ste štipendije oziroma ste to ločili, kar prej ni bilo, izničili ste zakone, ki smo jih predlagali, recimo o dijaški prehrani, ki je bil prvič uveden v tistem mandatu Janševe vlade, posegli ste tudi v subvencionirane prevoze vajencev, dijakov in študentov itd. S tem zakonom ste množično posegli tudi v premoženje državljanov, kajti osnova za izplačila je postalo premoženje.

Sedaj, ko s prstom kažete na sedanjo vlado, najprej – in tu vas je 15 poslancev prejšnjega sklica – pogledajte sebe, kaj ste sprejeli in kako ste branili točno te ukrepe, s katerimi ste zmanjšali in prizadeli socialne pravice tistih, ki jih sedaj tako vneto branite. Prav vi ste v prejšnjem mandatu sprejeli to zakonodajo. Gospa Brunskole in tudi drugi poslanci SD bi lahko pregledali magnetograme svojih tedanjih razprav. Minister Svetlik, ki je to predlagal, je bil na nek način idol socialne demokracije, je sprejel ključne in predlagal ključne antisocialne zakone. Sedaj tisto, kar ste izničili v prejšnjem mandatu, skozi amandmaje porivate v naročje sedanji vladi v teh okoliščinah. Če ste bili taki mojstri, bi to lahko zlahka uredili v prejšnjem mandatu, zlahka. Imeli ste aparat, ki vam je strokovno sledil, imeli ste politično moč, glasovalni aparat in vse te stvari bi zlahka takrat uredili.

Mislim, da je treba nekaj na tem področju narediti, kajti stvari peljati na način, kot v prejšnjem mandatu, ni mogoče. To vemo vsi. Zato predlagam, da ne razpravljamo o tej demagogiji, ampak da razpravljamo predvsem o realnosti, o stvarnosti. Če vemo, kaj je glavni problem zdaj, po 3 letih, po razsvetljenju, ki se je

zgodilo pri bivšem predsedniku Vlade, potem sprostimo vse te ukrepe, ki jih imamo na mizi, ki smo jih sprejeli in če se bo začel vrteti bančni sistem, se bo začel vrteti tudi gospodarski sistem. Dokler gospodarstvo nima možnosti do sofinanciranja, do kreditiranja, do revolvingov ali do povečanih kreditnih potencialov, ni možno zagnati gospodarske rasti. Vse, kar se dogaja, je v bistvu spirala ali veriga propadov podjetij, ki sledijo en drugemu. Na tak način ni možno storiti nič konkretnega.

Jaz bom podprl predlog proračuna z vsemi temi vsebinskimi predlogi in rešitvami. Podprl bom tudi zakon o izvrševanju proračuna in mislim, da je to primeren korak za to leto in naslednji proračun za naslednje leto. Marsikje se bo v času izvajanja pokazala še kakšna rezerva ali priložnost, te stvari pa je potem možno urejati z rebalansi proračunov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Replika? Ne, gospa Brunskole, omemba se ni nanašala na vašo razpravo. Ste bili omenjeni, ampak omemba se ni nanašala na vašo razpravo, zato možnosti za repliko ni. Dobili ste napotilo, da pogledate magnetogram, kar pa ni bilo del vaše razprave.

Besedo dajem gospodu Frangežu.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.

Moj proceduralni predlog je ta, da bi povedala, glede na to, da ne smem dati replike gospodu Tanku, da smo tudi v preteklem mandatu sprejeli pokojninsko reformo, in smo jo tudi včeraj, čeprav slabšo, kot pretekli mandat, pa sedanja koalicija temu takrat ni prisluhnila. Tako da bi proceduralno hotela povedati samo, da se je očitno pozicija zamenjala in je bilo zdaj to podano kot očitek. Lahko pa povem, da danes delam vestno. Tako sem delala tudi v preteklem mandatu. Tudi drugi otrok v vrtcu zastoj – mi je žal da je to ukrep te vlade.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospa Brunskole, zdaj ste za povrh vsega še izrabili poslovnik in napačno uporabili proceduralni predlog.

Izvolite, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Uvodoma bi rad povedal, da sem politik. Pravzaprav že zelo dolgo zase smatram, da sem politik in nič kaj dosti drugega. To vam pripovedujem zato, ker bi vam rad povedal, da je v mojo predstavo vgrajen tudi odnos do javnih zadev. Mislim, da je politika upravljanje javnih zadev v dobro vseh. Sam sem vedno in upam, da mi je to bolj ali manj uspevalo, skušal ta svoj poklic, to svoje poslanstvo, uresničevati na točno takšen način, da sprejemamo rešitve jasnih problemov te države, naše skupnosti, zato, da bo jutri bolje vsem. Povsem možno je, da sem zaradi te okoliščine eden od tistih, in skupaj z vami, s katerimi je končano. Da po tem protestnem valu

politika več ne bo obstajala. Ampak, to ni res, ker bo vedno obstajal javni interes, ker bodo vedno obstajale skupne zadeve, ki jih mora vsaka skupnost medsebojno urejati.

Proračun mesta, proračun države, proračun Evropske unije ali proračun vsake skupnosti je najpomembnejši akt, ki ga ta skupnost sprejme v konkretnem letu. V proračunu naj bi se odsevale razvojne vizije in ukrepi za uresničenje razvojnih vizij vsakršne skupnosti. Skozi to optiko moramo ocenjevati tudi proračun Republike Slovenije, prvi proračun, ki ga je predlagala ta vlada. Res je, da koledarsko leto življenja neke države, uresničevanja politik neke države ni izolirano dejstvo. Opira se tako na zgodovino preteklih ukrepov, preteklih uspehov in preteklih napak, kot tudi na prihodnost. V proračunu naj bi se odsevala željena podoba naše družbe, ki jo bomo dosegli morebiti že drugo leto, najverjetneje pa v nekem zmernem srednje in dolgoročnem obdobju, zato je proračun izjemno pomemben. Proračuna danes ne sprejemamo zato, ker je to naša obveznost po Zakonu o javnih financah. Proračun sprejemamo zato, ker bi to moral biti dokument, iz katerega se zrcali razvojna vizija tega naroda. Razvojna vizija te države.

Kaj je razvojna vizija te države? Vrnimo se v leto 1991. Takrat smo se kot nacija odločili, da bomo ustanovili svojo državo zato, ker smo verjeli, da lahko kot gospodarji na svoji zemlji boljše upravljamo s svojo prihodnostjo. To je bila kolektivna predstava tega naroda, ampak hkrati je bila to tudi intimna predstava vsakega izmed nas, utemeljeno pričakovanje. Jaz temu pravim, da so to bile naše sanje. 20 let kasneje se zdi, da smo pred svojimi lastnimi sanjami kapitulirali, da vidimo, da Slovenija danes ni obljubljena dežela, ne za to generacijo in ne za generacije naših otrok.

Danes vidimo, da Slovenija ni urejena država, v kateri bi lahko zaščitili dobro in kaznovali zlo. Danes tudi vidimo, da je zgodba o Sloveniji kot uspešni državi temeljila na trhljih nogah. Danes tudi ugotavljamo, da je privid socialno urejene družbe, ki daje enake možnosti vseh skozi javno šolstvo, javni izobraževalni sistem, javno univerzo, ki zaščiti vsakega skozi mehanizme, ki jih ima močna socialna država in zagotovi zdravstveno oskrbo vsakomur, ki zboli ali se poškoduje, v veliki meri prav tako utvara. Zakaj imamo to državo, se še enkrat vprašajmo. Trdim, da imamo to državo zato, da bi se tako organizirali, da bi bilo življenje vseh nas v slovenski skupnosti jutri boljše, da si postavimo svoje cilje, realne, ambiciozne, in akumuliramo energijo, ki jo ta narod premore – v to sem trdno prepričan! Da rečemo: "Ne, danes smo pripravljeni trdo delati, danes smo se pripravljene tudi odrežati, ker vemo, da nas ta pot, da nas ta premišljen načrt ukrepov jutri vodi v boljše življenje. Boljše življenje, v katerem bomo lahko tudi svojim otrokom obljubili več, ne pa, da smo soočeni vsak dan in vsakič znova s

povečevanjem strahu, z negotovostjo, s klimo, ki ne more biti zdrava."

Morda se vam zdi, da ne govorim o proračunu, ampak govorim točno o tem. O tem, na kakšen način so naše predstave uresničene v aktualnem državnem proračunu. Nikoli nisem trdil, da politika, ki ji pripadam, socialna demokracija, v katero verjamem, ni nikoli delala napak. Da, delamo napake, morda jih delamo tudi v tem času. Nesporno je, da je svoje napake naredila tudi naša vlada. Ampak pomembno pri tem pa je, kakšna je optika, kaj je hotenje in trdim, da smo imeli dobre namene, da zaščitimo ljudi, da jim v težkih časih zagotovimo več varnosti in s tem tudi več poguma zato, da v težkem času, ko smo vsi malo zmedeni in potrebujemo oporo, najdemo to oporo v močni skupnosti. Imeli smo dobre namene, ko smo bistveno povečali sredstva tudi za javno šolstvo, javno univerzo, za znanost in raziskave, ker razumemo, da je samo znanje, da je samo kompleksno znanje, da je samo ustvarjalnost, da je samo inovativnost tisto, kar dela jutri naše gospodarstvo konkurenčnejše, da je to torej samo in edini obet za to, da bomo jutri boljši, da bomo prodali več. Da bomo tisto, kar bomo prodali, prodali za višjo ceno in da bo to jutri napajalo boljše plače naših ljudi. To ni utvara, Slovenija se nahaja v razgibanem trenutku, v nestabilnem svetu in če je svet okoli nas nestabilen, se moramo sami prilagoditi tako, da bomo čim bolj prilagodljivi, da nas šok od zunaj ne bo vsakič znova zatresel in porušil temelje, na katerih je zgrajena ta družba. Ali ta proračun odgovarja na ta izziv? Ne. Najprej zato, ker je zgrajen na napačni predpostavki. Zgrajen je na predpostavki, da moramo najprej zategniti pas, zmanjšati prihodke, zmanjšati socialno varnost ljudi, zmanjšati varnost, zmanjšati spodbude za to, da bi bili jutri boljši, da moramo najprej urediti javne finance in potem bo vse bolje. To je napačna predpostavka. Nismo nikoli trdili, da javnofinančna konsolidacija ni pomembna, nasprotno, naša vlada je predlagala zaveze iz pakta stabilnosti. Ampak hkrati je naša vlada gradila tudi na tem, da vse elemente varnosti, socialne varnosti ljudi, prodornosti gospodarstva, neposrednih spodbud temu gospodarstvu in krepitev izobraževanja kot mehanizma za krepitev naših konkurenčnih sposobnosti hkrati tudi okrepi. Tam je danes osem milijard evrov povečanega javnega dolga.

Ta vlada pa vedno znova straši, ustvarja izredne razmere, pogloblja negotovost. Kaj naredimo takrat, ko smo prestrašeni? Stopimo v kot in poskrbimo, da imamo zaščiteno hrbet. V krču smo, strah nas je, ne razmišljamo inovativno, ne razmišljamo o tem, kaj moram danes narediti za to, da bo moje življenje jutri boljše. Zato da bi ljudje lahko razmišljali, kako izboljšati svoja individualna življenja, svojo individualno perspektivo, moramo okrepiti polje varnosti vseh nas. Zato da bo vsak od nas dovolj zaščiten, zato da bo v primeru izgube zaposlitve imel in lahko računal na učinkovito

socialno pomoč države v primeru brezposelnosti. Zato da bo v okolju in skupnosti našel spodbude za svoj podjem, zato da bo imel delujoč trg dela, na katerem bo našel novo priložnost, da bo razmišljal inovativno in kreativno. Ta proračun ne odseva ničesar od tega, ne odseva pričakovanj, ki jih na ulicah slovenskih mest v teh dneh jasno izražajo naši ljudje. Ker veste, ta pričakovanja so zelo enostavna: zahtevamo pravičnost in zahtevamo urejeno družbo, v kateri bo zaščiten dobro in kaznovano zlo. V odziv na to si izmišljamo reformo političnega sistema, pri tem pa zgrešimo samo poanto. Veste, kje se začne kredibilnost politike? Pri preprosti besedi, ki jo premalokrat uporabljamo v slovenskem besednjaku in reče se ji čast. Čast! Če si časten človek, pa ne pove nabor ukrepov, ki jih imaš, ampak pove, če obstoji, zaupanje v tvojo osebnost, v tvojo kredibilnost, v tvojo verodostojnost, da boš javno zaupanje kot politik znal uresničevati v skupno dobro, da boš znal sprejeti posledice svojih ravnanj in odstopiti takrat, ko je treba. Sprejeti nase odgovornost zato, da družbene razmere ne eskalirajo. Odstopiti, kadar si del kazenskega pregona, pa četudi si predsednik vlade. Ker ne gre za vprašanje, ali je nekdo kriv, ali nedolžen. Domnevo nedolžnosti vsakogar je treba ščititi dosledno in do konca, ker je na tej pravici zgrajena pravna država. Ampak za nas spoštovane gospe in gospodje, kolegice in kolegi, mora veljati višji standard, višji standard. Mora veljati zaupanje v to, da s svojim delom, opravljanjem javnega zaupanja, uresničujemo javno zaupanje v skupno dobro. Kako lahko to opravlja nekdo, ki je soočen s preiskušeno pravnomočno obtožnico ali obtožnim predlogom? Tukaj se začne ta debata. Proračun tudi na to vprašanje ne daje odgovora, zato ker ruši temelje pravne države z nezmožnostjo sodišč, da opravljajo svoje delo. Bomo tako tlakovali pot v drugo republiko? Z obglavljanjem vseh družbenih podsistemov, kot so šolstvo, kot je univerza, kot je sistem včeraj dobro delujoče socialne varnosti in kot so sodišča, kot tista, ki naj presodijo, kaj je v tej družbi prav in kaj je narobe? Tako slabo tlakujemo pot slovenski prihodnosti, ki jo pričakujejo slovenske ulice in trg.

Naj zaključim z odzivom na eno od prejšnjih izjav o tem, da je naša vlada povzročila v socialni zakonodaji to, kar se je zgodilo. V veliki meri je ta izjava točna. Takrat smo izražali pripravljenost, da spremenimo socialno zakonodajo zato, ker smo bili vsi skupaj soočeni z vrsto zlorab, ki so se v družbi dogajale. Ampak hkrati smo tudi obljubljali, da bomo skrbno spremljali učinke nove socialne zakonodaje in takoj reagirali z zakonodajnimi spremembami. Takrat je vlada potem padla. Nismo bili več na poziciji, da predlagamo spremembe. Počasi ta izgovor več ne bo vzdržal, gospod Tanko. Zato vas pozivam: reagirajte na nastalo situacijo! Da, socialna zakonodaja, sprejeta z dobrimi nameni, je povzročila tudi krivice – ampak reagirajte na

to, podprite naš amandma za povečanje sredstev za šolsko prehrano! Reagirajte na problem. Pripeljte v Državni zbor spremembo socialne zakonodaje, popravimo tisto, kjer smo zgrešili. Priznajmo napake. Mi jih znamo priznati, ker je verodostojnost politika sestavljena tudi iz tega, da kadar greši, to javno pove in je pripravljen sprejeti odgovornost. Na tem, spoštovani, temelji moja in vaša čast.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Marija Plevčak, izvolite.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Na žalost nisem politik, ampak sem tukaj, ker sem bila izvoljena.

Razprava o proračunu za leto 2013 in 2014 je pripravljena glede na situacijo, v kakršni smo se znašli. Delni vzrok za to pa je daljše časovno obdobje, to ni od včeraj na danes, in v tem času smo imeli tudi več vlad. Kdo je odgovoren za to stanje? V tem parlamentu smo o tem že večkrat govorili. Odgovornost je na sistemu, ki mu še nismo prišli do živga. To je v sistemu bančništva, v gospodarskih elitah in pa tudi v oblasti, ki ni imela volje, da bi zadeve po čim hitrejšem in kratkem postopku razrešila. Danes bi imeli stvari čiste in bi se mogoče lahko drugače pogovarjali. Mislim, da se je treba ob sprejemanju proračuna zamisliti nad situacijo, v kateri smo v tem trenutku. Ljudstvo je na ulicah. Ob sprejemanju moramo biti dosledni, predvsem kar se tiče zadev, ki obravnavajo socialo in naš najnižji sloj. V tem najnižjem sloju so tudi upokojenci. V proračunih za leti 2013 in 2014 je tudi za upokojence predvideno usklajevanje, sicer zelo minimalno, samo 50 % glede na rast plač, čeprav je bilo dogovorjeno malo višje. Ampak zavedamo se, v kakšni situaciji se nahajamo, in bomo poskušali z rastjo našega bruto proizvoda svoje zahteve tudi utemeljevati in v zvezi s situacijo, ki naj bi se izboljšala tudi na strani upokojencev, usklajevanje pripeljati do točke, za katero smo se dogovorili.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev smo z nekaterimi postavkami zadovoljni. Zadovoljni smo s poglavjem, kjer DDV ostaja na 8,5 %, za kar smo se striktno zavzemali. Nas pa žalostijo stvari, kot so šolstvo, izobraževanje in socialni transferji. Vendar se globoko zavedamo, da če ni denarja, je pač treba potrpeti leto, dve ali tudi, če bo treba, tri leta, da se stvari premostijo, da napravimo korak naprej in da potem ponovno razpravljamo o zadevah, ko bomo mogoče lahko razmišljali bolj pozitivno in se pogovarjali o povečanju teh in drugih ugodnosti, ki smo jih zdaj nekaterim vzeli.

Mislim, da je treba ob sprejemanju proračuna, ki ga bomo tudi v naši poslanski skupini podprli, še nekaj povedati, in sicer da moramo napeti vse sile za oživitve našega gospodarstva. Tudi to je naloga vlade in tudi parlamenta, ker si sicer ne predstavljamo, da

bomo naredili korak naprej za boljše rezultate, za lepše življenje. Hvala.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Vidim še eno željo po razpravi. Ali želi še kdo razpravljati v okviru te točke? Ne.

Gospod Tanko, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Nekaj očitkov je bilo izrečenih, tudi glede pokojninske reforme oziroma kvalitete pokojninske reforme prejšnje Vlade, ki je padla na referendumu. Tu moram povedati, da je prejšnja reforma doživela zavrnitev s strani sindikatov in tudi velikega dela strokovne javnosti. Zato je bila posredovana na referendum, kjer so se politični akterji odločili tako, kot so mislili, da je za njih prav. Tu ne gre zdaj za neke druge zadeve, kot je prej z zlorabo proceduralnega predloga govorila podpredsednica Državnega zbora, gospa Brunskole. Že to mislim, da je velik problem, če nekdo od vodstva Državnega zbora zlorabi poslovniško ureditev.

Drugo, kar je, je velika razlika imeti znanje ali pa govoriti o znanju. Za tiste, ki veliko govorijo o znanju, bi bilo marsikdaj dobro, če bi imeli znanje, ne samo, da to vehementno razlagajo in se na nek pozerski način poskušajo pozicionirati in predstaviti neke stvari. Veliko stvari tu je narejenih na tak način. S tem proračunom in proračunom za prihodnje leto se ne bo obglavilo nobenega družbenega podsistema. Vsi družbeni pod sistemi bodo ostali, vsi družbeni sistemi bodo delovali, vendar bo najbrž vsak izmed teh družbenih podsistemov moral nekaj zmanjšati od tistega, ker je sedaj uporabljal oziroma kar je njegovo pričakovanje, kar zadeva finančna sredstva. Vendar glede na to, da se v večino družbenih podsistemov ni posegalo, da se jim je v vseh mandatih omogočilo praktično nemoteno delovanje ali pa se sredstva celo povečevalo, je najbrž tudi v teh družbenih podsistemih možno kakšno stvar racionalizirati, spraviti na primernejši nivo, na času primernejši nivo. Ni možno, da se te stvari nakladajo in povečujejo, zato ker je to vsečno. Vem, da je zelo lepo govoriti o tem, da bi bilo treba dati šolstvu še milijardo, 500 milijonov za zdravstvo in podobne stvari, ali pa v socialo. To se dobro sliši, vendar zagotovo tudi tisti, ki ste prišli iz teh družbenih podsistemov, veste, da so rezerve. Mislim, da bi jih večina med vami, če bi imela to možnost, znala poiskati in jih tudi izvesti. To ni noben problem.

Smo v situaciji, ko nekateri na isti način, kot ste hvalili ukrepe prejšnje vlade, sedaj demolirate ukrepe sedanje vlade. To pa najbrž ne gre. Niso vsi ukrepi, ki jih predlaga ta vlada, slabi. Večinoma so dobri. So pa vsi prilagojeni razmeram, v katerih smo – po sili razmer. Lahko bi bili bolj blagi, če bi dobili boljšo zapuščino. Ker je pa to tako kot je, in te številke vsi dobro

poznate, pa je treba stvari prilagoditi stanju, kakršno je.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Je še kakšna želja v tem krogu? Še gospod Kavtičnik. Ugotavljam, da je več želja, zato odpiram prijavo. Pet prijavljenih. Gospod Jožef Horvat je prvi na vrsti.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, gospa podpredsednica!

K razpravi me je spodbudil moj spoštovani kolega Matevž Frangež, ki je, na kar sem opozarjal že v moji uvodni predstavitvi obeh proračunov, ponovno govoril o razkroju socialne države in tako naprej. Svoje razprave ne bom začel s tem, ali sem politik, ali ne. Poslanec je politik "per definitionem". Sedaj ni pomembno, da sem univerzitetni diplomirani fizik, ampak pogledj ga zlomka – ravno v času njegove razprave mi je prišel pod roke članek, ki ga je napisal univerzitetni diplomirani fizik, celo doktor fizike, zaposlen pri odlični družbi v Sloveniji, pa še predavatelj na ljubljanski univerzi. Izjemno zanimivo branje nam je daroval, pa ga citiram, da mi ne bi kdo repliciral ali karkoli. Glede ministra dr. Žige Turka pravi naslednje, citiram: "Če se ne strinjate z ministrom, ker želi uvajati anglosaški model v visokem šolstvu, potem bodite v svojem nasprotovanju najprej konkretni. A za to je potrebno znanje, predvsem pa je treba videti prek meja svoje lepe male države." Konec citata. Ker sem začel o očitkih, kaj pravzaprav ta koalicija in Vlada delata s socialno državo, se spet vračam k članku imenovanega avtorja, fizika, ki očitno, tako kot sam, bolj verjame nekim statistikam, ki nam jih posreduje Eurostat, kot pa kakšnim domačim statistikam – ker očitno kolega Frangež ni hotel slišati mojih uvodnih števil, ko sem razlagal, kako se določene postavke za socialno državo povečujejo v zadnjem desetletnem obdobju. In s čim posreduje Eurostat? Eurostat navaja tako imenovani Ginijev koeficient. Se opravičujem, če sem napačno prebral, najbrž je prav. In kaj pove ta Ginijev koeficient? Ginijev koeficient meri, kako je družba socialno razslojena oziroma kakšna je dohodkovna neenakost neke družbe. Vrednost koeficienta 0 pomeni popolno dohodkovno enakost družbe – idealna družba bi imela ta koeficient 0 –, vrednost 1 oziroma 100 pa popolno neenakost. V tem primeru en državljani dobi celotni družbeni prihodek, vsi drugi pa živijo od zraka. Torej, nižja je vrednost koeficienta, manjša je neenakost. Če berete in gledate ta graf, Ginijev koeficient, kjer so navedene države članice Evropske unije in nekatere druge, potem vidite, da je Ginijev koeficient za Slovenijo 23,8. Pozor, nižji koeficient ima samo Norveška. Zanimivo! Še enkrat ponavljam, nižja je vrednost koeficienta, manjša je neenakost – tako Eurostat, ne Jože Horvat. Jaz sem samo prebral, ampak dvomim, da bo to zadostovalo, da bi morda le kdo vsaj

malo verjel, da imamo namen, da socialno državo obdržimo oziroma da jo krepimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa, gospod Horvat.

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

Od vodje poslanske skupine največje koalicijske stranke bi pričakovala malo več smisla za sorazmerje, ko je napadal tiste, ki nasprotujemo rezom v šolstvu in nam je očitno, da hočemo za šolstvo milijardo dodatnega denarja. To je nesramno zavajanje javnosti, kajti, če bi pogledali amandma, ki smo ga vložili na Zakon o proračunu, je takšen, da je na odboru govoril 20 milijonov, zdaj smo to po dogovoru in obljubi, da bo sprejet, popravili na 16 milijonov. Občutek za mero bi bil dobrodošel.

Številke, o katerih sem govorila, ki sem jih citirala, so bile Eurostatove številke in vam bi jih lahko še citirala. Večkrat sem že povedala, kako visoko uvrščeni med državami na svetu smo po indeksu človekovega razvoja v Sloveniji, na 21. mesto, ravno zaradi vloge, ki jo ima v našem življenju in sistemu šolstvo. Tako z levo roko zamahniti nad tem, je nedopustno. Ker mojega kolega Frangeža ni tukaj, bi rekla samo eno: minister in vsak človek ima svojo profesionalno kariero in je lahko v tej profesionalni karieri kot znanstvenik, kot univerzitetni profesor zelo uspešen, drugo vprašanje pa je, kako je uspešen na funkciji političnega funkcionarja in ministra. Zato da si minister na tako velikem področju, kot je Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, je treba imeti zelo veliko znanja. In je zelo hudo, če minister, ki je v javnosti tako ali tako že dokazal, kakšen odnos ima do kulture – na otvoritvi ne loči med Perpetuum Jazzile in Carmino Slovenico glede na kakovost. O tem govorim in so stvari, ki ob tem tudi na kaj drugega mečejo slabo luč.

Govorili smo že o tem, koliko finančnih sredstev je za posamezno področje danih in tisto, kar je treba vedno znova povedati, napravljen je bil nesorazmerno velik poseg v izobraževanju, v znanosti in kulturi. Tega koalicija, pa naj govori karkoli hoče, naj se sklicuje na razmere, ne more skriti in ne morete se, spoštovane poslanke in poslanci koalicije, otestiti odgovornosti pred tistim, k čemur vas kliče tudi pismo Rektorske konference. Sprejetje tega proračuna brez amandmajev pomeni uničevanje visokega šolstva in znanosti in kulture, celotnega tega področja, zlasti pa visokega šolstva in znanosti. Odgovornost bo vaša, žal pa bodo posledice nosili ljudje. Vaša teza, da je treba popraviti razmerje med javnih in zasebnim v korist zasebnega, ni združljiva s tezo in zahtevo po kakovosti, zato ker ni korelacije med kakovostjo in zasebnostjo. Prej sem vam povedala, kako se podatki v Evropi zbirajo – ne glede na tip, javno ali zasebno, samo na tip

šolstva, ker je pomembno, koliko država financira. To je treba velikokrat ponavljati in se vedno znova spraševati, ko se hvalite z določenimi uspehi sodelovanja in dogovarjanja. Druženega konsenza ali konsenza ljudi z vašo tezo o večanju obsega zasebnega šolstva nimate. To delate brez konsenza, brez dogovora z ljudmi, brez želja, v časih, ki so mladim ljudem nenaklonjeni in namesto, da bi razpirali dostopnost izobraževanja, to dostopnost zapiramo.

Tako da bi bilo dobro, da bi ohranjali smisel za sorazmernost, zlasti pa za resnico. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Prej je kolega Jože Tanko, vodja Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, dejal, da so bili proti pokojninski reformi, ki jo je pripravila prejšnja vlada pod vodstvom ministra dr. Ivana Svetlika, predvsem sindikati in strokovna javnost. Res so sindikati sprožili referendumsko pobudo. Strokovna javnost je to reformo podpirala, bili so posamezni strokovnjaki, ki so imeli sicer pripombe, v prvi vrsti pa je bila proti prejšnji pokojninski reformi prav politika in največja opozicijska stranka Slovenska demokratska stranka. 14. decembra leta 2010 je Državni zbor z več kot absolutno večino glasov sprejel pokojninsko reformo, za je od 85 prisotnih poslank in poslancev glasovalo 49 poslank in poslancev, proti pa jih je bilo 35; vsi poslanci Slovenske demokratske stranke, ki so bili prisotni, vsi poslanci Slovenske nacionalne stranke in vsi poslanci DeSUS. Za pokojninsko reformo so glasovali vsi poslanci takratne koalicije in Slovenska ljudska stranka. Kar spomnite se potem na super referendumske nedelje, junija 2011, kako je največja opozicijska stranka v kampanji pozivala, da bodo ljudje glasovali trikrat proti zakonom, proti pokojninski zakonodaji in še dvema drugima, in enkrat proti vladi. To je bila izrazito politična akcija nasprotovanja temu zakonu in pričakoval bi več verodostojnosti in iskrenosti, da bi danes kot vladajoča koalicija priznali, da ste pred dvema letoma z zavrnitvijo pokojninske reforme naredili veliko strateško napako. Tretja faza krize, ki se je začela sicer leta 2008, je bila povzročena prav s padcem pokojninske reforme, ki se je potem stopnjevala še z nekaterimi neodgovornimi izjavami vodilnih politikov sedanje koalicije, ko se je kar na enkrat denar začel izredno dražiti. Dejstva oziroma navedbe gospoda Tanko ne držijo. Niso bili samo sindikati proti, proti je bila tudi politika, ne samo takratna največja opozicijska stranka, tudi Državni svet Republike Slovenije, ki je zahteval ponovno glasovanje o tem zakonu in tudi na ponovnem glasovanju je ta zakon dobil 49 glasov.

Kot rečeno, od sedanje koalicije bi pričakoval več verodostojnosti in iskrenosti, da bi priznali tudi kakšno napako, ki so jo takrat naredili kot največja opozicijska stranka. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Renata Brunskole, izvolite.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.

Prihodnost Slovenije ni samo v varčevanju in zategovanju pasu, ampak je treba ukrepati takoj. Če bi ukrepali v lanskem letu, bi verjetno pridobili vsaj 150 milijonov evrov, vendar pokojninska reforma ni bila sprejeta, sprejeli smo jo včeraj in zdaj je škoda kakorkoli govoriti za nazaj. Kolega Bevk je jasno povedal, kakšna je bila zgodovina sprejemanja reform, zakaj in čemu referendum. Argumenti, dostikrat izrečena beseda, kaj povečati in na kateri strani: prihodkovno stran bi lahko povečali z velikimi projekti – o tem smo velikokrat govorili, tudi sama –, učinkovitejše koriščenje evropskih sredstev, javno-zasebno partnerstvo, tudi na področju gradnje infrastrukturnih projektov, kot je avtocestno omrežje. V sosednji državi Hrvaški so tukaj pred nami. Naredili so veliko. Ne vem, zakaj danes ni odgovora na to, da Vlada v proračunu za leti 2013 in 2014 zavestno zmanjšuje sredstva za tretjo razvojno os. Ali je razlog v politični odločitvi, ali je razlog v čem drugem? Proračun za leti 2013 in 2014, če je namerna dobra, da se ta projekt izvaja, je že samo zaradi tega nerealen. Javno šolstvo in javno zdravstvo, univerze so področja, ki jih imamo v Republiki Sloveniji zelo kvalitetno, kakovostno, vzorno urejene. Zakaj spreminjati nekaj, kar je dobro? Tudi te smernice v proračunu za leti 2013 in 2014 kažejo, da je tukaj želja po nekaterih spremembah. Menim, da to ni dobro.

Moje stališče je, da je proračun za leti 2013 in 2014 nerealen.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Še gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa, spoštovana.

Nisem se mislil oglašiti, ampak me je kolega Tanko malo sprovociral. Poglejte, mi ne govorimo, da imamo vse absolutno prav in tudi zelo nekorektno je govoriti, kadar se govori, da vsemu nasprotujemo. Ni res. Točno smo povedali, kaj je tisto, kar bi bilo treba v proračunu še popraviti, da bi se lahko določeni programi, določena dela izvajala in korektno opravila. Poglejte, v visokošolskem izobraževanju oziroma Univerza v Ljubljani opozarja, da je v proračunu za leto 2013 16 % manj sredstev za izobraževanje in 20 % manj sredstev za raziskave. Nobenih notranjih rezerv ni, da bi lahko to pokrili, nemogoče. Pred vrati je

5. letnik bolonjskega programa, ne da se ga ustavi – ali pa se morda ustavi in se študentom onemogoči ta študij. Torej, tako ne gre, in na to smo opozorili.

Opozorili smo tudi, da je treba imeti investicije, ampak investicije v izobraževanje in znanje so najboljša naložba in so investicije, ki dolgoročno največ vračajo. Ravno na to opozarjamo, če tu režemo, si režemo vejo, na kateri sedimo. Ko se pa tako radi sklicujete ali sklicujemo na Evropo, pa samo to, tudi v Skandinaviji, in Nemčiji so se šli neko varčevanje, vendar so takrat povečali investicije oziroma sredstva za izobraževanje, znanost in raziskave. V Avstriji so to naredili, na Češkem so to naredili. Če se že operira s temi podatki, potem je treba biti korekten. Toliko. Hvala.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Vidim, da ni več želja po razpravi, zato bomo razpravo o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna zaključili. Glasovanje bomo opravili v okviru glasovanj, predvidoma jutri, v četrtek.

Zdaj prehajamo na obravnavo posebnega dela dopolnjenega predloga proračuna. Odpiram razpravo oziroma najprej pogledam, ali sploh kdo želi razpravljati o tem posebnem delu proračuna. Očitno ni želja po razpravi. Samo trenutek, da ne bomo koga izpustili. Ne, ni želja po razpravi ... / oglašanje iz dvorane/ Gospa Brunskole, želite kaj povedati? Imate proceduralni predlog ali kaj?

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Proceduralni predlog. Spoštovana gospa podpredsednica, hotela sem vprašati, da ne bi kakorkoli preslišala, ali bomo šli potem tudi na amandmaje.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Seveda, gospa Brunskole, sledijo amandmaji.

Čisto uradno po scenariju zaključujem razpravo o posebnem delu proračuna. Prehajamo na razpravo o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmaje, in sicer z dne 3. decembra 2012, in dopolnjenih oziroma spremenjenih amandmaje.

Najprej bomo razpravljali o uporabniku Ministrstvo za finance. V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Pozitivne Slovenije k podprogramu Izplačevanje pravic. Upam, da imate na klopih vsi pregled amandmaje, da bomo lahko sledili. V razpravo dajem prvi amandma. Če ne želi nihče razpravljati o prvem amandmaju ... Želi. Samo trenutek, mislim, da sem videla več rok, zato odpiram prijave. Prijavljena sta dva razpravljalca, gospod Matevž Frangež in gospa Renata Brunskole. Torej, da bo jasno, razpravljamo o prvem amandmaju Poslanske skupine Pozitivne Slovenije k podprogramu Izplačevanje pravic.

Izvolite, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Se opravičujem, kar nekaj amandmaje je na mizi in sem moral najti pravi papir.

Zelo sem vesel amandmaja Pozitivne Slovenije in najavljam, da ga bom tudi podprl. S tem se pravzaprav realizira skupno zavzemanje Socialnih demokratov in Pozitivne Slovenije, ki smo ga že v dveh dosedanjih postopkih zamenjali poskušali doseči, zato da s proračunom zagotovimo vir za nujno potrebno spremembo Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki je premnoge skupine prekomerno prizadel in povzročil krivice, zelo verjetno pa tudi poseg v njihove ustavno pridobljene pravice. Če želi opozicija Zakon o uravnoteženju javnih financ v prihodnje popravljati skladno z zavezami, ki jih ni dajala samo opozicija, ampak tudi nekatere koalicijske poslanske skupine, potem je nujen sprejem tega amandmaja, da v proračunu za leto 2013 zagotovimo nujno potreben vir za realizacijo pravic, ki jih ljudje imajo in v katere je na mestih protustavno posegel Zakon o uravnoteženju javnih financ. To je ena od tistih točk, kjer lahko manifestiramo zasuk k novi logiki, kjer ljudem ne bomo več jemali, ampak bomo investirali v njihovo varnost, zato da zmanjšamo to ozračje strahu v naši skupnosti, ljudem omogočimo, da zadihajo, da preživijo, da se polje njihove socialne varnosti poveča. Tega amandmaja sem vesel in ga bom v nadaljevanju tudi podprl.

PODPREDSEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Gospa Renata Brunskole, izvolite.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.

Ta amandma bi ponovno vrnil tiste ustavne pravice upokoјencev, katere jim je 143. člen ZUJF odvzel. Gre za 27 tisoč 180 upravičencev. V 143. členu je zakon za nedoločeno časovno obdobje omejil rast določenih izdatkov proračuna, ki so namenjeni za pokrivanje razlike med prihodki in odhodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter financiranje posebnih pravic. Tukaj gre za tiste, in jih je približno 8 tisoč – največ jih je –, ki so del delovne dobe prebili v nekdanji SFRJ, med njimi so tudi borci NOB, begunci, interniranci, nekdanji vojaški zavarovanci, nekdanji delavci organov za notranje zadeve in zavodov za prestajanje kazni, zaporov, upravičenci za upoštevanje aktivne vojaške službe v JLA ter upravičenci po Zakonu o popravni krivici, tudi izjemnih pokojnin, prisilno mobilizirani, administrativno upokoјeni po Zakonu o notranjih zadevah. Prihranek na tem področju za leto 2013 je bil po oceni Vlade 80,5 milijonov in s predlogom nove pokojninske zakonodaje Vlada posega tudi na področje pokojnin, s čimer se v Pozitivni Sloveniji ne moremo strinjati. V tem primeru gre tudi za primere, ko so bili prispevki za pokojninsko in

invalidsko zavarovanje plačani. Zato želimo s tem amandmajem povrniti tisto ustavno pravico, ki so jo upokojenci imeli, in v proračun vračamo tista sredstva, ki naj bi bila zagotovljena za izplačilo pokojnin posameznikom, ki so jim že pripadala. Zato predlagam, da ta amandma podpremo.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Imate postopkovni predlog?

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, gospa podpredsednica.

Sem se že bal, da mi bo kolega Frangež pobegnil iz dvorane in ne bi bilo korektno, da v njegovi odsotnosti navajam proceduralni predlog. Lepo bi prosil, glede na to, da je spoštovani kolega Frangež, ki je prej povedal, da je politik – jaz dodajam pošten politik –, govoril o protiuustavnosti določb, če mu daste besedo, da nam lahko pove številko ustavne odločbe in datum ustavne odločbe. Sicer bi pričakoval opravičilo slovenski javnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Vaš proceduralni predlog žal ni v kontekstu poslovnika, ki velja v tem državnem zboru, zato gospodu Frangežu ne morem dati besede. Se pa strinjam z vami, da v državnem zboru večkrat dajemo kakšne presoje za področja, za katera nismo pristojni.

Odpri bomo še en krog. Zaključili smo s prvim krogom razprav k prvemu amandmaju. Odpiram še en krog razprav k temu istemu amandmaju.

Gospod Matevž Frangež in mag. Barbara Žgajnar Tavš. Ampak še enkrat opozorilo gospod Frangež, razpravljamo o amandmaju.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Kolega Horvat me je korektno opozoril – res je, morda je bila uporabljena pretrda beseda o protiuustavnosti, bi pa spomnil na to, da je vendarle ta člen Zakona o uravnoteženju javnih financ večkrat napaden z zahtevo za presojo ustavnosti. V teh zahtevah je vsebovano prepričanje, da gre za napad na ustavno zavarovane vrednote in seveda se od Ustavnega sodišča pričakuje, da bo presodilo obstoj takšnih protiuustavnih posledic in svojo odločbo o tem sporočilo. Vaš proceduralni predlog ali pa vaša reakcija na mojo razpravo je v tem pogledu nedvomno korektna, ampak naj pri tem dodam samo še to, si je vaša koalicija, spoštovani Jože, drznila napisati v svoje pobude za presojo ustavnosti vse mogoče s prav tako jasno definicijo protiuustavnosti obstoječe ureditve, recimo na področju ureditve korporativnega upravljanja v tej državi. Tam niste trdili, da naj Ustavno sodišče nekaj presodi, tam ste rekli, da je obstoječa ureditev protiuustavna. Priznavam svojo napako, v svojih besedah bi moral biti bolj odmerjen in se sklicevati na moje prepričanje, da je ureditev

143. člena ZUJF protiuustavna in v to sem res prepričan, ampak hkrati pričakujem od vas kot koalicijskega poslanca, ki je glasoval za zahtevo za presojo ustavnosti, recimo referendum o slovenskem državnem holdingu, da se enako opravičite zaradi zelo jasnih in kategoričnih trditev v tistem tekstu. Kolega Jože, hvala lepa.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Mag. Barbara Žgajnar Tavš, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNAR TAVŠ (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Ne le zavzemanje za ustavno rešitev določenih zakonskih predlogov, ampak tudi skrb za dostojnost naših državljanek in državljanov, sta nas vodili pri tem amandmaju. Moram reči, da smo zasledovali ta dva cilja, ki sta bila na nek način pozitivno realizirana tudi v sklopu usklajevanj pri pokojninski reformi, kjer vemo, da smo pravzaprav soglasno podprli ne le pokojninske reforme, ampak tudi črtanje 403. člena, ki je zasledoval cilj v osnovnem predlogu, ki ga je pravzaprav meseca maja zasledoval že Zakon o uravnoteženju javnih financ.

Pravim, da je ta zakon nedopustno posegel v pravice slovenskih upokojenk in upokojencev, 170 jih je. Če smo bili sposobni v pokojninski reformi zaščititi te ljudi in jim povrniti na nek način dostojanstvo, pravim, da je prav, da to storimo tudi danes. Zato smo predlagali amandma. Če dovolite, ker sta se kolega pred menoj pogajala o ustavnosti, protiuustavnosti, domnevni protiuustavnosti, vas bom spomnila na letno poročilo varuhinje človekovih pravic, kjer je, pa zdaj ne vem na pamet na kateri strani, zelo jasno napisala, da to, kar se je storilo z ZUJF pomeni nedopusten poseg v načelo ustavnosti. Nisem dobesedno citirala njenih besed, če boste vztrajali, lahko tudi to storim, samo mi morate dati čas, da grem po letno poročilo varuhinje človekovih pravic, ampak bistvo je enako. Bistvo je in zato je tudi varuhinja človekovih pravic na Ustavno sodišče vložila ustavno presojo oziroma zahtevo za ustavno presojo spornega 143. člena Zakona o uravnoteženju javnih financ. Z amandmajem popravljamo napako, ki je bila storjena.

PODPRESEDNICA ROMANA TOMC: Hvala lepa.

Vendarle predlagam, da oceno o tem, kaj je v skladu z ustavo in kaj ne, prepustimo Ustavnemu sodišču. Vsakdo pa ima lahko o tem svoje mnenje. Sprašujem, če ima še kdo željo po razpravi o prvem amandmaju. Če ne, zaključujem razpravo o tem amandmaju in prehajamo k proračunskemu uporabniku 2130, to je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. V razpravo dajem amandma Poslanske skupine SD k podprogramu Rudniki in sanacija rudarske škode. Pričakujem razpravo. Še kdo drug? Kaj več želja po razpravi? Če ne, izvolite, gospod Bevk – imate besedo.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Pri uporabniku Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo predlagam, da se podprogram Rudniki in sanacija rudarske škode poveča za 500 tisoč evrov. Na podlagi Zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v Rudniku živega srebra Idrija se bo do konca leta 2012, se pravi do konca letošnjega leta, izvajal program vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringa po končanih zapiralnih delih za obdobje 2008–2012, ki ga je leta 2007 sprejela Vlada Republike Slovenije. V program je bilo vključeno tudi izplačilo rudarske škode. Pripravljen je že program vzdrževanja nezalitega dela jame in monitoringa v Rudniku živega srebra Idrija za obdobje 2013–2017, ki ga je izdelal rudnik živega srebra v likvidaciji maja letos. V tem programu bi znašali letni stroški milijon 233 tisoč evrov, v celotnem petletnem obdobju pa 6 milijonov 167 tisoč evrov. Za sanacijo rudarske škode bi po tem programu v letu 2013 potrebovali 540 tisoč evrov. Ta sredstva so v predlogih proračunov za leti 2013 in 2014 bistveno nižja kot po programu. Po likvidaciji rudnika bo namreč še vedno treba skrbeti za vzdrževanje nezalitega dela jame, opravljati monitoring nad zapiralnimi deli, sanirati okolje in rudarsko škodo ter poskrbeti za upravljanje in vzdrževanje bogate kulturne, naravoslovne in tehniške dediščine povezane z idrijskim rudiščem, ki je od junija letošnjega leta vpisana na seznam svetovne dediščine pri Unescu. Za uresničitev tega programa pa je nujno treba vzpostaviti tudi delovanje javnega zavoda, Centra za upravljanje z dediščino živega srebra, ki ga je Vlada ustanovila julija 2011 kot pogoj za vpis na Unescov seznam, žal pa ta center še ni v funkciji. Prihodnji teden bo v Idriji ob prisotnosti visokih predstavnikov Unesca, Španije in Slovenije Idriji tudi uradno podeljen znak svetovne dediščine pri Unescu.

Glede na vse te aktivnosti in na program za obdobje 2013–2017 sem predlagal in vložil amandma oziroma naša poslanska skupina, da se za vzdrževanje dela, monitoring in rudarsko škodo povečajo sredstva za 500 tisoč evrov in enak amandma je vložen tudi za proračun za 2014. Apeliram, da se ta dva amandmaja sprejmeta, predvsem pa da Vlada pospeši vse aktivnosti za ustanovitev Centra za upravljanje z dediščino živega srebra. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Želi še kdo?

Proceduralno, gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo.

Glede na to, da je nekaj amandmajev, ki se nanašajo na različna področja, torej ta konkretno na področje Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, naslednji na področje cest, sprašujem, ali bodo predstavniki

Vlade dajali odgovore na amandmaje. Nekateri, ki so tukaj, pokrivajo določena področja, vendar ne gospodarstva, ne infrastrukture, in mislim, da bi bilo nujno potrebno, da dobimo pojasnila Vlade, zakaj nekaterih amandmajev ni mogoče podpreti oziroma kako bo pristopila k reševanju situacij, ki jih navajamo v teh amandmajih. Torej, sprašujem, ali bo mogoče vendarle nekdo prisoten s strani gospodarstva in prometa pa tudi naprej, s področja izobraževanja, kamor smo vlagali amandmaje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala, gospod Veber.

Delim vašo željo. Mislim, da bi bilo prav, če bi predstavniki Vlade dali odgovore na te amandmaje, vendar ni vseh. Nekateri so tukaj, minister se bo verjetno oglasil, ko bo prišlo njegovo področje, njegov resor na vrsto, državna sekretarka tudi – za ostale pa ne vem. Vlada je bila povabljena, razprava pa lahko teče tudi brez udeležbe Vlade. Se pa strinjam, da bi bilo dobro, če bi bila Vlada bolje zastopana.

Gremo naprej. Proračunski uporabnik 2431, Direkcija Republike Slovenije za ceste. V razpravo dajem tri amandmaje Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Razpravlja gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Razpravljaj bi o vseh treh amandmajih, ki se ne nazadnje nanašajo na 3A razvojno os. V prejšnjih letih smo zelo veliko govorili o tem, da je potreben razvoj Slovenije tudi na tistih območjih, kjer ni za pričakovati, da bo zgrajena avtocesta, da pa je treba ta območja priključiti z ustrezno cestno ali pa z železniško povezavo na avtoceste oziroma na mednarodne železniške tire zaradi omogočanja razvoja gospodarstva in predvsem omogočanja ustrezne mobilnosti prebivalstva, ki živi v teh območjih. Ti trije amandmaji se nanašajo prav na izvajanje še posebnega programa, ki ga je sprejela prejšnja vlada. Ne samo, da smo uspeli z zakonom o Pomurju, s katerim smo želeli spodbuditi gospodarsko rast in zagotavljati delovna mesta, prejšnja vlada je sprejela tudi program o razvoju Pokolpja. V ta program spadajo tako belokranjske občine Semič, Metlika, Črnomelj, kot tudi kočevske, kamor spada občina Kostel, Osilnica, Kočevje in ne nazadnje Loški Potok. V tem programu izvajanja Pokolpja je posebna postavka tudi 3A razvojne osi, ki se nanaša na obnovo cest in izgradnjo železniške infrastrukture. Ti trije amandmaji govorijo o posodobitvi cest in izgradnji tistih ukrepov, ki bi omogočali varnejšo in hitrejšo povezavo kočevske z našo prestolnico in z avtocestnim križem. V prvem amandmaju predlagamo povečanje sredstev za investicijsko vzdrževanje državnih cest, in sicer v višini 400 tisoč evrov, s čimer menimo, da bi lahko Direkcija za ceste pristopila k pripravi dokumentacije in k izvedbi

nekaterih ukrepov, ki so nujni, da se elementi te cestne povezave izboljšajo. Dejstvo je, da so tako mednarodna institucija, ki je pregledovala varnostne razmere na tej cesti, kot tudi vse domače institucije, ki se s tem ukvarjajo, ugotovile, da je to cesta, ki je ne nazadnje poimenovana kot cesta smrti, zaradi izjemno nevarnih cestnih elementov. Gre za preozko cesto, ki je narejena za vsega 80 km na uro, niti ne zdajšnjih 90 km, kolikor je dovoljena in predpisana hitrost po zakonu, to je več, kot dejansko ti cestni elementi dovoljujejo. Gre za preozko cesto, gre za nepregledne odseke in to povzroča tudi številne nesreče z najhujšimi izidi. Teh 400 tisoč evrov je tisti minimum, s katerim želimo spodbuditi in omogočiti direkciji, da pospeši pripravo projektne dokumentacije, s katero bi pozneje izvedla ukrepe, da se ti cestni elementi izboljšajo.

Naslednji amandma, ki je vložen v višini 200 tisoč evrov, pa je namenjen temu, da se pripravi državni prostorski načrt za obvoznico Velike Lašče, Ribnica in se s tem izognemo nevarnostim, ki nastajajo pri prometu, ker gre za glavno cesto, pri vožnji skozi naselja. S tem se ogroža tako najšibkejši, torej otroke, ki so udeleženci v cestnem prometu, kot tudi vse prebivalce, ki opravljajo vsakodnevna opravila in se srečujejo z nevarnostmi, ki jih prinaša promet skozi ta naselja. Gre za državni prostorski načrt, tako da je v pristojnosti države, da pripravi vso potrebno dokumentacijo, da se te obvoznice začnejo graditi.

Naslednji amandma se nanaša na kočevsko kolesarsko povezavo, ki pa je namenjena predvsem temu, ker gre za največjo občino po površini v Sloveniji, da se ob prometnici zgradi kolesarska povezava in s tem omogoči mobilnost prebivalcev po kolesarski stezi in dostop do šol, kajti mnoga naselja so precej oddaljena od središč, kjer so šole. S to varno kolesarsko povezavo bi bila omogočena bistveno varnejša pot do šol in komuniciranje vseh prebivalcev, ki živijo izven središča, izven Kočevja do svojega središča. Sama kolesarska povezava pa ima tudi širši status, kajti gre za povezavo, ki se nadaljuje naprej do meje z Republiko Hrvaško in pomeni mednarodno kolesarsko povezavo, ki pa je ravno tako pomembna zaradi turistične ponudbe in varnosti v cestnem prometu.

Torej, vsi ti ukrepi se nanašajo na to, da se izpolnjuje zaveza Vlade iz leta 2011. 7. aprila 2011 je bil program sprejet in v tem programu je za 3.a razvojno os in za 3. razvojno os v Beli Krajini predvidenih 254 milijonov evrov, dinamika financiranja projektov pa se določi z državnim proračunom. V teh dveh državnih proračunih ni nobenih konkretnjših zneskov, s katerimi bi sledili sklepu Vlade, ki je obvezujoč tudi za to Vlado, kajti program Pokolpja govori o tem, da morajo vse sektorske politike v Vlado prednostno obravnavati območja, ki imajo zelo velike razvojne težave. Tako da je tudi Ministrstvo za promet in infrastrukturo zavezano

k temu, da prioriteto obravnava tako 3. razvojno os, ki pelje proti Pokolpju, kot tudi 3.a razvojno os, ki pelje proti kočevski. Vsega tega v teh dveh predlogih proračunov ni. Glede na to, da je tudi predsednik Vlade včeraj govoril o tem, da je potreben čimprejšnji regionalni razvoj in enakomerna razvitost tega območja, bi želel in še posebej rad slišal argumentacijo, zakaj se ne upošteva sprejete odločitve Vlade, da imajo ta območja prednost in kdaj bo odpravljen manko v regionalnem razvoju na teh območjih, kjer je bistveno večja brezposelnost kot drugje v Sloveniji. Še vedno se srečujemo s številko 20 % in več in to so razmere, ki so bile podlaga za to, da se je prejšnja vlada odločila, da prednostno obravnava vsa ta območja. Sklepi so, še enkrat poudarjam, zavezujoči tudi za aktualno vlado.

Ker ne gre za visoke zneske, upam, da bo koalicija razumela te razmere, v katerih se nahaja kočevsko-ribniško območje in Bela Krajina, in podprla te amandmaje ter si s tem omogočila, da izvede to, kar je obvezujoče tudi za resor na področju prometa. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Še kdo? Izvolite, gospod Samo Bevk.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor! Bom zelo kratek.

Žal tudi sam ugotavljam, da ni predstavnikov tistih ministrstev, o katerih amandmajih teče razprava. Prav bi bilo, da bi bil prej, ko sem razpravljal, prisoten minister Žerjav, tokrat minister Černač. Vsaj takšna praksa je bila v prejšnjih letih, da so ministri prišli na tisti del razprave, ki se je konkretno dotikal resorjev, ki jih vodijo. Pričakoval sem tudi, da bomo prav ob tej razpravi, ali bo lahko uresničen načrt razvojnih programov v okviru prometne infrastrukture, dobili zagotovila, ali bo ta vlada lahko počrpala vsa sredstva iz evropskih skladov, da bomo lahko realizirali načrt razvojnih programov prometne infrastrukture. Le tako bomo lahko zgradili in nekako vzdrževali ter modernizirali cestno infrastrukturo v državi, kajti proračunskih sredstev je premalo. Ravno na področju prometne infrastrukture je bilo v obdobju 2007–2013 počrpanih komaj 20 % sredstev, zato bi bilo prav, da bi prišli ministri in predstavili, kako realno je ta proračun sestavljen, da bi dobili konkretne odgovore na konkretna vprašanja. Sicer pa podpiram amandmaje, o katerih zdaj teče beseda.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Če ni več želje za razpravo, prehajamo k proračunskemu uporabniku 2611, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Kreiranje delovnih mest.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

V dosednji razpravi je bilo slišati marsikakšno obljubo ali idejo o tem, kako je treba spodbujati nastajanje novih delovnih mest. Na finančnem ministrstvu podatka o tem, tisti, ki so ga iskali, koliko je s temi silnimi ukrepi sedanje Vlade že bilo ustvarjenih novih delovnih mest, ni mogoče najti. Zato si pa obetam, da boste podprli amandma, ki je težak 10 milijonov – 10 milijonov je bistveno manj od ene milijarde, naj opomnim na to. Je pa to amandma, ki bi bil namenjen kreiranju novih delovnih mest predvsem za težko zaposljive ali težje zaposljive skupine. Gre za tako imenovano strukturno brezposelnost, ko je potrebnih nekaj spodbud gospodarstvu za to, da sprejme na delo take ljudi. To so pogosto ljudje v zrelejši starosti, ljudje z izobrazbo, se pa vključujejo običajno v javna dela, javna dela pa naj bi v nadaljevanju prinesla stalno zaposlitev. Tako je to zagotovo v skladu z razlagano doktrino, da je človeka, ki je zapustil trg dela, treba čim prej znova vključiti na trg dela, da ohranimo njegovo pozitivno samopodobo in tudi delovne izkušnje ne bi šle vnemar. Glede na napovedano reformo trga dela, po kateri bi ravno ta starost brezposelnih delavcev morala biti pripravljena sprejeti katerokoli delo – ne vemo, kaj se bo z zakonom v nadaljevanju sicer zgodilo –, je odpiranje možnosti za zaposlovanje toliko bolj pomembno. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Prehajamo k proračunskemu uporabniku 3330, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Pozitivne Slovenije k podprogramu Mladi raziskovalci mobilnosti in spodbude najboljšim raziskovalcem.

Izvolite, gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

V vsaki družbi je nekaj nadpovprečnih ljudi, mladih, starejših, takšnih, na katerih potem družba sloni. In teh ljudi je približno 3 % v vsaki družbi, v vsakem narodu. Zdaj lahko hitro ugotovimo, koliko je takšnih pri nas, v Sloveniji. Nas je relativno malo v 550-milijonski evropski skupnosti in ti ljudje potem peljejo zagon oziroma pomagajo, da peljemo raziskave, znanost in tako naprej. Ti nadpovprečno sposobni, nadarjeni, se potem razdelijo, nekateri gredo v gospodarstvo, nekateri gredo v glasbo, nekateri v umetnost, v šport in tako naprej. In potem nam ostanejo tudi ti, o katerih govorimo zdaj, mladi raziskovalci oziroma raziskovalci, ki opravljajo neka pomembna, bolj pomembna, nekateri mislijo, da manj pomembna dela.

Poglejte, samo za primerjavo. Pred 10 leti smo na milijon prebivalcev v Sloveniji bili neke na 60 % evropskega povprečja, danes smo na 125 % evropskega povprečja. To pomeni, da naš šolski sistem prepozna dobre, kvalitetne in uspešne posameznike, in če jih

prepozna, potem ni tako slab, kot se včasih sliši. Pred petimi leti je bil prihodek od patentov neke na 70 % evropskega povprečja, danes je na 100 % oziroma v Sloveniji smo na desetem oziroma enajstem mestu v Evropi. Mi pa smo z lanskim proračunom, s proračunom 2012 posegli v ta prostor in zmanjšali sredstva za 21 milijonov. S tem proračunom vanj ponovno posežemo in ga zmanjšamo še za 14 milijonov.

Ljudje, ki vodijo te institucije, so nam povedali, da bo prišlo do odpuščanja in če pride do odpuščanj, ne gre za starejše raziskovalce, ampak v večini primerih za mlajše. Ti mlajši bodo odšli. Ni tako hudo da gredo, ampak da ne bo novih raziskovalcev. Mladi, uspešni, nadarjeni, nadpovprečno nadarjeni si bodo našli neke druge zadeve, neka druga področja, kjer bodo zadovoljevali svoje potrebe, to je lahko zastrašujoče. Mlade upe, mlade raziskovalce oziroma mlade nadarjene in uspešne bomo prepustili nekje kar tako. Če nam gre za ta narod, če nam gre za kaj, potem je treba tukaj vložiti, velikokrat sem že dejal, da je vložek v mlade, v raziskovalce, v razvoj, v znanost najboljši vložek.

Ne znam si predstavljati gospodarskega razvoja, če ne bomo imeli in podpirali raziskav, znanosti in razvoja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospod predsednik.

Tudi v Poslanski skupni Socialnih demokratov ta amandma podpiramo, ker menimo, da se je v naši družbi iz izkušenj pokazalo, da so se projekti, ki so namenjeni mladim raziskovalcem, vedno vračali z večkratnikom. Po OECD ugotovitvah je vsak vložek v visokošolsko izobraženega posameznika vrnjen s petkratnikom ali šestkratnikom, zato ker so pripravljeni na delovna mesta z visoko dodano vrednostjo. Rada bi opozorila na to, da je po zadnjih Eurostatovih podatkih kar polovica podjetij, gospodarskih subjektov, manjših, srednjih in večjih, takih, ki imajo dobro razvito inovativno dejavnost, torej je spodbujanje vključevanja mladih raziskovalcev potrebno. Slika je slabša pri prijavljenih in potrjenih patentih, ampak to vzrok ni v slabši usposobljenosti, ampak v zelo dragih postopkih in zapletenih postopkih prijavljanja patentov.

Kakorkoli že gledamo, če se sklicujem na podatke domače statistične stroke, o kateri nekateri nimajo najboljšega mnenja, ampak če pogledate, na tisoč prebivalcev počasi raste število raziskovalcev. Od 5,4 v letu 2000 do 9,4 v letu 2010. Ne bom vam govorila, kako visoke številke so v drugih državah. Zdi se mi, da je treba spomniti na tisto tezo iz pisma rektorjev treh javnih in ene zasebne univerze, da je visokošolstvo najboljša izvozna dejavnost. Torej,

dajmo financirati, dajmo spodbujati raziskovanje in dajmo mladim odprte možnosti!

Zdaj pa, da ostanem stara feministka, zlasti je treba skrbeti za to, da se tudi delež žensk v raziskavah in razvoju poveča zato, ker je največje umanjkanje ravno tukaj, če gledamo število diplomantk je žensk bistveno več, umanjajo pa potem pri svoji nadaljnji dejavnosti, pri doktorskem študiju ali pri dejavnostih v ravno takšnih institutih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Naslednji amandma pri istem proračunskem uporabniku, Ministrstvu za izobraževanje, znanost ... Vi bi še na predhodni amandma razpravljali, gospod Veber? Ja, prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

K temu amandmaju, ki namenja sredstva mladim raziskovalcem, bi želel nekako izpostaviti naslednje dejstvo, da se resnično jemlje 26 milijonov pri obveznostih, ki nastanejo zaradi servisiranja obresti iz naslova domačega dolga in ob vedenju, da so te obresti vedno dražje. Pa vendar se mi zdi, da bi bilo reprogramiranje teh obveznosti, torej odmik teh obveznosti, obvladljivejše, kot pa če ne vložimo sredstev v mlade raziskovalce. Kajti, če bomo zagotavljali raziskave, bomo zagotavljali razvoj in v prihodnosti tudi povečevanje sredstev v proračun.

Tako da se mi zdi, da je ta ukrep takšen, ki bi ga veljalo podpreti in omogočiti, da si z znanostjo odpremo pot v prihodnost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Ta amandma je izredno všečen in deluje pozitivno, kajti menim, da v tej dvorani ni nikogar, ki ne bi bil pripravljen vlagati v mlade raziskovalce. In tudi spodbude za najboljše raziskovalce – ampak pri tem drugem delu je treba biti že bolj pazljiv, kajti percepcija, kdo so najboljši raziskovalci, je v slovenski znanosti in slovenskih akademskih krogih zelo različna. Nekateri si jo ustvarijo na podlagi halo efekta, imidža in dostopa do sredstev, tako je vsaj bilo, s halo efektom, z govorjenjem, da so odlični raziskovalci in dobri zvezami. To pa se ne prelije v nove proizvode. Kljub temu da recimo 20 let parazitirajo na teh sredstvih, nimajo enega svetovno znanega članka, ki ga bi citirali drugod, kar je najboljša referenca, da so res uspešni, če gre za / nerazumljivo/ znanost. Pri tej zadevi je treba biti previden, če pride denar, če bi ga dali v prave roke.

Drugo, kar pa mene glede na predlagatelja izjemno zanima, namreč napisali ste, da bi ta sredstva izvezli iz sredstev servisiranja obresti iz naslova domačega dolga. To pomeni, da obresti kreditov ni treba plačevati. Zdaj pa, ker gre iz vaše stranke, ker ste bili nosilci zadolževanja v prejšnji vladi, me zanima,

če ste sklenili takšne pogodbe, da ni bilo treba kreditov servisirati iz obresti. Sklenili ste brezobrestne kredite, država pa kljub temu dobiva račune od svetovnih bank za obresti. Ali gredo te obresti kam drugam, na kakšne druge račune? Pa bi se dalo tam vzeti. Morate pojasniti, drugače se mi zdi nelogično, da ste zadolžili državo, zdaj bi pa rekli, da tega ne bomo odplačevali. Tako pač to je.

Meni se zdi, da bi bil amandma bistveno bolj sprejemljiv, če bi našli konto, s katerega bi lahko v resnici vzeli. Če pa ste sklenili pogodbe, ne da se obresti vračajo pa da gredo nekam drugam, da je to nek poseben fond, za katerega država ne ve, potem je pa to drugo; ampak to pa morate javnosti povedati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Franc Pukšič, izvolite.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kogice in kolegi, gospod predsednik!

Prav to, vzeti pri servisiranju obresti iz naslova domačega dolga; saj nismo pozabili ali pač, leta 2010 smo proračun zadolžili za milijardo 870 milijonov, leta 2011 za milijardo 500 tisoč milijonov, proračun za letošnje leto 2012 je zadolžen za milijardo in nekaj po rebalansu, predlog za 2013 je pod milijardo zadolžitev, velik del te zadolžitve v letu 2013 pa bo šel žal za odplačevanje obresti.

Res pa je, na kar sem vseskozi tudi opozarjal – tri leta nazaj, pravzaprav že od 2008 naprej, vseskozi koriščenje evropskih sredstev. In sedaj graditi, bom rekel demagogijo na teh amandmajih, kdo bi sedaj podprl znanost, kdo bi podprl kulturo, za malice in tako dalje, kot si sledijo amandmaji in pozabil, da so tisti, ki so vodili državo leta 2009 v Bruslju zadolžili 290 milijonov. Tam so jih pustili. Leta 2010 so pustili 427 milijonov, govorim samo od tistega, kar je bilo v zaključnem računu sprejeto in o realizaciji, torej o proračunu, ki je bil na koncu sprejet in realizaciji v zaključnem računu. Leta 2011 se je pustilo okoli 200 milijonov in če to seštejemo, pridemo na eno milijardo. Se spomnite, kolikokrat sem opozarjal na to, da bomo v Bruslju od 4,2 milijarde pustili za obdobje 2007–2013 celo milijardo evrov? No, če sedaj pogledam te najnovije podatke, vidim, da so edina izkoriščena sredstva na kmetijskem področju, na ostalih sektorjih in operativnih programih pa ne. Si predstavljate, koliko raziskovalnih institucij, koliko raziskovalnih nalog, koliko mladih inženirjev, znanstvenikov bi lahko delalo, če bi imeli na razpolago ta denar oziroma če bi s tem denarjem – kaj pa pomenijo ta evropska sredstva? Pomenijo približevanje povprečju Evropske unije. Torej, če bi mi ta sredstva, izkoristili pa jih žal nismo.

Čeprav je to pripravila naša vlada, se bojim, da ne bo realizirano, ne bo! Ne v 2013 in ne v 2014. Milijarda 400 in skoraj ena milijarda v 2014 priliva evropskih sredstev, zato ker je bil

enostavno največji problem pri razpisih, na katere sem vseskozi tudi opozarjal. Ne vem, če vam je jasno, kaj to pomeni. Leta 2010 je bilo za 2 milijardi evrov razpisov, leta 2011 pa za 80 milijonov. Vse skupaj se je ustavilo na tem področju. In sedaj bom rekel, da ta jezo, ki jo ljudje izražajo, to nezadovoljstvo izhaja tudi iz tega, da je bila politika neodgovorna, neodgovorna za koriščenje in peljanje stvari v investicijski cikel in v znanstvenoraziskovalno dejavnost v visokem šolstvu – če hočete, tudi v srednješolskem so nekateri projekti iz skladov povezani celo z osnovnimi šolami. Najbolj mi je pred očmi predstavitev današnjega proračuna, kot je zelo eksaktno in jasno vsem povedal kolega Starman, da več, kot imamo, se ne moremo zadolževati. In še to, kar se zadolžujemo, bi morali rezati, da ne bomo zopet jutri za to zadolževanje še več plačevali in posledično, žal posledično, bo zopet na raziskavah, znanosti, umetnosti, kulturi in tako dalje manj, žal tudi manj za kvaliteto življenja naših najmlajših. Meni je zelo žal in se mi ne zdi prav, da se nekaterih programov, ki jih je sprejela prejšnja Vlada v obdobju 2004–2008, v tej Vladi ne more izvajati, ampak prav zaradi tega.

Danes je bilo marsikaj slišati, o tabelah, zadolževanju in ne vem čem vse. Po drugi strani pa opozicija nasprotuje vsakemu ukrepu, ki bi pripeljal do varčevanja. Tako kot je kolega Starman rekel, še to milijardo zadolževanja bi morali oklestiti, in to je edini način, če hočemo jutri iti s celimi gatami naprej. Zdaj pa še tega ne bomo imeli, ker bomo enostavno na ta način zapravili. Iz naših javnih podatkov, iz Umarja, smo leta 2008 imeli 8 milijard zadolžitve, to je 22 % bruto domačega proizvoda. Leta 2011, gospe in gospodje, 16,9, skoraj 17 milijard, to je 47 % zadolžitve bruto domačega proizvoda. Tisti, ki pišejo te amandmaje, pri katerih lahko nastopaš vsečno, Poslanska skupina Pozitivne Slovenije, so sedeli poleg ministra, ki je bil daleč najbolj odgovoren, zraven pa direktor ali direktorica za proračun, vsa ta tri leta, ko so nam več kot podvojili javni dolg, za 8,7 milijarde, in so nas pripeljali v katastrofalno situacijo. Ne mi reči, da sem sam, ki ne bom mogel podpreti tega amandmaja, proti znanosti, da sem proti kulturi, da sem proti izobraževanju, da sem proti znanstveni dejavnosti, proti malicam in ne vem čemu vse. Nepojmljivo je, da se lahko tako pretvarjamo.

Še nekaj, pa bom zaključil. Glejte, kolikokrat sta meni takratni predsednik vlade in finančni minister rekla, da odgovarjamo za to, kar delamo. Ja, s čim, dragi moji politiki, odgovarjamo? S tem, da izgubimo na koncu na volitvah ali pa ne, to je vse. Torej, nobene druge, žal, nobene druge odgovornosti ni. Pa čeprav je kasneje že leta 2010 minister Križanič priznal, da počasno črpanje ogroža financiranje evropskih projektov. Sam je o tem spregovoril, ko smo prišli s konkretnimi projekti ter z jasnimi vprašanji. Namreč, saj veste, koliko notranjega

prerivanja je bilo okrog tega, kdo bo nosilec tega denarja, teh evropskih sredstev. Rekel je tudi, da so povračila sredstev Evropske unije katastrofa, ker se enostavno pristojnim ne da – celo tako daleč je šlo. Veste, ko ste tisti, ki danes vlagate te amandmaje, sprejemali rebalans proračuna za leto 2011, ste spreminjali proračun, in sicer proračunski primanjkljaj se bo z rebalansom povečeval. Tudi to je krivda, tudi tu je vaša krivda, da danes žal na to postavko znanosti in informacijske družbe ne moremo dati več sredstev. Kje ste povečevali sredstva? Piše takole: višje plače v državni upravi – torej ste rebalans spreminjali zato, ker ste povečevali plače v državni upravi –, manj sredstev za investicije, manj za subvencioniranje podjetij in več za nezaposlene. To so bile postavke in danes brez zgodovinskega spomina ali tega, kar ste delali, vehementno predlagate: vzemi tu, vzemi tam. Kažete kazalce, kako izgubljam oziroma kako bomo še naprej drveli v povečevanje zadolževanja oziroma v povečevanje zadolževanja v obliki bruto domačega produkta. Kolegice in kolegi, vse te amandmaje, ki ste jih dali, če bi korektno in pošteno delali na tistih mestih, kjer ste bili direktorica, ki je bila danes zelo pametna, takrat pa direktorica za proračun, bi z veseljem podprl, pa še dal kakšnih 100 tisoč evrov zraven ali pa pol milijona evrov, ker bi to samo koristilo naši družbi, ker bi to samo koristilo za naš razvoj, ampak žal ne moremo. Kolega Starman je rekel, da je treba še to milijardo oklestiti, če hočemo, da bomo čez dve leti začeli živeti samo od tistega, kar ustvarimo. Zdaj pa karkoli bomo naredili, bomo naredili zato, da bomo te kredite, obresti in tako dalje plačevali drugim in jemali našim študentom in dijakom. Ni pošteno, ni prav, vendar ste nas do sem pripeljali. Gospa Bratušek, tukaj imate sigurno eno od daleč največjih odgovornosti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Kavtičnik, izvolite.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Zdaj mi je pa vse jasno o tem amandmaju. Zdaj sem pa res dobil čisto vse informacije, kaj bi, če bi in če bi bilo in če ne bi bilo. To je pa res, ta amandma je bil zdaj tako dobro razložen, zakaj se ne bi podprl! Poglejte, ne govorimo o kopici amandmajev, mi govorimo o enem amandmaju, ki ni zastrašujoč za ta proračun. Kolega Tanko je prej govoril o milijardi. Poglejte, odgovemo se 950 milijonom, pa če jih 50 milijonov namenite za izobraževanje in znanost, za razvoj, bo ta država šla sigurno z boljšo kondicijo v naslednja leta. Kdo pa bo pripeljal to državo iz krize, na kakšen način in s čim, se pa lahko zoperstavimo številčnim na tekmi s 550 milijonskimi narodi in tako naprej. Na kakšen način in s čim? Z znanjem, z našo glavo. Z razvojem in s tem. Seveda so potem pridne roke, marljivost in tako dalje potrebne, ampak trije procenti ljudi, ki so ustvarjalni, vodijo

naš razvoj, znanost in tudi potem gospodarsko rast. Če jih bomo tukaj prikrajšali, če jim bomo tukaj stopili na prste, potem pa res ne vem, na kakšen način se bomo lahko soočili s krizo in na kakšen način mislite pospešiti ta gospodarski razvoj. Na takšen način sigurno ne. Če bomo s prstom kazali, kaj je bilo in kaj bi bilo, če bi bilo, to nima smisla. In danes, ko govorimo, stopimo skupaj. Pa dajemo se malo poslušati. Nismo tukaj sami bebcji, oprostite, res nismo sami bebcji. Dokazano, da nismo. Ampak za vas verjetno nismo dovolj kooperativni, da nas ne poslušate, da ne želite, morda takrat, ko vam res paše, vzamete kakšno našo misel. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Gospod Pukšič, vas in vaše izvajanje ljudje pač ocenjujejo, kot ga ocenjujejo. V soboto sem na odboru najprej preverila, kdo stoji za tem proračunom. Ne boste verjeli, da sta minister in gospod Šircelj rekla, da Vlada in minister za finance in ne tisti odgovorni na Ministrstvu za finance, na Direktoratu za proračun. Ampak če se zmeniva, pa prevzamem odgovornost za to in vi prepustite vse, kar je bilo v vaši občini dobrega narejenega, ko ste bil župan, svojemu direktorju občinske uprave, sva zmenjena. Ker vi bi takrat, ko je nekaj slabega, to obesili nekemu drugemu, ko je pa kaj dobrega, bi si pa to na prsa pripeli minister, predsednik Vlade in vi kot župan.

Amandma, predlog je, da zagotovimo sredstva za mlade raziskovalce, mobilnost in spodbude najboljšim raziskovalcem, znižujemo pa sredstva za servisiranje javnega dolga. Če bi držali svoje obljube in velike besede o tem, da je zadolževanja konec, bi tukaj lahko pobrali še več, kot smo zdaj predlagali, gospod Pukšič. Še več. Še več. Na žalost pa bo tudi vaša vlada povečala zadolževanje za 50 % in to so podatki IMF. IMF! Ne Alenke Bratušek! 50 %! Zato mogoče z malo manj žara govorite o preteklosti, kaj vse je bilo narobe, ker ko boste zapustili mesto drugim, boste imeli približno enake procente.

Še enkrat, konec koncev si vlada jemlje velika pooblastila za prerazporejanje in bo ves ta manko na obrestih, ki se bo zgodil – če vam je res toliko do mladih ljudi, do znanosti in raziskovanja –, lahko prerazporedila skladno s svojimi pristojnostmi, ki jih bo dobila v Zakonu o izvrševanju proračuna. To bi kot župan lahko vedeli.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Franc Pukšič, replika.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Gospa Bratušek, ponosen sem na čisto vse, kar smo naredili v naši občini, vendar si nisem za nobeno zadevo pripenjal nageljčka, da je bil to moj uspeh, ampak je bil to uspeh 2 tisoč 756 občanov in

občanov občine Destričnik, tudi tiste občanke, ki je spekla kruh, potico in ju prinesla na otvoritev. Brez vsega tega uspeha ne bi bilo. Tako da s tem nimam nobenega problema. Vam, gospa Bratušek, sem že na nacionalni televiziji povedal, da imate plus za tisti plus, ki je bil leta 2008, ob zaključku Janševe vlade s 40 milijoni presežka – tudi za to ste krivi, v pozitivnem smislu. Krivi ste še bolj, ker se kot strokovnjakinja niste postavili in rekli, da tega ne boste delali, ker to pelje državo v katastrofo. Gospa Bratušek, vi osebno ste krivi, ena izmed najbolj krivih, da ste državo zadolžili od 8 milijard 180 milijonov na 16 milijard 954 milijonov v letih 2009, 2010 in 2011.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Pukšič, to osebno obtoževanje ne sodi v kontekst razprave o tem amandmaju.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Gospod predsednik, res je, okrog amandmaja tega prej nisem delal, ampak samo odgovarjam gospe Bratušek na to, kar je povedala o meni osebno. V redu, preskočim to.

Gospa Bratušek, strinjali se boste, da je tudi takrat vaš minister dr. Križanič bantil po ministrstvu za koriščenje evropskih sredstev, da določenih stvari niso peljali in na teh kolegijih ste sedeli tudi vi. Med drugim je bilo celo zapisano, da se po viru tradicionalno vlagajo zahtevki v prvih mesecih leta, torej upočasnijo, ker kot da so uslužbenci utrujeni od konca leta. Ministrstvo za finance pa opozarja, da imamo takrat bistveno več zahtevkov na Evropsko komisijo. Tu je celo tabela po ministrstvih, koliko milijonov evrov se ni vložilo v letu 2011 za povračilo. Hočem še enkrat povedati, pa nič drugega kot to, da bi bil z veseljem tisti poslanec koalicije, ki bi lahko rekel, da znanosti povečamo toliko, regionalnem razvoju toliko, za podporo malemu gospodarstvu toliko in toliko, ampak kolegice, gospe in gospodje, jasno moramo povedati, da bomo to, kar smo pojedli, plačali. Nobeno kosilo ni zastoj, vi ste ga pojedli, narod pa ga plačuje. Vi ste ga pojedli, narod pa ga plačuje! Žal smo pred tem, in s tega prekletega dreka moramo pripeljati državo ven. Vi tega niste sposobni, žal, mi pa s prekleto težo. Ta koalicija, ta koalicija ne bo dobila ene plus točke zaradi tega. To je koalicija, ki rešuje državo in ni koalicija, ki deli, kot ste to delali vi.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Pukšič, predlagam malo bolj dostojno, umirjeno razpravo in predvsem vezano na amandma, ki je bil vložen.

Proceduralno, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani predsednik, sicer ste zdaj poslanca Pukšiča opozorili, vendar bi dala proceduralni predlog, da se vsi, ki vodite te seje, dogovorite, da striktno opozarjate poslance, kadar svoje razprave zlorabljajo za osebne žalitve poslancev

in tako rekoč pod krinko imunitete izvajajo kaznivo dejanje razžalitve ali žaljive obdolžitve, poslanec pa nima niti možnosti, da bi ustrezno odreagiralo. Kolegica ga bo pozvala, je tako ali tako povedala, da to isto stvar izreče zunaj prostorov Državnega zbora, kar bi ji nudilo več možnosti, da sproži ustrezne postopke proti gospodu Pukšiču in tudi drugim, ki to ponavljajoče delajo v okviru razprav, zlorabljajo temo in se sploh ne vedejo ustrezno poslancem Državnega zbora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Se strinjam z vami. Predlagam, da se res izognemo osebnemu obtoževanju. Velja za vse.

Gremo na naslednji amandma, to je amandma še vedno pri proračunskem uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Govorimo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k podporni dejavnosti na področju kulture.

Gospod Matevž Frangež ima besedo.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Maribor je v letu 2012 Evropska ... / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko malo? Hvala lepa. Maribor je v letu 2012 Evropska prestolnica kulture. V tem letu je bilo doslej izpeljanih več kot 500 projektov, 500 projektov, ki so oživili mesto, ki so oživili življenje v partnerskih mestih in dokazali, da je kultura pomemben generator družbenega, ekonomskega in socialnega razvoja.

S tem amandmajem želimo Socialni demokrati doseči to, da uspehi in trajnostni učinki Evropske prestolnice kulture ne bi izzveneli v prazno, takoj ko bo sam projekt prestolovanja evropski kulturi konec letošnjega leta končan. Ne! Želimo, da tiste razvojne učinke Evropske prestolnice kulture, ki jih je treba utrditi za to, da postanejo trajnosti, postanejo trajni element življenja v mestu in v partnerskih mestih, podpremo z nadaljnjim proračunskim sofinanciranjem Zavoda Maribor 2012, odlične ekipe, ki je izpeljala projekt Evropske prestolnice kulture in ki je v tem času zagnala en kompleksen poslovni proces, pridobila izkušnje, postala uigran tim, ki je sposoben nadaljnega uspešnega pridobivanja evropskih sredstev.

V projektu Evropske prestolnice kulture je bila izpeljana množica projektov, od kulturnih, do socialnih, do tudi ekonomskih iniciativ, ki so pokazali na novo identiteto mesta Maribor v času, ko išče svojo novo prihodnost v postindustrijskem obdobju. Verjamem, da se vsi strinjamo, da Maribor potrebuje dobra, pozitivna sporočila in kličem ta Državni zbor k podpori temu amandmaju, da zagotovimo minimalni obseg sredstev za nadaljevanje poslanstva Evropske prestolnice kulture in utrjevanja trajnostnih učinkov v višini 500 tisoč evrov v letu 2013 in 500 tisoč evrov v letu 2014. Verjamem pa, da bo tudi Majda Potrata, kot soavtorica tega amandmaja, kot odlična poznavalka kulture, dodatno utemeljila to našo ambicijo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: In to bo sedaj tudi res storila.

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik!

Projekt Evropska prestolnica kulture, ki je navadno postavljen v dva različna konca Evrope, je v letih doživel številne spremembe in v taki pojavnosti obliki, kot je v Mariboru s partnerskimi mesti, je nekaj prav posebnega. Morebiti tudi zaradi tega, ker so finančne okoliščine zarezale v vse tisto, kar bi projekt v resnici prinesel kot razvojno spodbudo z novimi prizorišči v mesto samo. Z Matevžem Frangežem ne bova razpravljala o zamujenih priložnostih, za katere smo krivi v mestu sami, veliko je odgovornosti tudi v razmerah, v kakršnih smo, ampak treba je povedati, da je projekt odprl čisto nove razsežnosti. Mislim predvsem na to, kako je znal pritegniti ranljive skupine v različne dejavnosti. Ker je bilo v organizacijski shemi postavljeno tako, da bi vse dejavnosti med seboj povezoval Zavod Maribor 2012, bi bilo dobro ohraniti delovanje tega zavoda še v prihodnje. Prepričana sem, da bo Državni zbor, vsaj Odbor za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino o tem projektu še govoril, če se bo moral projekt odreči sklepni prireditvi, ki je bila predvidena za 15. december, pa zaradi znanih dogodkov v Mariboru zdaj visi v zraku, ker vemo, v kakšnih časih smo, in neke množične prireditve na prostem so lahko predmet koga drugega, prireditve se lahko ukradejo. Ne vem, kaj bo vodstvo storilo, ampak zagotovo se bo odločilo izrabiti priložnost in uspehe Evropske prestolnice kulture predstaviti Državnemu zboru, ker se bo v Državnem zboru končalo s tistim, s čimer se je navsezadnje vse začelo. Naj ne bo poudarek na velikih investicijah, če zanje ni možnosti, ampak poskrbimo, da bo projekt izpeljan v vsebinskem pogledu. To pa mislim, da je in da je zadostil okusom različnih prebivalstvenih skupin, starosti, poklicev in okusov. O okusih se pa ne prepiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.
Minister Turk, izvolite.

DR. ŽIGA TURK: Lahko pa vseeno nekaj rečem – nisem se nameraval prijaviti k besedi, ampak vendarle bi rad pohvalil sodelavce na ministrstvu, tudi opozicijo in Državni zbor. Kar se tiče Evropske prestolnice kulture je vendarle država svoj del obveznosti izpolnila in smo lahko veseli, da se bo vsaj, kar se javnega financiranja s strani države tiče, ta projekt odvil, bom rekel, po načrtih. Je nekaj drugih težav, ki jih poskušamo reševati na ministrstvu.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matevž Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Gospod minister, delim vašo oceno, ampak si ne želim, da dober projekt izzveni v prazno. Ta projekt potrebuje še leto, dve, zato da zagotovi trajnostne vire za financiranje. Poglejte, po Mariboru kroži šala, ki pravi: "Kdo pravi, da staro mestno jedro ne živi?" V teh tednih zelo dobro živi, tisoče in tisoče Mariborčanov se spravlja na ulice in trge, ampak vam povem, v tem letu je staro mestno jedro Maribora živelo kot že dolgo ne, ker je kipelo od kulturnega ustvarjanja. Kamorkoli si pogledal, kamorkoli si šel, je bil zven glasbe, je bil dotik umetnosti. Mesto je živelo z Evropsko prestolnico kulture, Maribor je plačal izjemno visoko ceno osamosvojitve in tranzicije. To je eden od razvojnih projektov, ki nam je ostal in trdim, da so ga ekipa Zavoda Maribor 2012 in tisoče ljudi, ki so ga soustvarjali, izpeljali dobro. Dajmo ta minimalna sredstva za to, da se ta projekt in njegovi učinki nadaljujejo.

Vljudno prosim, da se Vlada opredeli do tega amandmaja.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Poglejte, o tem, da je EPK – Evropska prestolnica kulture za Maribor izjemno uspešen projekt in za državo Slovenijo, absolutno ni dvoma. In sem vesel, ker sem v tem mestu hodil na gimnazijo in nekako gravitiram tja. Res se je Maribor spremenil, absolutno, še posebej mestno jedro. To moramo priznati celo Kanglerju. Trg Leona Štuklja je za Maribor neverjetna pridobitev. Zadnjič, ko so bile demonstracije, sem dal na tvi, "da so nekateri prišli na trg in upam, da iz sovraštva ali tiste vneme ne bo kdo razbil Trga Leona Štuklja". Kajti Maribor se je dejansko spremenil. In ta sprememba je privlekla v Maribor po uradnih podatkih za 70 % več turistov. Zato se mi zdi, da moramo dati tej ekipi, direktorici in programskemu vodji Mitji Čandru že v tem trenutku vso priznanje, kajti Maribor se je trajno spremenil. Meni je žal, da se ta projekt končuje v času nemira, nezadovoljstva, ki ima vzrok popolnoma drugje, v socialni in resnično težavni sliki Maribora, ki pravzaprav v 20 letih ni bila sanirana, ko je v Mariboru propadla vsa težka industrija. To je bil, nekoč so mu rekli jugoslovanski Manchester, tekstilna industrija, avtomobilska industrija, vse to je šlo v stečaj še v prejšnjem režimu ali pozneje. Evropska prestolnica kulture je projekt, ki je res vrnil nekaj upanja in ima trajno koristne posledice. Mislim, da ste pa naredili veliko napako. Ta sredstva bi morali iskati znotraj turizma, znotraj gospodarstva, ker se mi zdi, da se tega amandmaja glede na to, kateri vir iščete, ne da realizirati. Ker to, da bi mi v tujino pošiljali signal, da ne bomo več odplačevali dolgov, to je slabo sporočilo. Mislim, da se bo dalo najti neka minimalna sredstva, da bo zaokrožitev tega uspešnega projekta, v naslednjih letih narejena iz drugih virov, kar država zmore, in ta sredstva

se skozi mariborski turizem že vračajo. Tam je po moje treba najti dolgoročni vir in neka sredstva v bodoče. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gremo na naslednji amandma. Še vedno smo pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Proceduralno, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Prosil bi ministra, da se opredeli do tega amandmaja.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Minister Turk, izvolite.

DR. ŽIGA TURK: Hvala lepa.

Poglejte, mi delamo, imeli smo kar nekaj sestankov v prejšnjem mesecu – tudi ta mesec jih bomo imeli – kako ekipo, ki je delala EPK, ki je skrbela za jedro programa, ohraniti skupaj in kako jo usposobiti za to, da bo pridobivala evropska sredstva, bodisi direktno v Bruslju bodisi tukaj v Ljubljani. Tako da ti naporu tečejo in so do neke mere vključeni tudi v proračun, kot ga je predlagala Vlada. Ne moremo si pa privoščiti, da bi neka sredstva, ki so bila namenjena Evropski prestolnici kulture, ki so bila enkratna, postala nekakšen pas, ki bi se vlekel skozi dolga leta. Kot pravim, ekipa je kvalitetna in pomagali bomo, da bo sposobna črpati različne vire sredstev, ki so za takšne mrežne kulturne dejavnosti na razpolago, tako v Sloveniji, kot direktno v Bruslju skozi povečanje kulturnega proračuna Evropske unije.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Isti proračunski uporabnik, amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Dejavnost visokega šolstva.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala še enkrat.

Poslanska skupina Socialnih demokratov predlaga za plenarno zasedanje nekoliko popravljeno številko, z 20 milijonov smo jo spustili na 16, upajoč, da bo deležna razumevanja in podpore. Zakaj tako? Visoko šolstvo je izgubilo 20 milijonov. Ne zahtevamo čudežev, ne zahtevamo nedosegljivega in neuresničljivega, ampak samo toliko, da bi lahko po bolonjski reformi opravili programe, v katere so se študentje že vpisali in za katere grozi, da ne bodo mogli biti izpeljani. Na univerzah namreč ugotavljajo, da je z ZUJF zapovedano varčevanje v letu 2012 zmanjšalo stroške za 2 %. Tudi prihranek v naslednjem letu utegne biti samo 2 %. To pa je bistveno premalo za to, da bi se lahko kakovostno opravljal študijski proces, in gre preprosto za to, ali smo zagovorniki kakovosti ali ne.

Pridružujem se pozivu Rektorске konference in apeliram na poslanke in poslance, da podprejo ta amandma. Navsezadnje je velika

večina nas, ki tu sedimo, diplomirala na eni od teh univerz. Kakovost ter uspešnost ameriških univerz – se bo spomnil gospod minister, da sem ta podatek enkrat že citirala, je bilo mogoče brati v enem od slovenskih medijev – rasteta ravno iz privrženosti in zavezanosti bivših študentov svoji instituciji. Mi smo imeli to srečo, da smo študirali brezplačno. Imeli smo srečo, da so nekateri med nami lahko študirali tudi v tujini in si zagotovili dobro službo. Dajmo nekaj storiti tudi za to generacijo, ki prihaja. Mene nič ne zanima, ali bo zdaj spet kdo od koalicijskih poslancev rekel, da je to všečen amandma. To ni všečen amandma, to je potreben amandma, kajti ti, ki bodo zdaj prizadeti zaradi osiromašenja univerze, bodo to svojo zaznamovanost nosili s seboj. Lahko jo bodo odnesli tudi kam drugam. In škoda je, da se v tej demografski sliki odrekamo najbolj propulzivnemu delu svoje populacije.

Meni je zelo žal, da moram tako govoriti in ponavljati tisto, da je brati postavke v tem proračunu zelo težko, zato ker ostajajo samo na ravni programa in podprograma, postavka je pa v celoti Dejavnost visokega šolstva. In potem sploh ni videti alarmantnosti stanja, ker se vidi tista cifra, ko govorimo o visokem šolstvu, vendar tako, kot da bi sredstva za to področje rasla, v bistvu je pa naraščajoča cifra povezana samo s tem, da so vanjo vključene tudi investicije. Pa nimam nič proti investicijam, morajo biti. Še huje, investicije v umetniške akademije so nujno potrebne v Ljubljani, da ne govorim, da bi tudi kod drugod kakšna investicija bila nujno potrebna. Ampak, kot rečeno, režemo od svoje prihodnosti, ne zaznamujemo je s svojimi odločitvami! Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Patricija Šulin.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo.

Zdaj bi želela generalno komentirati vse amandmaje predlagateljev bolj iz finančno-računovodske stroke. Opozorila bi na to, da so s tega vidika neuresničljivi, zaradi dejstva, ker ste za vse postavke, ki ste jih povečevali, jemali iz servisiranja obresti iz naslova domačega dolga. Na hitro, kolikor sem preštela, ste iz tega konta pobrali oziroma želite pobrati približno 180 milijonov evrov, vemo pa, da imamo letno za 800 milijonov evrov dolga iz naslova obresti. To se pravi, 2 %, ki ju je treba nadomestiti neke drugje, kajti obresti moramo plačati, to verjetno vemo vsi, ki smo se kadarkoli zakreditirali – banka najprej pobere obresti in potem se začne plačevati glavnico. Torej, če bi želeli teh 180 milijonov evrov počrpati iz konta "Servisiranje obresti iz naslova domačega dolga", potem bi se morali za 180 milijonov evrov še zadolžiti. Tu ponovno manjka konto zadolževanja, ki bi potem lahko te vaše amandmaje uresničil. Strinjam se, da so vse te zadeve, ki ste jih predlagali v skupni višini nekaj čez 200 milijonov evrov

potrebne, ampak danes smo kar nekajkrat ugotovili, da je številka prihodkov zelo jasno napisana in določena. Predlagatelji ste zaradi neke želje po boljših programih, po boljši kulturi, po boljšem visokem šolstvu – saj razumem vaše amandmaje v tem duhu, kar ni nič narobe, vendar vas sprašujem: od kje vzeti? Servisiranje obresti iz naslova domačega dolga – kdor je kdajkoli delal v računovodstvu, zelo dobro ve, da iz tega konta brez dodatnega zadolževanja ne gre tudi z vidika računovodsko-finančne stroke. Še nekaj, če bi bilo črpanje evropskih sredstev v prvih petih letih boljše – počrpalo se je, kot vemo, samo v višini milijarde 700 milijonov evrov –, če bi počrpali toliko, kolikor smo imeli na razpolago, torej okoli štiri milijarde in bi jih pravilno usmerili, potem se v tistih letih ne bilo treba zadolževati za socialne transferje. Ker pa smo se zadolževali, imamo letno za 800 milijonov evrov obresti, ki jih moramo vračati. Vi ste te amandmaje obesili na obresti, ki jih moramo vrniti. Če želite amandmaje izvesti, se moramo, ponavljam, zadolžiti za 200 milijonov evrov, s čimer se pa osebno ne strinjam in zato teh amandmajev ne bom podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Samo pripomba, ravno pri tem amandmaju, o katerem ste razpravljali, se črpa iz druge postavke, mislim, da vplačila v evropski proračun.

Gospod Janko Veber, prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala, predsednik.

No, saj na enako proračunsko postavko, kot ste opozorili, sem želel opozoriti tudi sam. Tukaj ne gre za to, da bi jemali sredstva pri vplačilu obveznosti zaradi obresti, ampak ta amandma jemlje pri plačilih prispevka v proračun Evropske unije in zgolj 16 milijonov je znesek. Upam, da bi vendarle v tem sklicu Državnega zbora prišlo do tega, da bi bil vsaj en amandma opozicije sprejet, še posebej, ker je vir, iz katerega jemljemo sredstva, resnično najmanj problematičen, kar jih je lahko v tem proračunu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Replika, gospa Patricija Šulin.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Hvala lepa.

Kolega Veber, se nisva razumela. V zadnjemu delu sem razpravljala o vseh predlaganih amandmajih in se omejila na tiste amandmaje, za katere ste predlagali, da se za njih črpa sredstva iz naših dolgov – teh je za približno 180 milijonov. Sem opazila, da ste ne samo pri tem, ampak še pri nekaterih drugih predlagali konto. Pri tem, o katerem ste nazadnje govorili, predlagate črpanje iz finančne stabilnosti in plačil sredstev v proračun Evropske unije v višini 16 milijonov evrov. Če se ne motim, imamo tudi tukaj zavezo. Tako, žal, tudi tukaj ne bo šlo in naslednjič svetujem, da ko predlagate amandmaje, poiščite tiste konte, kjer to gre. Ne

more iti iz kontov, kjer smo že zavezani, da ta sredstva plačujemo. Samo toliko.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Ne vem, če je treba, ampak resnično, plačilo prispevka v proračun Evropske unije je najlažje obvladovati. Kamorkoli damo amandma, moramo neke vzeti, da lahko poveš, kam boš dal. Poglejte, govorimo o visokošolskem izobraževanju in univerze opozarjajo, da ne bodo preživele. Torej, kaj je pomembnejše: da vplačamo 16 milijonov v evropski proračun ali da ohranimo univerze pri življenju oziroma omogočimo mladim študentom in vsem mladim, ki želijo študirati, da to tudi udeležijo? Se mi zdi, da resnično ne bi smelo biti nobenih pomislekov.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Zaključili smo razpravo o tem amandmaju. Imamo naslednji amandma pri istem proračunskem uporabniku Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, in sicer amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija in amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev.

Dr. Andreja Črnak Meglič, izvolite.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani ministri, kolegice in kolegi!

Otroci so lačni, mar ne? To nam sporočajo civilno-družbene organizacije, to nam sporočajo mediji, mi pa še vedno zbiramo podatke. Dejstvo je, da je področje šolske prehrane v letošnjem letu doživelo dve zelo pomembni spremembi. Prva je vezana na uveljavitev socialne zakonodaje, ki je s splošnim soglasjem vseh poslank in poslancev stremela k temu, da odpravi kumulacijo pomoči na eni strani, in na drugi strani, da se ciljno usmeri v najbolj ranljive skupine. Zato je morda prišlo do tega, da so nekateri, ki so prej dobivali več vrst pomoči, danes iz tega kroga izpadli. Druga, bistveno bolj pomembna sprememba pa je vezana na tako imenovano splošno subvencijo šolskih malic. V Republiki Sloveniji, v preteklem obdobju do uveljavitve ZUJF so vsi učenci, vsi dijaki prejeli subvencijo v višini dveh tretjin cene malice. To je pomenilo za osnovnošolskega otroka 10,5 evra, za srednješolskega otroka pa 31, 32 evrov. Dodatno pa so tisti, ki so bili socialno ogroženi, dobivali še dodatno subvencijo, in sicer v višini ene tretjine cene malice, kar za osnovnošolskega otroka je pomenilo plus 5,4 evra in za srednješolskega otroka 16,5 evra. Z ZUJF smo odpravili kompletno splošno subvencijo, razen za socialno upravičence, bom rekla tiste, ki so sodili v to drugo kategorijo, kjer sta se prva in druga subvencija seštevati. Vendar je tudi zaradi socialne zakonodaje prišlo

do določenega osipa pri številu prejemnikov. Ampak tisto, kar je pomembno, je, da smo v obdobju prejšnje Janševe vlade opravili zelo pomembno raziskavo o položaju revščine med družinami z otroki. In v tisti raziskavi smo ugotovili, da država zelo kvalitetno skrbi za socialno ogrožene otroke, da z različnimi oblikami pomoči subvencij zmanjšuje oziroma več kot 70 % zmanjšuje stopnjo tveganja revščine otrok, kar je odlično. Še vedno sodimo med najuspešnejše države v Evropi, čeprav se je to nekoliko zmanjšalo. Na drugi strani pa iz kroga upravičencev izpadejo tisti, ki sodijo v spodnji srednji razred. In to, kar se danes dogaja v naši državi, kolegice in kolegi, je, da socialno ogroženi postajajo otroci iz spodnjega srednjega razreda. Zato samo neki minimalni popravki, za katere sem slišala, da se pripravljajo, pa ne toliko na malicah, kot pri kosilih, ne bodo odpravili problema, ki ga imamo danes v tej državi. Gre za to, da bomo morali koreniteje poseči in popraviti način subvencioniranja šolske prehrane. Pripravili smo zakon, morda ni najboljši, ker je nastajal na zelo hiter način in ob zelo pomanjkljivih podatkih – pač poslanci nimamo strokovnih služb dveh ministrstev, ki nas lahko pri tem servisirajo. Pripravili smo ga v najboljši veri, da odpravimo sramoto te države, da so naši otroci lačni.

S skupnimi močmi ga lahko popravimo, še vedno pa je tisto, kar sledi iz zgodbe in kar se navezuje na ta amandma, da potrebujemo več denarja za šolsko prehrano ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Časa je zmanjkalo. Saj je bilo povedano glavno, kar ste želeli.

Mag. Barbara Žgajner Tavš, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Kolegica Patricija Šulin, tokrat računam na vašo podporo, in to dvakrat. Prvič, ker ste ženska in verjamem, da imate toliko empatije, da razumete, da v naši državi govorimo o lačnih otrocih v osnovni šoli. In drugič, na vas računam zaradi vašega znanja in poznavanja finančno-računovodske stroke. Pomagajte nam, če za vas konto, iz katerega jemljemo denar za otroke, ni sprejemljiv, najti drugo konto. Vi ste poslanka vladne koalicije. Mi vam ponujamo roko, pripravljeni smo spremeniti konto, da se, v proceduri se da to narediti. Lahko vložimo amandma na amandma. Popravimo konto! Če sem razumela, samo zaradi tega, ker je konto napačen, ne boste podprli amandmaja. Iskreno vas pozivam, ni prav, da gledamo stran, s tem ustvarjamo drugačno, drugo državo in takšne države nočem. Vi se nasmihate, kolegica Patricija Šulin, na vas apeliram tokrat v tej razpravi. Prosim, prisluhnimo vsi skupaj.

Si zamišljate mamico treh otrok, enega s posebnimi potrebami, je izobražena, a ni našla sebi primerne dela, gara za minimalno plačo, oče je izgubil delo in zaman iskal drugo, se zapil in postal nasilen. Mama oboleva fizično in

duševno. Nima za položnice, nima za hrano otrokom, njihova oblačila so prekratka, čevljiči premajhni. Šele ko so potrkali na vrata rubežniki in odnesli zadnji kos pohištva, je pred nami omedlela. Ena od zgodb. Zadnjič sem se peljala v avtomobilu in poslušala na Valu 202, najbrž ste že slišali za projekt Botrstvo, za lepšo prihodnost naših otrok. Tudi tam je bila podobna zgodba. Zgodba matere, ki je ostala sama s štirimi mladoletnimi otroci. Ne bom ponavljala zgodbe, ker me je res ganila v dno duše, res ganila, ampak klic, ki je bil slišan v eter radijskih valov te mame je bil, da si želi, da bi imeli njeni otroci vsaj en brezplačen obrok hrane v šoli. Zaradi spremembe zakonodaje socialno varstvene in ZUJF so izgubili pravico do brezplačne prehrane. Medtem imajo 350 evrov mesečnega dohodka, zgolj otroškega dohodka. Zaradi dolgih administrativnih postopkov na centru za socialno delo, še niso dobili odločbe o upravičenosti do denarne socialne pomoči. Mati je medtem izgubila denarno nadomestilo kot brezposelna oseba. O takih zgodbah govorimo in klic te matere je, da bi imeli njeni štirje mladoletni otroci vsaj en brezplačen topel, zdrav obrok prehrane v šoli, ker realnost teh otrok je – bom povedala, ker je bila ta zgodba javno izpostavljena –, da se prehranjujejo s suhimi testeninami in da so zelo veseli, ko mati polije čez testenine malo olja.

Tu odpove vsa logika o vsakem kontu, spoštovana kolegica Patricija Šulin! Ni ga konta in ne morete me prepričati, da so številke več vredne kot vsebina, vsebina, za katero stojijo ljudje. Prosim vas in pozivam, tudi minister vas, vi pripravljate zakonodajo in v proračunu za leto 2013, 2014 nisem zasledila števil, ki bi reševale problem, ki je nastal zaradi slabe zakonodaje. Nimate podatkov in delate analize. Prosim vas, podprite amandma, dopustimo možnost, da se bo zakonodaja ustrezno in korektno popravila. Ni je krize, zaradi katere bi morali biti otroci v osnovnih šolah lačni.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Patricija Šulin, izvolite.

PATRICIJA ŠULIN (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo.

Prav gotovo smo vsi tenkočutni in občutljivi na te zgodbe. Tudi do mene, tako kot do vseh so prihajala ta pisma. Ne da bi nabirala politične točke, sem se na marsikatero pismo odzvala ne le z besedami, ampak finančno, materialno in še kako drugače. Sprašujem, kolegica Barbara Žgajner Tavš, ali ste se tudi vi na podoben način, ali le prebirate zgodbe.

Glede kontov pa – verjetno ste o tem poučena dosti bolje kot jaz. V tem parlamentu ste, mislim, da drugi mandat z nekim presledkom. Tako da če bi resnično želeli ukrepati, potem bi ta amandma pravilno vložili. Mislim pa, da je s socialnim zakonom, z veljavno zakonodajo, ki jo imamo, omogočeno socialno šibkejšim, da si pridobijo sredstva, zato so na

osnovnih in srednjih šolah vzpostavljene socialne službe, imamo centre za socialno delo. Mogoče v nekaterih primerih te službe slabo delujejo, tako slišim. Ne nazadnje se ta sredstva črpajo tudi iz občinskih proračunov. Vsekakor pa se strinjam z vami, da bi moralo biti teh primerov v naši državi bistveno manj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Ne, teh primerov v naši državi ne bi smelo biti. To je prvo pravilo, ki mora biti jasno vsem. V prvi vrsti smo za to poklicani politiki. Politiki smo zato tu, da delamo politiko, sprejemamo ukrepe, ki so sistemske narave. Ni prav, da se sklicujete in kažete, vračate žogico, kdo je koliko dal za pomoč socialno ogroženim. Verjamem, da smo vsi prispevali, vsi, ki sedimo tu notri. Ampak to ni sistemska rešitev. Razumete, kolegica? Proračun 2013 je sistemski proračun, daje rešitev in ponuja politične usmeritve slovenske vlade, slovenske politike. To vam želim dopovedati. Ne vem, koliko poznate zakonodajo na tem področju. Humanitarna pomoč – da boste videli, kako slaba je slovenska zakonodaja in da jo je treba popraviti – se všteva v skupni družinski proračun. Zaradi 100 evrov, sedaj govorim hipotetično, plastično, zaradi 100 evrov humanitarne pomoči, ki jih dobi družina za reševanje hudih socialnih stisk lahko na drugi strani izgubijo pravico do denarne socialne pomoči ali otroškega dodatka. Upam, da takrat, ko bomo obravnavali ta zakon – mi smo ga pripravili in vložili v parlamentarno proceduro, ker želimo odpraviti to anomalijo in ne zaradi populizma. Osebo sem hudo prizadeta, ko poslušam takšne zgodbe. Ni jih malo, veliko jih je in želim pomagati. Verjamem, da sem zato poklicana in ne zato, da bom nekomu dala deset evrov, sto evrov denarne humanitarne pomoči. Kot politik sem poklicana za to, da se borim in poskušam v zakonodaji odpraviti slabe rešitve, anomalije. Še enkrat vas pozivam, dajte konkreten predlog, iz katerega konta naj črpamo finančna sredstva za rešitev tega problema. Z veseljem vam bomo prisluhnili!

Mimogrede, amandma pa je vložen korektno. Če amandma ne bi bil pravilno vložen, potem danes o njem ne bi mogli razpravljati.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Maša Kociper, izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Bom kratka, ker je bistvo povedala že kolegica Žgajner Tavš, ampak tudi sama sem šokirana nad izvajanjem gospe poslanke Šulin. Veliko število žensk, ki je bilo izvoljenih v tem mandatu v parlament, je nakazovalo neko drugo kvaliteto odločitev tudi v smislu, da imajo ženske več empatije za socialne probleme. Ko začne ena od poslank Državnega zbora pri taki zadevi, kot je prehrana lačnih otrok, manipulirati o pravilnosti kontov in

podkontov in potem zabrusi kolegicam, ki se borijo za to, da bi se to vprašanje sistemsko rešilo, da naj raje kaj dajo iz svojega žepa. Očitno res ne razumemo, kaj je delo poslancev – ne da svojo plačo porabimo in razdelimo, ker lahko s tem nahranimo samo toliko in toliko, ampak da s svojo močjo, znanjem in vpetostjo v politično dogajanje, sprejemamo rešitve, ki so dobre za vse. Če ta država ni sposobna zagotoviti vsakemu otroku en topel obrok na dan, potem nismo vredni, da smo država.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Minister Turk, izvolite.

DR. ŽIGA TURK: Zelo na kratko bi vseeno rad repliciral.

Zelo težko je s statistiko replicirati ali argumentirati na neko pretresljivo osebno zgodbo, o kateri je govorila gospa Žgajner Tavš. Statistika pravi, da v letošnjem šolskem letu malica približno enako število osnovnošolcev, kot je malicalo v šoli lansko leto, da je kosilo pri številki okrog 80 tisoč, plus minus 100 otrok, takšno število otrok, je jedlo kosilo v osnovni šoli lansko leto in da je med srednješolci delež dijakov, ki ima šolsko prehrano še enkrat večji letos, kot je bil v šolskem letu 2007/2008. Repliciram samo na tisti del, za katerega pravite, da ni sistemsko urejen. Država mora imeti sistem, da polovi socialne probleme oziroma socialno ogrožene družine in v tem sistemu se lahko zgodi izjema, lahko nastopi tak problem revščine, o katerem govorite, ki ga sistem ni zajel, ki je skozi zakonodajo iz tega področja izpadel. Za ta sistem obstaja varovalka, socialna delavka na šoli lahko sama, ne da bi se starši za to pobrigali, prijavi primer in otrok dobi v šoli vse obroke brezplačno. Ta možnost obstaja, sistem varovalke vendarle ima. Samo o tem polemiziramo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Barbara Žgajner Tavš, izvolite.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Minister, vem, da vi veste, da je statistika zelo surova stvar in da včasih izkrivlja realno sliko. V eni od slovenskih osnovnih šol, konkretni podatki s septembra letošnjega leta, je prehrana plačana v 58 %, oktobra samo še v 38 %. Problem je, da so se s spremembo zakonodaje, ne črtale pravice do šolske prehrane, ampak so se znižale in celo ukinile subvencije. To je problem, ker starši ne morejo plačevati položnic, ker tudi vse občine ne participirajo v zadostnem številu s pomočjo, ker so tudi občine, kot veste, omejene in se za njih v prihodnjem letu namenja še manj denarja, tudi za področje sociale. Ostaja druga realnost, da otrokom odpovedujejo tople obroke v šolah in da nekateri celo ne upajo več malicati. Vam povem konkretne podatke, konkretne primere, ki prihajajo iz osnovnih šol. Vsi skupaj se trudijo – učitelji v šolah, ravnatelj, lokalne skupnosti –, da bi ublažili ta problem,

ampak problem je nastal na sistemski ravni, takrat ko se je z ZUJF, ki je vse skupaj vezal na census – tudi socialnovarstveno zakonodajo, absolutno, se strinjam. Še vedno pravim, da so posledice socialnovarstvene zakonodaje, ki je stopila v veljavo 1. januarja 2012, in posledice ZUJF katastrofalne za marsikatero gospodinjstvo. Danes še vedno nimamo realne slike, kaj sta ta dva zakona pomenila ali pomenita za življenje ljudi. In če smo dobili zelo jasen signal s strani šol, s strani nevladnih organizacij, sama sem vam povedala eno od zgodb, ki sem ji slišala in je bila javno izpostavljena, je to, mislim, da dovolj jasen signal, da politika odreagira – odreagira s spremembami na sistemski ravni. Minister, prebrala sem, da pripravljate nek predlog spremembe tega zakona za povečanje števila upravičencev do subvencionirane šolske prehrane in da istočasno še nimate dokončnih podatkov o številu izdanih odločb na tej osnovi, še ni pripravljena analiza finančnega učinka. Danes imamo možnost, ker imamo odprt dokument proračuna za prihodnje leto. Verjetno bo prišlo do rebalansa proračuna, pa bom takrat, če bomo videli, da je na tej predpostavki denar ostal, ga razporedili nekam drugam, ampak ne v startu odrekati možnosti, da uredimo to zadevo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Zaključili smo razpravo o tem amandmaju. Tudi sicer smo izčrpali vse amandmaje, tako da zaključujem razpravo. Glasovanje o amandmajih in o posebnem delu dopolnjenega dela proračuna bomo opravili jutri v okviru glasovanj.

Prehajamo na obravnavo načrta razvojnih programov. Želi kdo razpravljati? Če ne, zaključnem razpravo. Tudi to glasovanje bomo opravili jutri. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo z 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Dopolnjenega predloga proračuna republike Slovenije za leto 2014.

Uvodne obrazložitve so bile že podane, tako da prehajamo na razpravo o dopolnjenem predlogu proračuna. Razpravljali bomo o posameznih delih dopolnjenega predloga proračuna in vloženi amandmajih. Kot posamezni del se šteje: prvič, splošni del; drugič, posebni del; tretjič, načrt razvojnih programov.

Prehajamo na obravnavo splošnega dela dopolnjenega dela proračuna. Želi kdo razpravljati? Nihče. Zaključujem razpravo. Glasovanje o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili jutri v okviru glasovanj.

Prehajamo na obravnavo posebnega dela dopolnjenega predloga proračuna za 2014. Ni želje po razpravi.

Prehajamo na razpravo o vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi

pregleda z dne 3. decembra 2012. Najprej generalno sprašujem, če je želja po razpravi po kateremkoli amandmaju. Bo. Dobro, gremo po vrsti.

Proračunski uporabnik 2130, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Rudnik in sanacija rudarske škode.

Gospod Samo Bevk, izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Tako kot za leto 2013 je Poslanska skupina Socialnih demokratov tudi za leto 2014 vložila amandma na predlog državnega proračuna, in sicer da se pri uporabniku Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo poveča podprogram Rudnik in sanacija rudarske škode za 500 tisoč evrov. Sredstva, ki so po programu za obdobje 2013–2017, so s tema dvema proračuna bistveno znižana in če hočemo zadostiti vsem zakonskim normam na podlagi Zakona o rudarstvu in Zakona o preprečevanju posledic rudarjenja v rudniku živega srebra Idrija, potem je treba povečati sredstva za vzdrževalna dela, monitoring in za rudarsko škodo.

Ker sem danes že kar nekajkrat o teh stvareh govoril, nisem pa povedal točno za kakšna dela gre, naj povem, da bo treba stalno vzdrževati vse poti do podzemnih vodnih virov v rudniku, skrbeti za ustrezne poti, za zračenje, za pohodne poti ter jamske objekte in naprave potrebne za vzdrževanje in prezračevanje rudnika. Prav tako je treba stalno vzdrževati pohodne poti do vseh sedemnajst geoloških profilov, ki so opredeljeni kot najpomembnejši deli naravnih vrednot državnega pomena, treba je skrbeti za Antonijev rov kot kulturni spomenik oziroma rudnik odprt za javnost. Skratka, da je treba na podlagi poznavanja jame rudnika živega srebra in geoloških oziroma geomehanskih razmer na posameznih delih prog, ki jih je treba tudi v bodoče vzdrževati planirati potrebna vzdrževalna dela tudi po posameznih obzorjih, kajti rudnik je zalit samo do četrtega obzorja in vse od četrtega obzorja do površine je še vedno odprt, še vedno je treba črpati vodo in tako dalje. Planirana so tudi vzdrževalna dela na številnih objektih na površini, ki ostajajo tudi v bodoče, vzdrževanje električnih instalacij in naprav ter tudi tistih delov rudišča, ki so zaščiteni kot naravna vrednota državnega pomena. Treba je stalno nadzirati in opravljati monitoring nad izvedenimi zapiralnimi deli, tu pa mislimo na vizualni monitoring, geodetski monitoring, geomehanski monitoring, monitoring podtalnice, okoljski monitoring in tako dalje, kajti ta program vzdrževanja nezalitega dela rudnika in vseh stvari, ki so s tem povezane, je zelo dolg, vključno z rudarsko škodo, ki je prav tako zakonska kategorija. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Isti amandma, gospod Janko Veber? Prosim.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Tudi sam bom ta amandma podprl, kajti vendarle je treba poudariti, da tudi ko prenehamo z rudarjenjem, je treba še vedno skrbeti za ta objekt, kajti posledice rudarjenja so trajne in če se to opusti, lahko pride do nesreč, lahko pride do ugrezov in to pozneje povzroči še večjo škodo in še večje stroške, če želimo te posledice sanirati. Kolega Samo Bevk je tudi že povedal, da so ti rudniški rovi samo deloma zaliti in do njih potem ne moreš dostopati, deloma pa je treba za njih skrbeti. Še posebej, ker je ta rudnik odprt za javnost v tem delu, je toliko pomembneje, da se tega zavedamo in preprečimo morebitne nesreče. Naj povem, da pri kočevskem rudniku, ki je zalit v celoti, kot je bil v obsegu zaprt, pač ta vzdrževanja niso potrebna. Je sicer kar nekaj posledic še vedno v okolici, pa vendar, v tem primeru, ko se srečujemo z uporabo in dostopnostjo javnosti, pa je ta objekt treba vzdrževati in ta sredstva so za to nujno potrebna, zato bom ta amandma podprl.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Srečko Meh, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, gospe in gospodje!

Kadar govorimo o takšnem primeru, kot je primer rudnika Idrija, je treba gledati vsaj dva elementa. Prvi je, da smo nekoč že sprejeli neko zakonsko osnovo, torej država, in je treba to izpolnjevati, to je treba izpolniti. Zato je treba zelo pazljivo ravnati s sklepi in odloki, kadar sprejemamo zakone, vendar govorimo o tem, da posegamo mnogo let naprej v prihodnost. To se je zgodilo ob zaprtju rudnika Idrija, in to se lahko zgodi še v kakšnem drugem rudarskem kraju.

Ko smo govorili o poroštvo za blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, smo govorili tudi o sanaciji premogovnika Velenje in sanaciji vsega, kar se okoli premogovnika dogaja, in se vam zahvaljujem za podporo. Takrat smo povedali, da je z blokom 6 zagotovljena tudi sanacija skoraj vseh ali vseh tistih dokončnih del po zaprtju oziroma po koncu odkopavanja, torej tudi po letu 2050. Zato je tako pomembno, da razumemo posamezne potrebe, ker če tega poroštva ne bi bilo, potem bi v Državnem zboru morali že letos ali pa v začetku prihodnjega leta govoriti o zakonu oziroma sprejemati zakon o zapiranju premogovnika Velenje, ker je tisto, kar je naredil premogovnik okolici, treba poravnati. Prebivalkam in prebivalcem poravnati v tolikšni meri, da se te posledice ne bodo čutile na področju življenja in dela v neki dolini, ki je lahko zaradi odkopavanja premoga in proizvodnje električne energije hendikepirana in ki misli, da lahko z nadaljevanjem proizvodnje sama reši problem. Zato je podpora temu amandmaju, podpora dolgoročni nameri te države, da bo tudi

finančno znosno urejala tisto, kar smo v preteklosti že sprejeli, zato bom amandma seveda podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Prehajamo k proračunskemu uporabniku 2431, Direkcija Republike Slovenije za ceste. V razpravo dajem štiri amandmaje Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Že pri letu 2013 sem poskušal obrazložiti, za kakšen razvojni program gre v tem primeru. Ta tretja A razvojna os do Kočevja je znotraj programa Pokolpja in nekako poskušamo, da bi razumeli, da je treba spoštovati sprejete obveze, da je treba poravnati obveznosti do najetih kreditov, ker to je obveznost, in da je ne nazadnje treba poravnati tudi obveznosti do evropskega proračuna. Želim vas spomniti, da je tukaj zaveza in obveza Vlade, da spoštuje sklep, da takšnim območjem omogoča razvoj z izgradnjo infrastrukture, s spodbudami za razvoj gospodarstva. V tem primeru gre za posodobitev ceste, torej za zelo majhna vlaganja, vendar izjemno pomembna. Upam, da boste ob teh razlogih, ko vas poskušam seznaniti s tem, da obstaja sklep Vlade, da obstaja zakonska podlaga v Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ta program izvajali, ker gre za območje z največjo brezposelnostjo. Ena od prioritetenih nalog Vlade je, da z infrastrukturo pomaga odpraviti razvojne razlike. Torej, ne gre za to, da bi te amandmaje predlagal kar tako, ker je cesto treba posodobiti. Gre za obvezo, ki je sprejeta, in upam, da boste to obvezo spoštovali. Sredstva se prerazporejajo znotraj področja prometa, tako da ne posegamo v ovire, ki bi bile problematične. Želim vas pa spomniti, da prejšnja vlada ni ustavljala nobenega projekta na področju prometa, ki je bil v pripravi in v izvajanju še od prejšnje vlade. Upam, da boste tudi vi korektno ravnali in spoštovali zaveze, ki jih imate od prejšnje vlade in nadaljevali ta projekt. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Samo Bevk, izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Prav na kratko, gospod predsednik. Hvala za besedo. Spoštovani zbor!

Če podpremo ta amandma, sledimo dokumentu, ki ga je sprejela prva Janševa vlada leta 2006, in sicer v resoluciji o najpomembnejših nacionalnih projektih do obdobja 2023 na področju prometne infrastrukture, kjer so projekti v okviru 3, 3A in 4. razvojne osi. Če bomo zagotovili dodatna sredstva, bodo tudi ti programi uspešneje realizirani, zato bom podprl te amandmaje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Prehajamo na razpravo k naslednjemu amandmaju, proračunski uporabnik 2611, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Kreiranje delovnih mest. Ker nihče ne želi razpravljati, gremo na naslednji amandma.

Proračunski uporabnik 3330, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, amandma Poslanske skupine Pozitivne Slovenije k podprogramu Raziskovalni programi in projekti.

Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik!

Rekli ste, da gre za podprogram Raziskovalni programi in projekti. Tega amandmaja sicer ni vložila Poslanska skupina Socialnih demokratov, ampak podobno, kot smo obrazložili že pri proračunu za leto 2013, podpiramo njegovo vsebino, ker menimo, da je prihodnost v raziskavah in razvoju in da si ni mogoče predstavljati prihodnosti brez investicij v človeške vire, kot se grdo reče. Če bi pa gledali, kako se mladi izobraženi ljudje vključujejo v življenje tega sveta, pa moram reči, da sem ob posameznih primerih, ko jim lahko prisluhnem, naravnost fascinirana, koliko znajo ceniti znanje, ki so ga pridobili v našem visokošolskem sistemu in kako znajo to, kar so tu dobili, kombinirati z izkušnjami in priložnostmi velikega sveta, kot se reče. Ko govorimo o družbi znanja, o inovacijah in o vsem tistem, kar naj bi nam olajšalo in obogatilo življenje, kaže staviti ravno nanje, kajti če ne bomo ustvarjali prijaznega okolja za mlade raziskovalce, nam bodo pobegnili.

Bi vam povedala samo s primerom raziskovalca v Mariboru. Maribor je na takšnem mestu, da marsikoga beli svet hitro premami, da odide, ampak enega najbolj opaznih osemnajstletnikov – se ga spomnite, ko je predlagal spremembo Ustave – je Maribor zadržal. Na fakulteti se je vključil v raziskovalne projekte, ampak če bomo delali tako, da ne bodo mogli ti raziskovalni projekti "out of box" delovati naprej, potem jih bomo izgubljali. Če ne bomo ustvarjali pogojev za raziskovalno dejavnost še naprej, jih bomo težko prepričali, da se spet vrnejo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik.

Kolegice in kolegi, dovolite mi, da se vam najprej iz srca zahvalim, ker ste z današnjim odtegljajem pri plači pomagali tistim, ki so utrpeli veliko škodo pri zadnjih letošnjih poplavih. Hvala tudi predsedniku in strokovnim službam, da so to realizirali!

Pri podobnem amandmaju za leto 2013 sem se želel oglasiti, ampak sem se odločil, da se bom zdaj. Se opravičujem, ker bo moja razprava morda nekoliko daljša. Prva ugotovitev je ta, da sem izjemno zadovoljen. Posređoval vam bom sicer podatke za leto 2008, ko je bila Nova Slovenija v Vladi, ampak v redu. Takrat, če smo pogledali mlade ljudi v starostnem intervalu od 15 do 24 let, statistika kaže, da je bilo kar 71 % mladih v tem starostnem intervalu vključeno v eno izmed šolanj. Takrat smo bili na tem področju evropski rekorderji po deležu mladih v tej starostni skupini in po vpisu v nek šolski program. Kje smo danes? Moram reči, da ne vem, bilo bi mi dobro pri srcu, če bi ta evropski rekord obdržali. Ravno v tem pogledu verjamem, da smo si tu res enotni, da vsi želimo dati optimalna finančna sredstva za izobraževanje naših mladih, še posebej ko gre za raziskovalne programe in projekte. Na tem mestu želim opozoriti in apeliram na vlado – sem vesel, da se nam je pridružil minister dr. Janez Šušteršič –, saj ima vlada veliko pooblastil znotraj Zakona za izvrševanje proračuna, da lahko sredstva prerazporeja, razen če bi šlo za neke nove konte, ampak te potrebe ni, konti so odprti in verjamem, da se bo Vlada dogovorila in to transakcijo naredila, ne nazadnje smo o tej zadevi veliko razpravljali na koalicijskem usklajevanju.

Še bolj bi pa želel poudariti in pohvaliti prizadevanja tistih univerz ali bolj točno fakultet, ki veliko denarja dobijo na trgu. Znotraj ljubljanske univerze je fakulteta, ki, tako njeni predstavniki, dobi okoli 55 % vseh finančnih sredstev na trgu, to je tudi fakulteta, ki ima znotraj ljubljanske univerze največ znanstvenih objav. Seveda vse niso in tudi ne morejo biti tako uspešne, ampak tiste, ki so nekako bolj povezane, vsaj to je moja razlaga, z gospodarstvom, imajo najbrž več priložnosti in mislim, da bi bilo tukaj treba z imeni in priimki posebej pohvaliti vodstva takšnih fakultet. Poglejte, te dni ko beremo in poslušamo o slabi volji na akademijah in univerzah, dobivamo poslanci – gotovo tudi vi, ne samo jaz – različna pisma, bi rekel pro et contra. Nisem si pravzaprav nikoli znal natančno predstavljati, kaj pomeni avtonomija univerze. V finančnem smislu gotovo ta avtonomija funkcionira tako, da enostavno država iz proračuna vzame denar in ga da univerzi, univerza pa potem ta denar razdeli. Mi, parlament, nimamo prav nobenega vpliva na razdeljevanje sredstev. Zelo pomembno je, kdo kot dekan sedi v upravnem odboru te univerze. Tisti, ki ima nekoliko bolj zveneče ime, ki je bolj glasen, ki je boljši retorik, normalno dobi več denarja. Če je to prav ali ne, je pa vprašanje za razpravo, ki bi si najbrž zaslužila kakšno sejo Državnega zbora. Ker sem dobil kar nekaj pisem, mi dovolite, da par fragmentov teh pisem preberem, da bi morda bolje razumeli, kako univerze funkcionirajo. Leta 2002 je začel veljati zakon o financiranju visokošolskih zavodov tudi na osnovi števila

vpisanih študentov in opravljenih diplom. Potrudil sem se in naj uvodoma povem, da sem izbrisal imena in nazive fakultet, ker ne želim prav nikogar izdati, ker to ni prijetno. Najbrž si s tem nastopom ne bom pridobil, prislužil kakšnih simpatij v univerzitetnih krogih. Že ob sprejetju zakona je bilo rečeno, da bo po dveh letih opravljena analiza delovanja in posledic tega zakona, kar pa se ni zgodilo. Čeprav je delitev sredstev veljala le do ravni visokošolskih zavodov, so univerze principe tega zakona prinašale tudi na članice, to je na fakultete, le-te pa žal naprej na oddelke; to velja za Univerzo v Ljubljani, Univerzo v Mariboru in tako naprej.

Pri tem so bile najbolj prizadete nekatere smeri tehnike in naravoslovja, to me posebej boli in sem zaradi tega izjemno kritičen do razdeljevanja denarja. Tako so imeli nekateri oddelki, ki so pomembni za razvoj slovenskega proizvodnega gospodarstva, iz leta v leto manj sredstev. Primer, če si imel prvo leto 10 % manj študentov – interes med mladimi za ta področja žal še vedno ne narašča, se pravi za tehniko in naravoslovje – in si ostal na istem procentu manka tudi v naslednjih letih, so se ti sredstva vsako leto zmanjševala za enak procent, saj se je za izhodišče vselej jemalo prejšnje leto in ne leto 2002. Torej, v petih letih je aritmetika takšna: 0,9 krat 0,9 krat 0,9 krat 0,9 krat 0,9 oziroma 0,9 na peto je 0,59 %. Takšno stanje je potem zajelo glede na vpis deficitarne študijske smeri. Kljub opozorilom in takšnem zatečenem stanju so danes pri nasprotovanju vladi najbolj glasne ravno tiste članice univerz in njihovi predstavniki, ki so imeli od tega največ koristi. In to je problem, s katerim se je treba soočiti in ga razrešiti. Vmešavali so se v zadeve fakultete do te mere, da so preprečili delitev sredstev fakultete po oddelkih, ki bi zagotavljala kvaliteto izvajanje vseh pedagoških programov, in s silo prenesli ta sistem vse do oddelkov, kar je bilo v nasprotju s takrat veljavnim zakonom. Kratkovidnost vodstva univerz je šla tako daleč, da so Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki ga je takrat vodil dr. Jure Zupan, poslali predlog za odobritev razpisa za novo študijsko leto, ki za eno leto ne bi razpisal dveh programov, ki ju ne bom imenoval, ampak vitalnih programov. To bi pomenilo, da bi po tej logiki naslednje leto oddelek ostal brez sredstev, leto kasneje pa bi izhajal iz ničle in bi bil produkt ničle s še tako uspešnim vpisom in opravljenimi diplomami enak nič. Torej bi se na ta način ukinilo študijsko smer, kar se je tudi želelo, zelo pomembne industrijske in raziskovalne panoge v Sloveniji.

Na srečo takratni minister Janševe vlade dr. Jure Zupan tega ni dovolil in je kljub vsemu razpisal te študijske programe. Ta gospod je večkrat opozarjal vodstvo univerze, še posebej gospo rektorico, da je treba podpirati vpis na smeri deficitarnih poklicev, pa je bila z odgovorom zelo kratka. Citiram gospo rektorico: "Pustite vendar mladini, da naj študirajo vsaj enkrat to, kar si želijo." Konec citata. "Vse to

sem podrobneje zapisal zato," namreč, ta gospod z univerze, "da bi bilo jasno, kako si univerza predstavlja avtonomijo. Znotraj univerze je vsekakor ni in si je pri sedanjí egoistični strukturi tudi ne zasluži. Smatram," ni slovenska beseda, ampak gospod je tako zapisal, "smatram, da mora vlada poleg zmanjševanja sredstev podati tudi navodila, na katerih študijskih smereh je treba zmanjševati vpis in kje ga povečati. S tem, ko je generacija rojenih isto leto vsako leto manjša, je razkorak v škodo programov, ki izobražujejo za proizvodne poklice, vedno večji. Javni uslužbenci na univerzi niso v stanju regulirati tega procesa. To se je še posebej izkazalo pri pretiravanju študijskih smeri na družboslovju z novimi bolonjskimi programi. V Nemčiji so ob zmanjševanju sredstev v 90. letih prejšnjega stoletja napravili rez tako, da so za mesta asistentov, ki so običajno omejena na 5 let, pri naslednjem razpisu čakali eno ali dve leti do ponovne zasedbe. Tako mora profesor dokazati, da je sposoben izvajati program tudi ob pomoči doktorantov, ki so plačani iz drugih virov. S tem se masa sredstev za pedagoške delavce zmanjša in se delovna mesta ne ukinejo. Naj navedem še, da je vlada Zvezne republike Nemčije pripravila ukrepe za večji vpis na tehniko in naravoslovje, in to kar s 25 na 33 %, in pri tem, začuda, uspeva. Mislim, da so na univerzi še rezerve in da bo treba poseči tudi v same habilitacijske pogoje, ki nikakor niso v čast univerzi, vsaj kar se tiče profesorjev, ki bi imeli ob izvolitvi mednarodne izkušnje na najboljših univerzah in inštitutih v svetu. Tu je veliko manipulacij in zavajanj, tudi z lažnimi potrdili, dobljenimi preko prijateljev v tujini. Univerza mora pogledati vase in rigorozno spoštovati mednarodne razpise ob iskanju profesorjev za nova ali izpraznjena mesta." In zaključujem še z zadnjim odstavkom: "Na primeru, ki sem ga navedel," torej ta gospod, "sem trdno prepričan, da je možno zmanjšati sredstva tistim fakultetam, ki so si v zadnjih letih neupravičeno pridobile velika sredstva na račun velikega vpisa, ki pa kot vemo, ni imel za posledico kontinuitete študija vse do uspešne diplome. Vemo vsi namreč, da imamo opraviti z velikim osipom. Zagotovo vem, je nekaterim fakultetam ostajal denar ob koncu leta, medtem ko so druge krpale pedagoški proces iz pridobljenih znanstveno-raziskovalnih projektov doma in v tujini. Ni vse tako odlično, kot se sliši iz hvalisanja, ki ga Univerza v Ljubljani širi po medijih. Predvsem je preveč prisklednikov, ki ne spadajo na univerzo in ki jim akademsko pravimo šleparji. Zato je potrebna skrbna analiza stanja. Ali je univerza sposobna to sama rešiti z njenim razumevanjem avtonomije, je vprašanje. Dvomi." Tako pravi ta gospod.

Odločnost sedanjega ministra, dr. Žige Turka vsekakor podpiram, tega amandmaja pa žal ne podpiram. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

K besedi sta se javila gospod Bevk in mag. Potrata. Odpiram razpravo, če je več razpravljavcev. Nihče drug. Bi še kdo? Bom kar odprla razpravo. Odpiram prijavo na razpravo, podprogram Raziskovalni programi in projekti, amandma Pozitivne Slovenije. Dva razpravljavca.

Mag. Majda Potrata imate besedo.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospa podpredsednica. Saj bom zelo kratka.

Kar smo slišali, je bilo mnenje enega posameznika in ga bom tako tudi obravnavala. Verjamem kazalnikom, po katerih so ljubljanska univerza in drugi dve univerzi, uvrščene na različne mednarodne lestvice kakovosti. In to ni hvalisanje, to je uvrščanje po kazalnikih. Verjamem pa, da če nekdo operira s starimi načini financiranja visokega šolstva, zdaj so že malo drugačni, potem je veliko možnosti, da ni zadovoljen. Če bi pogledali – meni je žal, da se ne vidi, že prej sem citirala podatke –, je vsepovsod v Evropski uniji izkušnja enaka; dvakratnik vpisa v družboslovje, pravo in menedžment in na dnu so potem vpisi, ki sodijo v tehniko in naravoslovje. Nismo nič posebnega in hvala tistim, ki podpirajo samostojno odločitev za izbiro študija, zato ker je potem tudi uspešnost večja. Sicer je pa treba brati nove podatke in videti, kako se giblje vpis. Nekatere stvari, o katerih je bilo govora v tem pismu, so se že davno spremenile in mladi ljudje so večji kariernega načrtovanja, znajo se zrelo odločati in znajo povezovati svoje želje z bodočim poklicem. Mislim, da bi morali kot družba podpirati svobodno izbiro. Sama sem za svobodo. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Gospod Samo Bevk, izvolite.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Podprl bom amandma Poslanske skupine Pozitivne Slovenije, ki pri uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport povečuje sredstva za raziskovalne programe in projekte za 16 milijonov evrov. S tem, če bi sprejeli ta amandma, bi se ta vlada pridružila prejšnji, ki je zelo veliko vlagala v razvojno-raziskovalno dejavnost. Kot namreč navaja Statistični urad Republike Slovenije, je naše narodno gospodarstvo leta 2011 v raziskave in razvoj investiralo 894 milijonov evrov ali 2,47 % bruto družbenega proizvoda, kar nas uvršča takoj za najbolj razvojno intenzivne države v Evropski uniji. Kot je v enem izmed člankov zapisal nekdanji finančni minister, dr. Franc Križanič, povečana razvojna intenzivnost v Sloveniji ni nastopila sama od sebe, omogočili in spodbudili so jo številni ukrepi ekonomske politike, od davčnih olajšav za

investicije v razvojno-raziskovalno dejavnost, razvojnih kreditov slovenske izvozne in razvojne družbe ter Evropske investicijske banke do nepovratnih državnih sredstev, vezanih pretežno na črpanje iz različnih skladov Evropske unije. Dr. Križanič je v tem članku navajal tudi podatke, da so se investicije v raziskave in razvoj od leta 2008 do leta 2011 v Sloveniji povečale za 277 milijonov evrov ali kar za 45 %. Pri tem so bile leta 2011 investicije poslovnega sektorja 37 %, države pa kar za 108 % večje kot leta 2008. Poleg tega je prejšnja vlada vlagala tudi znatna dodatna sredstva za terciarno izobraževanje, saj so se v prejšnjem mandatu za to področje sredstva povečala za 22 %.

Ob podpori amandmaju Pozitivne Slovenije bi tako na tem področju, na področju raziskav in razvojov, sledili usmeritvi prejšnje vlade, ki je bila na tem področju nadpovprečno uspešna. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Bi morebiti še kdo želel razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Nadaljujemo z razpravo pri proračunskem uporabniku 3330, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. V razpravo dajem amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Podporne dejavnosti na področju kulture. Prosim za prijavo. Zaenkrat samo mag. Majda Potrata.

Izvolite, imate besedo.

MAG. MAJDA POTRATA (SP SD): Hvala.

S kolegom Matevžem Frangežem sva pri proračunu za leto 2013 povedala, kakšen je namen tega amandmaja in Poslanska skupina Socialnih demokratov naju v celoti podpira. Gre pa zato, da bi zagotovili s 500 tisoč evri nadaljevanje dela Maribor 2012 v okviru Evropske prestolnice kulture. Ker pa je bilo prej govora o trgu Leona Štuklja, bi rekla samo to, da smo Mariborčanke in Mariborčani na Leona Štuklja zelo ponosni. Malo manj smo zadovoljni s tistim, kar se je pletlo ob urejanju trga Leona Štuklja. Ne bom polemizirala o tem, ali je videz tega trga zdaj takšen, da je z njim vsak zadovoljen, je pa to ena tistih investicij, ob kateri se je zgodilo tudi kaj takega, kar je zbudilo nezadovoljstvo meščank in meščanov. Nima pa z Evropsko prestolnico kulture ta trg nič skupnega kot samo to, da se je otvoritveni del Evropske prestolnice kulture odvil na tem delu. To je investicija, ki je bila pripravljena iz drugih sredstev. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Bi še kdo želel razpravljati? Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Nadaljujemo z razpravo pri proračunskemu uporabniku 3330, Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. V

razpravo dajem amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija in amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev. Prosim za prijavo, kdor bi želel razpravljati. Prijava poteka.

Dr. Andreja Črnak Meglič, imate besedo.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS PS):
Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Bom nadaljevala tam, kjer sem končala. Dejstvo je, da smo naredili radikalne reze na področju šolske prehrane, in podatki, ki se navajajo, se navajajo predvsem v povezavi s tistimi subvencijami šolske prehrane, ki so bile izvedene v celoti, to se pravi v povezavi s tistimi uporabniki, ki so socialno ogroženi. Mimogrede, to pomeni, da njihov prihodek na družinskega člana ne sme preseči 42 % povprečne plače, kar pomeni, da jo lahko dobijo zgolj tisti, katerih dohodek pri štiričlanski družini pomeni, da starša zaslužita manj kot 80 % povprečne plače. Toliko, da bomo imeli občutek, o čem se pogovarjamo.

Druga stvar pa je povezana s tem, ko pravite, da socialne delavke niso dobro opravile dela in bi morale reagirati. Veste, revščina se med srednjim slojem danes skriva, kajti izkazovanje pomeni stigmatizacijo, zato se otroci zatekajo k izgovoru, da niso lačni, da gledajo na linijo in tako naprej. Zato res mislim, da bi morali najti sistemske rešitve v smeri tega, kot sem rekla, da rešimo tisto, kar so raziskave pokazale že v nekoliko boljših časih – da imamo resen problem z nižjim srednjim slojem, ki izpade iz vseh oblik subvencije.

Dobrodelna socialna država. Mislim, da v naši državi nismo na tej stopnji in demanti tega, kar smo prej slišali, so točno pozivi civilne družbe, samoiniciativne akcije in tako naprej, da se zbirajo sredstva, da otroci ne bodo lačni. Mislim, da je to sramota za nas tukaj, za poslanke in poslance, da to prenašamo. Še enkrat, Ministrstvo za šolstvo, ki je zadolženo za program, tega problema ne bo moglo rešiti, če ne bo dobilo več denarja, kajti malha je velika samo toliko, kot je. Zato se dogovarjamo za to in upam, da v skladu s tem, kar mislite in kar je vaš sistem vrednot, podpremo prenašanje sredstev in jim omogočimo, da ustrezno skupaj z nami sistemsko korigirajo sedanji sistem.

Mislim, da ne moremo tako naprej. Vem, da vse, kar prihaja iz opozicijskih vrst, ni dobro. Poglejte, včeraj smo vam pokazali, kako se da delati, kako lahko sodelujemo z roko v roki, če prepoznamo skupne cilje. Če otroci niso naši skupni cilji, potem pa res ne vem, kaj je. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): V bistvu bi rekel tako: danes sem poslušal razne apele – pokažimo da

smo enotni, pozicijski in opozicijski! Pokažite pozicijski, razpravljajte, dajte besedo, da boste pomagali otrokom, naredite! Če smo včeraj sprejeli pokojninsko, Andreja Meglič je to povedala, zakaj ne moremo proračuna? Zato, ker se ne pogovarjamo. Čim kaj rečemo, smo proti razvoju in če kaj predlagamo, potem je to blokada. Ja, kako je to blokada, če predlagamo, da bi otroci ne bili lačni? Je to blokada? Je to tisto, čemur vi pravite blokada? Mesec december je in rekli ste, da bo zakon o osebni asistenci decembra v Državnemu zboru, pa ni ga. Ni ga! Takrat ste gledali v oči meni in vsem tistim, ki so to potrebovali.

Naj rečem še nekaj. Verjamem, da se vsi skupaj zavedamo, kakšno je danes stanje v Sloveniji, lahko tudi v svetu. Kaj delajo mirni protestniki, kaj hočejo? Pravno državo, hočejo spodobno živeti. In danes predlagamo, da jim omogočimo en obrok hrane, pa ga ne damo. Govorili ste, da si nekdo želi bolj pravno državo ali pa manj pravno državo... Ja, kdo si pa ne želi pravne države, v kateri ne bo lačen? Kdo si tega ne želi bolj kot tisti, ki so lačni? Govorili smo o javnih uslužbencih. Vsega so krivi javni uslužbenci. Štednja, vsem bomo zadržali pas in jih bomo zadržali do kraja. Govorili smo o izobraževanju, razvoju, o vsem tem, govorili smo o fakultetah, da jih ne potrebujemo, če lahko zelo poenostavimo, da imajo nekatere fakultete veliko denarja, druge ga nimajo. S tem smo mešali tiste programe, umetniške in vse ostale, ki jih moramo imeti zato, ker smo država. Danes smo govorili tudi o tem, da bi dali 500 tisoč evrov za EPK, če sem prav razumel, 2013. Morda nam ne bo treba dati. Morda bo EPK to, kar se sedaj dogaja v protestih, če ne bomo nekaj naredili. Govorili ste, gospe in gospodje, da imajo amandmaji slabo lastnost, da ne povedo, kje vzeti. Saj bi bilo prav, da se dogovorimo, kaj bomo naredili in koliko bomo vzeli ljudem, da bodo lahko živeli. To bi bilo prav, da se dogovorimo. Če že nimamo kje vzeti, zakaj ne predlagamo, recimo cerkvenega davka, davka na cerkveno premoženje, na neko področje, v katerem brez kakršne koli kontrole delajo z denarjem, kot da ne povem kaj! Zakaj tega ne naredimo? S slabo banko bomo slovenski cerkvi, mariborski škofiji, dali milijardo evrov. Lepo prosim, govorimo o amandmaju, ki lahko veliko pomeni, pomeni predvsem to, da čutimo in vemo, kaj se z ljudmi dogaja, ter da bi radi sistemsko pomagali, zato bom ta amandma podprl.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Mag. Dejan Židan bi želel razpravljati. Še kdo? Bi kar odprla prijavo. Vidim, da je še interes za razpravo.

Mag. Dejan Židan ima besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovana predsedujoča. Spoštovane poslanke in poslanci, predstavnik Vlade. Lep pozdrav!

Glasoval bom za amandma, ki omogoči, da to, ali so otroci v osnovnih šolah, ali lačni, ni odvisno od dobrotelnih akcij, od botrstev in podobnih izumov, saj mora to področje dejansko pokriti socialna država. Tu bi še rad nekaj opozoril, spoštovane poslanke in poslanci. Otroci v osnovnih šolah, na žalost, v slovenski vladi nimajo otroške stranke. Upokojenci jo imajo, to je prav in zato so uspeli, poiskati dodatnih 50 milijonov, s čimer se strinjam, za upokojence. Zato ker v slovenski koaliciji, vladajoči koaliciji, ni stranke lačnih otrok v osnovnih šolah, vi ne smete pozabiti na njih. Veste, teh 9 milijonov je s stališča proračuna in napak, ki jih delate v proračunu, ki se merijo v stotinah milijonov, nepomemben denar s stališča pravne in socialne države. Pravne zato, ker imamo Ustavo, ki govori o socialni državi. 9 milijonov je razlika med tem, ali politiko razumemo moralno, ali politiko razumemo predvsem kot sledenje vrhovom strankarskih central. Ne dolgo nazaj se je zgodilo, da ste poslanke in poslanci, zato ker ste imeli navodila central, glasovali proti interesom regij pri zavodih za zdravstveno varstvo. Nobenega argumenta ni bilo. Pozivam vas, spoštovane poslanke in poslanci, da danes na tej točki, na točki lačnih otrok, pozabite, da imate takšna ali drugačna navodila s strani Vlade, ampak se obnašate v skladu s tistim, za kar ste izvoljeni, kot predstavniki in predstavnice državljanek in državljanov in tudi lačnih otrok v osnovnih šolah. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE: Hvala lepa.

Gospa Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Mislila sem, da se danes ne bom več oglasila, vendar nas s tem trkanjem na duše prikazujete, koalicijske poslanke in poslance, kot da smo neobčutljivi na lakoto naših otrok. Spoštovani opozicijski poslanke in poslanci, temu ni tako, v Državnem zboru širite žal demagogijo. Če je kdo v vrtcu, v osnovni šoli, v srednji šoli lačen, je v prvi vrsti odgovoren tisti, ki bodisi vrtce, šolo ali srednjo šolo vodi. Zato ker glede na sistem, ki je, ni treba, da so otroci lačni. In tudi glede na socialno državo, ki še vedno deluje, ampak ste to socialno državo in državo v prejšnjem mandatu pripeljali z 10 milijardo zadolžitvijo na rob bankrota. Danes očitati, da nam ni mar za socialo, je res velika demagogija. Vedno sem mirna v Državnem zboru, zdaj pa moram reči, da mi prekipeva, ko nas hočete pred slovensko javnostjo pokazati, kot da ne spoštujemo socialne in pravne države, čeprav temu ni tako. Verjamem, da vam bodo na volitvah državljanke in državljani pokazali, kdo se zavzema za takšno državo. S tem, kar danes sprejemamo, s proračunom za leto 2013 in 2014 dokazujemo, da spoštujemo pravno in socialno državo. Kar počnete v Državnem zboru, res ni

dostojno, in da nam očitajte, čeprav ste vi zadolžili to državo. Če centri za socialno delo ne opravijo svojega dela, potem so mogoče kje lačni. Osebo me pa zanima, koliko otrokom in mladostnikom ste pomagali – sama sem marsikomu. Da meni danes v Državnem zboru očitajte, da nimam socialnega čuta, je pa res demagogija, ki je ne morem več poslušati! Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:

Repliko imate mag. Potrata.
Izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo.

Ker ste šli v direkten napad, bo direkten odgovor. Ste zadnja, ki nam lahko v tem parlamentu berete levite. To kar ste delali večkrat že kot predsednica Mandatno-volilne komisije in še kaj drugega bi vam lahko povedala, je dobra slika o vas, zato nam ne berite levit. Da pa greste v sistematično rušenje socialne države, v privatizacijo in zoper interese ljudi, je pa res.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:

Mag. Židan, repliko imate.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani!

Za razliko od vaše vlade smo začeli zaposlenost ponovno večati, v najtežjih razmerah smo uspeli priti do gospodarske rasti 0,6 %, kar ste učinkovito v nekaj mesecih spravili na -3,3. Edina država v Evropski uniji s tem smo po vaši krivdi. Tako da dajte se, prosim lepo, spoštovane gospe in gospodje, zamisliti.

In kar se tiče socialne države. Priporočam vam, da naredite to, kar nam naš predsednik Državnega zbora kar naprej onemogoča. Ponedeljke izkoristite za druženje z volivkami in volivci in boste videli, kam ste jih v roku enega leta pripeljali. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:

Replike na repliko ni. Zdaj odpiram možnost prijave na razpravo o dveh amandmajih. Spoštovani, odpiram prijavo. Prijava poteka. Prijavljeni so štirje razpravljavci.

Prvi ima besedo gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Žalostno, a resnično. Kolega Židan bili ste minister v Vladi, ki je v letih 2009, 2010 in 2011 pridelala minus bruto domačega produkta 35, 38,6 in 46,9 %, ali v milijardah 12,5 milijarde, 13,7 milijarde in 16 milijard 954 milijonov. To je bila vaša vlada, v kateri ste sedeli kot minister. Žalostno je, da v tem trenutku trkate na naša srca in duše lačnih otrok. Ne dovolim, da to delate. Verjetno v življenju niste bili nikoli lačni, sam sem pa bil. Ne delajte se norca iz tistih, ki v tem trenutku trpijo. Ni pošteno, kar delate. Državo ste zadolžili, v samo treh letih ste državo zadolžili za 8,7 milijarde evrov. Kam ste spravili ta denar? V

katere žepe? Kam? V gospodarstvo? Kje je, kje so vaši rezultati? O čem govorite? Pred tremi leti, ko še vi vedeli niste, kaj je to biti poslanec, smo v Državnem zboru sprejemali proračune, ki so bili po 200 milijonov evrov za odplačevanje obresti, danes je skoraj 700 milijonov evrov za odplačevanje obresti.

Mislim, res vas lepo prosim, spustite se malo na realna tla in povejte, da ste "mea maxima culpa" – tudi moji grehi pri tem so veliki –, da ste to naredili, da ste državo pripeljali do sem. Govorite o rasti – 20. julija leta 2011, ko ste sprejemali zadnji proračun, ste pa sedeli v tisti vladi, so bile številke naslednje: proračunski primanjkljaj bo z rebalansom večji, kam pa bo šel denar. Višina odplačila dolga se ne bo spreminjala, država bo odplačevala 919 milijonov evrov. Zanimivejše postavke so bile: več za plače v državni upravi, ker ste iz dneva v dan zaposlovali v državni upravi in na ta način držali socialni mir, vendar tega je konec. Tudi danes bi lahko 40 tisoč ljudi zaposlili v državni upravi in si zunaj izposojali denar, ampak to enkrat pomeni, da crkneš. Državo bi pripeljali na kant, vi ste jo že na rob. Drugič, manj za investicije, evropskega denarja pa niste izkoristili. In tretjič, manj za subvencije podjetij ter več za nezaposlene. Tako ste delali. Danes pa nam držite levite! Nimate prav in ni pošteno, kar delate. Ni korektno, predvsem pa ni korektno in pošteno do tistih 120 tisoč brezposelnih – preko 60 tisoč ste jih poslali na zavode za zaposlovanje, preko 60 tisoč ste jih poslali nazaj v druge države bivše republike Jugoslavije. In sedaj nam vi držite levite na lačnih otrocih? Ni pošteno, resnično ni pošteno in na takšen način se enostavno ne da delati.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:

Izvolite repliko, mag. Židan, 20 sekund je.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani poslanec, ker je večina števil, ki jih navajate, povsem napačnih, sem pripravljen sprejeti težko delo. Prinesite prosim sem papir, jih popravim in jih skupaj prebereva, če želite. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:

Hvala lepa.

Mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):

Res sem zgrožena, razočarana, če hočete. Upala sem, da smo pri amandmaju k proračunu za leto 2013 povedali dovolj. Nisem želela politizirati, nisem želela z velikimi političnimi besedami olepševati zadev, nisem želela, kolega Pukšič, ker verjamem, da ni prav zapenjati na temi šolska prehrana, da ne bom govorila o lakoti otrok.

Kolegica Ramšak, še enkrat, ker očitno niste razumeli. Politiki smo poklicani zato, da sprejemamo sistemske rešitve. V preteklosti so bile v okviru dveh ključnih zakonov, socialno varstvenega zakona, ki je stopil v veljavo 1.

januarja 2012, za tega ne nosite krivde vi, pa niti ni pomembno, kdo nosi krivdo v tem trenutku, in Zakona o uravnoteženju javnih financ. Zaradi teh dveh zakonov so bile – trdim! – narejene krivice marsikateri družini in te krivice so šle tudi v smeri odprave splošne subvencije za prehrano otrok. Ker ni več splošne subvencije, marsikdo izpade iz upravičenosti, da bi bila otroška prehrana v šoli plačana, subvencionirana, brezplačna. Ampak istočasno je treba pogledati, kaj vse so ti ukrepi prinesli v realnosti – ne samo ukinitve splošne subvencije za šolsko prehrano, istočasno so se nižale plače javnim uslužbencem, dodatno so se zaostrovali pogoji za pridobitev otroškega dodatka, marsikdo je zato izgubil pravico do otroškega dodatka, da ne naštevam naprej. Vsi statistični kazalci kažejo, da se je zaradi teh dveh ukrepov finančno, ekonomsko stanje in s tem socialno stanje poslabšalo v marsikateri slovenski družini. In ko ste upravičevali konkretno ZUJF, ste govorili, da ta zakon ne bo prizadel socialno najšibkejših. Ta zakon je prizadel najbolj najnižji srednji sloj – trdim! – in ta najnižji srednji sloj je bil potisnjen pod prag revščine in je postal danes socialno ogrožena kategorija. In ti ljudje, otroci teh družin, teh gospodinjstev, so izpadli zaradi nizkega cenzusa in vseh ukrepov, ki sem jih naštel, pa še drugih, ki jih ne bom omenjala, izpadli so iz upravičenosti do splošne subvencije za šolsko prehrano. Ker te subvencije ni, starši kličejo, prosijo, opozarjajo, naj jim prisluhnemo. Otroci so izgubili pravico do prehrane, ker je starši ne morejo plačati. To je problem. Če želimo uvesti nazaj to splošno subvencijo, da bodo vsi otroci, tudi tisti, ki morda za 10 centov presegajo cenzus, upravičeni do prehrane. Mislim, da je to prava pot, prava sistemska rešitev, ki smo jo dolžni sprejeti. Vaša kolegica je prej – mislim, da vas nisem videla v parlamentu, v tej dvorani – pogojevala tudi ta amandma zgolj z drugim kontom. Pozvala sem jo, da nam pomaga najti drugo konto, iz katerega bomo črpali finančna sredstva za šolsko prehrano. Prosim vas, podajamo vam roko. Ministru, ki je bil prej z nami in ga v tem trenutku ni, sem zelo jasno povedala in je prikimal, da ministrstvo proučuje, pripravlja neke ukrepe, ki bodo popravili napako, narejeno v preteklosti, dveh zakonov, za enega nosite odgovornost vi. Ampak ni pomembno.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Oprostite, mag. Žgajner Tavš. Vljudno prosim za mir v dvorani, da lahko slišimo razpravo mag. Barbare Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Hvala lepa, predsedujoča.

Naj nadaljujem. Minister je prikimal, da ministrstvo pripravlja neke rešitve. Kakšne bodo, ne vemo, tudi ministrstvo v tem trenutku še ne ve, kakšne rešitve bo pripravilo na tem področju. Ampak če bo ministrstvo pripravilo rešitve, je treba v ključnem dokumentu, proračunu za 2013 in 2014, zagotoviti možnost financiranja teh

rešitev. O tem se danes pogovarjamo. Ne o tem, kaj je storila prejšnja vlada, kaj je storila vaša vlada v dosedanem mandatu, ne o tem. V tem trenutku nosimo odgovornost vsi! Prej sem povedala dve konkretni zgodbi, tudi zato, ker ne želim, da bi moje besede izzvenele preveč populistično ali pa politično, tega nočem, ampak sem bila ob teh dveh zgodbah osebno resnično pretresena. Toliko, da sem si rekla, da sem politik in da je moja dolžnost, da ne sedim nemo, da ne gledam stran, da se ne izgovarjam na finančno krizo. Ni je, še enkrat pravim, finančne krize, ki bi dopuščala, da v moderni socialni državi govorimo o lakoti otrok v osnovnih šolah, ali pa da dopuščamo, da pa morda kdo nima, zaradi sistemske napake, prehrane v šoli. In o tem govorimo.

Tu, na tej točki vas prosim, resnično prosim, ni pomembno, lahko se podpišete pod ta amandma, samo prižgite zeleno luč tudi za sistemske rešitve, ki jih bo pripravilo ministrstvo. Ampak zaenkrat v ključnih dokumentih ni finančne podlage za kakršnokoli izboljšavo v okviru zakonodaje. Mi vam to ponujamo in še enkrat vas prosim, pomagajte nam, če se ne strinjate s kontom, najti ustrežnejši vir, iz katerega bom prerazporedili finančna sredstva za prehrano otrok.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala za besedo.

Gospa Tavš, danes sem vas v Državnem zboru zelo pozorno poslušala, ker sem bila za razliko od koga drugega cel dan v tej dvorani. Če je en otrok lačen v kakšni šoli ali vrtcu, je to preveč, če je teh primerov več, je tudi preveč in je treba narediti vse, da tega ne bo. V svoji razpravi sem povedala, da je že sedanjí sistem naravnan tako, da v Sloveniji nihče ne bi smel biti lačen, če se je ... / oglašanje iz dvorane/ Gospa Tavševa, beseda je moja – jaz vam nisem skakala v besedo in vas prosim, da pustite, da dokončam.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Gospa Ramšak, strinjam se z vami in prosim za red v dvorani. Izvolite.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Če je kdorkoli v šoli ali vrtcu danes lačen, pomeni, da službe v šoli ali vrtcu ne opravijo tistega, kar bi morale. Lahko mahate, ne govorim o tem, da je premalo denarja za šolsko prehrano, govorim pa o tem, da ima vsak vrtec ali vsaka ustanova socialnega delavca in ne vem, kaj ta socialni delavec dela, pa lahko negirate temo ali ne. Tudi tistim, ki pravijo, da je delo poslank in poslancev na terenu – ja, gospod Židan, imam štiri poslanske pisarne, sem mogoče ena tistih poslank, ki so največ prisotne na terenu. Zelo dobro poznam stiske ljudi, ker ravno takšni primeri prihajajo k

meni, ampak nisem zganjala demagogije na ta račun in si nabijala poslanske točke, ne.

Če pogledamo glede na leto 2002 in leto 2013, za socialno varnost namenjamo 70 % več denarja, kot smo leta 2002. Se pravi 296 milijonov evrov v državnem proračunu je namenjenih samo za leto 2013 in enako tudi za leto 2014. Ko govorimo o tem, da se ne zavedamo, kaj pomeni, če nekdo nima za kruh, za hrano, če je brez službe – kje ste bili eno, dve leti nazaj, ko so na veliko odpuščali delavce v gospodarstvu? Ti delavci so bili v takšnih stiskah, da ni za govoriti. Jim je prejšnja vlada pomagala? Ni jim, ampak nas je dodatno zadolžila še za dve milijardi evrov. Danes želite, da v proračunu pokrijemo vse potrebe, ki so v državi. Verjamem, da je treba najprej poskrbeti za socialo, ampak ni od kod za vzeti, ker smo se zadolžili tako, da je groza. Lahko govorite in mahate, ampak žal dejstva so takšna. Prav je, da v tej državi enkrat povemo resnico, ne pa, da si mečemo pesek v oči. Lahko me oponirate in to, kar govorite, da počnem na Mandatno-volilni komisiji – ja, načelna sem, ker delam v skladu z zakonom in ker upoštevam tisto, o čemer zakonitosti in ustavnosti odločajo pri nas še vedno sodišča, in ne vi, gospa Potrata. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Proceduralno, izvolita mag. Dejan Židan in mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovana predsedujoča!

Strinjam se, da odpremo razpravo o tem, katera vlada je bolj zadolžila državo, bruto zadolžila. Strinjam se tudi o razpravi, pod katero vlado je Slovenija postala finančni suženj, ampak, spoštovana, dovolite, da to razpravo opravimo znotraj seje Državnega zbora, ker bomo lahko na neupravičene obtožbe in na nepoznavanje dejstev, kaj se je dogajalo v obdobju 2004–2008, kaj se je dogajalo kasneje in kaj se dogaja sedaj, ko vladajoča koalicija brez potrebe maltretira državljanke in državljane, opravili kvalitetno razpravo. Verjamem, da bomo dobili vse glasove v Državnem zboru, da o tem opravimo razpravo. Način, da se obtožuje Socialne demokrate, ko veste, da nimamo več minut za odgovore, pa ni korektno. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Replika, mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Kolegica Ramšak, še enkrat, ker res želim, da poskušate razumeti, četudi nočete in ne boste razumeli, samo poskušajte razumeti drugo plat zgodbe. Sistem v naši državi danes dopušča, da vsi otroci nimajo subvencionirane prehrane, ker starši zaradi situacije, v kakršni so se znašle družine, tudi zaradi preteklih slabih zakonskih rešitev, ne morejo plačevati šolske prehrane. Povedala sem vam prej en primer, ene mame.

Dovolite, da ponovim samo en njen stavek, ki mi je izzvenel v ušesih. 4 mladoletne otroke ima. Ena izmed največjih želja je ta, da bi imeli njeni otroci vsaj en zdrav topel obrok hrane v šoli. Pa ga nimajo, ker je sistem slab. Tudi minister, minister vaše vlade, gospod Turk, je ugotovil, da so bile storjene napake v zakonih. Te napake poskuša ministrstvo odpraviti in jih bo, ker se je zavezalo. Danes dajemo samo podlago za to, da se bodo na sistemski ravni zgodile spremembe. Saj veste, za spremembe je potreben vir financiranja. In danes odpiramo možnost, da se zagotovijo finančna sredstva. Z ukinitvijo splošne subvencije za prehrano je prišlo do tega, da danes vsi otroci nimajo prehrane v šolah. To je bila napaka politike, ki to je ukinita zaradi kvazi varčevalnih ukrepov. Sem si dovolila reči kvazi varčevalnih ukrepov, ker stojim za tem in res verjamem v to, da je ni krize, ki bi morala varčevati na področju prehrane otrok. Otroci so naše največje bogastvo, to ničkolikokrat slišimo, pa tudi sami to radi izrekamo – dajmo to pokazati tudi na zakonodajni ravni, kjer imamo moč, da stojimo za temi besedami.

Samo še en podatek ene izmed slovenskih osnovnih šol: septembra je bilo 58 % teh položnic za prehrano neplačanih oziroma samo 38 jih je bilo oktobra plačanih. To so, verjamem, zelo zgovorne številke, ki orisujejo situacijo na terenu. Verjamem, da se vi, tudi jaz se, dnevno srečujete s takšnimi primeri, problemi. Prihajam iz kraja, ki je ekonomsko, bom rekla izjemno slabo stoječe mesto. Posledično so socialne stiske ljudi toliko večje. Verjemite, ko grem pred ljudi, ko vidim njihove obraze in prošnje, me res stiska pri srcu in ne morem reči, da je prav, da varčujemo pri takih zadevah. Ni prav. Zato sem danes toliko bolj razočarana, ker zapenjamo na točki šolska prehrana otrok. Res razočarana.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Mislil, da se ta razprava o amandmajih pelje v smer, ki tistim, ki to tako solzavo zagovarjate, ni v čast. Mi smo oziroma vi ste, gospodje poslanci SD in nekateri iz Pozitivne Slovenije, v prejšnjem mandatu sprejeli Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Takrat so gospa Majda Potrata, Andreja Črnak Meglič in tudi gospod Frangež, ki ima veliko poučnih zadev, govorili, da je to zakon, ki prinaša večjo pravičnost pri porazdelitvi socialnih prejemkov in ki je bolj prijazen za pomoč in učinkovit dostop do socialnih pomoči. S tem zakonom ste odrezali del tistih od upravičenj do prejetanja socialnih pomoči, tudi pri prehrani, pri štipendijah, pri otroških dodatkih, pri marsikaterih drugih pravicah iz javnih sredstev. Takrat ste vsi tako

izjemno vehementno zagovarjali, zakaj je ta zakon, ki sta ga predlagala gospod Svetlik in Pahorjeva vlada, tako dober. Posledice tega zakona pa so te, o katerih zdaj govorite. Pri nekaterih poslancih se je zgodila strahotna preobrazba pri isti materiji, pri isti vsebini. Strahotna preobrazba! Da nekdo, ki se je pohvalil s tem, da se je celo življenje ukvarjal s socialo, s problemi socialne države, z revščino, lahko naredi takšno katastrofalno napako, dvomim, da mu lahko damo zraven neko besedico, ki se ji reče strokovnjak. Težko, težko. Spomnim se primera, ko sem predlagal zakon o dijaški prehrani – bil sem predlagatelj zakona, napisal sem ga, dobil sem še sopodpise. Mnogi od tistih, ki so na nasprotni strani, so govorili, da je to bombonček, pa se je s tem zakonom prvič uvedel topel obrok v srednjih šolah, prvič v zgodovini Slovenije! To je bil bombonček. Gospodje, to je bil bombonček, pa je bilo to takrat, ko je bila država še v odlični kondiciji. To je bil bombonček. Zdaj ko ste zavozili projekt socialne države, pa poslušamo neke čisto druge zgodbe. Še nekaj kolegi – vsi tisti, ki očitno ne poznate logike delovanja proračuna in aktov, ki jih pri proračunu sprejemamo –, sredstva za izvrševanje te postavke so ta trenutek zadostna, lahko tudi za celo leto, vendar ima, gospod minister, bivši minister in še kdo, Zakon o izvrševanju proračuna, ki ga bomo sprejemali, šest členov ZIPro, s katerimi omogočamo vladi, ministru, da prerazporeja sredstva in to v zajetnih številkah. Tudi vi ste imeli to možnost, ko ste bili minister. Tako da vse te razprave o tem, kako kdo ne bo, ali ne bo mogel dobiti, ne držijo. Vlada lahko prerazporeja, če boste pogledali 21. člen, izredno velike zneske celo med politikami, med glavnimi programi posameznega ali različnih predlagateljev, in to v višini 20 % postavke. In tukaj ne bo ostalo nič, spoštovana gospa ali kolegi na drugi strani iz SD, kar se ne bo dalo urediti. Nič. Popolnoma nič. Če se je kdo v zadnjih nekaj letih izkazal za socialnega, smo bili na tej strani prav poslanci Slovenske demokratske stranke, ki smo predlagali socialne zakone, Zakon o subvencioniranju prevozov vajencev, dijakov in študentov – tudi tega sem sam predlagal, sem bil prvopodpisani –, Zakon o uvedbi dijaške prehrane in še kakšnega. Tudi brezplačen vrtec za drugega otroka smo uvedli, v mandatu tiste vlade. Vse to ste uspeli v času Pahorjeve vlade izničiti, pa se imate in ste se predstavljali kot najbolj socialni tudi v razpravah pri zakonih, ko ste ljudem neposredno jemali. To pa je vrhunsko sprenevedanje, ki ga od resne politične stranke v tem Državnem zboru ne bi pričakoval. Tudi od resnih poslancev ne. Če drugega ne, bi lahko vsaj preverili, kaj ste izjavili takrat, ko ste sprejemali Zakon o uravnoteženju javnih financ in ko smo sprejemali Zakon o toplem obroku za dijake in ko smo uvajali brezplačen vrtec za drugega otroka in tako naprej. Vsaj to pogledajte in naštelajte razprave v to smer. Ampak očitno so interesi drugi, populizem je zelo cenena stvar in

temu se podreja vse. Če ne veste, kako deluje proračun – tisti, ki še niste bili župani in ki niste bili še ministri –, potem najbrž veliko stvari ne veste. Vlada ima s tem zakonom pooblastila, tudi prejšnja jih je imela. Tudi prejšnja je v času izvrševanja proračuna opravljala tekoče prerazporeditve med posameznimi postavkami, zato ker so se v času izvajanja proračuna pokazala določena navzkrižja, nekje se je potrebovalo več, drugje je zmanjkovalo. Tudi v tem mandatu se bo to zgodilo. Ni nobena posebnost. Če bo potreba večja, bomo pa pripravili, kot se je v letošnjem letu že pripravil, rebalans proračuna. Naj vas ne skrbi, da bi karkoli ključnega ostalo, da bi kaj neurejenega na tem področju zavestno prezrli. Do sedaj nismo nikoli, pa tudi sedaj ne bomo, v nasprotju z nekaterimi, ki ste najprej pokračili socialne pravice. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Proceduralno, gospod Janko Veber, dr. Andreja Črnak Meglič, gospod Matevž Frangež.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Proceduralno predlagam, predsedujoča, da govornika opozorite, da imensko ne poimenuje mojih kolegov in kolegic ob vedenju, da smo čas za razpravo že porabili in da nihče od nas ne more podati pojasnila na navedbe, ki ste jih navajali. Imate uro in 40 minut za razpravo, ker o proračunih niste razpravljali prav nič. Po proceduralnem predlogu vam predlagam, da ne čakate na Vlado. Državni zbor se lahko odloči, če bo dal denar za otroško prehrano. Državni zbor se lahko odloči, če bo dal denar za univerze. Ne rabimo se izgovarjati na Vlado. To je naša pristojnost. Proceduralno, dragi moji, se odločimo in pokažimo, da smo parlament, ne pa nek servis Vlade, ki potem naredi, kar naredi. Rebalansa po Zakonu o izvrševanju proračuna ne bo, ker bo imela Vlada takšne pristojnosti, da bo sama kreirala proračun 2013 in 2014, kar je seveda narobe, ni prav. Državni zbor naj odloči. Državni zbor je tisti, ki ga spremlja javnost in pričakuje, da smo daleč bolj odgovorni kot kakšen uradnik v ministrstvu, ki bo, ali pa ne bo zaznal, da so problemi pri zagotavljanju prehrane otrok. Govorilo se je o tem, da se uveljavlja topel obrok. Danes govorimo o tem, da želimo zagotoviti minimalni obrok, za to gre.

Proceduralno predlagam, da podprete te amandmaje. Ne čakajte na Vlado! Res pa predlagam, da ne izkoriščate tega, da ne moremo odgovarjati na navedbe, ki niso točne, ker nimamo več časa. Prosim, predsedujoča, da govornike sproti opozarjate, da ne prihaja do teh nepotrebnih polemik. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Gospod Veber, sprejemam vaš proceduralni predlog.

Izvolite, dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD):
Hvala lepa.

No, gospod Tanko zelo grdo ste zlorabili svojo razpravo. V uvodni obrazložitvi sem zelo natančno povedala, kako je prišlo do stanja, v katerem se nahajamo danes. Poleg tega ne vemo natančno, kakšne so direktne posledice socialne zakonodaje, zato je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naročilo evalvacijo, ki bo naredila analizo. Vemo pa, kaj je posledica ZUJF in ukinjanja splošne subvencije o šolski prehrani. To sem zelo natančno pojasnila.

In še nekaj, gospod Tanko ...

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Proceduralno!

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD):
Ponašam se z nazivom doktorica in z nekaj raziskavami s tega področja, zato me vi, ki to niste, ne boste diskvalificirali. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Dr. Črnak Meglič, torej vaš proceduralni predlog je bil, da se vas kot doktorico znanosti ne diskvalificira? V redu.

Izvolite, gospod Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani, ta situacija ni prav nič smešna.

Gospod Tanko je mojster svoje obrti in kot ponavadi je gledal na terminal in ugotovil, da Socialni demokrati nimamo več možnosti reakcije na njegove razprave. Njegove razprave zahtevajo ostro reakcijo Socialnih demokratov. Če bi imel zdaj možnost replike, bi mu povedal, kako se je pridelalo 8 milijard evrov javnega dolga v mandatu Pahorjeve vlade. Recimo, tudi tako, da se je vsako leto pokrivalo milijardo 200 izpada proračunskih prihodkov ali povečanja odhodkov na račun njihove zakonodaje, tistega dela zakonodaje, ki ga skušamo zdaj, ker je predstavljal dobro za ljudi, ščititi Socialni demokrati s svojimi amandmaji. Če bi imel možnost replike, bi mu verjetno tudi povedal, da so dovolj časa že na Vladi, da pridejo s predlogom sprememb socialne zakonodaje. Zdaj ni več časa, da se sklicujete na prejšnjo Vlado. Vemo, kakšni so učinki, takrat nismo vedeli in zato priznamo svojo napako. Na vas pa je zdaj odgovornost, da pridete s konkretnimi zakonskimi rešitvami in predlagate spremembe, zato da popravimo napake preteklosti – na vas je ta odgovornost!

In, gospa podpredsednica, prehajam na proceduralni predlog. Vljudno prosim, da naslednjič strogo opomnite govornika, ki tako grobo zlorablja svojo razpravo za obračun s tistimi, ki mu ne morejo odgovarjati, ker jim je potekel čas. Zato se moramo potem zateči k takšnim iznajdbam, da izkoriščamo proceduralni predlog za to, da odgovorimo na neresnice v razpravi. Še več, na neresnice, laži in diskvalifikacije.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Upoštevam vaš proceduralni predlog.
Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Moj postopkovni predlog je grajen na tistem, kar je povedal že kolega Frangež. Erozija ugleda Državnega zbora je velika zaradi tistih, ki ne plačujejo položnic, zaradi tistih, ki prepisujejo, zaradi tistih, ki se kitijo z akademskimi naslovi, pa jih ne bi smeli imeti, in še bi lahko naštevale. Zato mislim, da ne morete v največji poslanski skupini svoje slabe vesti oprati tako, da jemljete ugled in izrekate diskvalifikacijo o akademskem naslovu tistega, ki je v skladu z vsemi pravili svoj akademski naslov dobil na ustrezni instituciji. Gospa podpredsednica, mislim, da je sicer v zakonodajnem postopku kar nekaj takih primerov, s katerimi se skuša zniževati izobrazbeni standard, ampak tisto, česar pa zakonodajni postopek ne more storiti, pa je to, da ne more nikomur odvzeti diplome, znanja in časti. Sram vas je lahko, da to delate, ker samo dokazujete tisto, kar je bilo v razpravi danes že povedano in ste vi opozorili, da so samo tisti, ki imajo člansko izkaznico SDS, pa mogoče diplomo na kakšni zasebni fakulteti, po vaše strokovnjaki, vsi drugi pa ne. Zelo slab zgled smo za državljanke in državljane in mislim, da take osebne diskvalifikacije ne bi smele biti predmet v proceduri. Hvala.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Imate tudi vi postopkovni predlog, gospod Tanko? Gospod Tanko, dobili boste besedo.

Spoštovane kolegice in kolegi, predlagam, da se držimo časovnega razporeda – gospod Tanko bo zdaj podal proceduralni predlog – in da se prijavljate tisti, ki imate še razpoložljiv čas, ker sicer res ne bomo mogli zadeve peljati tako, kot je treba.

Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Spoštovana predsedujoča, niti eden od teh predlogov nima statusa proceduralnega predloga. To je ugotovitev in tu se najbrž lahko strinjava. Poslanci, ki so govorili, so uporabili in zlorabili postopkovni predlog za obračun z drugim poslancem, niso pa predlagali ničesar konkretnega. Predlagam vam, spoštovana predsedujoča, da če se lotite vodenja seje, jo vodite v skladu s pravili, ki veljajo v tej hiši. Poslancu, ki ne govori o tem, lahko vzamete besedo in tega se poslužite. Drugi problem je v tem, da če je poslanska skupina narobe najavila čas za razpravo, ali pa ga porabila za neke brezvezne razprave, to ne pomeni, da jih ne sme nihče pogledati ali pa še več, da jih nihče ne sme imenovati. Zdaj smo prišli, gospa, v tisto obdobje teme in ven so prišli anonimni in vi ste

se zdaj dali med anonimne, ki jih sploh ne bi smeli videti in omenjati pri naših razpravah.

Gospa in gospodje, gospod Veber in ostali, če imamo čas za razpravo, potem lahko razpravljamo o tem, o vsebinah, ki so na dnevnem redu. Naj uporabim citat dr. Svetlika iz njegove razprave, ki je dejal, da Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev išče oziroma ima cilj oblikovanja bolj pravične in bolj dolgoročno vzdržne socialne države. In potem to floskulo ponavljajo dr. Andreja Črnak Meglič, Matevž Frangež, Mirko Brulc, Renata Brunskole, Majda Potrata – najbrž ste imeli zadevo razdelano in piarovsko naštudirano in zdaj hočete vse tisto, kar ste zamočili na vsak način podtakniti nam in nas razglasiti za tiste, ki nimamo odnosa do bolj socialne in bolj pravične države. Prej sem vam naštel vsaj tri zakone, dvakrat sem jih sam predlagal, ki so šli prav v nasprotno smer od tega, vi ste pa to izničili. Predlagam, da zdržite tisto uro, ki jo imamo še na razpolago za našo razpravo, in jo spremljate tako, kot je bilo marsikdaj na naši strani, ko nam je slučajno zmanjkalo časa. Predvsem pa predlagam, da se vodenja seje lotite bolj resno in ne na način, da se seka enkrat levo, enkrat desno ... / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Sejo vodim po poslovniku. Da sem dopustila proceduralni predlog, dopušča 77. člen, zadnji del odstavka; opomin se lahko izreče poslancu ali drugemu udeležencu na seji, če govori, čeprav mu predsedujoči ni dal besede, če sega sogovornik v besedo – oziroma ta del, zato to sem dovolila –, če govori o vprašanju, ki ni na dnevnem redu ali če na kak drug način krši red na seji in določbe tega poslovnika.

Zato, spoštovane kolegice in kolegi, nadaljujemo. Opiram možnost prijave za razpravo. Želi še kdo razpravljati? Mislim, da ja. Opiram prijavo.

Gospa Alenka Jeraj ima besedo.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Lep pozdrav vsem!

Noben otrok v Sloveniji ne bi smel biti lačen, ampak danes je tukaj veliko pretiravanja, ko vsi zelo dobro vemo, da je to, kar se dogaja, povzročil zakon, ki je stopil v veljavo 1. januarja 2012 – Zakon o uravnoteženju javnih financ.

Kolegi iz Socialne demokracije ste bili že takrat opozorjeni, da bo cenzus problem, da je prenizek, pa tega niste hoteli slišati. Opozarjali so vas strokovnjaki in opozarjali smo vas tudi mi. Ne glede na vse povedano, ne morem drugače, kot da preberem nekaj stvari z magnetogramov, ker to kar nam podtikate, boste najprej vzeli na svoja pleča. To da gospa Potrata govori, kdo pere slabo vest – se bo točno videlo, kdo jo pere, ko boste tole slišali. Gospa Majda Potrata je rekla: "Moje osebno stališče do tega zakona izhaja predvsem iz zapisanega cilja, da naj bi zakon oblikoval pravičnejšo in bolj

dolgoročno vzdržno socialno državo." Gospod Mirko Brulc: "Zato sem z velikim zadovoljstvom prebral to gradivo, ki govori o tem, da bo Slovenija še naprej socialna država, vsaj toliko, kolikor se da v teh razmerah, ki so, zato je tisto, kar je gospod minister že na začetku omenil, pravičnost pri delitvi te socialne pomoči, zdaj pa mislim na vse kategorije, izjemno pomembna." Gospa Renata Brunskole: "Res pa je ...

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Spoštovana gospa Jeraj, ni problema, da govorite v mojem imenu, ampak predlagam, da se držimo, tudi sama kot predsedujoča, proceduralnega predloga gospoda Janka Vebra, vodje Poslanske skupine Socialnih demokratov, da smo tolerantni drug do drugega v primeru, da ni časa. Prosim.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Gospa podpredsednica, do nas ni nihče toleranten, ko nas žali, in v poslovniku nikjer ne piše, da ne smeš nekoga omenjati, če nima časa. Mi imamo čas in lahko razpravljamo in govorimo o tem, kar govorimo, in lahko tudi citiramo magnetogram. / oglašanje iz dvorane/ Ja, odnos je pomemben.

Gospa Renata Brunskole je rekla: "Res pa je, da se v tem predlogu zakona vzpostavlja sistem pravičnosti razdelitve sredstev." Gospod Matevž Frangež: "Danes s sprejemom in obravnavo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev na pomemben način določamo enega od ključnih stebrov te socialne države. Na učinkovit način, predvsem z boljšim ciljanjem pomoči, kar bo podprto z enotno vstopno točko in enotno evidenco prejemkov, ki jih prejme posameznik, in preglednejšim sistemom upravljanja teh pravic, takšne možnosti izkoriščanja sistema radikalno zamejili, ne da bi pri tem odtegnili pomoč tistim, ki jo zares potrebujejo. Skratka, zakon podpiram, ker v njim vidim obet, da bomo zagotovili pravično družbo, zagotovili učinkovito pomoč vsem tistim, ki jo v naši skupnosti potrebujejo, hkrati pa na učinkovit način tudi preprečevali morebitne zlorabe tega sistema, ki kot rečeno v temelju rušijo solidarno naravo naše skupnosti. In to moramo preprečiti zato, da ohranimo socialno državo." Gospa Andreja Črnak Meglič: "Zakon – njegov ključni cilj je, da oblikuje bolj pravično in bolj dolgoročno vzdržnost socialne države. To je izhodišče zakona in temu so nekako potrjeni tudi sami členi, ki naj bi do tega pripeljali. In tisti, ki smo se nekoliko bolj poglobljali v ta zakon, točno vidimo, da je temu tako. Podatki kažejo, da bodo tisti upravičenci, ki se nahajajo v najslabšem socialno ekonomskem položaju, z novim sistemom dobili več. Dobili bodo več." Gospod minister je pa povedal tisto, kar je citiral že kolega Tanko, da je to oblikovanje bolj pravične in bolj dolgoročno vzdržne socialne države preglednejši in enostavnejši sistem in tako naprej.

Ker se je zgodilo, kar se je zgodilo, sta se obe ministrstvi, Ministrstvo za izobraževanje,

visoko šolstvo, kulturo in šport in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pogovarjali o tem, kaj bomo naredili, da bomo odpravili slabe rešitve iz vašega zakona. Praktično enako število otrok prejema malice, kot jo je prej, manj otrok pa prejema subvencionirano kosilo zaradi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Že danes lahko socialni delavec na šoli predlaga, če oceni, da nekdo od otrok presega cenzus in zato ni dobil subvencionirane malice, da jo dobi. Ministrstvo zbira podatke in odzivi so zelo skromni, zelo malo šol je to naredilo. Ali niso zaznali problema, ali pa ne vem, kaj delajo socialni delavci na šolah. Nekateri še nimajo odločb. Res je, zakaj jih nimajo? Naj vas spomnim še na to, da bi Zakon o uravnoteženju javnih financ uveljavili pol leta prej, če ne bi bilo opozicije. Povedali smo vam, da ne boste mogli uveljaviti zakona pred 1. januarjem in še takrat smo ga zelo težko – ni delal informacijski sistem, cel kup stvari je šlo narobe. Kljub temu da smo za to zapravili čuda denarja in kljub temu da smo ljudi na centrih izobraževali, so totalno kolapsirali, zato ker ste vi postavili tako dober sistem. Za starše, ki ne plačajo malice ali kosila na šolah, obstajajo šolski skladi, obstaja tudi pomoč občin. Vprašajte občine, koliko namenjajo za socialno pomoč otrokom. Tudi za malico ali če nekdo presega cenzus, lahko občina, če se nanjo obrnejo, takšno pomoč odobri. Delala sem na občini in vem, da se to dogaja, tako da lahko tudi to preverite.

Gospa Žgajner in tudi vsi ostali, 20. novembra 2012 ste vložili spremembo Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, vložili ste spremembo Zakona o socialno varstvenih prejemkih, zaradi tega kar se dogaja. Pred 14 dnevi ste zahtevali izredno sejo na temo nove socialne zakonodaje, kaj se dogaja, kar pomeni, da ste zelo jasno ugotovili posledice in veste, kje je problem, zakaj smo do tega prišli in kaj se je zgodilo. Predlagam pa še, da si preberete članek, ki je objavljen na mednarodni dan boja proti revščini. Zakaj zaviranje reform povečuje revščino? Iz Financ, preberite si ga, pa vam bo marsikaj jasno, kar vam mogoče do zdaj ni bilo.

Amandmaja ne bom podprla in rešitve so takšne, kot so. Počakali bomo na odločitvah za tisto, kar ne funkcionira, da na ministrstvu pripravijo spremembo zakona. Sicer pa bo Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev tako ali tako deležen sprememb takoj, ko bo Inštitut za socialno varstvo pripravil analizo. Mimogrede, tudi takrat je svetoval ministrstvu, ko se je to zakonodajo pripravljalo, ampak upajmo, da bodo zdaj spoznali, pri katerih stvareh so se motili, in bodo predlagali popravke.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Mag. Lejla Hercegovac, izvolite.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS):
Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci!

Danes razpravljamo o amandmajih in o Zakonu za uravnoteženje javnih financ, o proračunu za leti 2013 in 2014, o ZUJF in z drugimi besedami – o vsem drugem več kot o tem. Moram povedati, da se danes počutim, kot da sem v sodni dvorani. Poslušam eno, drugo ali tretjo stran, ki podaja svoja mnenja in pričakuje, da ljudje, ki gledajo televizijo, sodijo o tem, kar smo povedali. Res predlagam, da ukinemo televizijski prenos iz Državnega zbora, ker menim, da se bomo potem lažje pogovarjali. Izkoriščamo čas za televizijske nastope, za obtoževanje enih ali drugih, in to je absurd. Torej, proračun za 2013 in 2014 ni dober. Ni dober za šolstvo, ni dober za zdravstvo. Tudi vsi, spoštovane poslanke in poslanci, ki sedimo tukaj, če bomo dela nadaljevali na tak način, bomo zaradi stresa zboleli. Vam zagotavljam, da boste takrat videli, koliko denarja je na primarnem nivoju zdravstva in kaj vse je tam treba popraviti in narediti. Lepo prosim – Sokrat je rekel, da besede odpirajo dušo –, da se z argumenti in spoštljivo pogovarjamo o proračunu 2013 in 2014. Ne bom ga podprla, zato ker je v zdravstveni blagajni zelo malo denarja in vse to, kar je namenjeno za investicije, 50 milijonov ne zadostuje za vse, kar potrebuje zdravstvo v eni državi. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Vidim še interes za razpravo. Odpiram prijavo na razpravo. Prijava poteka. Prijavljen je gospod Jurša, mag. Barbara Žgajner Tavš ste se želeli prijaviti. Se boste potem ponovno? V redu.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica!

Na začetku moram povedati, da ne bom razpravljaj, bom pa postavil eno vprašanje. Glede na to, da med nami, poslankami in poslanci, sedi kar nekaj učiteljev, profesorjev iz osnovne šole, nekdanjih ravnateljev, profesorjev in ravnateljev iz srednjih šol, če imam dobre podatke, mi bo mogoče kdo, ali pa tudi tisti, ki so delali raziskave, vedel odgovoriti na zastavljeno vprašanje. Blazno me zanima, koliko otrok v osnovni šoli in od katerega razreda nosi mobilni telefon in koliko sredstev mesečno porabi za telefoniranje?

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

To je sicer v kontekstu vaše razprave in lahko dopuščam, vam potem odgovorijo izven dvorane.

Zdaj pa ponovno odpiram prijavo, če želi kdo razpravljati, ali samo mag. Barbara Žgajner Tavš. Vi želite, še kdo? Ne vidim.

Izvolite, mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Hvala lepa še enkrat, predsedujoča.

No, na to, kar je kolega pred menoj dejal, se res niti ne splača odzivati, ker je nepomembno. Ne bom o tem. Gospod Tanko. Upam, da me sliši kje, ker ga ta trenutek ni v dvorani. Rada bi verjela, da ne bo ostalo nič tako, da se ne bi dalo spremeniti, pa vendar ne verjamem. Ne verjamem, prej sem dala primer. Poslušali smo opravičila, da je treba ZUJF sprejeti zaradi varčevalnih ukrepov in da ZUJF ne bo prizadel socialno najšibkejših, pa temu ni tako. Če je bila narejena napaka in sama sem povedala, da je čutiti negativne posledice socialnovarstvene zakonodaje, ki jo je sprejela prejšnja vlada, to v tem trenutku ni pomembno, ni pomembno. Čutiti je tudi posledice ZUJF, ki jih je sprejela ta vlada, ampak to v tem trenutku na tej točki ni pomembno. Soočeni smo z negativnimi posledicami slabe zakonodaje, katerekoli vlade. Naša dolžnost je, in to je v tem trenutku pomembno, da te slabe posledice odpravimo. Mi vam ponujamo možnost. Kolegica Jeraj je prej povedala, da smo predlagali sklic nujne seje. Res je, sklic skupne nujne seje dveh delovnih teles, povabili smo cel kup strokovnjakov, ki bi dali relevantne podatke s terena, kakšne so posledice socialno varstvene zakonodaje, sprememb socialno varstvene zakonodaje, pa sta se z gospodom predsednikom, ki prihaja iz iste stranke, malce pošalila, ker sta skupno sejo sklicala ločeno, ob istem času, istem terminu na dveh ločenih lokacijah. To pomeni, da je fizično nemogoče, da bi bil predlagatelj sklica nujne seje ob istem času na dveh različnih mestih in da tudi vabljeni ne morejo biti ob istem času na dveh različnih mestih. Mi smo želeli dobiti podatke, realne podatke, ki jih danes v številkah ni, kakšne so posledice sprememb na področju socialno varstvene zakonodaje, tudi ZUJF. Minister Vizjak na seji ni znal odgovoriti – na eni od sej, do te seje ni prišlo –, ker se še pripravljajo analize. Imamo pa jasna opozorila s strani nevladnih organizacij, tudi ravnateljev slovenskih osnovnih šol, da se zaradi sprememb zakonodaje ...

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Mag. Barbara Žgajner Tavš, prosim, če se v čim večji meri opredelite v povezavi z razpravo na vloženi amandma.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Absolutno, spoštovana predsedujoča, prihajam do konkretne zadeve in naredila sem uvod, da ravnatelji osnovnih šol, nevladne organizacije, zelo jasno opozarjajo, da se zaradi sprememb na področju socialnovarstvene zakonodaje, sem štejem tudi ZUJF, danes soočajo s problemi v tem smislu, da vsi otroci nimajo šolske prehrane. Je sicer res, da načeloma starši prijavljajo otroke k prehrani oziroma naročijo hrano za otroke v šoli, je pa tudi res, da ostajajo položnice iz meseca v mesec v večjem številu neplačane. Je tudi res, da dostikrat tu vskočijo lokalne skupnosti, ki v svojih letnih proračunih namenjajo finančna sredstva tudi za reševanje

socialnih stisk. Namenjajo šolam! Vam bom dala primer, in to sem tudi prej povedala, da so proračuni za 2013, 2014 za področje lokalnih skupnosti narejeni izrazito varčevalno. Občine dobivajo manj denarja, v občinah pa so iz leta v leto socialne in ekonomske stiske večje, zato je večji pritisk na lokalne skupnosti. Preprosto teh potreb, ki se iz leta v leto povečujejo, tudi lokalne skupnosti ne morejo več reševati na tak način. Mi imamo možnost in zato smo poklicani, da sprejemamo sistemske odločitve. Še enkrat, prosim, slišite. Ni smešno! Ko je gospod Tanko govoril, kako so konec prejšnjega njihovega mandata prišli s pozitivno zakonodajo, ki je dala brezplačno prehrano vsem otrokom, ki je dala topel obrok dijakom v srednjih šolah – takrat so bili ti predlogi podprti s strani takratne opozicije. Tudi danes si marsikdo, ki je takrat sedel v opoziciji, upa na glas povedati, da so bili ti predlogi pozitivno naravnani. Prav je, da je do teh predlogov prišlo, ampak ne vem zakaj danes, ko je situacija obrnjena naokrog, ko opozicija predlaga pozitiven ukrep, temu ukrepu oporekate oziroma nasprotujete.

Kolega Tanko je dejal, da je mogoče v okviru ZIPro spreminjati finančna sredstva znotraj posameznih področij. Tudi prav, ampak zakaj zelo jasno ne povemo, da je ena od prioritet te vlade, da v proračunu za 2013 zagotovi ustrezna finančna sredstva za šolsko prehrano otrok. Ali se je treba izgovarjati na ZIPro, na možnost, da se bo nekaj spremenilo, če se slučajno bo? Iz proračuna se vidi vladna vizija, vladne prioritete. Ne vem, zakaj ste a priori proti dobrim predlogom.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Gospa Alenka Jeraj, replika.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, še enkrat.

Predsednik odbora odloči, kdaj bo sklical sejo. Mislim, da ni nobenih težav. Člani Odbora za delo so ponavadi drugi kot člani Odbora za izobraževanje, šolstvo, kulturo in šport, razen če je v Pozitivni Sloveniji samo ena govnica, ki lahko na to temo nastopa. Zahtevo ste potem preklicali, ne zaradi naju s kolegom Grimsom, ampak ker se je nekaterim vašim poslancem mudilo na volitve za Državni svet in vas tisti trenutek lačni otroci niso več zanimali. Sklep Odbora za delo je, da se takoj, ko bo analiza narejena, sestanemo na to temo in pogovorimo o rešitvah. Obe ministrstvi sta nas pa tudi seznanili, da že pripravljata rešitev in da jo bosta v najkrajšem času predstavili na našem Odboru za delo, družino in socialne zadeve.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Želi se kdo razpravljati?

Mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS):
Zadnjič danes se oglašam, res zadnjič, ker

takšna aroganca, ki vlada na vaši strani ... Takšna aroganca! Ali vam lahko pojasnim? Predlagatelj sklica te seje je bil isti in ga je fizično nemogoče raztrgati na dva dela. Vabljeni osebe, strokovnjaki so bili isti in jih je fizično nemogoče v istem času strpati v dve različni dvorani. Ne zavajati. Ne bom več, res ne bom več, ker vidim, da bi se stena prej uklonila kot vaša trda srca in glave, oprostite. Sedaj odreagiram čustveno, nisem želela iti tako daleč. Želela sem brez razprave, brez polemike, brez metanj polen pod noge in to smo v osnovi, mislim, zelo dobro speljali, dokler se ni začelo potem odvijati v smer, v katero nisem želela, da bi šlo. Samo opozoriti na eno dejstvo in to dejstvo je, da je treba popraviti napake slabe zakonodaje na področju sociale. Če nas opozarjajo, še enkrat, nevladne organizacije, da imamo danes v Sloveniji nekaj, česar včasih ni bilo, da se soočamo z lakoto v slovenskih šolah med osnovnošolci, dijaki, potem ne vem, ali smo res tako trdi, da si bomo zapirali oči pred tem, ali pa smo poklicani zato, da storimo spremembo v okviru zakonodaje, če jo lahko.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Izvolite, gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Želela bi povedati samo to, da smo tudi v mandatu 2004–2008 dnevno poslušali o revščini in o lakoti, zraven pa o tem, da se malice mečejo stran. Danes vsi v osnovnih in srednjih šolah pritrujejo, da se malice ne mečejo več stran, da so posebni kotički, kjer ostane, kar je ostalo od malice, in si lahko otroci, ki so lačni, to vzamejo.

Še enkrat. Zahtevo za sklic izredne seje ste preklicali oziroma umaknili, zato smatram, da je vaša skrb bolj na papirju, kot pa za res.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Vidim, da ni več želje po razpravi. Ali je želja? Odpiram prijavo na razpravo.

Mag. Lejla Hercegovac, izvolite.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS): Ponovno prosim, da smo spoštljivi, ko se pogovarjamo med seboj, in da smo posebej spoštljivi, ko se pogovarjamo o otrocih. Spoštovane poslanke in poslanci, pri otrocih se začne in konča življenje, država, demokracija, kultura in vse ostalo. Lepo prosim, prav je, da imajo otroci obrok, zdravstveno zavarovanje, da imajo zgled odraslih in kulturo in to se začne pri nas. Lepo prosim, ena spoštljivost do otrok. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo. Glasovanje o amandmajih in o posebnem delu dopolnjenega predloga

proračuna bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v okviru glasovanj, predvidoma v četrtek, 6. decembra 2012, petnajst minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

Prehajamo na obravnavo načrta razvojnih programov. Želi kdo razpravljati pri tem delu? Ker ne vidim, da bi bila želja po razpravi, zaključujem razpravo.

Glasovanje o načrtu razvojnih programov bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora opravili v okviru glasovanj, predvidoma v četrtek, 6. decembra 2012, petnajst minut po prekinjeni 8. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2013 IN 2014, NUJNI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku vlade, dr. Janezu Šušteršiču, ministru za finance.

DR. JANEZ ŠUŠTERŠIČ: Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani poslanci in poslanke! Dovolite, da na kratko predstavim Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leto 2013 in 2014.

Poleg tistih stvari, ki jih običajno takšni zakoni urejajo in so nujni za to, da lahko sploh izvršujemo proračun – brez takšne zakonske podlage ni mogoče izvrševati proračuna, tudi če bi številčni del proračuna sprejeli –, je v tem zakonu še nekaj pomembnih določb, ki morda niso običajne, ali pa se jih ne sprejema vsako leto, in na te bi rad posebej opozoril.

Najprej gre za omejitve prenosa tako imenovanih namenskih prihodkov med leti na višino treh dvanajstin oziroma potem v letu 2014 dveh dvanajstin prihodkov, ki se natečejo v enem letu. S tem želimo spodbuditi porabo namenskih sredstev, ne pa da se prenašajo v naslednje leto, kajti namenska sredstva so posebnost v proračunu, po Zakonu o javnih financah bi jih moralo biti čim manj zaradi načela integralnega proračuna in želimo, da se tekoče porabljajo za namene, za katere so namenjeni. Z Zakonom o izvrševanju proračunov urejamo način, kako bo prišlo do doseganja ciljev na področju zniževanja mase stroškov, mase izdatkov za plače in za druge stroške dela, in sicer pooblaščamo ministre in predstojnike organov oziroma zavodov v javnem sektorju, da izvedejo vse potrebno za to, da izvedejo svoje finančne načrte v okviru sredstev, ki so predvidena. Pri neposrednih proračunskih uporabnikih oziroma pri ministrstvih to pomeni, da bomo ministri morali in s tem smo že začeli, izvesti ustrezne ukrepe reorganizacije, zato da

bomo zagotovili, da ne bomo porabili več stroškov za plače, kot je predvidenih. Na področju zavodov oziroma drugega javnega sektorja, kjer ministri nimajo neposrednega nadzora, pa to pomeni, da bodo morali sprejeti, podati izhodišča za oblikovanje finančnih načrtov, s katerimi bodo zagotovili, da bodo zavodi ostali v okviru sredstev, ki so predvidena v proračunih za transfere zavodom na posameznih področjih in bodo za to, da bi takšne finančne načrte lahko pripravili, morali pripraviti tudi ustrezne prilagoditvene ukrepe na področju plač oziroma mase plač. Ker je pri izvajanju proračunov zlasti v zavodih oziroma v širšem javnem sektorju vedno težava, da vlada težko zagotavlja spoštovanje svojih usmeritev – to smo letos že videli, recimo na področju izplačevanja regresov v nekateri zavodih, na področju zaposlovanja, kjer v javni upravi ne zaposluje ali praktično ne, medtem ko se v širšem javnem sektorju še vedno kljub vsem proračunskim omejitvam dogaja –, smo v tem zakonu predlagali določbe, ki predstojnikom zavodov in drugih podobnih institucij v javnem sektorju nalagajo obveznost, da če ugotovijo, da ne bodo mogli poslovati v okviru sredstev, ki so predvidena s proračuni oziroma s transferi za zavode in njihovimi finančnimi načrti, pripravijo ustrezen sanacijski načrt in ga predložijo v roku, ki so z zakonom določeni. Za to so osebno odgovorni, tako s svojim položajem, kot z globo, ki je predvidena v zakonu. Zakon prav tako predvideva, da do takrat, ko bodo izvedeni vsi ti ukrepi, ki bodo zagotovili, da se ne preseže masa, ki je določena oziroma sredstva, ki so določena za izplačilo plač in stroškov dela, ni možno izplačevanje delovne uspešnosti, zato da zagotovimo tovrstne prihranke in spodbudo, da se naredijo čim prej.

Še zadnja stvar, ki je pomembna, je določilo, ki omogoča vladi oziroma ki daje možnost transferja dodatnih sredstev iz kapitalske družbe v proračun, če prispevkov in sredstvom, ki so predvidena v proračunu, ne bi bilo možno zagotoviti dovolj sredstev za izplačilo pokojnin. Gre predvsem za varnostni ukrep, če na primer učinki pokojninske reforme ne bi dosegli tistih, ki so za naslednje leto predvideni. Hkrati je bilo določeno podobno, kot je bilo določeno v Predlogu zakona o holdingu, da se 10 % morebitnih kupnin državnega premoženja nakaže na Kad, tako da se ohranja dolgoročna stabilnost te družbe. Hvala.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članu, mag. Marku Pogačniku.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Predsedujoča, hvala za dano besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 39. nujni seji, 1. decembra, kot matično

delovno telo obravnaval Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije. Odbor je sprejel naslednje dodatno gradivo: mnenja Zakonodajno-pravne službe, stališče interesne skupine negospodarskih dejavnosti Državnega sveta z dne 9. november. Poleg navedenega je odbor prejel pripombe oziroma predloge za amandmaje različnih institucij in zainteresiranih pravnih subjektov. Na sejo odbora so bili vabljeni oziroma na seji so sodelovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance kot predstavniki predlagatelja, predstavnica Zakonodajno-pravne službe, predstavnik Konfederacije sindikatov javnega sektorja in predstavnik Konfederacije sindikatov Pergam. Državni sekretar s finančnega ministrstva je v dopolnitvi, obrazložiti členov povedal, da gre za zakon, ki omogoča izvrševanje proračunov za navedeni leti. Ob tem je poudaril, da je varčevalno naravnano besedilo zakona, hkrati z najnujnejšimi ukrepi za povečanje prihodkov proračuna države, odnosno potrebno zmanjšanje odhodkov proračunov na vseh ravneh, določa sestavo s posebnimi izvrševanju proračuna, obseg zadolževanja in poročstva države, višino povprečnine, ki pripada občinam, ter način prevzemanja obveznosti. Poudaril je, da so vsebinska določila samega zakona strošek od sedanje ureditve. Predlog zakona zahteva natančno spremljanje izdatkov iz proračuna ob hkratnem nadzoru. V razpravi so bili s strani opozicijskih strank predstavljena stališča in mnenja, izraženi določeni pomisleki in postavljena določena vprašanja, kot neustrezno urejeno je bilo izpostavljenost financiranje odpravnin, stroškov dela v času odpovednega roka in nadomestil za brezposelne v prvih treh mesecih po prekinitvi delovnega razmerja iz poslovnih razlogov, kjer bi bilo po izraženem mnenju treba oblikovati zadostno proračunsko rezervacijo oziroma posebno proračunsko postavko. Odboru so bila predstavljena tudi stališča in mnenja prisotnih predstavnikov sindikatov, iz katerih v splošnem delu izhaja, da jim s tehničnim zakonom in drugim zakonom pravic ne gre spreminjati. Razprava se je odprla še ob vrsti določil, kjer so predstavnice in predstavniki Vlade odboru posredovali dodatna pojasnila. Poleg navedenega je predstavnik Vlade v vrsti odgovorov na vprašanja, ki so se nanašala na ustreznost predloga kot celoto, med ostalimi pojasnil, da ZUJF v določenem delu sicer ureja pravico do delovne uspešnosti za zaposlene v javnem sektorju s tem, da zakon ureja možnost oziroma omejuje plačila delovne uspešnosti glede na razpoložljiva sredstva posameznega proračunskega uporabnika. Na opisani način se ureditev lahko enači z ureditvijo pri jubilejnih nagradah, ki je bila izvedena na podlagi dogovora s sindikati javnega sektorja, zaradi mnogokrat napačne interpretacije tovrstnega določila sedanjega ZUJF v praksi.

Predstavljen je bil spekter uporabljivih možnosti za namen znižanja stroškov dela, od reorganizacije dela, bolj ekonomičnega izplačevanja nadur in delovne uspešnosti do upokojevanja, tako po izraženi oceni, uvajanje odpuščanja kot edine uporabljive možnosti za namen znižanja stroškov – niti ni na enem mestu. V zaključku je bilo poudarjeno, da se priprava proračunov dosledno izvaja na medresorski ravni s pogovori o tem, kje in na katerih področjih so potrebna sredstva, na katerih področjih so možne racionalizacije oziroma katera so tista področja, kjer je mogoče sredstva znižati.

Na obravnavi je odbor sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, odbor pa ni sprejel amandmaje opozicijskih poslanskih skupin. V nadaljevanju je odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Državljeni imamo vso pravico zahtevati, da bo denar, ki ga prispevamo s plačevanjem davkov, uporabljen vestno in skrbno. Varčnost, ki nam veliko pomeni v našem zasebnem življenju, mora biti izhodišče tudi za porabo denarja v javnem sektorju. Javni dolg združuje možnost delovanja države in prelaga breme na prihodnje rodove. Temeljno načelo za vzdržno proračunsko politiko mora biti gospodarna poraba proračunskih sredstev. Namesto iskanja novih in novih davčnih virov, ki bi dodatno obremenjevali revnejše sloje prebivalstva, si moramo v tem trenutku prizadevati za omejevanje javnih izdatkov. V Novi Sloveniji se zavedamo, da ne moremo porabiti več, kot ustvarimo, zato je treba konsolidirati javne finance z zmanjšanjem javne porabe. Ob normalnih gospodarskih razmerah vsi odhodki države za financiranje javne porabe po standardu ESA 95 lahko znašajo največ 45 % bruto domačega proizvoda. Rešitev je podlaga za bolj predvidljive razmere za podjetništvo in signalizira javnemu sektorju, da bo v dobrem in v slabem delil usodo gospodarstva. Uveljavitev tega zakona je nujni in neposredni pogoj za uveljavitev proračuna in s tem za njegovo izvrševanje. Osnovni cilj zakona je urediti pravne

podlage za rešitve, ki bodo omogočale tekoče in nemoteno izvrševanje sprejetega proračuna. Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije v veliki meri sledi načelom in rešitvam, ki so uzakonjene v Zakonu o javnih financah, s tem da v veliki meri omejuje posamezne izdatke, določa obseg zadolževanja javnega sektorja na ravni države v posameznem letu in definira dovoljena poročila, definira tudi dodatna pooblastila Vladi.

Naj navedem le nekaj rešitev, ki jih prinaša predlog zakona. Za hitrejši in učinkovitejši črpanje evropskih sredstev in odpravljanje likvidnostnih težav izvajalcev, se dviguje višina predplačil iz 20 % na 30 %. Predplačila so po novem dovoljena tudi za javne sklade in prejemnike oseb zasebnega in javnega prava, ki izvajajo javna pooblastila ali javno službo po zakonu, ki ureja socialno varnost. Ta rešitev se nam v Novi Sloveniji zdi izjemno pomembna. Predstojnikom neposrednih proračunskih uporabnikov se nalaga obveznost zagotovitve znižanja stroškov dela tako, da ne presežejo skupnega letnega obsega sredstev. Javnim uslužbencem in funkcionarjem se za leti 2013 in 2014 ne izplačuje dela plače za delovno uspešnost. Znižuje se RTV prispevek za fizične in pravne osebe. Davek na nepremično premoženje večjih vrednosti se za leti 2013 in 2014 odmerja, kadar nepremičnina pripada istemu lastniku in njihova skupna vrednost znaša najmanj 500 tisoč evrov, kar pa ne velja za poslovne in industrijske nepremičnine ter nepremičnine za javni namen. Predlog zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije Vladi tudi omogoča prerazporejanje sredstev v znatnih zneskih, zato verjamem, da bo Vlada našla rešitev za eventualno prerazporeditev finančnih sredstev za uporabnika Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Poslanska skupina Nove Slovenije zakon podpira. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS NS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gospod minister!

Sprejem zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leto 2013 in 2014 bi bila v normalnih okoliščinah zgolj rutinska naloga. Danes je stanje vse prej kot optimalno, zato je tudi ta zakon deležen posebne pozornosti, ker so njegove določbe nadvse pomembne. Glede na povedano ter predvsem na realno stanje, v katerem se nahajamo, je razumljivo, da so vsebinske določbe zakona nekoliko strožje kot dosedanje. Sprejemljivo je tudi, da obravnavani zakon zahteva zelo natančno, od sedanje oblike bolj konkretno spremljanje in nadzor proračunskih

izdatkov. Tudi z večino ostalih določb in načelnih opredelitev zakona je mogoče soglašati. Je pa nekaj vprašanj, ki so kljub vsemu tudi po prepiranju v naši poslanski skupini upravičena ali pa manj upravičena.

V okviru našega stališča bom omenil zgolj eno problematiko, in sicer problematiko RTV prispevka, kar praktično niti ni neposredna proračunska postavka. Sicer gre za javni denar oziroma prispevek davkoplačevalcev na osnovi zakona, vendar v današnjem ozračju se spremembe na tem področju morda ne bi bilo treba lotiti. Menimo torej, da načrtovano zmanjšanje RTV prispevka v danih okoliščinah ni najbolj primerna poteza, čeprav manevrski prostor Vlada za tako odločitev nedvomno ima v Zakonu o RTV dejavnosti. Res je sicer, da sleherni cent danes lahko nekaj pomeni socialno najbolj ogroženim družinam. Verjetno se zelo razhajajo mnenja tudi o tem, ali sta delovanje in trenutna organiziranost javnega zavoda RTV primerni in ali morebitne težave upravičujejo predlagano zmanjšanje RTV prispevka. Sam bi se o splošnem stanju v RTV zavodu težko opredelil. Kar se pa tiče vpliva morebitnega zmanjšanja prispevka na delovanje izvajalskih enot narodnostnih RTV programov, pa lahko z gotovostjo trdim, da na omenjenem področju ni nikakršnih rezerv. Vsako krčenje pomeni neposredno zmanjšanje programov. Ob tem je treba iskreno povedati, da je Vlada proračunski del obveznosti zelo korektno in v celoti izpolnila. Sicer se precej razlikuje tudi razvoj RTV programov dveh narodnih skupnosti, kar so seveda pogojevale različne zgodovinske okoliščine in politične ter druge odločitve v preteklosti. Je pa dejstvo, da je bilo z velikimi napor in ob konstruktivnem sodelovanju vseh kompetentnih subjektov v Republiki Sloveniji narejeno na tem področju tudi v zadnjih dveh desetletjih veliko. Tako danes razpolagamo z dokaj primernimi narodnostnimi radijskimi in TV programi tudi v okviru madžarske narodnosti. Kot sem že omenil, omenjeni ustanovi v Lendavi in Kopru brez pretiravanja ne preneseta organizacijskega in kadrovskega krčenja, če želimo ohranjati programe na sedanji ravni. V zavedanju tega smo se zaradi nedvomno visoke stopnje ranljivosti narodnih skupnosti tudi skupaj z Vlado zavzeli za ohranjanje narodnostnih programov na vseh področjih, vključno z informiranjem. Jasno je, da pa to ni samo naloga Vlade, temveč tudi slehernega vodstva javnega zavoda RTV.

Naj zaključim. Če pride do krčenja RTV prispevka, bo to lahko imelo posledice tudi na narodnostne programe, kljub dejstvu, da je bil prvotni predlog krčenja na matičnem odboru prepolovljen na 5 %. S tem v naši poslanski skupini ne moremo soglašati, torej s krčenjem nasploh, zato bomo amandma, ki preprečuje zmanjšanje RTV prispevka v primerjavi s sedanjim stanjem, podprli. V primeru, da amandma ne bo sprejet, žal, Zakona o

izvrševanju proračuna ne moreva oziroma ne bom mogel podpreti.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Pozitivne Slovenije,
mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Zakon o izvrševanju proračuna bi moral biti tehnični zakon, ki omogoča izvršitev proračuna. Gre za letni zakon, ki podrobneje ureja vprašanja, ki jih sistemsko sicer ureja Zakon o javnih financah. Roko na srce, v navadi je, da vsebuje tudi druge rešitve, ki so povezane s proračunom. Zakon o izvrševanju proračuna pogosto ureja vprašanja, ki bi morala biti urejena v drugih zakonih, vendar je bolj enostavno kar v ta zakon določiti nove ali dopolnjene rešitve. Tako ravnanje je vedno jezilo tako pozicijske in opozicijske koalicije. Na njihovo spornost je opozarjala tudi Zakonodajno-pravna služba in tako dela še danes. Moj bivši minister, žal že pokojni dr. Andrej Bajuk, je kot predsednik Komisije za nadzor proračuna pretirana pooblastila Vlade pri posegih v proračun označil za zmanjšanje vloge parlamenta, in še kako prav je imel.

Zakon, ki ga imamo danes pred seboj, se od preteklih zakonov o izvrševanju proračuna razlikuje po tem, da daje Vladi bistveno večja pooblastila, kot jih je imela do sedaj. Posega se v razmerje zakonodajne in izvršilne veje oblasti. Namesto konkretnih ukrepov za zmanjšanje mase plač posegata v samostojnost in avtonomijo javnih zavodov. Pokojninsko blagajno rešujete z izčrpavanjem kapitalske družbe. Obseg zadolževanja je določen v višini štiri milijarde evrov. Kje so zdaj vaša dejanja, ne samo besede, ampak dejanja o koncu zadolževanja? Država bo po zaključku vašega mandata zadolžena z 70 % BDP. 70 %! Ko ste si vzeli vlado v roke, je bila naša država zadolžena za 46,9 %, v štirih letih boste to povečali za 50 %, govorili pa ste o tem, da bo zadolževanja konec.

Zakon o izvrševanju proračuna posega v številne zakone, z nekaterimi je celo v nasprotju, posega celo v ZUJF, ki že spreminja 39 drugih zakonov. "Čas je, da se vprašamo, kaj vse je dovoljeno v imenu reševanja krize." je zapisala moja bivša državna sekretarka gospa Kamnar v svojem članku. In še kako prav ima! Čas je, da se vprašamo, kaj vse je dovoljeno v imenu reševanja krize.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Spoštovani minister, kolegi in kolegice!

Zakon o izvrševanju proračunov dejansko omogoča, da se bosta proračuna za leti 2013 in 2014 lahko izvršila. V tem zakonu gre za varčevalno naravnano besedilo in zakon določa najnujnejše ukrepe na področju prihodkov, da se povečajo prihodki države oziroma da se na drugi strani omejujejo odhodki proračunov, in sicer na vseh ravneh; na ravni države in na ravni občin. Določa tudi sestavo s posebnostmi izvrševanja proračuna, obseg zadolževanja in poročstvo države, višino povprečnine, ki pripada občinam, ter način prevzemanja obveznosti. Vsebinska določila so strožja od sedanje ureditve, ta zakon zahteva natančno spremljanje izdatkov iz proračuna ob hkratnem nadzoru. Na novo so urejeni tudi investicijski transferji. Predlog zavezuje vse uporabnike proračunov na državni, občinski ravni, tudi ZPIZ in zdravstveno blagajno, k obveznemu zmanjševanju stroškov za plače javnih uslužbencev, po drugi strani pa omogoča hitrejši in učinkovitejši pridobivanje evropskih sredstev. Ta zakon, ker je omejevalen, prepoveduje izplačevanje delovne uspešnosti, dokler sprejeti letni obseg sredstev za stroške dela v finančnem načrtu porabnika proračuna ob upoštevanju ocene obveznosti do konca tekočega leta ne izkaže razpoložljivih sredstev. Nova je tudi ureditev, ki določa obvezno pripravo polletnega poročila oziroma sanacijskega načrta. Kot sem že omenil posega na nekatera druga področja in uvaja določene davke na nepremičnine, ureja jubilejne nagrade in posega na ostale odhodke državnega proračuna.

Strinjam se, to je moje osebno mnenje, da bi bilo dobro, če bi zakon posegal v druge zakone v čim manjšem obsegu oziroma čim manjkrat, zato da bi bila zakonodaja bolj transparentna. Slovenska demokratska stranka bo podprla zakon v celoti, glede posameznih amandmajev in posameznih rešitev pa se bo posebej odločalo ob predložitvi teh amandmajev. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov, gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Dober večer.

Prej smo opravili bogato razpravo o proračunu za leti 2013 in za leto 2014, zdaj pa obravnavamo Zakon o izvrševanju proračunov. Prva ugotovitev Socialnih demokratov je, da glede na določila Zakona o izvrševanju proračuna prejšnjih dveh dokumentov, torej proračuna, sploh ne potrebujemo, ker z Zakonom o izvrševanju proračuna pravzaprav suspendiramo proračun in dajemo Vladi izjemno velika pooblastila za prerazporeditve. Naj omenim, da je v zadnjih 10 letih tekkel proces povečevanja vpliva parlamenta na sprejemanje proračuna in zmanjševanja vpliva vlade na prerazporeditve v izključni pristojnosti vlade. Z uvajanjem programskega proračuna se, recimo

v letih 2010 in 2011, vladi ni dalo pooblastil za spreminjanje glavnih programov in politik, na ravni podprogramov pa je bil obseg možnih prerazporeditev v pristojnosti vlade zgolj 10 %. Zdaj vidimo bistveno drugačen proces, ko ima vlada na tem področju bistveno širša pooblastila in lahko prerazporeja na ravni podprogramov, programov, tudi politik. V tem pogledu se postavlja vprašanje, ali proračun sploh še potrebujemo, če ima vlada tako obsežna pooblastila. V vsakem primeru pa bi se veljalo vprašati, ali je smiselno, da ga sprejema Državni zbor. Ker gre za ključne dokumente države menimo, da je nujno, da ga sprejema Državni zbor in da Državni zbor natančno bdi nad izvrševanjem proračunov in takrat, ko vlada oceni, da so potrebne obsežnejše prerazporeditve, naj vlada pripravi rebalans in ga ponovno predstavi v Državnem zboru.

Zato v tem delu Zakonu o izvrševanju proračuna Socialni demokrati zanesljivo ne moremo podpreti.

Drugič; javni zavodi izgubljajo še tisti del samostojnosti, ki so ga po veljavni zakonodaji imeli, in to je pri pripravi in sprejemu zaključnega računa. Namesto povečanja avtonomije se povečuje administrativno upravljanje financierjev. Sveti zavodov izgubljajo pomen, ki se nanaša na finančno poslovanje. Določbe zakona zanemarijajo dejstvo, da se del dejavnosti zavodov financira tudi iz tržnih prihodkov. Potrebno zmanjšanje sredstev za plače, kot ga predvidevata oba proračuna, bo mogoče doseči z različnimi ukrepi, ki bodo zanesljivo vplivali na obseg in kakovost javne službe na posameznem področju, z zmanjšanjem kakovosti. Glede na določbe Zakona o sistemu plač in Zakona o uravnoteženju javnih financ je pričakovati, da bo to na nekaterih področjih mogoče doseči le z bistvenim znižanjem normativom. Kazenske določbe so v primerjavi s tistimi, ki se nanašajo na neposredne uporabnike proračuna, bistveno ostrejšje, za kar ni videti razloga. Namesto da bi sledili procesu povečevanja avtonomije, delamo obratni proces. Zadolževanje v prihodnjih dveh letih je predvideno v višini 9, 1 milijarde evrov, kar je za eno milijardo več kot v letih 2010 in 2011. Kje so zaveze o zmanjševanju dolga? Kje so zaveze o koncu zadolževanja, o katerih je govoril finančni minister? V povezavi s tem se včeraj ponovno predstavljena ideja o fiskalnem pravilu zdi naravnost smešna, ker očitno volje in mehanizmov za to, da uravnotežimo javne finance v srednjeročnem obdobju ni. Še več, v zakon se sistemsko vgrajuje ukinitve kapitalne družbe. V slovenskem državnem holdingu so nekateri v koaliciji unovčili pomembno zmago in ohranili kapitalsko družbo znotraj slovenskega državnega holdinga. Kaj pa se dogaja zdaj? Z obveznostjo za dofinanciranje proračuna s strani kapitalne družbe se kapitalsko družbo sili v razprodajo njenega premoženja, deležev v Krki, Gorenju, Petrolu, Hitu in drugih pomembnih družbah v Republiki Sloveniji. Ne uničimo tega

premoženja! Ohranimo samo tisti del, ki je za kapitalsko družbo vzdržen, na ravni 50 milijonov evrov letno.

Socialni demokrati bomo zaradi vsega naštetega nasprotovali sprejemu zakona.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Državlanske liste gospa Polonca Komar.

POLONCA KOMAR (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovani kolegi, kolegice!

Pod finančnim ministrom Državlanske liste in s podporo koalicijskih partnerjev je slovenski vladi prvič v štirih letih uspelo zmanjšati primanjkljaj in omejiti zadolževanje države. Obljubili smo znanje, kompetentnost in rezultate. Obljubo smo skupaj s koalicijskimi partnerji držali. Trend želimo nadaljevati tudi v prihodnje. Kot smo obljubili našim volivkam in volivcem, v letu 2013 bi radi primanjkljaj spraviti pod 3 % BDP. Do konca mandata želimo proračunski primanjkljaj izničiti, torej v praksi uveljaviti načelo, da lahko porabimo le toliko, kot ustvarimo. Od vsega začetka se trudimo nadzorovati potrošnjo in zaposlovanje v javnem sektorju. V ožji javni upravi smo pri tem bolj uspešni kot v avtonomni sferi. Tudi zato proračun prinaša uveljavljanje odgovornosti predstojnikov za njegovo izvajanje. S tem uresničujemo predvolilne obljube v večji odgovornosti menedžmenta v javnem sektorju. Proračun temelji na treh predpostavkah: povečanju prihodkov, kjer prispevajo tisti, ki lahko, znižanju odhodkov na način, da se čim manj prizadene gospodarstvo in čim bolj spodbuja rast, ter na strukturnih reformah. Za njegovo uspešno izvajanje potrebujemo vse troje. Za nemoteno izvrševanje sprejetega proračuna je potreben Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije. Predlog zakona, ki je pred nami, sledi Zakonu o javnih financah in njegovim načelom. Z uveljavitvijo tega zakona bo uveljavljen državni proračun za leti 2013 in 2014.

V Državlanski listi smo prisluhnili nevladnim organizacijam in se zavzeli za spremembo diktacije prvočlena 26. člena. Prvotni predlog zakona je namreč dopuščal izplačilo predplačil nepridobitnim osebam javnega in zasebnega prava le v primerih, ko je šlo za namenska sredstva EU ali drugih finančnih mehanizmov in s slovensko udeležbo. Višina je bila omejena na 20 % skupne vrednosti predvidenih izplačil. Izkušnje nevladnih organizacij pa kažejo, da 20 % predplačila pogosto ne zadostuje za uspešen zagon projektov in da se prejemnice zato ukvarjajo s precejšnjimi likvidnostnimi težavami, zato smo ta predplačila povečali na 30 % skupne vrednosti predvidenih izplačil. Prav tako smo z amandmaji razširili krog subjektov, ki ta predplačila lahko prejemajo.

V Državlanski listi se od vsega začetka zavzemamo tudi za nemoteno in kakovostno

opravljanje dejavnosti RTV Slovenija, zato smo predlagali spremembo prvotnega določila 55. člena tega zakona. Najprej smo vztrajali pri ohranitvi RTV prispevka na sedanji ravni, kasneje pa smo v dogovoru z ostalimi koalicijskimi partnerji sklenili, da bo tudi z znižanjem RTV prispevka za 5 % RTV Slovenija kot ustanova sorazmerno udeležena v varčevalnih ukrepih, hkrati pa ji bo omogočeno nemoteno opravljanje javne službe na področju radijske in televizijske dejavnosti določene z Zakonom o RTV Slovenija. Prisluhnili smo tudi pripombam glede 64. in 65. člena predloga zakona. Stališče Državlanske liste je, da se odgovornim osebam neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov ne grozi z visoko kaznijo in celo z razrešitvijo, temveč je naš namen le opozoriti na resnost razmer, v katerih se nahajamo in ki se jih morajo zavedati tudi odgovorne osebe. Zato smo z amandmajem prvotno predvideno globo za prekršek odgovorne osebe znižali z 10 na 2 tisoč 500 evrov, kar je tudi v skladu z Zakonom o prekrških, jasneje pa smo določili tudi kršitve.

Za konec bi želela poudariti še naslednje. Vlada ne varčuje, saj kdor varčuje, ima na koncu kaj privarčevanega. Mi pa še vedno porabimo precej več, kot ustvarimo. Vlada le omejuje obseg zadolževanja in manj naših bremen prelaga na bodoče rodove. Kdor govori o varčevanju, ta ne razume najbolje financ. Spodbujati rast pomeni sprejeti strukturne reforme, ki gospodarstvu to omogočajo. Velike državne investicije v majhnem in odprtem gospodarstvu nikoli niso bile učinkovite in tudi nikoli ne bodo. Namesto tega je treba predvsem krepiti konkurenčnost in inovativnost, to je edina pot. Mi smo izvozno-uvožno gospodarstvo in naše edino upanje sta odprtost in tekmovanje na svetovnih trgih.

V Državlanski listi bomo Zakon o izvrševanju proračuna podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke, gospod Janez Ribič.

JANEZ RIBIČ (PS SLS): Gospod predsednik Državnega zbora, hvala za besedo. Spoštovani gospod minister za finance, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo podprli Zakon o izvrševanju proračuna za naslednji dve leti. Določila zakona so nekoliko strožja in bolj natančna, kot je bilo to do sedaj v navadi, a zavedati se moramo, da so na področju javnih financ pred nami zelo zahtevne razmere. Zakon zahteva zelo natančno spremljanje izdatkov proračuna ob hkratnem še večjem nadzoru. Besedilo med drugim uvaja davek na nepremičnine, vredne nad pol milijona evrov. Zelo pomembna se nam zdi tudi ureditev, s katero se določa obvezna priprava polletnega poročila za proračunske uporabnike in obvezna priprava sanacijskega

načrta, če se ugotovi presežek odhodkov nad prihodki iz naslova izvajanja javne službe.

Ob tem velja omeniti nekaj določil, ki smo jih naknadno uskladili. Tako smo za določene osebe javnega ali zasebnega prava omogočili do 30 % predplačila in na ta način poskušali omogočiti čim širše sodelovanje teh družb na različnih razpisih. Res je, uvajamo tudi kazenske sankcije oziroma denarne kazni za odgovorne osebe neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna, države ali občine, in sicer če ne delajo v skladu s predhodno določenimi izhodišči, ne pripravijo zahtevnega sanacijskega načrta ali ustvarijo primanjkljaj na plačnih kontih. Pri najhujših kršitvah lahko pride tudi do razrešitve odgovorne osebe.

Tu je še zloglasni 55. člen, ki opredeljuje višino prispevka za programe Radiotelevizije Slovenija. V Slovenski ljudski stranki smo upravičeno izkazali bojazen, da bi znižanje prispevka pomenilo prevelik začetni šok za ta javni zavod, še posebej zato, ker mu zakonskih obveznosti nismo zmanjšali. Po drugi strani pa, in to je za nas še pomembnejše, se kažejo pozitivni premiki pri poslovanju zavoda. Tako je evidentno, da so na Radioteleviziji Slovenija začeli reorganizacijo in racionalizacijo poslovanja, začeli so odpravljati nepravilnosti in očitno je, da se tudi v njihovi logiki nekaj premika. Tako je koalicija sklenila kompromisni predlog, ki znižuje RTV prispevek za 5 %. Na ta način tudi naša javna televizija sodeluje pri reševanju kriznih razmer, hkrati pa je ta poseg v njeno financiranje še dovolj zmeren, da ne bo potrebnih večjih posegov v pripravo vsebin.

Zakon o izvrševanju proračuna je dobra podpora proračunoma za naslednji dve leti. Je pomemben del pri uvajanju odgovornejšega ravnanja z javnimi sredstvi in temelj za izvedbo javnofinančne konsolidacije v naslednjih letih. Tako ima vso podporo poslancev Slovenske ljudske stranke. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Še v imenu Poslanske skupine DeSUS, gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Še enkrat, lep dober večer! Zunaj je že tema, kajne.

Pred nami je tehnični zakon, ki je spremlja proračun za naslednji dve leti. Njegov namen je uzakoniti rešitve za tekoče, nemoteno izvajanje proračuna. Slednji je v prihodnjih dveh letih naravnano tako – še enkrat poudarjam –, da se proračunski primanjkljaj poskuša znižati pod 3 % bruto domačega proizvoda. Za leto 2013 je predvideno znižanje proračunskega primanjkljaja na 2,8 %, v letu 2014 pa na 2,5 %. Za potrebe izvrševanja proračuna se bo Slovenija lahko zadolžila največ za 3,1 milijarde evrov. Ta zakon vladi daje jasna pooblastila glede možnosti upravljanja z državnim proračunom in zadolževanjem. Ureja namenske prihodke in odhodke. Zakon posega na

marsikatero področje družbenega življenja. Znižuje povprečnine, ki iz izbrane dohodnine pripadajo občinam. Mejo za obdavčitev s kriznim davkom na nepremičnine niža na pol milijona vrednosti. Znižuje RTV prispevek, zdaj samo polovično od prejšnjega predloga. Proračunske uporabnike zavezuje k nižanju stroškov za plače in jim prepoveduje izplačevanje dodatkov za delovno uspešnost, posega pa tudi v pokojnine in ureja nov oziroma dodatni vir za kritje minusa v pokojninski blagajni. Namen zakona, ki je pred nami, skupaj z obravnavanima proračunoma, je, da se skuša uravnati odhodkovna stran proračuna s prihodkovno. Vemo pa, kakšno je danes razmerje med njima.

V Poslanski skupini DeSUS se zavedamo, da je gospodarska, finančna kriza storila svoje in popolnoma ohromila glavnega financerja proračuna, to je naše gospodarstvo. Poleg tega si ne smemo zatiskati oči in zanikati dejstva, da je poraba države na vseh segmentih javnofinančnih sredstev prekomerna. V sled tega so potrebni rezi v javnofinančne izdatke na vseh področjih vse dotlej, dokler kriza ne mine, dokler ne dobimo ponovne pozitivne gospodarske rasti. Do takrat, pa sam bog ve kdaj, pa bi moralo biti jasno prav vsem, da nam ne preostane nič drugega kot varčevanje in pametno gospodarjenje s tem, kar trenutno imamo.

Kar se tiče posegov v pokojnine, ki jih predvideva ta zakon, pa naj povem sledeče. V osnovnem predlogu tega zakona je Vlada predlagala popolno zamrznitev v naslednjih letih. Koalijska pogodba ne predvideva te zamrznitve, saj določa usklajevanje pokojnin že v naslednjem letu. Ker je usklajevanje pokojnin delno zamrznjeno že dve leti, zadnje leto pa se pokojnine sploh niso usklajevale in ker se v DeSUS zavedamo, da je splošno družbeno gospodarsko finančno stanje v državi izjemno kritično, smo pristali na kompromisno rešitev, ki pa je – to moram izrecno poudariti – vsekakor boljša kot letošnje nično usklajevanje. V tem zakonu je usklajevanje pokojnin v naslednjih dveh letih vezano na sistemski zakon, to je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju-2, ki ga sprejemamo oziroma smo ga sprejeli včeraj. Slednji določa, da se pokojnine usklajujejo enkrat letno s formulo, ki ustreza sledenju plač v 60 % in sledenju življenjskih stroškov, višanju življenjskih stroškov v 40 %. Predvidena je varovalka, da se v nobenem primeru pokojnine ne morejo uskladiti za manj kot za polovično rast plač. Glede na javnofinančno stanje za leto 2013 je usklajevanje sicer predvideno, vendar ne tako, kot je določeno v osnovnem členu, pač pa z rastjo plač in v maksimalni višini 50 milijonov. To je tudi znesek, katerega ne prispeva proračun, pač pa ga zagotavlja proračun.

Usklajevanje pokojnin v naslednjih letih je pogojeno s sprejetjem in uveljavitvijo novega pokojninskega zakona, ki smo ga že sprejeli. Pokojnine se v prihodnje na podlagi sprejetega

zakona in pokojninskega zakona lahko usklajujejo, zato bo ta akt Poslanska skupina DeSUS podprla.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in o vloženih amandmajih.

V razpravo dajem 26. člen in amandma poslanskih skupin koalicije k 26. členu. Želi kdo razpravljati? Nihče.

Amandma k 48. členu, to je amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov. Ni želje za razpravo. Je? Gospod Janko Veber. Kdo drug? Ne.

Potem pa amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k 51. členu. Želite? Ne.

Amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k 55. členu. K 55. členu imamo dva amandmaja. Razpravljali bomo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov in o amandmaju Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

Gospa mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Se opravičujem zaradi zapletanja pri prejšnjih amandmajih.

55. člen se dotika višine prispevka za programe RTV Slovenija. To je eden tistih členov, ki pravzaprav v ZIPro ne sodi, ker bi po Zakonu o RTV moral višino prispevka določati Zakon o RTV. Napaka ali pa dejstvo je, da je višina RTV prispevka v ZIPro iz časov, ko je bil Zakon o RTV na referendumu zavrnjen, bilo je pa premalo časa zato, da bi bila višina RTV prispevka popravljena in uvrščena v Zakon o RTV. Zato je prišlo do kratkotrajnega izpada, potem smo pa RTV prispevek uvrstili v ZIPro. S 55. členom se to nedopustno stanje nadaljuje. Ni bilo nobenega razloga za to, da ne bi mogli v predpisanem času določiti višine RTV prispevka in popraviti zakona. Ves čas odkar je v vlado nastopila ekipa Ivana Janše, je bilo govora o popravku Zakona o RTV, pa se to ni zgodilo. In sedaj dobimo popravek predpisanega ali zapovedanega prispevka za fizične in pravne osebe, ki je po mojem mnenju hotel kaznovati javni zavod RTV in je znižal RTV prispevek. Posebej poudarjam, da je to RTV prispevek, ki ga plačujejo gospodinjstva iz lastnih sredstev. To niso sredstva iz državnega proračuna in to je bistveno. Če bi nam bilo kaj mar za javni servis v obsegu in vsaj v takšni kakovosti kot sedaj, potem tega predloga koalicija ne bi sprejela. Želje po znižanju RTV prispevka ne vidim drugače kot želje po discipliniranju, zastraševanju in kaznovanju. Gre namreč za to, da je res poročilo Računskega sodišča tako, da javnemu zavodu nalaga nekatere popravke, ampak kar se je dogajalo v tem mandatu z RTV, je na meji neverjetnega, od nedopustne razrešitve nadzornega sveta do tega zadnjega dejanja. S prepolovljeno napovedano namero znižati RTV prispevek je koalicija naredila

javnemu zavodu prav tako škodo, res nekoliko manjšo, ki se lahko skriva za popularnimi 5 %, ker 5 % je nekaj, kar je pavšalnega in je bilo vsem vzetega, čeprav vemo, da 5 % pri plačah ni vedno 5 % in da je 5 % pri zniževanju sredstev lahko 16 % ali pa 20 %. Po pritiskih javnosti, po pozivih naj vendarle ne rušimo in ne uničujemo javnega zavoda RTV, po nepripravljenosti za razpravo o tem, kakšen servis državljske in državljani Slovenije pričakujemo, po nepripravljenosti prisluhniti poprej, je zdaj izbruhnil amandma, ki je bil vložen na Zakon o izvrševanju proračuna in smo bili v neki absurdni situaciji. Ali zvišujemo ali znižujemo? Ker z 31. decembrom bo RTV prispevek v takšni višini, kot je določen zdaj, v višini 12,75, za veliko večino gospodinjstev ugasnil. Če RTV prispevek ne bo določen z ZIPro, potem bo zazijala praznina in bo RTV še v hujši zadregi kot z znižanim RTV prispevkom. ZIPro je na novo določil, ker je to ZIPro za leto 2013 in za 2014, in predlagatelj RTV prispevka ni bil zavezan nikakršni višini. Vprašanje je, če je hotel ali ni, zadržati stanje, kakršno je obstajalo. Zato se amandma Socialnih demokratov vrača k prvotni različici predlaganega zakona RTV, ki vse kategorije določanja RTV prispevka zadržuje v tisti višini, kakršno je sprejela danes tolikokrat napadena vlada Boruta Pahorja, ki si je upala dvigniti RTV prispevek v času, ko je imel glavno besedo na RTV še prejšnji generalni direktor in ko je celo kdo od članov programskega sveta, ki je blizu vladni koaliciji, izrekel javno zahvalo Vladi, da je prisluhnila potrebam javnega zavoda in RTV prispevek zvišala. Razumem, da je SDS v veliki stiski, zato ker so prvi tako imenovani Grimsov zakon o RTV uveljavljali z geslom o znižanem RTV prispevku, razumem to zadrego, ampak vsaj kdaj bi pa pričakovali, da bi avtor tega zakona v svoji poslanski skupini prepričal svoje kolegice in kolegice o ustavni pravici do obveščenosti, na katero se tako rad sklicuje. In prva naloga Javnega zavoda RTV je ravno ta, da zagotavlja kakovosten informativni program. Poleg tega se nenehno ob javnem zavodu RTV ukvarjamo z mislijo, ali je lahko gledanost posamičnih oddaj res edino merilo, ki odloča o tem, če so neke oddaje še vredne investiranja, pripravljanja ali ne. Opozorim naj, da ima zakon jasna določila, zakaj vse mora poskrbeti, poleg tega pa mora po novem poskrbeti še za delež financiranja slovenskega filmskega centra. Tudi ta dajatev zmanjšuje prispevke RTV. Ustavno sodišče se je pa že izreklo v preteklosti o tem, da se v sredstva za uresničevanje z zakonom predpisanih nalog ne sme posegati. Mislim, da je bilo velikokrat že govora o tem, da bi nam prav prišla poglobljena razprava o tem, kakšen naj bi bil obseg javne službe, hkrati pa bi morali zagotavljati kakovost.

RTV Slovenija se kot največji kulturni zavod financira iz treh virov. Prvič, iz proračuna. O tem je govoril dr. Göncz v stališču Poslanske skupine Narodnih skupnosti in je odlično prikazal, da nima smisla, o tem še kaj govoriti.

Hočem samo povedati, da podpiram njegova stališča, ker imamo zakonske, ustavne obveznosti do tega. Na poslansko vprašanje sem dobila odgovor, da sredstev v proračunu za ta del dejavnosti ne bo v enaki višini, ampak da bodo sredstva znižana. Torej, tu je prvo znižanje. Drugo znižanje je iz tržne dejavnosti. Velik del sredstev iz tržne dejavnosti se pridobiva od reklamnih sporočil. Po volji Državnega zbora je bil čas za reklame na programsko uro skrajšan z devetih minut na sedem minut, komercialka ima pravico do dvanajstih minut, pa naj vas znova opozorim, da evropska direktiva ne zahteva ločevanja med komercialno in nacionalno avdiovizualno dejavnostjo. Ampak to je bila naša odločitev in smo s svojo odločitvijo zmanjšali prilive iz tržne dejavnosti. In tretji vir je RTV naročnina. Zdaj, kolikor spremljam razprave v Državnem zboru, je RTV naročnina vedno kamen spotike. To pa zato, ker se iz prispevka posameznika zatečemo k interpretaciji kumulativnega podatka ali pa višino prispevka primerjamo s kakšno drugo državo, ki ima dosti večji trg in dosti več vplačnikov v proračun, s službo BBC recimo ali pa z italijansko televizijo. Zdi se mi neodgovorno, da hkrati od televizije zahtevamo, da opravlja vse naloge, ki jih po zakonu mora opravljati, in da imamo nenehno pripombe na to, kakšna je kakovost pripravljenega, hkrati pa režemo sredstva! Zdi se mi, da je najboljši izhod iz te zadrege, da sprejmete amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov ali pa Pozitivne Slovenije, ki v besedilu ZIPro vrača takšno višino prispevka za posamične kategorije, kot je bila v letu 2012. Ne gremo nižje, niti višje – ohranjamo stanje, kakršno je. Ne delamo proti gledalkam in gledalcem, poslušalkam in poslušalcem zato, ker smo jim kot zakonodajalci v celi vrsti stvari jemali, tu jim pa ne jemljemo. Menimo, da je ob vsem varčevanju, ob vsem zmanjševanju prihodkov kakovosten javni servis res zelo pomemben. Seveda so pa individualne predstave o tem, kakšno naj bo kakovostno novinarstvo, verjetno res različne in to lahko znova postane predmet obkladanja, kot je bilo to pri prejšnji točki dnevnega reda, kjer je koalicija menila, da opozicija ne sme vlagati amandmajev, da ne sme drugače misliti, kot misli koalicija. Samo sprašujem se, kje je potem novi čas, ki je nastopil, čas medsebojnega razumevanja in sodelovanja, ko si bomo prisluhnili in ko bomo razumeli sodelovanje. Ne pa, da bo tisti drugi, ki je manjši, ki je opozicija, samo tiho pristal na vse, kar reče veliki, ampak da bo veliki priznal ali pokazal velikodušnost za ideje majhnega in bo sprejel njegov amandma.

Kličem torej k razumevanju zadrege, v kakršni se je znašel javni zavod RTV, ker posledice bomo čutili vsi, potem bomo pa rekli, zakaj ni tega in tega. Ali se spomnite morebiti zadreg, ki smo jim bili priča po tisti določbi ZUJF, ko se v javnih zavodih ni smelo sklepati pogodb? Potem bomo pa rekli, zakaj bodo pa

črtali ravno mojo oddajo, zakaj pa ne one druge. Navsezadnje si je programski svet pustil še nekaj časa za to, da bo odločil, kje bodo rezali, če bomo znižali RTV prispevek na predlagano višino, kot je zdaj zapisana v ZIPro, to je 12,11. Predlagam, da omogočimo programskemu svetu, da ob varnem in skrbnem pregledu dejanskih stroškov pri odločnem odpravljanju slabosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče, in hkrati ob spoštovanju zakonskih določb, opravijo svoje delo tako, da bo lahko nadzorni odbor v novi sestavi, ker to bo pa zdaj vaš nadzorni odbor, ugotovil, da javni zavod posluje dobro in odgovorno.

Še enkrat, pričakujem podporo temu amandmaju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Prav lepo je bilo tole poslušati, samo v izhodišču je bila ena napaka. Amnezija je zmeraj velik problem, namreč v ZIPro se višina RTV prispevka ni znašla zato, ker je bil širši Zakon o RTV zavrnjen na referendumu, ampak je bil tam že leto dni pred tem. To je bila suverena odločitev takratne koalicije na predlog ministrice Majde Širca in ne boste verjeli, to nesistemske rešitev, to napako, kot je danes gospa Potrata sama dejala, je takrat ista gospa Potrata zagovarjala s strastjo ognjevitnega dekleta. Glede na večer, ki je danes, to je Miklavžev večer, je to tako značilno: če dekleta v ognju strasti preveč greši, se na današnji večer kesa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata, razprava.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za ta izlet.

Bi vrnila z nekim naslovom literarnega besedila: Pridna dekleta pridejo v nebesa, poredna pa povsod. Bodimo zdaj resni in se lotimo teme, ker tema je resna in nima nič opraviti s kesanjem, z mrakom, z večerom in ne vem, s čim še vse. Govorimo o resnih stvareh in skušamo problem minimalizirati tako, da se spotikamo v osebne lastnosti neke druge osebe.

Kaj je bilo kdaj predlagano, ali ni bilo predlagano, je meni jasno, ampak gospod Grims, takrat sem bila predsednica odbora z malo drugačnim imenom, kot je vaše, in je bilo treba poskrbeti za to, da je imel javni zavod zagotovljene finance. Nikoli nismo skrivali, da to ne sodi v ZIPro, in če bi bili korektni, potem bi povedali, da niste hoteli sklicati nujne seje Odbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino, kot smo vam predlagali, da bi obravnavali predlog za sklic nujne seje pred obravnavo ZIPro in bi lahko sprejeli dva zelo pomembna sklepa, ki bi olajševala. Prvi bi bil ta, da mora biti v prihodnje RTV prispevek določen v zakonu, in drugi sklep, da ostane RTV prispevek v višini, o kakršni smo govorili. Vi pa

ste raje sklicali nujno sejo o grehih, ki se dogajajo na RTV, in ste v zahtevi startali samo na RTV in na obveščanje. Hvala bogu ste potem sklenili tisto sejo umakniti, škodo ste pa tako ali tako že naredili, če sva že ravno pri tem. Če ste mislili, da boste sejo lahko briskirali tako, da jo za jutrišnji dan znova postavljate v položaj, da bodo morali vabljeni verjetno čakati v visokem startu, da bodo pritekli na sejo – ker sem že nekaj takšnih stvari pri vas doživela, da ste predstavljali in potem vabljeni niso bili pravočasno obveščeni, kdaj naj pridejo na sejo, in smo sejo o problemih, ki se jih zadevajo, začeli brez njih. Jutri se nam utegne natanko to zgoditi.

Gospod Grims, ne kažem nobenega kesanja, kažem samo veliko pripravljenost urediti neko vprašanje, ki je slabo urejeno. To pa res! Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro, če ni več želje po razpravi o amandmajih k 55. členu.

Prehajamo na razpravo o amandmaju Poslanske skupin Pozitivne Slovenije in Državljske liste k 59. členu.

Gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani kolegi.

Tu gre za amandma, ki koalicijsko ni usklajen. Moram reči, da smo nekatere stvari danes zelo intenzivno obravnavali in tega predloga, ki je zdaj vložen, ni nihče od koalicijskih partnerjev sprožil takrat, ko smo obravnavali predloge amandmajev k Zakonu za izvrševanje proračuna. Drugo, kar se tukaj postavlja, je tudi procesno vprašanje. Imamo 117. člen Poslovnika ki natančno ureja vrstni red obravnave predlogov zakonov, kadar so vloženi. Glede na to, da imamo v postopku zakon, ki ureja isto družbeno razmerje kot predlagani amandma in je bil vložen prej, mislim, da bi moral predsednik Državnega zbora ta predlog amandmaja zavrniti, dokler se ne zaključi glasovanje o Zakonu o uravnoteženju javnih financ. To mislim, da bi bila normalna dolžnost. To je enako, kot če bi zakon, ki ureja isto družbeno razmerje in ki ima končano drugo obravnavo, prehiteli z neko rešitvijo, z nekim zakonom, ki je prišel v postopek naknadno. To govorim tudi zato, ker je bil popolnoma identičen amandma, ki ste ga vložili k Zakonu o izvrševanju proračuna, zavrnjen na razpravi na delovnem telesu, ko se je obravnaval Zakon o uravnoteženju javnih financ. Glede na to, da bi moral predsednik Državnega zbora skrbeti predvsem za to, da vse stvari potekajo skladno s Poslovnikom, skladno s pravili, ki jih imamo v Državnem zboru, in da je sam med akterji oziroma njegova poslanska skupina pri vložitvi tega zakona, ki posega v enako družbeno razmerje, kot zakon, ki je že v postopku v Državnem zboru in to z že zaključeno drugo obravnavo na delovnem telesu, je po mojem

mnenju precej sporno iz vsebinskih in morda še kakšnih drugih razlogov.

Prav tako bi rad opozoril še na pripombe Zakonodajno-pravne službe. Dr. Samo Divjak, ki ga imamo v Državnem zboru, ki ste ga določili v Državnem zboru, v službah Državnega zbora za tistega pravnega strokovnjaka, ki je zadolžen za ta zakon, je na seji delovnega telesa posebej opozoril, in to s poudarkom, da se ne opredeljuje do vsebine tega amandmaja in do njegovega namena, ker to ni v njegovi pristojnosti, da je ta ureditev, ki ste jo predlagali in tudi zdaj velja, neurejena in opozoril je na čisto retroaktivnost tega zakona, s katerim bi posegli na 40 tisoč novih, ki bi jim odvzeli oziroma znižali pokojnine. Tako že z vidika spoštovanja služb Državnega zbora, na kar se zelo velikokrat sklicujete, spoštovani predsednik Državnega zbora, bi bilo mogoče dobro, da bi prebrali tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe o točno tej ureditvi, ki jo zdaj predlagate. Ne nazadnje moram opozoriti tudi na to, da zakon razširja breme na novih okoli 40 tisoč upokojencev, ki se jim bo poseglo v te pravice. Zdaj bodo tisti upokojenci, ki imajo pokojnine nekaj nad 622 evrov, prisiljeni izravnati pokojnine tistim, ki imajo tisoč 200 ali tisoč 500 evrov pokojnine. Če je to predlog, ki sledi načelu pravičnosti, potem je to čudna razlaga pravičnosti.

Pri tem moram reči, da v naši poslanski skupini tega predloga amandmaja zagotovo ne bomo podprli, ker posega v pravice tistih, ki imajo nižje pokojnine, ker širi krog tistih, ki se jih bo prizadelo s tem zakonom, in to za trikrat, in ker tudi ni skladen s pravičnostjo, ki jo tako radi zagovarjate. Predvsem pa tudi zato ne, ker je Zakonodajno-pravna služba opozorila, da ta predlog povzroča čisto retroaktivnost, ne pravo, ampak čisto retroaktivnost, zato ker niso urejene določene prehodne zadeve v predlogu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Pred razpravo mag. Alenke Bratušek bi odreagiral samo na ta procesni del. Naročil sem že, da se pri Zakonodajno-pravni službi preveri, kako je s procesno korektnostjo tega amandmaja. Najbrž se s tem strinjajo tudi predlagatelji, glede na to, da to isto vprašanje ureja tudi novela ZUJF, ki jo imamo v proceduri. Bomo dobili stališče in se bom potem na tej podlagi odločil.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Na žalost ne ureja iste materije, sicer je ne bi bilo tukaj, ker so jo vaši koalicijski kolegi z veliko vnemo na sobotnem odboru zavrnili, na žalost.

Vesela sem pa enega dela izvajanja gospoda Tanko, in to je mnenje Zakonodajno-pravne službe. Ker zdaj pa verjamem, da od danes naprej ničesar več, kar bo Zakonodajno-pravna služba zavrnila kot sporno, protiustavno in tako naprej, ne boste sprejemali. Gospod Tanko, prosim, da si preberete mnenje

Zakonodajno-pravne službe o osnovnem ZUJF, ki je naredil to, kar danes popravljamo. Mislim, da je bilo več kot 20 strani pripomb, pa niste imeli nobenega problema, vse je bilo lepo in prav. Ničesar niste rekli! Zakonodajno-pravna služba je rekla, da ni v redu. Lepo! Če smo že do danes delali mimo Zakonodajno-pravne službe oziroma ste delali, potem od danes naprej veljajo novi standardi in merila in nič, čemur Zakonodajno-pravna služba nasprotuje, ne bo sprejeto, če sem pravilno razumela vaše izvajanje. In o tem se danes sploh ne bi pogovarjali, če ne bi naredili takšnih razlik, kot ste jih naredili – upokoјence ločite na tiste vaše in naše, in to je problem. Sama bi si želela – tudi za nas je ta amandma kompromis –, želeli smo si priti v prvotno stanje. Ampak ker, če verjamete ali ne, vemo, da javnofinančno stanje v Sloveniji ni v najboljši kondiciji, smo bili pripravljeni pristati na ta kompromis. Kolikokrat ste nas prosili, da stopimo skupaj in da skupaj poiščemo rešitve. Kolikokrat! Ampak stopiti skupaj ne pomeni stati na enem koncu, mi na drugem, in zdaj bomo čakali, da pride nekdo čisto do tja – treba se je najti nekje na sredini. Gospod Tanko, to pa ni sredina. Lahko spremenimo tudi tako, da vrnemo vse tja, kjer je bilo. To je bil naš osnovni predlog. Prosim vas tudi, da ne zavajamo ljudi, sami sebe, da posegamo sedaj v retroaktivnost in v ne vem, kaj še vse. Vemo, kdaj Zakon o izvrševanju proračuna stopi v veljavo. Berete mnenje Zakonodajno-pravne službe, kjer to pri ZUJF ni bilo tako natančno določeno. Pri Zakonu o izvrševanju proračuna je pa zelo natančno določeno, kdaj stopi v veljavo. Tako da tisto mnenje ne more biti popolnoma enako.

Prosim vas, kolegice in kolegi, da ta amandma podprete.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro. Kot rečeno, Zakonodajno-pravni službi sem že naročil, da pripravi mnenje glede procesnega vprašanja, predlagatelji, če lahko o tem amandmaju glasujemo glede na 116., 117. člen Poslovnika. Kot običajno se bom tega pač držal.

Besedo ima mag. Kristina Valenčič, potem gospod Jože Tanko.

MAG. KRISTINA VALENČIČ (PS DL): Hvala za besedo. Glede na to, da sem bila sama vključena v ta proces in tudi Državlјanska lista, mi dovolite še kratko razlago ali obrazložitev z naše strani.

Ne morem se strinjati, da ta amandma ni bil koalicijsko usklajevan. Veliko energije smo vložili v to, da bi se koalicija glede tega amandmaja uskladila, pa nam to ni uspelo. Zato smo s svojim amandmajem poskušali v soboto na Odboru za finance in tudi tam nismo bili uspešni. Ker se nam je danes ponudila še zadnja priložnost, smo to priložnost izkoristili, zato ker trdno verjamemo, da s tem odpravljamo krivičen ali neenakomeren poseg v pravice. Res je, drži, povečali bomo krog upravičencev, v

katere posegamo, ampak bodo ta bremena enakomerneje porazdeljena.

In zato res z vsem srcem verjamemo v ta amandma in zato ga tudi sama podpiram.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Kar zadeva rešitev 143. člena ZUJF, lahko vsi tisti, ki imate voljo, pogledate in preberete ustavne pritožbe, ki so bile izvedene. Ustavno sodišče je vse dosedanje pritožbe na Predlog zakona o uravnoteženju javnih financ zavrglo. Do zdaj se še ni pojavil upravičenec, ki bi uspel določbo razveljaviti na Ustavnem sodišču, še nobeden. Opozorilo ZPS – pa se lahko predsednik Državnega zbora še tako nasmeška –, je na tem mestu korektno, ker je ta predstavnik opozoril v tem konkretnem primeru vloženega amandmaja, zato ker nekaterih drugih stvari ne ureja, na čisto retroaktivnost. Tudi to imate v magnetogramu zapisano. Besedilo tega amandmaja se v ničemer, niti s črko, ne razlikuje od tistega, kar je bilo vloženo na matično delovno telo, in tam pač amandma ni dobil zadostne podpore. Predlagam, gospod predsednik, preden sploh nadaljujemo z razpravo o tem, da bi morda le prekinili sejo in dobili mnenje Zakonodajno-pravne službe. Mislim, da bi bilo dobro, da bi vi za to poskrbeli, še posebej, ker ste pravnik in najbrž berete stvari in Zakonodajno-pravna služba, če spoštujete njeno mnenje, vam je to napisala že v soboto, ko je bilo to obravnavano, je bilo znano. To ni od danes, to ni prišlo naknadno, ampak to je že znano od takrat. Me prav čudi, da ste vložili amandma, ki posega, ki povzroča čisto retroaktivnost. Pri zakonu o poslancih smo se ukvarjali z nepravo retroaktivnostjo in tisto je bil nekako razumlјiv poseg. Tu pa se po mnenju Zakonodajno-pravne službe ukvarjamo s čisto retroaktivnostjo in s posegom v pravice dodatnih 40 ali več tisoč oseb. Velika večina med njimi je tistih, ki je nekaj nad pragom 622 evrov in ti bodo, zaradi volje nekaterih, plačali svoj prispevek tistim, ki imajo tisoč, tisoč 200, tisoč 500 evrov pokojnine. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Kot rečeno, gospod Tanko, bom ta predlog upošteval in preden bom dal amandma na glasovanje – za to imam pa še kar nekaj časa –, bomo mnenje pridobili in ga bom upošteval, ker sem za to, da se stvari rešujejo skladno s Poslovníkom. Je pa treba biti natančen. Pri svojih procesnih odločitvah se vedno držim mnenja Zakonodajno-pravne službe, ki se nanašajo na procesna vprašanja, ko gre pa za vsebinske pripombe ZPS na različne predloge, pa prepuščam poslankam in poslancem, da presodite, ali so te pripombe take, da vas prepričajo ali ne preprečijo. Pri procesnih vprašanjih je pa predsedujoči tisti, ki odloča.

Gremo naprej. K besedi se je javil gospod Matjaž Han, potem mag. Alenka Bratušek.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Naprej, glasoval bom proti temu amandmaju, čeprav cenim napor Pozitivne Slovenije in Državlanske liste, da bi na nek način sanirali škodo, ki jo je naredila Janševa koalicija v tem mandatu, ki je 27 tisoč ljudem, upokojencem, vzela dobršen del pokojnin. Ne morem se znebiti, da je bilo to na osnovi ideologije.

Če smo 27 tisoč ljudem naredili krivico in je naša poslanska skupina Socialnih demokratov dvakrat vložila zakon, ki bi te krivice popravil, ne morem sprejeti dejstva, da bomo zaradi kompromisov, za moje pojme nepravih, naredili krivico še 40 tisoč upokojencem. Najbolj modro bi bilo, da bi vsem 27 tisoč upokojencem, ki ste jim z osnovnim ZUJF vzeli pokojnine, vrnili te pokojnine in upam, da bo ustavno sodišče tako določilo in da bomo morali upokojencem vrniti pokojnine. Zato tega amandmaja, ki bi 40 tisoč upokojencem, ki niso nič krivi, še dodatno znižal 5 % pri pokojnini, ne morem podpreti.

In bi tako vas, spoštovani predsednik, kot gospoda Tanka, ki se zdaj sklicujete na Zakonodajno-pravno službo, enkrat tako, enkrat drugače, spomnil, da je dobro, če venomer, kadar sprejemamo zakone, upoštevate Zakonodajno-pravno službo. Hvala lepa. Glasoval bom proti temu amandmaju.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Gospod Han, kaj pa je krivih teh 27 tisoč, če ostali 40 tisoč ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, mi smo vložili amandmaje, ampak na žalost pri tej koaliciji ne gre. Še vedno pa je 5 % bistveno manj kot 25 ali pa še več, in to je edini razlog, da smo se pod ta amandma podpisali.

Zdaj pa samo še enkrat o teh učinkih za nazaj. Zakon o izvrševanju proračuna začne veljati 1. januarja, gospod Tanko, 1. januarja leta 2013. Kako lahko deluje za nazaj, ne vem in ne razumem, kakšna retroaktivnost. Od 1. januarja naprej bo tako, kot piše v tem amandmaju, če ga bomo sprejeli. Nobenih poračunov ni predvidenih in tako naprej, da nebi bilo dvoma. In še enkrat. Mnenje Zakonodajno-pravne službe berete takrat, ko je bil ta člen v predlogu ZUJF. Tam ni bilo natančno določeno, kdaj tisti zakon stopi v veljavo. Za Zakon o izvrševanju proračuna je popolnoma jasno, da stopi v veljavo oziroma se začne uporabljati 1. januarja 2013. Tako da glede tega ni problema.

Še enkrat, z velikim veseljem podprem to – in tak je bil tudi naš amandma v soboto –, da se vrne vsem tistim, ki po moji oceni prav tako niso bili nič krivi, ali pa so bili takrat na napačni strani po oceni nekaterih. Zato se mi ne zdi prav in zato podpiramo ta amandma, da bo

vsaj večji del, govorim zneskovno, teh krivic odpravil.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jerko Čehovin, potem gospod Frangež in gospod Han.

JERKO ČHOVIN (PS PS): Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Pardon, proceduralno.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala, predsednik.

Poglejte, glede na to, da 73. člen zelo jasno določa: če Državni zbor odloči, da je treba pridobiti mnenje delovnih teles, Zakonodajno-pravne službe ali vlade, predsedujoči prekine obravnavo točke dnevnega reda. Če sem prav razumel, Državni zbor sicer še ni odločil o tem, da bi pridobili mnenje Zakonodajno-pravne službe, je pa stališče predsednika, da to stališče pridobimo.

Zato proceduralno predlagam, da Državni zbor odloči, da pridobimo mnenje Zakonodajno-pravne službe in prekinete to točko, dokler mnenja ne dobimo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glejte, mislim, da to ni potrebno, zato ker bomo mnenje Zakonodajno-pravne službe pridobili pravočasno, do glasovanja. Saj to je bistveno.

Proceduralno, mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Gospod predsednik, nekaj časa se nam že dogaja, da sprejmemo dnevni red, da sprejmemo časovni raspored, ga določi kolegij, ga potrdimo, potem pa kar nekaj improviziramo. Bilo bi dobro, če bi kdaj svoje delo toliko uredili, da bi imelo vsaj toliko stabilnosti, da bi natanko vedeli, kaj nas čaka. Potem smo pa pod pritiskom, kar se zdaj govori, da bi še nocoj – pa je gospod Grims govoril o Miklavževem večeru – glasovali in potem bi morali na silo glasovati in verjetno bi bil vsak, ki bi hotel obrazložiti glas, deležen milih pogledov nasprotne strani.

Zato predlagam, da bi se vendarle ravnali tako, kot je bilo določeno in napovedano, da so glasovanja jutri. Potem res ni nobene zadrege ob desetih zvečer prekiniti sejo in obravnavo te točke, ker je tako napovedano za jutri zjutraj ob 9. Ne vem, kje so razlogi, da tega ne bi mogli narediti. Vam bom, gospod predsednik, še z enim argumentom to utemeljila. Mediji so domnevali, da petkovega odločanja po časovnem rasporedu nismo imeli zato, ker smo se menda bali. Ni dobro, da spreminjamo napovedane odločitve, navsezadnje nas nekateri spremljajo in temu tudi prilagajajo svoje delo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala. No, saj o tem se bomo pogovorili, dogovorili, ko bomo zaključili razprave.

Na glasovanje bom zaporedno dal dva sklepa. Prvi sklep bo, da pridobimo mnenje Zakonodajno-pravne službe o tem, ali so izpolnjene procesne predpostavke za vloženi amandma, in drugi predlog sklepa bo, da se seja prekine. Moje stališče je, da je prvi sklep logičen, torej da bomo pridobili mnenje in glede drugega pa mislim, da ni potreben, ker lahko Zakonodajno-pravna služba pripravlja to mnenje v času, ki je potreben za odločanje.

Torej, najprej dajem na glasovanje predlog sklepa, da pridobimo mnenje Zakonodajno-pravne službe o izpolnitosti procesnih pogojev za amandma k 59. členu. Prosim, če pogledate, če vaše glasovalne naprave delujejo oziroma vstavite kartice.

Glasujemo o predlogu. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)
Sklep je sprejet.

In zdaj glasujemo še o predlogu, da zaradi tega prekinemo sejo.

Glasujemo. Navzočih 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 38.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 38.)

Torej sejo nadaljujemo, mnenje se bo pa pripravilo. Še je želja po razpravi.

Gospod Jerko Čehovin, izvolite.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala.

Kar se tiče tega 143. člena ZUJF – mislim, da je v tej državi naredil več škode kot pa koristi. Namreč, ne moremo se izogniti vtisu, da gre pri tej nacionalizaciji dela pokojnin določenim skupinam, za svojevrstni etnocid. Tukaj smo prišli do tega, da iz meseca v mesec krajšamo te vrste in na koncu se bo pokazalo, da gre samo za neke skupine upokojencev, ki nekomu pač niso všeč. Zato se mi zdi tak predlog, ki je bil pripravljen, na nek način res kompromis, za tiste ljudi, ki so prikrajšani, pa to pomeni, da vsaj nekaj od tega dobijo. Ne vem, zakaj takšno veselje, če nekoga prikrajšamo, če nekomu kaj vzamemo – tukaj ne govorimo o retrogradnosti. Kršimo celo ustavo in ustavni zakon. K ustavnemu zakonu smo sprejeli določene / nerazumljivo/ 14. in 18. člen ustavnega zakona, kar pomeni, da smo neverodostojna država ali pa poslanci, če namerno kršimo ustavo. Ti ljudje so upravičeno prizadeti. Mislim, da ste vsi tukaj prisotni dobili kakšna ogorčena pisma, pa tudi obiske, če jih sploh sprejemate. In zato na nek način, bom rekel, podpiram.

Gospod Tanko pa, moram reči, da je doktor sprenevedanja. Ko govori o Ustavnem sodišču, je povedal samo del resnice. Ustavno sodišče po vsebini ni obravnavalo še nobenega teh predlogov, ampak je zavrnilo samo zadržanje ukrepov vseh predlagateljev. Torej, govorjenje o tem, da je Ustavno sodišče zavrnilo pobude, ni resnica. Mislim, da na tak način ne moremo delati in si nekaj izmišljati, kadar vam

paše – govorimo tisto, kar nam paše. Kadar želimo koga prizadeti, ga z veseljem prizadenemo, in to z nekim preglasovanjem. Pri takih stvareh, kot so prikrajšane človekove pravice, mislim, da mora biti v Državnem zboru dosežen maksimalen konsenz. Iz tega vidika se zahvaljujem Državljski listi, da je kot liberalna stranka spoznala to napako in da poskuša vsaj delno omiliti posledice. Ustavno sodišče bo tako in tako še vedno o tem lahko razpravljalo. Mislim pa, da so nekateri ljudje ali pa nekatere kategorije ljudi, ki so v tem zajeti, ne bodo niti dočakale, da se bo kdaj gospodarska rast v Sloveniji dvignila za 2,5 %. Večina teh ljudi bo že pokojnin, ko se bo gospodarska rast dvignila. Danes je angleški minister za finance Osborne povedal, da se bo pri njih šele leta 2018. Mi pa še vedno trdimo in govorimo, da bomo čez dve, tri leta imeli odlične razmere in da bo gospodarska rast taka, da bo omogočila, da bodo ta krivična določila ZUJF odpravljena. V tem primeru ZUJF ni interventni zakon. ZUJF je dejansko sistemski zakon, po katerem so dosti ljudem narejene krivice v tej državi. In zato se mi zdi, da je škoda iskati neke procesne in ne vem, drugačne pomanjkljivosti, ker gre za, še enkrat, za odpravo, vsaj delno odpravo sramotnega 143. člena.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matevž Frangež, izvolite.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Sem eden tistih, ki sem v soboto na Odboru za finance ta amandma podprl. Priznam pa, da mi danes sproža vrsto pomislekov. Dejstvo je, da je najbolj celovita in najbolj dosledna rešitev tista, ki je naše skupno pričakovanje od Ustavnega sodišča. To je, da Ustavno sodišče, tako sem prepričan, presodi, da je bil poseg v pridobljene pravice upravičencev iz 143. člena Zakona o uravnoteženju javnih financ protiustaven poseg v njihov položaj. Spomnil bi, da imamo pred glasovanjem še drug amandma, amandma, ki ga je predlagala Pozitivna Slovenija in ki bo deležen podpore Socialnih demokratov. To je amandma, da zagotovimo dodatnih 80 milijonov evrov sredstev v državnem proračunu, zato da imamo finančno podlago za to, da lahko sporni 143. člen Zakona o uravnoteženju javnih financ črtamo in na ta način najučinkoviteje odpravimo krivice.

V dani situaciji sem vesel, da je bil sprejet sklep o tem, da pridobimo mnenje Zakonodajno-pravne službe. Sam ne bi želel sodelovati pri morebitnem protiustavnem ravnanju. Seveda pa protiustavna posledica nastane ne glede na to, ali predstavlja 5 evrov posega v premoženje nekoga ali 100 evrov. Protiustavna posledica obstaja v vsakem primeru in v tem pogledu se mi zdi bistveno varneje ostati pri pričakovanju, da Ustavno sodišče presodi po svojih najboljših močeh, in da se na drugi strani opozicija vedno znova trudi

z nadaljnjimi predlogi sprememb ZUJF zato, da končno dosežemo črtanje 143. člena.

Torej, pred nadaljnjimi opredelitvami bom – Alenka, upam, da to razumeš – počakal na mnenje Zakonodajno-pravne službe in takrat bomo presodili o tem, na kakšen način se je treba opredeljevati o tem amandmaju. Nedvomno pa je, naj bo krivica večja ali manjša, vedno ostane krivica in to nam mora biti vodilo. In Državni zbor pri potencialno protiuustavnih posledicah ne more sodelovati.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matjaž Han, potem gospa Maša Kociper. / oglašanje iz dvorane/

Gospa Maša Kociper, potem mag. Dejan Židan.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Zelo kratko bom razpravljala. Žal sem zamudila del razprave gospoda Tanka o retroaktivnosti. Ne bom se mešala v ta del procesnih rešitev – ali kako ste rekli, predsedujoči –, o katerih se bo izjasnila Zakonodajno-pravna služba, ampak samo, kar se tiče tega amandmaja.

Sama pri pripravi tega amandmaja nisem sodelovala, toda pri pregledu tega amandmaja, to si lahko tudi vsak sam pogleda, ne vidim prav nikakršnega problema z retroaktivnostjo. Amandma, tako kot je treba, govori o uveljavitvi zakona in veže neke pravice na dan pred uveljavitvijo tega zakona, ki prinaša to spremembo, oziroma ob uveljavitvi pravic, kar se nanaša na primer, da do uveljavitve pravic pride po uveljavitvi tega zakona. Zato že nek tak pregled – ne upam 1000 % tega trditi – kaže, da ne moremo govoriti o kakršnikoli retroaktivnosti pri tem amandmaju. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, predsednik.

Glasoval bom proti amandmaju. Moram reči, da je ta amandma podobno dvoličen, kakor je dvolično vodenje Državnega zbora. Javno govorite o spoštovanju pravnega reda, sami ga pa kršite. Pri tem amandmaju – to je vaš zakon, Virantove stranke, kajne – ste naredili krivico 26 tisoč ljudem. Verjetno jo bodo ti ljudje lahko ustavno iztožili ali pa kako drugače. Zdaj pa želite to svojo napako popravljati na način, da s pomočjo opozicije dodatno oškodujete 40 tisoč slovenskih upokojencev. Ali vas ni sram? Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Še kdo o tem amandmaju?

Gospod Matjaž Han, izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Samo še en dodatek.

Tri dni nazaj, ko smo sprejemali pokojninsko reformo, se je v nočnih urah našel amandma in denar za usklajevanje pokojnin, 50 milijonov na letni ravni. Če bi samo polovico tega

denarja zmanjšali, bi tem 29 tisoč ljudem, ki smo jim krivico naredili, lahko to popravili. Ampak ker je stranka DeSUS hotela svoj politični prestiž, se je za to našel denar, za 27 tisoč ljudi, ki smo jim pa naredili krivico in ki bodo preko Ustavnega sodišča – in ne vem, kaj Ustavno sodišče že pol leta dela –, stožili našo državo, pa se ne najdejo sredstva. Danes bi pa delali krivico še dodatnim 40 tisočim ljudem in jim vzeli še tistih nekaj evrov iz denarnice, da bodo vsak dan še bolj gledali na svoje težave. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Maša Kociper, izvolite.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Ja, vezano na zadnji dve razpravi.

Kolegi iz SD moram reči, da sem presenečena nad vašim ravnanjem. Redkokdaj se katera od strank koalicije opogumi in podpre kakšno od pobud opozicije, zelo redko se nam to zgodi v Državnemu zboru, in pričakovala bi, da v takšnem primeru pogum stranke podpremo vsi, ki smo v opoziciji. In da nismo drobnjarski pri tem, ali je rešitev polovična ali ne. Zagotavljam vam, da bi Pozitivna Slovenija v takšnem primeru ravnala drugače in bi pogum stranke, ki predira to razdeljenost na opozicijo in koalicijo, podprla. Ne morem si pomagati, da ne bi tega rekla.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dr. Andreja Črnak Meglič, potem mag. Dejan Židan.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Hvala lepa.

No, morda sem se bolj kot kakšen drug poslanec ukvarjala s tem vprašanjem in moram priznati, da sem imela sama v sebi velike dileme, ampak spoštovana kolegica, bivši ustavni sodnik je napisal, da je ta zakon dvojno protiuustaven; prvič zato, ker dela razlike med enim in drugimi upokojenci, to se pravi med upokojenci in upokojenci po 232. členu, in drugič je protiuustaven zato, ker deli upokojence iz 232. člena znotraj sebe. To je naš odgovor, zakaj tega amandmaja ne moremo podpreti. Zato pravimo, posujmo se s pepelom in recimo, da je bila tukaj narejena kardinalna napaka, ki je razdelila slovenski narod popolnoma po nepotrebnem, še en konflikt ki ga ne potrebujemo. Napraskajmo še tistih 18 milijonov evrov pa rešimo problem in recimo mea culpa, dosti je. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Res je, da obstaja razlika. Razlika je pa med tem, ali nekdo želi trgovati, prekupčevati na računu 40 tisoč nedolžnih upokojencev. To ste vi, mi pa tega ne želimo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Alenka Bratušek, izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Zelo sem razočarana, da imamo danes najbolj žolčne razprave takrat, ko govorimo o lačnih otrocih in o upokojencih. Res mi je žal, da se niti v teh dveh stvareh ne moremo in ne znamo poenotiti. Konec koncev, še vedno lahko poskušamo s spremembo ZUJF vedno in vedno znova, ampak na žalost nas ne poslušajo, nas ne slišijo in ne dobimo dovolj glasov. Ne vem, ali se naj začnemo zažigati pred parlamentom, da bodo slišali, da obstajajo tudi drugačne rešitve. Še enkrat, samo zato je ta kompromis; pogledajte tistih 26 tisoč, ki imajo danes – koliko manj, koliko procentov manj? Ne bom vas več prepričevala.

Res sem pa razočarana, da se o teh dveh kategorijah, o upokojencih, pogovarjamo, kot da trgujemo malo sem, malo tja, malo gor, malo dol. Vse, ki spadajo v tisti člen, bi uredili na enak način, to je dejstvo. To je dejstvo zato, ker so eni prizadeti z več kot 25 % – ampak bistveno, bistveno manj ... Ampak ne bom vas več prepričevala. Glede valorizacije pokojnin pa samo nekaj – niti en evro, spoštovane kolegice in kolegi iz DeSUS, v proračunu ni zagotovljen za valorizacijo pokojnin, da ne bo pomote. Proračun na tem segmentu je popolnoma enak, kot je bil prvi, ki smo ga dobili, preden ste se začeli kakorkoli koalicijsko usklajevati. Da ne bi mislili, da imate zagotovljenih 50 milijonov evrov za valorizacijo, razen če obstaja kakšen račun, ki gre mimo proračuna. Tako da tudi za valorizacijo, kolega Matjaž, ni zagotovljeno. Mogoče je brez veze, ker so verjetno tisti, o katerih danes govorimo, žalostni, da se o njih pogovarjamo na tak način. Na začetku pa sem povedala, da je razdelil Slovenijo in je razdelil upokojnence na vaše in naše – se strinjam, ampak ali imate kakšno drugo rešitev, ali čakati pet let, da Ustavno sodišče pove, ali je, ali ni.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo.

Mislím, da je dosežen namen, da sprejmemo vse povprek, zato bi vljudno prosila zlasti tiste, ki ste po svoji stroki pravniki, da skušate razumeti, da ravno takšne razprave in polovične rešitve ne utrjujejo zaupanja v pravo. Gre preprosto za to, da je bila storjena napaka. Koalicija je noče priznati, kot opozicijska stranka pa smo dvakrat storili tisto, kar smo menili, da je treba narediti, to pomeni, krivično določbo črtati. Če gledam z nekega takega zelo preprostega razloga, ker ljudje so prizadeti; če me nekdo udari, lahko me udari močno ali pa malo manj močno, ampak bolelo bo še vseeno, ker na simbolni ravni še bolj boli. Ampak če me udari, zakaj bi morala potem sprejeti neko odločitev, da bo poleg mene udaril še koga drugega.

Spoštovana poslanska kolegica, vem, da ni lepo, kadar čutiš, da si v parlamentu sam in da tvoja rešitev, ki je dobro mišljena, ne bo dobila podpore, ampak kot poslanka opozicijske stranke z desetimi poslanci se pogosto počutim tako, ko vidim samo osem ali deset glasov proti – odvisno od tega, koliko nas je –, ampak se zaradi tega na nikogar ne jezim, ker je to svobodna volja in odločitev. Meni je bilo v soboto na Odboru za finance dvakrat hudo. Že zaradi tega, ker sem bila na Odboru za finance, in drugič, ker so nekateri mojo odločitev, da ne podprem tega amandmaja, pospremili z velikim nerazumevanjem. Morala sem se zelo intenzivno pogovarjati sama s seboj, da sem razčistila, ali bom sploh sposobna prenesti domnevno prizadetost in jezo tistih, ki bi bili zadovoljni s sprejemom tega amandmaja, ali bom raje vztrajala pri tistem, kar mislim, da je prav – pri čisti rešitvi. Odločila sem se za čisto rešitev, kar pomeni, da je zame sprejemljivo samo, če odpravimo izvorno krivico. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Lahko preidemo na razpravo o 62. členu in amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov, amandmaju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija in amandmaju poslanskih skupin koalicije k 62. členu. Želi kdo razpravljati?

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Ta 62. člen Zakona o izvrševanju proračuna je resnično izjemno zanimiv. V osnovi je bilo predvideno, da se proda za 3,4 milijarde evrov premoženja za to, da bi lahko zagotovili 120 milijonov v enem letu in v naslednjem 120 milijonov evrov za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, s tem pa tudi sredstva za pokojnine.

Amandmaji, ki jih imamo na mizi, spreminjajo potek na način, zaradi katerega predvidevam, da ne bo sprejet naš amandma, ki govori o tem, da se ta člen črta in da ne počnemo tega, da ne prodajamo premoženja takrat, ko je najmanj vredno, ker ga bomo potrebovali jutri in pojutrišnjem še bolj, če bomo želeli dvigniti bruto domači proizvod. Danes smo že govorili o proračunu. Bruto domači proizvod nam pada, brezposelnost se povečuje, vi pa še vedno mirno vztrajate pri tem, da je treba državno premoženje razprodati in napolniti, zato ker bodo to zelo nizke cene, ko se bo prodajalo, predvsem privatne žepke. S tem amandmajem, ki ga predlaga koalicija, ne boste šli v uničenje Kapitalske družbe, ker bi po prvotnem načrtu morala Kapitalska družba prodati vse svoje premoženje. Odločili ste se, da Kapitalska družba ne proda tega premoženja, ampak da razprodate Energetiko. Torej, najbolj donosno panogo v Sloveniji, ki je v veliki lasti države, boste razprodali z 62. členom Zakona o izvrševanju proračuna v letih 2013, 2014. Ali smo res tako željni privatizacije Energetike, da nam ni mar, kaj bo jutri? Ali smo res tako željni

razprodati po najnižji vrednosti najdragocenejše premoženje? Energetika je tista, ki prinaša dobičke. Te dobičke je možno vlagati naprej v investicije, te investicije so hidroelektrarne, konkretno na Savi, veriga hidroelektrarn. To pomeni, da bi spodbudili investicije in da bi s tem spodbudili tudi bruto domači proizvod. S sredstvi Energetike bi lahko iz evropskih bank dobili ugodna posojila za to, da spodbudimo gospodarsko rast v Sloveniji preko investicij v Energetiki. Vi pa se mirno odločite, da boste Energetiko razprodali. Še enkrat lahko mirno utemeljim, da je predsedniku Vlade ta hip prioriteta neka sprememba političnega sistema, želi zamegliti dogajanje v Sloveniji in tukaj se ponovno odkriva, kaj želite početi. V tem konkretnem primeru razprodati Energetiko. Kje je zdravorazumski razlog, da Energetiko prodáš takrat, ko je na trgu najmanj vredna? Zvestno se odpovedujete investicijam, ki resnično dvigujejo bruto domači proizvod, gospodarsko rast, več prihodkov v proračun, potem imamo manj težav, ali bo nekdo lačen, manj težav imamo s tem, koliko denarja bomo dali v spodbujanje za razvoj gospodarstva, manj težav je s tem, koliko infrastrukture bomo zgradili. Še enkrat dokazujete, da vam razvoj Slovenije ni v interesu, ampak izključno dokončna privatizacija državnega premoženja. Polnjenje privatnih žepov je edina prioriteta, ki jo imate pred saboj in ne vidite niti metra levo in desno, ampak doseči cilj za vsako ceno. Pri tem mirno izkoriščate pokojninski sistem, ki vam bo nasedel, da boste v teh letih zagotovili denar, ki manjka v proračunih 2013 in 2014. Premoženja ni več, ko ga enkrat prodáš. Ga ni več! Res bi rad dobil odgovor, kako boste dvigovali gospodarsko rast, kako boste zagotovili višji bruto domači proizvod in s tem posledično višje proračune, ki jih nujno potrebujemo za to, da zagotovimo primerno socialno raven, primerni socialni status prav vseh v Sloveniji, predvsem pa tudi nova delovna mesta. Prav vseeno vam je, če ogrozite najkvalitetnejša delovna mesta. Namreč ko privatiziraš Energetiko, Energetika ne bo imela interesa, da vlaga v potrebe, ki jih izkažemo kot država, ki rešuje svoje potrebe, ampak bo ta privatni interes najprej poskrbel zase. Poskušal bo dobiti še večji profit, to pa lahko dobi samo na način, da se vsem zaposlenim v Energetiki znižajo plače. Če to ne bo dovolj, se bo določeno število ljudi seveda odpustilo zgolj z razlogom, da bo profit bistveno večji – povsem netransparenten način upravljanja državnega premoženja. Agencija za upravljanje kapitalskih naložb je v razsulu. Nimate vodstva, odstopili so člani sveta agencije in vi se pogovarjate o tem, kako boste nekaj razprodali. Pred tem ste mirno zamenjali nadzorne svete s kadri, ki prihajajo striktno iz SDS, mogoče še iz kakšne druge koalicijske stranke, ampak praviloma iz najmočnejše stranke. Kakšna politika je to? Kakšna politika je to, ko kadrujete z ljudmi zgolj zato, da izpolnite strankarski interes? Kje je interes po

gospodarski rasti? Kje je interes, ki ga narekuje ne nazadnje tudi OECD? Smejete se temu, zato ker je tudi OECD prav vseeno, saj ko enkrat razprodaš državno premoženje, se s tem tudi OECD ne bo več ukvarjal. Kdo pa bi se še ukvarjal s Slovenijo, ki ima takšno politiko, ki ima takšno koalicijo, ki brez sramu razproda najdragocenejše premoženje?

Ne bom podprl tega amandmaja. In če je kaj razsodnosti, podprite amandma Socialnih demokratov, da prekinemo neumnosti, ki se dogajajo v Sloveniji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Srečko Meh? (Ne.) Gospod Matevž Frangež, potem mag. Dejan Židan.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Člen Zakona o izvrševanju proračuna je škodljiv. Utegne povzročiti to, da bomo pravzaprav sistemsko vgradili potrebo po privatizaciji na dveh straneh. Najprej z obvezo kapitalске družbe, da pokriva razliko med prihodki in odhodki za izravnavo finančnega načrta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do višine 120 milijonov evrov letno. Na drugi strani pa bomo ta sredstva vračali iz razprodaje državnega premoženja. Če bo Kad želel to realizirati, bo moral odprodati svoje naložbe v najkakovostnejših slovenskih podjetjih: Krka, Petrol, Gorenje, Hit in še kakšno drugo. Na drugi strani pa bo država, da vrne dolg do Kada, ki bo vmes postal insolventen in se bo izčrpala njegova kapitalska baza, razprodala državno premoženje zato, da bo vrnila dolg do kapitalске družbe. Oprostite, na dveh mestih ste vgradili sistemsko nujno po privatizaciji državnega premoženja. To ni potrebno. Še enkrat vas pozivam k temu, da premislite o amandmaju Socialnih demokratov, da ta škodljivi člen črtamo. Tukaj se obračam najbolj na predstavnike Demokratične stranke upokojencev. Zakaj? Zato ker so pred kakšnim mesecem ali dvema unovčili pomembno zmago, da so sploh ohranili kapitalsko družbo kot samostojno družbo v okviru slovenskega državnega holdinga. Sedaj pa bodo s sprejemom Zakona o izvrševanju proračuna, če ne bo sprejet naš amandma, povzročili to, da bomo kapitalsko družbo izpraznili. Pomembno je spregovoriti o tem, zakaj je kapitalska družba nastala. Kapitalska družba je nastala v okviru lastninskega preoblikovanja podjetij zato, da del nekdanje družbene lastnine ohranimo kot trajno premoženjsko bazo za financiranje pokojninske blagajne. Ne uničimo tega v enem, v dveh letih. Toliko v razpravi.

Mimogrede, Franc Kangler je najavil, da bo jutri odstopil.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobra novica.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, predsednik.

Sedaj pa poslanke in poslance prosim za malo pozornosti, tudi za kakšno gledalko in gledalca, če gleda, je dobro, da sliši te podatke, da bodo slišali, koliko vode držijo vaše besede, kako bo to, če je tuje, lepo, veselo in bo sploh sreča prisotna povsod. Krka in Lek leta 2002; Krka 360 milijonov evrov letne realizacije, Lek približno isto. Leta 2002; Krka 46 milijonov evrov čistega dobička, Lek 55 milijonov. Spoštovane poslanke in poslanci, ki ste zaljubljeni v privatizacijo in velike besede tujcev, ki jih tako radi poslušate, kaj je leta 2011? Krka se je približala milijardi evrov letne realizacije, Lek že skoraj za polovico zaostaja, 645 milijonov. Krka leta 2011; po dobičku, od katerega prihaja tisti procent, ki bi ga radi zmanjšali in ste ga že, v državni proračun 150 milijonov evrov. Lek; privatiziran, velika tuja firma, svet je v zgled verjetno ministru, ki ga več ni – tam je –, in vsem ostalim, 73 milijonov evrov dobička. To je vaš veliki uspeh privatizacije, ki jo s svojo liberalno agendo preko tega zakona, ki ga obravnavamo, silite še naprej, škodovali pa boste Slovenkam in Slovencem in slovenski državi.

Ne ostati pri floskulah, spoštovane poslanke in poslanci, preberite izračune ter uporabljajte številke. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Če ni več želje za razpravo, dajem v razpravo 64. člen in amandmaje k temu členu. Gre za amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov, amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija in amandma poslanskih skupin koalicije. Še je želja za razpravo.

Gospod Veber in mag. Dejan Židan.

JANKO VEBER (PS SD): 64. člen govori o sankcijah za prekrške, govorimo pa o globi 2 tisoč 500 evrov, s katero se kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna države ali občine. Po domače povedano, šole, vrtci in podobni zavodi, če ne bodo spoštovali tistega, kar jim bo dodelila država, če ne bodo spoštovali, koliko sredstev jim bo dodelila občina, bodo kaznovani. Nihče pa se ne vpraša, ali bo lahko posamezen javni zavod opravljal tiste naloge, zaradi katere je ustanovljen s strani države ali občine. Nihče se ne vpraša, koliko vzgojiteljic je treba imeti zato, da lahko izvajaš program v vrtcu, nihče se ne vpraša, koliko učiteljev moraš imeti zato, da lahko izvajaš program v šoli in tako naprej.

Če se bo tisti, ki je odgovoren za vodenje tega zavoda, teh zavodov, želel izogniti kazni zato, ker mu je država dala manj sredstev, ne da bi premislila, kaj to pomeni – in v podobno se sili tudi občine – bo primoran odpustiti ljudi ali pa jim drastično zmanjšati plače, zato da bo lahko izpolnil ta, oprostite izrazu, nesramen pogoj vlade, ki nekritično zmanjšuje sredstva, ne da bi se vprašala, kaj to pomeni za tiste, ki opravljajo naloge, za katere smo jih po zakonu ustanovili zato, da zagotavljamo javne službe, ki jih nujno potrebujemo, tako od tistih najmlajših,

do najstarejših, ko govorimo o domovih starejših občanov. Takšen način delovanja Vlade, ki enostavno zmanjša sredstva in reče, da zdaj pa, če ne boste tega spoštovali, bo moral direktor ali ravnatelj plačati kazni, je povsem nesprejemljiva politika, če se blago izrazim in resnično ne prispeva prav k temu, da stvari v Sloveniji uredimo. Pripeljalo bo do tega, da boste sesuli javni sektor. In potem bo prišla ideja, da ker javni sektor ne funkcioniра, ga moramo privatizirati, in zopet bo enaka slika. Privatizirali bomo javni sektor, iz državnega proračuna pa bomo potem spet zagotavljali denar, da bo privatna združba za zagotavljanje javnih potreb lahko živel.

Zopet čisto sprenevedanje te države in neodgovorno ravnanje koalicije, zato tega člena ne podpiramo in predlagamo z našim amandmajem, da se ta člen črta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, predsednik.

S tem členom ste naredili lustracijski zakon. Tisti, ki ste kdaj delali v realnem življenju, veste, kaj naredite, če imate zavode, ki imajo 80 ali 85 % stroškov s stroški dela in jim odvzamete 8, 10 ali pa 12 % tega, kar jim transferirate, ob tem, da jim z zakonom ne omogočite, da pride do znižanja plač na način, da je to pokrito z zakonom. Nekateri zavode boste prisilili v to, da sploh ne bo pomembno, ali opravljajo manj pomembne, srednje pomembne ali za državo nujne in zelo pomembne naloge. Prisilili jih boste, da zmanjšujejo hitro in strahovito število zaposlenih. Ker pa temu sledijo tudi odpravnine, vnaprej veste, da je nemogoče da bi poslovali pozitivno. Odprli ste fronto javnih zavodov z zelo jasnim namenom, d strankarsko kadrujete kadre, torej da počnete ravno to – zakaj ljudje, ko demonstrirajo, pravijo, preženite lumpe? –, česar ljudje ne želijo. Na široko boste odprli vrata svojim strankarskim kolegicam in kolegom, da bodo zasedli delovna mesta, ki so za to državo pomembna. Odprli ste lustracijo, saj ta zakon pelje točno v to smer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Darko Jazbec, izvolite.

DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Tudi v Pozitivni Sloveniji se strinjamo, da je treba 64. in 65. člen črtati, pa bom razložil to anomalijo na področju zdravstva. Vsi že vemo, da so bolnišnice v izgubi, okoli 26 milijonov so pridelale letos. Tukaj je še akumulativna izguba okoli 81 milijonov in če gremo na zdravstvene domove, ki do sedaj niso bili v izgubi, letos je že ena tretjina, lahko vidimo trend, kam gre zadeva. Koliko je pa denarja v zdravstveni blagajni, pa tako vsi vemo. Ni več nobenega manevrskega prostora, direktorji

nimajo nobenih orodij, z ZUJF ne morejo fleksibilno zaposlovati, imajo fiksne pogodbe do Zavoda za zdravstveno zavarovanje in so vezani na plače v javnem sektorju. Torej, nobene avtonomije odločanja. Takšen člen je za javne zavode že sam po sebi nesmiseln in praktično se z njim nihče ne strinja, kolikor smo se v razpravi že prej pogovarjali, tudi minister za zdravje je v raznih intervjujih dejal, da se s tem ne strinja – ne vem, kako je bilo to potem na Vladi usklajeno.

Glede na to, da se je v zadnjih treh letih bolnišnicam že vzelo 10 %, naslednje leto pa še 3 %, potem niti teoretično ni možno poslovati brez izgube. Gre za sistemski problem in je malo čudno, da bi zakon kaznoval enega direktorja, ker ni problem v zavodu, ampak gre za sistemski problem. Razen če želite imeti to notri v enem zakonu, bom rekel za vsak slučaj, če bi hoteli kje narediti kakšno zamenjavo. Ampak potem je to že vprašanje pravne države.

Direktor vseh zdravstvenih zavodov je na to temo dejal: "Če bodo sprejeli zakon, ki predvideva, da bo direktor ob izgubi lahko razrešen in kaznovan z denarno kaznijo, se bolnikom res slabo piše. Direktor, ki bo hotel bolnišnico rešiti izgube bo to lahko storil le na škodo bolnikov." S tema dvema členoma praktično uzakonite prepoved krize, kar je res malo smešno ali nesprejemljivo. Gre za vprašanje pravne države, za kolizije s številnimi drugimi zakoni. Dr. Pirnat je dejal, da je to protiustavno. Čudno je tudi, da se zdravstveni zavodi ne financirajo iz proračuna, ampak iz zdravstvene blagajne, pa jih vseeno ta člen zakona tangira, če bi ostal v njem. Navsezadnje bi bil direktor odstavljen iz krivdnega razloga, torej brez nekega sodnega postopka. V tem primeru se vlada postavlja na mesto sodnika, tožnika in eksekutorja, vse tri v enem. To je res tudi s pravnega stališča, če smo že govorili o teh zakonih na tak način, nesprejemljivo.

V Pozitivni Sloveniji predlagamo, da se ta dva člena črtata. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Še gospod Jerko Čehovin, nato mag. Katarina Hočevnar.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala.

Moram reči, da sploh ne vem, zakaj smo danes cel dan zapravili tukaj, ker imamo ta zakon, ki je v bistvu neka bianko menica Vladi in se sploh ne bi bilo treba veliko ukvarjati z amandmaji, proračuni in tako naprej. Tako ali tako so tu možnosti prerazporejanja tudi do ene tretjine s pozicije na opozicijo. Zakon je poln neke navlake, ki sploh ne sodi v Zakon o izvrševanju proračuna, od nekih čudaških rešitev glede višine RTV prispevka pa do tega famoznega 64. člena, ki je, moram reči, oprostite izrazu, bebav, ampak samo na prvi pogled. V resnici pa pomeni transfer, prenašanje odgovornosti in predvsem kreganje z nivoja Državnega zbora na vse nižje nivoje. Med sabo

bo skregal zaposlene, uprave, svete zavodov in še vse ostale, tako da bodo potem ugotavljali, kdo ima kakšne kompetence, kdo je za kaj kriv, kdo je kaj naredil. Seveda se bo posledično povečalo delo na sodiščih, ker bodo sodišča dobila na podlagi teh kvirolantskih členov dodatno delo in bomo spet zasipali sodišča s tem. Mislim, da vsak vsaj malo razume, za kaj gre. Gre enostavno za to, da se pripravlja prevzem zavodov, kajti končuje se privatizacija gospodarstva in naslednja tarča bodo zavodi. Najprej tisti zavodi, ki so finančno dobro stoječi, lekarne pa nekatere zdravstvene ustanove, zlasti manjše bolnišnice in tako dalje. Ampak da do tega pride, je treba najprej pokazati, kako je vse dosedanje vodstvo, od svetov zavodov do uprav teh zavodov, nesposobno in ne more izpeljati določil, ki jih s tako imenovanim ZUJF-2 postavljamo na nižje nivoje. Mislim, da to določilo ni dostojno neke pravno urejene države. Če imamo svete zavodov, če imamo zakon o zavodih, vsi ti ljudje določene kompetence in če nekdo ne dela tako, kot je treba, potem so drugi vzvodi, da se to zadevo razreši. Tako bomo pa samo dokazali, kako jih bomo še penalizirali za to. Saj morda boste rekli, da smo znižali za tri četrtnine. Že samo barantanje od 10 tisoč na 2 tisoč 500 vzbuja neke nelagodne občutke. In tu res ne vidim nobene pravne, ekonomske, predvsem pa ne socialne vloge takšne zakonodaje. Razen če se res pripravlja, kar je bilo že danes rečeno, teren za namestitve še preostalih političnih prisklednikov, ki podpirajo to koalicio. Druge logike ne vidim.

Zato bom tudi sam glasoval proti temu zakonu. Mislim pa, da bi bilo dostojno, da se umakne tak člen, ker res ne sodi v Zakon o izvrševanju proračuna.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Katarina Hočevnar, izvolite.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni še enkrat!

Sama bom podprla amandma koalicije k 64. členu in ga ne razumem kot preganjanje javnih uslužbencev, ampak da s tem členom vzpostavljamo določeno mero odgovornosti. Tudi v javni upravi moramo počasi sprejeti določene kriterije, merila in pa zavedanje, da imamo opravka z javnim denarjem in praktično se s to tako imenovano globo omogoča določena stopnja odgovornosti za tiste, ki so plačani z javnim denarjem, to se pravi z denarjem vseh državljanov. Nekateri moji predhodniki ste rekli, da ni mogoče poslovati brez izgube. Ravno zato imamo problem v javnem sektorju, ker je preveč te miselnosti. V preteklosti smo preveč delovali na način, da nas je proračunsko financiranje spodbujalo k trošenju, saj dobro vemo, če nismo potrošili na postavkah, so bila potem drugo leto sredstva na nek način odvzeta. Ko govorimo o tem, da se nič ne da – sama trdim, da se da in da ni nujno, da

strašimo z velikim odpuščanjem v javnem sektorju. Tukaj imamo na razpolago vrsto institutov, od racionalizacij poslovanja do združevanja služb, predvsem tistih, ki skrbijo za logistiko in pa za tako imenovane vzporedne dejavnosti, lahko posežemo v neizplačevanje delovne uspešnosti, lahko omejimo izplačevanje nadurnega dela, smo mogoče bolj racionalni pri odreditvi stalne pripravljenosti in pa tudi samo nadomeščanje – če gre višja svetovalka na porodniško, ni nujno, da se nadomesti enako delovno mesto, ampak se lahko delo prerazporedi in zaposlimo pripravnika ter s tem omogočamo mladim začetek kariere. Vse se da, če se hoče.

Sama bom podprla amandma koalicije k 64. členu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Kavtičnik, izvolite.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa, spoštovani. To mi je všeč: vse se da, če se hoče. Zgleda, da se nas noče poslušati.

33 let sem delal v javnih zavodih, se srečeval z ljudmi in moram vam povedati, da sem imel morda srečo, da sem delal z odgovornimi ljudmi, da jih ni bilo treba strašiti, da jih bomo kaznovali, odpuščali, da jim bomo dajali takšne in drugačne globe, da bodo delali pošteno, da bodo delali v prid otrok, da ne bodo kradli, da ne bodo lagali, da ne bodo vzgajali klientelizma in tako dalje. Poglejte, kar poskušate narediti v 64. in 65. členu, je nič drugega kot ustrahovanje, discipliniranje in nekako postavljanje ljudi v vrsto. To, kar pač znate. Takrat, ko smo ustoličevali predsednika Vlade, sem rekel, da kar se Janezek nauči, to Janez zna, in točno to delate. Delate točno po njegovi metodi in ustrahujete ter disciplinirate ljudi. Vam povem, da to ni dobro, predvsem v luči tega, kar želimo oziroma kar želite delati z javnimi zavodi. Kot sem dejal, v javnih zavodih, govorimo o šoli, so ...

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Malo miru in koncentracije bi prosil, če lahko kolega poslušate.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): To razumem, 14 ur smo že tukaj. 14 ur smo že tukaj in sem prepričan, da je koalicija že odločena, kako bo glasovala, kaj bo naredila, in danes govorimo predvsem zato, da si malo izpraznimo našo dušo. Saj ne gre za nič drugega, kot da povemo tisto, kar nam leži na duši, kajti koalicija se je že odločila, ob 9. uri je že vedela, kako bo glasovala in kako bo potem negirala vse to, kar bomo mi danes povedali, zato me kolegi ne motijo.

Na področju šolstva povem, 90 % sredstev v šolo pride iz državnega proračuna in to gre za plače. 10% je potem tistega denarja, ki ga imajo za vzdrževanje, za fiksne materialne stroške, in to dobijo od občin. Morda gre za 2, 3

% gor ali dol, nekaj še pride na račun prehrane. O tem denarju se pogovarjamo. In če država zamudi s plačili oziroma dotacijo, če občina zamudi z dotacijo, če zmanjša dotacijo, potem je v škripcih javni zavod, potem je v škripcih ravnatelj, direktor zavoda in tako naprej. Tukaj je možno manipulirati, tukaj je možno narediti vse. Če se občina oziroma če se župan želi znebiti kakšnega ravnatelja, pač tisti mesec, dva, tri mesece ne bo dal dotacije. Če bo ministrstvo želelo drugače, bo tako naredilo in ravnatelj bo v škripcih, in to tisti ravnatelj, ki ne bo ubogljiv. Če bo preveč ustvarjal, bo lahko tudi ustrezno sankcioniran.

Zato vam predlagam, da ne podprete tega člena in podprete amandmaje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata, izvolite.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

Podpiram črtanje obeh členov. Rada bi opozorila na to, da bi bil v 65. členu predstojnik posrednega uporabnika proračuna razrešen iz krivdnega razloga. Saj to je zelo enostavno, kajne. Tisti, ki je odvisen od proračuna kot pravite, mora biti odgovoren, ampak če je pa to na ravni države, se gre pa malo zadolžiti. Neposredni proračunski uporabnik, njegov predstojnik, pa ni odgovoren in krivdo razrešen. Veste, to je pa že malo preveč lahkotno vzeto, da se v šoli vse da, če se hoče. Niti v šoli se ne da vse, če se hoče, niti v gledališču, niti v zdravstvenem zavodu. So standardi, so normativi, so predpisi in doktrina stroke, ki mora biti opravljena, in v razredu lahko stoji samo usposobljen človek, ki lahko delo opravlja. Zaradi takšnih določil, kot je ta tukaj, jih bomo izgubljali. Pri tem pa – prosim! – združujemo zavode, pa sploh ne vemo, bodo kakšni stroški. Porabljali bomo za materialne stroške, ker bo treba spreminjati glave dopisov. Državna sekretarka govori, da bo združitev treh šol v Mariboru za dijake prinesla velike prednosti, ker bodo dobili veliko knjižnico, pa sploh ne ve, da so te šole na treh različnih lokacijah. Kje bo tista skupna knjižnica? Razdruževati gre v Kranju, ker je to treba, ker so si tako izmislili. Ob tem ko ukinjamo nekatere institucije, na novo ustanavljamo spet nekatere, ustanavljamo jih z zakoni. Oprostite, to je tako, kot se komu kaj pripelje, kot si nekaj zamisli, da mora biti. Ustanavljamo probacijski svet, pa sploh še nimamo tega določenega. Ni strokovnih podlag za uveljavitev, tako da prosim, malo manj takšnega lahkotnega pristopanja k stvarim. To nam hočejo ljudje razložiti, da nekatere stvari delamo iz entuziazma, da zadaj nimamo nobenih stvarnih analiz, ne vemo, kam nas bodo ukrepi pripeljali. Dajmo prisluhniti! Od tukaj je vse videti zelo dobro, ker me ne zebe in ker nisem lačna. Vsi pa te sreče nimajo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Darko Jazbec, izvolite.

DARKO JAZBEC (PS PS): Mene pa je ta debata danes vseeno precej potolažila. Moram reči, da direktor Zdravstvene zavarovalnice Slovenije ne ve, kako bi šli iz te finančne krize, tudi minister Gantar ima polno skrbi in nima pravih rešitev, gospa Katarina Hočevnar pa to ve. Tako da mi je to, kar sem danes slišal, v veliko veselje in tolažbo in bi predlagal, da gre za svetovalko na Ministrstvo za zdravje, ker jo tam nujno, nujno potrebujejo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Smo rekli, da ne bomo cinični in takšni drug do drugega.

Želi kdo razpravljati o 65. členu in amandmajih k 65. členu? Oziroma pri 67. členu vas moram obvestiti, da me je v kontekstu tega proučevanja skladnosti amandmajev s Poslovnikom Zakonodajno-pravna služba opozorila, da amandma k temu členu ni dopusten, ker je amandmiran člen, ki ni bil odprt na matičnem delovnem telesu. To bom dobil tudi pisno, tako da tega člena niti ne dajem v razpravo.

Proceduralno, gospod Tanko, ampak se ne bom pustil prepričati, ker je zanesljiva zadeva. Ker nihče več ne želi razpravljati zaključujem razpravo.

Gospod Tanko, proceduralno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Drži, kar ste rekli, da člen v postopku ni bil amandmiran. Vendar drugi odstavek 132. člena pa tako amandmiranje dopušča. In ta amandma je vložen točno v skladu z drugim odstavkom 132. člena in točno k določbam, kjer je to dopustno. Zadeva je korektno vložena.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Saj veste, da ni. 132. člen se nanaša na novele zakonov, to pa ni novela, ampak je cel zakon. Tako da tega ne dajem v razpravo.

Gospod Srečko Meh, proceduralno.

SREČKO MEH (PS SD): Gospod Tanko, čestitam! Takole po 14 urah ste pa perpetuum mobile izumili. Tik pred tem ste zahtevali, da Zakonodajno-pravna služba pove, ali je tisto v skladu z zakonom, ali ni. In sedaj vam ne paše, kar je Zakonodajno-pravna služba naredila. Predlagam, da odstopite kot vodja poslanske skupine in greste za vodjo Zakonodajno-pravne službe, ker boste tako odlično opravili delo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Zaključujem razpravo. Glede na to, da je bilo izraženo kar nekaj interesa v več poslanskih skupinah ... / oglašanje iz dvorane/ Če prav razumem, obe poslanski skupini opozicije nasprotujeta temu, da bi danes opravili glasovanje? Dobro, potem ne bom niti skliceval posveta. Glede na to, da smo imeli v časovnici zelo jasno napisano, da bomo danes zaključili ob 23. uri, bomo zaključili.

Gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Predlagam, da daste na glasovanje postopkovni predlog, da se glasovanje o vseh predlogih, ki smo jih obravnavali v sklopu proračuna in Zakona o izvrševanju proračuna, opravi danes takoj po zaključeni razpravi. Prosim, da daste to na glasovanje.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Poglejte, o tem odloča predsedujoči. Mi je zelo žal, tudi sam bi rajši glasoval danes in zaključil, vendar glede na to, da smo imeli v časovnici jasno določeno, da zaključimo ob 23. uri, in jasno napisano, da bo glasovanje jutri, in če ni soglasja za drugačno rešitev, sejo prekinjam in nadaljujemo jutri ob 9. uri z glasovanjem.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 5. DECEMBRA 2012 OB 23.03 IN SE JE NADALJEVALA 6. DECEMBRA OB 9.02.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovani kolegice in kolegi! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na glasovanje vas želim obvestiti, da bomo glasovanja opravili po naslednjem vrstnem redu: 3., 4., 5., 6., 7., 1., 2. in 8. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanja, zato vas prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Danes bosta odstotna mag. Melita Župevc in Roberto Battelli.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank.

Prehajamo na tretjo obravnavo predloga zakona.

Ker v drugi obravnavi amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Zakonodajno-pravna služba in Vlada me nista obvestili o kakršnikoli neusklajenosti.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 20.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet in s tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2013.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu odloka niso bili vloženi, zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka. Tudi nobene neusklajenosti ni. Glasovali bomo o predlogu odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti nihče.

(Za je glasovalo 46.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet in zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za organe državne uprave in pravosodne organe za leto 2014.

Amandmaji niso bili vloženi, neusklajenosti ni, zato lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti nihče.

(Za je glasovalo 45.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet in zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2013.

Amandmajev ni, neusklajenosti ni.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti nihče.

(Za je glasovalo 44.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet in zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o načrtu ravnanja s stvarnim premoženjem države za druge državne organe za leto 2014.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti nihče.

(Za je glasovalo 47.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet in zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Dopolnjenega predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Prehajamo na odločanje o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Spoštovani gospe in gospodje!

Proračun, o katerem bomo glasovali, je nerealen in prav kmalu boste delali rebalans tega državnega proračuna. Kdo bo odgovoren za to? Kdo bo odgovoren, da je sprejet proračun takšen kot je oziroma kot bo? Vi, spoštovani kolegice in kolegi v koaliciji, vi in noben državni uradnik ali uradnica! Brez vašega pritiska na gumb ta proračun ne more biti sprejet. Pravijo, da bi moral biti proračun neke vrste družbena pogodba, pogodba med državljani na eni strani in državo na drugi strani. Glede na to, kaj se dogaja v Sloveniji, protesti po celi Sloveniji, upam, da nam je vsem jasno, da smo daleč od tega.

Vaša ekonomska politika je napačna. Pravzaprav je sploh ni. Danes tako, jutri drugače, čez 5 dni pa spet nekaj novega. Tako se ne dela ekonomske in javnofinančne politike. Primanjkljaja ne boste spravili pod 3 % BDP, javni dolg pa boste povečali in kljub temu je cela Slovenija nezadovoljna. V Pozitivni Sloveniji upamo, da boste čim prej ugotovili, da je vaša pot reševanja krize napačna in da boste takoj začeli izvajati ukrepe, ki bodo Slovenijo peljali na pot gospodarske krize, našim ljudem pa vrnilo upanje na boljšo prihodnost. Kot sem že včeraj povedala, mi še vedno verjamemo, da je Slovenija država možnosti in priložnosti. Za Slovenijo še vedno obstaja upanje, samo pravo pot je treba ubrati.

Zaradi vsega povedanega v Pozitivni Sloveniji državnega proračuna za leto 2013 in prav tako za leto 2014 ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Janko Veber v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Tudi v Poslanski skupini Socialnih demokratov ne bomo podprli proračunov za leti 2013 in 2014. Že v uvodnem nagovoru v imenu poslanske skupine smo opozorili, da ta dva proračuna nista odgovor na dogajanje v Sloveniji. Ljudje pričakujejo, da bosta ta dva proračuna omogočala gospodarski razvoj, da bosta omogočala zagotavljanje novih delovnih mest, da bosta omogočala nadaljnji obstoj in razvoj javnega šolstva, tako osnovnega kot tudi do nivoja univerz, in predvsem da bomo imeli vsi tudi temu primerno socialno varnost. Vseh teh problemov ta dva proračuna ne odpravljata, nasprotno. Kaže se, da vladajoča koalicija razume in sledi samo cilju čimprejšnje razprodaje državnega premoženja in želi pri tem omogočiti vsem tistim, ki imajo te informacije, da se vključijo v ta proces na način, da dajo prioriteto osebnim interesom, ne pa interesom države, ne interesom ljudi, ki pričakujejo, da bomo ravnali po našem mnenju, tudi v Državnem zboru, povsem drugače kot je zapisano v teh dveh proračunih.

Zaskrbljujoče je to, kar lahko danes preberemo v dnevnem časopisju, da tudi najodgovornejši v Vladi, recimo minister, ki se je pogajal za pokojninsko reformo, aktivno sodeluje pri tem, kako se bo prodajalo premoženje in kakšne deleže bo imel v teh podjetjih, ko bo prišlo do prodaje, da bo lahko zaslužil. Mislim, da so resnično prav vse maske o tem, kako kdo razmišlja za prihodnost Slovenije, padle in se v enem letu kristalizira en sam interes. Predčasne volitve so bile samo zato, da se čim hitreje in čim ceneje pride do 12 milijard državnega premoženja. To je bil edini cilj in po enem letu delovanja te koalicije se to iz dneva v dan, iz zakona v zakon, še posebej pa v teh dveh proračunih, zelo jasno odraža.

Že pri Zakonu o izvrševanju proračuna smo opozorili, da ste sicer umaknili razprodajo premoženja, s katerim upravlja Kad, vendar ste se brez razmisleka in brez kakršnegakoli sramu odločili, da boste prodali najuspešnejša podjetja na področju energetike. Prišlo bo do nadaljnega izčrpavanja slovenskega gospodarstva, zato teh dveh proračunov nikakor ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Gospe in gospodje, spoštovani kolegi in kolegice!

Proračuna za leti 2013 in 2014 sta prva proračuna Vlade, ki temeljita na realnih osnovah. Temeljita na tistem, kar je danes možno. Temeljita na ekonomski politiki, ki jo je ta koalicija pred približno 9 meseci napovedala, to je konsolidacija javnih financ. Konsolidacija javnih financ ne more potekati na temelju zadolževanja, ne more potekati na tem, da se troši več kot se ustvari, in to se je delalo v preteklosti. To se je delalo v letih 2009, 2010, 2011. Takrat so nastali dolgovi in obresti, ki naj bi jih plačevali prihodnji rodovi. Temu ni možno več slediti. Konsolidaciji javnih financ sledi sanacija bančnega sistema, kajti le sanacija bančnega sistema omogoča, da bodo podjetja zmožna pridobiti kredite in da bodo zmožna v bolj konkurenčnih pogojih ustvarjati večjo dodano vrednost, ustvarjati nova delovna mesta in konkurenčno poslovati z drugimi podjetji v Evropi in svetu.

Ne gre za nikakršno razprodajo premoženja. Nobeno premoženje do danes še ni bilo prodano ali razprodano pod roko. Gre samo za centralizacijo upravljanja, centralizacijo upravljanja premoženja tako, da bo država od tega premoženja tudi kaj imela. V preteklosti je bilo upravljanje s tem premoženjem slabo, donosi so bili nizki, čeprav je šlo za tako imenovana monopolna podjetja. Poleg tega se tudi vsem ostalim dejavnostim kot so sociala, šolstvo in druge družbene dejavnosti, kultura na primer, zagotavlja, da delujejo. Vsekakor pa morajo biti del gospodarstva, morajo nositi tudi del odgovornosti za nadaljnji razvoj. Ne gre za to, da bi se kakorkoli okrnilo socialno državo, gre za to, da se potrošnja prilagodi tistemu, kar ustvarimo. Le to nam bo dalo možnosti za nadaljnji razvoj.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Glasovali bomo o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna.

Še obrazložitev glasu v svojem imenu. Odpiram prijavo za obrazložitev glasu.

Gospod Jerko Čehovin.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Najprej naj povem, da tega proračuna ne morem podpreti. Ne glede

na to, da se poskuša prikazati, da je konsistenten, dober in da vsebuje vse elemente za izhod iz krize. Po mojem globokem prepričanju temu ni tako. Pravijo, da če je fundament slab, se še tako lepa stavba s tako lepo fasado prej ali slej zruši, če niso temelji zdravi. V tem proračunu predvsem na prihodkovni strani ni dovolj zagotovil, da bo izpolnjen. Da bomo drugo leto počrpali milijardo 400 milijonov evropskih sredstev, mislim, da je iluzorno.

Druga stvar. V tem proračunu ni navedenih ukrepov za hitrejšo rast gospodarstva, za nova delovna mesta oziroma se to samo načelno opredeljuje. Še zlasti pa, glede na to, da je država v krizi, v tem proračunu ni niti ene pomembne infrastrukturne investicije, ki bi obrnila trend navzgor, zlasti pri zagotavljanju večjega dela gospodarstva. Vse se usmerja samo na neke majhne, manjše investicije, večje število, ki pa v bistvu ne morejo spremeniti strukture proračuna.

Zato bom, kot rečeno, glasoval proti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Proračuna ne bom podprl, ne zato, ker sem opozicijski poslanec, ampak zato, ker v tem proračunu, ki je eden glavnih dokumentov vladajoče koalicije, kako rešiti državo iz krize, ne vidim niti ene postavke, da bo temu res tako. Še več, vsa ekonomska politika, ki ste jo v zadnjem letu peljali – zdaj ste že eno leto na oblasti –, je pripeljala samo do tega, da smo še bolj padli na vseh lestvicah konkurenčnosti, da imamo 3,3 % GDP manj kot druge države in da ni nobene alternative, da bi bilo kaj boljše. V enem letu vam ni uspelo, spoštovani gospe in gospodje, rešiti niti enega samega delovnega mesta. Še več, iz dneva v dan gredo firme v stečaj, vi pa v proračunu ne najdete nobenih sredstev, da bi delovna mesta na nek način reševali. Vaša ekonomska politika je pripeljala do tega, da bo Slovenija v naslednjem letu po mojem še padla na vseh gospodarskih lestvicah. Prvič v zgodovini, odkar sem v Državnem zboru, ni amandmajev za lokalne ceste, za takšno, za drugo cesto, iz opozicije, ker se zavedamo, kakšen problem je v tej državi. So pa amandmaji, ki bi morali dati odgovor na socialno državo, vendar ste vse amandmaje, vse naše predloge zavrnili. Zavrnili ste to, da otroci ne bili lačni v šoli, da bi imeli visoko izobraževanje na višjem nivoju, in tukaj mislim, da delate veliko napako.

Kot poslanec Socialnih demokratov ne bom podprl tega proračuna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospod Čehovin ni imel prav. Ne da infrastrukturnih objektov ni –

prodali jih bomo. Gre za to, da še tisto, kar imamo in je resnično najbolj dragoceno, bomo prodali, kar je zame kriminal kriminala na kriminal. Kaj je napovedala koalicija nas prav nič ne zanima, ko govorimo o Državnem zboru. Kar je pa tukaj povedal predsednik Vlade, da pokojninske reforme ne bo treba sprejemati in spreminjati do leta 2015, je pa nekaj, kar ni držalo in mi smo razumeli, da je treba pokojninsko reformo sprejeti.

Sprašujem zdaj vse nas, ki smo odgovorni, kaj bomo odgovorili profesorjem, učiteljem, raziskovalcem in študentom danes na protestih. Kaj bomo odgovorili na protestih, ki se bodo vseskozi dogajali in so jasen znak, da ne delamo prav. Če bi koalicija sama sprejela proračun, potem bi se jaz še strinjal. Sprejel ga bo Državni zbor. Gospe in gospodje, Vladi dajemo neomejena pooblastila, da lahko dela karkoli hoče, ne da bi Državni zbor imel kontrolo in ne da bi lahko karkoli posegel in bi imel kakršenkoli vpliv. Zato je to nedopustno. Ni prav, ni dobro. Državljanke in državljani nas opozarjajo, da ne delamo dobro. Tudi za nas tu, v Državnem zboru, pravijo, da smo takšni in drugačni, da ne bom uporabljal pridevnikov politikov in političark. Zdravstvo, izobraževanje, kultura, šport, mladi, otroci, infrastruktura, prodaja objektov – nobene stvari ni, za katero bi lahko rekel, da je prava. Še pogovarjate se ne. Proračun bi bil tisti, s katerim bi se morali pogovarjati in dogovarjati, in tega nismo naredili. Ne morem podpreti takšnega proračuna.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Zavedam se, da več kot imamo ne moremo razdeliti. Vendar, mi smo vas že vseskozi opozarjali, pa ne samo mi, strokovna javnost, ljudje na ulici, dekanji, študentje, rektorji, gospodarstveniki itd. so vas opozarjali, da je treba na prihodkovni strani narediti več. Jaz sem morda naivno pričakoval, da bo v tem proračunu nekaj več razvojnega. Nič ni. V nobenem od proračunov nismo opazili nič razvojnega, vsaj jaz ne. Nasprotno, pri investicijah ste zaobšli eno najpomembnejših področij, to je izobraževanje. Ne da ste ga zaobšli, celo vzamete jim največ. Vzamete največ naši mladini, znanstvenikom, ustvarjalcem, tistim nadarjenim in uspešnim posameznikom, ki so edini, ki nas lahko pripeljejo iz krize, so edini, ki lahko dvignejo gospodarsko rast in napolnijo proračun, da bomo lahko normalno živeli, da ne bomo ljudi pahnili na beraško palico in v takšne stiske, kot so.

Samo za intermezzo. Prvič se mi je zgodilo danes, ko sem šel v Državni zbor, da sem si kupil malico in sem jo po 100 metrih predal človeku, ki je prosil za denar, ampak je vzel malico. Prvič. Drugače so vedno želeli denar. Naslednjih 100 metrov se je zgodilo isto. Ni mi žal. Še bi jim dal in še bi jim omogočil, da

se lahko nahranijo. To se dogaja in to je katastrofa. Danes, prosim poslušajte, danes boste slišali študente, profesorje na mirnih demonstracijah. Želijo vam povedati, da delate narobe, zato teh dveh proračunov ne morem podpreti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Proračun je res družbena pogodba in bi naj bila družbena pogodba med državljani, državljanke in med možnostjo, ki jo država ima. Vendar, to družbena pogodba prejšnja 3 leta žal ni bila. S strani opozicije smo vas takrat, tiste, ki ste danes v opoziciji, opozarjali in vam nismo dali legitimetete, da sprejemate tako katastrofalne proračune, ko ste nas v letu 2010 zadolževali za 1,8 milijarde, v letu 2011 za 1,5 milijarde. V letu 2012 smo z rebalansom znižali zadolževanje na milijardo. Kaj ste naredili v 3 letih vladanja, za kar niste imeli družbene pogodbe z državljankami in državljani? Bruto domači produkt ste povečali v zadolževanju z 22 na 46,9 %. O tem je včeraj govorila kolegica Alenka Bratušek. Govorila je o dolgu BDP in nam nasipavala sol na rano te zadolžitve, da bomo do konca leta 2015 zadolžili državo do 70 %. Rekla je, da bomo podvojili.

Kolegice in kolegi, če kaj, smo v tem letu v tej državi razpisali tisoč delovnih mest za mlade, tisoč delovnih mest pod razpisom Prvi izziv, za katerega 75 % sredstev zagotavlja Evropa, 15 % državni proračun. Ni res, da nismo zaposlovali. Smo. Prav na tem, prav na pogojih za mlade in za gospodarstvo bo treba kaj narediti. Sprašujem se, kje so bili ti strašni znanstveniki in doktorji, ki danes protestirajo. Zakaj niso protestirali pred dvema ali tremi leti, ko ste državo peljali na rob propada? Žal ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Proceduralno gospod Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Gospod predsednik, vem, da zelo dobro poznate Poslovnik. Prosil bi, da poslance, ki začnejo polemizirati z drugo stranjo pri obrazložitvi glasu, opomnite. Veste, da ni moč replicirati in gospod Franc je znan po tem, da polemizira, tudi, če kaj ne ve, tako da bi vas prosil, da take ljudi na nek način malo ustavite, ker ne moremo polemizirati z njim in z njegovimi idejami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Večina pri obrazložitvi glasu polemizira. To delate praktično vsi in zelo težko si predstavljam, kako bi se lahko pri vsaki obrazložitvi glasu kregal z vami, ali polemizirate ali ne. Tako da vas lahko samo prosim in pozivam, da se držite obrazložitve glasu.

Gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa. Prav lepo pozdravljeni!

Dopolnjenih predlogov proračunov za leti 2013 in 2014 ne morem podpreti. Proračun je pripravljen nerealno. Ni več kje varčevati in zagotoviti pasu, iskati bi morali, kako povečati prihodkovno stran. Tudi sama si želim, da bi že naslednji mesec ali čez dva meseca prišli z varčevalnega proračuna na razvojno naravnani proračun, zato bo rebalans v naslednjem letu nujno potreben. Želim si, da bi ga čim prej dočakali in predvsem, da bi imeli občutek, da gre za podporo gospodarstvu, povečevanje prihodkovne strani na ta način, da gre za željo po spodbujanju gospodarske rasti in predvsem, da ne bi stremeli samo k enemu cilju.

Danes je cilj zniževanje javnofinančnega primanjkljaja na 2,5 %, kar je po realnih izračunih nerealno. Tudi cilj, da bo leta 2015 proračun izravnani, ne bo dosežen. Tudi pristop sanacije bank s slabo banko, ki bo po izračunih potreboval sredstva v višini 11 % bruto družbenega proizvoda, ne predstavlja najbolj ekonomične in časovno učinkovite rešitve. Tudi zadolževanja ni konec, kljub obljubam. Vlada se je očitno v izračunih uštel.

Želim si, da bi prešli z varčevalnega proračuna, kar ta proračun je, ne želim pa si, da bi šli v razprodajo državnega premoženja poslovno uspešnih podjetij kot so Krka, Petrol, Dravske elektrarne, temveč, da bi podpirali velike investicije, infrastrukturne investicije in tudi manj razvitim območjem omogočili, da bi bili izenačeni z velikimi mesti v Sloveniji. V proračunu, kot je sedaj pripravljen, ni razvojnih komponent.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala.

Popolnoma razumem, da je oblikovanje proračuna v razmerah, v katerih se nahaja država, silno težko, vendar tudi v teh razmerah bi se lahko oblikoval proračun, ki bi imel veliko več možnosti za razvoj celotnega gospodarstva in napredek naše države. Vem, da mora biti varčevalno naravnani. Tu druge izbire ni. Vem, da je zadolževanje omejeno, da se ne moremo zadolževati prekomerno, vendar je razporeditev proračuna na segmente, ki so bolj pomembni in manj pomembni, možna. Te inventivnosti ta proračun nima. Tu gre za linearno zmanjševanje in varčevanje na vseh področjih. Tam, kjer bi bilo potrebno, da bi se ustvaril nek zagon, tam, kjer bi se lahko generirala nova delovna mesta, v gospodarstvu, pa te finančne spodbude ni.

Prav tako se mi zdi, da je za področje visokega šolstva, raziskovalne dejavnosti, tehnološkega razvoja namenjenih premalo sredstev. Enako mislim, da je s tem proračunom ogroženo tudi delovanje socialne države. Če ne bomo vlagali v segmente, ki bodo spodbujali nekaj novega, neko dodano in novo vrednost, potem se sprašujem, kaj bo leta 2013 in leta

2014 s tem proračunom, kaj bo leta 2015. Leta 2015 bo verjetno totalna kriza, ker ne bomo ničesar doprinesli. Danes se s Koroške vozi tisoč ljudi na delo v Avstrijo. Hvala bogu, da imamo blizu in da lahko tam iščejo svojo eksistenco in zagotavljajo svojo eksistenco. Bojim se, da bo leta 2015 pri takem proračunu, ki je premalo razvojno naravnani, 2 tisoč ali pa 3 tisoč ljudi, ki se bodo vozili v Avstrijo na delo. Prav zaradi tega smatram, da proračun, tak kot je, ni dober. Zelo lahkotno, zelo linearno gre skozi vse postavke, čeprav vemo, da so nekatere bolj pomembne, druge pa manj pomembne in na nekaterih bi lahko nekaj priškrnili, na drugih pa absolutno ne bi smeli in bi morali dodajati neko vrednost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Pozdravljeni, predsednik! Pozdravljeni poslanke in poslanci!

Tega proračuna ne morem podpreti vsaj zaradi treh razlogov. Prvič, povsem opazno je in tudi znano vsem poslankam in poslancem, pa tudi širši javnosti, da ga je pripravil najbolj neusposobljen del Vlade na čelu s finančnim ministrom in njegovima dvema državnima sekretarjema. Vsi veste, da je to najbolj šibak del Vlade, in ste jim to nalogo zaupali. Drugič, ta proračun temelji na tem, da se državo razgrajuje. Dolžnik bo na koncu postal še večji dolžnik. Silite nas na pot Grčije in ne na pravo pot, ki zagotavlja nova delovna mesta in razvoj gospodarstva. Ta proračun temelji na zavajanjih. Slovenski javnosti ves čas vsiljujete agendo, da je treba Slovenijo razprodati, da bodo potem podjetja bolj uspešna, resnica pa je ravno obratna. Včeraj sem vam prebral in tudi danes bom ponovil, kaj se je zgodilo s Krko in Lekom. Ko sta bili obe firmi še v državni lasti, sta bili enakovredni. Leta 2002 je Krka imela letno realizacijo 370 milijonov in primerljivo tudi Lek. Primerljivi dobiček sta imeli, okoli 50 milijonov evrov. Leta 2011, ko primerjamo Krko, ki je še vedno bolj ali manj slovenska, ima realizacijo skoraj milijardo evrov, opevana tuja lastnina, ki je v Leku, pa samo 645 milijonov. Ta uboga Krka, ki jo še vedno upravljajo Slovenci, ima 150 milijonov evrov dobička, ta lepi tuji Lek pa samo 73. To je vaša agenda in to je vaše zavajanje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Alenka Pavlič.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Proračuna ne morem podpreti, ker je zlagan. Ne morem ga podpreti, ker ne bo podpiral izvajanja infrastrukturnih projektov. Ni mi všeč, da ne podpira gospodarstva. Nikakor se ne morem strinjati z njim, ker ne ustavlja bega možganov. Ni mi všeč, ker ne stimulira razvoja Gorenjske regije. Ne morem ga podpreti, ker je nerealističen.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani predsednik!

Žalostna ugotovitev je, ko danes, po enem letu Vlade, ugotovimo, da je vse, kar je Vlada uspela predstaviti, namera razprodaje državnega premoženja in dodatno zadolževanje. Včeraj je bil gospod Šircelj glasen, da ni več možno reševati dolgov z dodatnim zadolževanjem, kot se je to dogajalo v preteklosti. 60 tisoč delovnih mest je manj, domačih, državljanov Republike Slovenije, in 100 tisoč tistih, ki so prihajali iz tujine. Prispevkov v proračun je vedno manj. Ta proračun resnično ni razvojno naravnan. Vsi veliki razvojni projekti so potisnjeni nekam tja v leto 2016, 2020. Namesto, da bi to storili sedaj, ko imamo priložnost, da se še do maastrichtske meje zadolžimo in ta denar usmerimo v velike infrastrukturne projekte, ki so osnova za zagon gospodarstva, le-ta pa generira nova delovna mesta in je garant za dolgoročno vzdržnost javnih financ.

Zakaj tega nimamo? Zakaj se bojimo? Načrtujemo, da bomo milijardo 400 milijonov sredstev počrpali iz EU. To je nemogoče, če ne bomo imeli projektov. Že danes bi morali imeti podpisane vse pogodbe, če želimo realizirati in izpolniti plan, ki smo si ga zadali. Vemo, da je v tej državi birokracija tako zakomplicirana, da sama sebe duši in slabi hrbtenico gospodarstva. Delovnih mest je vedno manj. Zakaj se ne trudimo, da ohranimo delovna mesta? Ta proračun uničuje celo znanje! Kam pridemo?! Visoko šolstvo – hočemo ga spraviti na nek minimum. Če uničimo znanje, bomo uničili državo, uničili bomo sebe in vse, kar je v tej državi še ostalo. To, kar so gradili mnoga desetletja, se danes trudimo uničiti. Verjamem, da zaradi neznanja, ker tega ne delate namerno, ampak to je pač vaš nivo in vaš domet. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Prehajamo na odločanje o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna.

Še gospod Mirko Brulc ima besedo.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa. Sem se prijavil prej, pa prepozno.

Ne bom glasoval za ta proračun zato, ker nič ne namenja za reševanje gospodarstva, za nove zaposlitve, nič za ohranitev socialne države. Čim slabše, tem boljše. Proračun je tudi zelo pozoren načrt, kako si prilastiti čim več za svoje žepe. Konsolidacija javnih financ ni možna le z uničevanjem vsega, kar je javno, ampak z novimi zaposlitvami ob zagonu investicijskega ciklusa. O tem ta proračun ne govori. Včerajšnja razprava o šolski prehrani, normativih, RTV prispevku, kaznovanju direktorjev javnih zavodov, uničevanju visokega šolstva, napotuje

državljanke in državljane k državni nepokorščini. Ja, Krivec, tako je.

Ob vsem napovedanem res ne vem, zakaj bi mladi ostajali v tej državi. Veliko prispevate k temu, da je situacija taka, kot je. Minister Turk je bil včeraj, te dni, v Dubaju. 5 tisoč evrov za nek nepomemben kongres, za Slovenijo nepomemben. Koliko šolskih malic je to, vas vprašam. Kje varčujemo? Nikjer. Zato ne morem glasovati za ta proračun. Si ga boste izglasovali sami in nosili tudi odgovornost, kajti volivke in volivci postajajo zelo trezni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro, glede na to, da je še nekaj interesa, bom še enkrat odprl prijavo.

Obrazložitev glasu, mag. Lejla Hercegovac.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS): Spoštovani predsedujoči! Spoštovani poslanke in poslanci!

Proračuna za leti 2013 in 2014 zame nista sprejemljiva, ker je premalo denarja namenjenega zdravstvu. Za investicije, čeprav je v letu 2013 50 milijonov, je premalo za vse tisto, kar je stara oprema in vse drugo, kar je treba narediti. Premalo denarja je za javno zdravje, premalo denarja je za nova zdravila, za pripomočke. Premalo denarja je za izobraževanje, premalo denarja je za raziskovalce. Kriza vpliva na zdravje ljudi, tako da je več boleznih in ne razumem, kako bomo v taki krizi, s takšno količino denarja v zdravstvu lahko naredili nekaj pozitivnega. Ne samo, da je premalo denarja za zdravstvo, ampak ni časovnice programov, ni vizije razvoja. Tudi tisto, kar smo v enem letu na ministrstvu naredili, združevanje zdravstvenih zavodov – vsi tisti, ki so to naredili, ne vedo, kako naprej. Ni vizije, ni programa in ljudje so zbegani. Za ta proračun res ne morem glasovati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa. Lepo pozdravljeni!

Zavedam se, da je sestava proračuna zahtevna zadeva, predvsem v pogojih, ko je gospodarska recesija in se prihodki proračuna ne povečujejo tako, kot se povečujejo potrebe. Vendarle pa menim, da delamo nekaj hudo narobe. Prečital bom program ene od vladnih strank glede trošarinske politike. "Trošarinska politika sedanje vlade na področju naftnih derivatov je ekonomski absurd. Predlagamo takšno trošarinsko politiko, da bodo cene naftnih derivatov za 5 do 10 % nižje od cen v sosednjih cenovno najugodnejših državah." Težko razumem, da se ljudem znižujejo prihodki, da nimajo služb, mi jim pa dvigujemo elektriko in naftne derivate, brez katerih ljudje ne morejo. To ni prav in vladne stranke ali vladna stranka je to napisala kot ekonomski absurd prejšnje vlade.

Se strinjam, prejšnja vlada je to ekonomsko narobe postavila. Zakaj zdaj to ponavljamo? To je narobe. Ni čudno, če delamo takšne absurde – ljudje bodo še prišli pred parlament, še protestirali, ker se tudi proračun sprejema preveč na silo, z delitvami, in prinaša nove delitve. Ekonomskih zakonitosti ni mogoče zaobiti, in če se ljudem zmanjšujejo prihodki, bi bilo prav, da ... / opozorilni znak za konec razprave/ Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Darko Jazbec.

DARKO JAZBEC (PS PS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Družba, ki ne prepozna, da je zdravje vrednota in prioriteta, ne more imeti konkurenčnega gospodarstva. S tem proračunom je na področju javnega zdravja narejena katastrofa. Mislim, da je ustrezen izraz. Zakaj? Zato, ker ste malo pred tem sprejeli zakon, ki združi območne zavode za zdravstveno zavarovanje in ste s tem vzeli praktično ves denar za javno zdravje. Zdaj pa se s tem proračunom še dodatno jemlje 10 %. Ne morem reči, da je to nesprejemljivo, ampak je to strokovna napaka. Gre za to, da napako popravljamo z napako.

Zato je to nesprejemljivo in bom glasoval proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Borut Ambrožič.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo.

Dovolite, da na začetku postrežem z nekaj podatki in na koncu podam obrazložitev, kako se bom odločil pri glasovanju. V začetku leta 2012 je proračun Republike Slovenije upravljal s presežki in imel celo 1,9 milijard evrov vlog, plasiranih v sistemu EZR držav. Povprečno stanje sredstev proračuna je v septembru 2012 znašalo 215 milijonov evrov, kar je najnižja raven zadnjih 5 let. V dokumentih, ki so dostopni, je razvidno, da je likvidnost proračuna v letu 2013 odvisna od sprejetega proračuna za to leto in od dinamike zadolževanja. Dolgoročno zadolževanje je bilo v letu 2012 realizirano z dolgoročnimi posojili s strani domačih institucij v skupnem znesku 510 milijonov evrov in z izdajo obveznic na ameriškem trgu v višini 2 milijardi 250 milijonov ameriških dolarjev.

Glede na vse povedano in na številna opozorila oziroma naprosila strokovne javnosti, ki je pripravljavce proračunov za leti 2013 in 2014 opozarjala na nepopolnosti oziroma krivice, in ker ne upoštevata realnih potreb šolstva, sociale, zdravstva in gospodarstva v širšem pomenu, predlaganih proračunov ne morem podpreti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Tamara Vonta.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa.

Predlaganih proračunov ne bom sprejela iz več razlogov, rada bi pa omenila samo enega, ki je najbolj zaskrbljujoč. Vemo, da obstaja določena količina sredstev in denarja. Ampak, na nas oziroma na vas je, kako ga razdelite. Nikoli ne bom podprla takšnega razdeljevanja, ki bi ne samo toliko malo dal izobraževanju, ampak še tisto, kar je že bilo, vzel. Ne vem, če spremljamo te razprave. Jaz to vidim kot nekakšen intelektualni državni samomor. Bolj kot spremljam te razprave in bolj kot vas poslušam, bom umaknila to tezo, da gre za intelektualni samomor. Gre za intelektualni umor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Janja Klasinc.

JANJA KLASINC (PS PS): Tudi jaz ne bom podprla tega proračuna. Nadaljevala bom tam, kjer je kolegica Vonta končala. V tem proračunu gre za napad na tisto, za kar smo se v Sloveniji dolga leta borili – za programske proračune. Programski proračun, smo se pred leti odločili, mora biti proračun, ki bo dal vizijo. Ta proračun ne daje vizije. V Sloveniji je zelo enostavno najti rešitev. Na eni strani imamo ogromno neizobraženih ljudi, starejše generacije, na drugi strani ogromno visoko izobraženih ljudi, mlade generacije, ki nimajo službe. Kaj je treba narediti? Treba je vložiti v še več znanja, da bodo mladi vodili našo prihodnost in v tem trenutku zagotoviti za tiste, ki so na gradbenih delovnih mestih, na enostavnih delovnih mestih, velike infrastrukturne objekte. To je tudi klasika ekonomskega znanja in znanosti. Kaj so delali v tujini pred dolгими leti vedno, kadar so prišle krize? Marshallov plan, razne druge investicije, gradnja cest, gradnja železnic, gradnja objektov. S tem se je povsod reševalo, gospe in gospodje. Vi pa ne. Vi pa samo sekat, sekat in sekat, in to pri revežih.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Predlaganemu proračunu ne bom dala svoje podpore. To pa zaradi tega, ker vse izrečeno, kar je bilo mogoče slišati, tako na odborih kot na plenarnem zasedanju, razkriva namero o predruhačenju slovenske družbe. Ne pristajam na okrepljeno razslojevanje slovenske družbe. To je tisto, kar kažejo gospodarske usmeritve tega proračuna. Tisto, kar me še bolj skrbi, je to, da se znova slišijo teze o tem, kako je javni sektor tisti, ki daje intelektualni substrat, ki skrbi za storitve, da je to poraba. Ali se je kdo vprašal, kako bi neka civilizirana skupnost funkcionirala brez vsega tistega, kar nam dajejo v javnem sektorju? Tržna miselnost, konkurenčnost ne morejo biti postulat javnega sektorja. Zaradi tega, ker so to nekomercialne,

marsikdaj nekomercialne storitve. Ko poslušam, koliko gneva se zlija na učitelje, na sindikate in na vse druge, koliko nezaupanja je v slovenske izobražence, potem se niti ne čudim, da je toliko zavajanj in toliko rezov ravno v tem sektorju. Da ne govorimo o tem, kako se težko berejo podatki v proračunu, zaradi tega, ker so postavke samo za programe in podprograme, v resnici pa posameznih postavk niti ne moremo razbrati. Ni druge kot glasovati proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glasujemo o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Mag. Damjana Petavar Dobovšek.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Tudi sama bi želela v svojem imenu obrazložiti svoj glas. Proračuna za leti 2013 in 2014 nista idealna, ker tudi razmere, v katerih živimo, niso idealne, sta pa optimalna glede na razmere, v katerih živimo. Ministrstvo za finance je pri pripravi izhajalo iz dejanskih gospodarskih razmer in jesenskih napovedi Umarja in upoštevalo izhodišča, predvsem pa sledilo cilju, da se proračunski primanjkljaj zniža pod 3 % bruto domačega proizvoda, kar je tudi naš cilj in bi moral biti naš skupni cilj. Kdor ne želi varčevati, se mora zadolževati. To je počela prejšnja vlada. Kupovala je socialni mir na račun zadolževanja in izkazalo se je, da je to bila napačna smer. Zato, spoštovani kolegi poslanci, opozicije in koalicije, še pred konsolidacijo javnih financ je treba konsolidirati naše zavedanje, da ne moremo trošiti več kot ustvarimo, zato bom zavestno, v smeri zaščite slovenske suverenosti, glasovala za predlagana proračuna za leti 2013 in 2014. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Lahko glasujemo?

Mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Nisem se mislila najprej oglasiti, ampak spoštovana kolegica, še vedno porabite več kot zberemo, še vedno, in to državo ...

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Obrazložitev glasu, ne replika.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Glasovala bom proti, ker še vedno, kljub vsemu uničevanju, porabite več kot ustvarimo. Državo boste zadolžili za 4 milijarde evrov. Dokumente si je treba pogledati. Zakon o izvrševanju proračuna to določa. V proračunu, o katerem zdaj glasujemo, je viden primanjkljaj, je vidno zadolževanje, je vidno neto zadolževanje. Dolg države boste v naslednjih treh letih povečali za 50 %. To niso naše izmišljotine! To so številke mednarodnih in denarnih institucij. 50 %! Od 46,9 na 70,1 %. Ne zavajajte ljudi, da se bo to

spremenilo. Ni se spremenilo in na začetku sem povedala in kljub temu je celotna Slovenija nezadovoljna. Ne boste znižali primanjkljaja, dolg boste povečali in celotna Slovenija je nezadovoljna.

Zato bom glasovala proti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 35.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 35.)

Ugotavljam, da je splošni del dopolnjenega predloga proračuna za leto 2013 sprejet.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna.

Prehajamo na odločanje o predloženih amandmajih.

Proračunski uporabnik 1611 – Ministrstvo za finance, amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Izplačevanje pravic.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 36, proti 47.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Proračunski uporabnik 2130 – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Rudnik in sanacija rudarske škode.

Gospod Samo Bevk, obrazložitev glasu.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Po likvidaciji idrijskega rudnika bo še vedno treba skrbeti za vzdrževanje nezalitega dela rudnika, opravljati monitoring nad zapiralnimi deli, sanirati okolje in rudarsko škodo ter poskrbeti za upravljanje in vzdrževanje bogate kulturne, naravoslovne in tehniške dediščine, povezane z idrijskim rudiščem, ki je od junija leta 2012 vpisano na seznam svetovne dediščine pri Unescu. Za uresničitev tega programa je nujno potrebno vzpostaviti delovanje javnega centra za upravljanje z dediščino živega srebra, ki ga je Vlada julija 2011 ustanovila kot pogoj za vpis na Unescov seznam.

Na tem mestu pozivam pristojna ministra, mag. Žerjava in dr. Turka, da čim prej preoblikujeta Rudnik živega srebra Idrija v likvidacijo v Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, ki je bil nujno potreben zato, da smo bili vpisani na Unescov seznam, in da realizirata sklep Vlade z julija leta 2010.

Glede na program predlagam, da se s tem amandmajem za vzdrževalna dela, monitoring in plačilo rudarske škode zagotovi dodatnih 500 tisoč evrov sredstev. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Glasujemo o amandmaju.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 47.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo k proračunskemu uporabniku 2431 – Direkcija Republike Slovenije za ceste. Najprej prvi amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 47.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Drugi amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 47.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Še tretji amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 47.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo k proračunskemu uporabniku 2611 – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Kreiranje delovnih mest.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 47.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Prehajamo k proračunskemu uporabniku 3330 – Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Mladi raziskovalci, mobilnost in spodbude najboljšim raziskovalcem.

Gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Spoštovani!

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija se zavedamo, da je investicija v znanje, raziskave, znanstvenike in mlade upe, najboljša naložba, da je to najvarnejša naložba, ki se zagotovo obrestuje. S tem, ko Vlada ni opravila – velikokrat se govori, od kod vzeti – domače naloge, ki smo ji jo naložili, da pripravi pogodbo za črpanje kredita za TEŠ 6, je skozi okno vrgla 30 milijonov evrov. S tem bi lahko plačali stroške, ki jih imajo mladi raziskovalci in tudi vso

prehrano v osnovnih šolah. Naši znanstveniki in raziskovalci so v samem evropskem vrhu. Če jim s tem amandmajem ne damo možnosti, da zadržimo nivo na tej ravni kot je sedaj, bodo ti naši znanstveniki odšli. Veliko se jih sploh ne bo odločilo, da bi svoje potenciale usmerjali v raziskave in razvoj. Težko se piše narodu, ki tega ne prepozna.

Zato vas ponovno želimo strezniti – razmislite in podprite ta amandma. Če nas ne poslušate, poslušajte tiste, ki so vaš up in vaša nada, kot govorite – tukaj, pred parlamentom so. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti svoj glas? Ugotavljam, da ne, zato glasujemo. Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti 43.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 43.)

Amandma ni sprejet.

Nadaljujemo z odločanjem o amandmaju k proračunskemu uporabniku 3330 – Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SD k podprogramu Podporne dejavnosti na področju kulture.

Želi kdo obrazložiti svoj glas?

Gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Spoštovane in spoštovani!

Maribor je bil v letošnjem letu Evropska prestolnica kulture. To je bila velika čast in velika odgovornost, in Maribor jo je izpeljal dobro. V celotnem letu je bilo izpeljanih več kot 500 najrazličnejših projektov, umetniških manifestacij, dogodkov, kulturnih večerov, koncertov, velikih festivalov in majhnih, drobnih premikov. Ta projekt je omogočil, da je Maribor pridobil novo samozavest in se trdno odločil, da bo pot v postindustrijskem času gradil na sposobnosti in ustvarjalnosti svojih ljudi. Ne pustimo, da ta projekt, ta pomemben dosežek, dosežek nacionalnega projekta evropske prestolnice kulture, izzveni v prazno.

Omogočimo Mariboru in partnerskim mestom, da z zasledovanjem trajnostnih učinkov, ki se merijo tudi v ekonomskih in socialnih učinkih, nadaljuje poslanstvo tega projekta. Naj omenim, da se je število nočitev v Mariboru v tem letu povečalo za 70 %. To je pomemben dosežek, ampak dosežek bo le, če bomo te ekonomske in socialne učinke uresničevali tudi v prihodnjih letih.

S kolegico Majdo Potrata sva pripravila ta amandma. Socialni demokrati smo ga vložili z ambicijo, da zagotovimo 500 tisoč evrov v letih 2013 in 2014 za to, da ekipa, ki se je pri izpeljavi tega projekta dokazala, še naprej uspešno pridobiva evropska sredstva za realizacijo projektov, ker je Evropska prestolnica kulture Maribor 2012 nesporno dokazala, da kultura ni

porabnik, ampak je generator razvoja, je generator nove identitete. Ker Maribor potrebuje pozitivna sporočila, vljudno prosim za podporo temu amandmaju. Sam ga bom z veseljem podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem, ali želi še kdo obrazložiti svoj glas.

Gospod Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa.

Jaz bi drugače začel. Proračun je družbena pogodba med državljani Republike Slovenije in Vlado, ker pa državljani ne morejo vsi priti sem in se pogajati z Vlado, je parlament predstavnik državljanov. Sprašujem, ali je res treba tako ostro deliti predloge, da niti en amandma ne more biti sprejet s strani opozicije. Jaz vendarle apeliram na razum.

Amandma je dober. Mestu Maribor kot prestolnici kulture daje nekaj dodatnih razvojnih možnosti. Dajmo ga podpreti in ne kažimo mišic, ker smo vsi šibki. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje, Ivan Vogrin ima prav. Pogajalci so tu pred parlamentom bili, bodo danes in pogosto dajejo sporočila. Kar tukaj so tisti, ki se pogajajo z nami, ki tukaj notri sedimo in glumimo bukvo, če lahko tako rečem, dobesedno.

Gospe in gospodje, evropska kulturna prestolnica je slovenski projekt, ni projekt Maribora, ne partnerskih mest. Slovenija se je prijavila na ta projekt in Slovenija je ta projekt dobila. Nerazumno je, da slovenska vlada, ki zastopa Slovenijo, ne vidi potrebe, da je ta projekt v letu 2013 treba nadaljevati, ker je dober projekt, ker je slovenski projekt, ker ni projekt ne levih, ne desnih, ne te, ne one strani – je projekt tistih, ki so razumeli, da je to razvojna potreba Slovenije. Zato, gospe in gospodje, poslušajte pogajalce, ki se vam približujejo, ki so zelo jasno povedali svoje mnenje, da nimate prav, in podprite amandma. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Amandma je vreden podpore zaradi velikega učinka, ki ga ima Evropska prestolnica kulture na mesto Maribor. Veliko govorimo o tem, kakšna je bila usoda velikega, nekoč močnega industrijskega mesta in kako stežka prerašča v pomembno univerzitetno središče. Sprva je kazalo, da se Mariborčani in Mariborčanke dejstva, da postajamo Evropska prestolnica kulture, ne zavedamo v polni meri ali vsaj, da nimamo

tolikšnega žara kot tisti, ki so projekt pripravljali. Tisto, kar je evropski prestolnici kulture uspelo, je to, da zdaj, ob koncu leta lahko rečemo, da mesto živi z evropsko prestolnico kulture. To predstavlja velik kulturni kapital za prihodnje in odpira prostor za nove razmisleke o tem, kam hočemo kot družba. Mislim, da bi predvsem tisti, ki ste vneti zagovorniki regionalizma, morali ta amandma, ki nima velikih finančnih zahtev, podpreti zaradi tega, ker bo pozitivno izkušnjo, ki so si jo organizatorji pridobili, ohranjal tudi za naprej.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Opažam več rok, zato odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite.

Mag. Borut Ambrožič.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči.

Že na začetku naj povem, da bom predlagan amandma podprl, ne samo iz razloga, kot ga je kolega Frangež, ki prav tako prihaja iz mesta Maribor, kot tudi sam, orientiran na organizatorja oziroma uradne tvorce dogajanja v sklopu EPK, temveč tudi zato, ker na posredni način podpira vsa prizadevanja vseh ostalih kulturnikov v vseh slovenskih mestih, ki so izven formalnega sodelovanja z dogajanjem oziroma v dogajanju EPK 2012 prispevali h kulturnemu razcvetu v Sloveniji. Kot nekdo, ki je imel v preteklih letih priložnost obiskati nekatere prejšnje evropske prestolnice kulture in bil seznanjen s podatki, tudi ekonomskih aspektov, teh organiziranj, lahko potrdim, da se je vsaka od teh investicij, ki je sprva šla v minus, kasneje z ustrezno strategijo, ki jo je posamezno mesto postavilo, sprevrgla v ekonomsko, turistično, kulturno in tudi gospodarsko priložnost posameznega mesta.

Zato še enkrat, predlagani amandma podpiram in pozivam tudi ostale, da ga podprete. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Gospod Matjaž Zanoškar.

MATJAŽ ZANOŠKAR (PS PS): Hvala za besedo.

Mislim, da ne moremo enačiti ali najti primerne oziroma enako težkega dogodka na področju kulture, kot je Evropska prestolnica kulture leta 2012. Ravno ta amandma gre za podporo temu projektu. Marsikateri razpravljavci govorite o Mariboru, vendar moramo gledati širše. Maribor je sicer nosilec evropske prestolnice kulture, sodeluje pa celotna vzhodna kohezijska regija od Novega mesta, Ptuj, Murske Sobote, Velenja, Slovenj Gradca. Temu prostoru je bila dana možnost, da Evropi pokaže in se predstavi Evropi skozi našo kulturno identiteto na takšen način, kot se je. To je bila enkratna, fantastična priložnost. Verjetno še dolgo ne bo podobnega trenutka, ko se bo lahko

promovirala slovenska kultura na takšen način, kot se je.

Tako kot je bilo povedano je EPK, Evropska prestolnica kulture, vnesla nekaj novega, utrjevala in utrdila našo kulturno dejavnost na tem področju in z aspekta ekonomije zanesljivo doprinesla mnogo stvari. To ni bil kampanjski projekt, to ni bil projekt, ki bil leta 2012, potem pa prenehal. Ta projekt bo pustil posledice, pozitivne posledice v vseh teh mestih in tega se moramo zavedati. To je zelo lep in absolutno zelo koristen doprinos na kulturnem področju skozi EPK.

Podpiramo amandma. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Dragan Bosnić ima besedo.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Maribor je bil alpsko mesto leta 2000. Od tega je ostala tržnica, kmečka tržnica. To je vse, kar je ostalo od tistega dogodka. Mislim, da je bila Idrija lani alpsko mesto. Zdaj je Evropska prestolnica kulture celotna vzhodna kohezijska regija, kot je kolega povedal, in če zdaj zapremo ta projekt, bo ostala ne samo tržnica, ampak bodo ostali vrtovi, urbane brazde. To bo vse, kar bo ostalo.

Mislim, da ni treba posebej poudarjati, da bom ta amandma podprl, bi pa želel, da ga podprete vsi skupaj, ker ne gre za neka velika sredstva, Mariboru pa to ogromno pomeni. Potem bi spet bila ena zgodba, razen nogometa, ki je v Evropi že dalj časa, in bi Maribor s tega naslova bil dalj časa v Evropi oziroma evropskem prostoru in bi nadaljeval projekte, ki so se začeli.

Zato vas pozivam, da podprete ta amandma, ker je smiseln. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani poslanke in poslanci, še enkrat lep pozdrav!

Rad bi podprl ta amandma na ta način, da vsi razumemo, tudi pomurski poslanci, da ne govorimo samo o Mariboru. Del kulturne prestolnice je tudi Murska Sobota. Ker imamo kulturno prestolnico, je naše Gledališče Park lahko zaživel s slovenskim in evropskim denarjem. Vmes so se zgodile tudi kakšne zanimivosti, tako da je Murska Sobota zdaj bogatejša za kip sove na rolki. Ali je lep ali ni lep, v vsakem primeru je verjetno edinstvena sova na rolki za 85 tisoč evrov, pa še neka muza, pa labod brez rolke.

Apeliram, da teh 50 tisoč evrov namenimo kulturni prestolnici. Apeliram tudi na te, ki denar razporejajo, da je ena sova na rolki dovolj, ni treba, da imamo dve sovi na rolki. Ta denar dajte pametno izkoristiti. Apeliram na vse regionalne poslanke in poslance – ne narediti

podobnega fiaska, kot pri zakonu o zdravstvenem varstvu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Gremo po vrsti. Članica Evropske prestolnice kulture je tudi mesto Ptuj. Če že tako. Dajmo vsi, ki smo za regionalizacijo, ta amandma podpreti. Jaz pa pravim drugače. 1. februarja 2008 ste kolegice in kolegi imeli najboljšo, največjo možnost in priložnost, da bi to državo regionalizirali in ste potisnili nož v hrbet takratnemu ministru za lokalno samoupravo Žagarju. Prepričan sem, dragi kolegice in kolegi, da je ekipa, ki se je ukvarjala z Evropsko prestolnico kulture tudi po ostalih mestih, sposobna ekipa, da se je dokazala in da bo znala še kako dobro delovati in pridobivati evropska sredstva. Če se bojite za njeno preživetje, potem nima smisla jemati denarja iz proračuna in dajati v javno porabo. Danes je pri sprejemanju proračuna kolegica Alenka Bratušek jasno opozorila to vladno koalicijo, da bo pripeljala državo s 46,9 % na 70 % zadolževanja BDP.

Kolegice in kolegi, ne smemo, ker nam je opozicija povedala, da ne smemo dodatno zadolževati, iz javnih sredstev jemati denarja za karkoli, ampak kvečjemu za gospodarsko rast. Če smo kje to državo pripeljali na kant, smo jo pripeljali na treh točkah. Na tem, da nismo uvedli regionalizacije, na tem, da ste zadnja 3 leta zadolžili državo za 8,7 milijarde evrov in sploh ne vemo, kje so, kam so šle, in s tem, da v zadnjih 3 letih niste pokoristili evropskih sredstev, ki so bila na razpolago.

Žal amandmaja ne bom podprl, tudi v dobrobit ekip, ki bodo preživele in še kaj več naredile.

PODPREDSIEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Tudi v mojem imenu vas prosim, da ne polemizirate, ker pri obrazložitvi glasu kolegice in kolegi ne morejo odgovarjati na posamezne pripombe.

Vidim več rok, zato ponovno odpiram prijavo za obrazložitev glasu. Prosim, da se prijavite.

Gospod Roman Jakič.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Kot čistokrvni Ljubljčan čutim dolžnost, da podprem ta amandma, ker sem bil kot čistokrvni Ljubljčan zelo ponosen, da je Maribor postal Evropska prestolnica kulture in sem z velikim ponosom šel na otvoritveno prireditev in se udeležil nekaterih prireditev v Mariboru. Ne gre za novo zadolževanje, kot menijo nekateri, ki sicer že dolgo sedijo v tem parlamentu, ampak gre za prerazporeditev sredstev. Amandma, ki je napisan, je, da kultura

dobi denar, ki je sicer predviden za servisiranje javnega dolga. Mislim, da si Maribor zasluži, da si regija zasluži – nenazadnje gre po poti kot pravi predsednik Vlade gospod Janez Janša, ki pravi, da je vzhodna kohezijska regija podhranjena, da dosega 73 % povprečja Evropske unije. Ne vidim nobenega razloga, zakaj ne bi s to gesto vzhodni kohezijski regiji in Mariboru namenili 500 tisoč evrov in ta denar vzeli iz druge postavke.

Ta amandma bom podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslanev, za je glasovalo 41, proti 43.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 43.)

Amandma ni bil sprejet.

Nadaljujemo z odločanjem o amandmajih k proračunskemu uporabniku 3330 – Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SD k podprogramu Dejavnost visokega šolstva. Spremembo amandmaja smo prejeli na klop. Poleg pregleda amandmaja imamo spremembo amandmaja.

Želi kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine?

Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik.

Sami ste opozorili na tisto, na kar želim znova opozoriti tudi sama, da je pri dejavnosti visokega šolstva vložen popravek amandmaja, ki prvotno vsoto 20 milijonov znižuje na 16 milijonov. To je naša končna odločitev, čeprav je visoko šolstvo izgubilo 20 milijonov, nujno potrebnih 20 milijonov za izpeljavo že razpisanih programov, v katere so se študentje že vključili. Po velikih varčevalnih prizadevanjih javnih univerz, kako slediti tistemu, kar je storil že rebalans in kar povzroča ZUJF, je to usoden rez v visoko šolstvo. Če nismo slišali študentov in študentk, ki so nam ob rebalansu in ob ZUJF brali Cankarja, če nismo prebrali pisma rektorske konference, bomo morebiti slišali zbrane protestnike, ki so se danes ob 10. uri zbrali pred sedežem ljubljanske univerze.

Morebiti ste zasledili protest študentk in študentov in profesorjev treh umetniških akademij. Gre preprosto za to, da se odločimo, ali hočemo ali ne želimo biti civilizirana družba s perspektivo. Gre za to, da bi proračun moral kazati pot za naprej. Ta poseg v finance je poseg, ki onemogoča normalno izvajanje sedaj in onemogoča tudi normalno rast za naprej. Sama pri takem početju v imenu svojih poslanskih kolegov in kolegice ne želim sodelovati, zato smo vložili amandma. Pričakovala bi, da smo vas v številnih razpravah uspeli prepričati v to, o kako zelo pomembni dejavnosti govorimo. Navsezadnje smo se

srečevali z eminentnimi predstavniki te sfere na številnih sejah, na javni predstavitvi mnenj. Upam, da so vas prepričali in da vas niso omajali tisti, ki sejejo dvom v usposobljenost slovenske akademske sfere. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem gospoda Kavtičnika, ali želi obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? Izvolite.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

V Poslanski skupini Pozitivna Slovenija bomo ta amandma podprli.

Včeraj smo govorili 14 ur, kolegica Potrata je povedala, koliko je bilo razprav, koliko je bilo dopovedovanj, koliko je bilo razlag s strani eminentnih strokovnjakov. Tisti, ki ste želeli dobiti informacije, ste jih lahko dobili, tisti, ki pa ne slišite ali ne vidite, pa vam itak ni pomoči. Vendar, mi želimo, da bi pomagali tej državi in želimo, da bi dali možnost in priložnost vsem študentom in vsem ljudem v tej državi, mladim ljudem, ki želijo študirati, se želijo izobraževati in doprinesi nekaj k tej državi.

S tem amandmajem samo želimo dati nazaj tisto, kar ste jim v proračunu vzeli. Želimo samo, da se tistih 16 %, ki jih vzamete za izobraževanje na univerzah za proračun, 20 % za raziskovalno delo v tem proračunu, vrne nazaj. Rektorji in dekani so nas opozorili, da notranjih rezerv ni več. Morali bodo opuščati programe, morali bodo odpuščati delavce, strokovnjake, mi pa vemo, da so ti strokovnjaki najboljši univerzitetni profesorji, še kako zaželeni povsod po Evropi. Ampak, to niso ljudje, ki bi se puntali na ulici in kričali, to so akademiki, ki samo povedo in potem gredo. Če to želite, potem boste res lahko iz Argentine in ne vem od kod pripeljali ljudi, ki jih vabite in želite, da pridejo v to državo in da rešujejo. Ne vidite in ne zaupate pa ljudem, ki tukaj živijo in tukaj želijo nekaj narediti, teh ne vidimo. Ne vem, kaj so se vam tako zamerili. Kaj smo se vam tako zamerili? Mi jih slišimo, vi pa ne vidite in ne slišite. Upam, da se motim! Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem, ali želi še kdo obrazložiti glas v imenu poslanske skupine? Ne želi.

Besedo dajem dr. Gregorju Virantu za osebno obrazložitev.

DR. GREGOR VIRANT (PS DL): Ta amandma bom podprl, ker mislim, da v tej točki proračun ni dober zaradi tega, ker je poseg v sfero visokega šolstva in znanosti nesorazmerno visok. Gre za 15-odstotno znižanje na tem področju, na področju znanosti za približno 20-odstotno znižanje, in to je izjemno slabo sporočilo. Celotni javni sektor mora zategovati pas, o tem ni nobenega dvoma, vendar moramo to delati po nekem načelu sorazmernosti, povsod približno

enako, predvsem pa, da se ne posega tako močno v tistem segmentu, ki je za to družbo in za njen preboj iz krize najbolj pomemben – znanost, raziskovanje, visoko šolstvo. Intelktualna elita države je tista, ki lahko to državo najprej popelje iz krize.

S temi 16 milijoni, ki jih prinaša amandma, ne bomo rešili ne proračuna, ne države, ne visokega šolstva in znanosti, bi bilo pa to, kolegice in kolegi, pomembno sporočilo. Včeraj sem govoril z mladimi raziskovalci, ki so dobili prestižno nagrado na MIT, Massachusetts za področje sintetske biologije in rekli so mi približno tako: "Ne gre toliko za denar. Nam je uspelo tudi z relativno malo denarja doseči to, kar smo dosegli. Gre za sporočilo. Mi želimo slišati, da nas potrebujete." To sporočilo jim danes dajmo. Minister za finance s to prerazporeditvijo nima problemov, zato predvsem kolege v koaliciji pozivam, da podprete ta amandma. Žal mi je, da se to ni uspelo rešiti v vladi, da se to ni uspelo rešiti na koaliciji, ampak zdaj je še ta priložnost.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem, ali želi še kdo obrazložiti glas? Vidim, da ja, zato odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite.

Gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Z zanimanjem sem poslušal predsednika Državnega zbora in moram reči, da se s predsednikom popolnoma strinjam. 16 milijonov pri 9 milijardah ni nič, kar bi naredili, če bi sprejeli ta amandma, kakšno simbolno sporočilo bi dali javnosti. Ta moment je pred Državnim zborom ogromno ljudi, ogromno intelektualcev, ki spremljajo današnjo sejo in čakajo na odločitev, kaj bo Državni zbor ta moment sprejel. Kar se mene tiče, sta samo dva izredno pomembna amandmaja, ki smo jih Socialni demokrati in opozicija vložili. To je ta amandma, s katerim na nek način rešujemo visoko šolstvo in šolska prehrana v vrednosti cca 29 milijonov. 29 milijonov bi pomirilo in rešilo marsikatero izmed ljudi, tako da apeliram na vse poslanke in poslance, da amandma, ki je pred vami, amandma Socialnih demokratov, sprejmemo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

Ta amandma bom podprl, ker je resnično nujno potreben. Mislim, da so obvestila in sporočila z univerz zelo jasna. Odvzetih je bilo 20 milijonov evrov za delovanje visokega šolstva in z našim amandmajem smo najprej predlagali, da vrnemo ta znesek 20 milijonov v celoti. Pozneje je po dodatnem preverjanju prišlo do uskladitve, da predlagamo nižji znesek, 16

milijonov, zgolj in samo zato, da se približamo tistim, ki so mogoče nasprotovali amandmaju v višini 20 milijonov evrov. Čeprav je vsakršno nasprotovanje sredstvom, ki jih namenjamo visokemu šolstvu, res neumestno, kajti s tem se onemogoča normalno izvajanje študijskih programov, onemogoča se vpis študentov v te programe. Spoštovani, posledica tega bo, da bo, če bomo želeli ohraniti določene študijske programe, treba vpeljati šolnine. Ali je cilj, da vpeljemo v Sloveniji šolnine in s tem spet prižadenemo prav tiste, ki imajo danes izjemno nizke prihodke, ker so starši ostali brezposelni ali imajo v službah težave z izplačili plač? Če ta amandma ne bo sprejet, bodo mnogi obsojeni na to, da ne bodo dokončali svojega izobraževanja. Mislim, da tega Državni zbor enostavno ne more dopustiti.

Zato bom ta amandma podprl. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Janja Klasinc.

JANJA KLASINC (PS PS): Kolegice in kolegi!

Tudi jaz bom podprla ta amandma. To je naložba v prihodnost. Rada bi opozorila na to, da je javno šolstvo v Sloveniji zelo uspešno šolstvo in da je večina ljudi v tej dvorani, ki smo dosegli visoko izobrazbo, končala ravno fakultete v javnem šolstvu. Slovenija se je v zadnjih 20 letih pripeljala do nekega absurda, da z javnim denarjem financiramo tudi zasebno šolstvo. Podpiram zasebno šolstvo, vendar pogledajte, nikjer na svetu države v tolikšni meri z javnim denarjem ne financirajo zasebnih šol. Če ne sprejmemo tega amandmaja, se bo zgodilo, da bodo naše uspešne javne univerze morale okrniti svoje programe in da bomo vse tisto, kar smo načrtovali 20 let, da bomo država pametnih, sposobnih in uspešnih ljudi, onemogočili z eno tako nespametno rešitvijo. Zelo všeč mi je bilo, ko sem slišala predsednika Državnega zbora, ko je povedal, da bo podprl ta amandma. Mislim, da moramo vsi intelektualci tukaj, mislim pa, da nas je večina v tej dvorani, to storiti. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Ivan Simčič.

IVAN SIMČIČ (NeP): Spoštovani navzoči!

Tudi sam bom omenjeni amandma podprl, ker menim, da ima znanje prednost pred financami. Če bo znanje pridobljeno, bomo lahko tudi proračun polnili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK: Mag. Dejan Židan.

Se opravičujem, nekaj nam avtomatika ne dela.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Podpredsednik, ne smete kartati vmes. Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

Tudi sam bom ta amandma podprl. Na nekaj pa moram opozoriti. 16 milijonov, ki jih vračamo – če slovenske univerze dobijo 16 milijonov, jim bo še vedno zelo težko. Toliko denarja, kolikor jim je bilo sedaj odvzeto – s 16 milijoni, ki jih dobijo nazaj, jim bo še vedno zelo težko. Morajo iti v proces prestrukturiranja, morajo iskati notranje rezerve, vendar imajo vsaj možnost, da kot pomembne institucije ne zgrmijo v neko brezno. Brez tega denarja pa to pomeni dvoje, pomeni, da se igramo s segmentom naše družbe, ki odloča o naši usodi, to je prvo. Kot drugo, od zadaj pomeni prikriti pritisk na uvajanje šolnin, za kar v slovenski družbi ni nobenega soglasja.

Tako da, spoštovani poslanke in poslanci, apeliram na vse prisotne s tem amandmajem – dajmo našim univerzam vsaj možnost, da se prestrukturirajo. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Precej nenavadno je, da predsednik Državnega zbora, ki je član koalicije, napove drugačno glasovanje pri nekem amandmaju kot je dogovorjeno znotraj koalicije, ampak pustimo to, gremo na vsebino.

16 milijonov evrov se strinjam, da ni številka, ki bi bila nepremagljiva za državo. Ni pa res, da se ta plačila vzamejo iz prispevkov za vplačilo v proračun Evropske unije. To se ne da. Plačilo v proračun Evropske unije mora biti, tako kot tudi mi pričakujemo izplačila iz proračuna Evropske unije, v skladu s pogodbo. Mi je zelo žal, da nismo takšnih stvari uskladili prej z ministrom za finance. Bilo je rečeno, ampak samo nekomu, da se minister Šušteršič s tem strinja. Jaz za to kot koalicijski poslanec ne vem. Zakaj potem nismo sprejeli tudi amandmaja za 20 ali 26 milijonov za mlade raziskovalce?

Rad bi zaključil s tem, kolegice in kolegi, da to ni pošteno. Pošteno pa ni zaradi tega, ne zato, ker je to predsednik Državnega zbora rekel – predsednik Državnega zbora se ni strinjal, da bi bilo petinsko delo poslank in poslancev, ki delajo po univerzah, brezplačno. Sprejmimo ta sklep, pa bomo privarčevali tisti del, ko delajo iz javne uprave po univerzah in po drugih institucijah in so plačani dvojne plače. Na koncu bom razumel, da si predsednik Državnega zbora s tem kupuje delovno mesto po končanem mandatu!

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Borut Ambrožič.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči.

Tudi sam bom predlagan amandma podprl, predvsem zaradi tega, ker kljub

zatrjevanjem pripravljavcev proračuna, da ima vsaka fakulteta oziroma univerza še kar nekaj rezerve pri pripravi svojih programov, to enostavno ne drži. Kljub svoji bridki izkušnji sem tudi sam verjel in verjamem še naprej, da je znanje naložba v prihodnost. Tega veselja mi ne more odvzeti nobeno ozadje, takšno ali drugačno. Tudi številke govorijo same zase. Pravna fakulteta v Mariboru je nekoč zaposlovala 45 ljudi, sedaj je padla na številko 22, ki se bo verjetno v prihodnjih mesecih ali letih ob takšnem načinu strategije proračuna nižala.

Zaradi vseh protestov, ki so se odvijali, in opozoril, ki so bila dana nam oziroma pripravljavcem proračuna, je ta vsota, ki ni simbolna, ampak vrača neko upanje v javno šolstvo, primeren način, ki ga uveljavlja ta amandma.

Zato bom amandma podprl. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Ivan Vogrin. Ga ni v dvorani.

Gospod Jerko Čehovin.

JERKO ČEHOVIN (PS PS): Hvala.

Eden od letakov, ki so zunaj na trgu, pravi: "Fiziki nimamo za pouk teorije relativnosti." Očitno ga v tem državnem zboru nekateri še vedno imajo.

Mislim, da tisti, ki smo se lepo izšolali, zastoj, nalagamo sedanji generaciji študentov, da bodo morali, če bodo hoteli biti izobraženi, doplačati. Tako vidim jaz ta ukrep zmanjševanja sredstev za visoko šolstvo. Nesorazmerno rezanje – 18 % je ta rez v primerjavi z lanskim letom, z 20 na 15. Ampak, ali imamo mi pravico, da žrtvujemo generacije na račun tega, da rešujemo neke druge zadeve? Veste, zelo težko je mladim ljudem povedati, da dokler imamo denar, imamo še vojsko v Afganistanu, imamo še kakšne druge zadeve, nimamo pa za njihovo šolanje.

Zato bom ta amandma podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Spoštovani podpredsednik!

V krizo nismo prišli zaradi pomanjkanja denarja, temveč zaradi neupoštevanja znanja in stroke in zaradi retardirane politike, ki je 20, 21 let dušila to državo in to gospodarstvo. Zaradi tega, ker smo danes celo v koaliciji, ste pripravili, da je treba skržiti in zmanjšati delež, ki je namenjen, namesto, da bi dali več v znanje, več v tisto znanje, ki ga potrebujemo, ki nas bo popeljalo iz krize. Ne, mi želimo znanje še vzeti. To je nedopustno!

Podprl bom amandma, da se visokemu šolstvu ne vzame toliko, kolikor ste predvideli.

Vzemite tam, kjer je najmanj boleče, naredite nekaj za večjo gospodarsko rast, za ohranitev delovnih mest in investirajte v znanje, ker znanje je naša prihodnost. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem, ali želi še kdo obrazložiti svoj glas.

Proceduralno mag. Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani podpredsednik!

V imenu Poslanske skupine Nove Slovenije bi rad v skladu z 2. odstavkom 73. člena Poslovnika Državnega zbora zahteval 45 minut pavze pred glasovanjem in odločanjem o tem amandmaju.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Dobro.

Sprašujem naprej, če želi še kdo obrazložiti svoj glas. Opažam, da ja, zato odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite.

Gospa Renata Brunskole.

RENATA BRUNSKOLE (PS PS): Hvala lepa.

Tudi jaz bom amandma podprla. Javno šolstvo, javne univerze, so naš biser, katerega ne smemo uničiti. Ne smemo uničiti tistega, kar se je gradilo iz generacije v generacijo. Naši predhodniki so vlagali v to, da smo mi, mlajše generacije imeli možnost se izobraževati. Gre za kvalitetno delo slovenskih univerz, gre za zelo pomembno sodelovanje univerz in njihovih inštitutov z gospodarstvom, gre za zelo pomembno povezovanje teorije s prakso. Država kot je Slovenija ne sme dovoliti, da bi izgubila javno šolstvo, da bi naši mladi raziskovalci, mladi znanstveniki imeli boljše ponudbe v tujini, ker jih lastna država ne podpira. Zakaj bi mladi odhajali v tujino za boljšim kruhom? Tudi javne univerze in javno šolstvo omogočajo in zagotavljajo suverenost Republike Slovenije.

Ta amandma bom zagotovo podprla.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Najprej bi rada rekla sledeče. Zelo me je prizadelo oziroma se me je dotaknila razprava gospoda Pukšiča, ki je o Virantu povedal to, kar je povedal. Prepričana sem, da se gospod Virant zna sam braniti, ampak vseeno sem morala to povedati, ker ne odobravam takšnih razprav v Državnem zboru.

Kar se pa amandmaja tiče, bi želela povedati, da se prištevam med intelektualce oziroma razumem potrebo, da se visokemu šolstvu, raziskovanju in znanosti nameni več sredstev. Prepričana sem, da se znotraj proračuna da prerazporediti sredstva tako, da bi

lahko zagotovili teh nekaj milijonov in jih dali izobraževanju. Poleg tega sem prepričana, da bo naša Vlada to lahko naredila s prerazporeditvami, saj je proračun na nivoju države podoben proračunu občine in vemo, kako tam prerazporejamo sredstva – tako bomo lahko tudi tukaj.

Zato bom, kljub temu, da sem v koaliciji, koalicijska poslanka, podprla ta amandma. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Lejla Hercegovac.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS):
Spoštovani podpredsednik, poslanke in poslanci!

Dobro in pošteno je podpreti vsak amandma, ki se nanaša na mlade, bodisi, da govorimo o visokem šolstvu, zdravstvu ali kulturi. Amandma bom podprla, ker so mladi – kar ni fraza, ampak resničnost – naša prihodnost. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD):
Hvala lepa.

Ta amandma bom podprla, ker vso svojo izobrazbo, od osnovne šole do doktorata, dolgujem brezplačnemu šolstvu. Te izobrazbe ne bi mogla doseči, ker nisem izhajala iz bogate družine.

Menim, da je neodgovorno od te družbe, da reže svojo podstat, da reže enega temeljnih bogastev, ki ga ima. Sistemi, kot je visoko izobraževanje, se niso zmožni prilagajati v kratkem roku. Odločitev, da to storite, pomeni samo to, da ga želite uničiti. Zato podpiram tudi pogum predsednika parlamenta in vseh tistih, ki se boste odločili amandma podpreti, da tako ravnamo! Če pa še ne veste, kaj se dogaja, kolegice in kolegi iz koalicije, pojdite in pogledajte na ulico – "vrag je odnio šalu"! Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Morda pa se vam zjasnijo vremena, če se nam še kakšna takšna zgodba dogodi.

Spomnil bi, da smo pred kakšnim dnevom sprejeli pokojninsko zakonodajo. Zakaj? Zato, ker smo razumeli, da ni najboljše in da moramo narediti nekaj, če hočemo kaj spremeniti. Danes smo v podobni situaciji. Danes lahko začnemo spreminjati slabše ali najslabše odločitve v manj slabe, zato da bomo pomagali ljudem, da bomo naredili tisto, kar ljudje od nas pričakujejo in si zaslužijo, ker imamo dober izobraževalni sistem. Zato odločno

nasprotujem vsem razpravam, v katerih bi samo naš predlog bil dober. Ni res! Dober predlog je tisti, ki v danem trenutku rešuje neko nastalo situacijo. Razumem pobudo, ki je bila dana za odmor zato, da bodo tudi drugi oziroma da boste vsi razumeli ta trenutek. Morda bi bilo resnično dobro sporočilo, da vsi soglasno podpremo predlog opozicije in damo dobro sporočilo. Pa še kaj takega naredimo za ljudi! To je začetek poti, ki morda pomeni, da se bomo delili na dobre in manj dobre, na sposobne in manj sposobne, izobražene in manj izobražene, ne pa naše in vaše.

Ta amandma bom podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Preden dam besedo mag. Majdi Potrata, bi vas prosil, da ostali prenehate z razgovori v dvorani.

Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik. Saj veste, da me ne moti, da lahko vseeno govorim.

Imamo priložnost vzeti odločanje v svoje roke in dokazati, da je odločevalec pravzaprav Državni zbor. Predlagateljica je v tem primeru Vlada. Bilo je veliko poskusov doseči ugodnejši položaj za preživetje visokega šolstva v letu 2013. To ni uspelo pogajalcem in predstavnikom visokega šolstva. Prepričana sem, da nam pa lahko uspe. Znesek, kot rečeno, ni v enaki višini, kot je bilo sredstev visokemu šolstvu odvzeto, zato pa lahko soglašam s predsednikom Državnega zbora, da s tem amandmajem dolgoročno položaja visokega šolstva ne rešujemo.

Želela bi, da se predstavniki visokega šolstva ne bi počutili kot glas vpijočega v puščavi, da jim dokažemo, da smo odzivna družba, da smo razumevajoča skupnost, ki vidi, da je treba visokemu šolstvu zagotoviti trdne finančne temelje, poskrbeti za ureditev financiranja v Zakonu o visokem šolstvu, kar nam nenazadnje nalaga tudi Ustavno sodišče – že vse od februarja letos bi to morali storiti. Zato lahko s tem amandmajem za leto 2013 podamo roko tej pomembni sferi, temu pomembnemu družbenemu podsistemu in v letu 2013 iščemo zakonsko osnovo za tisto, za kar smo zadolženi.

Amandma bom podprla. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa.

Ko je ameriški predsednik Roosevelt leta 1941 nagovoril narod za vstop Američanov v drugo svetovno vojno, je navedel štiri razloge, zakaj morajo Američani vstopiti. Eden od teh je varnost pred revščino in strahom. Možnost šolanja vseh slojev prebivalstva, izobrazba, pomeni dodatek k varnosti pred revščino in

strahom. Prosim lepo, naredimo ta korak in nehajmo sejati revščino in strah. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Nacija, ki ne razume, da je njena prihodnost odvisna od tega, kaj vemo, kaj znamo, kaj smo sposobni narediti, je obsojena na temne čase. Prepričan sem, da vsi verjamemo, da nas lahko samo znanje, inovativnost in ustvarjalnost naših ljudi popeljejo naprej, da lahko samo z znanjem, ustvarjalnostjo zgradimo boljšo Slovenijo. Danes pri tem amandmaju odločamo o tem. Razkroj javne univerze in javnega visokega šolstva ne more biti cilj nobene politike. To je antipolitika, to je protirazvojna politika, usmerjena proti vitalnim interesom tega naroda.

Pozivam vse, da podprejo ta amandma, ker je treba visokemu šolstvu zagotoviti zadostna sredstva za to, da ohranja svoj razvojni impulz. Samo mariborski univerzi zmanjšanje sredstev, ki izhaja iz proračuna, pomeni zmanjšana sredstva za 20 % glede na leto 2011. Tega ne more preživeti noben organizem, tega ne more preživeti nobena institucija in tega ne more preživeti nobena univerza. Tu je naša razvojna priložnost. Moramo razumeti, da je samo vlaganje v ljudi, v njihovo socialno varnost in vlaganje v tisto, kar krepí razvojni potencial te družbe, pravilna pot Slovenije za izhod iz krize.

Zato bom ta amandma podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Sprašujem, če želi še kdo obrazložiti svoj glas. Ugotavljam, da ja, zato ponovno odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite.

Gospod Dragan Bosnić.

DRAGAN BOSNIĆ (PS PS): Hvala za besedo.

Pred časom, mislim, da slab mesec nazaj, sem postavil vprašanje ministru gospodu Žigi Turku, na kakšen način bo nagradil udeležence tekmovanja na MIT, ki so dosegli pomembno drugo mesto na tekmovanju sintetske biologije. Takrat mi je povedal, da bodo deležni priznanja na podelitvi Zoisovih štipendij. Tega so sicer res bili deležni, vendar nič perspektivnega za prihodnost ne dobijo. Zato mislim, da gre tukaj za eno vrsto dvoičnosti in mislim, da je v dani situaciji zelo neprimerno manjšati sredstva, kot je prej sam predsednik Državnega zbora povedal in se z njim absolutno strinjam.

Amandma podpiram, kar pričakujem tudi od vseh navzočih v tem prostoru. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Še vidim željo po razpravi, zato ponovno odpiram prijavo. Prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Vem, da so marsikateri teme, o katerih bomo glasovali danes, takšne, da lahko mobilizirajo veliko ljudi. Včeraj smo imeli razpravo o amandmajih. Minister za finance in njegovi sodelavci so bili tukaj praktično cel dan in ne spomnim se, da bi minister za finance kateregakoli izmed teh amandmajev podprl. Niti enega ni podprl. Zato je nekoliko neobičajno, da nekdo, kdorkoli že to je, govori v imenu ministra za finance oziroma tudi v imenu Vlade, kajti minister za finance je tukaj predstavljal Vlado Republike Slovenije. Po drugi plati pa vem, da se da, ne glede na to, ali je ta amandma sprejet ali ne, delovati in zagotavljati, če je treba, sredstva tudi na drug način. Zakon o izvrševanju proračuna ima 6 členov, ki določajo pooblastila vlade. Mimogrede, ta pooblastila vlade so skoraj identična kot tista, ki jih je imel prejšnji predsednik Vlade in prejšnja vlada in v primeru potreb omogočajo prerazporejanje med postavkami znotraj proračuna.

Vse grožnje in zgodbe o tem, kaj se bo zgodilo, če se to ne bo sprejelo – nič se ne bo zgodilo, noben podsistem ne bo prizadet in tudi visokošolski bo deloval. Predvsem pa sem prepričan, da se bo zagotovo dodatno zagotovilo sredstva za mlade raziskovalce. To je tisto, kar je treba storiti. Nisem pa za to, da se zagotavlja sredstva za visoke stimulacije in / opozorilni znak za konec razprave/ uspešnosti raznim visokošolskim profesorjem – to, kar se mimogrede tudi dogaja, kljub temu da sredstev v visokošolskem sistemu, kot pravijo, ni.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospod Roman Jakič.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Neresno je danes ob sprejemanju amandmajev in sprejemanju proračuna govoriti, da je možno to, kar ne bomo sprejeli ali kar največja koalicijska stranka noče sprejeti, nadomestiti z nekimi drugimi viri. To je neresno, neresno je to poslušati od vodje poslanske skupine največje koalicijske stranke.

Podsistem ne more funkcionirati, če se mu vzame nesorazmerno preveč in to je vsa poanta. Včeraj smo poslušali zelo vehementna stališča drugega vodje poslanske skupine, ki je govoril o tem, da se univerzam in javnemu visokemu šolstvu nič ne bo spremenilo. Danes govorimo o tem, da bo visoko šolstvo ob 15 %, znanstvena raziskovalna sfera pa ob 20 % svojega dela. Če je zadaj to, da se nadomešča javno šolstvo s privatnim, in kurz te vlade pelje na te tračnice, potem mi je jasno, zakaj se to dela, drugače mi pa ni jasno! Če delate v javnem interesu in za javni interes, potem vam je v interesu, da ta amandma danes izglasujete. Naj bo primerjava zelo plastična. Danes

govorimo o 20 milijonih evrov, ki bi zagotovili normalno funkcioniranje vseh fakultet, vseh javnih univerz v Sloveniji, to pa pomeni v bistvu 2 kilometra asfaltirane avtoceste.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Želi še kdo obrazložiti svoj glas? Vidim, da ja, zato ponovno odpiram prijavo.

Gospod Alojzij Potočnik.

ALOJZIJ POTOČNIK (PS PS): Hvala za besedo.

Rekel bom samo en stavek. To je največja podpora gospodarstvu. Hvala.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Alenka Pavlič.

ALENKA PAVLIČ (PS PS): Podpiram amandma, ker ne želim, da ta država postane Butale.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Hvala za besedo.

S tem amandmajem ne bi imela nobenih težav, če ne bi v začetku septembra spremljali novico na 24ur in spremljali novico v Financah ter prejeli poročilo Vlade, ki govori o tem, da je bilo v javni upravi v prvih petih mesecih letošnjega leta izplačanih za 31,3 milijona nagrad oziroma delovne uspešnosti. Takrat so poročali tudi, da je večina teh uspešnosti bilo izplačanih zaradi povečanega obsega dela učiteljev in profesorjev. Javni zavodi na področju šolstva so si iz teh 31 milijonov izplačali 21,7 milijonov uspešnosti. Poleg tega smo lahko iz poročila Vlade prebrali, da je bilo na področju šolstva 361 novih zaposlitev. Varčujemo, otrok, dijakov je vedno manj, mi imamo pa vedno več učiteljev.

Zame so to podatki, ki se morajo obelodaniti ob takih razpravah. Vse te podatke moramo imeti pred seboj takrat, ko se pogovarjamo. Kajti, če denarja v visokem šolstvu ne bi bilo, potem bi si zelo težko izplačevali uspešnost. Zakaj se je to zgodilo? Zato, ker je to edino področje, kjer Vlada ni zahtevala, omejila porabe. Potem se ni nekje druge izplačevalo, ampak se je izkoristilo tisto nišo, ki je ostala. Na tak način so to naredili. Zato te debate zelo težko spremljam in se mi zdi, da je treba res vse podatke pogledati in vprašati, ali so res bili tako izjemno uspešni, da je bilo treba 21,7 milijonov evrov samo v petih mesecih izplačati. Ko bomo imeli podatke še za naslednje pol leta, bo pa najbrž slika še precej hujša.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Vidim ponoven interes za obrazložitev glasu, zato ponovno odpiram prijavo.

Mag. Stanko Stepišnik.

MAG. STANKO STEPIŠNIK (PS PS): Hvala lepa. Spoštovane in spoštovani!

Človeški kapital je osnova za dvig gospodarske rasti, višje dodane vrednosti, inoviranje naših produktov, večanje konkurenčne prednosti in vodi k blaginji družbe.

Amandma bom podprl. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Gospa Tamara Vonta.

TAMARA VONTA (PS PS): Hvala lepa.

To vse se dogaja tudi zato, ker gre za eno redkih področij, kjer se ne da uveljaviti trdne discipline in zelo težko je ukazovati. Ker smo Državni zbor že velikokrat spravili na takšno mesto, se včasih sprašujem, čemu sploh smo tu. Zelo vesela sem, da se kaj takega ne more zgoditi, in sem prepričana, da se ne bo zgodilo, na slovenskih univerzah.

Kot zanimivost na vse te podatke, naj povem še eno. Vem, lahko boste rekli, da se v marsičem zagotovo ne moremo primerjati z Dansko, ampak kakšen dober zgled pa vendarle morda lahko uvozimo, glede na to, da uvažamo tudi slabe zglede. Danska je v proračunu za leto 2013 namenila izobraževanju toliko sredstev kot še nikoli doslej, in to kljub krizi. Nikoli doslej ni bil proračun, namenjen izobraževanju, tako visok kot je za prihodnje leto. Mislim, da to nekaj pove.

Še enkrat se sprašujem, zakaj razbijati nekaj, kar zelo očitno dobro funkcionira. Hvala.

PODPRESEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da so obrazložitve končane, zato v skladu s Poslovnikom oziroma na zahtevo Poslanske skupine Nove Slovenije prekinjam 1. točko dnevnega reda. Prekinjam sejo Državnega zbora za 45 minut. Nadaljevali jo bomo ob 11.40.

(Seja je bila prekinjena ob 10.58 in se je nadaljevala ob 11.41.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Spoštovani kolegice in kolegi, nadaljujemo prekinjeno sejo.

Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Pri tej obravnavi proračuna smo morali vsi skupaj trpeti težke besede, kako smo grozni. Priznam, da sem se počutil zelo slabo. Verjemite mi, da smo poskušali oziroma da poskušamo za to državo narediti najboljše, kar se narediti da, da imamo omejene možnosti, imamo! Na nek način od nas zahtevate to, ono, drugo, tretje, na drugi strani pa država, situacija od nas terja, da delujemo odgovorno. V vseh svojih razpravah in vseh svojih glasovanjih smo delovali tako in se

trudili tako, da bi bili čim bolj odgovorni do naslednjih generacij, da naslednjim generacijam ne bi na hrbet nalagali naših dolgov. To je bila naša osnova, pa smo morali poslušati težke besede. Pri tem amandmaju, pred katerim smo zahtevali pavzo za posvet v poslanski skupini, smo se odločili naslednje.

Ta amandma bomo podprli. Podprli ga bomo zaradi tega, ker ocenjujemo, da bomo 16 milijonov evrov že nekje našli, če ne tukaj, pa tam, ampak zavedajte pa se, da bomo od tukaj naprej nosili skupno odgovornost, kako in kaj naprej.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Proceduralno gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Glede na to, da smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov v uvodu napovedali, da ne bomo podprli proračuna za leto 2013, bi želel proceduralno sporočiti, da bo na podlagi napovedi, ki jo je predstavil kolega Tonin, ta amandma dobil podporo. Upam, da bo potem tudi še pri ostalih poslankah in poslancih, ki boste odločali o tem, dobil zadostno podporo, da bo sprejet.

Proceduralno sporočam, da se bomo ravno zaradi tega, da te besede, ki so bile izrečene glede tega proračuna, tudi z naše strani, ne bodo samo besede, da želimo slabo ali koaliciji ali državi, ampak predvsem besede opozorila. Če se ta opozorila upoštevajo, nam to zelo veliko pomeni. Proceduralno sporočam, da spreminjamo stališče in se bomo pri proračunu za leto 2013 vzdržali.

Lahko povem, da če bi slučajno doživel podporo še amandma za prehrano dijakov, študentov, pa smo kot opozicijska stranka pripravljeni tudi podpreti proračun za leto 2013. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT:
Proceduralno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Vaša izjava, da minister za finance nima problemov s prerazporeditvijo, ki ste jo tukaj izrekli, in s katero ste povzročili to zbrko v Državnem zboru, ne stoji. Tu pred seboj imam pisno izjavo ministra za finance, ki jo je posredoval svojemu državnemu sekretarju in pisno izjavo, ki jo je posredoval tudi na nekatere vodje poslanskih skupin, da vztraja pri tistem, kar je bilo dogovorjeno – da se amandmaja ne podpre in da se potem tekom leta s prerazporeditvijo uredijo stvari in prenesejo sredstva tja, kjer so najbolj potrebna.

Moram reči, da sem na nek način zgrožen, da predsednik Državnega zbora poda izjavo, ki je v pisnem neskladju z dvema dokumentoma, ki sta prišla v zadnjih 10 minutah, in to od ministra, ki je član njegove stranke in Vlade, ki jo podpiramo.

Mi se bomo, kar zadeva glasovanje glede teh dveh amandmajev, prilagodili, ni noben problem, nimamo nobenih težav s tem, ampak rad bi povedal, da je neokusno, da predsednik Državnega zbora potvarja izjave svojih lastnih ministrov. Včeraj, ko smo imeli tukaj izjave, minister za finance ni z eno besedo povedal, da je treba karkoli na tem področju storiti drugače oziroma da bi bilo karkoli, če ti amandmaji ne bi bili sprejeti, onemogočeno. Namreč, Zakon o izvrševanju proračuna je tisti, ki omogoča vladi izjemno uspešno sporočilo, če je potrebno, in tudi podporo konkretnim projektom, bistveno bolj kot na nek načelen ali splošen način.

Kot sem rekel, se bomo prilagodili odločitvam, ki bodo, če bo to potrebno, zagotovile višjo stopnjo podpore proračunu, obsojamo pa izjave predsednika Državnega zbora, ki na takšen način izvaja teror med poslanci Državnega zbora.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro, gospod Tanko, če ste že vi zlorabili proceduralno besedo, potem bom tudi jaz kolegicam in kolegom pojasnil stvari. Če mislite, da naju boste poskušali spreti z ministrom za finance, potem se motite.

Zgodba o tem amandmaju je potekala tako, da sva se predvčerajšnjim z ministrom za finance pogovarjala o tem, ali je mogoče še kaj storiti za področje znanosti in visokega šolstva, zavedajoč se, da gre tukaj za nesorazmerno visoke posege. Procesno je bila edina stvar, ki jo je bilo mogoče še storiti, podpora amandmajev opozicije, pri čemer je minister za finance dejal, da bi bilo dobro, če bi bil ta amandma nekoliko blažji, finančno, da bi se dogovorili za nekoliko nižji znesek. Jaz sem potem odigral posredniško vlogo, se pogovoril s kolegom Vebrom, ki je pristal, da se ta amandma omeji na 16 milijonov in to je bilo za ministra za finance sprejemljivo. Jaz sem govoril o dogovoru z ministrom za finance, ki je bil sklenjen predvčerajšnjim, kar vam bo kolega Šušteršič tudi potrdil. Tako da bi prosil, da kadar se pogovarjamo o takšnih stvareh, da se pogovarjamo v prisotnosti oseb, o katerih govorimo.

Proceduralno gospod Mihael Prevc.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala lepa.

Ne glede na to, kar je bilo sedaj povedano, smo se poslanci Slovenske ljudske stranke med tem odmorom odločili, da bomo glasovali za ta amandma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Proceduralno gospod Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Glede na to, da so vsi izkoristili proceduralna vprašanja in so razlagali, kako bodo glasovali, bom tudi sam zelo na kratko povedal, da sem preverjal, koliko sredstev je bilo namenjenih za to zadevo v preteklosti, za visoko

šolstvo itd., in sem ugotovil, da je rast sredstev iz leta v leto v nekaterih letih tudi drastično rasla. To pomeni, da bo naša poslanska skupina na osnovi konstruktivne drže opozicijske stranke Socialnih demokratov glasovala za.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Dejavnost visokega šolstva dajem na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti 3.

(Za je glasovalo 79.) (Proti 3.)

Amandma je sprejet.

Nadaljujemo z odločanjem o amandmajih k proračunskemu uporabniku 3330 – Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Najprej amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev.

Gospod Roman Jakič, obrazložitev glasu v svojem imenu.

ROMAN JAKIČ (PS PS): Hvala za besedo.

Me veseli to predbožično vzdušje sodelovanja in plediram, da tudi pri tem amandmaju glasujemo tako enotno kot pri prejšnjem. Vam bom povedal eno zgodovinsko resnico. Pred 22 leti sem v tem hramu demokracije kot najmlajši poslanec predlagal subvencijo študentske prehrane. Minister je bil gospod Vencelj iz krščanskih demokratov, večina pa Demosova. Mislim, da sva edino jaz in kolega Pahor, ki sva danes tukaj, takrat kot liderja podmladkov svojih strank prosila večino, da podpre nekaj, kar je nujno potrebno za otroke zato, da se v miru, predvsem pa siti, lahko posvečajo edini nalogi, to je učenju. Zdaj vas po 22 letih ponovno prosim, če je le mogoče, da podprete amandma, ki je pred vami, in sicer, da bodo otroci v šolah še naprej siti in da se bodo lahko posvečali edino tistemu, zaradi česar so v šoli, in sicer učenju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Franc Pukšič, obrazložitev glasu v svojem imenu.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Kolegice in kolegi!

Glede na to, da sem mislil, da sem v tem mandatu član koalicije in za nekatere zadeve nisem vedel do predhodnega nastopa predsednika Državnega zbora, ki je govoril v nasprotju s tem, kar smo dobili pisno, ne včeraj, ampak danes ob 11.26, s strani Ministrstva za finance. Socialni demokrati so se ob izglasovanem amandmaju že opredelili, da se bodo vzdržali pri proračunu, če pa bi šlo za pomoč šolajočim, študentom, dijakom in učencem, teh 23 milijonov, pa celo podprejo proračun. Verjamem, da je vseeno, ali je od Pozitivne Slovenije ali od SD, ker ni bistvene razlike.

Odločil sem se osebno, v nasprotju z dogovorom v koaliciji, ker ga ni bilo in ker včeraj za ta dogovor nisem vedel, da bom, gospod predsednik, zlorabil koalicijski dogovor, tako kot ste ga vi in bom glasoval za ta amandma. Ne zaradi napovedi, da bodo podprli proračun, ampak če ste si vi dovolili iti preko vsega kot predsednik Državnega zbora, kot predsednik stranke, v kateri je minister za finance, potem se bo tudi teh 23 milijonov za prehrano dijakov, učencev in študentov našlo. Če pa ne, pa takšne koalicije tako ali tako več ne potrebujemo. Naj se sestavi druga, s katero se dogovarjate in pogovarjate mimo nas. Ne dovolim si tega! Manipulacije z ljudmi in s poslanci si tukaj ne dovolim! Predolgo sem tu, vedno sem stal na poštenu strani in bom tudi tokrat!

Glasoval bom za.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Opozoril bi vas na ustavno določbo, da smo poslanci predstavniki vsega ljudstva, iz česar izhaja, da vsak od nas lahko razmišlja s svojo glavo.

Smo pri obrazložitvah v imenu poslanske skupine.

Proceduralno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Najprej postopkovno. Tukaj imamo vložena dva amandmaja. Isti podprogrami, iste karakteristike, iste oznake. Pa me zanima, ali se glasuje o enem in drugem amandmaju ali o enem ali drugem amandmaju. Menim, da se v primeru, da je prvi amandma sprejet, o drugem ne bi moglo glasovati, ker ureja isto področje, iste vsebine, iste kode zajema, isti namen, in bi bilo pred glasovanjem treba najprej to urediti, gospod predsednik, da vemo, o čem glasujemo, da ne bomo glasovali o 50, ampak o 20 milijonih.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Tanko, mislim, da to drži. Gre za dva amandmaja, ki dodajata sredstva na isti postavki, s tem, da je en amandma bolj oddaljen od osnovnega proračuna in nedvomno je logično, da če je prvi sprejet, da potem o drugem ne glasujemo. Ni bil namen obeh amandmajev, da se te prerazporeditve seštevajo, ampak sta dve poslanski skupini predlagali različna povišanja. Tako da če bi bil prvi amandma sprejet, potem o drugem ne bomo glasovali.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Bom kar odprl prijavo za obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine.

Najprej proceduralno gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

V primeru sprejetja amandmaja smo pripravljeni umakniti amandma Socialnih demokratov.

Poleg tega bi rad povedal, da je po dodatnem preverjanju za zagotovitev prehrane dijakov in študentov potreben znesek v višini 9

milijonov evrov. Znesek, ki je naveden v našem amandmaju in verjetno tudi v amandmaju Pozitivne Slovenije, je temeljil na takratnih informacijah. Po natančnih informacijah bo treba zagotoviti še manj sredstev, kot jih prinašajo ti amandmaji.

Proceduralno najjavljam, da bomo svoj amandma pod številko 2 umaknili, če bo sprejet amandma pod številko 1. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Kar je povedal kolega Veber velja za vse amandmaje, ne samo za tega, ki so ga predlagali. Že zato je odločanje o amandmajih na podlagi nepreverjenih potreb in podatkov problematično. Tudi zato so določbe v Zakonu o izvrševanju proračuna glede prerazporeditev po potrebah in dejanskih zadevah, ne pa po tem, kar je optično in všečno.

Kar zadeva amandma, ki je vložen, ga bomo podprli zato, da popravimo napako in napake, ki so se zgodile v preteklem mandatu, ko je vlada gospoda Boruta Pahorja sprejela Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, s katerim je radikalno posegla v vse pravice ljudi na postavki Transferji, predvsem pri tistih, ki imajo najnižji standard, pa naj gre za štipendije, za stroške dodatke, za subvencije za prehrano in druge subvencije, za prevoze itd. Ni pa prejšnja vlada posegla v noben privilegij tistih, ki imajo nad tisoč evrov prihodkov. Ta kompenzacijski ukrep je potreben, vendar v bistveno manjšem znesku.

Glede na to, da amandmaja ni možno več popravljati, ga je treba sprejeti takega kot je, z zavedanjem, da je denarja na tej postavki bistveno preveč. Ko se, kolegi, odločate, bi bilo dobro, da bi kdaj pogledali, kakšna je zgodovina kakšnega procesa na področju prehrane, prevoza, drugih socialnih transferjev, potem pa se lahko te zadeve obrnejo in tudi drugače razlagajo, interpretirajo. Vsekakor sem bil sam tisti, ki sem nekaj zakonov s področja sociale predlagal, tudi tistega o subvencioniranju dijaške prehrane, s katerim smo prvič v zgodovini Slovenije zagotovili sredstva za topli obrok dijakom. Ampak tisti zakon, ki je bil takrat predložen v postopek, je bil deležen strahotnega posmeha nekaterih poslancev, tudi Socialnih demokratov, ne samo iz drugih tedanjih opozicijskih strank, recimo, Zaresa, LDS in podobnih strank.

Amandma bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dr. Andreja Črnak Meglič.

DR. ANDREJA ČRNAK MEGLIČ (PS SD): Najlepša hvala, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

Socialni demokrati smo vložili zakon o spremembi Zakona o šolski prehrani zato, ker so otroci v Sloveniji lačni. Zavedamo se, da sta k temu prispevala dva razloga. V prvi vrsti Zakon za uravnoteženje javnih financ, ki je vsem slovenskim otrokom odvzel subvencijo v višini dveh tretjin cene prehrane. Danes tako subvencijo prejema samo 20 % osnovnošolskih in 12 % srednješolskih otrok. Drugič, če se že tako sklicujete na socialno zakonodajo, bi povedala, kaj je povedal vaš minister: "Pripravlja se evalvacija. Te še nimamo, učinke pa imamo. Vsepovsod se nekoliko oža krog upravičencev, ker se upošteva širši diapazon kriterijev za upravičenost. V povprečju pa so transferji na posameznika višji, kar pomeni, da je zadeva nekoliko bolj ciljana in za tiste prejemnike tudi ugodnejša." To je bil temeljni cilj socialne zakonodaje in zato se je sprejemala, in to priznava tudi vaš minister. Toda, ker je ugotovil, da je na področju šolske prehrane nekaj zelo narobe, je napovedal spremembe tudi sam.

Naj povem tudi to, da smo Socialni demokrati, glede na to, da ste sprejeli prejšnji amandma, da se nagibate k podpori tega amandmaja, prvič v zgodovini pripravljeni podpreti tudi proračun, navkljub vsem pomislekom, ki jih imamo, za dobrobit naših otrok. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Mag. Alenka Bratušek v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Ta amandma smo vložili samo z enim namenom, to je, da zagotovimo tistim, ki so res lačni, obrok v šoli. Res je, da teh krivic ni povzročil samo ZUJF, ampak tudi zakonodaja, ki je bila prej sprejeta in to smo vseskozi priznavali. Tako da se vam vsem zahvaljujem, tudi v imenu tistih, ki jim bomo omogočili, da verjetno ne bodo dovolj siti, ampak bodo vsaj malo manj lačni.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Odpiram prijavo za obrazložitev glasu v svojem imenu.

Besedo ima mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Hvala, predsednik.

Socialni demokrati smo ob dnevu slovenskega praznika hrane ugotovili, da imajo šole problem. So družine, ki težko plačujejo malice svojim otrokom. Šole to skušajo reševati na različne načine, z dobrotelnostjo, botrstvom, sredstva iz šolskega sklada prenakažejo, vendar ne more biti to, ali je otrok lačen ali sit odvisno od dobrotelnosti. Zato smo tudi pripravili in vložili v proceduro zakon o spremembi Zakona o šolski prehrani. Isti dan se je oglasil pristojni minister Andrej Vizjak. Vaš minister je povedal približno tako: "Vem, da je nekaj narobe in iščemo rešitev." Mi smo takrat takoj povedali, da nam ni tako zelo pomembno, ali je sprejet naš

zakon, katerikoli podoben zakon, pomembno nam je, da rešimo problem.

Predlog amandmaja, ki je vložen, bom podprl. Ker vidim in slišim, da bo ta predlog dobil široko podporo poslank in poslancev, smatram, da v tem državnem zboru strankarsko disciplino lahko premaga odnos do ljudi, do človeka.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Najprej naj povem, da sem vesel, če se bo naredilo tisto, kar mislim, da se bo, da bomo ta amandma sprejeli. Socialni demokrati smo dokazali, da nam ni pomembno, kdo je podpisan pod amandma, ali je to Pozitivna Slovenija ali SDS ali Nova Slovenija, ampak, da se problem reši. Skozi celo sprejemanje proračuna smo se v Poslanski skupini Socialni demokrati zavzemali, da se problem šolske prehrane in visokega šolstva reši. Če smo s pametnim kompromisom danes prišli do tega, da bomo ta dva amandmaja sprejeli, da si bomo zagotovili še naprej znanje v Sloveniji in da naši otroci ne bodo lačni, potem vzamem vse besede, ki sem jih izrekel pred pol ure, nazaj, in povem javno, da bom zaradi teh dveh amandmajev, če bosta sprejeta, zaradi politike, ne zaradi strank, zaradi pametne politike, proračun Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 sprejel. Upam, da bodo s tem ljudje v državi dobili signal, da se je politika sposobna dogovarjati in pogovarjati in sprejemati odločitve, ki gredo v prid ljudem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Alenka Jeraj.

ALENKA JERAJ (PS SDS): Tudi jaz bom podprla ta amandma, bi pa rada povedala, da smo brezplačno dijaško prehrano uvedli v mandatu 2004–2008, brezplačno za vse dijake. To bi nadaljevali tudi na področju osnovnih šol, vendar se je takrat naš mandat iztekel, prevzeli ste Socialni demokrati in ostali, ki ste zdaj v Poslanski skupini Pozitivne Slovenije. Prvo, kar ste naredili v novem mandatu, je, da ste ločili dijake – eni ja, eni ne, in od takrat je bilo konec brezplačne malice za vse dijake. Razdelili smo jih glede na socialni status.

Še enkrat, ko se je sprejemal Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in stopil v veljavo 1. 1. 2012, ste bili s strani stroke opozorjeni, da je postavljen preizek cenzus in da bo problem. Dajte to priznati, ker dobro veste, da so vas opozarjali na to strokovnjaki in opozarjali smo vas tudi mi, ampak nas niste hoteli slišati. Rezultat tega je, da ima danes subvencionirano malico približno toliko otrok, kot jo je imelo pred tem, res jih je pa bistveno več ob subvencionirano kosilo. Če bomo podprli ta amandma, spremembo, ki jo obe ministrstvi pripravljata v obliki zakona, se bo teh 9 milijonov oziroma kolikor bo potrebno namenilo za to. Mi

smo bili vedno tisti, ki smo zagovarjali, da se naši otroci slabo prehranjujejo in da je za to treba na tem področju kaj narediti, ker to na dolgi rok pomeni tudi bistveno boljše stanje v zdravstveni blaginji – če imamo zdrave mlade, imamo tudi zdrave starejše.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Ivan Vogrin.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Menim, da če so bile v preteklosti ustvarjene krivice, da nam to še ne daje pravice oziroma neke podlage, da to nadaljujemo. Imamo velike strukturne anomalije. Že nekaj časa opozarjam, da bi v času krize v javnem sektorju moralo veljati razmerje plač maksimalno 1:5. Argument, da ni denarja za prehrano dijakov, študentov, ne vzdrži, kajti tega denarja je pri upoštevanju nekaterih drugačnih rešitev dovolj. Samo zahtevajo nekoliko več navora pri iskanju teh rešitev in odpravo strukturnih neskladij.

Tako da menim, da je amandma nujno treba podpreti in dati možnost mladim ljudem, ki so resnično, pa to ni neka fraza, ne vem, kje nekateri ljudje živimo ali pa živite, nekateri so lačni – to je dejstvo. Nekateri nimajo, starši ne vedo, ali bi plačali elektriko ali bi si šli v trgovino kaj kupiti oziroma dali otroku za malico. Dajmo se s tem soočiti trezno, odgovorno, pogumno in sprejmemo rešitve takšne kot je predlagano. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala.

Tako sama kot moji poslanski kolegi iz Nove Slovenije bomo predlog amandmaja podprli. Krivico, ki jo je naredil v največji meri, v veliki meri ravno Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev v prejšnji vladi, bomo na ta način nekako omilili. Ne glede na to, kdo je kriv, je prav, da krivice rešujemo skupaj in tukaj se pokaže naša pripravljenost za skupno sodelovanje, da se slišimo. Mislim, da bomo morali to narediti za dobrobit Slovenije in vseh državljanek in državljanov tudi v prihodnje, tudi pri ostalih tako složnih.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa.

Večina, ki nas sedi v Pozitivni Sloveniji, smo v parlamentu šele 8 mesecev, zato nas ne zanima najbolj, kdo je kriv, da se je zgodilo to ali ono. Prepričana sem, da moramo v tej družbi res najti soglasje med vsemi glede nekih osnovnih standardov. To so točke, pri katerih bi se morali vsi poenotiti. Ena od teh točk bi morala biti, ne glede na to, ali je kriza ali so dobri časi, to, da dobi vsak slovenski otrok en obrok v šoli. Ali zato, ker ga doma ne more dobiti, ker ni denarja, ali zato, ker njegovi starši delajo v dveh

izmenah, ali zato, ker je njegova mati nemarna, morda tudi takšne obstajajo. Kot družba bi morali to zagotoviti in si potem tudi na drugih področjih dati neke minimalne standarde in kot Državni zbor dodano vrednost odločanja v tej državi dodati s tem, da korigiramo vlado in pazimo, da se ti minimalni standardi upoštevajo.

Mislim, da to, da bi se v tem stoletju odločali o tem, ali smo socialna država ali ne, ne pride v poštev. Socialna država je nekaj, kar v Evropi obstaja in k čemur moramo vsi težiti. V tem smislu pri takšnih stvareh ne sme biti dvomov in moramo stopiti skupaj.

Glasovala bom za naš amandma.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Sonja Ramšak.

SONJA RAMŠAK (PS SDS): Hvala za naziv. Magister še nisem, ampak upam, da nekoč bom, hvala, gospod predsedujoči. Spoštovani kolegi in kolegice!

Tudi sama bom podprla ta predlog amandmaja, ne zaradi tega, ker se je včeraj odvijala razprava med nekaterimi poslankami in poslanci v tem državnem zboru in ko smo poslušali o tem, kako so naši otroci lačni, ampak zato, tudi zato, kar je zdaj povedala gospa Maša Kociper, da bi tako v osnovni šoli kot v srednji šoli razvita družba morala zagotavljati dijakom in učencem en brezplačen obrok. To tudi sama zagovarjam.

Zaradi tega, ker se je poslanska skupina odločila, da potrdimo ta amandma, sem to odločitev z veseljem sprejela, ker sem že prej napovedovala, da bom – kot smo sprejeli Zakon o visokem šolstvu, amandma k Zakonu o visokem šolstvu – potrdila ta amandma in moj glas gre z veseljem za ta amandma.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Borut Ambrožič.

MAG. BORUT AMBROŽIČ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlagani amandma, ne glede na predlagatelja, bom podprl, ker mi je nerazumljivo, da se v dobi, v kateri živimo, soočamo z istimi problemi, kot so se soočali v prejšnjem stoletju, kar sem tudi sam v svoji raziskavi svojega diplomskega dela, ki nosi naslov Zasluge dr. Mitja Slaviča za priključitev Prekmurja Republiki Sloveniji oziroma takratni Jugoslaviji, izkusil ob pregledu pisem, ki jih je pošiljal domov svoji družini, ki mu je po svojih zmožnostih in možnostih pošiljala pakete za hrano, da ni kot dijak na tujem gladoval. Zato je nerazumljivo, da se v moderni dobi globalizacije in naraščajočih oblik kmetovanja, ki bi naj pridelalo velike količine hrane, soočamo s situacijo, kakršna žal trenutno je.

Kot rečeno, predlagani amandma podpiram in upam, da ga tudi večina poslank in poslancev.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Želi še kdo? Še enkrat odpiram prijavo.
Gospod Jožef Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa.

Ob tem, kar se tu danes dogaja, moram ponoviti za novim predsednikom republike, da sem pogumen in nisem neumen, ampak moram pa reči, da ugotavljam, da sem naiven. Kajti, doslej sem altruistično verjel, da moram verjeti ministru za finance, da je situacija takšna, da brez nekaterih krajsanj ne moremo preživeti.

Ugotavljam, da je bil naš minister Žiga Turk na nek način zabljen v past. Deležen je bil največjih kritik, največjega polivanja gnojnice v Sloveniji in verjamem, da bi bil vesel, če bi lahko že prej omogočil s srcem in dušo, kar prinašajo ti amandmaji, kajti tudi jaz sem za to. Tudi jaz sem za to, da otroci dobijo prehrano in malico, kajti še posebej v demografsko ogroženih področjih, od koder tudi sam prihajam, je takšnih otrok veliko.

Ob tem, ko povem, da bom tudi sam podprl ta amandma, bi za bodoče plediral za manj konformizma in več altruizma poslancev, kajti ne bodo me prepričali, da so nekateri to delali iz altruizma, delali so iz preračunljivosti. Tak jaz nisem, sem pa vesel, da bom lahko podprl ta amandma. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik!

Ta amandma bom podprl predvsem zaradi izkušnje, ki jo imam iz lastnega življenja. Ko sem hodil v osnovno šolo, 6 let nisem imel malice v osnovni šoli, to pa zaradi tega, ker nas je bilo 6 otrok in oče in mama nista imela denarja, da bi lahko vsem plačevala malico. Verjemite mi, kako se kot otrok počutiš, ko gredo otroci na malico, ti pa zunaj na klopi sediš in čakaš, in to v tistih letih, ko veste, da so otroci najbolj občutljivi. To je eden izmed absolutnih razlogov, da bom ta amandma podprl.

Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, je naslednja. Danes smo lahko ugotovili, da pri pomembnih zadevah lahko stopimo skupaj. To je najpomembnejše sporočilo današnjega plenarnega zasedanja in to naše državljanke in državljani od nas pričakujejo. Hvala bogu, da smo tokrat enkrat prestopili mejnik levica–desnica in našli rešitve, ki so pisane na kožo večine tistih, ki jim je ta amandma namenjen. Zato bom ta amandma z veseljem podprl.

Bi pa morda samo še en stavek. Danes med nami sedijo tudi nekateri, ki moralizirajo, kako je treba določene stvari reševati, ki pa so krivi za to, da je bila marsikatera družina, marsikateri otrok prikrajšan – ker niso dobili plačila – za to, da bi mu starši lahko plačevali malico. Upam, da bo v tem parlamentu ostalo manj takih poslancev, ki bodo moralizirali in tu

govorili na en način, v svojem življenju pa delali drugače. To se mi zdi zelo sporno.

Amandma bom z veseljem podprl.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Dr. Gregor Virant.

DR. GREGOR VIRANT (PS DL): Amandma bom podprl.

V zadnjih dneh sem govoril s kar nekaj ravnatelji osnovnih šol, ker sem se hotel prepričati, čisto direktno, v živo, kako je s problemom malic in lačnih otrok. Vsi so mi povedali približno isto. Težave so, niso neobvladljive. Mogoče niso tako velike kot se predstavlja. Ne vem, ali bo potrebnih teh 23 milijonov evrov ali bo potrebno manj. Mislim, da problem obstaja, ni pa takih dimenzij kot se mogoče včasih prikazuje. Vendar je nekaj drugega pomembnejše danes. Pomembno je sporočilo, ki ga bomo dali. Znesek, ki ga s temi amandmaji prerazporejamo, je v milijardah državnega proračuna relativno majhen odstotek oziroma promil. Ampak sporočilo, ki ga bomo dali ljudem, slovenski javnosti, s tem, ko bo proračun, vsaj tako kaže, sprejet soglasno, bo pa izjemno pomembno, izjemno pomembno in vredno več kot denar, ki ga s temi amandmaji prerazporejamo. Ni mi bilo lahko danes. Marsikatero sem slišal na svoj račun, ampak je bilo pa vredno.

PODPREDSEDNIK JAKOB PRESEČNIK:
Hvala lepa.

Besedo ima mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala.

Podpora temu amandmaju ali onemu drugemu, ki ga je vložila Poslanska skupina Socialnih demokratov bi v vsakem primeru imela mojo podporo. Ampak tisto, kar bo sedaj to podporo okrepilo, je napoved spravljivega tona s strani najmanjše poslanske skupine. Ta napoved sicer ni zdržala in so se kakšni očitki znova oglasili. Mislim, da ne bomo pozabili na različna stališča ob obravnavi predloga zakona, kar nas še čaka. Mislim tudi, da današnja podpora ne bo mogla prekriti nekaterih naših različnih pogledov v prihodnje. Ampak, pomembno je to, da smo danes našli soglasje o dveh amandmajih, ki bistveno posegata v življenje mlade generacije.

Za nas govorimo, da smo družba, ki ima enega najtežjih demografskih izzivov v Evropi. Zato je skrb za mlado generacijo nujna. Čisto vseeno mi je, ali kdo razlaga, katera skupina je bila tista, ki je naredila kakšno napako. Bistveno je, da je ena vlada z enim zakonom poskrbela za to, da so vse tri generacije, osnovnošolska, srednješolska in visokošolska, dobile subvencijo za prehrano. To je bistvo. Pričakujem, da bomo nekoč postali tako bogata družba, da bomo lahko tudi do tistega prišli, kar ste nekateri omenjali, da bomo

zagotovili en brezplačen obrok varne hrane, tako da bomo s tem vzgajali ustrezne vedenjske vzorce mlade generacije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Barbara Žgajner Tavš.

MAG. BARBARA ŽGAJNER TAVŠ (PS PS): Hvala lepa za besedo.

Včeraj sem v več kot urni razpravi poskušala utemeljiti upravičenost tega amandmaja. Tako sem se trudila, da sem, verjamem, na trenutke odreagirala zelo burno in čustveno in da so bile moje besede v določenih delih izražene ostro. Če sem kogarkoli užalila, se opravičujem. Ni bil to moj namen, ampak očitno smo danes vsi skupaj dosegli pozitivni namen tega amandmaja. Iskreno se vam zahvaljujem za razum in podporo temu amandmaju. V lastnem imenu in v imenu tistih, ki so nas prosili, da priskočimo na pomoč in v imenu tistih, ki si zaslužijo, verjamem, da lahko na sistemski ravni uredimo to spremembo. Ni pomembno, kaj je bilo včeraj, pomembno je to, kar je danes in pomembno je, da danes vsi skupaj popravljamo napako. Na to smo lahko, verjamem da, ponosni.

Jaz bom ta amandma absolutno podprla. Zaključujem z besedami, da je ni krize, zaradi katere bi morali biti naši otroci lačni.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Ta amandma bom podprl.

Ne bom govoril, zakaj smo v situaciji, da imamo lačne otroke, ne bom govoril zaradi tega, ker danes praznujemo 20 let od prvih volitev v Državni zbor in vas kot podpredsednik Društva poslancev 90 danes ob 17. uri spet vabim v to dvorano na skupni razmislek o današnjem trenutku.

Želel bi tudi, da naše otroke vzgajamo o tem, kaj pomeni hrana. Želel bi, da imamo v šolskih restavracijah oziroma jedilnicah napis, pa ne samo napis, da v dušah nosimo pregovor: Če ljubi kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga, Anton Martin Slomšek.

Pa še nekaj. Podprl sem tudi prejšnji amandma, ki je dal 16 milijonov visokemu šolstvu. Imam pa en cmok v grlu, kolegice in kolegi. Mi toliko govorimo o študentih, mi smo dali samo 4 milijone 800 tisoč študentom, 11,2 milijona smo dali za plače. Ja, docenti in asistenti imajo prenizke plače. Danes nismo govorili o fiktivnih pogodbah in nismo govorili o tem, kar sem včeraj slišal in danes dobil potrditev, da naj bi menda, poudarjam, menda, ni preverjeno, ljubljanska univerza imela vezanih 50 milijonov evrov. Tukaj je, kolegice in kolegi, še naša velika naloga. Naša naloga je ta, verjamem, da z menoj soglašate, da naše roke morajo deliti kruh, ne granitne kocke.

Vabim vas, da Poslanski skupini Nove Slovenije sledite v teh razmišljanjih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Lahko glasujemo? Še nekaj obrazložitev. Ker jih je malo, mogoče ne bi odpiral prijave. / oglašanje iz dvorane/ Aha, 10 jih je, dobro, potem pa prijava.

Gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Še enkrat lep pozdrav kolegicam in kolegom!

Razprava o amandmajih o visokem šolstvu, o šolski prehrani, me je na nek način navdušila in spodbudila, da rečem, da je to pravi način dialoga v Državnem zboru in da bi se marsikateri moral pogledati na posnetku na TV3, da vidi, kako lahko spravljivo diskutira v teh klopeh. Prav je, da ko govorimo o šolski prehrani, da smo tankočutni. Spominjam se obdobja 2004–2008, ko so se zakoni sprejemali in ko so se te pravice dodeljevale. Spominjam se tudi obdobja 2008–2011, ko so se nekatere od teh pravic zmanjševale, ampak iz objektivnih razlogov. Spoštovani kolegice in kolegi, to se ni počelo zaradi tega, ker se ni imelo srca, da bi se to dobilo, ampak zaradi tega, ker je finančna situacija temu tako narekovala.

Glede na to, kako ste razpravljali, v svojem imenu kakor tudi v imenu poslank in poslanca naše poslanske skupine lahko povem, da bomo glasovali za to!

Za konec še to. Glede na to, da se ogromno govori o lačnih otrocih, sem se odločil, da si bom vzel toliko časa, pa četudi ne bom sedel v teh klopeh v Državnem zboru, da bom obiskal vse ravnatelje osnovnih šol v mojem volilnem okraju in bom napravil temeljito analizo tega, ker če so lačni, potem me bo res srce bolelo.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Gašpar Gašpar Mišič.

GAŠPAR GAŠPAR MIŠIČ (PS PS): Predsednik in ostali kolegice in kolegi!

Danes smo dokazali, da je še upanje za slovensko politiko, danes smo dokazali, da je zmagal zdrav razum in sem zelo vesel. Hvaležen sem vsem, ki ste razumeli sporočilo, da otrokom ne smemo nič jemati, četudi je kriza. Četudi so problemi, ni revnih in bogatih otrok. Ne smemo si dovoliti, da bi kdorkoli bil lačen, še posebej, ko govorimo o otrocih.

Tako kot je nekdo prej predstavil svoje življenje, tako lahko tudi sam povem, da sem nekoč v osnovni šoli prejemal malico brezplačno, zato, ker starši niso imeli dovolj sredstev za plačevanje vseh obveznosti, ker nas je tudi bilo 6 otrok in sem zelo vesel, da tako razmišljamo tudi danes. Ne vem, kako se je nekemu pripetila ta napakica v predlogu proračuna, da se vzame ravno na tej postavki. Tistemu, ki si je drznil predlagati to spremembo,

pa sporočam, da naj se zamisli nad svojim ravnanjem in da si nikoli več ne dovoli kaj takega, kajti otroci so naše največje bogastvo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Damjana Petavar Dobovšek.

MAG. DAMJANA PETAVAR DOBOVŠEK (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Včeraj sem bila zelo v stiski, danes nisem več. V prejšnji razpravi sem dejala, da je še pred konsolidacijo javnih financ treba konsolidirati naše zavedanje in naš razum in to smo naredili.

Glasovala bom za predlagani amandma.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Matevž Frangež.

MATEVŽ FRANGEŽ (PS SD): Mislim, da je današnje dogajanje v tem parlamentu dokaz, da nismo brez ušes, da nismo brez oči in predvsem, da nismo brez srca. Da je slovenska politika sposobna razumeti, kje so izzivi in kje so problemi tega trenutka.

Tega sem zelo vesel, zato bom glasoval za ta amandma. Tudi zato, ker se z njim uresničuje naša skrb za otroke. Slovenija je v krizi, Slovenija ima mnogo težav. Mnogi od teh problemov so takšni, da se pogosto zdijo brezizhodni, ampak hkrati je ta država še vedno med najrazvitejšimi državami sveta. Ta država je po lestvici Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj še vedno med bogatimi državami sveta, zato je prav, da v Sloveniji 21. stoletja ne dovolimo, da med nami obstajajo lačni otroci. Ta amandma to rešuje in v tem amandmaju vidim tudi možnost, da v naslednjem koraku s skupnimi močmi, brez medsebojnega obtoževanja, brez iskanja krivca, ampak zato, ker je to prav in ker skupaj delamo dobro, podpremo tudi Zakon o šolski prehrani. Jaz bom danes in naslednjič takšno držo slovenske politike podprl.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Proceduralno gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Mogoče bom celo izrabil ta proceduralni, ampak moram to povedati in me boste težko ustavili. Vesel sem, da je prišlo do tega dogovora in bi prosil – ne bom jih imenoval – poslanke ali pa tudi ministre, da več energije polagamo v reševanje problemov in manj v pisanje brezplodnih twitov. Včasih so prsti hitrejši kot razum, ampak eno stvar vam moram reči. Meni novi predsednik države ni dal nobenih navodil, meni je dal navodila, kako bom glasoval, moj razum in upam, da bo ta brezvezen twit šel počasi iz internetne strani. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Stanko Stepišnik.

MAG. STANKO STEPIŠNIK (PS PS): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane, spoštovani!

Všeč mi je, da smo enotni takrat, ko gre za dobro širše družbene skupnosti, še posebno naših otrok.

Amandma bom podprl.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jožef Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Spoštovani!

Meni je zelo prijetno danes. Ne samo zaradi tega amandmaja, ampak zaradi tega, da se pogovarjamo o tem, da ni pomembno, kdo je napako naredil. Ni pomembno, kdo je na napako opozoril. Pomembno je, da smo napako prepoznali in da smo jo pripravljeni odpraviti.

Zato bom ta amandma podprl.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Na tej seji je nekaj sporočil. Najprej, da je na postavki, ki jo bomo zdaj izglasovali, 3-krat preveč sredstev, kot jih potrebujemo, in to kljub temu, da v prvi vrsti predlagatelja na vsakem vogalu sedi en ekonomist. Tudi tisti, ki so se ukvarjali s proračunom in izvrševanjem proračuna, so naredili to napako. Vemo, kaj bomo storili. Drugič, vemo, da se bo to lahko popravilo s prerazporeditvami znotraj zakona, ki ga bomo kasneje sprejemali na isti način. Bi lahko dodali 9 milijonov, kot jih bomo morali sedaj odvzeti 14, da bomo prišli na tisto realno število.

Bom pa to zadevo podprl tudi zato, da se popravijo napake prejšnjega mandata. Ko je ministrstvo za delo, Svetlikovo, predlagalo resornemu ministru dr. Lukšiču, da preveri cenzus, je to zavrnil. Tudi zato so te postavke in ti problemi bili pri sofinanciranju osnovnošolskega in srednješolskega in še kakšnega izobraževanja. Zaradi trmoglavosti nekaterih ministrov, ki so bili opozorjeni, pa te napake niso popravili. Še eno spoznanje – da je laž zelo lahkotna, tudi pri predsedniku Državnega zbora.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Saša Kos.

SAŠA KOS (PS PS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Zelo me veseli, ker sama nisem konfliktna osebnost in sem nagnjena k temu, da se določene zadeve za dobrobit državljanov in državljanov Slovenije rešujejo na način, kot se je to zgodilo danes. To me izredno veseli. Pokazali smo neko složnost v primeru, ko bi lahko bilo za nek sloj oziroma za našo mladino zelo

konfliktno. Če se navežem na to, da sem bila pred kratkim v Švici. Bila sem že drugič v svojem obdobju, ker sem bila v občini Domžale 12 let, v občinskem svetu, in smo pobrateni z neko občino pri Zürichu. Bila sem izredno presenečena, ker tam nimajo urejene šolske prehrane. Nimajo urejene niti prehrane v vrtcih. Zato sem bila zelo prizadeta, ker sem videla, da, kljub temu, da v Švici vsi vidimo neko zelo visoko kulturo, so na tej točki. Bila sem zelo presenečena. Še enkrat bi ponovila, da bom z veseljem podprla ta dva amandmaja. Tudi pri drugih točkah pričakujem enako kot se je zgodilo tokrat. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Moram povedati, da bom ta predlog z veseljem podprla. Moram povedati tudi to, da smo v 50. letih prejšnjega stoletja osnovnošolski otroci dobivali hrano od UNRRA. To je bil brezplačen obrok in zanj ni skrbela država, zanj se niso odločali poslanci ali ne vem kdo, ampak otroci smo pa imeli polne želodce. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 85, proti nihče.

(Za je glasovalo 85.) (Proti nihče.)

/ aplavz/

S tem je amandma pod 2. točko postal brezpredmeten.

Odločamo o posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna v celoti.

Proceduralno gospa Maja Dimitrovska.

MAJA DIMITROVSKI (PS PS): Hvala za besedo.

Na podlagi drugega odstavka 73. člena Poslovnika v Poslanski skupini Pozitivna Slovenija zahtevamo 30-minutni odmor za posvet o glasovanju. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Sejo prekinjam in jo bomo nadaljevali ob 13.10.

(Seja je bila prekinjena ob 12.39 in se je nadaljevala ob 13.10.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovani kolegice in kolegi! Nadaljevali bomo prekinjeno sejo.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Spoštovani kolegice in kolegi!

Proračun, o katerem bomo odločali, je še vedno nerealen, slab in ni razvojen. Za

proračun odgovornost prevzema Vlada, veseli pa smo, da ste slišali vsaj ta dva dela in da smo vsaj v teh dveh delih skupaj s kolegi iz SD uspeli zagotoviti dodatna sredstva za visoko šolstvo in otroško prehrano.

Poslanci Pozitivne Slovenije bomo glasovali vsak po svoji vesti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna za leto 2013 v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti 11.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 11.)

Ugotavljam, da je posebni del dopolnjenega predloga proračuna sprejet.

Prehajamo na odločanje o načrtu razvojnih programov.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 13.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 13.)

Načrt razvojnih programov je sprejet.

Končali smo odločanje o posameznih delih dopolnjenega predloga proračuna. Predstavnik Vlade nam bo sedaj verjetno sporočil, da predlog državnega proračuna glede prejemkov in izdatkov ni usklajen in da bomo potrebovali uskladišveni amandma.

Gospod Živkovič.

ALEŠ ŽIVKOVIČ: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Res je, Vlada ugotavlja, da zaradi dveh amandmajev, ki sta bila sprejeta v okviru proračuna za leto 2013, in sicer pri uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, proračun ni usklajen, zato bi Vlada potrebovala pripraviti uskladišveni amandma. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Na podlagi mnenja Vlade ugotavljam, da predlog državnega proračuna ni usklajen. Vlada naj pravočasno – bom potem sporočil – pripravi amandma za uskladištev. Do amandmaja se bo opredelilo tudi matično delovno telo.

To točko dnevnega reda prekinjam, ne pa tudi seje. Najprej bomo opravili še glasovanje o proračunu za leto 2014 in bom potem, ker bomo najbrž prišli do iste situacije, prekinil sejo zaradi sklica Odbora za finance in monetarno politiko. To točko prekinjam.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Dopolnjenega predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2014.

Prehajamo na odločanje o splošnem delu dopolnjenega predloga proračuna.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti 16.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je splošni del dopolnjenega predloga proračuna sprejet.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna. Odločamo o vloženi amandmaji.

Najprej proračunski uporabnik 2130 – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Rudniki in sanacija rudarske škode.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in posancev, za je glasovalo 35, proti 45.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 45.)

Amandma ni sprejet.

Proračunski uporabnik 2431 – Direkcija Republike Slovenije za ceste. Najprej amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Investicijsko vzdrževanje in gradnja državnih cest.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in posancev, za je glasovalo 33, proti 46.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Odločamo o drugem amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k istemu podprogramu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 34, proti 46.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Odločamo še o tretjem amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k istemu podprogramu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 34, proti 46.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Še četrti amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k istemu podprogramu.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in posancev, za je glasovalo 33, proti 46.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Proračunski uporabnik 2611 – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Kreiranje delovnih mest.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 36, proti 46.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Proračunski uporabnik 3330 – Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Raziskovalni programi in projekti.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in posancev, za je glasovalo 73, proti 9.

(Za je glasovalo 73.) (Proti 9.)

Amandma je sprejet.

Pri istem proračunskem uporabniku odločamo o amandmaju Poslanske skupine Socialnih demokratov k podprogramu Podporne dejavnosti na področju kulture.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 40, proti 43.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 43.)

Amandma ni sprejet.

Pri istem proračunskem uporabniku odločamo o amandmaju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev.

Proceduralno gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Je v tem primeru isti problem, kot je bil pri prejšnjem? Bi bilo dobro, če bi kdo opozoril.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glasovali bomo o prvem amandmaju. Če bo sprejet, drugi postane brezpredmeten.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k podprogramu Prehrana študentov, dijakov in učencev.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in posancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Amandma je sprejet.

S tem je amandma pod točko 2 postal brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o posebnem delu dopolnjenega predloga proračuna za leto 2014 v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in posancev, za je glasovalo 59, proti 10.

(Za je glasovalo 59.) (Proti 10.)

Posebni del dopolnjenega predloga proračuna za leto 2014 je sprejet.

Prehajamo na odločanje o načrtu razvojnih programov.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in posancev, za je glasovalo 57, proti 9.

(Za je glasovalo 57.) (Proti 9.)

Načrt razvojnih programov je sprejet.

Končali smo o odločanje o posameznih delih dopolnjenega predloga proračuna.

Besedo ima državni sekretar Živkovič.

ALEŠ ŽIVKOVIČ: Spoštovani poslanke in poslanci!

Tudi za leto 2014 ugotavljamo, da je proračun neusklajen zaradi nedavno sprejetega amandmaja in bo Vlada za ta namen pripravila uskladitveni amandma. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Na podlagi mnenja Vlade ugotavljam, da predlog državnega proračuna za leto 2014 ni usklajen. Vlada naj do 14. ure pripravi amandma za uskladitev predloga državnega proračuna. Do amandmaja Vlade se bo opredelilo tudi matično delovno telo, to je Odbor za finance in monetarno politiko. Seja odbora bo ob 14. uri v velikem salonu.

Prekinjam to točko dnevnega reda in tudi 23. izredno sejo zбора, ki jo bomo nadaljevali ob 14.30.

Še to, čez 10 minut bo Odbor za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino začel 16. nujno sejo v veliki dvorani na Tomšičevi.

(Seja je bila prekinjena ob 13.23 in se je nadaljevala ob 14.33.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovani kolegice in kolegi!

Obveščam vas, da Odbor za finance in monetarno politiko še ni opravil svojega dela, zato sejo prekinjam do 15. ure.

(Seja je bila prekinjena ob 14.34 in se je nadaljevala ob 15.01.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Kolegice in kolegi!

Poročilo je pripravljeno, uskladitveni amandmaji bodo na mizi v roku 10 minut, kar pomeni, da prekinjam sejo do 15.15.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospod predsednik, je to zdaj v redu ali imate spet kakšno ločeno mnenje?

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Prosim? Nisem razumel vprašanja, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Sprašujem, če je vsebina teh uskladitvenih amandmajev v redu ali imate spet kakšno ločeno mnenje?

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Dobro.

(Seja je bila prekinjena ob 15.02 in se je nadaljevala ob 15.16.)

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Spoštovani kolegice in kolegi! Nadaljujemo 23. izredno sejo Državnega zbora.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo in glasovanjem o amandmaju Vlade za uskladitev predloga državnega proračuna za leto 2013.

Če bi bila ta seja po novem letu, ko bomo že elektronsko poslovali, bi prihranili približno pol ure, kolikor je bilo potrebno za fotokopiranje in deljenje gradiva, tako da boste vsi zadovoljni potem.

Želi besedo predstavnik Vlade? Aleš Živkovič, državni sekretar.

ALEŠ ŽIVKOVIČ: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Zaradi amandmajev, ki so bili sprejeti k posebnemu delu proračuna za leto 2013, je bil potreben uskladitveni amandma, da se uskladi splošni del proračuna ter načrt razvojnih programov. Če nekoliko pojasnim vsebino samega uskladitvenega amandmaja. Gre za to, da se pri uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ukrep Dejavnosti visokega šolstva poveča za 16 milijonov evrov ter pri uporabniku Ministrstvo za finance ukrep Plačila prispevka v proračun EU zmanjša za enak znesek. Dodatno se pri istem uporabniku, Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ukrep Regresiranje prehrane učencem poveča za 11,85 milijona. Za enak znesek se poviša tudi ukrep Regresiranje prehrane dijakom. Za skupen znesek 23,7 milijona pa se pri uporabniku Ministrstvo za finance zniža ukrep Servisiranje obresti iz naslova domačega dolga. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Besedo dajem predsedniku Odbora za finance in monetarno politiko mag. Andreju Šircelju.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Kolegi in kolegice!

Najprej vas želim opozoriti oziroma najjavljam popravek pri poročilu za predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2013, in sicer pri postavki 190801 Prehrana študentov, dijakov in učencev. Pravilen znesek je 23 milijonov 700, in ne, kot je napisano, 2 milijona 370 tisoč. Verjetno se je zgodila tipkarska napaka. To je popravek tega poročila. Mislim, predsednik, da lahko to naredimo na ta način. Doda se ena ničla.

Hkrati vas želim informirati o tem, da je Odbor za finance in monetarno politiko na podlagi sprejetih amandmajev k posebnemu delu predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013 sredstva na podprogramu 190502 Dejavnost visokega šolstva povečal za 16 milijonov in sredstva na podprogramu 190801 Prehrana študentov, dijakov in učencev povečal za 23 milijonov 700. Ta amandma je pripravila Vlada in odbor je ta amandma podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Želijo besedo predstavniki poslanske skupine? Če ne, potem prehajamo na odločanje o amandmaju za uskladitev predloga državnega proračuna.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Uskladitveni amandma je sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2013 v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in posancev, za je glasovalo 56, proti 10.

(Za je glasovalo 56.) (Proti 10.)

Ugotavljam, da je proračun Republike Slovenije za leto 2013 sprejet, in to s precejšnjo stopnjo enotnosti.

Na podlagi osmega odstavka 163. člena Poslovnika predlagam Državnemu zboru, da sprejme naslednji predlog sklepa: Državni zbor pooblašča predsednika Odbora za finance in monetarno politiko mag. Andreja Šircija, poslanca mag. Stanka Stepišnika in poslanca Bojana Starmana, da v sodelovanju z Ministrstvom za finance ter Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora na podlagi sprejetih odločitev pripravijo končno besedilo proračuna Republike Slovenije za leto 2013.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in posancev, za je glasovalo 75, proti nihče.

(Za je glasovalo 75.) (Proti nihče.)

Sklep je sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Rad bi vas obvestil o eni stvari. Že vnaprej ste bili obveščeni, da bomo sejo danes, če ne bomo zaključili, prekinili ob 16. uri zaradi Slavnostne akademije Društva poslancev 90. Če končamo do 16. ure, potem nam ne bo treba nadaljevati. Če pa ne, pa bomo sejo nadaljevali ob 19. uri.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo in glasovanjem o amandmaju Vlade za uskladitev predloga državnega proračuna za leto 2014.

Želi besedo predstavnik Vlade? Državni sekretar.

ALEŠ ŽIVKOVIČ: Ponovno hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Podobno kot pri letu 2013 je bilo tudi pri Dopolnjenem predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2014. Vložena sta bila dva amandmaja, zaradi katerih je potreben uskladitveni amandma, zaradi splošnega dela proračuna in načrta razvojnih programov. Če povzamem vsebino samih amandmajev. Pri uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport se pri ukrepu Raziskovalna dejavnost ukrep poveča za 16 milijonov evrov. Za enak znesek se zniža ukrep Servisiranje obresti iz naslova domačega dolga pri uporabniku Ministrstvo za finance. Dodatno se pri uporabniku Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport ukrep Regresiranje prehrane učencem poveča za 11,85 milijona. Za enak znesek se poviša ukrep Regresiranje prehrane dijakom. Medtem, ko se pri uporabniku

Ministrstvo za finance ukrep Servisiranje obresti iz naslova domačega dolga zniža za 23,7 milijona evrov. Hvala.

PRESEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Predsednik Odbora za finance in monetarno politiko ne želi besede. Predstavniki poslanskih skupin morda? Ne.

Uskladitveni amandma dajem na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in posancev, za je glasovalo 78, proti nihče.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je uskladitveni amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2014 v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in posancev, za je glasovalo 55, proti 11.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 11.)

Ugotavljam, da je proračun Republike Slovenije za leto 2014 sprejet.

Na podlagi osmega odstavka 163. člena Poslovnika predlagam Državnemu zboru, da sprejme naslednji predlog sklepa: Državni zbor pooblašča predsednika Odbora za finance in monetarno politiko mag. Andreja Šircija, poslanca mag. Stanka Stepišnika in poslanca gospoda Bojana Starmana, da v sodelovanju z Ministrstvom za finance in Zakonodajno-pravno službo Državnega zbora na podlagi sprejetih odločitev pripravijo končno besedilo proračuna Republike Slovenije za leto 2014.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Sklep je sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014.

Prehajamo na **drugo obravnavo**, to je na odločanje o vloženi amandmaji.

Opravili ga bomo na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 6. decembra 2012.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin koalicije k 26. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in posancev, za je glasovalo 48, proti 5.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 5.)

Amandma je sprejet.

Amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k 48. členu.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in posancev, za je glasovalo 29, proti 47.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov k 51. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 29, proti 47.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Zdaj imamo amandmaje k 55. členu. Najprej amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 31, proti 46.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k 55. členu.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 30, proti 47.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 47.)

Amandma ni sprejet.

Amandmaja poslanskih skupin Pozitivna Slovenija in Državljska lista k 59. členu ne bom dal na glasovanje, ker je Zakonodajno-pravna služba pripravila mnenje, da ta amandma ureja isto družbeno razmerje kot se ureja z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona za uravnoteženje javnih financ, ki je bil vložen pred tem zakonom.

Prehajamo na odločanje o amandmajih k 62. členu. Najprej amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in posancev, za je glasovalo 30, proti 47.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 47.)

Ker je identičen tudi amandma pod točko 2, to je amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, je z odločanjem o prvem amandmaju bila sprejeta tudi odločitev o drugem amandmaju, zato ne bomo posebej glasovali.

Imamo še amandma k 62. členu pod točko 3, to je amandma poslanskih skupin koalicije.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in posancev, za je glasovalo 48, proti 2.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 2.)

Amandma je sprejet.

Amandmaja poslanskih skupin, amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov in amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija k 64. členu, sta vsebinsko enaka, zato glasujemo o obeh hkrati.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 30, proti 45.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 45.)

Amandma ni sprejet.

Še pod točko 3 – amandma poslanskih skupin koalicije k 64. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in posancev, za je glasovalo 47, proti 23.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 23.)

Amandma je sprejet.

Amandmaji k 65. členu. Amandmaja pod točkama 1 in 2, to sta amandma Poslanske skupine Socialnih demokratov in amandma Poslanske skupine Pozitivna Slovenija, sta vsebinsko enaka, zato glasujemo o obeh skupaj. Če bosta sprejeta, postane amandma koalicijskih poslanskih skupin pod točko 3 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in posancev, za je glasovalo 30, proti 46.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 46.)

Amandma ni sprejet.

Še amandma poslanskih skupin koalicije k 65. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in posancev, za je glasovalo 47, proti 25.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 25.)

Amandma je sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in s tem z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka. Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 51., 62., 64. in 65. členu dopolnjenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k odprtim členom vložiti amandmaje? Ne.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona.

K predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Zakonodajno-pravna služba in Vlada me nista obvestili o kakršnikoli neusklajenosti, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani poslanke in poslanci!

Zakon o izvrševanju proračuna je slab zakon. Pripravili smo kar nekaj amandmajev, s katerim bi vaš slab zakon vsaj delno popravili. Niti enega niste sprejeli. Žal nam je, saj nam s tem ne omogočate niti, da se vzdržimo, glasovali bomo proti. Med drugim ta zakon omogoča politično lustriranje direktorjev javnih zavodov. Zopet boste počeli to, kar je tako ali tako v vaši navadi. Po političnem prepričanju boste odstavljali direktorje, saj ste jim s tem zakonom onemogočili, da bi lahko dobro in pozitivno poslovali, in potem se boste čez kakšno leto čudili, zakaj je tudi na tem področju slabše kot je bilo takrat, ko ste prevzeli vlado. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: V imenu Poslanske skupine DeSUS gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Mi bomo zakon podprli. Čakali smo, kako se bo razpletlo z 62. členom, ki govori tisto,

kar smo mi predlagali – da se bo v Kad namenilo toliko sredstev, kolikor se bo iz prodaje državnega premoženja, da bo 10 % pritekalo v Kad, ne pa, da bi se odtujevalo oziroma prodajalo premoženje in zagotavljalo 120 milijonov letno oziroma 190 milijonov, kot je zapisano v finančnem načrtu, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ohranili bomo vrednost Kada in lahko se bo iz Kada vzelo edino toliko, kolikor bo od prodaje državnega premoženja pritekalo v Kad. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Alenka Bratušek v imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS PS): Hvala.

V Pozitivni Sloveniji zakona ne bomo podprli, ker je slab in ker daje Vladi preveč pooblastil, Državnemu zboru manjša vlogo. To je ključen razlog, poleg prej omenjenih, kaj nameravate z javnimi zavodi in za koliko mislite povečati zadolževanje naše države.

Še enkrat, glasovali bomo proti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Hvala.

Gospod Mirko Brulc v svojem imenu.

MIRKO BRULC (PS SD): Hvala lepa.

Nekaj čez 400 javnih zavodov imamo s področja vzgoje in izobraževanja. Ravnateljem in ravnateljicam že zdaj povem, da naj dajo odpoved, kajti prihraniti ne bodo mogli. Lahko zmanjšajo kurjavo, jutri bo mraz – bodo otroci zmrzovali? Šolski program je treba izpolniti, števila učiteljev ne morejo zmanjšati, ker je učna obveznost taka kot je, normativi so taki kot so, torej bodo kršili zakon. Da ne bi tega počenjali, bodo lahko dali odpoved in boste vi nastavili svoje kadre in potem bo verjetno vse boljše.

Takega neumnega zakona ne morem podpreti. Gre v veliko škodo vsem javnim zavodom. To je lustracija direktorjev in direktoric teh javnih zavodov. Kako vam je to padlo na pamet, nimam pojma.

Glasoval bom proti.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Dejan Židan v svojem imenu.

MAG. DEJAN ŽIDAN (PS SD): Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite, da vam na primeru zdravstvenih zavodov opišem, kaj ste storili s tem zakonom. Pobrli ste jim denar, direktorje ste prisili, da morajo poslovati pozitivno, drugače bodo odstavljeni. Kje lahko varčujejo? Varčujejo lahko samo na zdravju državljanek in državljanov. To bodo počeli. S tem ste ogrozili kurativo in preventivo na področju zdravstvenega delovanja slovenske države in žal mi je in škoda mi je, ker je to tako.

Kot opozicija bi vam radi z 10 glasovi Socialnih demokratov to preprečili, ampak ker nas je samo 10, tega ne moremo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): S svojim glasom proti zakonu o izvrševanju proračuna želim opozoriti vse poslanke in poslance, da smo zamudili priložnost, da bi z ohranitvijo višine RTV prispevka na sedanji ravni zagotovili normalno poslovanje tega največjega slovenskega javnega kulturnega in informativnega zavoda. Žal ni bilo mogoče glasovati o predlogu sklepa, ki bi napotil na Državni zbor tudi priporočilo matičnega delovnega telesa, ker smo sejo prekinili pred glasovanjem, ampak znova opozarjam na to. To, kar ste naredili, nima nič skupnega z državnim proračunom zato, ker je to dajatev posameznih zavezancev za RTV prispevek. Naša odločitev je bila to, in mislim, da ste s takšno odločitvijo povzročili škodo vsem gledalkam in gledalcem, poslušalkam in poslušalcem slovenskega javnega servisa RTV Slovenija. Hvala.

PREDSEDNIK DR. GREGOR VIRANT: Glasujemo o predlogu zakona v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 30.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 30.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in tudi 23. izredno sejo Državnega zbora.

Vas pa prosim, da iz dvorane odnesete vsa gradiva, da bodo službe lahko pripravile vse potrebno za slavnostno akademijo ob 20. letnici prvih volitev v Državni zbor Republike Slovenije.

Seja se je končala 6. decembra 2012 ob 15.38.

INDEKS GOVORNIKOV

A

AMBROŽIČ, BORUT	29, 159, 162, 166, 174
AMBROŽIČ, MAG. BORUT	29, 159, 162, 166, 174

B

BEVK, SAMO	29, 87, 105, 108, 109, 120, 121, 123, 160
BOSNIČ, DRAGAN	163, 168
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	21, 59, 113, 137, 143, 145, 148, 154, 160, 173, 178, 183
BRULC, MIRKO	33, 48, 158, 183
BRUNSKOLE, RENATA	27, 98, 101, 105, 106, 157, 167

Č

ČEHOVIN, JERKO	26, 145, 146, 151, 155, 166
ČRNAK MEGLIČ, DR. ANDREJA	14, 117, 124, 130, 147, 167, 172

D

DIMIC, IVA	36, 47, 174
DIMITROVSKI, MAJA	178

F

FICKO, BRANKO	90
FRANGEŽ, MATEVŽ	29, 45, 73, 101, 106, 107, 114, 115, 130, 138, 146, 149, 161, 168, 177

G

GAŠPAR MIŠIČ, GAŠPAR	25, 81, 158, 166, 176
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	18, 58, 136
GRILL, IVAN	27
GRIMS, MAG. BRANKO	142

H

HAN, MATJAŽ	92, 145, 147, 155, 156, 165, 173, 177
HARTMAN, HELMUT	45
HERCEGOVAC, MAG. LEJLA	132, 134, 158, 167
HOČEVAR, MAG. KATARINA	22, 42, 89, 151
HORVAT, JOŽEF	33, 43, 55, 104, 107, 121, 136, 176

I

IRGL, EVA	46
-----------------	----

J

JAKIČ, ROMAN	30, 163, 169, 171
JAZBEC, DARKO	86, 150, 153, 159
JENKO, MAG. JANA	16
JERAJ, ALENKA	34, 35, 131, 133, 134, 169, 173
JEROVŠEK, JOŽEF	73, 93, 111, 115, 175
JURŠA, FRANC	37, 132, 171, 176, 182

K

KAVTIČNIK, JOŽEF	35, 85, 105, 110, 112, 152, 156, 161, 164, 177
KLASINC, JANJA	159, 165
KOCIPER, MAŠA	23, 36, 79, 95, 113, 118, 147, 174
KOMAR, POLONCA	139
KOS, SAŠA	177

KOTNIK POROPAT, MARJANA36, 167

M

MEH, SREČKO 25, 35, 120, 124, 153, 155, 162, 167

O

OPEC, JASMINA95

P

PAVLIČ, ALENKA 89, 157, 169

PEPELNIK, MAG. TRUDA 15

PETAVAR DOBOVŠEK, MAG. DAMJANA 41, 44, 73, 160, 177

PIŠEK, IVAN48

PLEVČAK, MARIJA 32, 43, 54, 103, 140, 178

POGAČNIK, MAG. MARKO 135

POJBIČ, MARIJAN 175

POTOČNIK, ALOJZIJ44, 169

POTRATA, MAG. MAJDA13, 21, 75, 104, 110, 114, 115, 121, 123, 124, 126, 130, 141, 142,
145, 148, 152, 159, 162, 164, 168, 175, 183

PREVC, MIHAEL 15, 69, 72, 171

PUKŠIČ, FRANC 72, 111, 113, 126, 156, 163, 166, 171

R

RAMŠAK, SONJA 32, 91, 125, 127, 174

RIBIČ, JANEZ42, 139

S

SIMČIČ, IVAN30, 165

STARMAN, BOJAN68

STEPIŠNIK, MAG. STANKO 31, 91, 170, 177

Š

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 53, 61, 96, 137, 155, 180

ŠULIN, PATRICIJA 76, 116, 118

ŠUŠTERŠIČ, DR. JANEZ 50, 82, 134

T

TANKO, JOŽE 100, 103, 128, 130, 143, 144, 153, 169, 170, 172, 177, 179, 180

TOMC, ROMANA 19

TONIN, MAG. MATEJ 17, 23, 78, 167, 170

TURK, DR. ŽIGA 114, 115, 119

V

VALENČIČ, KRISTINA49, 144

VEBER, JANKO 13, 63, 108, 111, 116, 117, 120, 121, 129, 145, 148, 150, 154, 165, 170, 172

VIRANT, DR. GREGOR 164, 175

VIZJAK, MAG. ANDREJ 13, 22, 24, 38

VOGRIN, MAG. IVAN 158, 162, 168, 174

VONTA, TAMARA 12, 159, 170

Z

ZANOŠKAR, MATJAŽ 157, 162

Ž

ŽGAJNER TAVŠ, MAG. BARBARA 18, 37, 97, 117, 118, 119, 126, 127, 128, 132, 133, 176

ŽIDAN, MAG. DEJAN31, 125, 126, 128, 147, 149, 150, 157, 163, 165, 173, 182, 183

ŽIVKOVIČ, ALEŠ40, 178, 179, 180, 181

LEGENDA

PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS DL – Poslanska skupina Državljska lista
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
NeP – Nepovezani poslanec